Arthur Conan Doyle

Professor Challenger

Samlede fortællinger

Bibliotek 1800

Arthur Conan Doyle

Professor Challenger

Samlede fortællinger

eBibliotek 1800

2023

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af Arthur Conan Doyle: *Professor Challenger – Samlede fortællinger* er som udgangspunkt public domain i lande, hvor ophavsret er baseret på ophavsmandens død+70år. Fortællingerne *Den forsvundne verden* og *Tågernes land* er delvis, *Da verden skreg* og *Opløsningsmaskinen* som helhed oversat af Kim N. Jensen (1955-), som også har stået for den grafiske behandling af illustrationerne og nytegning af kortene i *Den forsvundne verden*. Han har givet tilladelse til at distribuere sine bidrag under samme licens som bogen som helhed, jf. nedenfor.

Nærværende udgave kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Generelt forbehold *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en over 100 år gammel tekst. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal derfor, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use.

This ebook edition of Arthur Conan Doyle: *Professor Challenger - Samlede fortællinger* are basically public domain in countries where copyright is based upon Life+70years. The translations of

the stories, except for *Den giftige zone*, are partly or fully by Kim N. Jensen (1955-), who is also responsible for the processing of the images, including the new renderings of the maps in *Den forsvundne verden*. He has consented to the distribution of his work under the same license as the book as a whole: Free download and distribution as set in Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

Disclaimer: *Please note that this book is based on a more than a hundred year old original. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal context and not in the light of latterday prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.*

Den forsvundne verden

En beretning om de forbløffende eventyr og opdagelser, som nylig er gjort af professor George E. Challenger, lord John Roxton, professor Summerlee og mr. E. D. Malone, *Daily Gazette*.

Faldet pterodactyl

Forord.

Mr. E. D. Malone vil gerne her meddele, at såvel det fogedforbud, som har været nedlagt mod udgivelsen af nærværende skrift, som den forberedte injuriesag, uden forbehold er trukket tilbage af professor Challenger, som nu erklærer sig overbevist om, at intet af indholdet i denne bog har til hensigt at fornærme ham. Professor Challenger har således garanteret, der ikke vil blive lagt nogen hindringer i vejen for bogens offentliggørelse.

Mr. E. D. Malone skal samtidig benytte lejligheden til at takke mr. Patrick L. Forbes, Rosslyn Hill i Hampstead, for den udmærket dygtige rentegning af de fra Sydamerika hjembragte skitser, og ligeledes mr. W. Ransford, Elm Row, for hans værdifulde hjælp ved behandlingen af de fotografiske plader.

Ekspeditionens deltagere.

Efter et fotografi af William Ransford, Hampstead.

Fra venstre: E. D. Malone (Daily Gazette), professor Summerlee, F.R.S., professor G. E. Challenger, F.R.S., F.R.G.S., lord John Roxton.

1. "Overalt ligger der heltegerninger og venter på at blive udført."

Hendes fader, mr. Hungerton, var virkelig det mest taktløse menneske af verden, en slags snusket og forpjusket kakadue af et mandfolk, som der muligvis ikke var noget ondt i, men hvis hele tilværelse drejede sig om hans eget tåbelige Jeg. Om noget kunne have fået mig til at opgive Gladys, så måtte det være udsigten til en sådan svigerfader. Det er min faste overbevisning, at han troede, jeg kom til Chestnuts tre gange om ugen bare for at nyde hans selskab og høre ham udbrede sig om den dobbelte møntfod, et emne, der var hans specialitet, og som han udtalte sig med megen autoritet om.

En hel time eller mere, tror jeg, sad jeg den aften og hørte på hans monotone stemme, der malede rundt med dårlige pengeanbringelser, sølvets værdi og kloge børsspekulationer.

"Lad os sætte," skreg han med sin pibende stemme, "at alverdens gæld blev opsagt til øjeblikkelig betaling. Hvad ville der så ske under de nuværende omstændigheder?"

Jeg gav det selvfølgelige svar, at i så fald ville jeg være en ruineret mand, hvad der fik ham til af springe op fra sin stol og bebrejde mig min sædvanlige letsindighed, der gjorde det umuligt for ham at diskutere noget alvorligt emne med mig; hvorpå han forlod værelset for at klæde sig om til et møde i frimurerlogen.

Og så var jeg da omsider ene med Gladys, og det skæbnesvangre øjeblik var kommet. Hele den aften havde jeg følt mig som en soldat, der ventede på det signal, der skal sende ham ud til sejr eller død. Håb og frygt vekslede i mit sind.

Hendes fine, stolte profil tegnede sig skarpt mod det røde gardin, og hun så meget utilnærmelig ud. Hvor smuk hun dog var! Vi havde været venner, meget gode venner; men aldrig var jeg kommet videre end til et hjerteligt kammeratskab med hende, der hverken var mere eller mindre end det forhold, jeg stod i til mine gode kolleger ved bladet *Gazette* – fuldstændig ærligt, venligt og fri for kønslige undertoner. Jeg holder ikke af, at en kvinde er alt for fri og naturlig overfor mig; det er ingen kompliment til en mand. Den virkelige kærlighed mellem kønnene er sky og tilbageholdende, hvad der muligvis er en arv fra gamle tider, da elskov og vold så ofte gik hånd i hånd. Det bøjede hoved, det nedslagne blik, den skælvende stemme og den vigende holdning er den sande kærligheds kendetegn, ikke det direkte blik og det raske svar. Så meget havde jeg allerede erfaret i min korte levetid, eller måske var det arv, den arts-erindring, som vi kalder instinktet.

Gladys var helt igennem kvinde. Nogle kaldte hende hård og kold, men det var en rent ud formastelig tanke. Denne fine, bronzefarvede hud, næsten som hos en orientaler, det glitrende ravnsorte hår, de store dybe øjne, de svulmende, men udsøgt skønne læber – alt talte om lidenskab. Men jeg var mig sørgelig bevidst, at jeg hidtil ikke havde opdaget den hemmelighed, der kunne vække den. Men lige meget! Nu ville jeg have en ende på det; denne aften skulle afgøre min skæbne. Hun kunne jo dog ikke andet end afvise mig, og hellere være en afvist elsker end en tålt broder.

Så vidt var jeg kommet i min tankegang, da jeg følte, at to mørke øjne fæstede sig kritisk på mig, og jeg så det stolte hoved ryste smilende ad mig.

"Jeg har en følelse af, at De er i færd med at fri, Ned. Lad hellere være; vi har det meget bedre som det er."

Jeg trak min stol lidt nærmere hen til hende.

"Hvorfra vidste De, at jeg ville fri?" spurgte jeg, oprigtig forbavset.

"Ved kvinder ikke altid det? Tror De virkelig, at en kvinde nogen sinde er blevet overrasket af et frieri? Å, men vi havde det så storartet, Ned, vort venskab var så smukt og fornøjeligt. Hvor er det synd, at De vil ødelægge det; det er så dejligt, når en ung mand og en ung kvinde kan tale frit med hinanden, synes De ikke også?"

"Nå, ja, jo, det ved jeg nu ikke, Gladys. Jeg kan også tale frit til stationsforstanderen." Jeg ved ikke, hvordan det gik til, at jeg nævnede netop denne embedsmand, men det gjorde jeg altså, og vi lo begge to. "Nej, jeg synes ikke, det er nok for mig. Det, jeg ønsker, er at lægge mine arme om Deres hals, og Deres hoved mod mit bryst, og Gladys, jeg ville så gerne have –"

Hun sprang op fra sin stol, da hun så, at jeg gjorde tegn til at demonstrere nogle af mine ønsker.

"Ned," sagde hun, "det er skammeligt af Dem. De har ødelagt alt imellem os. Hvorfor kan De ikke beherske Dem?"

"Det er ikke min skyld. Det er natur; det er kærlighed!"

"Måske; når forelskelsen er gensidig. Jeg har aldrig følt på den måde."

"Men De må lære det at kende, Gladys! De med Deres skønhed og sjæl! De er som skabt for kærlighed! De *må* lære at elske!"

"Man må vente, til det kommer."

"Men hvorfor kan De ikke elske mig, Gladys? Hvad er der i vejen? Er det mit ydre?"

Hun syntes at betænke sig lidt. Så rakte hun en hånd frem – å, hvor var det dog en yndefuld bevægelse – lagde den på min pande, bøjede mit hoved lidt bagover og så mig ind i øjnene med et tankefuldt smil.

"Nej," sagde hun omsider, "det er ikke det. De er ikke sådan en forfængelig lille dreng, at jeg er bange for at sige Dem det. Det er noget langt dybere."

"Min karakter?"

Hun nikkede.

"Kan jeg da gøre noget for at forandre den? Lad os sætte os ned og tale om det. Nej, nej! Jeg skal nok være skikkelig, hvis De bare vil sætte Dem ned."

Hun så på mig med en slags forundret mistillid, som jeg syntes meget bedre om end al hendes selvsikre åbenhjertighed. Hvor primitivt og dyrisk det ser ud, når det således bliver prentet i sort og hvidt! Men det måske kun mig, der føler det på den måde. Imidlertid satte hun sig dog ned.

"Nå, sig mig så, hvad der er i vejen med mig."

"Jeg er forelsket i en anden," sagde hun.

Nu var det min tur til at springe op.

"Å, det er ingen bestemt person," forklarede hun, og lo over det ansigt, jeg satte op. "Det er et ideal. Jeg har endnu ikke mødt den mand, der svarer til det."

"Lad mig høre lidt om ham. Hvordan ser han ud?"

"Han ligner Dem en hel del."

"Hvor det lyder smukt! Men hvad er det altså, han er, som jeg ikke er? Sig det bare. Afholdsmand, vegetarianer, flyver, teosof,

overmenneske? – Jeg vil prøve, hvad det skal være, Gladys, bare De vil give mig et vink om, hvad der kan tilfredsstille Dem."

Hun lo ad min eftergivenhed og sagde: "Først og fremmest tror jeg ikke, at mit ideal ville tale på den måde; han ville være mere selvstændig. Han må være en mand, der ved, hvad han vil, mere hård, og alvorlig og ikke så villig til at underkaste sig en tosset piges luner. Han må være i stand til at udføre en stordåd og se døden i øjnene uden frygt – en mand, der ikke viger tilbage for noget. Og så er det endda ikke manden, jeg ville elske, men hans gerninger og hans berømmelse, som ville kaste glans over mig selv. Tænk på Richard Burton Note 1). Da jeg læste hans kones skildring af hans liv, så forstod jeg, hvorfor hun elskede ham. Og lady Stanley! Har De læst det vidunderlige sidste kapitel i bogen om hendes mand? Det er den slags mænd, kvinder kan elske og tilbede af hele deres sjæl, for de bliver større gennem deres kærlighed og æret af hele verden, fordi de inspirerer store mænd til store gerninger."

Hun så så pragtfuld ud i sin begejstring, at jeg nær havde ødelagt samtalens højstemte tempo, men jeg tog et godt tag i mig selv og sagde:

"Vi kan ikke alle blive Stanleyer og Burtoner, alene af den grund, at muligheden ikke kommer til os alle. Den har i det mindste aldrig vist sig for mig. Hvis den gjorde det, ville jeg prøve på at gribe den."

"Men mulighederne findes over alt! Det, der kendetegner den slags mand, jeg har i tankerne, er, at han forstår at finde dem eller skaber dem selv. Han kan simpelthen ikke lade være. Jeg har aldrig mødt en sådan mand, og dog ved jeg, hvordan han skal være. Over alt ligger der heltegerninger og venter på at

blive gjort. Det er mænd, der skal udføre dem, og kvinder, der skal lønne dem for det med deres kærlighed. Tænk på den unge franskmand, som forrige uge gik op i en ballon. Det stormede voldsomt, men fordi opstigningen var bekendtgjort, stod han fast på at gennemføre det. Stormen førte ham over tusinde mile bort i løbet af et døgn, og han faldt ned midt i Rusland. Det er den slags mænd, jeg tænker på. Tænk på den kvinde, han elskede! Hvor andre kvinder må have misundt hende! Det kunne jeg lide – at man misundte mig min mand."

"Jeg ville have gjort det samme for at behage Dem."

"Nej, netop ikke kun for at behage mig! De skulle gøre det, fordi De ikke kunne lade være, fordi manden i Dem hungrede efter heltegerninger. For nogen tid siden beskrev De eksplosionen i Wigan-kulgruben; hvorfor steg De ikke ned i den og hjalp med ved redningsarbejdet, trods kvælstof-gassen?"

"Det var jo netop det, jeg gjorde."

"Det har De aldrig talt om."

"Der var intet at prale af."

"Det vidste jeg ikke." Hun så på mig med noget forøget interesse. "Det var tappert gjort af Dem."

"Jeg var tvunget til det. Skal man skrive en god artikel, må man vide, hvad man skriver om."

"Å, hvor De er prosaisk! Et sådant motiv tager alt det romantiske bort. Men uanset hvad der drev Dem, så er jeg alligevel glad over, at De gik derned." Hun rakte mig sin hånd med en sådan ynde og værdighed, at jeg ikke kunne gøre andet end bøje mig over den og trykke et kys på den. "Ja," fortsatte hun, "jeg er vel bare en tåbelig kvinde med ungpigefantasier, men dog mener jeg det så alvorligt; det er så helt mig selv, at jeg

ikke kan handle anderledes, end jeg gør. Hvis jeg nogen sinde gifter mig, så bliver det med en berømt mand."

"Og hvorfor ikke!" råbte jeg begejstret. "Det er kvinder som Dem, der skaber mænd. Giv mig muligheden, og se, om jeg vil gribe den! Men det er, som De siger, man må selv *skabe* sine muligheder, det nytter ikke at vente på dem. Se bare på Clive – han var ikke andet end en kontormand, og dog vandt han Indien! For pokker! Jeg vil gå ud i verden og øve stordåd!"

Hun lo ad min pludselige, irske begejstring.

"Ja, hvorfor ikke," sagde hun. "De har jo alt, hvad en mand behøver – ungdom, sundhed, styrke, god opdragelse og energi. Det gjorde mig ondt, at De udtalte Dem for mig, men nu er jeg glad for det, da det lader til, at det har vakt manden i Dem."

"Og hvis jeg nu –"

Hun lagde en varm, fløjlsblød finger på min mund.

"Sig ikke mere! De burde have været på redaktionen for en halv time siden, men jeg havde ikke hjerte til at jage Dem bort. En skønne dag, når De har tilkæmpet Dem en plads i verden, tales vi ved igen."

Sådan gik det altså til, at jeg denne samme tågede novemberaften styrtede af sted efter Camberwell-sporvognen med glødende hjerte og med den faste beslutning, at der ikke skulle gå en dag til, før jeg havde fundet den dåd, der var min dame værdig. Men hvem i hele den vide verden kunne have anet noget om den eventyrlige form, som dåden allerede var i færd med at antage og om de besynderlige skridt, der førte mig til den?

Måske læseren vil synes, at dette indledende kapitel umuligt kan have noget at gøre med min fortælling; og dog kan jeg med

sandhed sige, at uden det ville der slet ikke have været nogen fortælling. For en mand bryder ikke med sit vaneliv for at gå ud på eventyr i en gådefuld og ukendt verden, uden at det er blevet indprentet ham, at der ligger heltegerninger over alt rundt om os og venter på at blive udført, og at han får en belønning, hvis han er så heldig at støde på en af dem, og udfører den.

Derfor var det, at jeg, en af de ringeste medarbejdere ved *Daily Gazette*, fattede den beslutning at finde en heltegerning, der skulle være min Gladys værdig, og helst straks, om muligt denne selv samme, tågede aften. Var det blot hårdhed, egoisme, at hun således bød mig risikere livet for sin egen ophøjelse? Den slags mistanker hører den midaldrende til, men aldrig en ivrig treogtyve-årig i sin første elskovs feber.

"Jeg har en følelse af, at De er i færd med at fri, Ned."

2. "Gør et forsøg med professor Challenger."

Jeg har altid holdt meget af McArdle, den gamle, rundryggede og rødhårede redaktionssekretær, og jeg mente også, at han holdt lidt af mig. Beaumont var jo den egentlige chef, men han levede i en olympisk højde, hvorfra han ikke kunne se noget mindre end internationale kriser og splittelse i regeringen. Undertiden så man ham gå forbi, i enlig majestæt på vej til sit allerhelligste, med stirrende øjne, der så ud over balkanstaterne og den persiske golf. Han var over os og uden for rækkevidde, men McArdle var hans højre hånd, og det var ham, vi kendte. Den gamle mand nikkede, da jeg trådte ind, og skubbede brillerne op på sin skaldede isse.

"Nå, mr. Malone," sagde han venligt, "efter hvad jeg hører, så går det jo godt for Dem."

Jeg takkede.

"Den grube-eksplosion var udmærket, og Southwark-branden var heller ikke ilde. De har det rette tag på at beskrive. Hvad vil De mig?"

"Jeg kommer for at udbede mig en gunstbevisning."

Han blev straks urolig og undgik mit blik.

"Å, hm, jaså. Hvad er det, De vil?"

"Tror De ikke, at De kunne sende mig ud i en eller anden mission for bladet? Jeg vil gøre alt for at få det mest mulige ud af den og så sende bladet et smukt referat."

"Hvilken slags mission er det, De tænker på, mr. Malone?"

"Lige meget hvad, bare det er noget eventyrligt og farefuldt. Jeg vil virkelig sætte alle mine evner ind på det, og jo vanskeligere det er, jo bedre."

"Er det Dem så meget om at gøre at sætte livet til?"

"Nej, tværtimod, at retfærdiggøre min eksistens."

"Du godeste dog, mr. Malone, det lyder meget, meget – eksalteret. Tiden for den slags er for længst ude. Udgifterne ved en "speciel mission" vil rimeligvis komme til at overstige udbyttet, og i hvert fald ville det blive en mand med et kendt navn, man sendte afsted, hvis man i det hele taget indlod sig på at sende nogen. De store, tomme pladser på verdenskortet er udfyldt, så der er ikke mere nogen romantiske eventyr at finde nogetsteds. Skønt – vent lidt!" Hans ansigt lyste pludselig op i et stort smil, og det så ud, som om han havde fået en lys idé. "Siden vi taler om tomme områder på verdenskortet, kommer jeg til at tænke på en bedrager, en slags moderne Münchhausen, som De måske kunne afsløre. Gøre ham lidt latterlig, præsentere ham for vore læsere som den storløgner, han utvivlsomt er. Hvad mener De om det? Kunne det ikke more Dem?"

"Jeg tager, hvad De giver mig."

McArdle tænkte sig om nogle minutter.

"Gad vide, om det ikke kunne lykkes Dem at komme på en venskabelig fod med fyren – eller i det mindste blot på talefod," sagde han omsider. "Der er noget sympatisk ved Dem, som går lige i folk. Jeg har selv mærket det."

"Det er meget venligt af Dem."

"Nå ja, hvorfor skulle De ikke gøre et forsøg med professor Challenger, Enmore Park?"

Jeg tror nok, jeg så noget forskrækket ud.

"Challenger!" udbrød jeg. "Den berømte zoolog! Var det ikke ham, der smadrede hjerneskallen på Blundell fra *The Telegraph*?"

McArdle smilede barsk.

"Gør det noget? Jeg syntes, De talte om eventyr og farer."

"Vist så," svarede jeg, "men i en mere forretningsmæssig forstand."

"Naturligvis. Men for resten kan jeg ikke tro, at han altid er så slem. Jeg tænker, Blundell har irriteret ham. Det kan være, De får bedre held med Dem og forstår at optræde med mere takt. Mon ikke dette tilfælde netop er noget for Dem? De gør i hvert fald bladet en tjeneste med at påtage Dem det."

"Jeg ved ikke det mindste om ham, har bare hørt hans navn i forbindelse med den sag, Blundell anlagde mod ham for vold."

"Jeg har et par optegnelser, som måske kan hjælpe Dem. Jeg har haft den professor i kikkerten i nogen tid, skal jeg sige Dem." Han tog nogle papirer op af en skuffe. "Se, her er kort og godt, hvad manden er:

George Edward Challenger.

Født: Largs, N.B., 1863. *Uddannelse:* Largs Akademi, Edinburgh Universitet. Senere assistent ved British Museum 1892. Medbestyrer af afdelingen for sammenlignende antropologi 1893. Tog sin afsked samme år efter en skarp meningsudveksling. Fik Crayston-medaljen for zoologiske undersøgelser. Korresponderende medlem af – nå, en masse ting, her står en hel lang liste – Société Belge, American Academy of Sciences, La Plata og så videre og så videre. Ekspræsident for Palæontologisk Selskab, afdeling H, Videnskabernes Selskab. – Og så videre og så videre. *Afhandlinger:* "Nogle Observationer over en Samling Kalmuk-hjerneskaller" – "Om Hvirveldyrenes Udvikling" – Så følger en

opregning af artikler i utallige ugeblade, herunder "Weissmann-teoriens Fejltagelser", som afstedkom voldsomme diskussioner på den zoologisk kongres i Wien, og derpå: *Rekreationer*: Fodture, bjergbestigning. *Adresse:* Enmore Park, Kensington, W."

– Værsgo, tag det bare med Dem. Mere har jeg ikke til Dem i aften."

Jeg stak papiret i lommen.

"Undskyld et øjeblik, sir," sagde jeg, da jeg så, at han allerede havde vendt mig ryggen, "men det står mig ikke rigtig klart, hvorfor jeg skal interviewe den mand. Hvad har han gjort?"

McArdle vendte sig hurtigt om.

"Han rejste til Sydamerika for to år siden, ganske alene, og kom tilbage i fjor. Han har været i Sydamerika, det er der ingen tvivl om, men han vil ikke sige hvor. Begyndte på en forblommet måde at fortælle om vidunderlige oplevelser, men da man greb ham i utilforladeligheder, smækkede han i ligesom en østers, og nægtede at lukke op for mere. Enten er der virkelig hændet ham noget vidunderligt, eller også er han en ren præmieløgner, hvad der er det sandsynligste. Han fremviste nogle beskadigede fotografiske plader, som man mener er forfalskninger, og er nu blevet så irriteret, at han flyver i hovedet på enhver, der kommer med spørgsmål, og journalister kaster han uden videre ned ad trappen. Efter min mening er det en slags videnskabelig galskab. Der har De Deres mand, mr. Malone. Stik nu af og se, hvad De kan få ud af ham. De er jo stor nok til at kunne passe på Dem selv. I hvert fald kan De være rolig; De er ulykkesforsikret her."

Det leende røde ansigt vendte sig på ny fra mig. Samtalen var forbi.

Jeg styrede mine skridt mod Savage-klubben, men gik ikke ind straks. I stedet for lænede jeg mig ud over rækværket på Adelphi Terrace og stirrede tankefuldt ned i det brune olieagtige vand. Jeg tænker altid klarest, når jeg er ude under åben himmel. Jeg tog papiret med de oplysninger frem, som jeg havde fået, og gennemlæste dem ved lyset fra den elektriske gadelampe. Så fik jeg, hvad jeg kun kan anse for at være en inspiration ovenfra. Efter hvad jeg havde hørt, stod det mig klart, at det aldrig ville lykkes mig at komme i forbindelse med den kivagtige professor, hvis jeg optrådte i min egenskab som bladmand. Men disse stridigheder, som der blev hentydet til i hans biografi, kunne tyde på, at han var en fanatisk videnskabsmand, og mon der ikke ad den vej skulle findes et punkt, hvor han var tilgængelig? Det var i hvert fald forsøget værd.

Jeg gik ind i klubben. Klokken havde lige slået elleve, og det store lokale var næsten fuldt, skønt den største tilstrømning ikke var begyndt endnu. Jeg fik øje på en høj, mager og kantet mand, som sad i en lænestol foran kaminen. Han vendte sig om, idet jeg trak min stol hen til ham. Tarp Henry! – Af alle mennesker var han den, jeg i dette øjeblik helst ville træffe. Han var ansat ved redaktionen af *Nature*, en tynd, tør og læderagtig skabning, for dem, der kendte ham, en ualmindelig venlig og elskværdig person. Jeg gik straks løs på ham med den sag, der optog mig.

"Kender De professor Challenger?"

"Challenger?" Han rynkede misbilligende panden – "Challenger? Det var jo ham, der kom hjem fra Amerika med disse her fantasihistorier."

"Hvilke historier?"

"Å, det var det bare vrøvl om nogle besynderlige dyr, som han sagde, at han havde opdaget. Jeg tror, han har taget det i sig igen, i hvert fald tier han bomstille. Han begyndte med at tilstå Reuters et interview, men der blev sådan et spektakel, at han opgav det på halvvejen. Det var en ubehagelig historie. Der var et par stykker, som tog ham alvorligt og gjorde forespørgsler, men han viste dem af."

"Hvordan det?"

"Med sin grove og aldeles umulige opførsel. Som for eksempel stakkels gamle Wadley fra Zoologisk Institut – han sendte ham en skrivelse: *Formanden for det Zoologiske Institut sender hilsen til professor Challenger, og beder ham gøre dem den ære at tage del i deres næste møde.* Svaret er ikke til at gengive på tryk."

"Det mener De ikke!"

"Jo. En formildet gengivelse af det vil lyde som følger: *Professor Challenger hilser formanden for det Zoologiske Institut, og skal meddele, at han ville anse det for en personlig tjeneste, hvis denne ville være så venlig at gå ad Helvede til.*"

"Herre du milde Gud –"

"Ja, det var sikkert noget i den retning, gamle Wadley også sagde. Jeg skal aldrig glemme ham ved mødet, da han begyndte at forklare sagen: 'I mine samfulde halvtreds år som medlem af det videnskabelige samfund, har jeg aldrig ...' Den gamle fyr var helt ødelagt."

"Ved De mere om Challenger?"

"Ja, ser De, jeg er jo bakteriolog, og bor nærmest i et kæmpe mikroskop. Jeg kan nok ikke påstå, at jeg tager synderlig notits af noget som helst, jeg kan se med det blotte øje. Jeg står på den yderste grænse af det kendte og er slet ikke hjemme imellem jer andre store, grove og solide skabninger. Som regel er jeg uvidende om skandalehistorier, men jeg *har* dog under nogle videnskabelige samtaler hørt en del om professor Challenger, for han er nu af den slags mennesker, som man ikke overser. Han er så dygtig, som man i det hele taget kan blive det, et fuldt ladet batteri af kraft, men en kivagtig og stædig person, der rider sine kæpheste ganske hensynsløst. Han er endog gået så vidt som til at forfalske nogle fotografier fra denne sydamerikanske affære."

"Kæpheste? Hvad er hans særlige kæphest?"

"Å, han har dem i tusindvis, men det sidste er noget om Weissmann og evolutionen. Der var et frygteligt klammeri om det en gang i Wien, tror jeg."

"Kan De ikke sige mig, hvad det drejede sig om?"

"Ikke på stående fod, men der findes et referat af forhandlingerne; vi har det oppe på redaktionen. Har De lyst til at se det?"

"Det er sikkert lige, hvad jeg skal bruge. Jeg skal interviewe manden og trænger til en ledetråd. Det er storartet, hvis De vil hjælpe mig lidt; jeg går med Dem straks, hvis det ikke er for sent."

En halv time senere sad jeg på redaktionskontoret med et tykt bind foran mig, der var opslået ved en artikel med overskriften: "*Weissmann* vs. *Darwin.* med underrubrikken:

Stærk protest i Wien. Livlige forhandlinger. Min videnskabelige uddannelse må siges at være lidt forsømt, og jeg var ude af stand til at fatte diskussionen, der fra den engelske professors side var blevet ført med en fornærmende kraft, som i høj grad havde mishaget hans lærde kolleger. "Protester", "Spektakler" og appel om formandens indskriden var noget af det, der faldt mig i øjnene. Det meste af indholdet kunne ellers gerne have været skrevet på kinesisk – jeg ville ikke have forstået mere af den grund.

"Mon jeg ikke kunne få en oversættelse?" sagde jeg ydmygt til min ven.

"Dette her *er* en oversættelse."

"Så tror jeg næsten, jeg hellere vil prøve mig frem med originalen."

"Den ligger dog vist en smule for højt for en lægmand."

"Bare jeg dog kunne finde en eneste sætning, som ikke gik over almindelig menneskeforstand, så ville det hjælpe mig. – Jamen, her står jo virkelig noget, som jeg synes at have en dunkel forståelse af! Jeg skriver det af; det skal blive broen mellem mig og denne skrækkelige professor."

"Er der mere, jeg kan hjælpe Dem med?"

"Jo, én ting: Jeg vil skrive til ham. Kunne jeg få lov til at skrive et par ord til ham her og benytte redaktionens adresse; det giver ligesom en slags rygstød."

"Vi risikerer, at han kommer farende herop og smadrer møblementet."

"Nej, nej! De skal læse brevet, før jeg sender det af sted. Der skal ikke komme til at stå noget farligt i det."

"Lad gå da. Der er min stol og mit skrivebord, dér ligger papir. Men jeg forbeholder mig ret til censur."

Jeg var lidt længe om det, men så smigrer jeg mig også med, at det var ganske vellykket. Da jeg var færdig, læste jeg det med en vis stolthed højt for den kritiske bakteriolog:

> "Kære professor Challenger!
> Som en beskeden udforsker af naturen har jeg altid næret den dybeste interesse for Deres betragtninger over forskellen mellem Darwin og Weissmann. Jeg har for nylig haft lejlighed til atter at gennemlæse –"

"De infame løgner!" mumlede Tarp Henry.

> "– til atter at gennemlæse Deres mesterlige foredrag fra Wien. Disse klare og overbevisende betragtninger synes mig at være det sidste, der kan siges om det emne. Der er imidlertid en sætning, som forvirrer mig, nemlig: 'Jeg protesterer kraftigt mod den utålelige og fuldstændig dogmatiske påstand, at hvert enkelt individ er et mikrokosmos, som ud fra en fastslået grundform langsomt har udviklet sig gennem mange generationer.' – Mon De ikke muligvis har ændret dette standpunkt som følge af senere undersøgelser? Stod De ikke den gang lovlig fast på det? Med Deres tilladelse vil jeg udbede mig æren af en samtale med Dem om dette emne, da det ligger mig stærkt på sinde, og jeg har ting at fremføre, som jeg vanskeligt kan gøre rede for ad skriftlig vej. Jeg håber således at måtte have den ære at hilse på Dem klokken elleve formiddag i overmorgen (onsdag).

Med den største højagtelse undertegner jeg mig
Deres ærbødige

Edward D. Malone.

"Nå, hvad siger De?" spurgte jeg triumferende.

"Ja-a, hvis Deres samvittighed –"

"Min samvittighed kan stå for mere end det."

"Men hvad er egentlig Deres hensigt?"

"At komme ind. Står jeg først i hans værelse, så finder jeg nok på en udvej. Om ikke andet, så kaster jeg masken. Er han en rigtig sportsmand, vil det måske kildre hans forfængelighed."

"Kildre! Jo tak! Jeg tænker, det bliver Dem, der bliver kildret. Panser og plade, eller et amerikansk football-udstyr er nok snarere, hvad De vil få brug for. Nå, farvel. Svaret kan være her onsdag morgen – hvis han i det hele taget værdiges at svare Dem. Han er en hidsig, trættekær og farlig person, der er almindelig afskyet af alle, der har krydset hans spor, og en skydeskive for studenternes spot, for så vidt som de ellers tør. Måske det ville være bedst for Dem, om De aldrig fik noget svar."

Professor Challenger.

3. "Han er aldeles umulig!"

Min vens håb gik ikke i opfyldelse. Onsdag morgen lå der et brev til mig på hans kontor med West Kensington poststempel og min adresse i en håndskrift, der lignede et pigtrådshegn. Indholdet lød:

> "Min herre!
> Jeg har modtaget Deres skrivelse, i hvilken De beder om en samtale. Jeg indser ikke, at jeg skylder hverken Dem eller nogen anden nogen som helst forklaring, men De har vovet at bruge ordet 'betragtninger' med hensyn til mit standpunkt overfor darwinismen, og jeg vil gøre Dem opmærksom på, at dét ord i dét forhold er en oplagt uforskammethed. Af brevets indhold forstår jeg imidlertid, at De har syndet mere af uvidenhed end af ondskab, så jeg vil slå en streg over det. De citerer en enkelt sætning fra min afhandling, som De synes at have nogen vanskelighed ved at forstå. Det forekommer mig, at man må stå på et meget lavt åndeligt standpunkt for ikke at fatte den, men da det lader til, at De trænger til en forklaring, vil jeg tilstå Dem en samtale på det angivne tidspunkt, skønt den slags besøg er mig overordentlig modbydelige. Hvad angår Deres hentydning til, at jeg muligvis kunne forandre mine anskuelser, da vil jeg lade Dem vide, at det ikke er noget, jeg giver mig af med. De vil være så god at vise min tjener, Austin, konvolutten til dette brev, når De ankommer, da det er ham pålagt i

almindelighed at beskytte mig mod overfald af den frække bande slyngler, der kalder sig 'journalister'.

Forbindtligst

George Edward Challenger.

Således lød brevet. Jeg læste det højt for Tarp Henry, og hans eneste bemærkning til det var en anbefaling af et nyt lægemiddel, *cuticura* eller sådan noget, der skulle være bedre for sår og legemsbeskadigelser end det gammeldags arnica. Nogle mennesker har en sær form for humor.

Klokken var næsten blevet halv elleve, før jeg fik brevet, men jeg tog en vogn og ankom i god tid. Vi standsede uden for en imponerende bygning med vognport og tykke gardiner for vinduerne, hvis hele ydre gav det indtryk, at professoren måtte være en velhavende mand. Døren blev åbnet af en besynderlig, sortsmudset, indtørret fyr af ubestemmelig alder, iført en mørk sømandspjækkert og lædergamacher. Senere erfarede jeg, at det var chaufføren, der var ene om at udfylde de huller i husstanden, som undvegne tjenestefolk havde efterladt sig. Han så op og ned ad mig med søgende, lyseblå øjne.

"Ventet?" spurgte han.

"Efter aftale."

"Brev?"

Jeg fremviste konvolutten.

"I orden!" Han lod til at være temmelig fåmælt, for uden at spilde flere ord på mig førte han mig gennem forstuen. Pludselig blev vi standset af en lille dame, der trådte ud fra et værelse, som siden viste sig at være spisestuen. Det var en frisk,

livlig og mørkøjet lille skabning, der var mere typisk fransk end engelsk.

"Undskyld et øjeblik," sagde hun. "Vent her, Austin. Vær så god at træde ind her, min herre. Må jeg spørge Dem, om De har mødt min mand før?"

"Nej, frue, jeg har ikke haft den ære."

"Så må jeg på forhånd advare Dem. Han er en fuldstændig umulig person – fuldstændig umulig, forsikrer jeg Dem. Når De nu ved det forud, så vil De måske være lidt mere villig til at gøre indrømmelser."

"Det er meget venligt af Dem, frue."

"Sørg bare for at komme ud af stuen, hvis han begynder at blive hidsig. Gør intet forsøg på at forklare Dem. De, der har prøvet det, er kommet galt af sted, og bagefter har der været skandale, som går ud over os alle sammen og i særdeleshed over mig. Det er da vel ikke i anledning af Sydamerika, De kommer?"

Det var mig umuligt at lyve for en dame.

"Å, du gode Gud! Det er det farligste emne, De kan komme ind på. De vil naturligvis ikke tro et ord af, hvad han siger, – og det undrer mig ikke. Men lad Dem for alt i verden ikke mærke med det. Lad, som om De tror ham, så går det måske. Glem ikke, at han selv tror på det alt sammen, det kan jeg forsikre Dem, for han er den hæderligste mand i verden. Vent nu ikke et minut længere, ellers aner han uråd. Begynder han at blive farlig – virkelig farlig – så ring på klokken og hold ham stangen, til jeg kommer. Selv når han er allerværst, plejer jeg at kunne magte ham."

Med disse opmuntrende ord overlod hun mig til den tavse Austin, som stadig stod og ventede som en slags

bronzeskulptur af diskretion, og han førte mig videre til enden af gangen, hvor han bankede på en dør. Der lød ligesom en vred tyrebrummen på den anden side af døren, og da den blev åbnet, stod jeg pludselig ansigt til ansigt med professoren.

Han sad i en drejestol bagved et bredt bord, der var dækket af bøger, kort og papirer. Idet jeg trådte ind, svingede han stolen rundt for at tage imod mig. Det gav et sæt i mig af overraskelse. Jeg var forberedt på noget ualmindeligt, men ikke på at se en så overvældende personlighed. Det var hans størrelse – hans størrelse og så den magt, der lå i hans væsen. Hans hoved var enormt; jeg har aldrig før set så stort et menneskehoved. Hvis jeg havde vovet at sætte hans høje hat på mit eget beskedne hoved, tror jeg virkelig, at den ville være faldet mig ned over øjnene for at søge støtte på mine skuldre. Hans skæg og ansigt mindede mig om billeder af en assyrisk tyrestatue. Ansigtet var blomstrende rødt, og skægget, der næsten var blåsort, faldt spadeformet og i regelmæssige krusninger ned over brystet. Ned over den vældige pande lå der fastklinet en lang kruset hårlok, der så højst besynderlig ud, og under de tykke sorte bryn glimtede et par skarpe, kloge og mægtige blågrå øjne. Foruden dette kunne jeg over bordet kun se hans brede skuldre og hvælvede bryst samt et par vældige hænder, der var beklædt med lange sorte hår. Dette ydre og så en buldrende, brølende stemme var det første indtryk, jeg fik af den berømte professor.

"Nå," sagde han så med en uforskammet stirren, "hvad vil De så?"

Jeg måtte nødvendigvis holde fast på mit bedrag lidt endnu, ellers gik det vist galt.

"Professoren var så god at indrømme mig en samtale," sagde jeg ydmygt og fremviste brevet.

Han tog mit eget brev fra bordet og lagde det foran sig.

"Nå, De er altså den unge person, som ikke forstår almindeligt engelsk? I hovedsagen er De så god at være enig med mig, så vidt jeg forstår?"

"Fuldkomment, sir – fuldkomment!" svarede jeg uhyre beredvilligt.

"Men dog. Meget smigrende for mig, ikke sandt? Deres alder og udseende gør Dem til en værdifuld støtte for mig. Nå, i hvert fald kan De altid være bedre end den svineflok i Wien, skønt deres samlede idiotiske grynten ikke lød stort værre end et enkelt af vore egne britiske." Han gloede på mig, som om jeg var inkarnationen af det sidstnævnte.

"De opførte sig skammeligt dernede," sagde jeg.

"De kan spare Deres sympati; jeg kan godt forsvare mig selv. Jeg er bedst tjent med at stå ene med ryggen mod en mur! Men lad os nu se at få en ende på dette besøg, som ikke kan være behageligt for Dem, og kun er en plage for mig. Det lader til, at De har nogle indvendinger at gøre mod en læresætning, som jeg forfægter i min afhandling."

Han gik så brutalt lige på, at det var umuligt at undvige. Jeg måtte fortsætte med at spille min rolle og håbe på en åbning. Det havde taget sig så let ud på afstand. Oh, du irske vid, kunne du dog ikke hjælpe mig i denne stund, hvor jeg behøvede det så meget? Han stirrede på mig med to skarpe øjne: "Nå, hvad bliver det så til?" brummede han.

"Jeg er jo ikke videnskabelig uddannet ..." begyndte jeg med et undskyldende smil, "bare stærkt interesseret, og det forekom

mig, at De var en smule for streng mod Weissmann. Har ikke – er der ikke siden dengang fremkommet beviser, som kunne – ja, bestyrke hans stilling?"

"Hvilke beviser?" Han talte med en truende ro.

"Ja, jeg mener naturligvis ikke noget, som man kan kalde *afgørende* beviser. Jeg hentyder bare til den almindelige videnskabelige synsmåde, om jeg så må sige."

Han bøjede sig forover mod mig og sagde med stor alvor:

"Jeg går ud fra, at De ved, at hjerneskallens indhold er en stående faktor."

"Naturligvis," sagde jeg.

"Og at telegoni fremdeles er *sub judice*?"

"Utvivlsomt!"

"Og at spireplasmaet er forskelligt fra jomfruægget."

"Ja, vist!" råbte jeg og kroede mig ved min egen frækhed.

"Og hvad beviser så det?" spurgte han med en blid, overtalende stemme.

"Ja, hvad beviser det," mumlede jeg; "hvad beviser det?"

"Skal jeg sige Dem det?" kurrede han.

"Ja, jeg vil gerne høre det."

"Det beviser," skreg han i et pludseligt udbrud af raseri, "at De er den frækkeste bedrager i London, en modbydelig, krybende journalist, der ikke har mere videnskab end sømmelighedsfølelse i sin krop!"

Han var sprunget op, fnysende af vrede. Men selv i dette uhyggelige øjeblik fik jeg tid til at forbavses over den opdagelse, at han var en ganske lille mand, hvis hoved ikke nåede mig længere end til skuldrene – en Herkules, der var begrænset i sin vækst, fordi al kraften var gået til hjerne og muskler.

"Sludder og vrøvl," hvæsede han med hænderne støttet på bordet og ansigtet strakt frem mod mig, "videnskabeligt sludder og vrøvl, det er, hvad jeg fyldte i Dem. Bildte De Dem ind, at De kunne overliste mig – De med Deres valnøddehjerne? I bilder jer ind, at I er almægtige, I djævelske skriverkarle, og at jeres ros eller dadel kan gøre vor berømmelse eller undergang? Vi skal bukke og skrabe for jer for et godt ord, ikke sandt? Denne giver vi en hjælpende hånd, hin dukker vi i støvet! Krybende øgleyngel, jeg kender jer! Men jeg fik trukket bælgen af Dem i tide, De fik ørene studset, opblæste ballon, som De er. Jeg skal sætte Dem på plads, skal jeg. De kan ikke spille G. E. C. på næsten. Han er Deres mester. Han advarede Dem, men når De fremturede i at komme, så skete det på Deres egen risiko. Betal, min bedste mr. Malone, jeg kræver bøde! De har spillet højt spil, og det ser ud til, at De har tabt."

"Så sagte, min herre," sagde jeg, idet jeg trak mig baglæns hen mod døren og åbnede den. "De kan skælde ud så meget, De vil, men der er grænser. Et overfald tåler jeg ikke."

"Nå, så det gør De ikke?" Han nærmede sig langsomt med truende holdning, men standsede pludselig og stak hænderne i lommen på den løjerlige drengeagtige trøje, han havde på. "Jeg har smidt adskillige af Deres slags på porten før, og De skal blive én til. Det koster tre pund og femten shillings stykket – i gennemsnit. Dyrt, men nødvendigt. Nuvel, hvorfor skulle De ikke få den samme behandling som Deres brødre? Det forekommer mig, at De bliver nødt til det." Han genoptog sin ubehagelige langsomme fremmarch, med tåspidserne skudt frem med en bevidst bevægelse som en danselærer.

Jeg kunne være smuttet ud ad døren og have låset den efter mig, men jeg syntes, at det ville være for fejt. Desuden var jeg vred. Ganske vist havde jeg handlet nederdrægtigt, men mandens grove trusler gav mig ret til forsvar.

"Jeg vil råde Dem til ikke at røre mig, professor; jeg tåler det ikke."

"Men dog! Så De tåler det ikke, hvad!" Det sorte overskæg løftede sig og han viste ligefrem tænder.

"Vær nu ikke tåbelig," skreg jeg, "De kan ikke stå Dem! Jeg vejer over halvfems kilo, jeg er trænet i sport og spiller rugby hver lørdag i den irske klub. Jeg er ikke den mand –"

I samme øjeblik var han over mig. Det var heldigt, at jeg havde åbnet døren, ellers var vi gået lige igennem den. Vi slog kolbøtter hen ad gangen og ned ad trappen. En stol, som kom os i vejen, fulgte med helt ud på gaden. Min mund var fuld af hans skæg, og vore arme og ben så indfiltrede, at jeg ikke vidste, hvilke der var hvilke, og den forbandede stol stak benene frem allevegne. Den påpasselige Austin havde åbnet hoveddøren. Vi slog en baglæns kolbøtte ned over trappen. Jeg har set et par klovner forsøge det samme i en varieté-forestilling, og åbenbart kræver det en vis øvelse at udføre uden at komme til skade. Stolen smadredes mod stenbroen, og vi rullede hver til sin side ud i rendestenen. Professoren kom på benene, og med knyttede næver hvæsede han til mig: "Fået nok? Hvad!"

"Infame bølle!" skreg jeg, medens jeg samlede mig sammen.

Vi var lige ved at gå løs på hinanden igen, men jeg heldigvis frelst af en politibetjent, der i det øjeblik viste sig med sin notesbog i hånden.

"Hvad skal det betyde? Skammer De Dem ikke?" sagde han. Jeg syntes, at det var den fornuftigste bemærkning, jeg havde hørt, siden jeg havde betrådt Enmore Park. "Nå?" fortsatte han så, henvendt til mig, "hvad sker der så her?"

"Den mand har overfaldet mig," sagde jeg.

"Har De overfaldet den herre?" spurgte betjenten med et blik på professoren.

Professoren tog en dyb indånding, men svarede ikke.

"Det er ikke første gang," sagde betjenten strengt og rystede på hovedet. "Forrige måned blev De tiltalt for det samme. De har givet den unge mand et blåt øje. Forlanger De ham arresteret?" spurgte han mig.

Jeg tøvede.

"Nej," sagde jeg så, "det gør jeg ikke."

"Hvorfor ikke?" sagde betjenten.

"Fordi det var min egen skyld. Han advarede mig, men jeg trængte mig ind på ham."

Betjenten slog bogen i med et smæld.

"Lad os for fremtiden være fri for mere af den slags," sagde han. "Passér der, vær så god at passere." De sidste ord var henvendt til en slagterdreng, en pige og et par dagdrivere, som var stimlet sammen. Han drev flokken foran sig og forsvandt med den ned ad gaden. Professoren kastede et blik på mig, og jeg syntes, han havde antydningen af en skælm i øjet.

"Kom ind igen," sagde han, "jeg er ikke færdig med Dem endnu."

Disse ord lød dystert for mine øren, men ikke desto mindre fulgte jeg med ham ind i huset. Tjeneren, Austin, der havde samme udtryk som et træbillede, lukkede døren efter os.

Plateauet på lang afstand.
Efter foto af professor Challenger.

4. "Det er det såmænd blot det største, som hidtil er sket her i verden."

Vi var næppe kommet inden for døren, før mrs. Challenger kom farende ud fra spisestuen. Den lille kvinde var frygtelig vred. Hun spærrede vejen for sin mand og lignede nærmest en forbitret kylling foran en buldog. Det var klart, at hun havde set mig forsvinde, men endnu ikke opdaget, at jeg var kommet tilbage igen.

"Dit brutale dyr!" skreg hun, "du har såret den pæne unge mand."

Han pegede bagover med en tommelfinger.

"Han står da der bag mig, sund og frisk."

Hun blev lidt forvirret, men ikke ret meget.

"Å, undskyld, jeg så Dem ikke."

"Intet at undskylde, frue, og jeg kan forsikre Dem, at jeg fejler ikke noget."

"Jo, han har givet Dem et blåt øje. Å, George, hvor er du afskyelig. Skandaler og atter skandaler den ene dag efter den anden. Alverden hader dig og gør nar ad dig. Jeg kan ikke mere! Du har opbrugt min tålmodighed. Nu er det nok."

"Det snavsede linned," brummede han.

"Å, det er ingen hemmelighed," råbte hun. "Hele gaden, hele London – Austin, De kan gå, vi har ikke brug for Dem her. – Hele London sladrer om dig. Hvor er din værdighed? Du, som burde være første professor ved Universitetet med tusinder af studenter, der så op til dig! Hvor har du gjort af din værdighed, spørger jeg?"

"Hvor har du gjort af *din*, kæreste?"

"Du er gået for vidt. Du er en bøffel, en grov karl, en bølle, – det er, hvad du er blevet til."

"Vær nu skikkelig, Jessie."

"En rasende, brølende tyr!"

"Nu er det nok! I skammekrogen med dig!" sagde han.

Og til min ubeskrivelige forbavselse snappede han hende op i sine arme og anbragte hende på en høj søjle af sort marmor, der stod i et hjørne af forstuen. Den var mindst syv fod høj og så spinkel, at hun kun med vanskelighed kunne balancere på den. Det var det latterligste syn, man kunne forestille sig. Med ansigtet fortrukket af vrede og dinglende fødder sad hun der, stiv som en pind af frygt for, at søjlen skulle vælte.

"Lad mig komme ned," peb hun.

"Sig 'om forladelse'."

"Din afskyelige tyran, tag mig øjeblikkelig ned."

"Vær så god at gå med ind i studereværelset, mr. Malone."

"Men hr. professor –" sagde jeg bønfaldende med et blik på fruen.

"Mr. Malone beder for dig, Jessie. Sig 'om forladelse', så kommer du straks ned."

"Å, din tyran! Om forladelse! Om forladelse!"

Han snappede hende, som om hun havde været en kanariefugl og satte hende ned.

"Du må opføre dig lidt sømmeligt," sagde han, "mr. Malone er bladmand, og i morgen fortæller han alting i sin avis og får rivende afsætning på den imellem vore naboer. *Mærkelig historie fra den fine verden*. Var der rart på søjlen, min ven? – Og så en undertitel: *Indblik i et ejendommeligt hjem*. Sådan noget er en ren smovs for ham, skal jeg sige dig; han er en ådselgrib, denne mr.

Malone, som alle af hans slags, et svin fra Djævlens hjord. Er det ikke rigtigt, Malone? Hvad?"

"De er virkelig utålelig," sagde jeg hidsigt.

Han brølede af latter.

"Om lidt skal vi to slutte et forbund," buldrede han og skød sit vældige bryst frem. Men så skiftede han pludselig tone. "Undskyld dette luftige familiesludder, mr. Malone, jeg tog Dem med tilbage af en alvorligere grund end den at sætte Dem ind i vore små huslige morskaber. Løb nu, lille kone, og lad bare være at ærgre dig." Han lagde en tung hånd på hver af hendes skuldre. "Alt, hvad du siger, er fuldkommen sandt, og jeg ville være en bedre mand, hvis jeg hørte efter dig, men så var jeg heller ikke mere George Edward Challenger. Der findes mange bedre mænd end ham, min ven, men der findes kun én G.E.C., så du må tage ham, som han er." Han sluttede med at give hende et smældende kys, hvad der berørte mig endnu mere pinligt, end hans voldsomhed tidligere. "Nå, mr. Malone," vedblev han med stor værdighed, "denne vej, hvis De behager."

Så stod vi atter i det værelse, som vi havde forladt så brat for ti minutter siden. Professoren lukkede døren omhyggeligt efter os, skød en lænestol frem til mig og bød mig en cigar.

"Ægte San Juan Colorado," sagde han. "Hidsige folk, som De, trænger til narkotiske midler. For Himlens skyld, *bid* dog ikke spidsen af den. Skær den – og skær den med ærefrygt. Nå, sæt Dem nu til rette og hør opmærksomt efter, hvad jeg vil sige Dem. Hvis De skulle få lyst til at gøre en bemærkning, så gem den til et mere passende tidspunkt.

For det første må jeg forklare Dem, hvorfor jeg tog Dem ind i mit hus igen efter først – og med al ret – at have smidt Dem ud

af det" – han stak skægget frem og stirrede på mig, som en der udfordrer til at blive modsagt – "altså: efter fuldstændig berettiget at have smidt Dem ud. Årsagen ligger i Deres svar til denne embedsvigtige betjent, da han spurgte, om De ville have mig arresteret. Der var noget i det svar, der ligesom lod mig skimte et glimt af bedre følelser – i hvert bedre, end jeg er vant til at finde hos folk af Deres profession. Den indrømmelse, at skylden lå hos Dem selv, gav en antydning af, at De muligvis sad inde med visse åndelige evner, forekom mig at være mig behagelige. Den ulyksalige klasse af menneskeracen, som De tilhører, betragter jeg ellers som så lavtstående, at de ligger under min sædvanlige horisont. Deres ord hævede Dem pludselig noget op over den, så jeg så at sige fik øje på Dem. Det er derfor, jeg bad Dem om at gå med ind; jeg fik lyst til at gøre Deres nærmere bekendtskab. – Å, vil De ikke nok være så venlig at lægge asken af i den lille japanske skål, der står til venstre for Dem på bambusbordet."

Alt dette brølede han ud over mig, som om han var en professor, der underviste et helt auditorium. Han sad med ansigtet vendt imod mig og pustede sig op som en kæmpefrø, med hovedet bøjet bagover og øjenlågene halvt lukkede med et hovent udtryk. Pludselig drejede han en halv omgang rundt, så jeg ikke så andet af ham end en pjusket tot hår og et strittende, rødt øre. Han rodede rundt mellem nogle papirer på bordet og kom omsider frem med en gammel slidt og plettet skitsebog.

"Jeg har i sinde at fortælle Dem om Sydamerika," sagde han, da han atter vendte sig mod mig. "Og ingen kommentarer, om jeg må bede! Lad det også blive fastslået straks, at ikke et ord af, hvad jeg betror Dem her, må komme til offentlighedens

kundskab, før De har min udtrykkelige tilladelse til det. En tilladelse, der efter al menneskelig beregning aldrig vil blive givet. Er vi enige?"

"Det er hårde vilkår," sagde jeg. "En fornuftig og velovervejet fremstilling kunne dog –"

Han lagde bogen tilbage på bordet.

"Ja, så bliver der ikke noget af det. God morgen, min herre."

"Nej, nej," udbrød jeg. "Jeg underkaster mig alle betingelser. Det er jo ikke ud til, at jeg har noget valg."

"Nej, overhovedet ikke," sagde han.

"Nå, men så lover jeg det."

"På æresord?"

"På æresord."

Han så på mig med tvivl i sine uforskammede øjne.

"Efter hvad jeg hidtil har erfaret om Deres ære?" begyndte han.

"Hr. professor," sagde jeg vredt, "De tager Dem lovlig store friheder. Aldrig i mit liv er jeg blevet i den grad fornærmet."

Det så ud, som blev han mere interesseret ved mit udbrud end egentlig ked af det.

"Rundhovedet," mumlede han ved sig selv, "brachycephalisk, gråøjet, sorthåret. Antydning af negerrace. Keltisk afstamning?"

"Jeg er irlænder, min herre."

"Så? Irsk, virkelig irsk?"

"Ja, jeg er."

"Det forklarer det. Lad os nu se. De har afgivet det løfte, at min fortrolighed skal blive respekteret. Jeg vil gøre Dem opmærksom på, at den fortrolighed langt fra vil blive

udtømmende. Men jeg har i sinde at give Dem nogle få oplysninger som De vil finde interessante. De ved naturligvis, at jeg for to år siden foretog en rejse til Sydamerika, – en rejse, der engang vil komme til at stå som et mærkepunkt i videnskabens historie. Hensigten med rejsen var at undersøge rigtigheden af nogle påstande af Wallace og Bates, og det kunne kun gøres ved at undersøge deres rapport under de samme forhold, som havde fremkaldt dem. Selv hvis min ekspedition kun havde haft dette ene resultat, ville det have været nok til at gøre den bemærkelsesværdig, men tilfældet ville, at der skulle åbne sig en hel ny mark for mine undersøgelser, mens jeg opholdt mig der.

De ved måske, – eller, hvad der er mere sandsynligt, De ved måske ikke, – at landet på sine steder rundt om Amazonfloden endnu kun er delvis undersøgt, og at en stor del bifloder, som end ikke er kortlagt, løber ud i hovedfloden. Det var min plan at undersøge disse lidet kendte territorier og gøre mig bekendt med deres fauna, som gav mig stof til adskillige kapitler i det monumentale zoologiske værk, som skal blive mit livsværk. Jeg var færdig og på hjemrejse, da jeg kom til at overnatte i en lille indianerby, beliggende ved en biflod – hvis navn jeg ikke vil nævne – som falder ud i den store flod. Indianerne var cucamaer, en venlig, men lavtstående stamme, hvis åndelige standpunkt næppe står på højde med gennemsnitslondonerens. På min vej op langs floden havde jeg af og til ydet dem lægehjælp og i det hele gjort indtryk med min personlighed, så det overraskede mig ikke, at man ventede i spænding på min tilbagekomst. Ved tegn gjorde man mig forståeligt, at min hjælp var hårdt tiltrængt i en bestemt hytte,

og jeg lod mig føre til stedet. Da vi kom til hytten, så jeg imidlertid straks, at den syge, for hvis skyld jeg var tilkaldt, netop for et øjeblik siden havde udåndet. Til min overraskelse viste det sig, at det var en hvid mand, jeg kan sige, at det var en endog særdeles hvid mand, for han var rødhåret og havde også andre tegn på at være en albino. Han var klædt i laser, var meget udmagret og bar alle tegn på langvarige lidelser og afsavn. Så vidt jeg kunne forstå de indfødte, var han dem en fuldstændig fremmed; han var kommet alene til deres by gennem skovene og på det sidste stadium af udmattelse.

Der lå en rygsæk ved siden af hans leje, og jeg undersøgte dens indhold. Hans navn stod skrevet på et kort – Maple White, Lake Avenue, Detroit, Michigan. Det er et navn, som jeg alle mine dage vil tage hatten af for. Det er ikke for meget sagt, at det engang vil blive sidestillet med mit eget, når det endelige resultat af disse undersøgelser foreligger.

Af rygsækkens indhold kunne jeg skønne, at manden havde været kunstner og digter, der søgte efter stof. Der var stumper af vers. Jeg giver mig ikke ud for at være smagsdommer over slige ting, men det forekom mig at være noget bavl. Der var også nogle temmelig banale tegninger af flodlandskaber, en farvekasse, noget kulørt kridt, nogle pensler og den krumme stump knogle, som ligger der på mit blækhus, et bind af Baxters *Møl og Sommerfugle*, en billig revolver og nogle få patroner. Af personligt udstyr var der intet. Dette udgjorde altså denne besynderlige amerikaners efterladte ejendele.

Jeg troede, at jeg var færdig med ham, da jeg opdagede, at der lå noget i lommen på hans pjaltede frakke. Det var hans skitsebog, som dengang var lige så laset, som De ser den nu,

men jeg kan forsikre Dem, at ingen originaludgave af Shakespeare kan blive behandlet med større ærbødighed, end jeg har behandlet denne bog, siden den faldt i mine hænder. Her har De den, og nu beder jeg Dem om at gennemse den blad for blad og undersøge dens indhold."

Han lagde sig tilbage i sin stol, tændte sig en cigar og betragtede mig skarpt for at se, hvilken virkning bogens indhold gjorde på mig.

Jeg åbnede den i spændt forventning – af hvad, vidste jeg egentlig ikke. Den første side var imidlertid en skuffelse, den indeholdt kun et billede af en meget fed mand, hvorunder der stod skrevet: – *Jimmy Colver på postbåden.* – Så fulgte der nogle sider med små skitser af indianere i forskellige situationer. Så kom en tegning af en korpulent og gemytlig præst, som sad ved et bord sammen med en mager europæer. Teksten lød: – *Lunch med Fra Christofero i Rosario.* – Studier at kvinder og børn optog adskillige sider, og derefter fulgte en lang række dyrestudier med forklaringer til, som *Søko ved en sandbanke, – Skildpadder og deres æg, – Sort aguti under en miriti-palme.* – sidstnævnte lignede nærmest en gris. Rækken sluttede med to sider fulde af studier over nogle grimme krybdyr med lange snuder. Jeg kunne ikke få noget ud af det og sagde til professoren:

"De krybdyr der er vel bare krokodiller?"

"Alligatorer! Alligatorer! Der findes næppe en ægte krokodille i Sydamerika. Forskellen imellem dem –"

"Ja, jeg mente bare, at jeg kunne ikke finde noget usædvanligt. Noget, der retfærdiggjorde, hvad De har sagt."

Han smilede mildt.

"Prøv næste side," sagde han.

Men det blev ikke bedre. Det var en helsides skitse af et landskab, en løst henkastet, delvis farvelagt tegning, – sådan noget som friluftsmalerne gør det første udkast til støtte for et senere arbejde. Der var en lys grøn forgrund af busket vegetation, som skrånede jævnt op mod en mørkerød klippemur, besynderlig ribbet, som jeg undertiden har set det i visse basalt-formationer. Denne klippeformation fyldte som en ubrudt mur hele baggrunden. Et sted stod der en isoleret pyramideformet klippe med et stort træ på toppen; den syntes at være adskilt fra muren ved en kløft. Over det hele hvælvede sig en blå tropisk himmel. En smal grøn linje på kammen af den røde mur viste, at der var vegetation. På den næste side var der endnu en akvarel af det samme sted, men meget tættere på, så man så alle detaljer klart.

"Nå?" sagde professoren.

"Det er utvivlsomt en mærkelig formation," sagde jeg, "men jeg er ikke geolog, og derfor ude af stand til at finde det vidunderlige ved den."

"Vidunderlige?" gentog han. "Det er enestående. Intet menneske på Jorden har bare kunnet drømme om noget lignende. Blad om."

Jeg vendte bladet og kom med et udråb af overraskelse. Det var et helsidesbillede af det mest besynderlige dyr, jeg nogen sinde havde set. Det var som en opiumsrygers vildeste drøm, en sand deliriumsfantasi. Hovedet var som en fugls, kroppen som et oppustet firben, den slæbende hale var forsynet med opretstående pigge, og den krumme ryg med en takket frynse, der lignede en lang række hanekamme. Foran dette

forbavsende væsen stod der en absurd lille mandsling eller en dværg og stirrede på det.

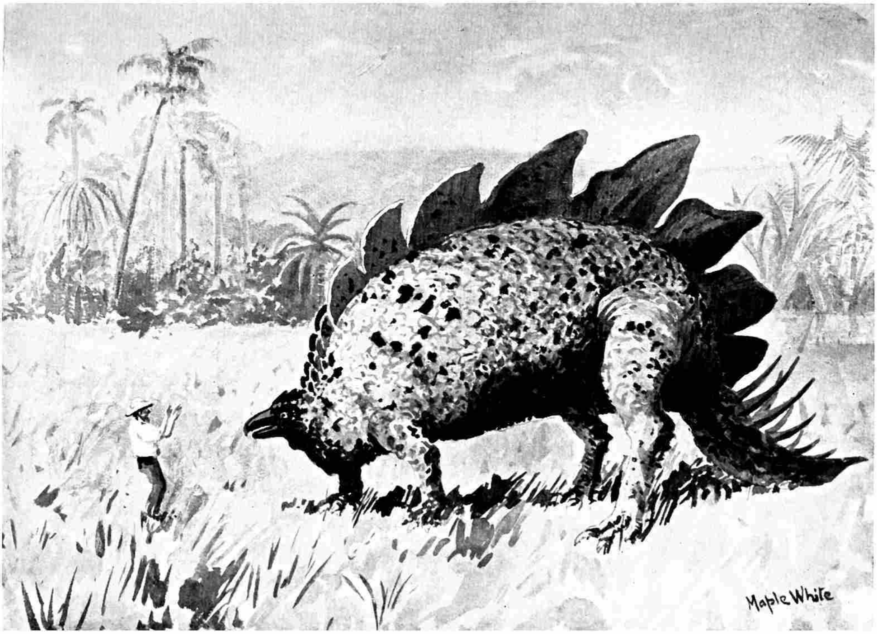

Uhyret. Fra Maple Whites skitsebog.

"Nå, hvad får De så ud af det?" råbte professoren og gned sig i hænderne med en triumferende mine.

"Det er monstrøst – grotesk."

"Men hvad fik ham til at tegne sådan et dyr?"

"Billig gin, tænker jeg."

"Åh, så det er den bedste forklaring, De kan komme i tanker om?"

"Tja, sir, har De da én?"

"Den simple kendsgerning, at dyret findes. At det faktisk er tegnet efter naturen."

Jeg var lige ved at briste i latter, men kom pludselig til at tænke muligheden af en kolbøtte ned ad trappen og holdt mig i skindet.

"Utvivlsomt, utvivlsomt," sagde jeg, i samme tonefald, som når man snakker en tosse efter munden, "men jeg indrømmer, at den lille mandsperson forvirrede mig. – Hvis det var en indianer, kunne man jo gå ud fra, at der fandtes pygmæer i Amerika, men det ser ud til at være en europæer med solhat på."

Professoren brummede som en vred tyr. "De går virkelig lige til grænsen," sagde han. "De udvider mit blik for det mulige. Hjernelammelse! Fuldstændig blødhed! Vidunderligt!"

Jeg gjorde mig ikke den ulejlighed at blive vred; han var for absurd. Det ville være tidsspilde; hvis man skulle blive vred på denne mand, ville man være vred konstant. Jeg Indskrænkede mig til et træt smil: "Det slog mig bare, at manden var så lille," sagde jeg.

"Hør nu her!" skreg han og daskede på billedet med en håret pølse af en pegefinger. "De ser vel den plante, der er tegnet bag ved dyret? Nå! De bilder Dem rimeligvis ind, at det er en

løvetand eller en rosenkål, ikke sandt? Men det er en elfenbenspalme, som kan blive femten til tyve meter høj. Begriber De ikke, at manden er sat ind dér i en bestemt hensigt? Han kunne ikke have stået lige for næsen af det uhyre, mens det blev tegnet, og stadig være i live bagefter. Han står der kun til sammenligning. Lad os sige, at han var over fem fod høj; træet er ti gange højere, hvilket er som man må forvente."

"Du milde himmel!" råbte jeg. "De mener, at dyret var – Charing Cross station kunne jo næppe rumme et sådant uhyre!"

"Ja, fraset muligheden af lidt overdrivelse i omfanget er det skam et velvoksent eksemplar," sagde professoren velvilligt.

"Men," råbte jeg, "alt, hvad menneskelig erfaring hidtil har fastslået, kan ikke gøres til intet af en enkelt tegning –" jeg havde bladet videre i bogen og set, at der ikke var mere, og jeg fortsatte: "- af en enkelt tegning, som en vandrende amerikaner kan have skabt under indflydelse af narkotika eller i febersyner, eller simpelt hen som et udslag af en sygelig fantasi. Som videnskabsmand kan De da ikke forsvare det standpunkt?"

Professoren tog en bog ned fra en hylde.

"Se her," sagde han, "dette er et glimrende værk af min højt begavede ven, Ray Lankester. Der er en illustration her, som vist vil interessere Dem. Teksten lyder: 'Således omtrent har dinosauren Stegosaurus fra Jura-perioden set ud. Bagbenet alene er dobbelt så stort som en fuldvoksen mand.' Nå, hvad siger De til det?"

Han rakte mig den opslåede bog, og det gav et sæt i mig, da jeg så billedet. Dette rekonstruerede dyr fra en forsvunden verden havde ubestridt en meget stor lighed med dyret i skitsebogen.

"Det er virkelig bemærkelsesværdigt," sagde jeg.

"Men ikke overbevisende, mener De?"

"Det kan være et tilfælde, eller også kan man tænke sig, at kunstneren har set dette billede og husket det, så han kunne gengive det. Det er ganske naturligt, om sådan et billede, én gang set, vender tilbage i hukommelsen under feberfantasier."

"Godt," sagde professoren tålmodigt, "så taler vi ikke mere om det. Men se nu her på denne knogle." Han rakte mig det ben, som han før havde omtalt som en del af den døde mands efterladenskaber. Det var henved seks tommer langt og noget tykkere end min tommelfinger. I den ene ende sad der noget, der lignede indtørret brusk.

"Til hvilken kendt skabning vil De henføre det ben?" spurgte han.

Jeg undersøgte det nøje, mens jeg søgte efter mine halvt forglemte zoologiske kundskaber.

"Det kan være et ualmindelig tykt menneskeligt kraveben," sagde jeg omsider.

Professoren slog foragteligt ud med hånden.

"Menneskets kraveben er bøjet, dette ben er lige. Her ligger en fure på overfladen, som viser, at der er gået en stor sene på tværs over den, hvad ikke kan være tilfældet med *clavicula*."

"Ja, så tilstår jeg, at jeg ikke ved, hvad det er."

"Det behøver De ikke at skamme Dem over, for jeg tror ikke, at den hele South Kensington-stab kunne bestemme det ben." Han viste mig et lille ben, der ikke var større end en ært. "Så vidt, jeg kan skønne, svarer dette menneskeben til det, De holder i Deres hånd. Det kan måske give Dem et begreb om dyrets størrelse. Brusken på det store ben beviser, at det ikke er

noget fossilt eksemplar, men af nyere dato. Hvad siger De til det?"

"Måske en elefant –"

Han vred sig som i pine.

"Å, nej, hold op! Tal dog ikke om elefanter i Sydamerika! Selv i vore dages almindelige kommuneskoler –"

"Nå ja," afbrød jeg. "Så et hvilket som helst andet stort sydamerikansk dyr – en tapir for eksempel."

"De kan ganske roligt gå ud fra, unge mand, at jeg ved, hvad jeg taler om. Benet her er hverken af en tapir eller af noget andet kendt dyr på vor klode. Det stammer fra et meget stort, meget kraftigt og efter al sandsynlighed meget brutalt dyr, som eksisterer på Jordens overflade, men som hidtil har været ukendt for videnskaben. Er De stadig ikke overbevist?"

"Jeg er i det mindste dybt interesseret."

"Altså er Deres tilfælde ikke helt håbløst. Jeg ser, at der skjuler sig en smule forstand et eller andet sted i Dem, og vi vil fortsætte med at famle rundt efter det. Nu lader vi den døde amerikaner hvile i fred og fortsætter med min beretning. De begriber vel, at jeg ikke kunne løsrive mig fra Amazonas, før jeg havde undersøgt sagen nøjere. Man vidste lidt om, fra hvilken kant den døde mand var kommet. Men selv uden det ville jeg have haft en vejledning i de gamle indianersagn, der fortæller om et fremmed rædslens land, et sagn, som er fælles for alle stammerne langs floden. De har utvivlsomt hørt tale om Curupuri?"

"Aldrig."

"Curupuri er skovånden, noget skrækkeligt, noget ondt, noget, man for enhver pris må undgå. Ingen kan nærmere

betegne dens natur og form, men alle stammerne er enige om, hvilken retning den kommer fra. Det var fra den retning, den døde amerikaner kom. Der var noget forfærdeligt ad den kant, og jeg måtte have at vide, hvad det var."

"Hvad gjorde De?" Al min ungdommelige vigtighed var forsvundet; denne vældige mand betvang éns opmærksomhed og respekt.

"Jeg overvandt de indfødtes rædsel, der var så stor, at de endog veg tilbage for at tale om sagen. Ved gaver og, indrømmer jeg, til dels ved trusler, fik jeg to af dem til at vise mig vej. Efter mange eventyr, som det er overflødigt at omtale, og efter en vandring, som jeg ikke nærmere vil beskrive, i en retning, som jeg holder hemmelig, kom vi omsider til en egn, som aldrig har været beskrevet, eller overhovedet har været betrådt af nogen, med undtagelse af min ulykkelige forgænger. Se nu en gang på dette."

Han rakte mig et fotografi.

"Dets utilfredsstillende tilstand skyldes," sagde han, "at båden væltede, da vi sejlede ned ad floden, og den kasse, som indeholdt de ufremkaldte plader, gik itu, med et katastrofalt udfald. Næsten alle pladerne blev ødelagt – et uopretteligt tab. Denne er en af de få, der delvist overlevede. De vil være så venlig blot at acceptere denne forklaring af mangler eller afvigelser. Der har været talt om forfalskning. Jeg er ikke i humør til at drøfte noget sådant."

Billedet var unægtelig meget blegt. En uvenligt sindet kritiker kunne udmærket misfortolke den uklare overflade. Det gengav et tåget, gråt landskab, og efterhånden som jeg fik tydet detaljerne, blev jeg klar over, at det fremstillede en langstrakt og

enormt høj række af klipper, nærmest som et vældigt vandfald set på afstand, og med en skrånende, træklædt slette i forgrunden

"Jeg ville tro, det er det samme sted, som findes på maleriet," sagde jeg.

"Det *er* det samme sted," sagde professoren. "Jeg fandt spor efter mandens lejr. Se nu på dette."

Det var det samme sceneri, tættere på, men fotoet var meget ødelagt. Jeg kunne tydeligt skelne den isolerede klippe med træet på toppen.

"Der kan ikke være tvivl om, at det er det samme sted," sagde jeg.

"Det er altid noget," sagde han, "vi gør jo ligefrem fremskridt, ikke sandt? Se nu opmærksomt på den fritstående klippe. Ser De noget på toppen?"

"Et kæmpetræ."

"Og i træet?"

"En stor fugl."

Han rakte mig en lup.

"Ja, en stor fugl," gentog jeg med luppen over billedet, "sidder i træet. Den synes at have et uhyre næb. Jeg ville tro, det var en pelikan?"

"Deres syn lader noget tilbage at ønske," sagde professoren. "Det er ikke en pelikan, eller overhovedet en fugl. Det kan måske interessere Dem at høre, at jeg havde held til at skyde dette særlige eksemplar. Det var det eneste afgørende bevis for mine opdagelser, som jeg var i stand til at få fat på og bringe med mig."

"De har det altså?" Her var der da omsider et håndgribeligt bevis.

"*Havde* det. Ulykkeligvis gik det tabt sammen med så meget andet da båden kæntrede. Jeg greb efter det, da det var ved at forsvinde i strømmen, og jeg fik fat i den ene vinge. Da jeg blev trukket op af vandet, var jeg bevidstløs, men vingestumpen holdt jeg stadig fast på. Her ser De den."

Han tog noget op af en skuffe, som for mig at se måtte være et stykke af vingen på en kæmpemæssig flagermus. Den var omtrent to fod lang og var nærmest et bøjet ben, med en hinde fastgjort til det.

"En kæmpe-flagermus," foreslog jeg.

"Ikke noget af den slags," sagde professoren strengt. "Det er vanskeligt for mig, som lever i en dannet og videnskabelig atmosfære, at forestille mig, at selv de grundlæggende principper af zoologien er så lidet kendte. Er det muligt, at De ikke kender den elementære kendsgerning i sammenlignende anatomi, at vingen på en fugl i virkeligheden er dens underarme, medens vingen på en flagermus er tre forlængede fingre, forenede ved en hinde. Nu er det jo klart, at det, der ligger foran Dem, ikke er en arm, og De kan vel nok med egne øjne se, at det er en enkelt hinde, fæstet til et enkelt ben, altså kan det heller ikke være en flagermus. Men hvis det hverken er en fugl eller en flagermus, hvad er det så?"

Mit beskedne arsenal af viden var udtømt.

"Jeg ved det virkelig ikke," sagde jeg.

Han åbnede det værk, som han før havde benyttet.

"Her," sagde han, idet han viste mig et billede af et besynderligt flyvende uhyre, "er en fortræffelig fremstilling af

en *dimorphodon* eller *pterodactyl*, et flyvende krybdyr fra Jura-perioden. På den næste side er vingens bygning aftegnet. Vær så venlig at sammenligne med den prøve, De holder i hånden."

En bølge af forbløffelse betog mig, da jeg sammenlignede tegningen og det stykke, der lå foran mig. Jeg var overbevist. Der var ingen vej udenom. Beviserne var afgørende. Skitserne, fotografierne, beretningen og nu dette virkelige eksemplar – beviskæden var sluttet. Jeg sagde det – jeg brugte så varme ord, som jeg kunne finde, for jeg følte, at professoren var en miskendt mand. Han sad tilbagelænet i sin stol med sænkede øjenlåg og et overbærende smil, medens han nød dette første lille glimt af solskin.

"Det er blot det største, som hidtil er sket i verden," sagde jeg begejstret, skønt jeg må tilstå, at min begejstring mere var journalistisk end videnskabelig. "Det er kolossalt. De er en videnskabernes Columbus, som har opdaget en forsvunden verden. Det gør mig oprigtig ondt, at jeg nogen sinde har tvivlet på Dem, men det var jo dog så utroligt. Men jeg forstår beviser, når jeg ser dem, og disse beviser må tilfredsstille enhver."

Professoren spandt som en glad kat af tilfredshed.

"Men hvad gjorde De så videre, professor?"

"Ja, det var i den våde årstid, mr. Malone, og jeg manglede proviant. En del af den stejle klippe fik jeg undersøgt, men uden at finde nogen opgang. Den fritstående klippe med træet, hvor jeg skød pterodactylen, var mere tilgængelig. Da jeg er noget af en bjergbestiger, nåede jeg halvvejs op på den. Fra den højde fik jeg et bedre overblik over klippeplateauet. Det så ud til at være temmelig udstrakt; hverken mod øst eller vest kunne jeg se nogen ende på de skovklædte klipper. Nedenfor klippemuren

var der sumpe, junglekrat, slanger, insekter og feber, netop den rette beskyttelseszone for et sådant vidunderland."

"Så De noget andet spor af liv deroppe?"

"Nej, det gjorde jeg ikke. Men vi hørte adskillige højst mærkværdige lyde deroppe fra, mens vi lå i lejr under den."

"Men dyret, som amerikaneren tegnede? Hvordan vil De forklare det?"

"Man kan bare formode, at han har fundet en vej op til plateauet og set det der. Og desårsag *ved* vi, at der er en vej op. Vi ved også, at det må være en overordentlig besværlig vej, for i modsat fald ville dyrene der oppe fra være kommet ned og have oversvømmet landet omkring plateauet. Det er vel klart nok?"

"Men hvordan er de kommet derop?"

"Det er ikke så vanskeligt," sagde professoren; "der er kun én forklaring mulig. De ved måske, at Sydamerika er et granitkontinent. På dette særlige sted har der en gang i en fjern tidsperiode fundet en pludselig vulkansk hævning sted. Den røde klippeformation er basalt og derfor vulkansk. Et areal, måske så stort som Sussex, er løftet op med alt, hvad der levede og groede på det, og adskilt fra det øvrige land ved denne hårde og glatte mur, som trodser ethvert angreb. Hvad er resultatet af dette? Jo, naturens almindelige love er ophævet her. Kampen for tilværelsen er ikke den samme deroppe, som hernede. Skabninger, som ikke kan begå sig hernede, lever fredeligt videre der. De har jo bemærket, at både stegosaurusen og pterodactylen var fra Jura-perioden og altså af en meget gammel oprindelse. Det er kun særlige, tilfældige omstændigheder, der har bevaret denne isolerede koloni."

"Men Deres beviskæde er jo uomstødelig. De behøver bare at forelægge autoriteterne den."

"Ja, det troede jeg også selv i min enfoldighed," sagde professoren bittert. "Men jeg kan fortælle Dem, at det var tilfældet. Jeg blev mødt af en mistro på alle kanter, der var affødt dels af dumhed, dels af skinsyge. Det ligger ikke i min natur at bøje mig for noget menneske, eller søge at bevise et faktum, når man betvivler sandheden af mine ord. Jeg kom slet ikke frem med mine beviser; den hele sag blev mig modbydelig – jeg ville ikke mere tale om den. Når folk som De selv, der repræsenterer massens idiotiske nysgerrighed, kom for at forstyrre mit privatliv, kunne jeg ikke afvise dem med værdighed. Jeg er af natur, må jeg indrømme, noget hidsig, og hvis jeg bliver provokeret, er jeg tilbøjelig til at blive voldsom. Jeg er bange for, at De måske bemærkede det."

Jeg tog mig uvilkårligt op til øjet, men sagde intet.

"Min hustru har ofte bebrejdet mig det, men hvilken ærekær mand ville ikke føle som jeg! I aften har jeg imidlertid i sinde at bevise, i hvilken grad jeg kan beherske mig. Jeg indbyder Dem herved til at komme og overvære denne forestilling." Han rakte mig et kort, som han tog fra sit skrivebord. "De ser heraf, at mr. Percival Waldron, en naturforsker, der synes at være forholdsvis kendt i offentligheden, vil holde en forelæsning klokken halv ni i Zoologisk Instituts forelæsningssal over emnet: *De geologiske tidsaldre og deres efterladenskaber*. Jeg har fået en indbydelse til at være ordstyrer, og på tilhørernes vegne takke foredragsholderen. Jeg vil da med det samme, med største takt og hensynsfuldhed, indflette nogle oplysende bemærkninger, som måske kan få en del af tilhørerne til at ønske at gå dybere i

sagen. Jeg rejser ingen stridspunkter, forstår De, giver kun nogle antydninger af, at der muligvis er større dyb at undersøge. Jeg skal nok holde mig i skindet, og se, om jeg ved at beherske mig måske kan opnå bedre resultater en hidtil."

"Og jeg må altså komme til det møde?" spurgte jeg ivrigt.

"Ja, vist må De det," svarede han helt hjerteligt. Han var i besiddelse af en voldsom elskværdighed, der var næsten lige så overvældende som hans raseri tidligere. Hans smil var aldeles indtagende, han pustede kinderne op, så de stak frem som to røde æbler mellem hans halvt lukkede øjne og det store sorte skæg. "De må endelig komme. Det vil være mig en opmuntring at vide, at jeg har i det mindste én tilhænger nede i salen, hvor uvidende han så end kan være. Jeg går ud fra, at der vil blive stor tilstrømning, for hvor stor en charlatan Waldron end er, så er han meget yndet. Og nu, mr. Malone, har jeg givet Dem ikke så lidt mere af min tid, end jeg egentlig havde til hensigt. Det enkelte individ må ikke lægge beslag på det, der tilhører en verden. Jeg glæder mig til at se Dem ved foredraget i aften. Og indtil videre har De nok forstået, at De ikke under nogen omstændigheder må meddele offentligheden noget af, hvad jeg her har fortalt Dem?"

"Men mr. McArdle – min redaktionssekretær – vil have besked om, hvad jeg har udrettet."

"De kan sige ham, hvad De vil, men glem ikke at fortælle ham, at hvis han vover at sende mig flere af sine kreaturer på halsen, så vil jeg aflægge ham et besøg med min ridepisk. Men jeg overlader det til Dem at sørge for, at intet af, hvad jeg har sagt, kommer på tryk. Udmærket. Altså i aften, klokken halv ni i Zoologisk Institut."

Jeg fik et sidste indtryk af røde kinder, kruset blåt skæg og uforskammede øjne, da han viftede mig ud af værelset.

"Var det Dem, der kaldte mig en løgner?"

5. "Tvivlsomt!"

Da jeg atter befandt mig ude i Enmore Park, følte jeg, at de fysiske stød, der var gået forud for min første samtale med professor Challenger, og de sindsbevægelser der var fulgt efter den anden, havde givet min journalistiske værdighed et knæk. I mit værkende hoved var den tanke fremherskende, at manden faktisk talte sandhed, at hans historie var af enorm betydning, og at det kunne give vældige oplag af bladet, hvis jeg kunne få tilladelse til at bruge den. Der holdt taxa for enden af gaden; jeg steg ind i den og kørte hen til redaktionen. McArdle var på sin post som sædvanlig.

"Nå," udbrød han forventningsfuldt, "hvad er der sket? De ser ud, som om De havde været i krig, unge mand. De siger da ikke, at han overfaldt Dem?"

"Vi var lidt uenige i begyndelsen."

"Hvilket menneske! Hvad gjorde De?"

"Han blev mere fornuftig, og så fik vi en hyggelig sludder. Men jeg fik ikke noget ud af ham – i hvert fald ikke noget, som må offentliggøres."

"Det er jeg nu ikke så sikker på. De har fået et blåt øje ud af ham, og det behøver vi ikke at forholde publikum. Vi må have en ende på det rædselsregimente, mr. Malone. Han må bringes til fornuft. Jeg skal få lavet en leder til i morgen, som vil sætte emnet på spidsen. Jeg skal selv skrive den, giv mig bare stoffet. Jeg skal gøre det af med ham for stedse. Professor Münchhausen – ville det ikke være en glimrende hovedtitel? Sir John Mandeville genopstået – Cagliostro – alle historiens

bedragere og tyranner. Jeg skal udstille ham som den bedrager, han er."

"Det ville jeg ikke gøre i Deres sted."

"Hvorfor ikke?"

"Fordi han slet ikke er bedrager."

"Hvad for noget?" brølede McArdle, "De vil da ikke komme her og fortælle mig, at De tror på alt det vrøvl om mammutter og mastodonter og store søslanger?"

"Det ved jeg ikke; jeg tror ikke, han har nogen teorier i den retning. Men jeg tror på, at han har opdaget noget nyt."

"Men for pokker, mand, skriv dog om det!"

"Der er intet, jeg hellere vil, men alt er meddelt mig i fortrolighed, og på betingelse af, at jeg netop ikke skrev om det." Derpå gengav jeg kort professorens beretning. "Og sådan står sagen altså."

McArdle så på ingen måde overbevist ud.

"Ja, ja da, mr. Malone," sagde han endelig, "med hensyn til det møde i Zoologisk Institut i aften, så kan der vel ikke været hemmeligt ved det. Jeg tror ikke, de andre blade vil sende nogen derhen, for Waldron er refereret så ofte, at det ikke er ulejligheden værd, og der er næppe nogen, der aner, at Challenger kommer. Hvis vi er heldige, får vi et *scoop*. De skal jo i hvert fald derhen, så kan De lige så godt tage et fyldigt referat. Jeg holder plads til det indtil midnat."

Jeg havde travlt den dag og spiste tidligt til middag i Savage-klubben sammen med Tarp Henry, som jeg fortalte om mine oplevelser. Han hørte på mig med et skeptisk smil på det magre ansigt og brølede af latter, da han hørte, at professoren havde overbevist mig.

"Kære ven, sådan noget sker ikke i det virkelige liv. Man falder ikke over en så enestående opdagelse for straks efter at miste de afgørende beviser. Den slags sker kun i romaner. Manden er lige så fuld af gavtyvestreger som hele abehuset i Zoologisk Have. Det er alt sammen det rene vrøvl."

"Men amerikaneren?"

"Har aldrig eksisteret."

"Jeg så hans skitsebog."

"Challengers skitsebog."

"De mener, at han selv har tegnet dette dyr?"

"Selvfølgelig! Hvem ellers?"

"Men fotografierne da?"

"Der var ikke noget på de fotografier. De siger jo selv, at De kun så en fugl."

"En pterodactyl."

"Efter, hvad *han* siger. Det er ham, der har puttet pterodactylen ind i hovedet på Dem."

"Og benene?"

"Fremskaffet for lejligheden. Hvis man ved, hvordan det skal gøres, er det lige så let at forfalske ben som fotografier."

Jeg begyndte at føle mig lidt utilpas. Måske havde jeg virkelig været for godtroende? Så fik jeg pludselig en god idé.

"Kom med til mødet," sagde jeg.

Tarp Henry så noget betænkelig ud.

"Han er ikke videre populær, denne geniale Challenger," sagde han. "Der er adskillige, der har et regnskab at gøre op med ham, og jeg tror ikke, der findes en mere hadet mand i London. Hvis de medicinske studenter finder på at overvære

mødet, så bliver der spektakler, og jeg har ikke lyst til at komme i bjørneselskab."

"Jeg synes dog nok, De kunne vise ham den retfærdighed at høre ham selv forfægte sin sag."

"Godt, det har De måske ret i. Jeg går med Dem i aften."

Da vi kom ind i salen, så jeg, at tilstrømningen var endnu større, end jeg havde ventet. En række biler satte hver deres ladning af hvidskæggede professorer af, mens den mørke strøm af mere beskedne fodgængere, der trængte sig om indgangen, viste, at der var fuldt så mange lægfolk som videnskabsmænd, der søgte til mødet. Så snart vi havde indtaget vore pladser, lagde vi mærke til, at der herskede en ungdommelig, for ikke at sige løssluppen stemning på galleriet og i den bageste del af salen. Når jeg så mig bagud, mødte mit blik over alt den kendte medicinske studentertype. De store hospitaler havde øjensynligt sendt hver sin hær i marken. Folk syntes i øvrigt at være i godt humør, om end lidt ondskabsfulde. Hist og her blev der sunget stumper af populære viser, og det lød jo nok lidt underligt som indledning til et videnskabeligt foredrag. Der var i det hele taget en spøgefuld stemning, som lovede en munter aften, men som ikke kunne være udelt behagelig for dem, det skulle gå ud over.

Da gamle doktor Meldrum med sin velkendte bredskyggede hat viste sig på tribunen, blev han hilst med tilråb fra forskellige kanter: "Hvor *har* De købt den bør?" og lignende. Han fik den hurtigt af hovedet og lod den forsvinde under sin stol. Da den podagristiske doktor Walley haltede hen til sin plads, fik han så mange venlige forespørgsler fra alle hjørner af salen angående sin storetås tilstand, at han blev ligefrem flov. Men den største

hyldest blev dog alligevel min nye ven, professor Challenger, til del, da han kom for at tage plads i den yderste ende af første række på tribunen. Der brød en sådan storm af tvivlsomme velkomstråb løs ved allerede da han store skæg stak frem om hjørnet, at jeg begyndte at blive bange for, at Tarp Henry havde ret i sin antagelse, at de fleste tilhørere var der, ikke blot for at høre på foredraget, men fordi det var rygtedes, at den berømte professor ville være til stede.

Det velklædte publikum på de forreste rækker lo bifaldende over studenternes demonstrationer, så det var klart, at de ikke var disse tilskuere helt uvelkomne. Det var i virkeligheden et brøl som af en flok vilde rovdyr i bur, når de hører lyden af dyrepasseren, der er på vej med deres foder. Der var måske nok en fjendtlig tone til stede, men som helhed slog det mig som værende mere en løssluppen stemning, den støjende modtagelse af én, der morer og interesserer, snarere end af nogen, der er afskyet eller forhadt. Challenger smilede med træt og overbærende foragt, som en venlig mand, der ser på et kuld bjæffende hvalpe. Han satte sig langsomt ned, strøg sit skæg, tog et dybt åndedrag og kastede et hovmodigt blik ud over forsamlingen under de halvt lukkede øjenlåg. Larmen ved hans ankomst havde kun til dels lagt sig, da formanden, professor Ronald Murray, selskabet formand, sammen med foredragsholderen mr. Waldron, banede sig vej op til talerstolen, og forhandlingerne tog deres begyndelse.

Jeg håber, at professor Murray vil undskylde mig, når jeg siger, at han lider af den fejl, som de fleste engelske talere gør sig skyldige i, nemlig at man ikke kan høre, hvad han siger. Hvorfor folk, som har noget at sige, der er værd at høre på, ikke

kan gøre sig den ulejlighed at lære tale, så det kan høres, er en af livets mærkelige gåder. Det er lige så rationelt som at prøve at hente et værdifuldt stof fra kilden til en beholder ved hjælp af en slange, der er lukket, men som ganske let, ved en drejning af en hane, kan åbnes. Professor Murray gjorde nogle bemærkninger til sit hvide slips og til vandkaraflen på bordet, med et lille skælmsk sidehug til sølvlysestagen til højre for ham. Derpå satte han sig ned, og mr. Waldron, den berømte og populære foredragsholder, trådte frem under almindelig bifaldsmumlen. Det var en strengt udseende, mager mand med en tør stemme og et ubehageligt væsen, men han forstod at benytte sig af andres tanker og servere dem for et uvidenskabeligt publikum, så de blev forståelige og ligefrem interessante. Desuden havde han en lykkelig evne til at gøre de mest usandsynlige emner morsomme, således at han til enhver tid kunne fastholde sine tilhøreres opmærksomhed på emner som jordaksens bevægelse og dens indflydelse på jævndøgnets placering, eller hvirveldyrenes udvikling.

I et klart og til tider malerisk sprog gav han nu et overblik over skabelseshistorien, således som videnskaben udlægger den. Han beskrev jordklodens barndom som en vældig masse af flammende gasarter, der sejlede gennem verdensrummet. Så skildrede han afkølingen, de omvæltninger, der skabte bjergene, dampene, som blev til vand, den langsomme dannelse af jordskorpen, hvorpå det organiske liv lidt efter lidt skulle udvikle sig. Han forholdt sig til selve livets oprindelse i passende vage vendinger. At livsspirerne ikke kunne have overlevet det store flammehav, var, sagde han, en kendsgerning. Det måtte altså være opstået senere. Havde det

dannet sig selv ud af den afkølede klodes uorganiske elementer? Sandsynligvis. Var spirerne kommet udefra gennem et eller andet meteor? Det kunne man ikke forestille sig. Alt i alt var det klogeste, man kunne gøre, at forholde sig uafklaret til dette emne. Vi kan ikke – eller det var i hvert tilfælde indtil dato ikke lykkedes for nogen at skabe organisk liv ud af uorganiske stoffer. Svælget mellem liv og død var noget, som vor kemiske videnskab endnu ikke kunne slå bro over. Men der fandtes en højere kemi i naturen, som arbejdede med større kræfter og gennem længere tidsrum, end vi var i stand til at fatte, og som måske kunne frembringe resultater, der lå over vore evner. Dermed måtte man lade det bero.

Derved kom han ind på at opremse den hele skala af dyrisk liv, som det var opstået på jorden, lige fra bløddyr og andre skabninger i urhavet, derpå gik han videre over krybdyr og fisk, til han nåede til kænguru-rotten, der føder levende unger og er alle pattedyrs stammoder, de ærede tilhørere ikke undtaget. ("Nej, nej," lød det fra en skeptisk student på en af de bageste rækker). Hvis den unge mand med det røde slips, som råbte Nej, nej, og som måske troede, at han var kommet ud af et æg, ville hilse på ham efter endt foredrag, skulle det glæde ham, da han gerne ville gøre bekendtskab med en sådan kuriositet. (Latter). Det var i virkeligheden en besynderlig tanke, at højdepunktet af naturens anstrengelser gennem så lange perioder skulle være nået i sådan en ung mand med et rødt slips. Det var vanskeligt at tro. Men var udviklingen standset? Kunne denne unge mand være slutproduktet – al udviklings endemål? Han håbede ikke, at han krænkede den unge mand med det røde slips med denne udtalelse, da det jo var en

kendsgerning, at naturen aldrig standsede sine evolutioner, men vedblev at arbejde, så man havde altså en vis ret til at se hen til noget endnu mere fuldkomment.

Efter således, under almindelig fnisen i salen, at have leget med den afbrydende, vendte han tilbage til sin fremstilling af jordens fortid. Han fortalte, hvorledes havene tørrede ind, og der dannede sig sandbanker, af det kraftløse, geleagtige liv, der fandtes på bredden, de overfyldte laguner og den tendens, der efterhånden viste sig hos havdyrene, til at søge op på mudderet, de enorme fødemængder, der voksede der, og deres følgende enorme vækst. – "Og derfra, mine damer og herrer," tilføjede han, "stammer den frygtelige øgleyngel, som endnu den dag i dag kan få os til at gyse, bare vi ser deres aftryk i skiferet fra Solenhofen eller i Wealden. Til held for os var de imidlertid uddøde, længe før det første menneske satte sin fod på Jordens overflade."

"Tvivlsomt!" rungede en stemme fra tribunen.

Mr. Waldron havde en skarp tunge, som gjorde det farligt at afbryde ham, hvad den unge mand med det røde slips jo lige havde erfaret. Denne afbrydelse forekom ham imidlertid så meningsløs, at han i øjeblikket ikke vidste, hvad han skulle gøre med den. Han havde samme udtryk, som en astronom, der netop er blevet angrebet af en ivrig tilhænger af teorien om den flade jord. Han tav og så sig om, før han atter hævede stemmen og langsomt og eftertrykkeligt gentog: "- Uddøde længe før menneskets komme."

"Tvivlsomt!" rungede stemmen igen.

Waldron kastede et forbavset blik ned langs rækken af professorer på tribunen, indtil hans øjne faldt på Challenger,

der sad tilbagelænet i sin stol med halvt lukkede øjne og et fornøjet udtryk, som om han smilede i søvne.

"Å," sagde Waldron, idet han trak på skulderen, "det er altså min ven, professor Challenger." – Og under almindelig latter genoptog han sit foredrag, som om disse få ord havde været tilstrækkelig forklaring, og intet andet behøvede at blive sagt.

Men dermed var det ikke forbi. Hvorhen foredragsholderen så siden vendte sig i fortidens øde, måtte han nødvendigvis altid komme i berøring med det uddøde dyreliv, og enhver hentydning dertil efterfulgtes øjeblikkeligt af Challengers tyrebrøl: "Tvivlsomt!" Tilhørerne sad og ventede på, at det skulle komme, og hylede af henrykkelse, når det kom. Hver gang Challenger åbnede munden, kom studenterne ham i forkøbet. "Tvivlsomt!" brølede de, før han selv havde udtalt ordet. "Stille!" – og – "Til orden!" – lød det derpå fra lige så mange andre. Waldron var en temmelig stålsat mand og vant til at holde foredrag, men han blev alligevel forvirret. Han begyndte at hakke i det, gentog sig selv og forvildede sig ind i en lang og snørklet sætning, indtil han endelig rasende vendte sig mod ophavet til sine besværligheder.

"Dette er utåleligt," råbte han. "Jeg må bede Dem, professor Challenger, om at høre op med de tåbelige og uopdragne afbrydelser."

Der blev pludselig stille i salen. Studenterne sad stive i henrykt forventning om, at de olympiske guder skulle begynde at skændes indbyrdes. Challengers svære krop hævede sig langsomt op af stolen.

"Så må jeg til gengæld bede Dem, mr. Waldron," sagde han, "at ophøre med påstande, der ikke er i overensstemmelse med

videnskabelige kendsgerninger."

Nu brød uvejret først for alvor løs. "Lad ham tale!" – "Smid ham ud!" – "Riv ham ned fra tribunen!" – "Fair play!" var nogle af de sætninger, der skilte sig ud fra det almindelige brøl af latter og eder. Formanden fo'r op og slog ud med begge arme, imens han brægede ophidset: "Professor Challenger – personlige opfattelser – senere," var de få ord, der kunne høres af hans mumlen. Challenger smilede, strøg skægget, bukkede og lod sig falde tilbage i stolen igen. Waldron fortsatte, meget rød og forbitret, sit foredrag. Nu og da, når han kom med en af sine påstande, sendte han sin modstander et giftigt blik, men Challenger syntes at døse blideligt med et bredt, fornøjet smil over sit ansigt.

Omsider var da foredraget forbi. Jeg er tilbøjelig til at tro, at det var blevet lidt forkortet, for der var ingen rigtig sammenhæng i slutningen, og tilhørerne sad og ventede på noget mere. Men Waldron satte sig ned, og efter et par ord af formanden rejste professor Challenger sig op og gik helt hen til randen af tribunen. I bladets interesse nedskrev jeg hele hans tale ordret:

"Mine damer og herrer," begyndte han under livlige afbrydelser fra den bagerste del af salen. "Undskyld: mine damer og herrer og børn! Jeg beder om forladelse, fordi jeg glemte at nævne en betydelig del af forsamlingen." (Larm og råb, medens professoren stod uanfægtet med den ene hånd løftet, som lyste han en pavelig velsignelse over sine tilhørere.) "Man har opfordret mig til at rette en tak til mr. Waldron for det maleriske og fantasifulde foredrag, vi lige har hørt. Der er punkter i det, som jeg ikke er enig med ham i, og jeg har

betragtet det som min pligt at protestere mod dem, efterhånden som de fremkom. Ikke des mindre har mr. Waldron skilt sig godt ved sin opgave, som var at give en jævn og fornøjelig fremstilling af, hvad han forstår ved vor klodes udvikling. Populære foredrag er lette at følge, men mr. Waldron" (her smilede og blinkede han til foredragsholderen) "vil undskylde mig, når jeg siger, at de nødvendigvis er både overflødige og vildledende, fordi de må tilpasses efter uvidende tilhøreres fatteevne." (Ironiske hurraråb). "Populære foredragsholdere er af natur en slags snyltedyr." (Protesterende vredesudbrud fra mr. Waldron.) "For berømmelse eller for penge udnytter de det arbejde, der er gjort af deres fattige og ukendte brødre. Den mindste nye kendsgerning, der fastslås i et laboratorium, en eneste sten føjet til videnskabernes tempel, er mere værd end nogen andenhånds forestilling, som folk løber efter for at slå nogle timer ihjel, men som ikke giver det ringeste udbytte. Det er ikke for at nedsætte mr. Waldron, at jeg fremsætter disse bemærkninger, men for at advare tilhørerne om ikke at forveksle værdierne og tage klokkeren for præsten." (Mr. Waldron rejser sig og hvisker noget til formanden, der også rejser sig lidt og siger noget til vandkaraflen.) "Men nok om det." (Høje og langvarige hurraråb.) "Jeg vil gå over til et emne, der er af større interesse. Hvad var det for et punkt i foredraget, som jeg i min egenskab af grundforsker var nødt til at bestride? Det var om visse dyrearters fortsatte tilstedeværelse her på Jorden. Jeg taler ikke om dette emne som amatør og heller ikke – skal jeg tilføje – som populistisk foredragsholder, jeg taler som én, hvis videnskabelige samvittighed tvinger til at holde sig strengt til kendsgerninger.

Og jeg siger, at mr. Waldron tager meget fejl, når han vil påstå, at de såkaldte forhistoriske dyr ikke mere eksisterer her på Jorden, bare fordi han ikke selv har set dem. De er i sandhed, som han selv sagde, vore stamfædre, men de er, om jeg må bruge det udtryk, vore *samtidige* stamfædre, som den dag i dag kan findes i hele deres uhyrlighed af den, der har mod og energi nok til at opsøge dem på deres tilholdssted. Skabninger, som man troede, udelukkende tilhørte Jura-perioden; uhyrer, som kunne jage og fortære vore største og mest glubske pattedyr, eksisterer endnu." (Vrøvl! – Bevis det! – Hvor ved De det fra? – Tvivlsomt!) "Hvor jeg ved det fra, spørger De? Jeg ved det, fordi jeg har besøgt deres opholdssted. Jeg ved det, fordi jeg har set nogle af dem." (Vild larm. En stemme råber: "Løgner!") "Er jeg en løgner? (Almindelig hjertelig og støjende bekræftelse.) "Hørte jeg nogen kalde mig en løgner? Vil den person, som kaldte mig en løgner, være så god at rejse sig, så jeg kan se ham." ("Her er han!" – En uskyldigt udseende lille mandsperson med briller bliver løftet op over forsamlingen af en gruppe studenter). "Var det Dem, der kaldte mig en løgner?" ("Nej, hr. professor, nej, nej!" råbte den anklagede og forsvandt pludselig igen som en trold i en æske.) "Hvis nogen her til stede vover at kaste tvivl over min sanddruhed, vil det være mig en fornøjelse at veksle et par ord med ham senere." ("Løgner!") "Hvem sagde det?" (Atter blev den uskyldigt udseende bragt frem under desperat modstand.) "Hvis jeg nu kom ned imellem jer –" (Almindeligt kor: "Kom, min skat, kom!" Langvarig afbrydelse, hvorunder formanden står og basker med armene, som om han var musikdirigent. Professoren er nu i sit bedste bersærker-humør med ildrødt ansigt, strittende skæg og udspilede

næsebor.) "Alle store opdagere er i begyndelsen blevet mødt med mistro – det sikre kendetegn på en generation af tåber. Når store opdagelser bliver fremlagt, er der aldrig nogen, der har fornemmelse eller fantasi nok til at kunne fatte det. Det eneste, I forstår, er at kaste mudder efter de mænd, der har vovet livet for at åbne nye felter for videnskaben. I forfølger profeterne! Galilæi, Darwin og jeg –" (Langvarigt bifald og absolut afbrydelse.)

Ovenstående hidrører fra mine hastigt nedskrevne noter, som jeg tog under foredraget, men kan ikke give noget indtryk af det fuldkomne kaos, der nu herskede i forsamlingen. Så frygtelige var tumulterne, at adskillige damer allerede havde foretaget en hastig flugt. Alvorlige og værdige ældre borgere var blevet smittet med studenternes vilde ånd, og jeg så hvidskæggede mænd, der havde rejst sig op og stod og truede med knyttede næver ad den hårdnakkede professor. Hele auditoriet var som en gryde, der koger over. Professor Challenger tog et skridt frem og løftede begge hænder. Der var noget så imponerende og tillige fængslende og levende ved hans ejendommelige skikkelse, at larmen begyndte at lægge sig. Han lod til at have et par afsluttende ord at sige. Man tyssede på hinanden for at få dem at høre.

"Jeg vil ikke holde på jer længere," sagde han, "det er ikke umagen værd. Sandhed er sandhed, og det bliver ikke anderledes, fordi nogle tåbelige unge mennesker – og, må jeg desværre tilføje, nogle lige så tåbelige ældre – skriger op. Jeg gør krav på at have åbnet et nyt felt for videnskaben. Man tror mig ikke." (Hurraråb fra salen.) "Godt! Jeg vil bevise det. Vil De udvælge en eller flere af denne forsamling som Deres

repræsentanter, der vil drage ud og forvisse sig om sandheden af mine ord?"

Mr. Summerlee, den ældste professor i sammenlignende anatomi, rejste sig. Det var en høj, tynd mand med en teologs visne fremtoning. Han ville gerne spørge Challenger, om de resultater, han havde hentydet til, var indvundet på den rejse til Amazonfloden, han havde foretaget for to år siden.

Professor Challenger svarede, at det var tilfældet.

Mr. Summerlee ville så gerne vide, hvorledes det var muligt for professor Challenger at gøre nyopdagelser i disse egne, som skulle være blevet overset af opdagelsesrejsende som Bates og Wallace og andre af lignende etableret videnskabeligt ry?

Challenger svarede, at mr. Summerlee vist forvekslede Amazonfloden med Themsen. Den første var i virkeligheden en noget større flod end den sidste; at mr. Summerlee måske kunne være interesseret i at vide, at Orinoco-floden, der stod i forbindelse med den, dækkede yderligere henved halvtreds tusinde engelske mil, og at det på dette overordentlig store territorium nok skulle være muligt for én at finde, hvad en anden havde overset.

Summerlee erklærede med et syrligt smil, at han til fulde fattede forskellen mellem de to floder, og det stod ham i særdeleshed klart, at påstande vedrørende Themsen kunne konstateres, hvorimod det samme ikke kunne siges om Amazonfloden. Ville professor Challenger være så god at angive bredde- og længdegrad for den egns beliggenhed, hvor de forhistoriske dyr mentes at holde til, så ville han være ham meget forbunden.

Professor Challenger svarede, at han af gode grunde tilbageholdt den slags oplysninger, men han var villig til at give dem til en af forsamlingen udvalgt komité. Ville mr. Summerlee gå ind i en sådan komité og personlig overbevise sig om hans beretnings sandhed?

Mr. Summerlee: "Ja, jeg vil." (Vældige hurraråb.)

Professor Challenger: "Så lover jeg Dem herved at give Dem oplysninger, der sætter Dem i stand til at finde vej. Men for en sikkerheds skyld kræver jeg, at når mr. Summerlee tager afsted for at kontrollere mig, så må jeg have en mand eller to med, der kan kontrollere ham. Det skal ikke være nogen hemmelighed, at turen ikke er fri for at være både vanskelig og farefuld, og Summerlee kan komme til at trænge til en yngre mands hjælp. Er der nogen, der vil melde sig frivilligt?"

Og det er på denne måde, at de store vanskeligheder i en mands liv pludselig indtræder. Kunne jeg, da jeg trådte ind i salen, drømme om, at jeg skulle indlade mig på noget så vildt, at jeg end ikke i min vildeste drøm havde forestillet mig det, inden mødet var hævet?

Men Gladys – var dette ikke netop den chance, hun havde talt om? Gladys ville have befalet mig at rejse. Jeg havde rejst mig, jeg talte, uden forud at have ofret en tanke på mine ord. Tarp Henry trak mig i frakken, og jeg hørte ham hviske: "Sæt Dem ned, Malone! Gør Dem ikke til nar." – Og samtidig fik jeg øje på en høj tynd mand med mørkt, rødligt hår, der sad nogle pladser fra mig. Han rejste sig og sendte mig et vredt blik, men jeg nægtede at give mig.

"Jeg melder mig, hr. formand!" råbte jeg atter og atter.

"Navn!" hylede forsamlingen.

"Mit navn er Edward Dunn Malone, reporter ved *Daily Gazette*. Jeg påstår at kunne være et fuldstændig ikke-forudindtaget vidne."

"Og hvad er *Deres* navn, min herre?" spurgte formanden min høje rival.

"Jeg er lord John Roxton. Jeg har før været ved Amazon-floden, kender egnen og har særlige kvalifikationer for en sådan ekspedition."

"Lord John Roxton er verdensberømt som rejsende og sportsmand," sagde formanden, "men det ville unægtelig også være af betydning at have et medlem af pressen med på en sådan ekspedition."

"Så foreslår jeg," sagde Challenger, "at begge disse herrer vælges som repræsentanter for dette møde til at ledsage professor Summerlee på hans rejse."

Og således blev vor skæbne afgjort under hurraråb og spektakler, og jeg blev revet med strømmen ud ad døren, fuldkommen fortumlet over det eventyr, jeg så pludseligt havde indladt mig på. Studenterne råbte og skreg rundt om mig, og jeg så en arm, der var væbnet med en tung paraply, fare op og ned midt inde i flokken. Så fo'r Challengers lukkede bil pludselig ud af den og forsvandt. Et øjeblik efter gik jeg ned ad Regent Street, der strålede i fuld belysning, og mit hjerte var fuldt af Gladys, og mine tanker af den ukendte fremtid.

Pludselig var der nogen, der rørte ved min arm. Jeg vendte mig og så ind i et par smilende øjne, der tilhørte den høje, magre mand, som havde meldt sig som min rejsefælle på denne mærkværdige rejse.

"Mr. Malone," sagde han, "vi skal være rejsekammerater, ikke sandt? Jeg bor her lige overfor, i Albany. Kunne De ikke have lyst til at skænke mig en halv times tid? Jeg har et par ting, jeg nødvendigvis må sige Dem."

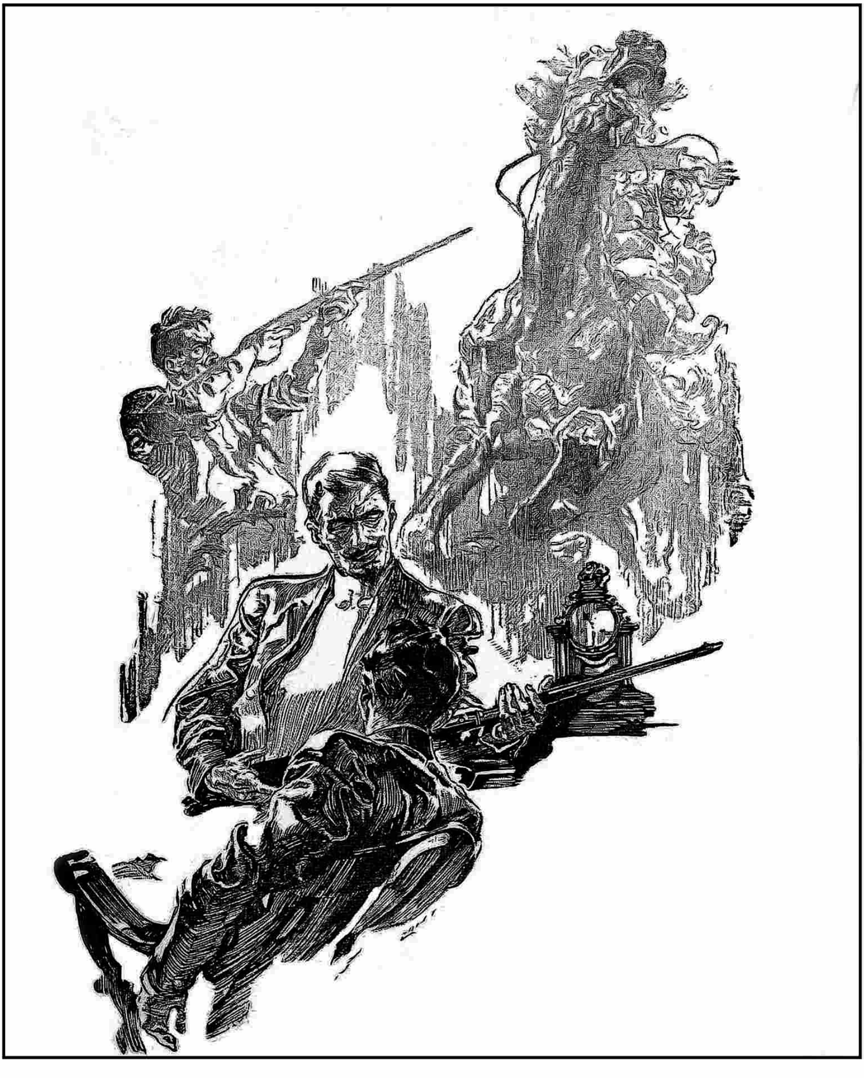

Pedro Lopez, kongen over dem alle, dræbte jeg i en sump et sted langt oppe ad Putomayo-floden, fortalte lord Roxton.

6. "Jeg var en svøbe for Herren."

Lord John Roxton og jeg drejede ned ad Vigo Street sammen, og gennem de smudsige porte ind i den berømte aristokratiske udrugningsanstalt. For enden af en lang, kedeligt udseende passage åbnede min nye bekendt en dør og drejede på en elektrisk kontakt. En del lamper badede hele det store værelse i et rødligt lys gennem deres farvede skærme. Som jeg stod der i døren og så mig omkring, fik jeg straks et indtryk af overordentlig komfort og elegance tillige med en atmosfære af mandfolkeagtig elegance. Over alt blandede den formuende mands gode smag sig med ungkarlens skødesløse uorden. Der var prægtige skind og mærkelige, nærmest selvlysende tæpper fra en eller anden bazar i Orienten spredt rundt på gulvet, og billeder og farvetryk, som selv mit uøvede blik kunne se var både sjældne og værdifulde hang i massevis overalt på væggene: Skitser af boksere, balletpiger og væddeløbsheste blandede sig med en sensuel Fragonard, en martialsk Girardet og en drømmende Turner. Og blandt alle disse forskellige prydgenstande stod her og der forskellige trofæer, som fik mig til at huske på, at lord John Roxton også var en af tidens store sportsmænd og atleter. En mørkeblå åre, der hang overkors med en lyserød over kaminen fortalte om universitetsdagene, og de bånd og boksehandsker, der hang over og under dem bevidnede, at her var en mand, der havde bemestret begge dele. Som en frise løb lige under loftet en række af pragtfulde dyrehoveder hele værelset rundt, og imellem dem fandtes så stor en sjældenhed som hovedet af det hvide næsehorn fra Lado-enklavet.

Midt i stuen på et tykt rødt tæppe stod et sort og forgyldt Louis Quinze-bord, en sjælden antikvitet, som imidlertid var vanhelliget af mærker efter glas og glødende cigarstumper. En sølvbakke med glas, flasker, cigarer og en brændende spritlampe stod og ventede på os. Min vært tog to glas og fyldte dem fra bordet og en siphon, der stod ved siden af bakken. Han anviste mig en lænestol og satte min drink ved siden af den, idet han samtidig gav mig en lang, glat havaneser. Så satte han sig ned overfor mig, og fæstede sine besynderligt kolde, men strålende, blå øjne – den samme blå farve som en gletsjersø – på mig.

Gennem den tynde grå cigarrøgs tåge kunne jeg se enkeltheder i et ansigt, som jeg allerede kendte udmærket fra fotografier – den krumme næse, de indfaldne, vejrbidte kinder, det mørkt rødlige hår, der var lidt tyndt i toppen, de viksede, mandige moustacher og den lille, fremstående skægdusk på hans fremtrædende hage. Der var noget af Napoleon den Tredje og noget af en Don Quixote i det ansigt, men der var alligevel mest af den engelske landadelsmand, der elsker friluftsliv, hunde og heste. Hans hud var farvet kraftigt rød som en brændt lerpotte af sol og vind. Øjenbrynene var buskede og fremstående, hvilket gav øjnene, der af naturen var kolde, et næsten glubsk udtryk, et indtryk, der forstærkedes af den kraftige, rynkede pande. Af skikkelse var han mager, men senet og sej – han havde ved adskillige lejligheder vist, at der ikke fandtes mange andre mænd i England, der som han kunne udholde hårde strabadser i længere tid. Han var noget over seks fod høj, men syntes mindre på grund af en ejendommelig runding af skuldrene. Således så jeg den berømmelige lord John

Roxton, som han sad over for mig og i tavshed gennemborede mig med sit blik, mens han tyggede på sin cigar.

"Nå ja," sagde han omsider, "vi sidder altså i det, De og jeg, min unge ven." (Han udtalte denne frase, som om det var ét ord – "minungeven"). "Ja, det er vist kommet temmelig brat over os, formoder jeg. Det var nok ikke lige det, du havde i tankerne, da du gik ind til det foredrag, hvad?"

"Jeg havde ikke drømt om det."

"Lige sådan her. Drømte ikke om det. Og nu sidder vi i det op til halsen. Kom ellers lige tilbage fra Uganda for tre uger siden og købte en gård i Skotland – skødet er underskrevet og det hele. Det er en køn historie – Hvordan har det sig med Dem?"

"Det falder indenfor min beskæftigelse; jeg er journalist ved *Gazette*."

"Sandt nok, det sagde De jo, men jeg har for resten et lille stykke arbejde, som jeg vil bede Dem om at hjælpe mig med, hvis De har lyst."

"Det skal være mig en fornøjelse."

"De er vel ikke bange for et lille vovestykke?"

"Af hvad art er det?"

"Det er Ballinger. Det er ham, der er vovestykket. Har De hørt om ham?"

"Nej."

"Herregud, unge mand, hvor kommer De dog fra? Sir John Ballinger er den bedste gentleman-rytter i Nordengland. Jeg er hans lige i det meste, men i spring er han min overmand. Nå, men det er en offentlig hemmelighed, at han drikker som en svamp, når han ikke træner – han kalder det at holde ligevægt i tingene. For et par dage siden fik han delirium og har raset som

syv djævle lige siden. Jeg har ham her ovenpå. Lægerne siger, at han er færdig, hvis man ikke kan få ham til at tage føde til sig, men han vil ikke, og han ligger med en revolver på dynen og sværger, at den første, der vover at nærme sig ham, får en kugle for panden. Tjenerne strejker en smule under de forhold, forstår De nok. Han er en hård negl, er Jack, og temmelig sikker på hånden med revolveren, men man kan da ikke lade en tidligere vinder af Grand National ligge og dø på den måde, vel?"

"Men hvad vil De da gøre?" spurgte jeg.

"Ja, jeg har altså fået den idé, at vi to skal overfalde ham og binde ham for bagefter at putte mad i ham gennem en maveslange. Der må jo da komme et øjeblik, hvor han døser lidt hen, og i hvert fald kan han ikke såre mere end en af os ad gangen, og så kan den anden imens kaste tæppet over hovedet på ham."

Jeg syntes, at det var en temmelig fortvivlet idé. Jeg er egentlig ingen modig mand; jeg er begavet med en livlig irsk fantasi, der får det ukendte og uprøvede til at forekomme langt værre, end det i virkeligheden er. Men på den anden side er jeg opdraget til at foragte fejhed og ville nødig selv betragtes som fej. Jeg tør godt sige, at jeg ville kaste mig ud i en ukendt afgrund, hvis mit mod blev betvivlet, men det ville snarere være stolthed og frygt end mod, der fik mig til det. Og skønt jeg gøs for at komme i berøring med det whiskygale individ ovenpå, svarede jeg i en skødesløs tone, at jeg var rede til at hjælpe. En yderligere bemærkning af lorden om faren irriterede mig kun, og jeg sagde kort:

"Det hjælper ikke at snakke. Lad os tage fat."

Jeg rejste mig fra min stol, og det samme gjorde han. Så klappede han mig to-tre gange på skulderen med en lille fortrolig kluklatter og puffede mig venligt ned i stolen igen med ordene: "Godt, min unge ven. De kan gå an."

Jeg så forbavset op.

"Ballinger har jeg selv besørget i morges. Han skød et hul i min nye slåbrok – gudskelov ryster han noget på hænderne – men vi fik en spændetrøje på ham, og han skal nok blive sig selv i løbet af en uges tid. Håber ikke, De er vred, min unge ven? Mellem os sagt, så ser jeg ret alvorligt på denne Sydamerika-affære, og hvis jeg skal have nogen med mig, vil jeg gerne have en mand, jeg kan regne med. Så jeg ville prøve Dem af, og jeg må sige, at De slap glimrende fra det. Jeg skal sige Dem, det hele kommer til at hvile på os to, for denne gamle Summerlee-fyr skal sikkert passes i alle ender og kanter lige fra starten. Er De forresten den samme Malone, der skal stille op for Irland i den næste Rugby-kamp?"

"Ja, men kun som reserve."

"Jeg syntes jo nok, jeg kunne erindre Deres ansigt. Jeg sad på tilskuerrækkerne, da De spillede mod Richmond. Sæsonens smukkeste kamp. Jeg går aldrig glip af en Rugby-kamp, hvis jeg kan undgå det. Det er den mandigste sport, vi har tilbage. Nå, men jeg inviterede Dem ikke med ind bare for at snakke sport. Nu må vi tænke på at ordne vore sager. Her har vi skibslisten på første side af *Times*. Lad os se. Der går en båd på onsdag til Para, og, hvis De og professoren kan blive færdige, så tænker jeg, vi tager den. Jeg skal ordne det med ham. Hvordan med Deres udstyr?"

"Det påtager bladet sig."

"Kan De skyde?"

"Kun mådeligt."

"Du godeste, det er ikke så godt. Hvorfor tænker I unge mennesker ikke på sådan noget i tide? Bier uden brod, når kuben er i fare. Hvad vil I gøre en skønne dag, når der kommer tyve efter honningen? I Sydamerika får De brug for et godt sigte, for hvis vores ven professoren da ellers ikke bare er en galning eller en løgner, så får vi en del sære ting at se, før vi kommer hjem igen. Har De en bøsse?"

Han gik hen til et skab og lukkede op for en række skinnende bøsseløb, der stod side om side ligesom orgelpiber.

"Jeg vil se, om jeg kan finde noget til Dem ud af mit eget batteri."

Et efter et tog han hele rækken ned og viste mig de smukke våben og deres mekanisme. Han strøg og klappede dem så ømt, som om de var hans børn, efterhånden som han hængte dem ind igen.

"Det her er en kaliber .577 Bland storvildtriffel," sagde han. "Jeg fik den store fyr deroppe med den." Han skævede op til det hvide næsehorn på væggen. "Ti meter mere, og jeg havde hængt i hans samling i stedet for omvendt." Han mumlede nogle linjer fra et digt. "Kender De Gordon? *Han* er en digter, der kender sin hest og sin riffel, og de mænd, der håndterer begge dele. Denne her er et godt stykke værktøj – kaliber .470, dobbeltløbet med kikkertsigte. Det var den riffel, som jeg brugte mod de peruvianske slavedrivere for tre år siden," vedblev han. "Jeg var en Herrens svøbe over dem den gang, kan jeg fortælle Dem, skønt det ikke står optegnet noget sted. Der er ting, man ikke kan stå roligt og se på, min unge ven, uden at føle sig uren for

livstid, og det var derfor, jeg lavede en lille privat krig derovre. Erklærede den, udkæmpede den, og afsluttede den. Hvert af de mærker der i skæftet er for en slavemorder – en nydelig række, ikke sandt? Det store er for Pedro Lopez, kongen over dem alle. Jeg dræbte ham i en sump et sted langt oppe ad Putomayo-floden. Nå, her er noget for Dem." – Han tog en meget smuk brun og sølvfarvet riffel ud af skabet. – "Gummibeklædt skæfte, godt sigte, fem kugler i magasinet. Den kan De betro Deres liv til." Han gav mig den og lukkede så skabsdøren. "For øvrigt," vedblev han, idet han vendte tilbage til sin stol, "hvor meget kender De ellers til denne professor Challenger?"

"Jeg har aldrig mødt ham før i dag."

"Jeg heller ikke. Det er løjerligt nok, at vi skal rejse med forseglede ordrer fra en mand, vi ikke kender. Han er vist en løjerlig gammel snegl, og hans brødre udi videnskaben synes ikke at være alt for stolte af ham. Hvordan blev De egentlig interesseret i sagen?"

Jeg fortalte ham, hvad der var forefaldet mig om formiddagen. Så tog han et kort over Sydamerika frem og lagde det på bordet foran os.

"Jeg tror hvert eneste ord, han har fortalt Dem," sagde han alvorligt, "og glem ikke, at jeg ved, hvad jeg taler om. Jeg elsker Sydamerika, og lige fra Darien til Fuego holder jeg det for det rigeste og vidunderligste land på Jorden. Der er ingen herovre, der kender noget til det, eller har nogen forestillinger om, hvad det vil kunne blive. Jeg har gennemrejst det land på alle leder og kanter og har oplevet to tørkeperioder der, hvad jeg vist omtalte i forbindelse med min slavekrig. Nå, mens jeg var der, hørte jeg nogle lignende historier, som løb om imellem indianerne –

sagn og historier, men der lå utvivlsomt noget bag ved dem. Alt er muligt i det land, unge mand – *alt!* – og jo mere man ser af det, jo fastere tror man på mulighederne. Folk færdes kun på en smal stribe land langs floden, udenfor den er alt mørke. Her oppe ved Mato Grosso" – han viste med cigaren hen over kortet – "eller her, hvor tre lande støder sammen, er der intet, der ville overraske mig, siger jeg Dem. Som den gamle fyr sagde på mødet, der er halvtreds tusinde miles vandvej, som gennemløber en skov, der er lige så stor som hele Europa. Derovre kunne vi være lige så langt fra hinanden, som hvis den ene sad i Skotland og den anden i Konstantinopel, og stadig befinde os i den samme store brasilianske regnskov. Mennesker har afsat deres små spor hist og her i denne labyrint, men når man ved, at flodens vandstand kan veksle med en tolv-tretten meter, så ved man også, at en stor del af det omgivende land er et ufremkommeligt morads. Hvorfor skulle der ikke være noget nyt og vidunderligt at finde i et sådant land, og hvorfor skulle vi ikke være mænd for at finde det? Desuden" – tilføjede han, idet hans magre skarpe ansigt strålede af glæde – "er det en herlig sport at gennemsøge sådan et vildt land. Jeg er ligesom en gammel golfbold. Den hvide maling er for længst skallet af. Livet kan stadig kaste omkring med mig, men det efterlader ikke mere noget mærke. Der er en risiko ved hvert eneste skridt, man tager her i livet. Det er tilværelsens salt. Så er det værd at leve igen! Vi bliver snart alle sammen alt for bløde og magelige og kedsommelige. Giv mig de store ødemarker med højt til himlen, en riffel i hånden og noget at lede efter, der er værd at finde. Jeg har prøvet krig og væddeløb og flyvemaskiner,

men denne her jagt på nogle dyr, der ligner noget fra et mareridt – det er noget helt nyt." Han kluklo af fryd ved tanken.

Måske har jeg dvælet for længe ved dette nye bekendtskab, men han skal være min kammerat i lange tider, så jeg har prøvet at beskrive ham, sådan som jeg første gang så ham, med hans sære personlighed og mærkelige små tale- og tænkemåder. Det var kun, fordi jeg nødvendigvis skulle skrive min beretning om aftenens møde til avisen, at jeg løsrev mig fra hans selskab. Jeg forlod ham i strålende humør, siddende i sin lænestol i færd med at smøre låsen på sin yndlingsriffel, mens han stadig klukkede for sig selv ved tanken om det eventyr, der lå foran os. Jeg var klar over, at hvis der virkelig ventede nogle farer derude, ville jeg ikke i hele England kunne have fundet en følgesvend med så klart et hoved og så modig en sjæl.

Skønt jeg var ganske udaset efter alle dagens forunderlige hændelser, sad jeg længe oppe den aften og talte med McArdle, redaktionssekretæren, og forklarede ham det hele. Han fandt det vigtigt nok til, at han ville forelægge det for chefredaktøren, sir Henry Beaumont, den næste morgen. Vi blev enige om, at jeg løbende skulle sende beretninger hjem pr. brev til McArdle. De skulle så redigeres og sættes i avisen, eller gemmes til senere, alt efter hvad professor Challenger måtte ønske. Vi kunne jo ikke vide, hvilke betingelser han kunne finde på at opstille for at overlade os de oplysninger, der var nødvendige for at vi kunne finde det ukendte land. Som svar på en telefonisk forespørgsel fik vi kun en række udladninger mod pressen, sammen med den bemærkning, at hvis vi ville behage at meddele, hvilket skib vi skulle med, ville han fortælle os det nødvendige, den dag vi afsejlede. En ny henvendelse fra os

aftvang ham ikke noget som helst svar, men vi modtog en spag anmodning fra hans kone, der gik ud på, at hendes mand allerede var voldsomt ophidset, og at hun ikke håbede, vi ville foretage os noget, der gjorde det værre. Ved det tredje forsøg hørte vi et voldsomt brag, og derpå lød der en stemme fra centralen, der fortalte os, at professor Challengers telefon var ude af drift. Så afstod vi fra yderligere forsøg.

Og nu, tålmodige læser, kan jeg ikke mere henvende mig direkte til Dem. Fra nu af (hvis en fortsættelse af min fortælling i det hele taget nogen sinde når Dem) må det ske igennem spalterne i det blad, jeg repræsenterer. Jeg overlader denne beretning om de begivenheder, der gik forud for denne, den mest bemærkelsesværdige ekspedition nogensinde, i redaktionens hænder, så at hvis jeg ikke mere vender tilbage til England, vil der dog findes en optegnelse om, hvad der er sket. Jeg skriver disse sidste linjer om bord på *Francisca*, og de vil blive bragt ind med lodsbåden og overbragt til mr. McArdle.

Lad mig tegne et sidste billede fra det gamle land, før jeg lukker notesbogen.

Det er en fugtig og tåget morgen sidst på foråret; der falder en tynd, kold regn. Tre skikkelser i regntøj går ned langs kajen til den store linjedamper, der venter på sine passagerer. Foran dem går en mand med en trækvogn belæsset med kufferter, bundter og geværkasser. Professor Summerlees lange, melankolske skikkelse går med slæbende skridt og sænket hoved, som et menneske, der allerede føler en voldsom medlidenhed med sig selv. Lord John Roxton traver rask af sted med et strålende, forventningsfuldt ansigt. Hvad mig selv angår, så føler jeg mig bare lettet over at være færdig med de

travle og oprivende dage med forberedelser og afskedtagen, og jeg tvivler ikke om, at man kan se det på mig. Just i det øjeblik, vi når skibet, lyder der et råb bag os. Det er professor Challenger, der som lovet kommer for at sige os farvel. Han løber efter os, stønnende og rød i hovedet af anstrengelse.

"Nej, tak," siger han, "jeg skal ikke have noget af at gå med om bord. Jeg har bare et par ord at sige, som lige så godt kan siges her. De må endelig ikke tro, at De på nogen måde gør mig en tjeneste ved at foretage denne rejse. De må forstå, at det mig inderlig ligegyldigt, og jeg nægter at føle mig i mindste måde i gæld til Dem, fordi De gør det. Sandhed er sandhed, hvad der så end sker, og intet af det, De måtte rapportere, kan ændre på den sag, skønt det sikkert nok kan ophidse nysgerrigheden hos en antal mindre kløgtige personager. Mine anvisninger findes i denne forseglede konvolut, som De skal åbne, når De kommer til en by ved Amazonfloden, som hedder Manaos, men ikke før den dato og time, der står skrevet uden på den. Har jeg udtrykt mig tydeligt nok? Jeg stoler på, at De vil overholde mine betingelser til punkt og prikke. Jeg lægger ikke bånd på Deres korrespondance, mr. Malone, da det jo er rejsens formål at få sagen oplyst, men jeg forlanger, at De ikke på noget tidspunkt fortæller noget præcist om, hvor De skal hen, og at intet bliver offentliggjort, før De er vendt tilbage. Farvel, min herre. De har gjort et og andet for mildne mine følelser for den modbydelige stand, De desværre tilhører. Farvel, lord John! Jeg har forstået, at videnskaben er en lukket bog for Dem, men jeg lykønsker Dem til det jagtrevier, der venter Dem. De vil utvivlsomt få fornøjelse af kunne beskrive i *Fra Mark og Skov*, hvordan De fik nedlagt en galoperende, tonstung dimorphodon! Og farvel til

Dem også, professor Summerlee. Hvis De endnu er i stand til at udvikle Dem, hvilket jeg ærligt talt tvivler på, så vil De komme tilbage til London som et langt klogere menneske end det, der rejste ud."

Så drejede han om på hælen, og et minut senere så jeg hans korte, firskårne skikkelse i hoppe afsted i det fjerne på vej fra skibet tilbage til toget.

Nå, men nu er vi så kommet ud af Kanalen. Klokken ringer for sidste gang efter breve, og vi siger farvel til lodsbåden. Gud velsigne alle dem, vi lader tilbage, og give, at vi må vende hjem i god behold.

Plateauet set fra sydsletten mod nordøst.
Efter foto af E. D. Malone.

7. "I morgen forsvinder vi ind i det ukendte."

Jeg vil ikke kede mine læsere med vor magelige rejse over havet; ej heller vil jeg fortælle om den uge, vi tilbragte i Para (ud over at jeg gerne vil rose Pereira da Pinta-selskabet for deres store venlighed og bistand med at få samlet vort udstyr sammen). Jeg skal også kun i al korthed nævne vor sejlads op ad den dorske, lerede flod, som vi foretog på en damper, der var næsten lige så stor som den damper, der havde ført os over Atlanten. En skønne dag havde vi så passeret indsnævringen ved Obidos, og nåede byen Manaos. Her blev vi frelst fra det lokale værtshus' ikke alt for tiltalende attraktioner af mr. Shortman, der var repræsentant for det engelsk-brasilianske handelskompagni, og i hans hyggelige fazenda tilbragte vi tiden til den dag og time, da vi måtte åbne brevet med instruktionerne fra professor Challenger.

Men før vi kommer til denne overraskelsens dag, vil jeg give Dem en lille beskrivelse af mine rejsekammerater og de lokale folk, vi lejede til at deltage i ekspeditionen. Jeg vil tale frit, og overlader til Deres takt, McArdle, at redigere mine meddelelser til sin tid, så at de ikke sårer nogen, siden mit materiale jo vil passere gennem Deres hænder, før det når resten af verden.

Professor Summerlees videnskabelige ry er alt for velkendt til, at jeg behøver at beskrive det nøjere. Han er langt bedre skikket til at deltage i en ekspedition som den foreliggende, end man skulle have troet. Hans høje, magre, senede skikkelse er ufølsom for udmattelse, og hans tørre, halvt sarkastiske og som regel temmelig usympatiske opførsel lader sig ikke påvirke af nogen forandring af hans omgivelser. Skønt han er seksogtres

år gammel, har jeg aldrig hørt ham ytre nogen utilfredshed i forbindelse med de strabadser, vi hidtil har mødt. Jeg havde egentlig regnet med, at hans tilstedeværelse ville være en hindring for ekspeditionen, men jeg er efterhånden blevet overbevist om, at hans udholdenhed er mindst lige så stor som min egen. Han er syrlig og skeptisk af natur og lige fra begyndelsen af vor ekspedition har han aldrig lagt skjul på, at han mener, professor Challenger er en bedrager, at vi er ude på en absurd jagt efter det umulige, at vi næppe vil høste andet end skuffelser og farer her i Sydamerika, og tilsvarende latterliggørelse, når vi kommer tilbage til England. Således er de synspunkter, som han – med stor iver, passionerede gestus og vippende gedebukkeskæg – hældte os i ørene hele vejen fra Southampton til Manaos. Efter at vi er kommet i land her, trøster han sig for en del med iagttagelser af det rige fugle- og insektliv, som vi er omgivet af, for han er virkelig helhjertet hengiven til sin videnskab. Han tilbringer sine dage med at gennemstrejfe skovene her omkring med sit gevær og sit sommerfuglenet, og aftenerne går med at klassificere og konservere de mange eksempler på dyrelivet, han har fået fat på i dagens løb. Blandt hans mindre særheder er, at han er sjusket med sin påklædning og urenlig med sin person, utrolig distræt, og hengiven til at ryge på en kort snadde, der sjældent forlader hans mund. Han har deltaget i adskillige videnskabelige ekspeditioner i sine yngre dage (han var bl.a. med Robertson på Papua), så lejrliv og kanofarter er han fuldt fortrolig med.

Lord John Roxton har flere egenskaber fælles med professor Summerlee, mens de på andre punkter er hinandens diametrale modsætninger. Han er tyve år yngre, men har noget

af den samme magre, benede fysik. Hans ydre har jeg, så vidt jeg husker, allerede beskrevet for Dem i den del af min beretning, jeg efterlod i London. Han er overordentlig sirlig og net i sine vaner, går altid klædt i hvid tropedragt og lange brune støvler, og han barberer sig mindst en gang om dagen. Som de fleste handlingens mænd siger han ikke meget og er noget tilbøjelig til at falde hen i sine egne tanker, men han er altid rede med et kvikt svar, når man spørger ham om noget, og deltager livligt i vore diskussioner på en sær, abrupt, halvt humoristisk facon. Hans kendskab til verden i almindelighed og Sydamerika i særdeleshed er forbløffende, og han tror fuldt og fast på vor ekspeditions muligheder, en tro, der ikke lader sig rokke af professor Summerlees spot. Hans stemme er ualmindelig blid, og hans væsen roligt og værdigt, men der kan komme glimt i de blå øjne, som tyder på, at han kan være farlig, hvis man vækker hans vrede. Han har ikke selv fortalt synderligt om sine rejser i Brasilien og Peru, men det var en åbenbaring for mig at iagttage den ophidselse, hans tilstedeværelse har vakt hos de indfødte langs med floden, som tilsyneladende opfatter ham som deres forkæmper og beskytter. Den røde høvdings – således kalder de ham – bedrifter er blevet en legende hos dem, men de virkelige fakta bag hans ry, så vidt jeg har kunnet finde ud af, er da også forbløffende nok.

Det lader til, at lord John for nogle år siden befandt sig i det ingenmandsland, der findes omkring de kun halvt fastlagte grænser mellem Peru, Brasilien og Colombia. I dette område trives gummitræet i store mængder, og ligesom i Congo er det blevet til en forbandelse for de indfødte, som kun kan sammenlignes med det tvangsarbejde, spanierne benyttede

dem til i de gamle sølvminer i Darien. En håndfuld forbryderiske halvblods-indianere havde taget herredømmet i området, idet de bevæbnede de indianere, der ville støtte dem, og gjorde de øvrige til slaver, idet de med magt og grusomme pinsler tvang dem til at indsamle gummisaften fra træerne og flåde høsten ned ad floden til Para. Lord John Roxton talte de stakkels ofres sag, men fik ikke andet end trusler og fornærmelser for sin ulejlighed. Så erklærede han en formelig krig mod Pedro Lopez, anføreren for slavepiskerne, rejste en hær af bortløbne slaver og gennemførte med dem en kampagne, der fandt sin slutning ved, at han egenhændigt dræbte den forbryderiske halvblods og ødelagde det voldsregime, han havde repræsenteret.

Det er derfor ikke så underligt, at man ser på den rødhårede mand med den blide stemme og de skødesløse manerer med en vis interesse her langs bredderne af den store sydamerikanske flod, skønt de følelser, han vækker, naturligvis er blandede: de indfødtes taknemmelighed opvejes af modviljen hos dem, som gerne vil udnytte dem. Et resultat af hans tidligere oplevelser er, at han kan tale det mærkelige blandingssprog, *lingoa geral*, en tredjedel portugisisk og to tredjedele indiansk, som er almindeligt i hele Brasilien.

Som jeg vist har nævnt, er lord John Roxton fuldstændig gal med Sydamerika. Han kan ikke tale om dette store land uden at blive ivrig, og hans iver er smitsom, for – uvidende som jeg var – har han gjort mig opmærksom og nysgerrig om forholdene her. Jeg ville ønske, jeg kunne gengive hans foredrag med denne besynderlige blanding af præcis viden og vilde fantasier, der gjorde dem så interessante, at selv professorens kyniske og

skeptiske smil efterhånden falmede fra hans ansigt, når han lyttede. Han kunne f.eks. fortælle historien om, hvordan den mægtige flod blev udforsket (nogle af de første conquistadores i Peru krydsede faktisk hele kontinentet på dens vande), og hvordan hele området alligevel stadig var fuldstændig ukendt, når man kom nogle meter bort fra dens evigt skiftende bredder.

"Hvad findes der dér?" kunne han udbryde, idet han pegede mod nord. "Skov og sump og uigennemtrængelig jungle. Hvem ved, hvad der skjuler sig der? Og dér – mod syd? Et vildnis af sumpskov, hvor ingen hvid mand har sat sin fod. Det ukendte er omkring os til alle sider. Uden for flodernes snævre linjer – hvem ved, hvad der findes dér? Hvem kan sige, hvad der er muligt i et sådant land? Hvorfor skulle Challenger ikke have ret?" Ved en så direkte udfordring vendte det stædige, hånlige udtryk tilbage på professor Summerlees ansigt, og han sad tavs og rystede sardonisk på hovedet bag skyerne fra sin snadde.

Så vidt om mine to hvide rejsefæller, hvis forskelligartede karakterer og begrænsninger nærmere vil udfolde sig under begivenhedernes gang, lige så vel som min egen vil gøre det. Men vi havde også hyret nogle ledsagere, som kom til at spille en ikke ringe rolle i de begivenheder, der fulgte. Der er først og fremmest en kæmpemæssig neger ved navn Zambo, en ren Herkules, stærk som en hest og næsten lige så intelligent. Vi hyrede ham i Para på anbefaling af dampskibsselskabet. Han taler en smule tøvende engelsk, som han har lært om bord på deres skibe.

Det var også i Para, vi engagerede Gomez og Manuel, to halvblods, der netop var ankommet oppe fra flodlandet med en ladning redwood. Det er et par mørklødede fyre, skæggede og

temmelig frygtindgydende, livlige og senestærke som pantere. De havde begge tilbragt størstedelen af deres liv i de områder oppe ad Amazonas, som vi skulle udforske, og det var denne omstændighed, der fik lord John til at antage dem. Den ene af dem, Gomez, havde ydermere den fordel, at han talte et fortræffeligt engelsk. De har påtaget sig alt vedrørende vor personlige opvartning, laver mad, ror og gør sig nyttige på forskellig vis for en betaling af femten dollars om måneden. Så har vi yderligere hyret tre mojo-indianere fra Bolivia , som er dygtige fiskere og kender floden ud og ind. Den øverste af dem kalder vi Mojo efter hans stamme, de andre kender vi under navnene José og Fernando. Vor lille ekspedition bestod således af tre hvide, to halvblods, en neger og tre indianere, og lå nu stille i Manaos og ventede på den instruks, der skulle føre os ud på en enestående rejse.

Efter en langsommelig uge kom endelig den dag og time, da vi havde lov til at åbne den forseglede konvolut.

Forestil Dem den skyggefulde dagligstue i fazendaen Santo Ignatio, to mil inde i landet fra byen Manaos. Udenfor brænder solen med et gult, messingglødende skær, og palmetræerne kaster skygger, der står lige så skarpt på jorden, som træerne mod himlen. Luften er stille, men fuld af den evige summen af insekter, der råder over et kor, som strækker sig fra humlens dybe bastoner til moskitoernes fine piben. Nedenfor verandaen er der en lille dyrket have indrammet af en kaktushæk og beplantet med blomstrende buske, der omsværmes af store blå sommerfugle og brogede kolibrier. Inde i huset sad vi rundt om bambusbordet, hvor den forseglede konvolut lå. På den stod, med Challengers ujævne håndskrift, ordene:

"Instrukser til lord John Roxton og hans ledsagere. At åbne i Manaos den 15. juli, klokken tolv præcis."

Lord John havde lagt sit ur på bordet.

"Vi mangler syv minutter endnu," sagde han. "Det kære gamle ur er meget præcist."

Professor Summerlee smilede syrligt, idet han tog konvolutten op i sin magre hånd.

"Hvad kan det betyde, om vi åbner den nu eller om syv minutter?" sagde han. "Det er jo ganske uden betydning, kun det sædvanlige vrøvl og skaberi, som – må jeg beklageligvis sige – brevskriveren er bekendt for."

"Nå, jeg holder nu på, at vi spiller efter reglerne," sagde lord John. "det er vor ven Challengers spil, og vi spiller det for ham, så det ville være dårlig stil, hvis vi ikke fulgte hans instrukser til ord og bogstav."

"Og et nydeligt spil er det," udbrød Summerlee i et bittert tonefald. "Det slog mig som latterligt allerede i London, men jeg må sige, at det bliver mere og mere absurd, jo nærmere man ser det an. Jeg ved ikke, hvad der er i den konvolut, men hvis den ikke indeholder noget virkeligt afgørende, så er jeg stærkt fristet til at tage det næste skib ned ad floden, så jeg kan nå *Bolivia* i Para. Jeg har trods alt noget mere betydningsfuldt arbejde i London end at rende rundt her for at modbevise en gal mands påfund. Så, Roxton, nu er det på slaget."

"Ja, tiden er inde," sagde lord John. "Nu lyder signalet." Han tog konvolutten og skar den op med sin kniv. Ud kom et sammenfoldet blad papir, som han åbnede og lagde på bordet. Det var fuldkommen blankt. Han vendte det om. – Stadig

blankt. – Vi stirrede på hinanden i forvildet tavshed. Men pludselig brast Summerlee ud i en hysterisk latter.

"Det er jo en fuldstændig indrømmelse!" råbte han. "Hvilke flere beviser kan I ønsker jer? Fyren fortæller jo selv med dette her, at han er en svindler. Nu har vi intet andet at gøre end at rejse tilbage til London og afsløre ham som den bedrager, han er."

"Usynligt blæk," foreslog jeg.

"Det tror jeg ikke," sagde Roxton og holdt papiret op mod lyset. "Nej, min unge ven, det nytter ikke at bedrage sig selv. Jeg vil lade mig hænge, hvis der nogensinde har stået noget på det stykke papir."

"Er det tilladt at komme ind?" rungede en stemme ude fra verandaen.

Skyggen af en firskåren skikkelse sneg sig igennem solstriben. Den stemme! Den vældige skulderbredde! Vi sprang op med et råb af overraskelse, da Challenger, iført en rund, drenget stråhat med et kulørt bånd – Challenger, med hænderne i jakkelommerne, og med de spidse lærredssko, der pegede muntert frem foran ham, når han gik – stod foran os. Der stod han lige i den gyldne solstråle med hovedet tilbagekastet, det strittende assyrerskæg og hele sin uforskammede mine med de halvt lukkede øjenlåg og det afvisende blik.

"Jeg er bange for," sagde han, idet han tog sit ur frem, "at jeg er kommet nogle minutter for sent. Da jeg gav jer den konvolut, må jeg indrømme, at det aldrig var min mening, I skulle åbne den, for det var mit faste forsæt at være hos jer før tiden var inde. Denne uheldige forsinkelse skyldes imidlertid ikke mig,

men en klodrian af en lods og en påtrængende sandbanke. Jeg er bange for, at det har givet min kollega, professor Summerlee, anledning til at bande."

"Jeg må tilstå," sagde lord John noget stift, "at Deres komme er en stor lettelse for os, for vor ekspedition ville ellers have taget en brat afslutning. Jeg kan ærlig talt ikke fatte, hvorfor De absolut skulle gøre det på en så besynderlig måde."

I stedet for at svare, kom professor Challenger ind, trykkede lord John og mig i hånden, bukkede ironisk for professor Summerlee, og sank ned i en kurvestol, der knagede og sank sammen under hans vægt.

"Er alt i orden til afrejsen?" spurgte han.

"Vi kan drage af sted i morgen."

"Så gør vi det. De behøver intet kort, da De nu har den store fordel at nyde godt af min personlige vejledning. Det har hele tiden været min hensigt selv at lede Deres undersøgelser. Ikke det mest fuldendte kort kan, hvad De sikkert snart vil indrømme, erstatte mine personlige råd og vejledning. Hvad den lille spøg med konvolutten angår, så blev den til for at undgå mulige uvelkomne anmodninger om at følges med Dem."

"Ikke fra mig," udbrød professor Summerlee dybtfølt, "ikke så længe, der fandtes mere en ét skib på Atlanten."

Challenger viftede ham bort med sin store hårede hånd.

"Deres sunde fornuft vil være enig med mig i, at jeg gjorde bedst i at følge mine egne veje, og vente med at komme til stede, indtil det øjeblik kom, hvor min tilstedeværelse var påkrævet. Det øjeblik er nu kommet, og De er i gode hænder. De vil nu ikke kunne undgå at nå Deres mål. Fra nu af overtager

jeg ledelsen af ekspeditionen, og jeg må bede Dem om at være parat til et tidligt opbrud i morgen. Min tid er værdifuld, og det samme kan vel siges, om end i ringere grad, om Deres, professor Summerlee. Jeg foreslår altså, at vi skal trænge så hurtigt frem som vel muligt, indtil jeg har vist Dem det, De er kommet for at se."

Lord John Roxton havde lejet en stor dampbåd , *Esmeralda*, til at føre os op ad floden.

Hvad temperaturen angik, så kunne det være temmelig ligegyldigt, på hvilken årstid vi tog af sted, da den var så nogenlunde ens både sommer og vinter uden nogen nævneværdige udsving. Sagen stiller sig imidlertid anderledes i forhold til fugtigheden: i regntiden fra december til maj stiger vandet indtil det når en højde af næsten tretten meter over det almindelige niveau. Den flyder da over sine bredder, udvider sig med vældige laguner over et umådeligt landareal, og danner et særligt område, kaldet Gapo, som for størstedelen er for sumpet til at rejse i til fods og for lavvandet til bådfart. I juni falder vandet igen og vedbliver at falde, indtil det ind i oktober og november er på det laveste. Vi var altså midt i den tørre tid, og både hovedflod og bifloder var mere eller mindre normalt farbare.

Strømmen var ikke stærk, og floden egnede sig fortræffeligt til skibsfart, så meget mere som den fremherskende vind var syd-østlig, og sejlbåde derfor uden særligt besvær kunne nå helt til den peruvianske grænse. For resten havde *Esmeralda* så gode maskiner, at vi ikke var afhængige af strøm og vind, og vi kom så hurtigt frem, som om vi sejlede på en stille indsø. I tre dage dampede vi mod nordvest op ad en flod, der selv her, tusinde

mile fra sit udløb, endnu var så bred, at kysterne ude fra midten kun anedes som svage skygger. Fjerdedagen efter vort opbrud fra Manaos kom vi til en biflod, hvis munding ikke var stort smallere end hovedfloden, men som meget hurtigt snævredes ind, og efter to dages sejlads på denne flod nåede vi en indianerby, hvor Challenger erklærede, at vi skulle gøre holdt, og *Esmeralda* sendes tilbage til Manaos. Vi ville meget snart støde på vandfald og strømhvirvler, som ville umuliggøre dampskibssejladsen. Men afsides sagde han til os, at nu nærmede vi os indgangen til det ukendte, og jo færre, der vidste noget, jo bedre. Han lod os alle tre give vort æresord på, at vi intet ville røbe om stedets nærmere beliggenhed, ligesom også de folk, der fulgte med os, måtte aflægge ed på det samme. Af denne grund nødsages jeg til at udtrykke mig vagt med hensyn til stedbetegnelser, og jeg må advare mine læsere om, at når jeg angiver steder og navne, så er de som regel korrekte, men jeg har med vilje ændret på kompassets retningsangivelser, og min beretning kan på ingen som helst måde benyttes som er anvisning for andre rejsende. Professor Challengers grunde til dette hemmelighedskræmmeri kan være reelle eller ikke, men vi har intet andet at gøre end at rette os efter ham, for han er i stand til at forlade os, når og hvor, han finder for godt, hellere end at lave om på sine betingelser.

Den anden august afbrød vi vort sidste forbindelsesled til omverdenen ved at byde *Esmeralda* farvel. Siden da er fire dage passeret. Vi har gennem indianerne skaffet os to store kanoer, der er fremstillet af så lette materialer – skind, der er spændt ud over et bambusskelet – at vi skulle kunne bære dem uden om eventuelle forhindringer. Vi har ladet dem med alt vort udstyr,

og hyret to indianere mere, som skal hjælpe os med at navigere. Så vidt jeg kan forstå, så er det de samme – Ataca og Ipetu hedder de – som ledsagede Challenger på hans tidligere rejse. De lod til at være rædselsslagne ved tanken om at skulle gentage den, men deres høvding er enevældig hersker her omkring, og når en handel er afgjort og fordelagtig i hans øjne, så har hans undersåtter kun lidt at sige.

Så i morgen forsvinder vi altså ind i det ukendte. Denne beretning sender jeg pr. kano ned ad floden, og det kan meget vel blive vore sidste ord til dem, der måtte være interesserede i vor skæbne. Jeg har som aftalt adresseret det til Dem, min kære McArdle, og jeg vil overlade det til Dem at beskære og forandre det, og i det hele taget gøre med det, hvad De vil. At dømme efter professor Challengers selvsikre opførsel – og trods professor Summerlees vedblivende skepsis – er jeg ikke det mindste i tvivl om, at vor anførers påstande bliver virkeliggjorte, og at der virkelig nu forestår os nogle højst forunderlige oplevelser.

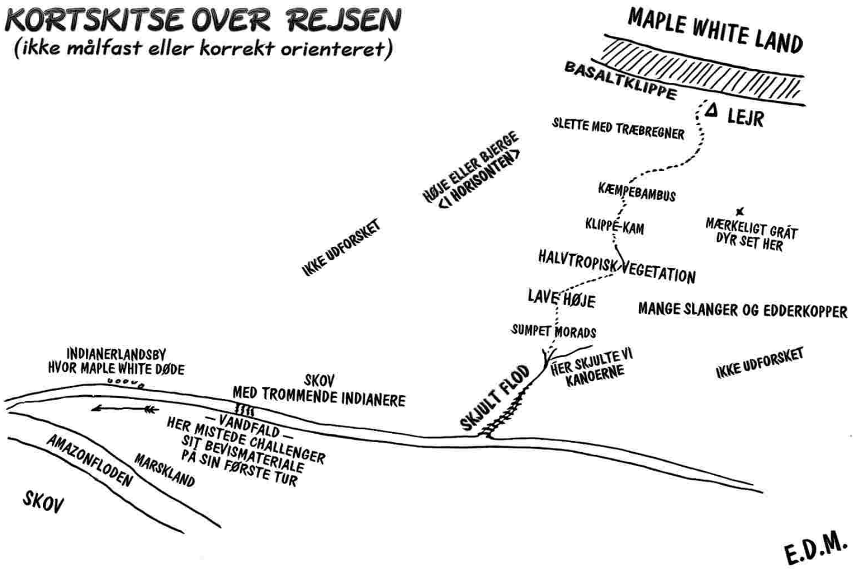

Skitse over rejsen fra Amazonfloden til foden af klippen.

Efter tegning af E. D. Malone.

8. "Forgården til den nye verden."

Vore venner derhjemme kan glæde sig med os, for vi står nu ved målet! Og til et vist punkt har Challengers påstande vist sig at være sandhed. Endnu har vi ganske vist ikke besteget plateauet, men det ligger foran os, og selv professor Summerlee er blevet lidt mere spagfærdig. Ikke at han blot et øjeblik vil indrømme, at hans rival kan have ret, men han er mindre vedholdende i sine uafladelige indvendinger og protester, og forholder sig i det store og hele iagttagende og tavs.

Men jeg må imidlertid vende tilbage til det sted i min beretning, hvor jeg slap.

En af vore indianere er blevet såret og vi sender ham hjem; jeg har overladt ham dette brev, omend jeg nærer betydelig tvivl om, hvorvidt det nogensinde når frem.

Min forrige skrivelse sluttede med vor afrejse fra indianerlandsbyen, hvor *Esmeralda* havde sat os af. Desværre begynder fortsættelsen med dårlige nyheder (rent fraset de stadige stridigheder mellem vore to professorer). Der opstod pludselig så alvorlige uoverensstemmelser mellem vort mandskab, at det nær havde taget en tragisk vending. Jeg har fortalt om Gomez, vor engelsktalende halvblods – en dygtig og tjenstvillig arbejder, men desværre angrebet af den ikke ualmindelige fejl at være nysgerrig – en meget almindelig lidelse blandt folkene her. I går aftes havde han åbenbart skjult sig i nærheden af den hytte, hvor vi sad og drøftede vore planer. Han blev opdaget af vor kæmpemæssige neger Zambo, der er os umådelig hengiven, og som de fleste af hans race betragter enhver halvblods som sin dødsfjende; han slog ned på ham og

trak ham ind i teltet til os. Gomez trak imidlertid sin kniv, og det var kun den store negers styrke og behændighed, der gjorde ham i stand til at afvæbne ham med én hånd; ellers ville han sikkert have stukket ham ned. De fik naturligvis en alvorlig reprimande, og vi fik dem til sidst overtalt til at give hinanden hånden, så vi håber det bedste. Hvad vore to lærde mænd angår, så er striden imellem dem vedvarende hård og besk. Det må indrømmes, at Challenger er i høj grad irriterende, men Summerlee har en giftig tunge, som ikke gør sagen bedre. I går aftes bemærkede Challenger f.eks., at han aldrig havde holdt af at spadsere langs Themsen og se på udsigten op langs floden, for han mente, at det var trist at se, hvor man skulle ende. Hvormed han selvfølgelig mener, at han er skæbnebestemt til et hvilested i Westminster Abbey. Summerlee svarede med et syrligt smil, at han da ellers havde fået forståelsen af, at Millbank-fængslet var revet ned. Challengers indbildskhed er dog alt for stor til, at han virkelig lader sig irritere på den måde. Han smilede blot og gentog flere gange "Virkelig! Virkelig!" i den samme medlidende tone, man ville bruge over for et barn. Og børn er de visselig begge to – den ene lille, vissen og vrissen, den anden stor og anmassende, men dog begge med en hjerne, der har stillet dem forrest blandt deres ligemænd indenfor videnskaben. Hjerne, karakter, sjæl – jo mere man ser af livet, jo mere opdager man, hvor stor forskel der kan være på disse tre.

Den næste dag var dagen, hvor vi begyndte på vore egentlige ekspedition. Vi fandt, at vort udstyr snildt kunne være i vore to kanoer, og vi delte os med seks mand i hver, idet vi har taget den meget naturlige forsigtighedsregel at anbringe

professorerne i hver sin kano. Jeg var i båd sammen med Challenger, som er i et engleblidt humør og går lykkeligt smilende omkring, som om han befinder sig i en slags ekstatisk tilstand. Jeg har jo oplevet ham, når han var i et noget andet humør, og bliver ikke mere så forbavset, når en tordenstorm afbryder solskinsdagen. Men er det end umuligt at være helt rolig i hans selskab, så er det lige så umuligt at kede sig, for man befinder sig hele tiden i en skælvende tvivl om, hvilket udslag hans voldsomme temperament vil give sig i næste øjeblik.

I to dage sejlede vi op ad floden, som var nogle hundrede meter bred; mørk af farve, men så klar, at man for det meste kunne se bunden. Omkring halvdelen af Amazonflodens bifloder er af denne natur, mens vandet i de øvrige er hvidt og uigennemsigtigt, afhængigt af hvilket terræn de har gennemløbet. Den mørke farve viser, at de stammer fra områder med skove med en bund af formuldende vegetation, mens det hvide stammer fra områder med lerjord. To gange stødte vi på strømhvirvler og vandfald, så vi måtte gøre en omvej på en halv mile eller deromkring, for at undgå dem. Skovene på begge sider var urskov, som er lettere at gennemtrænge end underskov, så vi havde ikke større vanskelighed ved at bære vore kanoer gennem dem, når det var nødvendigt. Aldrig skal jeg nogen sinde glemme denne skovs gådefulde højtid. Træernes højde og omfang overgik alt, hvad jeg i mine vildeste drømme – som det bymenneske, jeg er – havde kunnet forestille mig. Deres kroner var så uendelig højt over vore hoveder, at vi lige akkurat kunne se, hvor sidegrenene skød ud fra stammen som gotiske buer for at hvælve et tæt,

grønt løvtag over os, der kun på sine steder tillod en tynd, skimrende solstråle at trænge ned gennem det majestætiske mørke. Lydløst vandrede vi hen over det bløde tæppe af hensmuldrede plantestoffer, dybt grebet af det gådefulde halvmørke – det er samme følelse der kan gribe én i Westminster Abbeys halvmørke – og selv professor Challengers buldrende stemme sank ned til en beskeden hvisken. Havde jeg været alene, ville jeg ikke have kendt navnene på alle disse vækster, men vore lærde ledsagere udpegede cedertræet, silkebomuldstræet og redwoodtræet, og hele denne vrimmel af forskellige planter, der har gjort det sydamerikanske kontinent til menneskets fremmeste leverandør af de naturens gaver, der stammer fra planteriget, mens det ikke rummer meget i retning af nyttedyr. Strålende orkideer og mos i alle mulige farver klyngede sig til mørke træstammer, – og hvor en tilfældig solstråle banede sig vej gennem løvtaget, blev den hilst af den gyldne allamanda, tacsoniaens skarlagenrøde blomsterklynger og ipomoeaens rige mørkeblå blomst. Det var som en vandring gennem et eventyrland. I disse vældige skove kæmper livet, der afskyr mørket, sig opad og stadig opad for at nå lyset. Alle planter, selv ganske små, vrider og drejer sig, slynger sig omkring deres stærkere og højere brødre for at komme op. Egentlige klatreplanter kan være monstrøse og voldsomt frodige, men andre arter, som man ellers ikke ser klatre andre steder i verden, har lært sig kunsten for at flygte fra det dystre halvmørke, så man her kan se almindelige nælder, jasminer, ja selv palmer, dreje sig omkring cedrenes stammer i kampen for at nå op over løvtaget. Af dyreliv så vi meget lidt på vor vandring under de højtidelige hvælvinger, men højt over vore

hoveder i trækronerne hørte vi støj af aber, slanger, dovendyr og fugle, som tumlede omkring deroppe i solen, mens de kikkede forundrede ned på vore bittesmå, mørke, snublende skikkelser så uendelig langt nede i det dunkle dyb under dem. Ved daggry og ved solnedgang larmede brøleaberne og papegøjerne, men så længe solen stod højt på himlen, tav de, og man hørte kun insekternes fuldtonende summen som et vældigt havs brusen i det fjerne. Intet bevægede sig mellem de enorme stammer, der ligesom dannede en væg, som svandt bort i det omgivende mørke. En enkelt gang så vi en lille kluntet skabning, en myresluger eller en bjørn, men de forsvandt hurtigt ind i skovens mørke. Det var det eneste tegn på liv, jeg så på urskovens jordbund.

Og dog var der tegn på, at endog menneskelige skabninger ikke var fjernt fra os i dette hemmelighedsfulde land. Tredjedagen af vor kanorejse lagde vi mærke til en forunderlig dyb, hamrende lyd i luften. Den begyndte om morgenen og fortsattes med bestemte mellemrum hele dagen, rytmisk og højtidelig. De to kanoer lå side om side, da vi først hørte lyden, og vi så, hvorledes alle indianerne ligesom stivnede til bronzestatuer, idet de lyttede til den med alle tegn på rædsel skrevet i deres træk.

"Hvad er det?" spurgte jeg.

"Trommer," svarede lord John roligt, "krigstrommer. Jeg har hørt dem før."

"Ja, herre, krigstrommer," sagde Gomez. "Vilde indianere, krigere, ikke fredelige. De følger os på hver eneste mil af vor vej, og de dræber os, hvis de kan."

"Hvordan kan de følge os?" spurgte jeg og stirrede ind i urskovens mørke.

Den halvblods trak på de brede skuldre.

"Indianerne ved besked. De har deres egne veje. De holder øje med os. De taler trommetale; det går fra den ene til den anden. De dræber os, hvis de kan."

Hele den eftermiddag – ifølge min dagbog var det tirsdag den 18. august – var der mindst seks-syv trommer, som hamrede løs i forskellige retninger. Undertiden gik det hurtigt, undertiden langsomt, og undertiden lød det afgjort som spørgsmål og svar. Fra øst lød der en skraldende hvirvel, som blev besvaret med en dyb tone fra nord. Der lå noget ubeskriveligt truende og nerverystende i den uophørlige lyd. I mine tanker formede den sig til de ord, den halvblods havde udtalt: "Vi dræber jer, hvis vi kan. Vi dræber jer, hvis vi kan." Ikke en bevægelse var at spore i de tavse skove. Hele naturen syntes at hvile i dyb fred, men bestandig lød trommerne bag det mørke, grønne tæppe af tæt vegetation: "Vi dræber jer, hvis vi kan," sagde mændene mod øst. "Vi dræber jer, hvis vi kan," lød det fra mændene mod nord.

Hele dagen brølede og hviskede trommerne, og deres trussel afspejlede sig i vore farvede ledsageres ansigtstræk. Selv den hårdføre, brovtende halvblods virkede kuet og ængstelig.

Den dag lærte jeg i øvrigt én gang for alle, at både Summerlee og Challenger var modige mænd. De var i besiddelse af videnskabsmandens mod, det mod, som opretholdt Darwin mellem gauchoerne i Argentina, og Wallace mellem Malayas hovedjægere. Det er et træk af den nådige natur, at den menneskelige hjerne ikke kan tænke på mere end én ting ad

gangen, så at når den er opfyldt af f.eks. videnskabelig nysgerrighed, kan den ikke samtidig rumme mere jordbundne følelser. Hele dagen, medens den gådefulde truende hamren lød rundt om os, studerede vore to professorer enhver fugl, der fløj forbi og hver en busk på flodbredden, fra tid til anden lød der skarpe udbrud, hvor Summerlees snerren fulgte hurtigt i hælene på Challengers dybe brøl, men ingen af dem havde mere sans for fare eller tænkte nærmere over de trommende indianere, end hvis de havde siddet i Royal Society's Club i St. James's Street. Kun én gang nedlod de sig til at gøre en bemærkning om lyden.

"Miranha, eller amajuaca-kannibaler," sagde Challenger og pegede med en tommelfinger i retning af lyden.

"Utvivlsomt," svarede Summerlee. "Som alle den slags stammer er de naturligvis af mongolsk type, og deres sprog er polysyntetisk."

"Polysyntetisk, ja, uden tvivl," sagde Challenger i et overbærende tonefald. "Jeg er ikke bekendt med, at der skulle findes andre sprogtyper på dette kontinent, og jeg har noter om mere end hundrede. Men teorien om mongolsk type ser jeg på med ikke ringe mistænksomhed."

"Jeg ville dog have troet, at selv et begrænset kendskab til den sammenlignende anatomi måtte være tilstrækkeligt til at erkende det," sagde Summerlee besk.

Challengers hage løftede sig aggressivt, indtil hans ansigt kun bestod af skæg og hatteskygge. "Et begrænset kendskab ville sikkert have den virkning, ja. Men når ens kendskab til området er udtømmende, når man andre konklusioner." De stirrede på hinanden med gensidig dyb foragt, mens

trommerne rundt om dem vedblev at hviske i det fjerne: "Vi dræber jer, hvis vi kan. Vi dræber jer, hvis vi kan."

Den nat forankrede vi vore kanoer ved hjælp af tunge sten midt ude i floden og gjorde os rede til at modtage et muligt angreb. Der skete imidlertid intet, og da vi om morgenen fortsatte rejsen, døde den uhyggelige lyd ud bag ved os. Omkring klokken tre om eftermiddagen kom vi til et meget stejlt vandfald, som var over en hel engelsk mil langt. Det var her, Challenger under sin forrige rejse var kæntret med sin kano, og jeg tilstår, at jeg var glad ved at få denne lille bekræftelse på hans sandfærdighed; den første, vi endnu var stødt på. Indianerne bar først vore kanoer og så bagagen gennem underskoven, der er meget tæt på dette sted, mens vi fire hvide mænd, bevæbnede med rifler, gik imellem dem og muligt lurende farer fra skoven. Før natten faldt på, havde vi heldigt omgået faldene og lagde os for anker en ti mils vej oven for dem. Jeg vil tro, at vi på det tidspunkt vel var kommet henved hundrede engelske mil op ad bifloden fra dens udløb i hovedfloden.

Det var tidligt om formiddagen den næste dag, vi tog det store spring. Lige fra den tidlige morgen havde Challenger været urolig og holdt skarpt udkig med flodbredden. Pludselig lød der et glædesbrøl fra ham, og han pegede ivrigt på et enkelt fritstående træ inde på bredden, der hang ud over floden i en underlig vinkel.

"Hvad mener De om det?" råbte han.

"Det er sikkert en assai-palme," sagde Summerlee.

"Akkurat! Det var en assai-palme, jeg tog til landmærke. Den skjulte indgang er en halv mil længere oppe, men på den anden

side af floden. Derovre, hvor De ser lysegrønne siv i stedet for mørkegrøn underskov, dér, mellem de store bomuldstræer, er min private indgang til det ukendte. Fremad, og De vil forstå."

Det var i sandhed et vidunderligt sted. Da vi havde nået det sted, der var som et tæppe af lysegrønne siv, stagede vi os nogle hundrede meter igennem dem og kom pludselig ud i en rolig, lavvandet strøm, der var så klar, at vi kunne se den sandede søbund. Floden kunne ikke være mere end tyve meter bred her, og begge bredder var dækket af en rig vegetation. Hvis man ikke havde set, at netop dér havde sivene et kort stykke indtaget underskovens plads, ville man aldrig have gættet på, at der eksisterede en sådan strøm, eller drømt om det eventyrland, der fandtes på den anden side.

For det var et eventyrland – ingen fantasi kunne foregøgle sig noget skønnere. Trækronerne mødtes over vore hoveder og dannede en grøn buegang, hvorigennem der faldt et gyldent halvlys ned over den krystalklare flod, som strømmede under den. Ubevægelig som en glasflade og med en bund så rent grøn som et isbjerg lå floden under sit lysende løvtag så langt, vort øje kunne nå, og hvert åretag, vi tog, kastede tusinder af strålende perler hen over dens blanke overflade. Det var en passende indgang til et vidunderland. Ethvert tegn af indianerne var forsvundet, men dyrelivet lod til at blive rigere, og de dyr, vi så, var så frygtløse, at man alene deraf forstod, at de ikke kendte til jægere. Små sorte fløjlsaber med snehvide tænder og strålende, drillende øjne snakkede glade op, når vi kom forbi. En og anden kaiman plumpede til tider ned fra bredden, og en kluntet tapir stirrede et øjeblik på os fra en lysning mellem træerne, før den gik tilbage til skoven. En enkelt

gang så vi en et glimt af en snigende, gul puma og fik et hadefuldt lyn fra dens grønne øjne. Der var en masse fugle, navnlig vadefugle, storke, hejrer, ibiser; man så dem i alle farver: blå, højrøde og hvide. Enhver fremspringende gren eller gammel træstamme var besat af dem, mens det klare vand under dem vrimlede af fisk i alle former og farver.

I tre dage roede vi op gennem denne grøngyldne tunnel. På de længere strækninger var det næsten umuligt at skelne, hvor det grønne vand ophørte og den grønne tunnel begyndte langt forude. Den dybe fred på denne forunderlige vandvej blev ikke brudt af noget som helst tegn på mennesker.

"Ingen indianere her. For meget bange. Curupuri," sagde Gomez.

"Curupuri er skovenes ånd," forklarede lord John. "Det er en betegnelse for alle mulige slags djævle. Staklerne tror, at der findes noget skrækkeligt i denne retning, og derfor undgår de at komme her."

Ved slutningen af den tredje dag blev det klart for os, at det snart var forbi med flodrejsen, for vandstanden blev lavere og lavere. To gange i løbet af to timer gik vi på grund. Omsider måtte vi trække kanoerne på land og slå lejr for natten. Næste morgen gik lord John og jeg et par mil gennem skoven langs med strømmen; men da den stadig blev mere og mere lavvandet, vendte vi tilbage og rapporterede, hvad professor Challenger allerede havde haft mistanke om: at vi var nået så langt, som det var muligt at komme med kanoerne. Næste morgen blev de trukket op og skjult i et krat, og vi mærkede et træ ved siden af skjulestedet med nogle øksehug, så at vi kunne finde det igen. Derefter fordelte vi vore sager mellem os –

geværer, ammunition, fødevarer, et telt, tæpper osv., – og den besværligste del af vor rejse tog sin begyndelse.

En ganske meningsløs strid imellem de to professorer markerede vor rejses nye stadium. Challenger havde lige fra det øjeblik, han sluttede sig til os, udstedt ordrer til os alle sammen, til Summerlees temmelig tydelige misfornøjelse. Da han nu tildelte sin med-professor en eller anden opgave (det handlede blot om, hvem der skulle bære et aneroïd-barometer), satte det tingene på spidsen.

"Tør jeg spørge," sagde Summerlee med en ondskabsfuld ro, "i hvilken egenskab De har påtaget Dem at udstede ordrer til os?"

Challenger gloede på ham. Hans skæg begyndte at stritte.

"Det gør jeg, professor Summerlee, i min egenskab af leder af denne ekspedition."

"Jeg må bemærke, min herre, at jeg ikke anerkender Dem som indehaver af en sådan stilling."

"Nej virkelig!" Challenger bukkede med overdreven sarkasme. "De vil måske fortælle mig min virkelige stilling?"

"Det vil jeg, min herre. De er en mand, hvis troværdighed er på prøve, og dette er den komité, der skal afgøre det. De går, med andre ord, blandt Deres dommere."

"Ih du godeste!" sagde Challenger, idet han satte sig på siden af en af kanoerne. "I så fald vil De naturligvis gå den vej, De lyster, og jeg vil følge efter, når det passer mig. Hvis jeg ikke er leder, kan De jo ikke forvente, at jeg leder."

Heldigvis var der to fornuftige mænd til stede – lord John Roxton og jeg selv – til at forhindre vore lærde professors pirrelighed i at sende os tomhændede hjem til London. Vi

skændtes og bad og forklarede, indtil vi fik dem blødgjorte. Men endelig begyndte Summerlee med sit hånlige smil og sin pibe at bevæge sig fremad, og Challenger fulgte brummende med. Ved et heldigt tilfælde opdagede vi, at begge vore lærde herrer havde en meget lav mening om dr. Illingworth i Edinburgh. Denne ene ting blev fra da af vor sikkerhedsventil, og hver gang, der opstod en spændt situation, blev den opløst ved, at vi nævnte navnet på den skotske zoolog, hvorved begge de herrer professorer ville indgå en midlertidig alliance til nedgørelse af denne deres fælles rival.

Vi fortsatte vor rejse i gåsegang langs floden, som nu ikke var stort andet end en smal strøm, der sluttelig blev til en stor grøn sump af svampeagtigt mos, hvor vi sank i til knæene. Stedet var hjemsøgt af store skyer af moskitoer og enhver anden tænkelig form for flyvende pestilens, så vi var glade, da vi endelig kom på fast grund igen og ind blandt træerne, så vi undslap dette pestbefængte morads. Lyden af de mange insekter fulgte os længe som dybe orgeltoner.

To dage efter, at vi havde forladt kanoerne, skiftede egnen fuldstændig karakter. Vi steg nu stadig opad, og vegetationen mistede gradvis sit tropiske præg. Flodlandets vældige træer veg pladsen for phønix- og kokospalmer, som voksede i spredte klynger med underskov imellem. I særligt fugtige områder udbredte mauritia-palmer deres graciøse bladhang. Vi lod os vejlede af et kompas, men et par gange opstod der meningsforskel mellem Challenger og de to indianere, som før havde fulgt ham den vej. Vi var imidlertid, som professoren indigneret udtrykte det, "mere tilbøjelige til at stole nogle underudviklede vildes instinkter end på den højeste intelligens,

det moderne Europa kunne opvise". Men tiden viste, at vi gjorde ret i det, og da vi pludselig stødte på en del forskellige efterladenskaber fra hans forrige rejse, måtte Challenger indrømme, at vi var på rette vej. Et sted stødte vi ligefrem på fire sortbrændte sten, som markerede en af hans tidligere lejrpladser.

Vejen gik stadig opad, og vi kom til en klippekam, som det tog os to dage at komme over. Vegetationen forandrede sig igen, og nu var der kun elfenbens-palmen tilbage af de store træer, men der var et rigt flor af vidunderlige orkideer, hvorimellem jeg så den skønne *nuttonia vexillaria* og de blegrøde og højrøde blomster af henholdsvis *cattleya* og *odontoglossum*. Af og til stødte vi på en lille strøm med klart vand og stenet bund, hvori der gik stimer af nogle små blå fisk, som vi fangede og stegte til aftensmad. De smagte fortrinligt.

Niende dag efter, at vi havde forladt kanoerne – jeg tror, vi da havde rejst omkring en 120 miles til fods – slap træerne op; de var efterhånden blevet mindre og mindre, indtil de ikke var meget andet end buske. De veg pladsen for et vældigt vildnis af bambus, der var så tæt, at indianerne måtte hugge os vej igennem den med deres økser. Det tog os en hel lang dag, fra klokken syv morgen til otte aften, kun med et par enkelte timelange hvil, at komme igennem denne forhindring. Noget mere ensformigt og trættende har jeg svært ved at forestille mig, for selv i de mest åbne områder kunne jeg ikke se længere end ti eller højst tolv meter frem for mig, og den eneste udsigt, jeg havde, var lord Johns bomuldsjakke foran mig og den gule bambusmur til begge sider. Fra oven stod de stikkende solstråler ned over os, og henved en fem meter over os svajede

toppen af rørene mod himlens dybe blå. Jeg har ingen anelse om, hvad slags skabninger, der holder til i et sådant krat, men af og til hørte vi et tungt bump i nærheden af os. Lord John mente, at det efter lyden at dømme måtte være en art forvildet kvæg. Natten var netop ved at falde på, da vi fuldkommen udmattede slog lejr.

Tidligt næste morgen var vi atter på benene og så nu, at landskabet endnu en gang havde skiftet karakter. Bag ved os stod bambuskrattet som en mur, lige så bestemt afgrænset som et flodløb. Foran os så vi en åben slette, som skrånede jævnt opad, og som hist og her var bevokset med træbregner. Den endte i en lang buet klippekam. Vi nåede op på den ved middagstid, blot for at opdage, at dalen på den anden side atter hævede sig til en ny, omend noget lavere kam. Idet vi gik over den første af disse bjergkamme, hændte der noget, som måske eller måske ikke er af vigtighed.

Professor Challenger, som gik i spidsen med de to indianere, standsede pludselig og pegede ophidset til højre for sig. Idet han pegede, så vi alle noget, der lignede en stor grå fugl, som løftede sig langsomt op fra jorden, fløj temmelig lavt og blev borte mellem træerne.

"Så De den?" råbte Challenger ophidset, "Summerlee, så De den?"

Summerlee stirrede på stedet, hvor den var forsvundet.

"Ja; hvad mener De, det var?" spurgte han.

"Efter min bedste mening var det en pterodactyl."

Summerlee brast i en hånlig latter.

"En pterodac-sludder og vrøvl!" sagde han. "Det var en stork, hvis jeg da nogen sinde har set sådan et dyr."

Challenger var for rasende til at give svar. Han tog bare sin oppakning på ryggen igen og travede videre. Lord John kom hen til mig med sin Zeiss-kikkert i hånden. Han så mere alvorlig ud, end han plejede:

"Jeg så den i kikkerten, før den forsvandt," sagde han. "Jeg kan ikke sige, hvad det var, men jeg vil sætte min ære som sportsmand i pant på, at det ikke var et dyr, som jeg nogen sinde før har set for mine øjne."

Så vidt er vi altså. Står vi virkelig på grænsen til det ukendte land? Og har vi mødt en af de yderste forposter fra den forsvundne verden, som vor fører taler om? Jeg har fortalt Dem hændelsen som den indtraf; De ved lige så meget som jeg. Det var et enkeltstående tilfælde, og vi så ikke senere noget, der var værd at bemærke.

Og nu, kære læser – hvis jeg da har nogen – har jeg ført Dem op ad den brede flod, gennem sivskoven og den grønne tunnel, op ad den lange skråning med palmetræerne, gennem bambuskrattet og over sletten med træbregnerne. Omsider står vi ved vort mål.

Da vi var kommet over den anden lave bjergkam, så vi en ujævn slette for os, hist og her bevokset med palmetræer, og i baggrunden den lige linje af høje røde klipper, som jeg havde set på amerikanerens tegning. Der ligger den lige for mine øjne, mens jeg skriver dette; der kan ikke herske nogen tvivl om, at det er det samme sted. Det ligger omkring syv miles fra det sted, vi nu befinder os, og strækker sig så langt ud i horisonten, som mit blik rækker. Challenger spankulerer omkring som en præmie-påfugl, og Summerlee er tavs, men stadig skeptisk. Dagen i morgen vil måske gøre ende på vore

tvivl. Imidlertid afsender jeg nu denne skrivelse. José har stukket den ene arm på en bambus og vil hjem, så han tager den med sig. Så snart lejlighed gives, skriver jeg igen. Jeg vedlægger en kortskitse over vor rejse; den kan måske lette Dem forståelsen.

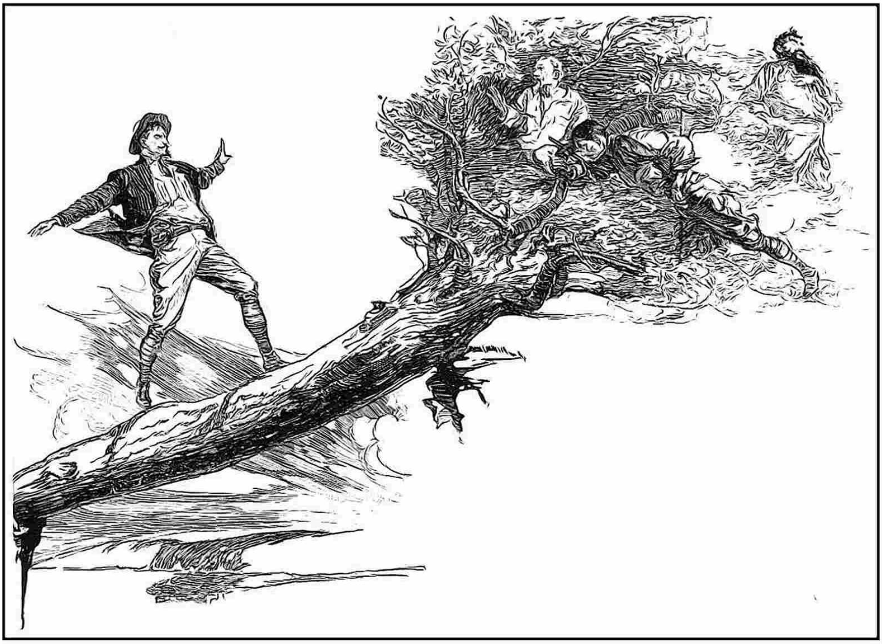

Hvad lord John angik, så gik han oprejst over træbroen.

9. "Hvem kunne have forudset det?"

Der er tilstødt os noget forfærdeligt. Hvem kunne have forudset det? Jeg ser ingen ende på det. Vi kommer måske til at tilbringe resten af vort liv her på dette besynderlige og utilgængelige sted. Jeg kan endnu ikke tænke klart, alt er forvirring for mig og kulsort nat.

Aldrig har noget menneske befundet sig i en mere håbløs stilling. Det vil næppe tjene noget formål at fortælle Dem vor nøjagtige position, så der kunne sendes en redningsekspedition efter os. For selv om man gjorde, så ville vor skæbne efter alle menneskelige beregninger være afgjort, længe før hjælpen kunne nå os.

Vi er i sandhed lige så langt fra menneskelig hjælp, som om vi var på månen, og har kun os selv at stole på. Men mine rejsefæller er tre bemærkelsesværdige personer, mænd af høj intelligens og usvækkeligt mod. Deri ligger vort sidste, vort eneste håb. Og det er når jeg ser på deres rolige ansigter, at jeg øjner et glimt af lys i mørket. Måske viser jeg i det ydre den samme ro som de, men indvendig er jeg opfyldt af mørke anelser.

Lad mig fortælle Dem, så detaljeret jeg kan, om den række af begivenheder, der har ført til denne katastrofe.

Jeg sluttede mit sidste brev med at fortælle Dem, at vi stod foran en mægtig, lodret klippevæg, som uden tvivl omgiver det plateau, professor Challenger tidligere havde omtalt. Den forekom mig endnu højere, end han havde angivet – på sine steder var det over tusinde fod – og det så ud til at være basaltformationer. Jeg har engang set noget lignende i

Salisbury Crags i nærheden af Edinburgh. Hele toppen viste tegn på en frodig vegetation med kratskov ude ved randen og en mængde høje træer længere inde. Vi så intet tegn til liv.

Vi slog lejr for natten lige under klippemuren – et vildt og temmelig trøstesløst sted. Den øverste klippekant hvælvede sig ud over os, så enhver tanke om opstigning var umulig. I nærheden af lejren havde vi den høje fritstående klippe, som jeg vist før har omtalt. Den ligner et bredt rødt kirketårn, og dens top er i højde med plateauet, hvorfra den dog er adskilt ved et gabende svælg. På toppen stod et enkelt, højt træ. Både klippemuren og tårnet er forholdsvis lave – henved en fem-seks hundrede fod, vil jeg tro.

"Det var på det," sagde Challenger og pegede op på træet, "at pterodactylen sad. Jeg klatrede halvvejs op, før jeg skød den, og jeg er tilbøjelig til at tro, at en god bjergbestiger som jeg kunne nå toppen, men derfor ville man jo ikke være plateauet nærmere."

Mens Challenger snakkede løs om sin pterodactyl, skævede jeg hen til Summerlee, og for første gang forekom det mig, at han viste tegn på at tro på Challenger og fortryde sin tidligere holdning. Han vrængede ikke på næsen, tværtimod så han dybt interesseret ud. Challenger så det også, og benyttede straks lejligheden.

"Naturligvis," sagde han med et forsøg på at være sarkastisk, "forstår professor Summerlee nok, at når jeg siger pterodactyl, så mener jeg en stork, men en stork med læderagtig hud i stedet for fjer og med hindevinger og tænder i gabet." Han lo og blinkede og bukkede, lige indtil hans kollega vendte sig ærgerlig om og gik sin vej.

Næste morgen indtog vi et beskedent morgenmåltid bestående af kaffe og maniok – vi måtte holde hus med vore forsyninger – og derefter holdt vi rådslagning om, hvad der ville være det bedste middel til at komme op på plateauet.

Challenger præsiderede med en uhyre værdighed, som var han selve overdommeren i Hof- og Stadsretten. Forestil Dem ham, som han sad der på et klippestykke med dinglende ben og den tåbelige, drengeagtige stråhat bag i nakken, med det overlegne blik under de hængende øjenlåg og det store sorte skæg vuggende op og ned, mens han langsomt udlagde vor nuværende stilling og mulige kommende bevægelser.

Vi andre sad rundt om ham nedenfor klippen – jeg selv, solbrændt, ung og i topform efter vores lange spadseretur i det fri; Summerlee, der var alvorlig, men endnu forholdt sig en smule kritisk til det hele, bag sin evindelige pibe; og lord John, skarp som en ragekniv, lænende sin mandige skikkelse til sit gevær og med blikket ivrigt rettet mod den talende. Bag os sad de to mørklødede halvblods og vor lille gruppe indianere, og foran os hævede sig den stejle klippeside, der afholdt os fra at nå vort mål.

"Jeg behøver vel ikke at sige," begyndte Challenger, "at jeg på min forrige rejse forsøgte ethvert middel til at komme op på plateauet, og at det, når det ikke lykkedes *mig*, må være så godt som umuligt, da jeg er en øvet bjergbestiger. Men den gang havde jeg ikke de forskellige hjælpemidler med mig, som en bjergbestiger behøver; det har jeg imidlertid nu. Og med dem tør jeg nok påtage mig at komme op på toppen af tårnet, men hvad klippemuren angår, så er en opstigning jo umuliggjort af den fremspringende kant. Da jeg var her sidst, var jeg desuden

truet af den kommende regntid og havde næsten opbrugt mine forsyninger. Det hele tilsammen gjorde min tid knap, men jeg nåede dog at udforske et område på omkring seks miles øst for det sted, vi befinder os nu, uden at finde nogen mulig måde at komme op. Altså, hvad skal vi gøre nu?"

"Der synes kun at være én farbar vej," sagde professor Summerlee. "Hvis De allerede har udforsket egnen mod øst, bør vi gå rundt langs klippemuren mod vest, og se om der måske findes et sted, hvor vi kan komme op."

"Ja netop," sagde lord John. "Højsletten synes ikke at have noget stort omfang, og det kan ikke blive langvarigt at omgå den. Finder vi ingen opgang, så kommer vi jo i hvert fald tilbage til vort udgangspunkt."

"Jeg har allerede en gang forklaret vor unge ven her," sagde Challenger, (han har en facon med at henvise til mig, som om jeg var en ti-års skoledreng), "at det må være umuligt, at der kan findes en let fremkommelig opgang, af den simple grund, at hvis en sådan fandtes, så ville højsletten ikke være isoleret, og de forhold ikke være til stede, der har betinget en så forunderlig afvigelse fra de almindelige regler om arternes overlevelse. Men på den anden side kan det tænkes, at et behændigt menneske med gode hjælpemidler kan komme frem ad veje, der ikke er farbare for store klodsede dyr. At der *er* en vej op, ved vi."

"Hvorfra ved vi det?" spurgte Summerlee skarpt.

"Fordi min forgænger, amerikaneren Maple White, jo faktisk har været deroppe. Hvordan kunne han ellers have set og tegnet det dyr i skitsebogen?"

"På det punkt er De en lille smule forud for de faktiske beviser," sagde den stædige Summerlee. "Jeg godkender, at

Deres højslette findes, fordi jeg ser den for mine øjne, men jeg har endnu ikke set tegn til, at der rører sig noget liv deroppe."

"Hvad De tror eller ikke tror er da virkelig af uendelig ringe betydning. Men jeg er da glad for at høre, at højsletten har formået at gøre indtryk på Dem." Han så op, og så sprang han til vor forbløffelse ned fra sin sten, greb Summerlee i nakken og tvang hans hoved bagover, så han var nødt til at se op. "Nå min herre!" skreg han ophidset, "er De nu overbevist? Vil De nu indrømme, at der er liv på højsletten!"

Jeg har allerede beskrevet, hvordan en tyk bræmme af grøn underskov hang ud over kanten af plateauet. I denne bræmme havde der vist sig en sort, glinsende genstand. Det var en vældig slange med et fladt spadeformet hoved. Den svajede et minut frem og tilbage over vore hoveder, mens morgensolens lys glitrede i dens muskuløse vindinger. Derpå gled den langsomt tilbage og forsvandt.

Summerlee havde været så optaget af synet, at han ikke havde gjort indvendinger mod overfaldet, men så snart slangen var forsvundet, rystede han Challenger af sig og sagde vredt:

"Jeg vil være Dem meget forbunden, professor Challenger, hvis De for fremtiden kan finde en anden måde at vække min opmærksomhed på. Synet af en ganske almindelig klippe-python berettiger Dem ikke til at tage sådanne friheder."

"Men liv er der ikke des mindre deroppe," grinede Challenger, "og da jeg nu har bevist det så tydeligt, at selv den mest dumstædige ikke kan benægte det, så synes jeg ikke, vi kan gøre noget bedre end at begive os på vej for at finde en opgang."

Grunden omkring klippen var ujævn og fuld af spredte klippeblokke, så den var ikke synderlig fremkommelig, men vi

var dog ikke kommet særlig langt, før vi fandt noget, som i høj grad virkede opmuntrende. Det var en gammel lejrplads med adskillige tomme Chicago køddåser, en flaske, hvorpå der stod *Brandy*, en ødelagt dåseåbner og adskilligt mere af samme slags. Et stykke sammenkrøllet, halvt opløst avispapir viste sig at være *Chicago-Demokraten*, men datoen var ulæselig.

"Ikke mit," sagde Challenger. "Det må være Maple Whites."

Lord John stod og stirrede opmærksomt på en træbregne, som overskyggede pladsen. "Se på dette," sagde han, "det skal vist tjene til vejledning."

En hård træsplint var fastgjort til træstammen således, at den pegede mod vest.

"Ja, det kan ikke være andet," sagde Challenger. "Vor pioner har været klar over, at han var ude på et farligt eventyr, og har mærket sin vej for den mulighed, at der kom andre efter ham. Måske finder vi flere mærker."

Det gjorde vi i sandhed, men de var af en uhyggelig og uventet natur. Lige neden for klippen voksede der et højt bambuskrat i lighed med det, vi var kommet igennem på vor vandring. Adskillige af rørene var tyve fod høje og spidse som spyd. Vi gik langs dette krat, da jeg fik øje på noget hvidt inde mellem rørene. Jeg stak hovedet frem og opdagede da, at det var en afpillet hjerneskal af et menneske. Hele skelettet var der, men kraniet havde løsnet sig og lå nogle fod fra resten.

Vi lod indianerne hugge en lysning omkring det, så vi nærmere kunne undersøge skuepladsen for denne gamle tragedie. Der hang nogle få tøjpjalter på skelettet, og der var rester af støvler på fødderne, så vi kunne se, at det havde været en europæer. Ved nærmere eftersyn fandt vi også et guldur fra

firmaet Watson i New York, en kæde med en blyantspen, og endelig et cigar-futteral af sølv med indskriften *Til J. C. fra A. E. S.* indgraveret på låget. Metaldelene var ikke så angrebne, at de kunne have ligget der i ret mange år.

"Stakkels fyr," sagde lord John, "hvem kan han være? Det lader til, at hver en knogle i ham er knust."

"Og der vokser bambus op gennem hans knuste ribben," sagde Summerlee. "Det er ganske vist en hurtigt voksende plante, men det er dog ikke tænkeligt, at legemet kan have ligget her, mens den er vokset til tyve fod."

"Hvad angår mandens identitet, så er sagen klar nok," sagde professor Challenger. "Dengang jeg sejlede op ad floden, før jeg stødte til Dem i Manaos, gjorde jeg over alt forespørgsler om Maple White. I Para kendte man ikke noget til ham, men heldigvis havde jeg noget at gå efter. Jeg havde det billede i skitsebogen, hvor han sidder og spiser sammen med en katolsk præst fra Rosario. Denne præst fandt jeg, Han var en meget diskussionslysten herre, som havde en del at sige, da jeg gjorde ham opmærksom på, hvilken indflydelse den moderne videnskab ville få på hans religion. Men han gav mig dog nogle brugbare oplysninger. Maple White kom igennem Rosario to år før jeg så hans døde legeme. Han var ikke alene på dette tidspunkt; han havde en ven med sig, en amerikaner ved navn James Colver, som var blevet i båden og ikke deltog i mødet med præsten. Jeg går derfor ud fra, at det vi ser på nu, er resterne af nævnte James Colver."

"Ja, og heller ikke kan der være nogen tvivl om årsagen til hans død," sagde lord John. "Han er faldet eller er blevet kastet ned fra randen deroppe. Hvordan skulle han ellers være blevet

til den grad knust, og hvordan skulle hans legeme være blevet spiddet på disse tyve fod høje spyd?"

Det gøs i os, da vi stod og så på de spredte levninger, og indså sandheden af hans ord. Manden var utvivlsomt faldet ned. Men var han *faldet*? Var det et ulykkestilfælde? Vi begyndte at nære uhyggelige forestillinger om, hvad der kunne være der oppe i det ukendte land.

I tavshed gik vi videre rundt om klippemuren, der var lige så glat og ubrudt som et af de isbjerge ved Sydpolen, jeg har set afbildet, og som strækker sig over hele horisonten, højere end masterne på det skib, der ligger foran det. Fem miles tilbagelagde vi uden at finde den mindste sprække. Men så opdagede vi pludselig noget, der atter fyldte os med håb. Det var en hulning i klippemuren, og inde i den var der med kridt tegnet en pil, som pegede mod vest.

"Igen Maple White," sagde professor Challenger. "Han har anet, at værdige fodtrin ville følge i hans spor."

"Han havde altså kridt med sig?"

"Der lå en pakke farvekridt mellem de øvrige genstande, jeg fandt i hans rygsæk. Det hvide var næsten brugt op."

"Det beviser det," sagde Summerlee. "Vi har intet andet at gøre, end at følge hans pegepind."

Og videre gik vi nogle få mil, indtil vi atter så en hvid pil aftegnet på klippen. Det var på et sted, hvor klippen for første gang spaltede sig til en smal kløft. Inde i kløften fandt vi endnu en pil, som pegede lige i vejret, ligesom for at betegne, at vejen nu gik opad.

Der lå en højtidelig stemning over stedet, for klippevæggene var så høje og kløften så smal, at vi kun havde en meget lille

strimmel himmel over os, indesluttet af det grønne udhæng, så at kun et tåget lys trængte ned til bunden. Skønt vi intet havde spist i flere timer og var trætte af den besværlige vandring, bestemte vi os til at undersøge stedet med det samme. Vi lod indianerne slå lejr, tog de to halvblods med os og gik ind i den smalle kløft.

Den var ved udgangen ikke mere end fyrre fod bred, og den blev hurtigt smallere og smallere, indtil den endte i en spids vinkel, som var alt for glat og lodret til, at man kunne bestige den. Det kunne umuligt være det, Maple White havde villet vise os. Vi vendte om. Men pludselig faldt lord Johns blik på det, vi ledte efter. Højt oppe over os var der en kreds af mørke – ikke andet end noget, der var lidt mørkere end skyggerne rundt om. Det måtte være indgangen til en hule.

Grunden, vi stod på, var fuld af løse sten, og det var ikke vanskeligt for os at klatre op. Det viste sig at være umagen værd, for vi havde ikke taget fejl. Og ikke nok med det, for inde i hulen fandt vi atter en hvid pilen. Her var stedet, hvor Maple White og hans ulykkelige ledsager var steget op til det ukendte land.

Vi var alt for ophidsede til at vende tilbage til lejren uden at have set noget mere. Lord John havde en lille elektrisk lygte i sin rygsæk, og den gav os lys nok. Han klatrede op foran os, og vi kom bag efter ham en efter en, mens den lille lampes lyscirkel løb forud.

Hulens sider var glatte, som om de havde været udsat for strømmende vand, og der lå rullesten på bunden. En voksen mand kunne akkurat stå oprejst i den. Vi gik omtrent en halvtreds meter lige ind i klippen, men så gik det pludselig brat

opad, og til slut måtte vi krybe på hænder og knæ imellem grus og sten, som skred under os. Pludselig lød der et udbrud fra lord Roxton.

"Den er spærret!" sagde han.

Vi trængte os sammen om ham, og i det svage lysskær så vi en mur af splintrede klippestykker, som gik helt op til loftet.

"Loftet er faldet sammen!"

Forgæves søgte vi at trække nogle af klippestykkerne ud, men vi opnåede intet andet end, at de større stykker ovenover blev løsnet og truede med at falde ned og knuse os. Det var klart nok, at vi ikke ville være i stand til at rydde denne forhindring af vejen. Den vej, som Maple White havde benyttet, var ikke mere brugbar.

Vi var alt for nedslåede til at sige et ord; vi tumlede bare ud gennem den mørke tunnel for at vende tilbage til lejren.

Men før vi nåede så langt, indtraf der noget, som i lyset af hvad der siden skete, skulle vise sig at være meget vigtigt.

Vi havde samlet os og stod sammen i en klynge nede i kløften, vel en fyrre fod under hulens munding, da en stor kampesten kom rullende forbi os i en rasende fart. Det var lige akkurat, at vi kom til side. Vi så ikke selv, hvorfra den kom, men de to halvblods, som endnu befandt sig oppe ved hulens indgang, sagde, at den var faret forbi dem, og at den kom oppe fra klippekanten. Vi så op mod den, men der var intet spor af bevægelse i den grønne jungle deroppe. Der kunne imidlertid ikke være synderlig tvivl om, at denne sten var rettet mod os, og hændelsen tydede på, at der var mennesker oppe på højsletten, – mennesker, der havde ondt i sinde.

Vi skyndte os at komme ud af den farlige kløft, helt fortumlede af denne nye udvikling, og dens betydning for vore videre planer. Vor stilling var i forvejen vanskelig nok, men skulle vi nu også have mennesker at kæmpe med, så så det jo noget håbløst ud. Men alligevel, når vi kastede et blik op mod den frodige vegetation over vore hoveder, så var der ikke én af os, der kunne udholde den tanke at vende tilbage til London uden at have undersøgt alt til bunds.

Vore fornyede rådslagninger førte kun til enighed om, at vi måtte fortsætte vor vej rundt om klippen, indtil vi var nået tilbage til vort udgangspunkt; måske fandtes der andre opgange end den, der var spærret. Raden af klipper, hvis højde efterhånden var blevet betydelig mindre, var allerede begyndt at dreje fra vest mod nord, og hvis man kunne tage dette som tegn på, at plateauet var rundt, var dets udstrækning næppe særlig stor. Det ville formentlig i det højeste tage nogle få dage, før vi nåede tilbage til vort udgangspunkt.

Den dag tilbagelagde vi omkring toogtyve miles, uden at der skete noget. Jeg må her omtale, at vi, siden vi forlod vore kanoer, var steget omkring tre tusinde fod over havet. Som følge deraf var der sket betydelige forandringer i både temperatur og planteliv. De utålelige insekter, som er en forbandelse for troperejsende, var forsvundet sammen med flodlandets store træer. Nogle få palmer og mange træbregner havde vi endnu. Et broget flor af konvolvolus, passionsblomster og begoniaer mindede mig hyggeligt om hjemmet, og det var et ejendommeligt syn at se dem trives her på den stenede grund. Der var blandt andre en rød begonia af netop samme farve som

én, der står i en potte i vinduet i en vis villa i Streatham – men nu fortaber jeg mig i private erindringer.

Den aften – jeg taler stadig om vor første vandringsdag omkring klippemuren – ventede der os en stor oplevelse, der for bestandig nedslog enhver tvivl om de vidundere, der ventede os.

Når De nu læser min beretning, kære McArdle, vil det gå op for Dem – måske for første gang – at bladet ikke har sendt mig ud på et vildspor, og at der virkelig bliver stof til adskillige sensationelle artikler, når Challenger engang giver os lov til at offentliggøre dem. Men én ting er sikker, og det er, at jeg aldrig vil vove at lægge navn til dem, medmindre jeg kan bringe uomstødelige beviser for deres sandfærdighed; jeg ville da ellers uvægerligt blive udnævnt til journaliststandens svar på baron Münchhausen for tid og evighed. Jeg går ud fra, at De er enig med mig heri, og at De heller ikke har lyst til at sætte bladets gode navn og rygte over styr med beretninger, som De ikke kan bevise. Altså må disse vidunderlige oplevelser, der ellers ville give vores gamle blad mulighed for at hente de store overskrifter frem, foreløbig hvile roligt i redaktionsskuffen.

Det var alt sammen forbi i ét nu, og vi havde ingen andre vidner end vore egne øjne.

Hvad der skete var dette: Roxton havde skudt en aguti – et lille griselignende dyr – hvoraf indianerne havde fået halvdelen, mens vi var i færd med at tilberede den anden halvdel over vort bål. Luften bliver altid noget kølig, efter at mørket er indtrådt, og vi var alle fire rykket tæt til ilden. Der var ingen måne, men himlen var oversået med stjerner, og vi kunne se en kort strækning ud over sletten. Pludselig kom noget farende

gennem luften med en lyd som en skraldende flyvemaskine. I et sekund var vi alle dækket under et par læderagtige vinger, og som i et lynglimt så jeg en lang slangeagtig hals, et rødt grådigt øje og et stort snappende næb, der til min forfærdelse var fyldt med små, glimtende tænder. I næste øjeblik var den forsvundet – og det samme var vor aftensmad. En stor, sort skygge, tyve fod fra vingespids til vingespids gled bort gennem luften, og et kort øjeblik skjulte den stjernerne for os, før den forsvandt over klipperanden over os. Vi sad alle fire i stum forfærdelse rundt om ilden. Det var Summerlee, der først fik ordet i sin magt.

"Professor Challenger," sagde han højtideligt og med skælvende stemme, "jeg skylder Dem en undskyldning. Jeg har haft stor uret, og jeg håber, De vil tilgive mig, hvad der nu er fortid."

Det var smukt sagt, og for første gang trykkede de to lærde hinandens hænder. Så meget vandt vi ved det første tydelige glimt af en pterodactyl, og det var nok en stjålen aftensmad værd at bringe fred imellem sådanne to mænd.

Men selv om vi nu havde bevis for, at der virkelig fandtes et forhistorisk dyreliv på højsletten, så kunne det i hvert fald ikke være særlig talrigt, for vi hverken så eller hørte noget til det i de næste tre dage. Vi kom igennem et øde og uhyggeligt land, som vekslede mellem stenørkener og øde sumpe, der var fulde af fugle. Det var på nordsiden og østsiden af klippen, der på disse steder var håbløst ubestigelig, og havde der ikke været en slags smal sti helt inde ved klippevæggen, som var nogenlunde passabel, havde vi været nødsagede til at vende om. Mange steder stod vi i til livet i en urgammel, halvtropisk sumps slim og pløre. Og for at gøre det endnu værre, så lod det til, at stedet

var et foretrukkent ynglested for jaracaca-slanger, en af de mest aggressive og giftige slanger i Sydamerika. Atter og atter fo'r disse modbydelige dyr løs på os, og det var kun ved stadig at have vore haglbøsser parat, at vi holdt os dem fra livet. En tøndeformet fordybning et sted i sumpen, som havde en klar grøn farve af noget forrådnende lav, der klæbede ved dens sider, vil altid stå for mig som et mareridt. Det var en sand rede for disse giftige bæster; skrænterne var ligefrem levende af dem, og alle sammen vred og bugtede de sig i retning af os. Det er nemlig jaracaca-slangens specialitet altid at angribe mennesket først. Der var for mange for os, så vi måtte opgive at skyde på dem og tage flugten over hals og hoved. Jeg skal aldrig glemme det syn, da jeg et øjeblik vendte mig om og så dem forfølge os med deres modbydelige hoveder spejdende op over sivene. Vi har naturligvis døbt stedet Jaracaca-sumpen på det kort, vi er ved at fremstille.

Klipperne på denne side havde tabt noget af deres røde farve og var blevet nærmest chokoladebrune; vegetationen var mere spredt langs toppen end tidligere, og de var kun to-tre hundrede fod høje, men alligevel fandt vi intet sted, hvor det var muligt at komme op. Om noget var de blevet endnu mere umulige end før. Hvor fuldstændig stejle de var, kan man se på det billede, jeg tog ud over den stenede slette.

"Men," sagde jeg, da vi sad og diskuterede vor stilling, "regnvandet må dog på en eller anden måde have afløb der oppefra. Der må findes nogle skakter eller kanaler i klippen."

"Ah, vor unge ven har et lyst øjeblik," sagde professor Challenger og klappede mig på skulderen.

"Regnen *må* have et afløb," gentog jeg.

"Han har et fast greb om virkeligheden," spottede Challenger. "Det eneste man kan indvende er, at vi ved det vidnesbyrd, vort blotte øje afgiver, med sikkerhed kan fastslå, at der jo altså ikke findes sådanne afvandingskanaler i klippen."

"Men hvor bliver det så af," vedblev jeg stædigt.

"Jeg tænker, at når man nu med nogenlunde sikkerhed kan antage, at hvis det ikke løber udad, så må det løbe indad."

"Så er der måske en sø midt på plateauet?"

"Det vil jeg tro."

"Det er faktisk mere end sandsynligt, at en sådan sø er et gammelt vulkansk krater," sagde Summerlee. "Hele denne formation er jo sikkert af vulkansk oprindelse. Men hvordan det nu end er, så vil jeg forvente at finde, at terrænet deroppe skråner indad mod midten, hvor der sikkert findes en stor sø, som muligvis afvandes ud i Jaracaca-sumpen ved en underjordisk kanal."

"Eller måske opretholder fordampningen en slags ligevægt," bemærkede Challenger, og de to lærde herrer fortabte sig i en af deres sædvanlige videnskabelige diskussioner, der er lige så forståelige for lægmænd som kinesisk.

Den sjette dag nåede vi rundt om plateauet, og vi befandt os nu atter ved vor lejr ved den fritstående, tårn-lignende klippe. Vi var temmelig skuffede, for ingen undersøgelse kunne have været mere samvittighedsfuld og minutiøs end vores, og vi var fuldstændig sikre på, at der ikke fandtes ét eneste punkt, hvor selv det mest adrætte menneske kunne håbe på at bestige klippen. Det sted, hvor Maple White havde afsat sine mærker, var i mellemtiden blevet fuldstændig ubrugeligt.

Hvad skulle vi nu gøre? Vi havde rigeligt af ammunition og fødevarer, men der var jo dog en grænse for, hvor langt det kunne række. Desuden ville regntiden indtræde i løbet af et par måneder, og vi ville blive skyllet ud af vor lejr. Klippen var hårdere end marmor, og det ville kræve større ressourcer, end vi kunne mønstre, at hugge en sti så højt op, som det var nødvendigt. Det var altså intet under, at vi var nedslåede den aften og rullede os ind i vore tæpper uden at veksle to ord med hinanden. Jeg husker tydeligt mit sidste indtryk af Challenger, før jeg faldt i søvn. Han sad og rugede over ilden ligesom en kæmpefrø med det store hoved i sine hænder og så dybt hensunken i tanker, at han ikke engang besvarede mit venlige Godnat.

Men det var en anden Challenger, som hilste os næste morgen – en Challenger, der strålede af tilfreds selvbevidsthed fra top til tå. Han satte sig sammen med os ved morgenmaden med et bedragerisk falsk glimt af beskedenhed i ansigtsudtrykket, som om han ville sige: "Jeg ved nok, at jeg fortjener alt, hvad I kan finde på at sige om mig, men jeg beder jer venligst om at spare mig for at rødme og undlade at sige noget." Hans skæg strittede lystigt, brystet var skudt frem, og den ene hånd stukket ind under jakken. Det er vel sådan, han nogen gange ser sig selv, prydende toppen af den tomme piedestal på Trafalgar Square som endnu en af Londons ræderligheder.

"Heureka!" råbte han og viste sine skinnende tænder gennem skægget. "Jeg har fundet det, mine herrer, og De kan lykønske mig og lykønske Dem selv. Problemet er løst!"

"De har fundet en vej op?"

"Det bilder jeg mig ind."

"Og hvor?"

Til svar pegede han på den tårnlignende klippe, der lå til højre for os.

Vore udtryk – i hvert fald mit – må have udvist en vis skuffelse. For vel kunne man bestige den, det vidste vi jo fra Challenger. Men det var en frygtelig afgrund mellem den og selve plateauet.

"Vi kommer aldrig over," sagde jeg.

"Vi kan da i det mindste komme op på toppen," sagde han. "Når vi er deroppe, så skal jeg vise Dem, hvad en opfindsom hjerne endnu er i stand til."

Efter morgenmaden pakkede vi Challengers bjergbestigningsudstyr ud. Der var en rulle af det stærkeste og letteste reb, et hundrede og halvtreds fod langt, samt klatrejern og andre ting.

Lord John var en erfaren bjergbestiger, og Summerlee havde også prøvet det ved forskellige lejligheder, så jeg var derfor den, der havde mindst erfaring, men jeg håbede, at min ungdom og behændighed skulle veje den mangel op.

Det var i virkeligheden ikke så drøjt et arbejde, som jeg havde ventet, skønt jeg må tilstå, at der var øjeblikke, hvor håret rejste sig på mit hoved. Den første halvdel af opstigningen gik let nok, men derfra blev klippen stadig stejlere, og de sidste halvtreds fod måtte vi klamre os med fingre og tæer til de mindste fremspring og revner i klippen. Jeg kunne ikke have gennemført det, og næppe heller Summerlee, hvis ikke Challenger, som trods sin svære krop var forbavsende behændig, var nået op og bandt rebet fast om stammen på det

store træ, der stod på toppen. Med denne støtte kunne vi klatre videre og nåede endelig den lille græsklædte platform, der dannede toppen, og vel næppe var mere end en femogtyve fod på hver led.

Da jeg havde fået vejret igen, stod jeg et øjeblik og så på det vidtstrakte land, vi havde gennemrejst. Hele den brasilianske slette syntes at ligge for vore fødder mil efter mil, indtil den fortabte sig i blå tåger ude i horisonten. Forgrunden var den lange skråning med træbregnerne og løse klippestykker, og længere borte så jeg de lave klippekamme, som vi var kommet over, det udmattende bambuskrat, og bag det igen de store skove, der strakte sig så langt, øjet kunne nå, og tusinder af mile længere borte.

Jeg stod endnu fortabt i det vidunderlige panorama, da jeg følte en tung hånd på min skulder og hørte professorens stemme:

"Den anden vej, min unge ven," sagde han; "*vestigia nulla retrorsum*. Aldrig se tilbage, altid kun fremad mod vort strålende mål."

Højsletten lige over for os var akkurat i linje med den flade, vi stod på, og havde med sine træer og krat det samme udseende. Den var så nær, at det næsten var ufatteligt, at vi ikke kunne nå derover. Afstanden var næppe mere end fyrre fod, men efter hvad jeg kunne se, så kunne det lige så godt have været fyrre mil. Jeg havde slået armen om træstammen og bøjede mig ud over afgrunden for at se ned til vore tjeneres små sorte skikkelser, der stod og stirrede op efter os.

"Dette er i sandhed forbavsende," lød professor Summerlees knirkende stemme.

Jeg vendte mig om og så, at han med dyb interesse var ved at undersøge den glatte bark på træets stamme. Den var helt glat, og de små blade forekom mig bekendte. "Men det er jo en bøg!" udbrød jeg.

"Ja, en bøg," sagde Summerlee, "en landsmand i det fjerne."

"Og ikke alene en landsmand," sagde Challenger, "men en værdifuld allieret. Det træ skal blive vor redning."

"For pokker, ja!" råbte lord John. "En bro!"

"Netop, mine venner, en bro. Det var ikke forgæves, at jeg sad oppe i nat og brød min hjerne. Jeg mener at kunne erindre, at jeg engang har bemærket til vor unge ven her, at G. E. Challenger altid excellerer, når han står med ryggen mod muren. Og De vil vel nok give mig ret i, at vi alle stod med ryggen mod muren. Men hvor viljestyrke og intellekt går i spand, finder man altid en udvej. Vi trængte til en slags vindebro, som kunne sænkes over afgrunden, og her har vi den."

Det var utvivlsomt en glimrende idé. Træet var godt tres fod højt, og når man bare kunne få det til at falde i den rigtige retning, så kunne det nemt nå over afgrunden. Challenger havde taget sin økse med, da han steg op. Nu rakte han mig den.

"Vor unge ven er muskelstærk," sagde han. "Jeg tænker, at han må være den dygtigste af os til dette arbejde. Men jeg må dog først pålægge Dem at gøre nøjagtigt, hvad jeg siger Dem, og venligst undlade at følge Deres eget hoved."

Efter hans anvisning gav jeg så træet de første hug, som skulle sikre os, at det faldt i den rigtige retning. Det havde allerede fra naturens side en hældning over mod plateauet, så

den side af sagen gav os ingen vanskeligheder. Endelig gik jeg og lord John på skift løs på stammen. Efter lidt over en times tid lød der en høj knagen, træet svajede og faldt, og lagde sig et øjeblik efter ned med toppen begravet i buskadset på den anden side. Stammen gled helt ud til randen af den platform, hvorpå vi stod, og et øjeblik troede vi, at der forestod os en ny skuffelse. Men pludselig gled den i leje nogle få tommer fra randen og lå støt og sikkert. Vi havde slået bro til det ukendte.

En efter en trådte vi hen til Challenger og trykkede hans hånd, og han på sin side løftede på hatten og gav os hver især et dybt buk.

"Mig tilkommer den ære," sagde han, "at være den første, der sætter foden på det ukendte lands jord. Og et smukt motiv vil det blive for en af fremtidens historiemalere."

Han havde allerede sat foden på broen, da Roxton standsede ham.

"Kære ven," sagde han, "det kan jeg virkelig ikke tillade."

"Hvad kan De ikke, min herre?" Hovedet fløj bagover, og skægget strittede.

"I ethvert videnskabeligt spørgsmål er De min herre, og jeg følger Dem uden at spørge, for De er videnskabsmand. Men der er andre områder, hvor jeg er herren, og det tilkommer Dem at gå bag ved mig."

"*Deres* område, min herre?"

"Ja, vi har alle vore særlige embeder, og mit er krigerens. Vi står i begreb med at erobre et nyt land, som måske, eller måske ikke, er fuldt af fjender; det vil være tåbeligt at styrte blindt ind i faren."

Det lød så fornuftigt, at det ikke tålte modsigelse. Challenger rystede på hovedet trak på de brede skuldre:

"Nuvel, min herre, hvad foreslår De da?"

"Det er muligt, at der ligger en flok kannibaler skjult i krattet derovre og venter på deres frokost," sagde lord John og så ud over broen. "Hellere være forsigtig end ende i gryden. Vi kan håbe på, at der ikke er nogen fare, men vi vil handle, som om der er. Malone og jeg vil derfor gå ned igen og hente vore rifler samt tage de to halvblods med os herop. Når den første mand går over broen, kan vi andre stå her og dække ham med vore våben, til han har overbevist sig om, at der ingen farer lurer på os i krattet. Derefter kan resten af os gå over."

Challenger satte sig ned på enden af træstammen og skar tænder af utålmodighed, men Summerlee og jeg var enige med lord John, og han måtte bøje sig. Nedstigningen var let nok nu, da vi havde rebet at klynge os til, og på mindre end en time havde vi bragt fire rifler og en jagtbøsse op på toppen. De to halvblods var også klatret op; efter lord Johns anvisninger havde de bragt yderligere forsyninger med sig, for det tilfælde, at vor udforskning kom til at vare i længere tid. Alle sammen havde vi fyldte patronbælter.

"Nå, Challenger, hvis De virkelig insisterer på at være den første til at springe ud i det, så er det nu," sagde lord John, da alle forberedelser var tilendebragt.

"Jeg er Dem meget forbunden for Deres venlige tilladelse," brummede den vrede professor, der ikke holdt af, at andre ville bestemme. "Siden De nu er så god at tillade mig det, så vil jeg bestemt påtage mig at være forløber ved denne særlige lejlighed!"

Med øksen på ryggen og siddende overskrævs på stammen arbejdede han sig hen ad den, til han nåede den anden side. Han klatrede op i krattet og stod der med opløftede arme.

"Endelig!" råbte han, "endelig!"

Jeg så ængsteligt på ham og ventede halvvejs, at noget skrækkeligt skulle komme ud fra krattet og overfalde ham, men der skete intet. Kun en besynderlig broget fugl fløj op fra buskene og forsvandt ind over landet, men intet andet livstegn viste sig.

Summerlee var den næste, der gik over, og jeg måtte atter beundre den seje energi, der var i hans magre legeme. Han insisterede på at få to rifler på ryggen, således at både han og Challenger var bevæbnede, når han var kommet over. Efter ham kom jeg, og jeg må indrømme, at det kneb hårdt for mig at holde mine øjne fra afgrunden, men Summerlee rakte sin riffel ud mod mig, og lidt efter kunne jeg nå hans hånd. Hvad lord John angik, så gik han oprejst over – ja, virkelig gik, uden nogen form for støtte. Han må have nerver af stål.

Og der stod vi så alle fire i vort drømmeland, Maple Whites forsvundne land. Jeg tør sige, at vi nød øjeblikkets triumf, og ingen af os anede eller kunne ane, at det var begyndelsen til vor ulykke. Men jeg skal med få ord fortælle, hvad der skete.

Vi var begyndt at trænge gennem krattet og var vel kommet så meget som en halvtreds fod frem, da vi hørte et forfærdeligt brag bagved os. Øjeblikkelig vendte vi tilbage til det sted, vi var kommet fra. Broen var borte!

Dybt nede ved foden af klippen så vi en sammenfiltret masse af grene og splintret træ. Det var vores bøg. Var tårnets rand skredet under stammen? Det var den mest nærliggende

forklaring. Men i næste øjeblik så vi derovre på klippen et mørklødet ansigt stikke op; det var Gomez, den halvblods. Ja, det var Gomez, men ikke længere Gomez med det ærlige smil og det maskelignende ansigtsudtryk. Det var et ansigt, hvis øjne skød lyn og med forvredne træk; et ansigt fortrukket af had og en voldsom fryd af tilfredsstillet hævntørst.

"Lord Roxton!" skreg han. "Lord John Roxton!"

"Her," svarede Roxton og trådte frem.

En skraldende latter slog imod ham over afgrunden.

"Ja, der er du, din engelske hund, og der skal du blive! Dette har jeg ventet og ventet tålmodigt på; så kom det dog endelig. Det var svært for jer at komme op, I vil finde det endnu vanskeligere at komme ned, I forbandede tosser. I er fanget i en fælde alle fire."

Vi var for rædselsslagne til at svare; vi bare stirrede over mod stedet, hvor stammen havde ligget. En stor afbrækket gren fortalte os, hvilket middel han havde anvendt til at få vor bro vippet ud over kanten. Gomez var forsvundet; men et øjeblik efter viste hans ansigt sig igen, endnu mere vildt end før.

"Vi havde nær dræbt jer med stenen ved hulen," råbte han, "men dette er bedre. Det er langsommere og skrækkeligere. I vil rådne op derovre, og jeres ben vil blegne, og ingen vil vide, hvor I ligger, eller vil komme for at begrave dem. Når du ligger døende derovre, din hund, så tænk på Lopez, som du dræbte for fem år siden ved Putomayo-floden. Han var min broder, og uanset hvad der videre sker, så kan jeg dø rolig, for nu er han hævnet." Han rystede en knyttet næve ad os, og så blev alt stille.

Hvis den halvblods nu simpelthen havde udført sin hævn og derefter var flygtet, så havde det vel taget en bedre ende med

ham. Det var denne tåbelige, sydlandske trang til dramatik, der medførte hans undergang. Roxton, manden, der i tre nationer var kendt som Guds Svøbe, var ikke én, man uden konsekvenser kunne håne. Vi så den halvblods et øjeblik efter stige ned på den modsatte side af tårnklippen, men før han nåede jorden, var Roxton løbet hen til et sted, hvorfra han kunne se manden. Der lød et enkelt knald fra hans riffel, og skønt vi intet kunne se, hørte vi et skrig og den fjerne lyd af et legeme, der ramte jorden. Roxton kom tilbage til os med et ansigt så ubevægeligt som sten.

"Jeg har været en blind tåbe," sagde han bittert, "og det er mig, der har bragt os i denne fortvivlede situation. Jeg burde have husket, at disse folk aldrig glemmer en blodhævn, og været bedre på vagt."

"Hvad med den anden?" sagde jeg, "De må have været to om at bearbejde træet."

"Jeg kunne have skudt ham også, men jeg lod ham løbe. Måske havde han ingen del i det. Men måske burde jeg have skudt ham også, for det er rigtigt nok, hvad De siger. Han må have givet en hånd med."

Da vi nu var klare over, hvad der var sket, erindrede vi også alle sammen en eller anden skummel handling af den halvblods – hans evige forsøg på at kende vore planer, eller dengang vi havde fanget ham, mens han lyttede uden for vort telt, og de hadefulde blikke, han af og til havde tilkastet os i smug. Vi stod stadig og talte om det, da vi pludselig blev opmærksomme på et besynderligt optrin, der foregik på sletten nede under os.

En mand i hvide klæder, som måtte være den anden halvblods, løb, som om det gjaldt hans liv. Nogle få meter bag

ham kunne man se den vældige, ibenholtsorte skikkelse af vor trofaste Zambo springende. I et nu havde han indhentet den flygtende, sprang op på hans ryg og slyngede armene om hans hals. De faldt til jorden sammen, men kort efter rejste Zambo sig, kastede et blik på den anden, der blev liggende, og løb så hen imod os med alle tegn på glæde. Den hvidklædte skikkelse lå ubevægelig på den store slette.

De to forrædere var døde, men deres gerning levede. Vi havde intet middel, hvorved vi kunne nå tilbage til tårnklippen. Før havde vi været verdensborgere; nu begrænsede vor verden sig til denne højslette, hvor vi stod. Det var to fuldstændig adskilte verdener. Dernede var sletten, som ledte til kanoerne. Og dér, bag den violette, tågede horisont, fandtes den flod, der førte tilbage til den civiliserede verden. Men forbindelsen var borte. Ikke den mest opfindsomme menneskelige ånd kunne udfinde et middel til at slå en ny bro over den afgrund, der gabte mellem os og vort tidligere liv. Hele vor tilværelse var blevet forandret i et eneste nu.

Det var i det øjeblik, jeg fandt ud af, hvilket stof mine tre kammerater virkelig var lavet af. De var alvorlige – det kunne jo ikke være andet – og tankefulde, men fuldkommen rolige. I øjeblikket kunne vi kun sidde imellem buskene og vente tålmodigt på, at Zambo skulle komme op. Det varede da heller ikke længe, før hans ærlige sorte ansigt viste sig, og hans herkuliske skikkelse dukkede op på toppen af tårnklippen.

"Hvad jeg gøre nu?" råbte han. "De sige det, jeg gøre alting."

Det spørgsmål var lettere at stille end at besvare. Kun én ting stod os klart: han var det eneste sikre led imellem os og verden udenfor, og han måtte under ingen omstændigheder forlade os.

"Nej, nej!" råbte han, "jeg aldrig forlade jer. Hvad der så ske, jeg altid være her. Indianere gå, kan ikke holde dem. De bange for Curupuri, derfor gå hjem."

Det var rigtigt, at vore indianske bærere på det seneste havde vist mange tegn på, at de var trætte og ængstelige, og helst ville vende om. Så det var rigtigt nok, at Zambo ikke ville være i stand til at holde dem tilbage.

"Få dem til at vente til i overmorgen, Zambo," råbte jeg, "så kan jeg sende brev med dem hjem."

"Meget godt, herre! Jeg love, de vente til i morgen," sagde negeren. "Hvad mere kan jeg gøre?"

Der var meget, han kunne gøre for os, og han svigtede ikke. Først fik vi ham til at løsne rebet fra træstubben og kaste den anden ende af det over til os.

Det var ikke tykkere end en tøjsnor, men det var meget stærkt, og selv om vi ikke kunne lave en bro ud af det, kunne det nok komme os til nytte, hvis vi blev nødt til at klatre.

Så bandt han den ende, han havde beholdt, om pakken med forsyninger, som vi havde fået med os op, og vi fik den trukket over til os. Dette skulle være nok til, at vi kunne opretholde livet i mindst en uge, også selv om vi ikke fandt andet. Endelig klatrede han ned og hentede to pakker op med forskellige nyttige sager – ammunition og en del andre ting – som vi fik over ved at kaste enden af rebet over til ham og trække det tilbage med pakkerne. Det blev aften, før han steg ned til sletten med den forsikring, at han nok skulle holde på indianerne et døgn endnu.

Og sådan gik det altså til, at jeg har tilbragt denne vor første nat på højsletten med at nedskrive min beretning ved skinnet af

lygte.

Vi slog lejr og spiste til aften næsten på randen af afgrunden. Vor tørst stillede vi med to flasker apollinaris, som vi fandt i en af kasserne. Det er af stor betydning for os, at vi så hurtigt som muligt finder fersk vand, men selv lord John lader til at have fået nok af eventyr for i dag, og der er ingen af os andre, der føler sig parat til at foretage det første fremstød ind i det ukendte. Vi lod være med at tænde bål og gjorde så lidt støj som muligt.

I morgen (eller rettere i dag, for det er allerede blevet daggry, mens jeg sidder her og skriver) vil vi begynde vor udforskning af dette mærkelige land. Hvornår jeg vil kunne skrive til Dem igen – om nogensinde – ved jeg ikke. Jeg kan se, at indianerne endnu er dernede, og den trofaste Zambo vil nok være her i morgen for at afhente mit brev, så jeg håber, at det må komme Dem i hænde.

P.S. Jo mere jeg tænker over det, jo mere fortvivlet forekommer det mig, vor stilling er. Jeg kan ikke indse, at vi har noget håb om at vende tilbage. Hvis der var et højt træ tæt på randen af højsletten, kunne vi måske få bragt en ny bro i stand, men der er ikke nogen nærmere end halvtreds meter borte. Selv ikke med forenede kræfter vil vi være i stand til at bære en stamme, der er kraftig nok til vort formål. Og rebet er naturligvis alt for kort til, at vi kan bruge et til at klatre ned med. Nej, vor stilling er håbløs – absolut håbløs!

Pterodactyl-sumpen.
Efter skitse af E. D. Malone.

10. "Der er sket de vidunderligste ting."

De vidunderligste ting er sket og vedbliver at ske rundt om os. Alt, hvad jeg har af papir at skrive på, består i fem gamle notesbøger og noget indpakningspapir, og alt, hvad jeg har at skrive med, er en eneste blyantspen. Men så længe jeg kan røre en hånd, vil jeg vedblive at nedskrive, hvad vi oplever, for vi er de eneste mennesker af den samlede menneskehed, der har set sådanne ting, og det er umådelig vigtigt, at jeg skriver dem, mens jeg har dem i frisk erindring, og før vi bliver indhentet af den skæbne, der hvert øjeblik truer med at indhente os. Om Zambo vil kunne bringe disse blade ned ad floden, eller jeg måske på en eller anden mirakuløs måde selv bliver i stand til at bringe dem hjem, eller måske engang en eller anden vovehals, måske en flyver, er heldig at finde mit manuskript – under alle omstændigheder indser jeg nok, at det jeg skriver her uden tvivl vil blive udødeliggjort som en sand klassiker af sin slags.

Den første morgen efter at vi var blevet fanget på højsletten af den forræderiske Gomez gjorde vi straks nye erfaringer. Den første var ikke af en art, der var egnet til at give mig et gunstigt indtryk af det sted, vi var kommet til. Jeg vågnede efter et kort blund i den tidlige morgenstund, og opdagede en højst særpræget tingest på mit eget ben. Mit bukseben var gledet op, og man kunne se nogle tommer af min bare hud over sokken. På dette stykke sad der en stor, rødviolet, vindrueformet tingest. Jeg bøjede mig forbløffet frem for at fjerne den, men idet jeg berørte den, sprang den til min store rædsel mellem min pege- og tommelfinger, og oversprøjtede mig med blod. Jeg skreg af væmmelse, og de to professorer kom styrtende til.

"Højst interessant," sagde Summerlee. "En hidtil ukendt, kæmpemæssig blodigle, tror jeg."

"Den første frugt af vort arbejde," sagde Challenger henrykt. "Den bliver vi nødt til at kalde *Ixodes maloni*. Den smule ubehag ved at være blevet bidt, min unge ven, er ingenting mod den store ære at få Deres navn indskrevet på listen over zoologiens udødelige. Kun skade, at De har ødelagt det smukke eksemplar."

"Væmmelige kryb," udbrød jeg.

Professor Challenger hævede forundret øjenbrynene et øjeblik; så lagde han en beroligende pote på min skulder.

"De burde opdyrke Deres videnskabelige blik og tankegang noget mere," sagde han. "For en mand af filosofisk temperament som jeg selv er blodiglen, med sin lancet-lignende snabel og udvidelige mave et lige så smukt værk af naturen som en agerhøne eller, for den sags skyld, nordlys. Det smerter mig at høre Dem omtale den så uærbødigt. Men forhåbentlig kan vi finde et andet eksemplar."

"Utvivlsomt," sagde Summerlee ondskabsfuldt, "for jeg så netop en forsvinde ned under Deres skjortelinning."

Challenger sprang op, brølende som en tyr, og flåede febrilsk i sin jakke og skjorte for at få dem af. Summerlee og jeg lo, så vi næppe var i stand til at hjælpe ham. Men vi fik dog til sidst afdækket hans vældige torso (fireoghalvtreds tommer i omkreds, ifølge hans skrædder). Hans krop var over alt dækket af sorte hår, og det lykkedes os i denne jungle at finde den omvandrende igle, før den havde fundet et sted at bide. Men stedet, hvor vi havde slået lejr, vrimlede af de rædsomme

tingester, så vi fandt hurtigt ud af, at vi blev nødsaget til at flytte vor lejr.

Men først og fremmest blev vi nødt til at arrangere os med den trofaste neger, der nu viste sig på toppen af tårnklippen medbringende nogle dåser kakao og beskøjter, som han kastede over til os. Han fik ordre til at beholde nok til sig selv for to måneder. Resten skulle indianerne have som belønning for deres arbejde, og betaling for at bringe vore breve med sig tilbage. Nogle timer senere så vi dem drage bort i gåsegang ud over sletten, hver med en pakke på hovedet, ad den samme sti vi var kommet. Ved foden af klippen havde Zambo indtaget vort forladte telt, og der forblev han, som vor eneste forbindelse med verden udenfor.

Vi blev nu nødt til at tage nogle beslutninger om, hvad vi først og fremmest havde at gøre. Vi flyttede vor lejr fra det igle-befængte krat til en lille lysning, som var omgivet af træer på alle sider. Midt på denne plads lå der nogle flade klippestykker, og i nærheden af dem rislede der en herlig kilde, og der sad vi så rent og hyggeligt, mens vi lagde vore første planer for vor invasion af dette nye land. Fuglene sang rundt om os i trækronerne, og der var én med et besynderligt hæst skrig, som ingen af os havde hørt før – men bortset fra disse lyde var der ikke andre tegn på liv.

Det første, vi gjorde, var at lave en slags fortegnelse over vore lagre, så vi kunne få en idé om, hvad vi havde at gøre med. Med de ting, vi selv havde haft med op, og det, som Zambo havde fået over til os ved hjælp af rebet, var vi temmelig godt forsynet. Og ikke mindst, i lyset af de farer, der måske lurede omkring os, havde vi vore fire rifler og tretten hundrede patroner, samt

et haglgevær, dog kun med hundrede og halvtreds ladninger. Hvad fødevarer angår, havde vi nok til adskillige uger, og vi var også vel forsynede med tobak og nogle få videnskabelige instrumenter, hvoriblandt et stort teleskop og en fortrinlig feltkikkert. Alle disse ting samlede vi sammen midt i lysningen, og som en første forholdsregel fældede vi ved hjælp af øksen og vore knive en hel del tornebuske, som vi brugte til at lave en indhegning på omkring femten meter i diameter. Det skulle være vort foreløbige hovedkvarter – vort værn imod farer og vort varehus. Vi gav det navnet "Fort Challenger".

Det blev middag, før vi følte os nogenlunde sikre, men heden var ikke trykkende; både temperatur og vegetation her på højsletten nærmede sig et tempereret klima. Rundt om os voksede der bøg og eg, ja endog birk. Et meget højt gingkotræ, som ragede op over alle de andre, overskyggede med sit lette bladhang det fort, vi havde bygget os. I dette lysthus sad vi, da lord John, som havde overtaget ledelsen, da de mere praktiske problemer satte ind, fortalte os, hvad han tænkte om vor stilling.

"Så længe hverken mennesker eller dyr har set eller hørt os, er vi sikre," sagde han. "Faren begynder først, når vi er opdaget. Endnu er der intet tegn til det, så vi gør bedst i at holde os rolige en tid og udspejde landet. Vi må se vore naboer lidt efter i sømmene, før vi tænker på at gøre visitter."

"Men vi må da videre," vovede jeg at bemærke.

"Naturligvis, min unge ven! Vi skal nok komme videre, men med forsigtighed. Vi må aldrig fjerne os længere, end at vi med lethed kan komme tilbage til vort udgangspunkt. Frem for alt må vi ikke – medmindre det gælder livet – affyre vore bøsser."

"*De* skød dog i går," sagde Summerlee.

"Javist, men det var ikke til at undgå. Men vinden bar fra, og jeg tror ikke, lyden kan være nået særlig langt ind over højsletten. For resten, hvad skal vi kalde dette sted? For det er vel op til os at give det et navn?"

Der var flere mere eller mindre veltrufne forslag, men det var Challenger, der kom med det rette.

"Det kan kun have ét navn," sagde han. "Det skal opkaldes efter den pioner, der opdagede det. Dette er Maple White Land."

Og Maple White Land blev det døbt, og sådan kalder jeg det på det kort, som jeg har tegnet, og som sådan håber jeg, at det vil blive betegnet på fremtidens verdenskort.

Det var nu vor opgave at trænge fredeligt frem i Maple White Land. At det var beboet af nogle ukendte skabninger, havde vore egne øjne fortalt os, og at der fandtes endnu frygteligere og farligere monstre her, havde vi bevis for i Maple Whites skitsebog. At der rimeligvis også fandtes mennesker, og at de var af en ondsindet disposition, havde vi fået en antydning af ved fundet af skelettet i bambuskrattet, da det næppe kunne være kommet der uden at det var blevet kastet ned fra klippekanten. Vor stilling i et sådant land, hvor vi var hjælpeløst fanget, var unægteligt farlig, og vi underkastede os også villigt nok de forsigtighedsregler, som den erfarne lord John fandt det nødvendigt at tage. Men alligevel var det jo umuligt for os at blive siddende på et sted, når vor higen efter det ukendte intet øjeblik lod os i fred.

Vi lukkede derfor indgangen til vort fort med adskillige tornebuske og forlod det med vore lagre fuldstændig indkredset

af dette beskyttende hegn. Derpå bevægede vi os langsomt og forsigtigt ind i det ukendte, idet vi fulgte en lille strøm, der udsprang fra vor kilde, og som kunne gøre tjeneste som vor ledetråd på tilbagevejen.

Næppe havde vi gået nogle skridt, før vi så tegn på de vidundere, der ventede os. Vi var kommet nogle hundrede meter gennem en tæt skov, hvis træer var ukendte for mig, men som Summerlee, der var selskabets botaniker, forklarede var arter af nåletræer og koglepalmer, som for længst var forsvundet fra Jordens øvrige overflade, da strømmen pludselig udvidede sig og blev til en temmelig stor sump. Foran os så vi en bevoksning af høje siv af en særpræget form, som Summerlee betegnede som padderokker, med enkelte træbregner hist og her. Der var en frisk vind, som fik dem til at svaje frem og tilbage. Pludselig løftede Lord John, som gik forrest, en hånd for at standse os.

"Se her!" sagde han. "For pokker, det må vist være sporet af stamfaderen til alle fugle."

Sporet af en uhyre fod med tre tæer stod tydeligt aftrykt i det bløde mudder foran os. Denne skabning, hvad det så var, var gået tværs over sumpen og videre ind i skoven. Vi standsede for at undersøge det vældige spor noget nærmere. Hvis det virkelig var en fugl – og hvilket andet dyr kunne afsætte et spor som dette – så var dens fod så mange gange større end strudsens, at den tilsvarende højde måtte være kolossal. Lord John så sig skarpt omkring og lagde to patroner i sin elefantbøsse.

"Jeg sætter min ære som jæger i pant på, at sporet er friskt," sagde han. "Det kan ikke være ti minutter siden, dyret gik her.

Se blot, hvordan vandet endnu siver ned i det dybe aftryk der. Men hov – se, her er aftryk af det samme spor, men mindre."

Det var rigtigt nok; der løb flere mindre spor ved siden af det store hele vejen.

"Men se så her!" råbte Summerlee henrykt, idet han pegede på noget, der lignede et kæmpestort aftryk af en menneskelig hånd med fem fingre, der kunne ses blandt de tretåede aftryk.

"Wealden!" skreg Challenger ude af sig selv, "jeg har set aftrykket i Wealden-ler. Det er en skabning, der går oprejst på en tretået fod, men som af og til sætter en af sine femfingrede forpoter til jorden. Ikke en fugl, kære Roxton, ikke en fugl!"

"Men hvad da?"

"Et krybdyr, en dinosaurus. Intet andet kan have efterladt det spor. De forbløffede en lærd mand i Sussex for henved halvfems år siden. Men hvem i alverden kunne have drømt – bare *drømt* – om at se et sådant syn i virkeligheden?"

Ordene døde på hans læber, og vi stod alle som slagne af forbavselse. Ved at følge sporet, var vi kommet ud af sumpen og ind i et område med underskov og enkelte større træer hist og her. Da vi kom ud på den anden side af den, stod vi foran en åben slette, og på den tumlede sig fem af de forunderligste skabninger, jeg nogen sinde har tænkt mig eller drømt om. Vi krøb sammen mellem buskene og iagttog dem, uden at de mærkede os.

Der var, som sagt, fem af dem: to voksne og tre unger. De var kolossale! Selv ungerne var af størrelse som elefanter, og de to voksne var langt, langt større end nogen anden skabning, jeg nogensinde har set. Deres hud var skiferfarvet, skællet som et firbens og glinsede i solen. De sad alle fem og balancerede på

deres brede, kraftige haler og de store tretåede bagben, mens de med deres små femfingrede hænder plukkede blade af træerne og smaskede dem i sig. Jeg kan ikke give noget bedre billede af dem end ved at sammenligne dem med kæmpemæssige kænguruer, mindst tyve fod høje og med et skind ligesom sorte krokodiller.

Jeg ved ikke, hvor længe vi stod ubevægelige og stirrede på dette forunderlige syn. Der var en kraftig vind, som blæste i retning bort fra dem og imod os, så de mærkede os ikke. Undertiden legede de små omkring forældrene med klodsede spring, som fik jorden til at dundre under dem, når de faldt ned. Forældrenes styrke syntes at være uden grænse, for da en af dem rakte efter en gren, og ikke kunne nå den, tog den om træstammen og rev hele træet omkuld, som var det et årsskud. Vi fik derved et bevis på, at dens hjerne rimeligvis var lige så lille som dens krop var stor, for den bar sig så kejtet ad, at træet faldt ned over den med hele sin vægt, hvad der fik dyret til at udstøde en række spinkle klynk, som om der dog, trods dets størrelse, var en grænse for, hvor meget det kunne tåle. Ulykken må have indgivet det den tanke, at stedet var farligt, for det luntede hurtigt ind i skoven fulgt af sin mage og de tre enorme unger. Vi kunne se glimtene af solen i deres skæl mellem træerne og deres hoveder, der gik fra side til side højt oppe over underskoven. Så forsvandt de ud af syne.

Jeg så på mine ledsagere. Lord John stod og stirrede med fingeren på elefantbøssens aftrækker, og hans ivrige jægersjæl lynede ud af hans skarpe øjne. Hvad ville han ikke have givet for at kunne hænge sådan et hoved op over kaminen i hulen derhjemme i Albany! Men hans fornuft holdt ham tilbage, for

vor videre udforskning af vidunderne i dette land gjorde det nødvendigt at holde vor tilstedeværelse skjult for dets beboere. De to lærde stod i tavs henrykkelse. De havde i den grad forglemt sig, at de havde grebet hinandens hænder og stod som to små børn foran et vidunder. Challengers kinder var pustet op i et kerubagtigt smil, og Summerlees spotske ansigt var for et øjeblik ligefrem blidt af forundring og ærbødighed.

"*Nunc dimittis!*" skreg han endelig. "Hvad vil de sige i England til dette?"

"Det kan jeg aldeles nøjagtigt sige Dem, kære Summerlee," sagde Challenger, "de vil sige, at De er fyldt med løgn og en videnskabelig charlatan, akkurat som De og de andre sagde om mig."

"Men når vi kommer med fotografier?"

"Forfalskninger, Summerlee, *dårlige* forfalskninger!"

"Men hvis vi bringer eksemplarer?"

"Ja, dér kan vi måske få ram på dem! I så fald vil Malone og alt det rakkerpak, der skriver i aviserne, synge vor pris. – Den otteogtyvende august så vi fem levende iguanodoner på en slette i Maple White Land. Skriv det hellere ned med det samme, unge mand, og send det hjem til Deres sprøjte."

"Og belav Dem med det samme på at få en redaktionel støvlespids i enden," sagde lord John. "Tingene ser lidt anderledes ud på så lang en afstand, min unge ven. Der findes mange, som aldrig fortæller deres oplevelser til nogen, fordi han ikke kan regne med at blive troet. Og hvem kan dadle dem? Det, vi har oplevet lige nu, vil om en måned eller to forekomme os selv at være en drøm. Hvad var det, De sagde, at de dyr hed, professor?"

"Iguanodoner," svarede Summerlee. "Der er fuldt af deres spor ved Hastings, i Kent og Sussex. Hele Sydengland var fuldt op af dem, dengang der var rigeligt med frodige løvplanter, som kunne føde dem. Vegetationen forandrede sig, og dyrene døde ud. Her har vilkårene for deres livsfornødenheder holdt sig, og de har overlevet."

"Hvis vi nogen sinde kommer levende ud af dette, vil jeg have et hoved med mig hjem," sagde lord John. "Du gode Gud, der er nogle af mine kolleger fra Somaliland og Uganda, som ville antage en smuk ærtegrøn ansigtsfarve, hvis de fik sådan ét at se! Men hvad mener De egentlig, mine herrer? Har De ikke en også fornemmelse af, at vi er på temmelig tynd is hele tiden?"

Jo, jeg i det mindste havde den samme fornemmelse af skjulte farer rundt om os. Under træernes skygge lå der trusler, og oppe i det tætte løvtag anede man rædsler; hvorhen vi end vendte os, kunne faren ligge på lur efter os, intetsteds var man sikker. De uhyrer, vi lige havde set, lod til at være fredsommelige nok og ville næppe finde på at skade nogen, men hvilke andre overlevende kunne denne forunderlige verden ikke indeholde – hvilke grumme, levende rædsler lå på spring for at kaste sig over os fra deres skjul blandt klipperne og underskoven? Mit kendskab til det forhistoriske dyreliv var kun ringe, men jeg huskede dog at have læst om uhyrer, der kunne fortære tigre og løver, som en kat æder mus. Hvad om der også levede den slags dyr i Maple White Land!

Vi skulle få lidt at vide om det endnu samme morgen – vor første i dette nye land. Det var en modbydelig oplevelse, alene tanken om den er mig væmmelig. Hvis, som lord John sagde, iguanodonernes lysning altid vil stå for os som en drøm, så vil

det, vi oplevede i pterodactylernes sump, på samme måde være et evigt mareridt. Lad mig beskrive, nøjagtigt hvad der passerede.

Vi gik meget langsomt gennem skoven, dels fordi lord John førte an som en forsigtig spejder, der først lod os andre komme frem, når han følte sig sikker, og dels fordi de to lærde hvert øjeblik faldt i henrykkelse over en blomst eller et insekt, der var af en hidtil ukendt art. Vi kan vel have gået mere end to-tre engelske mil i det hele, idet vi stadig holdt os til højre for strømmen, da vi pludselig stod foran en temmelig stor, åben plads imellem træerne. Et bælte af underskov førte op til en række klippestykker – hele pladsen var i øvrigt oversået med løse sten – og vi arbejdede os igennem det op til klipperækken. Da vi nærmede os den, hørte vi en underlig lavttonende, gurglende eller hvislende lyd, som ligesom fyldte luften med en konstant støj, og lod til at komme fra et sted lige foran os. Lord John hævede den ene hånd for at standse os, men selv løb han sammenbøjet videre hen mod rækken af klippeblokke. Vi så ham kigge over den og fare tilbage som i forfærdelse, og så blev han stående og stirrede, som om han helt havde glemt os. Omsider vinkede han, men gjorde tegn til, at vi skulle være forsigtige; hele hans adfærd gav mig en fornemmelse af, at der lå noget vidunderligt, men farligt bag de klipper.

Vi krøb hen ved siden af ham og kiggede over kanten. Det var et grydeformet krater, vi så ned i, hvis bund – nogle hundrede meter fra det sted, hvor vi stod – var dækket af et stillestående, slimet grønt vand, omgivet af siv. Det var i sig selv uhyggeligt nok, men dets indhold gjorde det til et sidestykke til en af kredsene i Dantes Helvede. Dammen var et udklækningssted

for pterodactyl-yngel. Der var i hundredvis og atter hundredvis af dem. Hele randen omkring dammen vrimlede af unger og deres væmmelige mødre, som rugede på læderagtige, gule æg. Fra denne kravlende og baskende masse af obskøne krybdyr kom den boblende lyd og den mugne helvedesstank, som kvalmede os. Men oven over dammen, klinet til hver sin sten, sad de lige så modbydelige hanner, høje grå skikkelser, fuldstændig ubevægelige, når man ser bort fra deres røde øjnes rullen og de udfald de gjorde med deres vældige næb, når en guldsmed kom for tæt på. De lignede mere døde, udtørrede museumseksemplarer end levende skabninger. Deres mægtige grå, membranagtige vinger lå tæt foldet ind til kroppen, som et sjal af edderkoppespind, hvorfra deres hæslige rødøjede hoveder med det rovgriske næb stak frem. Alt i alt var der næppe mindre end tusind af disse afskyelige skabninger, store og små, i krateret under os.

Vore professorer var gladeligt blevet stående der den hele dag, så optaget var de af muligheden for at iagttage dette liv fra en præhistorisk tidsalder. De gjorde os opmærksomme på alle de rester af forrådnede fisk og fugle, der lå strøet omkring dammen og fortalte, hvad de uhyggelige dyr ernærede sig af, og de lykønskede hinanden med således at have udfundet, hvorfor man af og til finder de forstenede knogler af disse flyvende drager i så store mængder på afgrænsede områder som f.eks. i sandet ved Cambridge Green.

Til sidst strakte Challenger, i sin iver efter at bevise et eller andet, som Summerlee havde betvivlet, hvad der nær havde bragt ulykke over os alle. I samme øjeblik udstødte den nærmestsiddende han et skarpt skrig, foldede sine tyve fod

brede vinger ud og svang sig op i luften. Hunnerne og ungerne klumpede sig sammen på randen af dammen, mens hele rækken af vagtsomme hanner en efter en kom i luften og svang sig mod himlen. Det var et vidunderligt syn at se mindst hundrede af disse grimme, vældige dyr i luften, svirrende frem og tilbage som svaler, men det stod os hurtigt klart, at vi ikke havde tid til at beundre dem. Til at begynde med fløj de rundt i en vældig cirkel, som for at vurdere, hvilket nøjagtigt omfang faren havde. Men så blev deres flugt stadig lavere og kredsen snævrere, indtil de fo'r tæt rundt om os, og den tørre lyd som af vissent løv, der var suset af deres vinger, fik mig til at tænke på lufthavnen i Hendon på en travl dag.

"Til skoven!" råbte lord John, idet han lagde an til at skyde, "og hold sammen! De sataner har ondt i sinde!"

I samme øjeblik, vi forsøgte at undslippe, indsnævredes kredsen, så at vingespidserne af de nærmeste næsten berørte vore ansigter. Vi slog ud efter dem med bøssekolberne, men der var ikke noget solidt at slå til. Pludselig skød en lang hals ud af flokken, og et tandbesat næb snappede efter os; det ene angreb fulgte efter det andet. Summerlee skreg og holdt hænderne for ansigtet, og jeg så, at blodet løb ud mellem hans fingre, men i samme sekund følte jeg et bid i min nakke og var ved at falde. Så faldt Challenger også, og idet jeg bøjede mig for at hjælpe ham op, blev jeg atter blev ramt bagfra og faldt om ovenpå ham. Så hørte vi et knald fra lord Johns elefantbøsse og jeg så et af dyrene tumle om på jorden med brækket vinge, spyttende, gurglende og hvæsende ad os med rullende, blodskudte øjne, lig en djævel på et middelalderligt maleri. Dens kammerater var blevet bange for den pludselige lyd og var igen gået til vejrs.

"Løb nu!" råbte lord John, "det gælder livet!"

Vi vaklede af sted gennem underskoven, men netop, som vi nåede de skærmende træer, var harpyerne over os igen. Summerlee blev slået til jorden, men vi greb ham og slæbte ham med ind mellem stammerne. Derinde var vi i sikkerhed, for der var ikke plads for de store vinger til at udfolde sig. Da vi haltede hjemad, sørgeligt forhakkede og mishandlede, så vi dem længe kredse omkring oppe i luften, så højt, at de ikke synede større end skovduer. De holdt uden tvivl øje med vore bevægelser, og først da vi nåede ind i den tætte skov, opgav de jagten på os og forsvandt.

"Det var en højst interessant og overbevisende oplevelse," sagde Challenger, mens han badede et såret knæ i strømmen. "Vi er sandelig blevet overordentlig vel oplyste angående ophidsede pterodactylers adfærd, hvad Summerlee?"

Summerlee var ved at tørre blodet af et sår i panden, og jeg var beskæftiget med at forbinde et grimt hak i halsen. Lord John havde fået skulderen af sin frakke flået af, men var ellers helskindet.

"Det er værd at bemærke," vedblev Challenger, "at vor unge ven her har fået et decideret hug, mens lord Johns frakke kun kan være blevet revet itu ved et bid. Hvad mig selv angår, blev jeg slået i hovedet af deres vinger. Vi har altså et bemærkelsesværdigt komplet billede af alle deres forskellige angrebsmåder."

"Det gik på livet løs," sagde lord John alvorligt, "og nogen værre død kunne jeg dog ikke tænke mig end at blive dræbt af sådan nogle beskidte bæster. Det var kedeligt, at jeg måtte skyde, men der var intet andet at gøre."

"Vi stod ikke her, hvis De ikke havde gjort det," sagde jeg med overbevisning.

"Forhåbentlig gør det ingen skade," sagde han. "Der er mange lyde i så stor en skov, af træer der falder eller grene der knækker, som nok kan ligne et skud. Men nu synes jeg, vi har haft nok af oplevelser for i dag og gør bedst i at vende hjem. Mon ikke sårene kan trænge til lidt karbolvand; hvem ved, hvilke giftigheder disse bæsters bid kan indeholde."

Der er næppe noget menneske, der nogensinde har oplevet sådan en dag siden verdens skabelse, og endda var det ikke forbi med det. Da vi nåede vort fort og så hegnet urørt, tænkte vi, at alt var vel og vore eventyr for den dag afsluttet, men det var så langt fra. Ganske vist var porten til Fort Challenger urørt og hegnet ubrudt, men en eller anden mærkelig og voldsom skabning havde aflagt os besøg under vor fraværelse. Ingen fodspor havde den efterladt sig, og det var kun den overhængende gren på gingkotræet, der antydede, hvordan det var kommet og gået. Men der var nok af synlige beviser på dens virksomhed. Alle vore sager lå strøet omkring på jorden, og en dåse med kød var knust for at komme til indholdet. En kasse med patroner var fuldstændig smadret, og hylstrene lå fladtrykte rundt omkring. Atter blev vi grebet af følelsen af en vag rædsel, og vi søgte med frygtsomme blikke at gennemtrænge de mørke skygger i skoven omkring os efter en eller anden frygtelig skabning, der kunne tænkes at ligge på lur. Hvor beroligende var det ikke, da vi hørte Zambos stemme. Vi gik ud til randen af højsletten og så ham sidde fornøjet på tårnklippen på den anden side af afgrunden.

"Alt vel, massa Challenger," råbte han, "alt vel! Mig blive her. Ikke bange. De altid finde mig her."

Hans ærlige sorte ansigt og det vidtstrakte rolige landskab foran os, som strakte sig halvvejs til Amazonfloden, mindede os om, at vi levede på jorden i det tyvende århundrede og ikke på en fremmed, uudviklet planet i en vild forhistorisk tid. Hvor svært var det ikke at fatte, at den violette linje langt ude i horisonten var så tæt på den store flod, hvor vældige dampbåde sejlede op og ned, og folk talte om deres små dagligdags affærer, mens vi, fanget blandt skabninger fra en forsvunden tidsalder, blot kunne stirre i retning af den og længes!

Endnu én erindring har jeg fra denne forunderlige dag, og med den vil jeg afslutte dette brev.

De to professorer, der sikkert var ophidsede over deres forskellige sår, var kommet i et alvorligt klammeri om, hvorvidt vore angribere havde været af arten pterodactylus eller dimorphodon. For at slippe for deres råberi trak jeg mig lidt til side, og satte mig til at ryge på stammen af en vindfælde. Lord John kom hen til mig.

"Hør, Malone," sagde han, "lagde De rigtig mærke til den plads, hvor disse bæster boede?"

"Det tror jeg nok, jeg gjorde."

"Var det ikke en slags vulkansk krater?"

"Utvivlsomt."

"Lagde De mærke til jordbunden?"

"Klippe."

"Men rundt om dammen – der hvor sivene var?"

"Der var grunden blålig. Det så ud som ler."

"Rigtigt! Et vulkansk krater fuldt af blåler."

"Hvad er der med det?" spurgte jeg.

"Å, intet – intet," sagde han og gik tilbage i retning af lyden af stemmerne fra de to uenige lærde, der hævede sig i en lang duet, Summerlees høje, skingre, der steg og faldt til Challengers underliggende dybe bas. Jeg ville ikke have tænkt mere over lord Johns bemærkning, hvis jeg ikke den samme nat havde hørt ham mumle ved sig selv: "Blåler – ler i et vulkansk krater!" Det var de sidste ord, jeg hørte, før jeg udmattet faldt i søvn.

På en halv meters afstand stirrede et ansigt ind i mit.

11. "For en gangs skyld var jeg helten."

Roxton fik ret i sin formodning om, at der kunne være gift i de modbydelige dyrs bid. Morgenen efter vort eventyr havde både Summerlee og jeg voldsomme smerter og feber, og Challengers knæ var så opsvulmet, at han næppe var i stand til at humpe omkring. Vi blev derfor hjemme i lejren hele dagen, mens vi, så godt vi kunne, hjalp lord John med at forstærke den mur af tornede grene, der var vort eneste forsvar. Jeg husker, at jeg hele den dag var forfulgt af en uhyggelig følelse af, at vi blev iagttaget, skønt jeg ikke havde nogen anelse om, af hvem eller hvorfra.

Denne følelse var så stærk hos mig, at jeg fortalte det til Challenger, men han kaldte det bare feberfantasier. Atter og atter tog jeg mig i at kaste hurtige blikke omkring mig i den overbevisning, at jeg netop nu ville opdage et eller andet, men hver gang mødte jeg blot det mørke virvar af grene i vor mur eller den dystre, huleagtige hvælving af trækronerne over os. Men alligevel blev min fornemmelse stærkere og stærkere, fornemmelsen af, at noget, som ikke var os venligt sindet, var os meget nært. Jeg tænkte på indianernes Curupuri – den rædsomme, lurende skovånd – og kunne let forestille mig, at han var ved at berede sig til at tage hævn over dem, der havde trængt sig ind her i hans allerhelligste.

Den nat (vor tredje i Maple White Land) havde vi en oplevelse, som gjorde et uhyggeligt indtryk på os, og som fyldte os med taknemmelighed mod lord John, som havde gjort sig så megen umage med at gøre vort fort uindtageligt. Vi lå og sov omkring den hendøende ild, da vi blev vækket – eller måske

snarere revet ud af søvnen – ved en række af de forfærdeligste skrig, jeg nogensinde har hørt. Jeg kender ingen lyd, som jeg kan sammenligne med de grufulde hyl, der syntes at komme fra et sted blot nogle få hundrede meter fra vor lejr. De var lige så øresønderrivende som nogen lokomotivfløjte, men hvor denne er klar, skarp og mekanisk, var disse hyl af en langt dybere tone og skælvende som i den yderste nød og rædsel. Vi holdt hænderne for ørene for at lukke lyden ude. Jeg mærkede den kolde sved bryde frem fra alle mine porer, og jeg fik ligefrem kvalme ved den dybe fortvivlelse, skriget indeholdt. Alverdens ve og pine syntes at være sammentrængt i denne skrækkelige lyd. Og samtidig med det hørtes en anden lyd, men mere afbrudt, en dyb, gurglende, veltilfreds knurren, der næsten lød som en ond latter, og dannede en grotesk modsætning til det skrig, det blandede sig med. Tre-fire minutter varede denne uhyggelige duet, mens løvet over os raslede af skræmte, opflagrende fugle. Så standsede det lige så pludseligt, som det var begyndt. Vi sad en stund i rædselsslagen tavshed, men så strøg Roxton en tændstik og kastede nogle grene på ilden, der pludselig blussede op og kastede et flakkende skær på de tykke grene over os.

"Hvad var dog det?" hviskede jeg.

"Det får vi at vide i morgen," sagde Roxton. "Det var ikke langt herfra – ikke længere væk end sumpen."

"Vi har været så heldige at overhøre en forhistorisk tragedie," sagde Challenger med mere højtidelighed i stemmen, end jeg nogensinde før havde hørt; "et af den slags dramaer, som foregik mellem sivene ved bredden af en lagune i jura-perioden, når et af de større uhyrer fik fat på et mindre og

masede det ned i slammet. Det er i sandhed en god ting for mennesket, at det er kommet senere til i udviklingen af jordens skabninger. Der fandtes vældige kræfter dengang i urtiden, som intet menneskes mod eller noget af de redskaber, han har fundet på, ville have kunnet overvinde. Hvad ville en slynge, et kastespyd eller en pil nytte mod den slags væsener, der her går frit omkring i nattemørket? Selv med en moderne riffel vil jeg tro, det blev uhyret, der vandt."

"Da stoler jeg dog på min lille ven her," sagde lord John og klappede sin elefantriffel; "skønt jeg indrømmer, at bæsterne sikkert vil have rimelig gode chancer."

Summerlee løftede en hånd:

"Stille! Jeg kan høre noget."

Gennem den dybe stilhed hørte vi nu tydeligt de tunge fodtrin af et dyr: Bløde, men tunge fodslag, som forsigtigt følte sig frem over grunden. De traskede langsomt rundt om vores lejr og standsede så ved indgangen. Vi hørte dets svære, pustende åndedræt. Kun vor svage hæk skilte os fra denne natterædsel. Vi greb vore rifler, mens lord John trak nogle grene ud af hækken og lavede et lille kighul.

"For pokker! Jeg tror, jeg kan se den!" hviskede han.

Jeg rejste mig og så over hans skulder gennem hullet. Ja, jeg så den også. I den dybe skygge under træerne var der noget endnu mørkere, en sort, uformelig, vag skygge, som krøb sammen, truende og vild. Den var ikke højere end en hest, men dens dunkle omrids antydede et vældigt omfang og en skrækindjagende styrke og vildskab. Det hvæsende åndedræt lød som udladningen af en dampmaskine, og en gang, da den rørte sig, syntes jeg, jeg kunne se et glimt af to forfærdelige,

grønne øjne. Der lød en raslen, som om den langsomt kravlede nærmere.

"Jeg tror, den er ved at springe," sagde jeg og spændte hanen på min riffel.

"Skyd ikke, skyd ikke!" hviskede lord John. "Et skud vil høres milevidt i denne nattestilhed. Det må være vor sidste tilflugt."

"Kommer den over hækken, er vi færdige," sagde Summerlee, og hans stemme knækkede over i en nervøs latter.

"Den må ikke komme over!" udbrød lord John; "men vent med at skyde til sidste øjeblik. Jeg vil se, om jeg kan give den andet at tænke på."

Det var så tapper en handling, som jeg nogen sinde har set. Han greb en flammende brand fra bålet og sprang ud gennem en åbning, han havde lavet i porten. Dyret kom mod ham med en skrækkelig snerren, men han betænkte sig ikke et sekund, brasede bare løs på den og stak den brændende gren lige ind i uhyrets ansigt. Som i et lynglimt så jeg en forfærdelig maske, en kæmpepadde med vortet hud og en gabende mund, der var besudlet af frisk blod. I næste sekund lød der et brag i underskoven, og vor rædsomme gæst var borte.

"Jeg tænkte nok, den ikke kunne stå for ilden," sagde lord John leende, da han kom tilbage og kastede grenen i bålet.

"De burde ikke have taget sådan en risiko!" råbte vi alle.

"Det var ikke andet at gøre. Var den kommet herind, så havde vi skudt på hinanden i blind rædsel, og havde vi fyret gennem hækken og såret den, ville den være faldet over os som et bjerg – for slet ikke at nævne, at vi dermed ville have røbet vor tilstedeværelse. Jeg synes, vi er sluppet temmelig godt fra den historie. Hvad var det for resten for en fyr?"

Vore to lærde herrer så tøvende på hinanden.

"Jeg er ikke i stand til at afgøre med sikkerhed, hvad det var for en art," sagde Summerlee, idet han tændte sin pibe med en fidibus fra bålet.

"Ved således at undlade at udtrykke nogen mening, udviser De en passende videnskabelig tilbageholdenhed," sagde Challenger i en uhyre nedladende tone. "Jeg er ikke selv tilbøjelig til at gå længere end at sige, i generelle vendinger, at vi her har truffet på en eller anden form for kødædende dinosaurus. Jeg har allerede tidligere givet udtryk for, at der sikkert fandtes sådanne arter her på plateauet."

"Vi må også huske på," bemærkede Summerlee, "at der findes en mængde forhistoriske arter, som vi aldrig har fundet rester af. Det ville være tåbeligt at tro, at vi kan give et navn til alle de væsener, vi møder."

"Fuldstændig rigtigt. En grov, overordnet klassificering er nok det bedste, vi vil kunne håbe på. I morgen får vi måske lidt mere at holde os til," sagde Challenger, "og indtil da kan vi ikke gøre noget bedre end at fortsætte vor afbrudte søvn."

"Men ikke uden en vagt," sagde lord John bestemt, "vi kan ikke udsætte os for overfald i et land som dette. To timers vagt ad gangen for hver af os fremover."

"Så ryger jeg min pibe ud, mens jeg tager den første vagt," sagde professor Summerlee; og siden den nat har vi ikke turdet sove uden at en af os har holdt vagt.

Så snart det blev dag, var vi ikke længe om at opdage, hvad der årsagen til de forfærdelige lyde, der havde vækket os. Iguanodonernes lysning havde været skuepladsen for et forfærdeligt slagteri. Græsset var oversået med enorme

kødstumper og blodpøle. Vi mente først, at det var flere mindre dyr, der var blevet dræbt, men da vi undersøgte resterne nærmere, opdagede vi, at det alt sammen stammede fra ét eneste af disse uformelige monstre, der bogstavelig talt var blevet flået i stumper og stykker af et andet væsen, som måske ikke var større, men langt vildere og mere blodtørstigt end den selv.

Vore to professorer var fuldstændig hensunkne i betragtninger over morderens art, og de sad med de store blodige kødklumper i hænderne og undersøgte mærkerne af tænder og kløer.

"Vi kan ikke udtale os afgørende," sagde Challenger, der sad med en stor klump af hvidligt kød i skødet. "Der er noget, der taler for en sabeltandet tiger, men dertil er dyret for stort og har mere karakteren af et krybdyr. Jeg skulle nærmest tro, at det har været en allosaurus."

"Eller en megalosaurus," sagde Summerlee.

"Netop! En hvilken som helst af det større kødædende dinosaurer kommer det måske nærmest. Iblandt dem findes de frygteligste typer på dyreliv, som nogen sinde har været en forbandelse for Jorden og en velsignelse for museerne." Han lo skraldende ad sin egen vittighed. Skønt han ikke havde megen sans for humor, fik selv den mindste antydning af en morsomhed ham til at bryde ud i latter – når den kom fra ham selv.

"Jo mindre støj, vi gør, jo bedre," sagde lord John i et afmålt tonefald. "Vi kan ikke vide, hvem eller hvad der lurer her i nærheden af os. Hvis denne herre finder på at komme tilbage for at hente sin morgenmad, så får vi ikke noget at le ad. Hvad

er det forresten for et mærke, der sidder dér på iguanodonens skind?"

På det skællede, skifferfarvede skind, lige over skulderen, var der en underlig cirkelrund plet af en mørk substans, som lignede asfalt. Ingen af os kunne regne ud, hvad det betød, men Summerlee påstod, at han havde set lignende pletter på de unger, vi havde set den foregående dag. Challenger sagde ingenting, men sad og så storsnudet og fornærmet ud, ligesom om han kendte svaret; men ville ikke udtale sig, før lord John direkte henvendte sig til ham med et spørgsmål.

"Hvis Deres Herlighed er så nådig at tillade mig at åbne min mund, så skal jeg ikke tilbageholde min mening," sagde han med udsøgt sarkasme. "Men jeg er ellers ikke vant til at finde mig i irettesættelser og mente ikke, at det var nødvendigt at bede Dem om tilladelse til at smile ad en uskyldig spøg."

Der måtte mange og ydmyge undskyldninger til for at formilde vor følsomme ven, men da det omsider lykkedes, satte han sig ned og holdt et foredrag for os i den nedladende tone, han havde for vane, som om han delagtiggjorde en forsamling på mindst tusinde tilhørere i sjældne og værdifulde oplysninger.

"Med hensyn til dette mærke," sagde han, "så er jeg tilbøjelig til at være enig med min ven og kollega, professor Summerlee. Pletten stammer åbenbart fra asfalt, som dyret tilfældigt er kommet i berøring med, hvad der beviser, at den må forefindes her i flydende tilstand, hvilket ikke er forbavsende, da højsletten her er vulkansk, og asfalten er et stof, som man plejer at sætte i forbindelse med vulkanske kræfter. Men, hvad der forekommer mig langt vigtigere end dette spørgsmål, er

tilstedeværelsen af det kødædende dyr, som har efterladt sit spor her i lysningen. Dette plateau er næppe meget større end et gennemsnitligt engelsk grevskab, og hvis et større antal af disse dyr har levet og formeret sig uhæmmet her i et uoverskueligt tidsrum, så måtte deres fødevareforsyning for længe siden være udtømt, og dyrene måtte have forandret deres levemåde eller være døde af sult. Det er åbenbart ikke sket. Vi må derfor antage, at naturens egen balance har etableret en spærring, som begrænser antallet af de glubske, kødædende dyr. Et af de mange interessante spørgsmål, som venter på vor udforskning, er altså at prøve at finde ud af, hvad denne spærring består i, og hvordan den virker. Jeg tænker, vi vil få adskillige muligheder for et nærmere studium af de kødædende dinosaurer her på plateauet."

"Og jeg håber af mit ganske hjerte, at det ikke bliver tilfældet," bemærkede jeg.

Professoren løftede blot sine tunge øjenbryn en kende, som en skolelærer, der hører en dum bemærkning af en uartig dreng.

"Måske professor Summerlee har noget at bemærke?" sagde han, og de to lærde fortabte sig i nogle højere videnskabelige sfærer, hvor de afvejede mulighederne for en modificeret fødselsrate i forhold til de forringede muligheder for at skaffe sig føde, som et middel til at skaffe balance i kampen for tilværelsen.

Den morgen kortlagde vi en del af sletten til højre for strømmen, idet vi undgik pterodactylernes sump. Der var tætte skove med en kratagtig underskov i den retning, vi gik, så vi kom kun langsomt frem.

Hidtil har jeg kun talt om rædslerne i Maple White Land og udeladt de lysere sider. Den morgen vandrede vi mellem de skønneste blomster, der udsendte den vidunderligste vellugt. Den hvide og gule farve var fremherskende, og Summerlee forklarede, at det var de primitive farver i blomsternes verden. Undertiden gik vi ankeldybt gennem et vidtstrakt blomstertæppe, hvor hyggelige engelske bier summede omkring over alt. Mange af træerne, vi gik under, bar frugter, nogle kendte, andre ukendte for os. Af frygt for forgiftning rørte vi kun dem, som fuglene åd af, og skaffede os derved et delikat tilskud til vore medbragte fødemidler. I det stykke jungle, som vi gennemtravede, var der mange fast tiltrampede dyrestier, og på fugtigere strækninger en forvirring af besynderlige fodspor, hvoriblandt mange fra iguanodonen. Én gang så vi også en del af disse store dyr græsse i en lysning, og lord John konstaterede ved hjælp af sin kikkert, at de alle sammen havde asfalt-pletter, men på forskellige steder af deres legemer. Hvad dette betød, havde vi ingen forestilling om.

Vi så mange mindre dyr, som for eksempel myreslugere og pindsvin, og et vildsvin med plettet skind og lange, buede hjørnetænder. En gang så vi gennem en lysning i vegetationen en bakke noget borte, hvor et stort, gråt dyr passerede med temmelig høj fart. Den løb så hurtigt forbi os, at det var umuligt at sige, hvad det var. Lord John mente, at det måtte være en hjort eller noget lignende, men hvis det var tilfældet, måtte den være lige så stor eller større end det enorme irske elsdyr, man endnu i dag finder rester af i mit hjemlands moser.

Som følge af det mystiske besøg, vi havde haft i vor lejr, vendte vi tilbage til den med visse betænkeligheder; men vi

fandt alt, som vi havde forladt det. Den aften lagde vi planer for fremtiden, som jeg må omtale nærmere, da de førte til en ny udflugt, der satte os i stand til at erhverve os et bedre kendskab til landet, end det ellers ville have taget os uger at indhente. Det var Summerlee, der begyndte. Han havde hele dagen været gnaven og trættekær, og da lord John kom med en bemærkning om, hvad vi skulle foretage os næste dag, gav han sin bitterhed luft.

"Vi har kun én ting at gøre i dag, i morgen og hver evige dag, og det er at finde en vej ud af den fælde, vi sidder fanget i. Her sidder De alle sammen og bryder Deres hjerne med, hvordan De skal komme ind i landet; jeg siger, at det eneste, vi skal bryde den med, er, hvordan vi skal komme ud af det."

Challenger rejste børster og strøg sit majestætiske skæg. "Det forbavser mig, min herre, at høre en videnskabsmand udtale sig på en måde, som jeg kun kan kalde uværdig," sagde han. "De befinder Dem i et land, der tilbyder naturforskeren så vide muligheder, som han nogensinde kan drømme om, og så mener De, at vi skal forlade det uden at have skaffet os andet end den mest overfladiske kendskab om det eller de skabninger, der lever her. Jeg havde sandelig ventet mig bedre af Dem, professor Summerlee."

"De må erindre," sagde Summerlee surt, "at jeg har flere klasser i London, som i øjeblikket er henvist til overordentlig uvidende og tåbelige vikarer. Det gør min stilling noget anderledes end Deres, professor Challenger, da man, så vidt jeg da er underrettet, aldrig har været betroet noget ansvar for at undervise andre."

"Ganske vist," sagde Challenger. "Jeg har følt, at det ville være helligbrøde at benytte en hjernekapacitet som min til noget mindre formål end nyskabende grundforskning. Derfor har jeg strengt afholdt mig fra at modtage nogen lærestol."

"Som for eksempel hvilken?" spurgte Summerlee hånligt.

Lord John skyndte sig at skifte samtaleemne.

"Jeg må tilstå," indskød han, "at jeg ikke kan tænke mig at forlade landet uden at have gjort et forsøg på at lære det nærmere at kende."

"Jeg turde aldrig komme tilbage til bladet og stå foran McArdle," sagde jeg (De vil nok undskylde mig min åbenhjertighed her). "Han ville aldrig tilgive mig, hvis jeg lod et sådant emne ligge. Men for resten synes jeg ikke, spørgsmålet er aktuelt, da vi jo ikke kan komme ned, selv om vi nok så gerne vil det."

"Vor unge ven har en hel del intellektuelle mangler," bemærkede Challenger. "Men han opvejer det ved en udmærket, omend primitiv, grad af sund sans. Hvad hans nederdrægtige blad tænker eller ikke tænker, kan være ligegyldigt, men en kendsgerning er det, at vi ikke kan komme ned, så det er spild af tid at drøfte sagen."

"Det er spild af tid at drøfte noget som helst andet," snerrede Summerlee med piben mellem tænderne. "Lad mig minde Dem om, at vi kom her i et ganske bestemt ærinde, som var os pålagt af mødet i det Zoologiske Institut i London. Dette ærinde var afgøre sandheden af professor Challengers påstande. Dette mål, indrømmer jeg, er nu nået. Vort formål med at være her er derfor opfyldt. En undersøgelse af landet er så stort et arbejde og så farligt, at det kun kan udføres af en større og bedre

udrustet ekspedition. Skulle vi selv forsøge at gøre det, vil det eneste mulige resultat blive, at vi aldrig vil vende tilbage til civilisationen med de – ikke uvæsentlige – bidrag til videnskaben, som vi allerede har. Vi skylder professor Challengers genialitet, at vi fandt vej til denne højslette, dengang den forekom os utilgængelig; jeg mener, at det vil være naturligt, at vi nu venter af den samme store ånd, at den fører tilbage til den verden, vi kom fra."

Jeg må tilstå, at Summerlees argumenter forekom mig ganske fornuftige. Selv Challenger lod sig påvirke af tanken om, at hans fjender aldrig ville komme til at stå som slagne, hvis bekræftelsen af hans påstande aldrig nåede frem til dem, der havde tvivlet på ham.

"Nedstigningsproblemet ser ved første øjekast uløseligt ud," sagde han, "men det jeg kan ikke tro, at det ikke skulle være muligt for en overlegen ånd at løse det. Jeg er for så vidt enig med min ærede kollega, som jeg også mener, at et forlænget ophold her i landet næppe er tilrådeligt, og at spørgsmålet om vor hjemrejse snarest må tages op. Ikke des mindre afslår jeg bestemt at forlade stedet, før vi i det mindste har fået en løselig oversigt over det. Vi må have noget i retning af et kort med os hjem."

Professor Summerlee fnøs utålmodigt.

"Vi har nu tilbragt to lange dage med at udforske landet," sagde han, "og hvad områdets geografi angår, er vi næppe meget klogere end da vi startede. Det er jo klart nok, at det hele består af én tæt skov, og det vil tage måneder at trænge igennem den og regne de forskellige deles indbyrdes forhold ud. Hvis der fandtes en eller anden centralt beliggende

bjergtinde, ville det være noget andet, men alting lader til at skråne nedad mod midten, så vidt jeg kan se. Jo længere ind, vi kommer, jo mindre sandsynligt er det, at vi kan få noget overblik."

Ved de ord var det, at jeg ved at se på den vældige stamme af gingkotræet, der stod ved vort fort, fik en idé. Når dets stammes tykkelse overgik alt andet, vi havde set, ville dets højde sikkert gøre det samme. Hvis randen af plateauet virkelig var dets højeste punkt, ville dette vældige træ så ikke udgøre et udsigtspunkt, hvorfra man ville kunne se hele det omkringliggende terræn? Lige siden min barndom, dengang jeg var en vild knægt hjemme i Irland, har været en både modig og øvet træklatrer. Min kammerater her kunne være nok så meget mine overmænd, når det gjaldt bjergbestigning, men jeg vidste, at oppe mellem grenene i dét træ ville jeg være den bedste. Kunne jeg blot få benene op over de lavesthængende af de vældige sidegrene, så skulle det forundre mig meget, om jeg ikke også kunne nå op til toppen.

Idéen gjorde stor lykke.

"Vor unge ven," sagde Challenger, "har sikkert evner som akrobat, der kan hjælpe ham frem på steder, der er utilgængelige for en mand med et kraftigere, men muligvis også tungere legeme. Jeg bifalder hans forslag."

"For pokker, der ramte De min sandten sømmet på hovedet, min unge ven!" sagde lord John og klappede mig på skulderen. "Jeg fatter bare ikke, at ingen af os har tænkt på det før. Der er ikke meget mere end en times tid med dagslys tilbage, men hvis De tager Deres notesbog med Dem, kan De nok nå at tage en rå skitse af området. Hvis vi sætter tre ammunitionskasser oven

på hinanden, så skal jeg snart få løftet Dem op til den nederste gren."

Lidt efter stod han på kasserne og løftede mig blidt i vejret, da Challenger, gav mig et sådant skub bag på med sin kraftige arme, at jeg bogstavelig talt fløj op i træet. Mens jeg holdt begge arme slynget om grenen, fægtede jeg om mig med benene, indtil jeg havde fået fat og kunne løfte hele mit legeme op på den. Der var tre sidegrene lige over mig, nærmest som trinene på en enorm stige, og flere bekvemt afsatte grene højere oppe, og jeg klatrede op med en sådan fart, at jeg snart ikke mere kunne se jorden dernede under mig, og var omgivet af grene og blade til alle sider. Nu og da stødte jeg på et fletværk af slyngplanter, som jeg måtte hugge mig igennem med øksen, men det gik dog hurtigt opad, og Challengers rungende stemme under mig blev fjernere og fjernere. Men træet var enormt, og når jeg så op, fandt jeg intet tegn på, at bladhanget tyndede ud. Pludselig stødte jeg på en stor busklignende klump, der sad som en slags parasit på den gren, jeg var kommet til. Jeg bøjede mig rundt om den for at se den fra en anden side, og var jeg nær faldet ned af træet af skræk og overraskelse over det, jeg så.

På en halv meters afstand, næppe mere, stirrede et ansigt ind i mit. Det væsen, som det tilhørte, havde holdt sig skjult bag klumpen og havde bøjet sig frem for at se netop i samme øjeblik, som jeg gjorde det. Det var et menneskeligt ansigt – i det mindste langt mere menneskeligt end hos nogen abe, jeg nogensinde havde set. Det var langt, hvidligt og oversået med pletter, med en flad næse og fremspringende underkæbe, der havde en krans af strittende skæg. Øjnene under de tykke bryn

var vilde og dyriske, og da den åbnede gabet for at snerre ad mig, så jeg nogle krumme og skarpe hugtænder. Der kom et øjeblik et truende, hadefuldt glimt i de onde øjne, men det forvandledes straks efter til et udtryk af altovervældende rædsel. Så lød der et brag af knækkende grene, mens det flygtede bort gennem det tætte løv. Jeg fik et glimt af et behåret legeme, nærmest af form og farve som en rødlig gris, og så var det forsvundet mellem bladene.

"Hvad er der i vejen," råbte Roxton nedefra. "Er der noget galt?"

"Så De det?" råbte jeg, mens jeg klamrede mig til grenen med alle nerver på højkant.

"Vi hørte noget knække og troede, De måske var trådt forkert. Hvad var det?"

Jeg var så rystet ved mødet med dette abemenneske, at jeg et øjeblik tænkte på at opgive mit forehavende og gå ned og fortælle mine kammerater min oplevelse. Men jeg var allerede kommet så højt op i træet, at det forekom mig at ville være ydmygende, hvis jeg kom ned uden at have udført min opgave.

Efter et længere ophold for at få vejret igen, fortsatte jeg opstigningen. Én gang kom jeg til at træde på en rådden gren og hang nogle få sekunder i armene, men alt i alt var det en ganske magelig klatretur. Lidt efter lidt tyndede løvet ud rundt om mig, og at dømme efter vinden i mit ansigt måtte jeg nu være højere oppe end de øvrige træer i skoven. Jeg havde imidlertid besluttet, at jeg ikke ville standse for at se mig om, før jeg havde nået toppen, så jeg fortsatte med at klatre. Endelig sad jeg på den tynd gren øverst oppe, som bøjede sig under min vægt. Jeg satte mig sikkert til rette og kastede så blikket ud over

det vidunderlige panorama af dette mærkelige land, vi befandt os i.

Solen stod lige på kanten af den vestlige horisont, og det var en dejlig klar aften. Hele plateauet lå synligt under mig. Herfra så den ud, som om den var af oval form, omkring tredive miles i længden og tyve i bredden. Den var nærmest formet som en tragt, idet den fra alle sider skrånede nedad mod en stor indsø i midten. Søen må omtrent have været ti miles i omkreds, og den lå og skinnede blank og grøn i aftenlyset, mens en del gule sandbanker ude i den lyste som guld i det bløde sollys. Jeg bemærkede en del sorte, bevægelige punkter, der var for store til at være krokodiller og for lange til at være kanoer, som lå i vandkanten på disse sandbanker. I min kikkert konstaterede jeg, at det var levende væsener, men hvad det var, kunne jeg ikke afgøre.

Fra den side af plateauet, hvor vi havde vor lejr, gik der flere strækninger af skov en fem-seks miles ned mod søen. Nedenfor mig kunne jeg se iguanodonernes lysning, og længere væk var der en rund åbning mellem træerne, som betegnede pterodactyl-sumpen.

I retning lige foran mig var plateauet imidlertid helt anderledes. Her rejste der sig en rød bjergkæde, som måtte være den samme slags basalt som vi havde set på ydersiden, inden vi kom herop. Den kunne vel være henved et par hundrede fod høj. Neden for den var der en skovklædt skråning, og i selve klippen noget over grunden så jeg i kikkerten en række mørke huller, som ikke kunne være andet end indgangen til huler. Ved nogle af dem så jeg nogle hvide glimt, men det var mig ikke muligt at danne mig noget begreb om, hvad det var.

Jeg satte mig til at tegne kort over landskabet, indtil solen var gået ned, og det var blevet så mørkt, at jeg ikke mere kunne skelne detaljerne. Så klatrede jeg ned til mine kammerater, der ventede utålmodigt på mig ved foden af træet. For en gangs skyld var jeg ekspeditionens helt. Jeg alene havde udtænkt dette, og jeg alene havde udført det. Og her havde jeg nu kortet, som skulle spare os flere måneders slid og famlen i blinde blandt ukendte farer. De andre trykkede mig alvorligt i hånden.

Men før vi begyndte at drøfte detaljerne på mit kort, fortalte jeg dem om abemennesket, jeg havde truffet deroppe mellem grenene.

"Han har været her hele tiden," sluttede jeg.

"Hvordan ved De det?" spurgte lord John.

"Fordi jeg aldrig har kunnet frigøre mig for den følelse, at vi blev udspejdet af et eller andet ondsindet væsen. Jeg sagde det en gang til Dem, professor Challenger."

"Vor unge ven har rigtigt nok sagt noget i den retning," bekræftede Challenger. "Han er jo den af os, der er begavet med dette keltiske temperament, som gør ham følsom for den slags indtryk."

"Men alle disse teorier om telepati –" begyndte Summerlee, idet han stoppede sin pibe.

"Er alt for omfattende til, at vi skal diskutere dem nu," sagde Challenger i en afgjort tone. "Sig mig nu," vedblev han med en mine som en biskop, der overhørte en søndagskoleklasse, "lagde De mærke til, om denne skabning kunne lægge tommelfingeren hen over håndfladen?"

"Nej, det gjorde jeg sandelig ikke."

"Havde den hale?"

"Nej."

"Havde den gribefødder?"

"Den kunne næppe være kommet så rask af sted mellem grenene, hvis den ikke havde haft det."

"I Sydamerika er der, så vidt jeg husker, henved seksogtredive abearter, men den anthropoide abe mangler. Nu har vi imidlertid set, at denne type lever i dette land, og at det ikke er den hårede, gorillalignende art, som aldrig er truffet uden for Afrika eller Østen." (Jeg stod og tænkte på, at jeg i det mindste havde set en fætter til den, som var fra Kensington.) "Dette er en skægget og farveløs type, hvilket sidste tyder på, at han tilbringer dagen i træernes skygge. Det kan så diskuteres, hvorvidt han står aben nærmere end mennesket. I det sidste tilfælde kan han meget vel udgøre, hvad man populært kalder 'det manglende led'. Det må nu være vor vigtigste opgave at løse dette problem."

"Det må ikke være noget som helst," afbrød Summerlee. "Nu, da vi ved hjælp af Malones intelligens og adræthed" (jeg kan ikke lade være med at citere ham ordret!) "har fået vores kort, så er det først og fremmest vor pligt at se at komme helskindede bort fra dette skrækkelige sted."

"Civilisationens kødgryder," stønnede Challenger.

"Civilisationens blækhuse, min herre. Vi har nu kun at nedskrive, hvad vi har set, og overlade den videre undersøgelse til andre. Det var vi jo alle enige om, før Malone skaffede os kortet."

"Godt," sagde Challenger, "jeg indrømmer, at jeg vil føle mig bedre til mode, når jeg ved, at vore opdagelser ikke skal gå tabt for den øvrige verden, men for øjeblikket har jeg ingen som

helst idé om, hvordan vi kommer ned. Jeg har dog endnu ikke mødt noget problem, som min opfindsomme hjerne ikke var i stand til at løse, og jeg lover Dem, at jeg i morgen, mine herrer, skal tænke over sagen."

Og så lod vi da det emne falde. Men samme aften blev, ved skæret fra vort bål og et enkelt stearinlys, det første kort over den forsvundne verden udført. Alt, hvad jeg løseligt havde nedkradset oppe på min spejderpost, blev trukket op og indsat på deres rette plads i forhold til hinanden. Challengers pen svævede over den store tomme plet, der markerede søen i midten.

"Hvad skal vi kalde den?" spurgte han.

"Hvorfor ikke pryde den med Deres eget navn?" sagde Summerlee med det vanlige anstrøg af syrlighed i stemmen.

"Jeg tænker, min herre, at mit navn har andre og mere personlige kvaliteter, der vil gøre det husket langt ud i fremtiden," sagde Challenger strengt. "Enhver idiot kan sikre sit værdiløse navn for eftertiden ved at påtvinge det et eller andet bjerg eller en flod. Jeg har virkelig ikke brug for sådan et mindesmærke."

Summerlee smilede vrængende, og skulle til at indlede et nyt angreb, da lord John ilede med at afbryde ham:

"Det er op til Dem, min unge ven, at give den navn," sagde han. "De så den først, og hvis De skulle finde på at døbe den 'Malone-søen', så er De i Deres fulde ret."

"Lad gå," sagde Challenger. "Vor unge ven skal give den navn."

"Så," sagde jeg, og jeg tror nok, jeg rødmede, idet jeg sagde det, "beder jeg om tilladelse til at kalde den 'Gladys-søen'."

"Mon dog ikke 'Center-søen' ville beskrive den bedre?" sagde Summerlee.

"Jeg foretrækker Gladys-søen," sagde jeg.

Challenger så på mig med et forstående, men spottende blik. "Drenge er drenge," sagde han, "*Gladys-søen* skal den hedde."

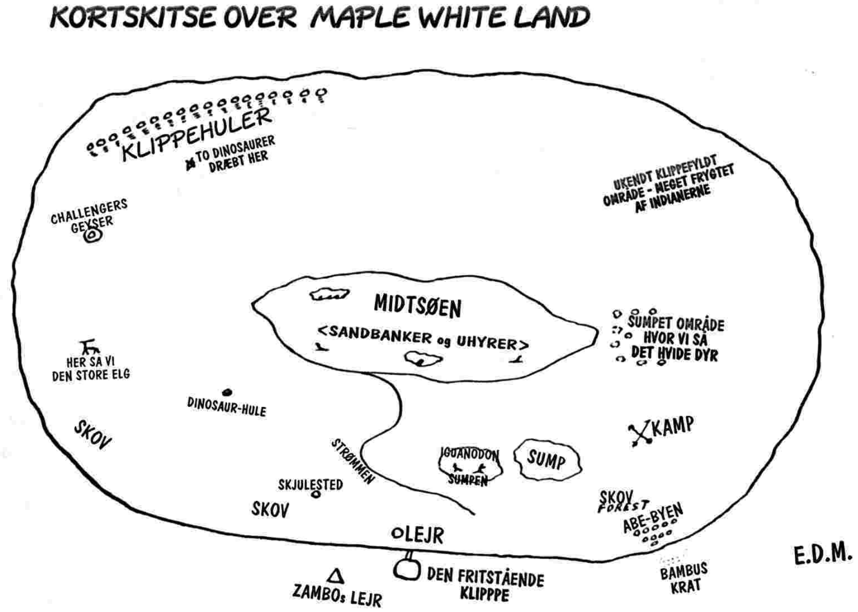

Kortskitse over Maple White Land

Efter E. D. Malones tegning.

12. "Der var forfærdeligt i denne skov."

Jeg har sagt – eller måske har jeg ikke, min hukommelse spiller mig sære puds nu for tiden – at jeg glødede af stolthed, da sådanne tre mænd som mine kammerater takkede mig for at have reddet, eller i det mindste hjulpet med til at redde situationen. Som den yngste af selskabet, ikke alene af år, men også af erfaring og viden og alt det, der ellers medgår til at danne et menneske, havde jeg jo lige fra begyndelsen af været overskygget af de andre. Og nu havde jeg da vist mig dem værdig. Det frydede mig inderligt. Men ak! hovmod står for fald! Denne glød af selvtilfredshed og forøgede selvsikkerhed medførte, at jeg samme aften indlod mig på et eventyr, der er den frygteligste oplevelse i mit liv, og som endte med en rystelse, der gør mig helt syg, når jeg tænker på det.

Det gik således til.

Jeg var blevet så ophidset efter mit eventyr i træet, at jeg ikke kunne falde i søvn. Summerlee havde vagt og sad og nikkede ved ilden, en mærkelig kantet silhuet med riflen i skødet og det spidse gedebukkeskæg vippende op og ned for hvert nik han gjorde med det trætte hoved. Lord John lå tavs, indsvøbt i den sydamerikanske poncho, han brugte, og Challenger snorkede, så det gav genlyd i skoven. Det var fuldmåne, og luften var skarp og kølig; en dejlig nat til en spadseretur. Og pludselig faldt det mig ind: "Ja, hvorfor ikke?" Hvad, hvis jeg sneg mig ud, spadserede ned til søen i midten og vendte hjem til morgenmaden med en skitse over stedet? Ville det ikke gøre mig til en endnu mere værdig rejsefælle? Hvis så Summerlees synspunkt sejrede og vi fandt en eller anden måde at komme

bort på, så kunne vi vende tilbage til London med et førstehåndsindtryk af det største mysterium på plateauet, og det var mig, mig alene af alle mennesker, der havde været der. Jeg tænkte på Gladys og hendes "Der findes heltemod over alt omkring os." Jeg hørte næsten hendes stemme i mit øre, som hun dengang sagde det. Jeg tænkte også på McArdle. En hel trespaltet historie! Hvilket grundlag for en karriere! Jeg stod sikkert til at blive korrespondent i den næste store krig. Jeg greb min bøsse, fyldte mine lommer med patroner, lavede mig en lille åbning i de tornede grene ved indgang til vort fort, og smuttede hurtigt ud. Det sidste, jeg så, var den bevidstløse Summerlee, denne nytteløse nattevagt, som stadig sad og nikkede ligesom et mærkeligt stykke mekanisk legetøj ved siden af det døende bål.

Jeg havde ikke gået hundrede meter, før jeg inderligt fortrød mit forehavende. Jeg har vist før sagt, at jeg har en alt for levende fantasi til at være virkelig modig; men jeg nærer også en overvældende frygt for at virke bange. Det var den sidste følelse, der nu drev mig fremad. Jeg *kunne* simpelthen ikke vende om uden at have foretaget mig et eller andet. For selv om mine kammerater ikke ville have nået at savne mig, og aldrig ville få noget at vide om min svaghed, så ville der stadig lure en uudholdelig følelse af skam et eller andet sted dybt i min sjæl. Men ikke desto mindre rystede jeg som et espeløv ved tanken om den stilling, jeg befandt mig i, og jeg ville have ofret alt, hvad jeg ejede i det øjeblik, for at kunne vende om med æren i behold.

Der var forfærdeligt i denne skov! Træerne stod så tæt, og deres løv dannede et så sammenhængende tag, at de lukkede

månelyset ude, og jeg så det kun som enkelte glimt hist og her, hvor grenene højt oppe dannede et sammenfiltret filigranmønster. Da mine øjne havde vænnet sig noget til mørket, opdagede jeg, at der var forskellige grader af mørke under træerne. Der var steder, hvor jeg kunne skelne tingene rundt om mig, og der var steder, der var som kulsorte dyb, som jeg gøs tilbage fra i rædsel. Jeg tænkte på det nerverystende, fortvivlede hyl fra iguanodonen – det forfærdelige skrig, som havde gjaldet gennem skoven. Jeg tænkte også på det glimt, jeg dengang havde fået af den opsvulmede, vortede, blodige snude ved skæret fra lord Johns fakkel. Og i dette øjeblik stod jeg midt i dens jagtrevir! Hvert øjeblik kunne den springe på mig fra skyggerne – dette navnløse, forfærdelige uhyre. Jeg standsede og tog en patron op af min lomme for at lade bøssen, og så opdagede jeg til min forfærdelse, at det var haglbøssen, jeg havde taget i stedet for riflen.

Atter følte jeg en voldsom trang til at vende om. Her var da i hvert fald en tilstrækkelig undskyldning – en undskyldning, der ikke ville få nogen til at tænke ilde om mig. Men atter jog den tåbelige stolthed mig videre. Jeg kunne ikke – måtte ikke – vende om. Min riffel ville vel forresten også have været lige så virkningsløs som bøssen overfor den slags farer, jeg måske kunne møde. Hvis jeg gik tilbage til lejren for at hente et andet våben kunne jeg næppe regne med at slippe ind og gå igen uden at blive opdaget. Og så skulle jeg forklare mig, og mit vovestykke ville ikke mere være mit alene. Så efter at have tøvet nogle minutter tog jeg mod til mig og fortsatte fremad med min ubrugelige bøsse under armen.

Skovens mørke havde skræmt mig, men værre forekom den hvide, tavse flod af månelys mig, da jeg stod ved iguanodonernes åbne plads. Jeg holdt mig skjult mellem buskene og så ud over den. Ingen af de store dyr var at se; de havde måske forladt deres græsgang efter den tragedie, der havde ramt en af dem. Der var intet som helst glimt af noget levende i det tågede, sølverne måneskin. Jeg tog altså mod til mig og sneg mig hastigt over sletten; på den modsatte side fandt jeg atter den lille strøm, der var min vejviser. Det var en munter lille følgesvend, den klukkede og gurglede ligesom den ørredbæk derhjemme i West Country, hvor jeg havde drevet nattefiskeri, dengang jeg var dreng. Når jeg holdt mig til den, måtte jeg nødvendigvis komme til søen, og når jeg gik den anden vej, ville den på samme måde føre mig tilbage til lejren. Undertiden tabte jeg den af syne, når jeg var nødt til at gå uden om en sivskov, men jeg fjernede mig aldrig så langt fra den, at jeg ikke kunne høre dens rislen.

Skoven tyndede ud, efterhånden som man steg nedad mod søen, og gik over i krat, hvorfra jeg let kunne se uden selv at blive set. Jeg passerede tæt forbi pterodactyl-sumpen, og et af disse afskyelige dyr – den havde et vingefang på mindst tyve fod – lettede med en tør, læderagtig raslen af vingerne og svang sig op i luften. Idet den passerede forbi den runde måne, kunne jeg se lyset skinne gennem dens hindevinger, og den lignede et flyvende skelet mod det hvide lys. Jeg krøb sammen under et buskads, for jeg vidste jo nu af erfaring, at et enkelt skrig fra dette ene dyr kunne bringe hundredvis af dens afskyelige kammerater på vingerne. Det var først, da den havde sat sig hvile igen, at jeg vovede at snige mig videre.

Hidtil havde natten været forbavsende stille, men nu blev jeg opmærksom på en dump, rumlende lyd, som en vedvarende mumlen, som kom fra et sted foran mig. Lyden voksede i styrke, efterhånden som jeg kom frem, og den var snart ganske tæt ved. Når jeg stod stille, var lyden konstant, den lod til at komme fra et eller andet, som ikke bevægede sig. Det lød nærmest som en kæmpegryde i kog. Det varede imidlertid ikke længe, før jeg kom ud på en lille åben plads og fandt årsagen til lyden. Her lå en dam, eller rettere en pøl, for den var ikke større end springvandskummen på Trafalgar Square, og i den boblede og kogte noget sort, begagtigt stof. Luften over den skælvede ved varmen, og jorden omkring den var så hed, at jeg næppe kunne udholde at lægge hænderne på den. Det var klart, at det store udbrud af vulkansk aktivitet, som havde hævet dette mærkværdige plateau for så mange år siden, endnu ikke helt havde tabt pusten. Jeg havde allerede tidligere set sortbrændte klipper og lavahøje, som over alt stak frem mellem den frodige vegetation, men denne asfaltpøl midt i junglen var det første tegn, vi havde set, som fortalte at det gamle krater endnu ikke var helt udslukt. Men jeg havde ikke tid til at undersøge fænomenet nærmere, for jeg var nu nødt til at skynde mig, hvis jeg skulle nå tilbage til lejren ved daggry. Det var en frygtelig spadseretur, som aldrig vil gå mig af minde. Når jeg kom til en lysning, sneg jeg mig langs kanten i skjul af træerne. Gennem junglen krøb jeg fremad med bankende hjerte, standsende ved hver eneste lyd af knagende grene, dødsensangst for at blive forfulgt af et eller andet vildt dyr. Nu og da gled store skygger forbi mig – som regel kun et kort øjeblik, og så var de atter borte – store, tavse, luskende skygger, der syntes at snuse i et

spor. Ofte standsede jeg med den beslutning at vende om, men hver gang overvandt stoltheden frygten, og jeg fortsatte videre mod mit mål.

Endelig (mit ur viste mig, at klokken var ét) så jeg det første glimt af vandet mellem træerne, og ti minutter senere stod jeg ved det tætte sivbælte, der omgav søen i midten. Jeg var utrolig tørstig, så jeg lagde mig ned og drak af vandet, der var friskt og køligt. Der var en bred fasttrådt vej med mange spor på stedet, hvor jeg stod, så det var klart, at det var drikkested for skovens beboere. Lige ved vandkanten lå der en stor lavablok, som jeg krøb op på, og da jeg havde lagt mig til rette på toppen af den, havde jeg en glimrende udsigt til alle sider.

Det første, der faldt mig i øjnene, fyldte mig med forbavselse. Da jeg beskrev udsigten fra det store træ, fortalte jeg, at jeg havde observeret en række mørke pletter på den klippekæde, der lå på den anden side søen, som lignede en række huleåbninger. Nu havde jeg udsigt til den samme klippeside, og nu skinnede den med en mængde runde, afgrænsede lyspletter – det lignede nærmest en skibsside, hvor lyset faldt ud gennem koøjerne. Et øjeblik tænkte jeg på gløden af en vulkan i virksomhed, men det kunne ikke være rigtigt. Vulkansk aktivitet måtte sikkert finde sted nede i kraterbunden og ikke højt oppe på bjergsiden. Men hvad andet kunne det da være? Der var kun én – vidunderlig! – mulighed. Disse lyspletter måtte være genskinnet fra bål, som brændte inde i hulerne – bål, som kun kunne være tændt af menneskehænder! Der var altså menneskelige væsener på plateauet! Hvilken storslået opdagelse! Det var i sandhed en nyhed at komme hjem med til London.

Længe lå jeg og iagttog de røde, skælvende lyspletter. De var vel omtrent en ti miles fra mig, men selv på denne afstand kunne jeg se, hvordan de flakkede, og hvordan de undertiden formørkedes, som om en skygge var gledet forbi dem. Hvad ville jeg ikke have givet for at være i stand til at kravle derop, at se ind, og kunne bringe en beretning med tilbage om, hvordan den race så ud, som levede på et så forunderligt sted! Men det var udelukket i øjeblikket, men det var klart, at vi nu ikke kunne forlade plateauet, før vi havde skaffet os afgørende viden på dette punkt.

Gladys-søen – min egen sø – lå for mig som en lysende sølvflade med det skinnende spejlbillede af månen i midten. Den var temmelig lavvandet, for der var mange steder sandbanker, som stak op over vandet. Den vrimlede af liv; jeg så sølvglinsende fisk vende sig i vandskorpen, og af og til skød også en blank sort ryg af et eller andet uhyre op over fladen, men forsvandt hurtigt igen. På en af de gule sandbanker så jeg et øjeblik et svanelignende uhyre med en kluntet krop og en lang, bøjelig hals, som svajede hid og did. Så plumpede den ud i vandet, og jeg kunne se den bøjede hals og det spidse hoved bevæge sig over vandfladen. Endelig dukkede den under, og jeg så den ikke mere.

Min opmærksomhed blev imidlertid snart optaget af, hvad der foregik lige for mine fødder. To skabninger, der lignede vældige bæltedyr, kom ned for at drikke; deres lange, røde, båndformede tunger skød ud og ind, idet de labbede vandet op. En enorm hjort med et pragtfuldt gevir og kongelig holdning førte sin mage og to kalve til drikkestedet; de drak fredeligt ved siden af bæltedyrene. Ingen sådan hjort findes noget andet sted

på jorden, for ingen af de hjorte eller elsdyr jeg nogensinde har set, ville have nået den til skuldrene. Pludselig gav den et advarende grynt fra sig og jog af sted med sin familie; også bæltedyrene trak sig hastigt tilbage. Et nyt dyr, et sandt uhyre, kom ned ad stien.

Et øjeblik kunne jeg ikke huske, hvor jeg før havde set en sådan skabning før med dens buede ryg med trekantede udvækster langs rygraden og det store, mærkeligt fugleagtige hoved holdt tæt ned til jorden. Så huskede jeg det. Det var en stegosaurus – det samme dyr, som Maple White havde bevaret indtrykket af i sin skitsebog, og som også havde været det første dyr, Challenger havde set. Dér stod den – måske endda det samme eksemplar, som den amerikanske tegner havde truffet. Jorden rystede under dens massive vægt, og det rungede i den tavse skov, da den slubrede vand i sig. I hele fem minutter stod den mig så nær, at jeg ved at strække hånden ud kunne have rørt ved den væmmelige rygkam. Så traskede den af og forsvandt mellem klippestykkerne.

Jeg så på mit ur; det viste halv tre. Det var altså på høje tid, jeg begyndte hjemturen. Jeg havde intet besvær med at finde retningen; jeg havde hele tiden haft den lille strøm på min venstre side på udturen, og den flød ud i midtersøen et stenkast borte fra den klippeblok, jeg havde ligget på. Jeg var i helt godt humør, da jeg lod mig glide ned fra blokken, for jeg syntes, at jeg vendte hjem med et rigt udbytte af min udflugt at fortælle mine kammerater. Den vigtigste opdagelse var naturligvis de oplyste huler og den sikre efterretning, at de var beboet af en eller anden race af troglodytter. Men foruden det kunne jeg efter selvsyn beskrive søen i midten. Jeg kunne bevidne, at den

var fuld at mærkværdige skabninger, og jeg havde set flere arter af urtidens landdyr, som vi ikke før var stødt på. Mens jeg gik, tænkte jeg på, at det nok kun var de færreste mennesker, der havde tilbragt en mere mærkelig nat, eller havde haft et lignende udbytte at kunne tilføje til summen af menneskelig viden.

Jeg var så fordybet i disse tanker, at jeg var kommet omtrent halvvejs hjem, da en besynderlig lyd bag ved mig kaldte mig tilbage til virkeligheden. Det var en mellemting mellem en snorken og en dyb knurren, og den lød afgjort truende. Et eller andet stort dyr var i nærheden af mig, men jeg kunne ikke se noget, så jeg skyndte mig bare at komme videre. Jeg gik nu atter en god halv mil, før lyden gentog sig, stadig bag mig, men denne gang var den nærmere og lød mere truende. Mit hjerte stod stille, da det gik op for mig, at dyret, hvad det nu var for et, jagede *mig*. Håret rejste sig på mit hoved, og jeg fik kuldegysninger. At disse uhyrer flåede hinanden i småstykker var jo kun et led i kampen for at eksistere, men at de skulle vende sig mod et nutidsmenneske, at de bevidst kunne finde på at spore og jage efter det altdominerende menneske, var en rystende tanke for mig. Nu så jeg atter det blodbesudlede gab for mig, som jeg havde set ved skæret at lord Johns fakkel, og som havde mindet mig om uhyrerne fra den inderste cirkel af Dantes Helvede. Med rystende knæ stod jeg og stirrede ned ad den månebelyste sti bag ved mig. Alt var stille som i et drømmelandskab. Sølverne lysninger og sorte buskadser – det var alt, hvad jeg kunne se. Men pludselig brød den truende knurren atter stilheden, højere og nærmere end før. Der var

ingen tvivl mere; det var mig, den forfulgte, og den kom tættere på for hvert øjeblik.

Jeg stod som lammet og stirrede på det sted, som jeg lige var gået over. Pludselig så jeg dyret. Buskene bevægede sig på den anden side lysningen, jeg netop havde krydset. En stor mørk skygge sprang frem i månelyset. Jeg siger med vilje, at den "sprang", og det gjorde den også; den bevægede sig akkurat som en kænguru. Den sprang lige fremad på de kraftige bagben, i opret stilling og med forpoterne dinglende i luften foran den. Det var et vældigt monstrum; den så ud som en elefant, der gik på bagbenene, men alligevel bevægede den sig let og hurtigt. Et kort øjeblik, da jeg så dens silhuet, håbede jeg på, at det var en iguanodon, som jeg vidste var harmløs, men snart opdagede jeg, at det var en helt anden slags skabning. Dens hoved var bredt og fladt som på en skrubtudse, ligesom det, der havde skræmt os i lejren. Dens vilde skrig og den voldsomme energi, den forfulgte mig med, gjorde det klart for mig, at det var en af de store kødædende dinosaurer, de frygteligste bæster, der nogensinde har haft deres gang på jorden. For hver tyve meter eller så faldt den forover, satte forpoterne i jorden og borede næsen ned i den. Den fulgte åbenbart mit spor. Af og til tabte den det, men den fandt det altid igen, og sprang hurtigt afsted ad samme vej, jeg var kommet.

Selv i dag, når jeg tænker på denne rædselsfulde nat, springer sveden mig på panden. Hvad skulle jeg gribe til? Den elendige fuglebøsse, jeg bar på, var mig til ingen nytte, og jeg kastede den fra mig. Jeg så mig fortvivlet om efter et klippestykke eller et træ, men der var intet andet end underskov, hvor jeg var, og hvad kunne det i øvrigt have nyttet

mig; det dyr kunne jo rykke et træ op med rode så let som ingenting. Mit eneste mulige håb lå i flugt. Men jeg kunne ikke løbe hurtigt på den ujævne, oprodede grund; jeg så mig desperat omkring og fik så øje på en de fasttrampede dyrestier foran mig, Vi havde set flere af den slags på vore udflugter. På den kunne jeg måske klare mig, for jeg var god til at løbe, og i udmærket form. Jeg kastede altså min ubrugelige bøse fra mig og gjorde mig klar til et tusind-meter-løb, som jeg aldrig har løbet det hverken før eller siden. Mine lemmer smertede, mit åndedræt blev hvæsende, og jeg havde en fornemmelse, som om jeg var ved at kvæles, men med dette uhyre i hælende blev jeg ved at løbe, løbe, løbe. Omsider blev jeg nødt til at standse, det var mig simpelthen umuligt at tage et skridt mere. Et øjeblik troede jeg at have rystet bæstet af mig. Stien lå tom bag mig. Men pludselig hørte jeg et brag i krattet ved siden af mig, en trampen af tunge fødder og det prustende åndedræt fra monstrøse lunger. Uhyret var over mig igen. Det var lige bagved mig. Jeg var fortabt.

Det var vanvid, at jeg var standset op! Hidtil havde dyret kun fulgt mit spor ved hjælp af lugtesansen, og det var kun kommet langsomt frem. Men nu havde det ligefrem fået øje på mig, da jeg begyndte at løbe. Fra det øjeblik kunne det jage mig ved hjælp af synet, for stien viste den, præcis hvor jeg var gået hen. Den fo'r fremad i lange spring, og i månelyset så jeg dens vældige fremspringende øjne, de grusomme tænder i det opspilede gab og de glimtende kløer på dens korte, kraftige forpoter. Med et rædselsskrig vendte jeg mig om og fløj vildt op ad stien. Bag mig hørte jeg uhyrets buldrende, gispende åndedræt, højere og højere, og dens tunge fodslag, der stadig

kom mig nærmere; nu var det ved siden af mig, nu lige bag ved mig, og jeg troede allerede at føle de frygtelige kløer i min ryg. Så lød der pludselig et brag, og jeg faldt, faldt – faldt nedad i det tomme rum, og alt blev mørke og stilhed.

Da jeg vågnede op af min bevidstløshed – der næppe har varet mere end nogle få minutter, tror jeg – var det første, jeg mærkede, en afskyelig, gennemtrængende lugt. Jeg strakte en hånd ud i mørket og kom til at røre ved noget, der føltes som en stor klump kød, mens min anden hånd greb om en stor knogle. Over mit hoved lyste en cirkelrund plet af den stjernebesåede himmel, hvad der gjorde mig klart, at jeg måtte ligge på bunden af en dyb skakt. Jeg rejste mig langsomt og følte efter på alle mine lemmer. Jeg var stiv og øm fra isse til fod, men der var ingenting, som ikke kunne bevæges eller bøjes som det plejede. Da jeg lidt efter lidt fik orden i mine tanker og huskede årsagen til mit fald, greb rædslen mig igen, og jeg stirrede opad og ventede at se det frygtelig hoved i silhuet mod den blegnende himmel. Der var imidlertid intet at se, og ikke en lyd at høre. Så gik jeg lidt rundt og følte mig for, for at blive klar over, hvad det var for et sært sted, jeg så belejligt var styrtet ned i.

Som sagt var det en skakt, med stejlt skrånende sider og en jævn bund på omkring en tyve fod i tværmål. Bunden var dækket af store kødklumper, som for de flestes vedkommende befandt sig i det sidste stadium af opløsning. Luften dernede var rædselsfuld. Efter at være faldet flere gange over disse rådne klumper, stødte jeg pludselig på noget hårdt, og opdagede, at der stod en høj pæl solidt plantet i midten af gruben. Den var så høj, at jeg ikke kunne nå dens top med min hånd, og den lod til

at være smattet og glat, som om den var indsmurt i et eller andet fedtstof.

Jeg kom i tanke om, at jeg havde en æske tændstikker i min lomme og strøg en af dem. Jeg kunne nu danne mig et indtryk af det sted, jeg befandt mig. Der kunne ikke herske nogen tvivl om, hvad det var. Det var en fælde – lavet af menneskehænder. Pælen i midten, som var omkring ni fod høj, var spidset til i den øverste ende, og var helt sort af det indtørrede blod af de dyr, der havde været spiddet på den. Kødklumperne på bunden var stumper af ofrene, der var blevet skåret i stykker for at gøre stagen klar til det næste offer, der gik i fælden. Jeg huskede, at Challenger havde erklæret, at der ikke kunne findes mennesker på plateauet, eftersom de få og spinkle våben, han måtte være i besiddelse af, ikke ville kunne holde de uhyrer i skak, som fandtes der. Men nu stod det mig klart nok, hvordan det kunne lade sig gøre. I hulerne med deres snævre åbninger havde de indfødte, hvad de så end var for nogen, tilflugtssteder, som de store dinosaurer ikke kunne skaffe sig adgang til, mens de med deres mere udviklede hjerner var i stand til at opstille fælder på dyrestierne, hvor uhyrerne blev dræbt, når de faldt i, på trods af al deres voldsomhed og styrke. Mennesket sejrede altid.

Den skrå væg i fælden ville ikke være vanskelig for en adræt mand at kravle op ad, men jeg tøvede længe, før jeg vovede atter at komme indenfor rækkevidde af det rædsomme væsen, der havde været så nær ved at få fat på mig. For hvordan kunne jeg vide, at det ikke lå på lur i et buskads tæt ved og ventede på, at jeg dukkede op igen? Jeg vovede det først, da jeg kom i tanker om en disput imellem Challenger og Summerlee angående disse store dyrs levevis. De havde været enige om, at de praktisk

taget slet ingen hjerne havde, at der ikke var plads til nogen form for fornuftsvirksomhed i deres minimale hjernekasser, og når de var forsvundet fra resten af jordens overflade, så skyldtes det ganske sikkert deres egen dumhed, som havde gjort dem det umuligt at indrette sig på ændringer i levevilkårene.

At ligge på lur og vente på mig ville betyde, at kreaturet havde opfattet, hvad der var sket med mig, og dette ville atter betyde, at det skulle være i stand til at sammenholde årsag og virkning. Var det ikke langt mere sandsynligt, at det hjerneløse dyr, hvis handlinger udelukkende var ledet af et vagt rovdyrinstinkt, ville opgive jagten, når jeg forsvandt, og efter et kort øjebliks forbløffelse ville det opsøge sig et andet bytte? Jeg klavrede op til randen af graven, og så mig om. Alt var stille rundt om, stjernerne var begyndt at blegne, og en kølig vind blæste mig behageligt ind i ansigtet. Min fjende var intetsteds at høre eller se. Jeg krøb ud af graven og satte mig ved siden af den, parat til at springe ned i sikkerhed i mit tilflugtssted, hvis nogen fare skulle vise sig. Efterhånden beroliget ved den fuldstændige stilhed og det dæmrende morgenlys, tog jeg mod til mig og sneg mig tilbage ad den samme sti, jeg var kommet. Lidt efter fandt jeg min bøsse og samlede den op. Ikke længe efter nåede jeg atter den lille strøm, som var min fører. Idet jeg flere gange kastede et frygtsomt blik bagud, begav jeg mig hjemefter.

Og pludselig skete der noget, som fik mig til at huske på mine fraværende kammerater. I den klare, stille morgenluft lød der langt borte fra, i retning af lejren, den korte, skarpe lyd af et enkelt riffelskud. Jeg standsede og lyttede, men der kom ikke mere. Et øjeblik blev jeg bange for, at de havde mødt en eller anden pludselig fare. Men så fandt jeg på en enklere og mere

naturlig forklaring. Det var nu højlys dag. De havde uden tvivl opdaget, at jeg var forsvundet. De forestillede sig vel, at jeg var faret vild i skoven, og havde affyret dette ene skud for at vejlede mig. Ganske vist havde vi vedtaget et strengt forbud mod at affyre noget skydevåben, men jeg tænkte, at hvis de troede, jeg kunne være i fare, ville de nok ikke tøve. Jeg måtte derfor skynde mig så hurtigt som muligt at komme tilbage.

Jeg var træt og udmattet, så det gik ikke så hurtigt, som jeg kunne ønske, men endelig kom jeg til et sted, jeg kendte. Der var pterodactyl-sumpen på min venstre side; foran mig iguanodon-lysningen. Nu var jeg ved det sidste skovbælte, der skilte mig fra Fort Challenger. Jeg hævede stemmet til en munter hilsen for at berolige dem. Men der lød intet svar tilbage. Mit mod faldt ved denne skæbneladede stilhed. Jeg gav mig til at løbe. Lejren dukkede op foran mig; den så ud som jeg havde forladt den, men porten stod åben. Jeg styrtede ind. Et frygteligt syn mødte mit blik i det kolde grå morgenlys. Alle vore sager lå spredt ud over pladsen, mine kammerater var borte, og tæt ved asken fra vort bål så jeg, at græsset var farvet rød af blod.

Jeg tror, jeg næsten gik fra forstanden ved dette syn. Jeg har en vag erindring, nærmest som en drøm, om at jeg løb omkring i skoven omkring den tomme lejr, vildt råbende på mine kammerater. Der kom intet svar ud af de tavse skygger. Den forfærdelige tanke, at jeg aldrig skulle se mine venner mere, og at jeg skulle være fordømt til at leve og omkomme i dette mareridtsland, uden nogen som helst mulighed for at slippe bort til den omgivende verden, gjorde mig fuldstændig desperat. Jeg tror, jeg rev hår ud af mit hoved og slog løs på min

pande med begge knyttede næver. Jeg fattede nu, hvor afhængig jeg var af mine kammerater, af Challengers brovtende selvsikkerhed, og lord John Roxtons kølige overblik. Uden dem stod jeg som et barn i mørke, hjælpeløs og magtesløs. Jeg vidste hverken ud eller ind, eller hvor jeg skulle vende mig hen.

Da jeg nogen tid havde siddet og stirret forvirret frem for mig, gav jeg mig til at undersøge lejren for om muligt at finde ud af, hvad det var, der var sket. Lejrens uordentlige udseende viste mig, at der havde fundet et eller andet angreb sted. Det enlige skud havde uden tvivl markeret, hvornår det var sket. At der kun havde lydt ét skud, tydede på, at det hele havde været forbi på et øjeblik. Riflerne lå stadig strøet rundt på pladsen, og en af dem – lord Johns – havde et tomt patronhylster i løbet. Challengers og Summerlees tæpper ved siden af bålet tydede på, at de havde sovet, da det skete. Ammunitionskasser og proviantkasser lå strøet omkring sammen med vore kameraer og kasserne med fotografiske plader, men ingen manglede. På den anden side var alt, hvad der havde været af tilgængelige fødevarer – og der havde været en hel del – var forsvundet. Det måtte altså have været dyr, der havde begået overfaldet, for havde det været de indfødte, ville de ikke have ladet noget ligge.

Men hvis det var dyr – eller blot et enkelt uhyre – hvad var der da blevet af mine kammerater? Et vildt dyr ville have flået dem i stumper og ladet resterne ligge. Der var ganske vist spor af blod og en enkelt blodpøl ved bålet, som fortalte, at der var sket noget voldsomt. Et uhyre, som det, der havde forfulgt mig om natten, kunne have båret en mand bort så let, som en kat bærer en mus, men i så fald ville de andre have forfulgt det og skudt på det. Men alle riflerne var der jo endnu. Jeg søgte i skoven

rundt om lejren, men hvor meget jeg end søgte, kunne jeg ikke finde noget, der kunne føre mig til antagelig forklaring. En gang fo'r jeg vild, og det var kun rent held og en times vandren omkring, der førte mig tilbage til lejren igen.

Pludselig gik det op for mig, at jeg dog ikke var helt ene i denne skrækkelige verden. Nede ved foden af klippen og inden for hørevidde af mig ventede den trofaste Zambo. Jeg løb hen til klipperanden og så ned. Ja, der sad han på sine tæpper ved siden af det lille lejrbål. Men til min forbavselse var han ikke ene; der sad en anden mand foran ham. I første øjeblik fyldtes jeg af den glade tanke, at de andre havde fundet vej ned. Da jeg så nærmere efter, forsvandt dette håb. Morgensolen skinnede på den andens hud. Det var en indianer. Jeg råbte og viftede med mit lommetørklæde. Zambo så op og vinkede; så begav han sig hen for at bestige tårnet. Kort efter stod han på tårnets top og hørte med gru på min beretning.

"Djævlen har taget dem, massa Malone," sagde han. "De er draget ind i Djævelens land, og han tage Dem alle til sig. De høre mit råd og komme ned straks, ellers ham også tage Dem."

"Hvordan skal jeg komme ned, Zambo?"

"De tage slyngplanter fra træerne, massa Malone, og kaste dem over her. Jeg binde dem til træstub, og så vi få en bro."

"Det har vi tænkt på før, men her er ingen slyngplanter, som kan bære os."

"Send bud efter reb, massa Malone."

"Hvem kan jeg sende og hvortil?"

"Til indianerby. sir. Masser reb i indianerby. Indianer her nede. Send ham."

"Hvem er den indianer?"

"En af vore. De andre slog ham og tog hans løn. Ham kom tilbage til os. Han vil bringe brev og reb og alting."

Bringe et brev? Ja, hvorfor ikke? Han kunne måske dog skaffe hjælp, og i hvert fald ville mit brev bringe bud til vor egen verden, at vore liv ikke blev spildt for intet, og om de store ting, vi havde opdaget her. To breve havde jeg liggende færdige. Jeg ville bruge resten af dagen til at fuldende det tredje, så beretningen blev fulgt op lige til dette øjeblik. Indianeren kunne bringe det med til den ydre verden. Jeg aftalte derfor med Zambo, at han skulle komme igen om aftenen, og tilbragte en hel ynkelig og ensom dag med at nedskrive beretningen om mine eventyr natten forud. Jeg skrev også et brev, som indianeren skulle give til den første hvide købmand eller dampbåds-kaptajn, han traf på, med en bøn om at sørge for at få sendt reb til os, da vore liv beroede på dem. Disse dokumenter kastede jeg over til Zambo sammen med min pung, som indeholdt nogle engelske guldstykker. De var til indianeren, og der blev lovet ham det dobbelte, hvis han vendte tilbage med reb.

Kære McArdle, nu ved De besked med, hvorledes dette kommer Dem i hænde, hvis det da nogen sinde når Dem, og hvis De aldrig ser eller hører mere til Deres uheldige korrespondent, så ved De også grunden til det. I aften er jeg alt for træt og nedslået til at lægge planer. I morgen må jeg tænke på, hvorledes jeg skal søge efter mine ulykkelige venner uden dog at bryde forbindelsen med Zambos lejr.

To af vagterne greb Summerlee ved armene og slæbte ham brutalt hen til kanten.

13. "Et syn, jeg aldrig glemmer."

Ved solnedgang efter en sørgelig nat så jeg den indianerens enlige skikkelse gå bort over sletten dernede; jeg fulgte ham, vort eneste, svage håb om frelse, indtil han forsvandt i aftendisen, som lå mellem den fjerne flod langt borte og mig, lysende i bløde pastelfarver fra den nedgående sol.

Det var næsten mørkt, da jeg endelig vendte tilbage til den ødelagte lejr. Det sidste jeg så, da jeg vendte mig om for at gå, var det røde skær fra Zambos bål, det eneste lyspunkt fra verden dernede, ligesom hans trofaste tilstedeværelse var det eneste lyspunkt i min egen formørkede sjæl. Og dog følte jeg mig gladere, end jeg havde gjort på noget andet tidspunkt siden dette slag havde ramt mig, for det var godt vide, at verden derude ville høre om vore bedrifter her, så at hvis det værste skete, ville vore navne trods alt ikke dø med vore legemer, men ville leve for evigt sammen med resultaterne af vort arbejde.

Det var lidt af et vovestykke, forekom det mig, at lægge mig til at sove i den skæbnesvangre lejr, men det ville være endnu værre, hvis jeg skulle sove ude i junglen. Jeg havde kun de to muligheder. Forsigtighed bød mig på den ene side at våge og være på min post, men på den anden side krævede naturen sin ret, jeg *måtte* have søvn. Jeg klatrede op på en gren i det store gingkotræ, men fandt ikke noget sikkert sted at lægge mig på den runde gren, og jeg ville ganske sikkert være faldet ned og havde knækket halsen i samme øjeblik, jeg begyndte at døse hen. Altså klatrede jeg ned igen og satte mig til at tænke over, hvad jeg skulle gøre. Endelig lukkede jeg døren til fortet, tændte tre bål i en trekant, og efter at have spist et solidt måltid faldt

jeg i dyb søvn. Jeg blev vækket på en mærkelig og højst behagelig måde. I den tidligere morgenstund, netop da dagen gryede, rørte noget ved min skulder; jeg fo'r op og greb til riflen, der lå ved siden af mig, men råbte i det samme højt af glæde ved at se lord John knælende ved siden af mig.

Det var ham – og det var alligevel ikke ham. Da jeg havde forladt ham, havde han været rolig og korrekt, som han plejede. Hvad jeg så nu, var en bleg, pjusket, forrevet, kortåndet person med vilde øjne, der så ud til at have løbet langt og hurtigt. Klæderne hang i laser, ansigtet var forrevet og blodigt, og hans hat var borte. Jeg stirrede forbløffet på ham, men jeg fik ikke tid til at komme med nogen spørgsmål. Han var i fuld gang med at skrabe fødevarer og ammunition sammen.

"Hurtigt, unge mand! Hurtigt!" råbte han. "Hvert sekund tæller. Tag de to rifler dér, jeg har de andre to. Og alle de patroner, De kan finde. Fyld lommerne! Tag også noget mad. En halv snes dåser må være nok. Sådan! Stå ikke stille, her er ikke tid til snak eller overvejelser. Fart på, ellers er det ude med os!"

Endnu kun halvvågen og ude af stand til at forestille mig, hvad det alt sammen betød, styrtede jeg efter ham gennem skoven med en riffel under hver arm og hænderne fulde af andre sager. Han brasede gennem underskov og krat, indtil vi nåede et tæt buskads. Ind i det gik det uden hensyn til tornene, indtil han endelig kastede sig udmattet ned på jorden, idet han trak mig ned ved siden af sig.

"Så," stønnede han, "her tror jeg, vi er sikre. De vil ganske sikkert først søge os i lejren. Dette skulle give dem noget at tænke over."

"Hvad sker der?" spurgte jeg, da jeg havde fået vejret. "Hvor er professorerne? Hvem er det, der er efter os?"

"Abemenneskene!" udbrød han, "Min Gud, det er de værste udyr! Tal sagte, for de har lange øren og skarpe øjne. Men tilsyneladende har de ikke nogen lugtesans, så jer tror ikke de kan spore os på den måde. Hvor har De været, unge ven? De slap jo godt fra det."

Med få ord fortalte jeg ham, hvad jeg havde lavet.

"Modbydeligt," sagde han, da jeg havde fortalt ham om dinosauren og fælden. "Man kan ikke just kalde dette land for noget rekreationssted, men jeg anede dog ikke, hvad det var, før disse djævle fik fat på os. Jeg blev engang fanget af kannibaler på Papua, men de var ligefrem civiliserede i forhold til de fyre her."

"Hvordan skete det?" spurgte jeg.

"Det var lige ved daggry. Vore lærde venner var lige begyndt at røre på sig, men var endnu ikke begyndt at skændes, da det pludselig regnede med aber. De faldt bogstavelig talt som æbler ned fra et træ. De havde vel samlet sig i ly af mørket, vil jeg tro, indtil det store træ over os var fyldt med dem. Jeg gav en af dem et skud i maven, men så var de over os, og før vi vidste af det, var vi fanget. Jeg kalder dem aber, men de var bevæbnet med stokke og sten og pjattede løs med hinanden med noget, der lignede et sprog. Så bandt de arme og ben på os med nogle slyngplanter, og jeg må tilstå, at jeg aldrig før har set noget dyr i sine handlinger minde så meget om et menneske. Abemennesker – det er det, de er – det manglende led i udviklingen – og for min skyld måtte det led gerne være blevet ved med at mangle. De bar deres sårede kammerat bort – han

blødte som en stukket gris – og så satte de sig ned rundt om os, og hvis jeg nogen sinde har set ondskabsfuld mordlyst i noget ansigt, så var det her, i hvert eneste fjæs, der stirrede på os. De var ret store, lige så store som en almindelig mand, og en god del stærkere. Øjnene var grå og glasagtige med røde øjenbryn, og de sad og gloede og gloede. Challenger er ingen kylling, men selv han var noget overvældet. Ikke desto mindre lykkedes det ham at komme på benene, og han råbte til dem, at de bare skulle komme an og få det overstået. Så begyndte han at skælde ud, så jeg aldrig har hørt mage; han tordnede og lynede og rasede, som var han blevet gal. Han kunne umuligt have skabt sig værre, om han havde haft en flok af sine yndlingsaversioner fra pressen for sig."

"Hvad sagde de til det?"

Jeg var helt opslugt af den historie, min kammerat hviskede mig i øret, mens han hele tiden kastede blikket i alle retninger og sad med den spændte riffel parat.

"Ja, jeg troede jo, at det var ude med os, men i stedet for fik det dem åbenbart til at tænke i en ny retning. De begyndte alle at sludre voldsomt op, og så var der en af dem, der gik hen og stillede sig ved siden af Challenger. Nu smiler De nok, unge ven, men jeg siger Dem – de lignede hinanden, som om de var brødre. Jeg ville ikke have troet det, hvis jeg ikke havde set det med egne øjne. Denne hersens gamle abemand – han var deres høvding – jeg siger Dem, at han var en slags rød Challenger med alle de særlige skønheder, der udmærker vor ven; måske blot en kende overdrevne. Han havde både den korte krop, de brede skuldre, det tøndeformede bryst, ingen hals, et stort strittende skæg, buskede øjenbryn, det der "Hvad pokker vil du

mig"-udtryk i blikket – hele udtrækket. Da abemanden stillede sig op ved siden af Challenger og lagde poten på hans skulder, var der ikke et øje tørt. Summerlee blev hysterisk og lo, så han hvinede. Abemenneskene lo også; i hvert fald gav de en kaglende lyd fra sig, der godt kunne udlægges sådan, og så rejste de sig og begyndte at trække af med os gennem skoven. De rørte ikke ved hverken riflerne eller de andre ting – de mente vel, de var farlige – men de tog alle de løse fødevarer med. Summerlee og jeg blev temmelig råt behandlet undervejs – De kan jo selv se mine sår og mit tøj – vi blev slæbt tværs gennem et tornekrat; deres egen hud er som læder, så det generede dem ikke. Men Challenger havde det fint. Han blev båret højt på deres skuldre ligesom en romersk kejser. – Hvad var det?"

Jeg hørte en fjern klaprende lyd, ikke helt ulig lyde af kastagnetter.

"Det er dem," sagde min kammerat, idet han fyldte den anden dobbeltløbede riffel med patroner. "Lad også Deres, min ven. Vi lader os ikke tage levende; tænk aldrig på det. Ja, det er den støj, de gør, når de er i krigshumør, og vent nu bare lidt, så skal vi give dem noget at komme i krigshumør af. 'Med riflerne i de stive hænder, de ligger i en kreds af døde' har en eller idiot engang skrevet [Note 2)]. Men det bliver der ikke noget af her. Kan De høre dem?"

"Langt borte."

"Den lille flok er uskadelig, men de har nok spejdere ude over hele skoven. Nå, jeg vil altså fortsætte min klagesang. De slæbte os til deres by, der vel nok består af omkring en tusinde hytter, der er lavet af grene og løv, og som ligger i en stor lysning i

skoven ude ved klipperanden. Det er vel en tre-fire miles herfra. De væmmelige beskidte bæster fingererede på mig over det hele, så jeg tror aldrig, jeg bliver ren mere. Så bandt de os – den fyr, der tog sig af mig, kunne slå knuder som en bådsmand – og smed os hen ved foden af et træ med en kæmpestor fyr til at holde vagt over os. – Når jeg siger 'os', mener jeg Summerlee og mig selv, for Challenger sad og knejsede oppe i et træ ved siden af høvdingen og blev madet med dejlige frugter. – Retfærdigvis skal jeg sige, at han sørgede for, at vi også fik noget frugt, og at vore bånd blev løsnet noget. Kan De tænke Dem Challenger deroppe i træet ved siden af sin tvillingbroder – skrålende af fuld hals "Kimer I klokker", fordi enhver form for musik åbenbart morede dem? Man kunne have lét ad det, men det var ikke lige det, vi var i humør til, som De vel kan regne ud. Det lod til, at han kunne få lov til at gøre, næsten hvad han lystede, men de drog en skarp grænse imellem ham og os. Det var os en stor trøst, at vi vidste, De endnu var fri.

Og nu, unge ven, skal jeg fortælle Dem noget, som vil forbavse Dem. De siger, at De har set tegn på menneskeliv, ild, fælder og sådan noget, men vi har set mere, for vi har set de indfødte selv. Det var nogle stakkels små nedtrykte djævle, og de havde sandelig heller ikke noget at være glade for. Det ser ud, som om de har deres tilholdssted ovre på den anden side af søen – der hvor De så hulerne – og aberne holder til herovre. Der er blodig krig imellem dem, så vidt jeg kan forstå; aberne fik i går fat på et dusin stykker af de små mennesker og bragte dem til deres by som fanger. Der blev en hylen og pjadren uden lige. De små røde fyre var blevet bidt og flået, så de næppe var i stand til at holde sig oprejst. To af dem blev dræbt på stedet –

den ene rev de ligefrem armene af. Det var forfærdeligt! Men det var nogle tapre små fyre; de gav næppe et kvæk fra sig. Men jeg fik kvalme, og Summerlee besvimede; selv Challenger kunne næsten ikke holde det ud. – Nu er de vist borte, ikke sandt?"

Vi lyttede begge, men der var ganske stille i skoven, bortset fra nogle fugle, der kvidrede. Lord John fortsatte sin beretning.

"Jeg tænker, det er det, der har frelst Deres liv, min unge ven, for det var de stakkels fyre, der fik dem til at glemme *Dem*. Ellers ville de sikkert sporenstregs have været tilbage i lejren for at lede efter Dem. Aberne vidste meget godt, at vi var en for lidt, for De havde ret, de har udspejdet os hele tiden og bare ventet på den bedste lejlighed. Men da de fik fat på det nye bytte, så kunne de ikke rumme mere i deres hoveder; derfor var det, at det blev mig og ikke en flok aber, der vækkede Dem. Nå, men vi blev ikke færdige med rædslerne på én gang. Min Gud! Det er som et mareridt! De husker nok de skarpe bambusspyd nedenfor klippen, hvor vi fandt skelettet af amerikaneren? Nå, det er lige nedenfor abebyen, og der har de for vane at lade deres fanger springe ud. Jeg vil tro, der ligger bunkevis af skeletter dernede, hvis man ser nærmere efter. De har sådan en slags åben paradeplads heroppe, og gør en hel ceremoni ud af det. De stakkels djævle bliver tvunget til at springe én ad gangen. Det spændende ligger så i at se, om den ulykkelige bliver spiddet på bambussen eller bare smadret i stumper og stykker. Vi blev ført ud til klipperanden for at overvære det, og hele stammen stillede sig ligeledes op langs med kanten. Fire indianere blev kastet ud, og bambusstokkene gik gennem dem som strikkepinde gennem smør. Så det var altså derfor, vi fandt

yankee'en med bambus voksende op mellem ribbenene. Som jeg siger Dem: det var forfærdeligt – men det var også ganske spændende. Vi stod nærmest tryllebundne og så dem springe ud, selv om vi nok troede, at vi ville blive de næste til at prøve springet.

Nå, det blev nu altså ikke til noget den gang. Seks af indianerne blev gemt til i dag – som jeg forstod det – men jeg tænker, vi også skal få lov at blive stjerner i deres lille forestilling en af dagene. Challenger går nok fri, men Summerlee og jeg er på plakaten. Deres sprog er for størsteparten tegn, og vi havde ikke vanskeligt ved at tyde det. Så jeg tænkte, at det vist var ved at være tid til at bryde op. Jeg havde tænkt over det hele tiden, og der var et par ting, som stod mig klart. Det hele hang på mig, Summerlee var ikke til noget, og Challenger kunne jeg ikke regne med. Lige så snart de kom i nærheden af hinanden, kom de op at toppes om disse røde djævles art og oprindelse. Den ene mente, at det var *dryopithecus* fra Java, den anden *pithecanthropus*. Det er det glade vanvid – de er bindegale begge to. Men som jeg sagde, jeg havde en slags plan i hovedet, og jeg skimtede et par lyse punkter. Den ene er, at disse bæster ikke kan løbe så stærkt som vi andre; deres ben er for korte, og deres legemer for tunge. Selv Challenger ville kunne løbe fra dem, og De og jeg ville overhovedet ikke have noget problem i den retning. Det andet er, at de ikke kender noget til skydevåben. De fattede åbenbart ikke, hvad det var, den af deres kammerater, jeg havde skudt, var død af. Hvis vi bare kunne få fat i riflerne, var det svært at forudsige, hvad vi ville være i stand til.

Tidligt i morges gav jeg så vor vagt et spark i maven, så han faldt om uden en lyd, og så stak jeg af. Jeg løb, alt hvad jeg kunne, hen til lejren. Der fandt jeg så Dem og riflerne. Det er det hele."

"Men vores professorer?" afbrød jeg ham forfærdet.

"Tja, dem må vi jo bare gå tilbage og hente. Jeg kunne ikke få dem med. Summerlee kunne næppe stå på benene, og Challenger sad oppe i et træ. Den eneste mulighed var at se at få fat på bøsserne og så prøve at komme dem til hjælp. Der er jo den mulighed, at de gør det af med dem i deres raseri over min flugt, men jeg tror nu ikke, de rører Challenger; med Summerlee er det en anden sag. Men han var nu færdig alligevel, så jeg har ikke gjort sagen værre med min flugt, og nu er der dog en mulighed for, at vi kan redde ham. Under alle omstændigheder er vi nødt til at gå tilbage og se, hvad der er at gøre. De kan altså belave Dem på, min unge ven, at det kommer til at gå på livet løs, før denne dag har ende."

Lord Roxton havde fortalt alt dette på sin sædvanlige djærve måde, i en halvt spøgende, halvt skødesløs tone. Men han var den fødte leder. Faren forstærkede kun hans attitude, han talte hurtigere, øjnene glimtede af liv, og hans Don Quixote-moustache strittede lystigt af bare spænding. Hans lyst til fare, hans intense medleven i drama og eventyr – jo farligere, jo bedre – den måde, han opfattede enhver livsfarlig situation som en slags sport, en kamp mellem mennesket og skæbnen, hvor døden var taberen vis, gjorde ham til fremragende kammerat i en situation som den, vi i øjeblikket befandt os i. Hvis det ikke var for bekymringen for vore venners skæbne, ville

jeg have fundet det en ligefrem fornøjelse at kaste mig ind i sådan en kamp sammen med en mand som lord Roxton.

Vi var i færd med at krybe ud af vort skjul, da jeg pludselig mærkede, at han greb mig i armen.

"Så for pokker," hviskede han, "der er de!"

Fra det sted, hvor vi lå, kunne vi se ned over en brun gang, omgivet af træer og overskygget af grønt løvværk. Op ad den kom der en flok abemennesker. De gik i gåsegang med bøjede ben og krumme rygge; undertiden satte de hænderne mod jorden, og de spejdede rundt til alle sider. Det var vanskeligt at bedømme deres virkelige højde, fordi de gik bøjede, men jeg vil tro, at de gennemsnitligt målte omkring fem fod, med lange arme og vældige brystkasser. En del af dem støttede sig til en stav, og på afstand så de ud som en række stærkt hårede og vanskabte mennesker. Et øjeblik så jeg dem ganske tydeligt. Så forsvandt de imellem buskene.

"Ikke denne gang," sagde lord John og lagde riflen ned, "nu holder vi os rolige, til de har opgivet deres søgen, så skal vi se, om vi ikke kan komme bag på dem i deres by og ramme dem, hvor det gør mest ondt. Vi giver dem en times tid, før vi følger efter."

Vi udfyldte ventetiden med at åbne en af vore dåser og nyde et godt morgenmåltid. Lord Roxton havde ikke fået andet end frugt i det sidste døgn, og han var godt sulten. Så fyldte vi vore lommer med patroner, tog en riffel i hver hånd, og begav os ud på vor redningsmission. Før vi forlod vort skjulested i krattet, afmærkede vi det, så vi kunne finde det igen, hvis vi havde brug for vore forsyninger. Så listede vi tavse ud gennem buskene og banede os vej ud mod klippekanten til et sted, der lå tæt ved den

gamle lejr. Her gjorde vi holdt, og lord John satte mig ind i sin plan.

"Så længe vi er mellem træerne," sagde han, "så er disse svinebæster vore herrer; de kan se os, men vi kan ikke se dem. En anden sag er det på de åbne sletter, fordi vi der kan bevæge os hurtigere end de. Vi må altså holde os til det åbne, så længe vi kan. Der er færre store træer langs randen af plateauet end inde i landet, så vi bliver her ude. Gå langsomt, hold øjnene åbne og riflen parat, og lad Dem frem for alt ikke tage til fange, så længe De har et skud tilbage. Det er mit sidste ord til Dem, unge mand."

Da vi stod ved kanten af klippen, kunne jeg se vores gode gamle Zambo sidde og ryge på en sten der langt ned. Jeg ville have givet en del for at kunne have råbt ham an og fortælle ham vor stilling, men det var for farligt, hvis nogen hørte os. Skoven syntes at vrimle af abemennesker; vi hørte atter og atter deres mærkelige klikkende sladren. Når det skete, gemte vi os i det nærmeste buskads og kom ikke frem, før lyden var ophørt. Vi kom derfor meget langsomt frem, og der var mindst gået to timer, før jeg kunne se på lord John, at vi nærmede os vort bestemmelsessted. Han gjorde tegn til mig, at jeg skulle holde mig stille, mens han selv krøb frem for at spejde. Et øjeblik efter var han tilbage igen med et ansigt, der dirrede af spænding.

"Hurtigt!" sagde han. "Hurtigt! Jeg håber til Gud, at vi ikke kommer for sent."

Jeg rystede af sindsbevægelse, mens jeg krøb fremad og kastede mig ned ved siden af ham. Så så vi begge gennem en åbning i buskene ud over en lysning, der strakte sig foran os.

Det var et syn, som jeg skal huske til min dødsdag – så mærkværdigt, så umuligt, at jeg ikke ved, hvordan jeg skal få nogen til at tro mig, eller hvordan jeg selv, hvis jeg lever og vender tilbage til civilisationen, vil kunne tro det, når jeg om et par år sidder derhjemme i klubben med en drink og kigger ud over Themsen. Jeg er sikker på, at det så vil forekomme mig at være et hæsligt mareridt, en vild feberdrøm. Men jeg vil skrive det ned, nu, mens det stadig står frisk i min erindring, og mindst ét menneske, han, som lå i det fugtige græs ved min side, kan bekræfte, at jeg ikke lyver.

Et stort, åbent rum lå lige for os; det var måske nogle hundrede meter bredt og hist og her dækket med græs og lave buske. En halvcirkel af store træer afgrænsede sletten ind mod skoven, og i disse hang abemenneskenes løvhytter, den ene over den anden mellem grenene. En kragekoloni, hvor hver rede var et lille hus, giver en god forestilling om, hvordan det så ud. Indgangen til hytterne og træernes grene vrimlede af abemennesker, som jeg efter størrelsen at dømme mente måtte være stammens kvinder og børn. De dannede baggrunden for en scene, som de betragtede med lige så spændt opmærksomhed, som vi gjorde det.

På den åbne plads og nærmere klipperanden var der forsamlet en flok på nogle hundrede stykker af disse ækle rødhårede skabninger, mange af dem af en vældig størrelse og alle sammen skrækkelige at se på. Der syntes at råde en vis disciplin imellem dem, for de havde dannet en linje, som ingen af dem tænkte på at bryde. Foran dem stod en lille flok indianere, små og spinkle med glat rød hud, der lyste som bronze i solen. En høj, tynd hvid mand stod ved siden af dem.

Hans hoved var bøjet, armene lå overkors på brystet, og hele hans stilling røbede rædsel og modløshed. Det var professor Summerlee.

Foran dem og på alle sider af dem stod der en vagt af abemennesker, som gjorde enhver tanke om flugt umulig. Og der, lige foran hele forsamlingen, tæt ved klipperanden, stod to skikkelser, så besynderlige og – under andre omstændigheder – så latterlige, at de optog hele min opmærksomhed. Den ene var vor kammerat, professor Challenger, med resterne af en frakke flagrende i pjalter om skuldrene, med sønderrevet skjorte og det vældige skæg løbende i ét med hårlaget på hans bryst. Han havde ingen hat på, og håret, som var blevet langt under vor rejse, flagrede vildt om ham. En eneste dag syntes at havde forvandlet ham fra et højtudviklet produkt af vor moderne civilisation til den vildeste af alle vilde i Sydamerika. Ved siden af ham stod hans herre og overvinder, abemenneskenes konge. Han var, som lord John havde sagt, i det ydre en tvillingbroder til Challenger, når undtages, at han var rød, hvor Challenger var sort. Den samme lave, brede skikkelse, de samme kraftige skuldre med armene hængende foran, det samme strittende skæg, der blandede sig med det behårede bryst. Det var kun på panden og på hovedskallens bygning, der var en forskel at se. Abemandens hjerneskal var lav og skrå, mens Challengers var bred og havde en pragtfuld runding. I alt andet var kongen bare en absurd parodi på professoren.

Alt dette, der tager så lang tid at beskrive, opfattede jeg i få sekunder. Så fik vi andet at tænke på, for et hæsligt drama var ved at udfolde sig. To af abemændene havde grebet en af indianerne og trukket ham ud til randen af klippen. Kongen

løftede en hånd som signal, og i samme nu greb de staklen ved et ben og en arm, svingede ham tre gange frem og tilbage i susende fart og slyngede ham derpå med vældig kraft ud over klippekanten. Legemet beskrev en stor bue i luften, før det begyndte af falde. Idet han forsvandt af syne, styrtede hele forsamlingen med undtagelse af vagterne hen til klippekanten og bøjede sig ud for at se; der var et øjebliks fuldstændig tavshed, og så brød der pludselig et vanvittigt jubelhyl løs. De sprang rundt, fægtende med de lange, behårede arme i luften og hylende af ophidselse. Så holdt de pludselig op, løb hen og formede linje igen og ventede på det næste offer.

Denne gang var det Summerlee. To af vagterne greb ham ved armene og slæbte ham brutalt hen til kanten. Hans magre skikkelse og lange lemmer kæmpede og stred imod som en kylling, der bliver trukket ud af reden. Challenger havde vendt sig om mod kongen og fægtede vildt med armene; han bad, tiggede og tryglede for sin kammerats liv. Abemanden skubbede ham råt til side og rystede på hovedet. Det var den sidste bevidste bevægelse, han fik lov til at gøre på denne jord. Der lød et smæld fra Roxtons riffel, og kongen lå strakt til jorden foran Challengers fødder.

"Skyd lige ind i flokken! Skyd, sønnike, skyd!" råbte lord John.

Der findes besynderlige, røde dybder hos selv det mest almindelige menneske. Jeg er så blødhjertet, at jeg kan græde over en skudt hare, men i det øjeblik greb mordlysten mig. Jeg skød og skød, tømte riflen og fyldte den på ny og lo og skreg, mens jeg fyrede, af ren og skær blodtørst og morderisk jubel. Med vore fire rifler skabte vi et forfærdeligt kaos. De to vagter, som holdt Summerlee, lå døde, og han ravede omkring som en

fuld mand, ude af stand til at fatte, at han var fri. Abeflokken fo'r omkring i den vildeste forvirring; de fattede ikke, hvorfra denne storm af død kom over dem, eller hvad den kunne betyde. De skreg og gestikulerede, mens de trampede rundt på deres faldne fæller. Men pludselig sprang de som efter fælles overenskomst ind mellem træerne for at søge ly for de dræbende skud, idet de efterlod deres døde kammerater spredt ud over pladsen bag sig. Fangerne stod alene midt på den åbne plads.

Challenger havde øjeblikkelig fattet situationen. Han greb den forvildede Summerlee i armen og de løb begge to i retning af det sted, hvor vi lå. To af vagterne sprang efter dem, men faldt for to kugler fra lord Johns riffel. Vi løb vore venner i møde ude på den åbne plads og stak dem hver en ladt riffel i hånden. Summerlee var imidlertid så udmattet, at han næppe kunne stavre af sted. Aberne var allerede ved at komme sig af forskrækkelsen og brasede gennem krattet for at spærre os vejen, men Challenger og jeg tog Summerlee imellem os, mens lord John dækkede vort tilbagetog. Han fyrede og fyrede og vedblev at fyre efter hvert eneste abefjæs, der stak frem af buskene. Henved en mil forfulgte bæsterne os, men så begyndte de at sakke bagud og forsvandt til sidst helt. De havde lært vore kræfter at kende, og havde ikke lyst til at udsætte sig mere for lord Johns ufejlbarlige riffel.

Da vi nåede vor gamle lejr og forpustede så os tilbage, var vi alene.

Det vil sige, det troede vi; men vi tog fejl. Næppe havde vi lukket vor tornebusk-dør og trykket hinanden i hånden, før vi hørte lette fodslag og en klagende og bønfaldende gråd udenfor.

Lord Roxton greb riflen og gik til indgangen, som han åbnede. Og der på vor dørtærskel lå de fire tiloversblevne indianere på knæ, skælvende af frygt for os, og alligevel tiggende om vor beskyttelse. Med en udtryksfuld håndbevægelse pegede en af dem ud over skoven for at fortælle os, at den var fuld af farer. Derefter kastede han sig ned på sit ansigt, omfavnede lord Johns ben og lagde ansigtet ind imod dem.

"For pokker," udbrød lord John og trak forvirret i sit overskæg, "hvad i alverden skal vi gøre med disse skabninger? Rejs dig op, bette mand, og fjern dit ansigt fra mine støvler."

Summerlee havde fået sat sig op, og var i færd med at stoppe sin pibe.

"Vi er nødt til at tage os af dem," sagde han. "De har trukket dem og os alle ud af dødens gab. Det var et forbandet flot stykke arbejde."

"Glimrende! Glimrende!" råbte Challenger. "Ikke blot vi som individer, men hele den samlede europæiske videnskab er Dem dyb taknemmelighed skyldig for, hvad De her har gjort. Jeg viger ikke tilbage for at sige, at hvis jeg og professor Summerlee var omkommet her, så ville det have været et uerstatteligt tab for den zoologiske videnskab. Både De og vor unge ven har gjort Dem ganske særdeles fortjente."

Han strålede og smilede til os med sit gamle faderlige smil, men den samlede europæiske videnskab vil nok have været noget forbløffet, hvis de havde set deres udvalgte, deres fremtids håb, som han sad der med filtret, uredt hår, nøgen overkrop og iturevne klæder. Han havde en blikdåse sat fast mellem knæene og en stor klump australsk fårekød i hånden.

En af indianerne så op på ham og krøb med en svag klynken skælvende sammen ved Roxtons fødder.

"Vær ikke bange, min rare dreng," sagde lord John mildt og klappede det lille hoved foran ham. "Han holder ikke rigtig af Deres udseende, Challenger, og det undrer mig sandt at sige ikke. Så, så, bette mand, han gør ikke noget, han er kun et menneske ligesom vi andre."

"Min herre!" råbte professoren.

"Jamen, ved De hvad, Challenger, det er et held for Dem, at De *er* lidt uden for det almindelige. Hvis De ikke havde lignet kongen så –"

"På min ære, lord John Roxton, De tager Dem rigeligt store friheder!"

"Det er ikke desto mindre en kendsgerning."

"Jeg beder Dem, min herre, vær så venlig at finde et andet samtaleemne. Deres bemærkninger er irrelevante og uforståelige. Det vigtigste spørgsmål lige nu er, hvad vi skal gøre med disse indianere. Det er klart, at vi må følge dem hjem, men hvor bor de?"

"Det ved jeg," sagde jeg, "deres huler ligger på den anden side af søen."

"Ah, så vor unge ven her ved hvor de bor. Det er rimeligvis langt herfra?"

"Mindst tyve miles," sagde jeg.

Summerlee stønnede.

"Aldrig når jeg så langt. Og jeg kan stadig høre bæsterne hyle på vort spor."

Det havde han ret i, for deres klapren lød nu igen rundt om i skoven, og indianerne skælvede af skræk.

"Vi må bort herfra, og det hurtigt," sagde lord John. "Hjælp Summerlee, unge mand. Indianerne tager forsyningerne. Af sted, før de ser os!"

På mindre end en halv time havde vi nået skjulestedet i krattet. Der blev vi liggende hele dagen, mens vi hørte aberne hyle ophidset og snuse rundt om vor gamle lejr, men ikke en eneste gang mærkede vi dem i nærheden af os, og som de trætte flygtninge vi var, fik vi os en god, lang søvn, røde og hvide mellem hinanden. Før jeg døsede hen, mærkede jeg, at nogen trak mig i ærmet, og da jeg slog øjnene op, fandt jeg Challenger knælende ved siden af mig.

"De skriver dagbog og har vel i sinde at udgive den, mr. Malone," sagde han alvorligt.

"Jeg er her jo kun som reporter," svarede jeg.

"Ja, netop! De hørte måske en temmelig dum bemærkning, som Roxton gjorde – han syntes at antyde, at der var en vis – en vis lighed –"

"Ja, vist så."

"Jeg behøver jo ikke at sige Dem, at hvis sådan noget sludder kom publikum for øre gennem Deres beretning – så ville det være i høj grad krænkende for mig."

"Jeg vil skam holde mig til sandheden."

"Lord Johns iagttagelser er jo undertiden noget fantastiske, og han har ganske fejlagtigt opfattet den ærbødighed og respekt, som selv den mest uciviliserede race uvilkårligt viser over for karakter og værdighed. Forstår De, hvad jeg mener?"

"Fuldkomment."

"Jeg stoler på Deres takt." Efter en længere pause tilføjede han: "Slog det Dem for resten ikke, at abekongen virkelig var en

fremragende skabning – en bemærkelsesværdig smuk og intelligent personlighed?"

"Vist så, en højst bemærkelsesværdig skabning," sagde jeg.

Trøstet gik professoren atter til ro.

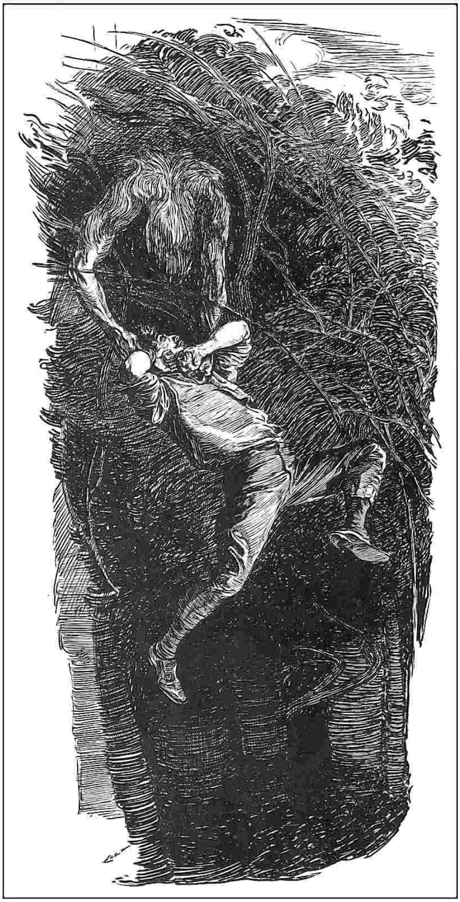

Jeg blev løftet op fra jorden, idet jeg mærkede et voldsomt pres, der tvang mit hoved længere og længere bagover, indtil presset på min nakkehvirvel var mere end jeg kunne udholde.

14. "Dette var de virkelige sejre."

Vi bildte os ind, at vore forfølgere, abemenneskene, ikke kendte vort skjulested i underskoven, men vi skulle snart opdage, at vi havde taget fejl. Der hørtes ikke en lyd i skoven, og alt var tilsyneladende fred og ingen fare, men vi burde have lært af vore første erfaringer, hvor snedige disse skabninger er og forstår at vente, til den bedste lejlighed kommer. Hvordan min skæbne så end vil forme sig i livet, så ved jeg med sikkerhed, at nærmere døden end jeg var den morgen kommer jeg næppe.

Men lad mig fortælle begivenhederne i deres rette orden.

Vi vågnede alle temmelig udmattede efter vore frygtelige oplevelser dagen før. At vi ikke have fået meget at spise, gjorde det ikke bedre. Summerlee var stadig så svag, at han næppe kunne stå på benene, men den gamle mand var for resten fuld af en slags vrantent gå-på-mod, og var ikke indstillet på at anerkende noget nederlag. Vi holdt rådslagning, og blev enige om, at vi skulle forholde os i ro en times tid eller to, hvor vi var, og få os et hårdt tiltrængt morgenmåltid. Derefter ville vi forsøge at komme tværs over plateauet og rundt om søen til de huler, hvor jeg havde set indianerlandsbyen. Vi tog det for givet, at vi kunne regne med en varm velkomst, når vore venner, som vi havde reddet, fortalte, hvad der var sket. Og når vi således havde fuldendt vor mission og havde opnået en mere fuldstændig viden om Maple White Lands hemmeligheder, kunne vi henvende vor fulde opmærksomhed på at komme bort. Selv Challenger var nu rede til at indrømme, at vi så ville have gjort alt, hvad vi var kommet for, og at vor første pligt fra

da af ville være at søge at nå tilbage til civilisationen og fortælle om de forbløffende opdagelser, vi havde gjort.

Vi var nu i stand til i ro og mag at gøre nogle iagttagelser af de indianere, vi havde frelst. Det var små mænd, livlige, senede og velbyggede; med et glat, sort hår, der var bundet op med en lædersnor bagtil på hovedet. Deres lændeklæder var ligeledes af læder. Deres ansigter var skægløse, velformede og med et venligt udtryk. Deres øreflipper, som var forrevne og blodige, viste, at de havde været gennemstukne og prydet med nogle smykker, som deres fangevogtere havde revet ud. De talte et flydende sprog indbyrdes, som vi dog ikke forstod, men af tegn og det stadig gentagne ord, kunne vi regne ud, at deres stammes navn var "Accala". Ind imellem rystede de deres knyttede næver mod skoven rundt om, og råbte med et udtryk af frygt og had: "Doda! Doda!", hvilket sikkert måtte være deres navn for deres fjender.

"Hvad mener De om dem, Challenger?" spurgte lord John. "Én ting står i hvert tilfælde mig klart, og det er, at den der lille fyr med det glatbarberede forhoved må være en høvding."

Det var virkelig temmelig tydeligt, at denne mand var noget mere end de øvrige, for de tiltalte ham aldrig uden alle tegn på den dybeste respekt. Han lod til at være den yngste af dem, og alligevel var han så stolt og hovmodig, at da Challenger en gang kom til at lægge sin store hånd på hans hoved, fo'r han op som en hest, der havde fået af sporerne, og trak sig med hurtigt glimt i de mørke øjne bort fra professoren. Så lagde han hånden på brystet og stillede sig op i en værdig positur, idet han udtalte ordet "Maretas" adskillige gange. Professoren greb upåvirket en af de andre indianere ved skulderen og holdt et belærende

foredrag om denne, som om han stod i et klasseværelse og fremviste et udstillingseksemplar i sprit.

"Disse mennesker," udtalte han med sin sædvanlige fuldtonende stemmeføring, "kan ikke henregnes til de primitive typer, hvad enten man så ser på deres hovedskals form, ansigtets vinkel eller noget andet kendetegn; tværtimod må vi anbringe dem på et betydeligt højere stade end mange andre af de sydamerikanske stammer, jeg kender til. Jeg kan ikke finde nogen sandsynlig forklaring på, hvordan en sådan race har kunnet udvikle sig på dette sted. Ja, der er faktisk så stor en forskel mellem disse folk og de primitive dyr, der ellers har overlevet her på plateauet, at det er umuligt at antage, at de kan have udviklet sig her, hvor vi har fundet dem."

"Men hvor pokker er de da kommet fra?" spurgte lord John.

"Det er et spørgsmål, som uden tvivl i fremtiden vil blive ivrigt drøftet i hele den videnskabelige verden i Europa," svarede professoren. "*Min* mening, hvis den ellers har nogen betydning –" han trak vejret dybt ind og så storsnudet rundt på os, idet han sagde dette – "er at evolutionen har haft et atypisk forløb her, så at de gamle hvirveldyrstyper har overlevet og er vedblevet at eksistere sideløbende med de nyere. Derfor findes her sådanne moderne skabninger som tapiren – et dyr med en temmelig lang anerække – kæmpehjorten og myreslugeren, i selskab med reptiler fra Jura-tiden. Så meget er klart nok. Nu kommer vi så til abemenneskene og indianerne. Hvordan kan videnskaben forklare deres tilstedeværelse? Jeg kan kun forestille mig, at der må have fundet en invasion sted udefra. Det er sandsynligt, at der har eksisteret en antropomorf abe i Sydamerika, som engang har fundet vej hertil, og siden har

udviklet sig til de skabninger, vi har set, og for nogles vedkommende" – her så han skarpt på mig – "er af et sådant udseende, at de, hvis de var udstyret med en tilsvarende intelligens, ville have været en pryd for enhver race. Hvad indianerne angår, kan jeg ikke nære nogen tvivl om, at de stammer fra en endnu senere bølge af immigranter udefra. Det har måske været hungersnød eller en erobrer, der har tvunget dem herop. Da de mødte glubske og blodtørstige skabninger, som de aldrig før havde set, tog de deres tilflugt til de huler, vor unge ven her har beskrevet for os. Deres tilværelse har uden tvivl stadig været en bitter kamp mod de vilde dyr og især mod abemenneskene, som måtte anse dem for at være påtrængende indvandrere, og optage en nådesløs kamp imod dem med den snedige underfundighed, som de store dyr mangler. Derpå tyder også deres begrænsede antal. Nå, mine herrer, har jeg tydet gåden rigtigt, eller er der noget, De finder uklart?"

Professor Summerlee var alt for langt nede til at modsige ham, men han rystede dog energisk på hovedet for at tilkendegive, at han på ingen måde var enig med taleren. Lord John kløede sig i sine sparsomme lokker og bemærkede noget om, at han jo ikke kunne stille noget op, når hans modstander var i en helt anden vægtklasse. Jeg udfyldte min sædvanlige rolle og bragte sagen ned på et prosaisk og praktisk plan ved at gøre de andre opmærksomme på, at en af indianerne manglede.

"Han er gået til kilden efter vand," sagde lord Roxton, "han fik en tom køddåse at gå med."

"Til vor gamle lejr?" spurgte jeg.

"Nej, til strømmen der henne mellem træerne, det er ikke mere end et par hundrede meter herfra. Men jeg synes nu nok, at fyren bliver noget længe borte."

"Nu skal jeg gå og se efter ham," sagde jeg. Jeg tog en riffel med mig og gik i retning af den lille bæk, idet jeg overlod til mine kammerater at dække vort sparsomme morgenbord. Det kan måske forekomme letsindigt, at jeg – selv for en så kort afstand – forlod det beskyttende buskads, men som man husker, var abebyen nu langt borte, og så vidt vi vidste, kendte de ikke noget til vort skjulested; med min riffel hånden mente jeg ikke at have noget at frygte. Men vi havde endnu ikke lært deres snedighed og styrke at kende til bunds.

Jeg kunne høre strømmens rislen i nærheden af mig, men der var et stykke skov, der skjulte den for mine øjne. Jeg trådte netop ind under træerne og ud af syne for mine kammerater, da jeg fik øje på noget rødt, der lå inde mellem buskene. Da jeg kom nærmere, så jeg til min forfærdelse, at det var den savnede indianers døde legeme. Han lå på siden med lemmerne trukket op under sig og hovedet skruet rundt på en højst underlig måde, så det så ud, som om han så ret bagud over den ene skulder. Jeg gav et skrig fra mig for at advare mine venner om, at der var noget på færde, og løb derpå frem og bøjede mig over den døde. Min skytsengel må vist have været i nærheden af mig i det øjeblik, for en anelse om fare, eller var det måske en svag raslen i løvet, fik mig til at se opad. Ud af det tætte løvværk lige over mit hoved sænkedes to lange, muskuløse arme dækket med røde hår langsomt ned. Et øjeblik endnu, og de store, snigende hænder ville have ligget om min hals. Jeg gjorde et spring tilbage, men hurtig som jeg havde været, så var de to

arme dog endnu hurtigere. Grebet blev ikke øjeblikkeligt dødbringende, som det ville have været uden mit spring, men den ene hånd fik fat om min nakke og den anden om mit ansigt. Jeg greb op til min hals for at beskytte struben, men straks efter gled den vældige pote ned over mine hænder. Jeg blev løftet op fra jorden, idet jeg mærkede et voldsomt pres, der tvang mit hoved længere og længere bagover, indtil presset på min nakkehvirvel var mere end jeg kunne udholde. Min sanser sløredes, men stadig vedblev jeg at holde fast i hånden og tvang den bort fra min hage. Et øjeblik så jeg op i et rædsomt ansigt og stirrede ind i to kolde, onde, blå øjne, der stirrede ind i mine. Der var noget hypnotisk ved disse frygtelige øjne. Jeg kunne ikke stride imod længere. Da skabningen mærkede mine lemmer blive slappe i sit greb, glimtede et par hugtænder et øjeblik i hver side af hans mund, mens hans greb vedblev at strammes om min hage og mit hoved stadig blev trykket længere bagover. Der lagde sig en tynd, opalfarvet tåge over mine øjne, og det kimede for mine øren som af små sølvklokker. Dæmpet og langt borte lød der et smæld som af en riffel, og jeg sansede vagt, at jeg faldt og blev liggende som livløs.

Jeg kom til mig selv liggende på ryggen inde i vort skjulested. Nogen havde hentet vand fra bækken, og lord John lå på knæ ved siden af mig og stænkede min pande med det, mens Challenger og Summerlee støttede mig med bekymrede miner. I det øjeblik fik jeg et glimt af den menneskelige ånd, der skjulte sig bag de videnskabelige masker. Det var mere chokket end noget andet, der havde strakt mig til jorden, og Jeg fejlede ikke noget ud over hovedpine og en stiv nakke. I løbet af en halv time var jeg rede til lidt af hvert igen.

"Men De var meget nær ved at være færdig, min unge ven," sagde lord John. "Da jeg hørte Dem skrige, løb jeg og kom tidsnok til at se Dem hænge og dingle med benene i luften og hovedet halvvejs vredet af Dem. Jeg troede i det øjeblik, at vi allerede var blevet en mindre. I min forskrækkelse forfejlede jeg desværre mit skud på bæstet, men han blev bange og lod Dem falde, og så forsvandt han som et lyn. Gud give, jeg havde bare halvtreds mænd med rifler til min rådighed, så skulle jeg snart få renset skoven for den djævelske bande."

Vi vidste nu, at abemenneskene på en eller anden måde havde opdaget os, og at vi blev udspejdet fra alle sider. Om dagen havde vi vel ikke så meget at frygte fra dem, men det var meget sandsynligt, at de ville angribe os, når natten var faldet på; så jo før vi kom væk fra dette nabolag, jo bedre. På tre sider var vi omgivet af tæt skov, hvor de kunne ligge i baghold, men på den fjerde side, som skrånede ned mod søen, var der mest krat og underskov og adskillige store lysninger. Det var den vej, jeg selv havde fulgt på min nattevandring, og den førte os lige mod indianernes huler. Det var altså den vej, vi måtte følge.

Det var dog svært for os at forlade vor gamle lejr, ikke alene fordi vi måtte efterlade en del proviant og ammunition, men også og ikke mindst fordi vi derved afbrød forbindelsen med vor trofaste Zambo, vor eneste forbindelse til verden udenfor. Vi havde dog stadig en god forsyning af ammunition og alle vore rifler, så vi ville – i hvert tilfælde foreløbig – være i stand til at forsvare os, og vi håbede snart at kunne vende tilbage og genoptage vor kommunikation med ham. Han havde lovet, at han ville forblive, hvor han var, og vi nærede ingen tvivl om, at han ville holde sit ord.

Det var endnu tidligt på eftermiddagen, da vi begyndte vor vandring. Den unge høvding gik i spidsen som fører, men nægtede indigneret at være med til at bære på noget. Efter ham kom de to andre overlevende indianere med vor sparsomme bagage. Vi fire hvide mænd dannede bagtroppen med de skarpladte rifler rede til skud. I det øjeblik, vi trådte ud af vort skjul, løftede der sig et skrål fra skovene rundt om os. Det var aberne, der på den måde tilkendegav enten deres triumf over, at vi tog flugten, eller deres raseri over, at vi undslap dem. Når vi så os tilbage, var der ikke en bevægelse i løvværket var at se, men de vedvarende hyl fortalte os, hvor mange af vore fjender, der lurede på os i træerne. Vi bemærkede imidlertid ikke nogen tegn på forfølgelse, og snart var vi kommet ud i et mere åbent landskab og udenfor deres rækkevidde.

Det var mig, der sluttede bagtroppen, og som jeg gik der bag ved mine tre kammerater, kunne jeg ikke lade være med at smile over deres udseende. Var det virkelig den elegante lord John Roxton, som jeg havde set den aften i Albany midt imellem persiske tæpper og kostbare malerier i skæret af lyserøde lamper? Og var det virkelig den imponerende professor Challenger, som havde siddet bag sit massive skrivebord i Enmore Park, svulmende af overlegenhed? Og kunne den tredje være den alvorlige, sirlige professor Summerlee, som havde rejst sig i forsamlingen i det zoologiske institut i London? Nej, tre landevejsriddere fra Surrey kunne ikke have set mere håbløse og lurvede ud end mine tre kammerater. Vi havde jo ganske vist kun været en uge på plateauet, men vore skifteklæder var i lejren hos Zambo, og det må jo indrømmes, at det havde været en oprivende uge; dog mindst for mig, som

ikke havde været i hænderne på abefolket. De andre havde mistet deres hatte og havde bundet lommetørklæder om hovedet til beskyttelse mod solen; klæderne hang i laser om dem, og deres snavsede og ubarberede ansigter var næsten ukendelige. Både Challenger og Summerlee haltede stærkt, og jeg slæbte endnu på fødderne efter forskrækkelsen fra i morges, for ikke at tale om, at min hals var stiv som et bræt efter abemandens morderiske greb. Vi var unægteligt et ynkeligt syn, og det undrede mig ikke, at indianerne af og til vendte sig om og betragtede os med skræk og afsky.

Sent ud på eftermiddagen nåede vi bredden af søen, og da vi kom ud af krattet og hele den blanke flade lå for os i al sin skønhed, brød vore ledsagere ud i høje frydeskrig. Det var i sandhed også et vidunderligt syn. Hen over den stille solglimtende vandflade gled en flåde af kanoer mod den kyst, vi også styrede imod. De var nogle miles ude på søen, da vi først fik øje på dem, men de skød så god en fart, at de hurtigt var os nær nok til, at deres mandskab kunne se os. Øjeblikkelig opløftede de et rungende fryderåb, rejste sig op fra sæderne og svingede spyd og årer i luften. Så bøjede de sig igen over årerne, og nu fløj kanoerne som udskudte pile over vandfladen, skød op på den sandede bred, og de løb i fuldt firspring hen til os og kastede sig næsegrus ned foran den unge høvding med høje velkomstråb. Endelig løb en af dem, en ældre mand med halsbånd og armringe af store, strålende glasperler og et smukt plettet dyreskind om skuldrene, frem foran de andre og omfavnede ømt den unge mand, vi havde frelst. Derpå så han på os og stillede nogle spørgsmål, og da den unge havde besvaret dem, omfavnede han også med megen værdighed os

efter tur. Og på et vink af ham kastede hele stammen sig ned på jorden til ære for os. Personlig følte jeg mig generet og ubehageligt berørt af denne underdanige tilbedelse, og jeg kunne læse de samme følelser i ansigtet på lord John og Summerlee, men Challenger udfoldede sig som en blomst i solskin.

"De er muligvis ikke så udviklede," sagde han, mens han strøg sig over skægget og så rundt på dem, "men deres forståelse for, hvorledes man opfører sig i nærværelse af overlegne medmennesker kunne sandelig være en lære for visse af vore mere avancerede europæiske fæller. Hvor er naturmenneskets instinkter dog vidunderligt fintfølende!"

Det var klart, at hele stammen var på krigsstien, for de bar alle bambusspyd med benspidser, buer og pile, og havde en slags kølle eller stenøkse hængende ved siden. Deres mørke, vrede øjekast og truende håndbevægelser mod skoven, vi var kommet fra, og det stadigt gentagne ord "Doda" lod os ikke i tvivl om, at de var ude for at søge at redde den bortførte høvdingesøn – for det havde vi regnet ud, han måtte være – eller hævne hans død. Hele stammen satte sig nu i en kreds og holdt rådslagning, mens vi sad på en sten i nærheden og iagttog dem. To eller tre krigere talte, og til slut fremstod vor unge ven og holdt en lang og åndfuld tale med så udtryksfulde håndbevægelser, at vi kunne forstå ham lige så klart, som hvis vi havde kendt hans sprog.

"Hvad nytter det at vende tilbage," sagde han. "Før eller senere må det dog gøres. Vore brødre er myrdede! Hvad betyder det, at jeg er frelst? De andre er døde. Ingen af os er sikre. Nu er vi samlede og rede." Så pegede han på os. "Disse mærkelige

mænd er vore venner. De er store krigere, og de hader abefolket, som vi gør det. De hersker over tordenen og lynilden" – her pegede han mod himlen – "aldrig får vi så god en lejlighed igen. Lad os gå fremad og enten dø her og nu, eller leve i fred og sikkerhed for fremtiden. Hvordan skal vi ellers kunne vende tilbage til vore kvinder uden skam?"

De små røde krigeres øjne hang ved hans læber, så længe han talte, og da han tav, brød de alle ud i et jubelråb, mens de svingede deres primitive våben i luften. Den gamle høvding trådte hen til os og spurgte os om et eller andet, idet han ledsagede spørgsmålene med håndbevægelser hen imod skoven. Lord John gjorde tegn til ham, at han måtte vente på svaret, og vendte sig så til os andre.

"Mine herrer, De må selv bestemme, hvad De vil gøre. Jeg har taget min beslutning. Jeg har et regnskab at gøre op med disse her abefolk, og hvis det skal ende med, at de bliver udslettet af jordens overflade, så synes jeg ikke, at jorden behøver at bære sorg for det. Jeg går med de små røde fyre og forlader dem ikke, før vi er kommet igennem det. Hvad siger De, unge mand?"

"Selvfølgelig går jeg med."

"Og De, Challenger?"

"Jeg vil naturligvis medvirke."

"Og De, Summerlee?"

"Vi synes at komme vel langt bort fra målet for vor ekspedition, lord John. Jeg kan forsikre Dem, at da jeg forlod min lærergerning i London, tænkte jeg mindst af alt på, at det skulle være for at hjælpe en indianerstamme med at udrydde en flok menneskelignende aber."

"Ja, så dybt kan man synke," sagde lord John smilende, "men jeg synes, vi sidder i det, så De må tage en bestemmelse."

"Det er et højst urimeligt foretagende," sagde Summerlee, modsigelseslysten til det sidste, "men når I andre går med, så ser jeg ikke, hvordan jeg kan holde mig tilbage."

"Godt, så er det afgjort," sagde lord John og slog på sin riffel, idet han nikkede til høvdingen. Den gamle fyr greb igen vore hænder en efter en, og hans mænd opløftede et jubelråb, der var højere end noget tidligere.

Det var for sent at drage i krig den aften, og der blev derfor slået lejr ved søen. Fra alle sider begyndte nu bålene at lyse og ryge. Et par mænd, som var forsvundet i skoven, kom tilbage, drivende en ung iguanodon foran sig. Ligesom de andre havde den en asfalt-plet på skulderen, og det var da vi så en af de indfødte træde frem til dyret med ejermine og give tilladelse til, at det blev slagtet, at vi endelig forstod, at disse store dyr var indianernes slagtekvæg, og at disse pletter, der havde forvirret os så meget, ikke var andet end ejerens mærke. Disse fredsommelige, hjælpeløse og tunge græsædere med vældige lemmer, men minimal hjerne, kunne vogtes og drives omkring af et barn. I løbet af kort tid var det vældige dyr slagtet og store lunser af det hang over henved et dusin bål, sammen med nogle skællede fisk af en primitiv art, som var blev stanget i søen.

Summerlee havde lagt sig til at sove på sandet, men vi andre gik rundt langs søbredden for at se, om vi kunne lære mere om dette mærkværdige land. To gange fandt vi gruber med blåler, sådan som vi allerede havde set det i pterodactylernes sump. Det var gamle vulkankratere, og af en eller anden grund syntes de at vække lord Johns dybeste interesse. Hvad der på den

anden side interesserede Challenger mest, var en boblende og gurglende, mudderspringende geyser, hvis gasser dannede store bobler, der bristede, når de nåede overfladen. Han stak et hult rør ned i den og blev lykkelig som en skoledreng, da han ved at sætte en tændt tændstik til, fremkaldte et knald og en blå flamme ved den fri ende af røret. Endnu mere henrykt blev han, da han ved at anbringe en læderpung over røret fik den fyldt med gas, så den fløj højt op i luften.

"En antændelig gasart, meget lettere end luften!" råbte han. "Den indeholder uden tvivl en stor del fri brint. G. E. Challengers hjælpekilder er ikke udtømte endnu, min unge ven! Jeg skal vise Dem, hvordan en overlegen ånd tager naturen i sin tjeneste."

Han svulmede af hemmelig viden, men ville ikke sige mere.

Men intet af, hvad der var at se på bredden, forekom mig så vidunderligt som den store stille vandflade, der lå foran os. Larmen og de mange mennesker havde skræmt alt levende bort fra bredden, og med undtagelse af et par pterodactyler, som svævede langsomt rundt højt oppe i luften og spejdede efter ådsler, var alt stille omkring lejren. Men det var anderledes ude på søens overflade, der glimtede i sarte rosa nuancer i aftensolen. Der kogte og bølgede det af det forunderligst liv. Store skiferfarvede rygge og savtakkede rygfinner skar som sølvstriber gennem vandet, før de atter forsvandt i dybet. Langt ude så vi sandbankerne, plettede af forunderlige sorte skikkelser, der krøb, vraltede og vrikkede: vældige skildpadder, mærkværdige dinosaurer og en enkelt stor, flad skabning, som en vældig måtte af sort, fedtet læder, der langsomt skubbede sig afsted i retning af vandet. Hist og her skød slangehoveder op af

vandet og skar pilsnart fremad med en lille ring af skum foran sig og en lang, hvid stribe bagefter sig, mens de steg og faldt i graciøse, svaneagtige bølger. Først da et af disse væsener havde vrikket sig op på en sandbanke kun nogle hundrede meter fra os og fremstillede sig med tøndeformet krop, store luffer og lang svanehals, brød Challenger og Summerlee, som nu var kommet til, ud i jubelråb.

"En plesiosaurus! En ferskvands-plesiosaurus!" råbte Summerlee. "At jeg skulle opleve at se et sådant syn med mine egne øjne! Vi er de udvalgte blandt alverdens zoologer, kære Challenger."

Det blev sen aften, og vore vilde venners bål begyndte at falde sammen i gløder, før vore to videnskabsmænd kunne rive sig løs fra denne fortids-søs herligheder. Og selv da vi lå og døsede i mørket på strandbredden, kunne vi blive ved at høre lydene fra de store dyr derude.

Ved det begyndende daggry var hele lejren på benene, og vi drog ud på vor berømmelige ekspedition. Jeg har ofte drømt, at jeg måske ville egne mig til at blive krigskorrespondent. Men selv ikke i den vildeste af mine drømme havde jeg kunnet forestille mig, fra hvilket slag det skulle blive min lod at rapportere! Men her følger så min første beretning fra en slagmark:

Hæren var blevet forøget i nattens løb og talte henved fire-fem hundrede krigere, da vi gjorde det første fremstød. Spejdere blev udsendt, og efter dem rykkede krigerne frem i lige linje, idet de banede sig vej opad langs skråningens underskov, indtil de nærmede sig den rigtige skovs grænse. Her spredte de sig ud i en lang linje af spydkastere og bueskytter.

Roxton og Summerlee indtog deres stilling på højre flanke, mens Challenger og jeg holdt os på den venstre. Vi stod for at ledsage en stenalderhær i kamp – vi, som var udstyret med de nyeste våben fra forretningerne på St. James's Street og The Strand.

Vi kom ikke til at vente længe på fjenden. Pludselig rejste der sig et vildt skrål inde fra skoven, og ud fra den brasede en hær af abemænd, bevæbnede med sten og køller, som gik lige løs på indianernes midtpunkt. Det var et tappert, men tåbeligt angreb. De tunge hjulbenede skabninger kunne ikke stå sig over for deres modstanderes lynsnare bevægelser. Det var et grimt syn at se disse frådende og skummende uhyrer med vilde øjne styrte sig mod deres letbenede fjender og gribe efter dem med de lange hårede arme, mens pil efter pil borede sig ind deres seje hud. En stor fyr kom løbende forbi mig, hylende af smerte, med mindst et dusin pile strittende fra sin brystkasse og ribben. Jeg sendte ham et en kugle gennem hovedet, og han faldt om mellem aloerne. Men det var også det eneste skud, der faldt fra vore rifler under det første angreb, for angrebet havde været mod midten af vore linjer, og det havde ikke været nødvendigt for os at komme indianerne til hjælp for at slå det tilbage. Jeg tror ikke, der kom én abe tilbage af dem, der var med i det udfald.

Det så imidlertid ikke helt så godt ud, da vi kom ind mellem træerne. Den første time eller mere, efter at vi var kommet ind i skoven, var vor kamp desperat, og til tider så det ud til, at vi ikke kunne holde stand. Aberne sprang ud fra krattet med vældige køller, og nåede ofte at fælde tre eller fire af indianerne, før de selv faldt for et spyd. Deres frygtelige slag smadrede alt,

hvad de ramte. En af dem slog Summerlees riffel i stumper og stykker, og det næste slag ville have knust hans hjerneskal, hvis ikke en af indianerne havde gennemboret bæstet. Andre abemænd kastede sten og træstumper i hovederne på os fra trækronerne, og en og anden af dem lod sig falde ned blandt vore rækker, hvor de slog vildt om sig, indtil de blev fældet. Én gang brødes vore allieredes rækker under presset, og havde det ikke været for vore rifler, tror jeg, de ville have taget flugten. Men den gamle høvding samlede dem modigt i en ny gruppering, og de gik atter til angreb med en sådan voldsomhed, at abemændene begyndte at trække sig tilbage. Summerlee var jo nu uden våben, men jeg tømte det ene magasin efter det andet, så hurtigt jeg kunne, og fra den modsatte fløj hørte vi de vedvarende smæld fra vore kammeraters rifler. Så pludselig kom panikken og sammenbruddet. Skrigende og hylende fo'r de store aber bort i alle retninger gennem underskoven, mens vore allierede opsendte et hyl af vild glæde, idet de forfulgte de flygtende fjender. Utallige slægtleds kampe, deres korte histories had og lidelser, alt blev hævnet den dag. Omsider havde mennesket gjort sig til herre, og dyret var blevet tvunget til at finde sin den plads, hvor det rettelig hørte hjemme. Aberne kunne flygte så meget de ville, de var for langsomme til i længden at kunne undgå forfølgerne, og fra alle kanter af skoven kunne vi høre de jublende skrål, lyden af buer, der blev afskudt, og bumpene fra abemenneskene, der blev jaget ud af deres skjulesteder i træerne, blev dræbt og faldt til jorden.

Jeg var ved at følge efter dem ind i skoven, da lord John og Challenger kom over til os.

"Det er forbi," sagde lord John, "jeg tror, vi kan overlade til dem at rydde op. Måske vil vi sove så meget bedre, jo mindre vi ser af det."

Challengers øjne strålede af mordlyst.

"Vi har haft det enestående held," sagde han og kroede sig som en kamphane, "at deltage i et af verdenshistoriens betydningsfulde slag – en af de kampe, der er afgørende for menneskeslægtens skæbne. Hvad betyder en krig mellem to nationer? Den er meningsløs. De har alle haft det samme resultat i sidste ende. Men de kampe, som huleboerne i tidernes morgen førte med tigerfolket og andre vilde dyr, de kampe, der lærte elefanten, at den havde en herre, det var de virkelige erobringer – de sejre, der havde betydning. Ved et besynderligt skæbnens spil har vi set og endda kunnet hjælpe med at afgøre udfaldet af et sådant slag. Nu har mennesket for al fremtid herredømmet på dette plateau."

Det kræver en sikker tro på altings hensigt at retfærdiggøre sådanne tragiske midler.

Som vi gik frem gennem skoven, traf vi over alt på bunker af døde eller døende abefolk, som var gennemborede af spyd og pile. Hist og her lå der også mindre dynger af døde indianere, som viste, hvor abemenneskene havde forsvaret sig, og solgt deres liv dyrt. Og hele tiden kunne vi høre udråb og skrål foran os, som viste, i hvilken retning forfølgelsen gik. Abemændene var blevet drevet tilbage til deres by, hvor de havde gjort et sidste forsøg på at modstå angriberne; endnu engang var deres forsvar brudt, og nu kom vi tids nok til at se det sidste, grufulde optrin af skuespillet. Henved firs eller hundrede abemænd – de sidste overlevende – var blevet drevet over den åbne plads ud til

klipperanden, der hvor vi selv havde stået for et par dage siden. Da vi kom, var aberne omringet af en halvkreds af indianere med fældede spyd, og på få øjeblikke var det hele forbi. En tredive-fyrre stykker døde, hvor de stod. Resten blev hylende og fægtende styrtet ud over klipperanden, ned i den bambusgrav seks hundrede fod nede, som de havde beredt for så mange af deres fanger. Det var, som Challenger havde sagt, den endelige sejr for mennesket over aberne i Maple White Land. Abemændene var udryddet, deres by jævnet med jorden, kvinderne og børnene blev drevet væk for at tilbringe resten af livet som slaver, og et ukendt antal århundreders kampe havde nået deres blodige afslutning.

For os var sejren en stor fordel. Nu kunne vi frit vende tilbage til vor lejr og få fat i vore forsyninger. Og vi var atter i stand til at kommunikere med Zambo, som havde været ude af sig selv af forfærdelse over det skybrud af store aber, som pludselig var faldet ned fra klippen.

"Kom ned! Kom ned!" råbte han med opspærrede øjne, "Djævlen kommer og henter jer, hvis I bliver deroppe!"

"Det er visdommens røst, der taler," sagde Summerlee med overbevisning. "Vi har haft nok af eventyr, der hverken passer sig for vor natur eller stilling. Challenger, jeg må minde Dem om Deres ord. De har lovet at skaffe os ned herfra. Fra nu af må De anvende al Deres tid og kløgt til at holde det løfte."

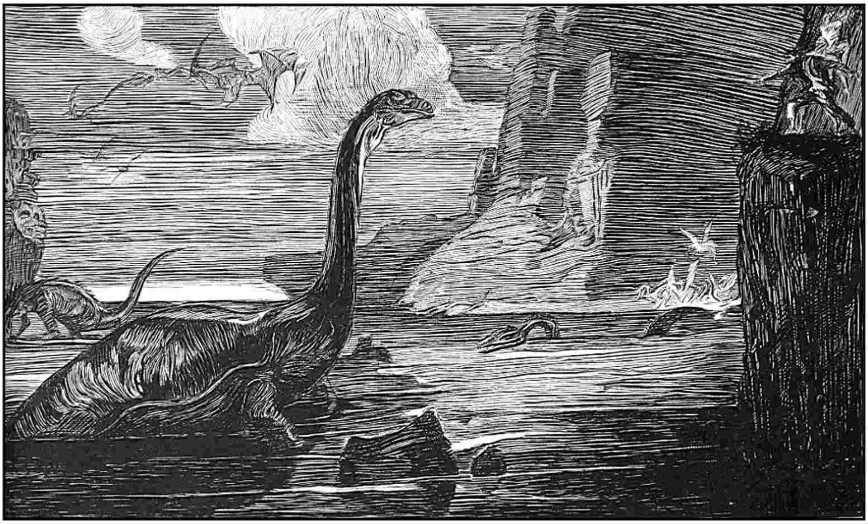

"Jeg vil fortælle om de månelyse nætter, når vandfladen var som et sølvspejl, der af og til brødes af et plask fra et eller andet fantastisk uhyre."

15. "Vore øjne har skuet forunderlige ting."

Jeg skriver dette fra dag til dag, men jeg håber, at før jeg kommer til enden med det, vil jeg kunne sige, at der endelig skinner et lys for os gennem skyerne. Endnu øjner vi intet middel til at slippe bort, og vi længes bittert efter det. Alligevel kan jeg godt forestille mig, at den dag kommer, da vi vil være glade, fordi vi blev holdt tilbage her mod vor vilje og fik lejlighed til at se noget mere af dette forunderlige land og de skabninger, som lever her.

Indianernes sejr og abefolkets udryddelse var virkelig et vendepunkt for os. Fra da af var vi virkelig herrer på højsletten, for indianerne så op til os med en blanding af frygt og taknemmelighed, efter at vi med vore mærkelige kræfter havde bistået dem imod deres arvefjende. Muligvis ville de ikke have noget imod atter at blive af med så mægtige og uberegnelige personer som os, men de havde ikke prøvet at vise os nogen måde, hvorpå vi kunne komme bort fra plateauet. Der havde, efter hvad vi kunne få ud af deres tegnsprog, engang været en tunnel, hvorigennem man kunne nå landet under os, nemlig den, hvis udgang vi havde set, dengang vi gik rundt om klippen. Det var uden tvivl ad denne vej, at såvel abemenneskene som indianerne til forskellige tider havde nået toppen, og Maple White havde fulgt den samme vej sammen med sin kammerat. Så sent som året før havde der imidlertid været en frygtelig jordrystelse, og den øverste del af tunnellen var styrtet sammen og forsvundet fuldstændig. Indianerne kunne derfor kun ryste på hovedet og trække på skuldrene, når vi udtrykte vort ønske

om at komme ned. Det kan godt være, at de ikke kan, men det kan også tænkes at de ikke *vil* hjælpe os til at komme bort.

Efter afslutningen af det sejrrige felttog blev de overlevende abefolk (under frygtelige jammerskrig) drevet tværs over plateauet til indianerboligerne, hvor de fik anvist bosteder og fremover skulle være underkastede deres nye herrer. Det var en slags råt og primitivt, forhistorisk billede af jøderne i Babylon eller israelitterne i Ægypten. Om natten kunne vi høre den langtrukne klagesang af en eller anden primitiv Ezekiel, der sørgede over den svundne storhed. Brændehuggere og vandbærere skulle de fra nu af være.

To dage efter slaget havde vi opslået vor nye lejr ved foden af indianernes klippe. De havde tilbudt os at dele deres huler med os, men lord John ville under ingen omstændigheder så meget som overveje denne mulighed, da det ville bringe os i deres magt, hvis de skulle tænke på en eller anden slags forræderi. Vi bevarede altså vor uafhængighed, og holdt vore våben rede for alle eventualiteters skyld, men stod ellers på den venskabeligste fod med stammen. Vi aflagde jævnligt besøg i deres huler, som var meget ejendommelige, omend det ikke var os muligt at se, om de var skabt af naturen eller af menneskehænder. De lå alle i det samme jordlag, hvor de var gravet ind i en blød stenart, som lå mellem den vulkanske basalt, der dannede klippen ovenover, og grundfjeldet, som var granit.

Indgangene lå omtrent atten fod over grunden, hvorfra der førte nogle snævre og stejle stentrapper op til dem, som ikke tillod noget stort dyr at passere. Indvendig var de varme og tørre, og strakte sig vandret i forskellig længde ind i bjergsiden, med jævne, grå vægge, som var dekoreret med en mængde

ganske glimrende tegninger. De var udført med trækul og forestillede de forskellige dyr, der levede på plateauet. Hvis hele dyrelivet forsvandt heroppe, ville en fremtidig opdagelsesrejsende på disse vægge finde udmærkede beviser for den særegne fauna – der var billeder af både dinosaurer, fiskeøgler og iguanodoner – som havde levet der så langt op i tiden.

Efter at vi havde erfaret, at de vældige iguanodoner blev holdt som tamt slagtekvæg, og simpelthen udgjorde omvandrende kødlagre, bildte vi os ind, at indianerne, selv med de primitive våben, de havde til rådighed, havde gjort sig til herre over højsletten. Vi opdagede dog snart, at dette ikke var tilfældet, og at mennesket stadig kun opholdt sig her på nåde.

Det var tre dage efter, at vi havde opslået vor lejr under indianerbyen, at tragedien indtraf. Challenger og Summerlee var gået ned til søen, hvor nogle af de indfødte efter deres anvisninger var i færd med at harpunere nogle af de store firben. Lord John og jeg var i vor lejr, mens en del af de øvrige indianere var spredt ud over den græsklædte skråning foran deres huler, beskæftiget på forskellig vis. Pludselig lød der et alarmskrig, og ordet "stoa" gav genlyd fra hundreder af struber. Fra alle sider kom mænd, kvinder og børn styrtende for at søge ly i hulerne.

Da vi så op, opdagede vi, at de råbte og vinkede til os oppe fra klipperne, at vi også skulle skynde os at krybe i ly. Vi greb vore rifler og løb ud for at se, hvad det kunne være for en fare, der truede. Pludselig så vi en lille flok indianere, tolv til femten i tallet, komme løbende ud fra skoven, som gjaldt det livet. Lige i hælene på dem kom to af de forfærdelige monstre, som havde

forstyrret vor lejr den første nat og forfulgt mig på min vandring i skoven. Af form var de som kæmpemæssige tudser og bevægede sig som dem i spring, men de var af en enorm størrelse – større end den største elefant. Vi havde hidtil kun set dem om natten, og de er da også nattedyr, der kun viser sig om dagen, når de bliver forstyrret i deres huler, sådan som det var sket for disse to. Vi stod aldeles lammede ved synet af dem, for deres plettede, vortede skind spillede som fiskeskæl i alle regnbuens farver, da de kom ud i solen.

Men vi fik ikke lang tid til at iagttage dem, for i løbet af nogle få minutter havde de indhentet indianerne og begyndte et grufuldt slagteri iblandt dem. De gik fremad på den måde, at de kastede sig med deres fulde vægt over en ad gangen og lod ham så ligge knust, mens de sprang på den næste. De stakkels indianere skreg af rædsel, men var hjælpeløse. De kunne kun prøve at løbe bort fra disse monstrøse dyrs målrettede og forfærdelige angreb. En ad gangen faldt de som ofre, og der var næppe et halvt dusin tilbage, da jeg og lord John kunne komme dem til hjælp. Men vor bistand hjalp kun lidt, og udsatte blot os for den samme fare. Vi tømte vore magasiner på dem i en afstand af under to hundrede meter, og sendte dem skud på skud, men uden at gøre mere skade end om vi havde kastet papirkugler efter dem. De sløve reptilier var ligegyldige for smerte og sår, og deres livsnerve, som ikke blev styret fra en central hjerne, men lå spredt ud langs rygsøjlen, kunne ikke rammes af vore våben. Alt, hvad vi kunne gøre, var at sinke dem ved at aflede deres opmærksomhed med glimtet og knaldet fra vore våben, og derved give både indianerne og os selv tid til at komme i sikkerhed. Men hvad det tyvende århundredes

eksplosive kugler ikke kunne udrette, det lykkedes omsider for indianernes forgiftede pile. De var dyppet i strophantus-saft og bagefter indgnedet med forrådnet kød. Under jagt var disse pile ikke til synderlig nytte, for giften virkede langsomt, og det sårede dyr kunne altid få tid til at dræbe sin angriber, før det selv døde. Men her, hvor de stod i sikkerhed oven for de smalle stentrapper, kunne de sende de angribende dyr en regn af pile og med sindsro afvente virkningen. I løbet af et par minutter formelig strittede de af pile, der sad fast i huden, mens de uden noget tegn på smerte vedblev at prøve at komme op ad den smalle sti til deres ofre, dog uden held. De kom kun et par meter op, før de atter gled tilbage Men endelig virkede giften. En af dem gav en dyb grynten fra sig, lagde det flade hoved på jorden og blev liggende. Den anden sprang rundt og rundt, mens den udstødte skarpe skingrende skrig, indtil den også faldt sammen og vred sig i dødskrampe. Så stivnede den og lå stille. Med høje glædeshyl stormede indianerne ned fra deres boliger og dansede en triumfdans omkring de døde legemer, i vild fryd over at to af deres farligste fjender var blev dræbt. Samme aften blev de vældige kroppe hugget i stykker og slæbt bort – ikke for at blive spist, for giften fra pilene var jo stadig i deres kød – men for at de ikke skulle ligge og forpeste omgivelserne. Deres store krybdyrhjerter, hvert af dem så stort som en hovedpude, blev dog liggende en stund og vedblev at slå, langsomt og regelmæssigt, i en slags frygteligt, selvstændigt efterliv. Først tredjedagen efter dyrenes død var deres energi udtømt, og de skrækkelige tingester blev stille.

En dag, når jeg har et bedre skrivebord end en køddåse og en bedre pen end en snart opslidt blyant, vil jeg give en fyldigere

beskrivelse af vort liv hos Accala-indianerne og alle de vidunderlige ting, vi så og oplevede i Maple White Land. Erindringen vil altid leve hos mig, og så længe der er et åndedrag tilbage i min krop, vil hver eneste time og alt, hvad jeg foretog mig, stå lige så klart for mig som de tidligste, farverige minder fra min barndom. Ingen nye indtryk vil nogensinde kunne udslette de minder, der står så dybt indgraveret i min sjæl. Jeg vil fortælle om den herlige måneskinsnat på midtsøen, da en ung ichtyosaurus – en mærkværdig skabning, halvt sæl og halvt fisk at se til, med et bendækket øje på hver side af snuden og et oppe i panden – blev fanget i et net og nær havde væltet vor kano, før vi fik den bragt ind til land, og jeg vil fortælle om den grønne vandslange, der samme nat skød frem af sivene og bortførte styrmanden på Challengers båd. Jeg vil også fortælle om den store hvide natteskabning, som beboede en modbydelig sump øst for søen, og som lyste med en svag fosforglans, hver gang vi så den, men som vi aldrig kunne komme nær nok til at danne os noget tydeligt begreb om dens natur. Indianerne var så rædselsslagne for den, at de ikke turde komme i nærheden af stedet, og skønt vi to gange så den under vore ekspeditioner, var det umuligt at komme gennem det dybe moseterræn, hvor den levede. Alt, hvad jeg kan sige om den er, at den var større end en ko, og udsendte en højst mærkværdig, muggen stank. Og jeg skal heller ikke glemme at fortælle om den store fugl, som jog Challenger gennem skoven helt op til indianerhulerne – en stor fugl, som løb i stedet for at flyve, langt større end en struds og med en krum, gribbeagtig hals og et grumt hoved, der gjorde den til døden selv. Idet Challenger klatrede op i sikkerhed, fik han det bageste af støvlen skåret af som med en

skarp kniv af et bid af dens rædsomme næb. Denne gang slog dog vore moderne våben til. Lord Roxton nedlagde bæstet, som målte tolv fod fra hoved til fod, og vor forpustede men henrykte professor oplyste os om, at det var en "phororachus". Jeg håber at leve længe nok til at få lov at se dens fladpandede, ondskabsfulde kranium indtage en særskilt niche på et museum i London! Til sidst vil jeg ganske givet også fortælle om den toxodon, et kæmpemæssigt, ti fod langt marsvin med fremstående tænder, som vi dræbte, mens den drak i det grå morgenlys ved søens bred.

Alt dette og mere skal jeg nærmere beskrive engang, og jeg vil da også omtale de henrivende lune sommeraftener, som vi tilbragte liggende i græsset sammen som gode kammerater, mens vi beundrede de mærkelige fugle, der kredsede over os, og de sære, ukendte dyr, som kom krybende ud af deres huler for at se på os. Jeg vil fortælle om træerne med de skønne, farverige frugter, om de overdådigt duftende blomster og om de herlige månelyse nætter, når vandfladen var som et sølvspejl, der af og til brødes af et plask fra et eller andet fantastisk uhyre, og det glimtede grønt på overfladen, når dybets beboere færdedes under den. Sådanne scener skal mine tanker og min pen dvæle ved en gang i fremtiden.

Men, vil De sikkert spørge, hvorfor denne forsinkelse og dvælen, når jeg og mine kammerater langt hellere burde være beskæftiget dag og nat med at udtænke midler til at vende tilbage til den civiliserede verden? Svaret er, at der ikke var én af os, som ikke arbejdede på dette, men alt, hvad vi forsøgte, var forgæves. Én ting havde vi meget hurtigt fået vished om, og det var, at indianerne ikke ville hjælpe os. I enhver anden

henseende var de vore venner – ja, jeg kan næste sige vore hengivne slaver – men så snart vi ville have dem til at hjælpe os, f.eks. med at løfte en planke, der kunne danne bro over afgrunden, eller bad dem om at vise os, hvordan man lavede reb af læderstrimler eller lianer, blev vi mødt af en venlig, men uovervindelig afvisning. De smilede, blinkede og rystede på hovedet, og videre kom vi ikke. Selv den gamle høvding mødte os med den samme stædige afvisning, og den eneste, der viste os sympati, var Maretas, den unge høvding, som vi havde frelst fra abefolket. På mange måder viste han os, at han var bedrøvet på vore vegne, men han turde eller kunne ikke hjælpe os. Lige siden den endelige sejr over abemenneskerne havde de anset os for at være en slags overmennesker, der bar sejren i løbene på deres mærkelige våben, og de mente, at lykken ville blive ved at være med dem, så længe vi var der. De tilbød hver af os en lille rødhudet kone og en privat hule, hvis vi bare ville glemme vort eget folk og blive hos dem for bestandig. Foreløbig foregik alt under de venskabeligste former, hvor langt fra hinanden deres og vores ønsker end måtte være, men vi følte, at vore planer til at komme bort nødvendigvis måtte være hemmelige, da vi havde grund til at befrygte, at vi ellers ville blive holdt tilbage med magt.

Til trods for faren for dinosaurer (der ikke er så stor igen, undtagen om natten, for som jeg vist har nævnt, er det på den tid, de er mest aktive) havde jeg to gange været ovre ved vor gamle lejr for at tale med Zambo, der stadig holdt vagt og passede på neden for klippen. Mit blik fo'r ud over den store slette i håb om langt borte at få øje på den hjælp, vi havde bedt

om. Men de store, kaktusbestrøede bakker strakte sig tomme og livløse helt ud til den fjerne horisont.

"De vil snart komme, massa Malone. Før der er gået en uge til, vil indianer komme tilbage og bringe reb og hente jer ned." Sådan lød vor gode Zambos opmuntrende svar.

Jeg havde en mærkværdig oplevelse, da jeg var på vej tilbage efter det sidste besøg, hvor jeg havde været borte en hel nat. Jeg gik ad den nu så velkendte vej og var kommet i nærheden af pterodactylernes sump, da jeg så en ganske forbavsende skabning nærme sig. Det var et menneske, der gik inde i en slags klokkeformet bur, lavet af bøjede bambusrør. Da jeg kom nærmere, opdagede jeg til min forbløffelse, at det var lord John. Ved synet af mig smuttede han ud af sin underlige beskyttelsesdragt og kom leende, men, forekom det mig, noget forlegen, hen til mig.

"Nåda, unge mand," sagde han, "hvem kunne nu have tænkt sig, at man skulle møde Dem her."

"Hvad i alverden har De for?" spurgte jeg.

"Besøger mine venner, pterodactylerne," sagde han.

"Men hvorfor dog?"

"Interessante dyr, synes De ikke også? Men noget asociale. Grim opførsel over for fremmede, som De vel husker. Lavede mig derfor denne tingest, som kan holde dem lidt på afstand."

"Men hvad vil De i sumpen?"

Han så spørgende på mig, og det så ud, som om han betænkte sig på svaret.

"Tror De," sagde han omsider, "at man absolut må være professor for at være videbegærlig? Jeg studerer de yndige tingester. Det må være Dem nok."

"Jeg beder om undskyldning."

Han fik straks sit gode humør igen og gav sig til at le.

"Alt forladt, sønnike. Jeg er i færd med at fange en lille djævlekylling til Challenger; det er i hvert fald en del af mit ærinde her. Nej, jeg ønsker ikke selskab. Buret her beskytter mig, men ikke Dem. Farvel! Jeg kommer tilbage til lejren, når mørket begynder at falde på."

Han vendte sig om, og jeg forlod ham, vandrende gennem skoven i sit mærkelige bur.

Var lord Johns opførsel mærkværdig, så var Challengers det i endnu højere grad. Jeg skal bemærke, at han tilsyneladende havde en mærkelig tiltrækningskraft for stammens kvinder, og at han til stadighed bar et stort palmeblad med sig til at vifte dem bort som fluer, når de blev for nærgående i deres opmærksomheder. At se ham gå omkring som en slags operette-sultan med dette autoritetstegn i hånden, det sorte skæg strittende frem foran ham, fødderne vendt udad ved hvert skridt og et helt optog af storøjede indianerpiger bag sig i deres sparsomme bark-lændeklæder, det er et af de mest groteske billeder, jeg har i min erindring. Summerlee var fuldt optaget af højslettens insekt- og fugleliv, og tilbragte al sin tid (når lige undtages de ikke så få øjeblikke, som han helligede til at overfalde Challenger, fordi han endnu ikke havde fundet på midler til at hjælpe os bort) med at rense sine prøver og sætte dem i orden.

Challenger havde fået den vane at gå bort hver morgen uden at betro os, hvor han gik hen. Når han kom tilbage fra disse udflugter, så han altid ud, som om han bar på store, hemmelige planer. Men en dag kom han, i al sin herlighed med palmeblad

og hele flokken af forelskede beundrerinder, og førte os hen til sit skjulte værksted, hvor han fortalte os om sine hemmelige planer.

Han førte os derpå til en lille lysning i en palmeskov, hvor der fandtes en af disse springende mudderkilder, som jeg allerede har omtalt. Rundt om den lå der en del læderremme, som var skåret ud af en iguanodons hud, og der lå også en stor tom sæk, der viste sig at være den tørrede og skrabede mave af en af de store fiskeøgler fra søen. Sækken var syet sammen i den ene ende, og i den anden var der kun en ganske lille åbning. Ud af denne åbning stak nogle bambusrør, som var sat i forbindelse med nogle lertragter, der opsamlede gassen fra den kogende kilde. Sækken, der på den måde fyldtes med gas, svulmede lidt efter lidt op, og viste en så udpræget opadstigende tendens, at Challenger måtte gøre den fast til de omgivende træers stammer ved hjælp af sine læderremme. I løbet af en halv time havde sækken nået en ganske anstændig størrelse, og den hev og sled i sine remme på en måde, der viste, at den ville være i stand til at bære en ikke helt ringe vægt. Challenger stod og så på den med et udtryk som en lykkelig fader, der betragter sin førstefødte, mens han smilede og strøg sit skæg i tavs selvtilfredshed, og så på frugten af sin tankevirksomhed. Summerlee var den første, der brød tavsheden.

"Det er da ikke Deres mening, at vi skal gå op i den tingest?" sagde han beskt.

"Det er meningen, kære Summerlee, at give Dem et sådant bevis på dens kraft, at De derefter ikke vil betænke Dem på at gå op i den."

"Slå hellere den tanke af hovedet med det samme," sagde Summerlee afgjort. "Intet i verden skal få mig til at begå en sådan dårskab. Lord John, jeg stoler da på, at De ikke vil finde Dem i den galskab?"

"Pokkers genialt, er hvad jeg vil kalde det," sagde vor lord. "Jeg kunne nok lide at se den i arbejde."

"Det tænkte jeg nok," sagde Challenger. "I flere dage har jeg anstrengt al min tankes kraft på at regne ud, hvordan vi kan komme ned heroppe fra. Vi er jo nu sikre på, at det ikke er muligt at klatre ned, og at der ikke mere er en tunnel. Vi er heller ikke i stand til at konstruere nogen form for bro, som kan benyttes til at kommer over på det "tårn", vi brugte til at komme hertil. Hvilke midler havde jeg så til rådighed? For nogen tid siden bemærkede jeg til vor unge ven her, at gejseren udsendte brint i fri form. Der var ikke langt fra denne tanke til ideen om en ballon. Jeg indrømmer, at jeg i nogen tid ikke var i stand til at regne ud, hvordan jeg skulle finde en beholder til at opsamle gassen, men kom så i tanker om de enorme indvolde, disse reptiler jo har, og det viste mig løsningen på problemet. Og her er så resultatet!"

Han stak fingeren i reversen på sin lasede jakke og pegede stolt med den anden.

Gas-sækken var nu svulmet op til en smuk rund ballon og trak voldsomt i sine fortøjninger.

"Han er bindegal!" fnøs Summerlee.

Men lord John var henrykt. "Kløgtig gammel dreng, ikke sandt?" hviskede han til mig, og tilføjede derpå højere til Challenger: "Men hvorfra får vi en gondol?"

"Gondolen er det næste. Jeg har allerede udkastet planen til dens fremstilling og til at fastgøre den til ballonen. Imidlertid vil jeg vise Dem, hvor glimrende min opfindelse vil kunne bære vor vægt."

"Kan den bære os alle?"

"Nej, en ad gangen. Det er min plan, at vi skal gå ned en ad gangen ligesom i en faldskærm; midlerne til at få ballonen op igen skal jeg nok finde ud af. Hvis den kan bære vægten af én person og sætte ham blidt og forsigtigt ned, så har den udført alt, hvad jeg forlanger af den. Nu vil jeg vise Dem, hvor stor en vægt den kan bære."

Han slæbte en stor basaltsten frem, der var dannet således, at et tov let kunne fastgøres til den. Dette tov var et af dem, vi havde bragt med os, dengang vi besteg "tårnet". Det var over hundrede fod langt, og skønt det var meget tyndt, var det også meget stærkt. Han havde fået lavet et net af læder med mange remme hængende ned fra det. Dette net blev anbragt over ballonens kuppel og remmene samlet under den, så at vægten blev ligeligt fordelt over et stort område. Så blev basaltstenen fæstet til de samlede remme, og med rebet hængende under den. Rebet blev snoet tre gange om professorens arm.

"Nu vil jeg," sagde han med et strålende forventningsfuldt smil, "demonstrere min ballons bæreevne for Dem." Og med sin kniv skar han remmene over, som holdt den.

Aldrig har vor ekspedition været i større fare for komplet undergang. Ballonen skød til vejrs med en utrolig fart. Samtidig blev Challenger slået omkuld og trukket op med den. Jeg fik lige tid til at slynge mine arme om hans liv, før mine egne ben slap jorden. Lord John tog et sandt jerngreb i mine

ben, men jeg følte, at han også gik til vejrs. Et kort øjeblik fik jeg et syn af fire eventyrere, der hang som en række pølser på snor i luften over det land, de havde udforsket. Lykkeligvis var der grænser for, hvad rebet – men tilsyneladende ikke ballonen selv – kunne bære, og det brast, før denne helvedesmaskine var faret til himmels med os. Der lød et skarpt smæld, og så lå vi i en bunke på jorden med rebet i en bunke oven på os. Da vi atter kom på benene, så vi højt oppe i skyerne ballonen med basaltstenen som en lille mørk plet. Den steg stadig.

"Glimrende!" råbte Challenger og gned sig på den arm, han havde stødt.

"En aldeles glimrende og tilfredsstillende prøve! Aldrig havde jeg drømt om et så fortrinligt resultat. I løbet af en uge, mine herrer, skal der blive lavet en ny ballon, og så kan De regne med i al magelighed at kunne tage de første skridt på vor hjemrejse."

Hidtil har jeg fortalt alting i den rækkefølge som det indtraf. Nu slutter jeg min beretning siddende nede i vor gamle lejr ved foden af klippen, hvor den gode Zambo har ventet så længe. Alle vore farer og besværligheder ligger som en drøm bag den skrækindjagende klipperand, der hæver sig højt over vore hoveder. Vi er steget ned i god behold, skønt på den mest uventede måde. I løbet af seks uger eller to måneder kan vi være i London, og måske kommer vi samtidig med dette brev. Vore tanker og længsler flyver forud til den store moderby, som er os så dyrebar.

Det skete selvsamme aften efter den dag, da vi havde haft det farefulde eventyr med Challengers hjemmelavede ballon. Jeg

har vist fortalt, at det eneste menneske, der viste nogen sympati for vort ønske om at komme bort, var Maretas, den unge høvding, vi havde frelst. Han alene nærede intet ønske om mod vores vilje at holde os tilbage i dette sære land, det havde han fortalt os ved hjælp af det meget udtryksfulde tegnsprog, han betjente sig af. I skumringen den aften kom han ned til vor lejr og gav mig (for af en eller anden grund havde han altid næret en særlig forkærlighed for mig, måske fordi jeg var den, hvis alder var nærmest hans) en lille rulle bark, og idet han pegede betydningsfuldt op på hulerne over os, lagde han en finger på sine læber som for at påbyde mig tavshed, og så løb han bort igen.

Jeg rullede barken op, og i lyset af vort bål undersøgte vi det sammen. Det var omtrent en fod i kvadrat, og på indersiden var der ridset de tegn, som jeg gengiver nedenunder.

De var smukt udført med trækul på den hvide bark, og i begyndelsen syntes jeg, det lignede en slags groft musikpartitur.

"Hvad det nu end kan være," sagde jeg, "så er det noget af betydning for os. Det kunne jeg se på hans ansigt."

"Hvis vi da ikke er løbet ind i en primitiv spøgefugl," mente Summerlee. "Jeg mener, at den slags ligger meget dybt i den menneskelige natur."

"Det er tydeligt nok en slags skrift," sagde Challenger.

"Det ser ud som en slags puslespil," sagde lord John og lænede sig fremover for at se nærmere på det. Men pludselig rev han det ud af hånden på mig og råbte: "Jeg tror, jeg har det! Knægten har ret! Se her! Hvor mange tegn er der? Atten! Godt! Og når man tænker sig om, så er der er også atten huler i bjergsiden over vore hoveder."

"Han pegede også op på hulerne, da han gav mig det," sagde jeg.

"Det afgør sagen. Det er et kort over hulerne. Se blot! De ligger i række; nogle af dem er dybe, nogle korte, nogle forgrenede, det har vi selv set. Det er et kort, og dér er sat et kryds. Hvad skal det vise? Det ser ud til at markere en hule, der er langt dybere end de andre."

"En, der går igennem!" udbrød jeg.

"Jeg tror, at vor unge ven har gættet gåden," sagde Challenger. "Hvis den hule ikke går igennem, så forstår jeg ikke, hvorfor denne unge mand, som har alle mulige grunde til at mene os det godt, skulle henlede vor opmærksomhed på den. Men hvis den virkelig *går* lige igennem og munder ud på den anden side, så kan der ikke være mere end hundrede fod ned til grunden."

"Hundrede fod!" brummede Summerlee.

"Vort reb er mere end hundrede fod langt," sagde jeg. "Vi kan godt komme ned."

"Men indianerne i hulen?" indvendte Summerlee.

"Der er ingen indianere i hulerne lige over os," sagde jeg, "de bliver kun brugt til oplagsrum. Lad os straks gå op og undersøge stedet."

Der vokser en harpiksfyldt træart på højsletten – en art araucaria, ifølge vor botaniker – som indianerne bruger til fakler. Vi forsynede os med hver sin brand, og begav os på vej op ad de overgroede trin, som førte til den hule, der var markeret på tegningen. Den var, som jeg havde sagt, tom med undtagelse af nogle store flagermus, som baskede os om ørene, da vi gik ind. For ikke at vække indianernes opmærksomhed gik vi frem i mørke, indtil vi var kommet omkring nogle hjørner og så dybt ind i hulen, at vi kunne tænde faklerne uden fare. Vi stod i en god tør tunnel med glatte, grå vægge, der var dekoreret med de indfødtes tegninger. Loftet hvælvede sig i en bue over os, og der var tørt hvidt sand på gulvet. Vi løb ivrigt igennem den, indtil vi mødte en lodret væg, som spærrede os vejen. Det var ren klippe, uden så meget som en revne, der var stor nok til, at en mus kunne være sluppet igennem. Der var ingen udvej for os her.

Vi stirrede bittert på denne uventede hindring. Det var ikke resultatet af et jordskælv, sådan som i den tunnel, vi før havde fundet, og som engang havde ført op til plateauet. Siderne og spærringen så nøjagtig ens ud. Det var, og havde altid været, en blindgyde.

"Skidt med det, mine venner," sagde den ukuelige Challenger. "Vi har jo stadig min ballon."

Summerlee stønnede.

"Kan vi være gået ind i den forkerte hule?" foreslog jeg.

"Bestemt ikke, min unge ven," sagde lord John og pegede med en finger på kortet. "Nummer sytten fra højre og to fra venstre. Det kan kun være denne."

Jeg så på krydset, han pegede på, og udbrød så fornøjet:

"Jeg tror, jeg har det! Kom, følg mig! Følg mig!"

Jeg ilede tilbage samme vej, vi var kommet, med faklen højt løftet.

"Her," sagde jeg, idet jeg pegede på nogle tændstikker på gulvet; "det var her, vi tændte faklerne."

"Præcis."

"Nuvel, ifølge kortet deler gangen sig i to, og i mørket er vi gået forbi det sted, hvor den deler sig, før vi fik ild på faklerne. Vi skulle kunne finde den anden gren på højre side, når vi går ud."

Det var, som jeg havde sagt. Vi var ikke kommet tredive meter, før en stor, mørk åbning viste sig i hulens væg. Vi drejede ind i den, og fandt at vi nu stod i en langt større gang end den forrige. Vi fo'r afsted, åndeløse af utålmodighed, adskillige hundrede meter. Pludselig så vi et glimt af rødt lys i gangens sorte mørke foran os. Vi standsede forbavsede. Lyset flammede ikke; det var en fast lysende flade, som syntes at spærre os vejen. Vi ilede afsted i retning af det. Ingen lyd, ingen varme, ingen bevægelse, kun stadig denne lysende flade, der fik hulens vægge til at ligne sølv og gulvet til at glimre, som var sandet pulveriserede ædelsten. Omsider var vi den så nær, at vi kunne se, at fladen var rund.

"Ved Gud, det er månen!" råbte lord John. "Vi er igennem, kammerater, vi er igennem!"

Det var virkelig fuldmånen, som kastede sit lys ind igennem en klippespalte, der ikke var bredere end en vinduesåbning, men stor nok som gennemgang for os. Da vi bøjede os ud, så vi, at nedstigningen ikke kunne blive vanskelig, og at jordoverfladen ikke lå særlig langt nede under os. Det var ikke så underligt, at vi ikke havde opdaget stedet i sin tid nedefra, da

klipperne sprang frem over det, og desuden ville en opstigning have været så vanskelig, at vi næppe ville have indladt os på nogen nærmere undersøgelse. Vi sikrede os, at vi ville kunne komme ned ved hjælp af vort reb, og vendte så glade tilbage til lejren for at træffe forberedelser til den følgende aften.

Alt måtte foregå hurtigt og hemmelighedsfuldt, for at indianerne ikke skulle mærke uråd og i sidste øjeblik holde os tilbage. Vore forsyninger lod vi blive tilbage og tog kun vore skydevåben og patroner med. Men Challenger havde en del uhåndterlige sager, som han for enhver pris ville have med, og særlig var der en stor kasse, som jeg ikke her må fortælle noget om, men som kostede os en del besvær.

Dagen gik langsomt, men da mørket faldt på, var vi færdige og rede til at tage afsted. Det kneb for os at få sagerne slæbt op ad trappen, men det lykkedes da, og så vendte vi os om for at kaste et sidste blik ud over dette sære land, som jeg frygter snart vil blive overrendt og udnyttet af jægere og skattesøgere, det land, hvor vi havde vovet så meget, lidt så meget, og lært så meget – *vort land*, som vi for altid vil kalde det.

Fra hulerne på vor venstre side kastedes et dæmpet, hyggeligt ildskær ud i nattemørket. Fra skråningen under os kunne man høre stemmer fra indianerne, som lo og sang. Længere borte lå den store skov, og i midten af plateauet anede man de svage glimt fra bølgerne i søen, denne moder for mange sære uhyrer. Mens vi stod der, lød et højt, spottende skrig fra et eller andet underligt dyr, klart gennem natten. Det var Maple White Land, der med sin egen stemme bød os farvel. Så vendte vi os og gik ind i den tunnel, der førte til vort hjem.

To timer efter stod vi med hele vor bagage ved klippens fod uden at have haft andet at kæmpe med end Challengers bagage. Vi lod alt ligge, hvor vi var kommet ned, og begav os straks på vej til Zambos lejr. Vi nåede den ved daggry og blev meget forbavsede ved at finde, ikke ét bål, men mindst en halv snes spredt ud over sletten. Det var hjælpeekspeditionen, der var ankommet. Der var i alt tyve indianere med reb, stager og alt, hvad tænkes kunne, til at slå bro over afgrunden med. I hvert tilfælde vil vi ikke få noget besvær med at slæbe alle vore pakker med os, når vi i morgen begynder vor rejse tilbage til Amazonas.

Jeg kan nu slutte denne beretning med et ydmygt og taknemmeligt hjerte. Vore øjne har skuet store vidundere, og jeg tror, at vore sjæle er blevet renset ved, hvad vi har gået igennem. Hver af os er på sin vis blevet et bedre og mere dybttænkende menneske. Vi gør måske et ophold i Para for at få pudset os en smule op, og i så fald når mit brev Dem, kære McArdle, før jeg selv. Om ikke andet, vil det nå London den selvsamme dag som jeg selv. Men under alle omstændigheder, min bedste McArdle, så varer det ikke længe, før jeg trykker Deres hånd.

Dyret var lettet fra sin plads og cirkulerede rundt langs væggene med en tør, læderagtig vingeklapren.

16. "En procession! En procession!"

Jeg vil gerne på dette sted rette en tak til alle vore venner i Amazonlandet for den store venlighed og gæstfrihed, der blev vist os på vor hjemrejse. Ganske særligt vil jeg takke senhor Penalosa og flere andre embedsmænd i den brasilianske statsadministration for de arrangementer, der blev gjort for at hjælpe os på vejen, og senhor Pereira i Para, hvis forudseenhed vi skylder et fuldstændigt udstyr til at gøre en anstændig fremtræden i den del af civilisationen, der modtog os i denne by. Det kan forekomme en ringe gengæld for al den venlige hjælp, vi mødte, at vi måtte bedrage vore værter sådan som vi gjorde, men efter omstændighederne havde vi intet andet valg, og jeg skal her sige dem, at de kun vil spilde både deres tid og deres penge, hvis de forsøger at følge vore spor tilbage. Alt, lige ned til navnene, er ændret i vore beretninger, og jeg er fuldstændig sikker på, at ingen, selv ikke ved de meste omhyggelige studier af dem, vil kunne komme vort ukendte land nærmere end et par tusind kilometer.

Hvad indtryk vi ellers måtte have efterladt os på vor rejse gennem Sydamerika, tror vi nok udelukkende er af lokal art, og jeg kan forsikre vore venner her i England, at vi intetsteds traf på selv antydningen af et rygte om den ophidselse, vore beretninger havde afstedkommet i Europa. Det var forresten heller ikke før *Ivernia* var mindre end fem hundrede sømil fra Southampton, at vi begyndte at modtage telegrafiske tilbud fra det ene blad og nyhedsbureau efter det andet med tilbud om uhyre vederlag for en kort beretning om vore resultater, hvoraf vi kunne se, hvor ophidset ikke blot den videnskabelige verden,

men også det brede publikum derhjemme var. Vi var blevet enige om, at ingen skildring af vore oplevelser måtte fremkomme i dagspressen, før vi havde haft et møde med medlemmerne af Zoologisk Institut. Vi var udsendt af denne institution, og den tilkom det at få vor første beretning under samme form som den, udsendelsen havde fundet sted under. Så skønt vi fandt hele den samlede presse foran os ved ankomsten til Southampton, nægtede vi pure at fortælle noget som helst, hvilket havde den naturlige afledte virkning, at der blev voldsom opmærksomhed omkring det møde, der skulle finde sted om aftenen den 7. november. Til formålet var det Zoologiske Instituts sal blevet fundet at være for lille, og man kunne kun skaffe plads i Queen's Hall i Regent Street. I bagklogskabens klare lys kan man se, at selv Albert Hall ville have været for lille.

Mødet var fastsat til den anden aften efter vor ankomst. Den første havde vi uden tvivl hver vore vigtige personlige affærer at se til. Jeg kan endnu ikke omtale, hvad jeg selv brugte den til. Det er muligt, når jeg har fået det mere på afstand, at jeg vil kunne tænke på det og måske endog tale om det med mindre følelse. Jeg har allerede vist læseren i begyndelsen af denne fortælling, hvor mine interesser lå.

Men måske må jeg hellere fortsætte historien og samtidig vise dens resultater. Jeg blev jo nærmest tvunget til at deltage i dette vidunderlige eventyr, og jeg kan ikke andet end være taknemmelig mod de magter, der tvang mig. Så en skønne dag vil jeg måske indse, at jeg ikke vil have noget forandret.

Og nu vil jeg så vende mig mod den sidste, storslåede begivenhed i vort eventyr. Mens jeg brød mit hoved med,

hvordan jeg bedst kunne beskrive det, faldt mit blik på udgaven af mit eget blad fra morgenen den 8. november, hvor min gode ven og kollega Macdona giver en fuldstændig og glimrende beretning. Hvad kan jeg gøre bedre end at give mine læsere hans udgave – med overskrifter og det hele? Jeg indrømmer ganske vist, at bladet ikke brugte for små typer i denne anledning, i sin selvglade bevidsthed om have udsendt sin egen korrespondent med ekspeditionen, – men de øvrige store dagblade holdt sig bestemt heller ikke tilbage. Så her følger altså min gode ven Macs rapport:

"DEN NYE VERDEN.

Stort møde i Queen's Hall!

Voldsomt røre!

En forunderlig hændelse!

HVAD VAR DET?

Natlige tumulter i Regent Street.

(Fra Deres særlige korrespondent)

Det meget omtalte møde i Zoologisk Institut, som var indkaldt for at høre rapporten fra den undersøgelsesekspedition, der sidste år blev udsendt til Sydamerika for at prøve de påstande, professor Challenger havde fremsat angående den fortsatte eksistens af forhistorisk liv på dette kontinent, blev afholdt i går aftes i Queen's Hall, og det kan med sandhed siges, at det

blev en oplevelse af en så sensationel karakter, at ingen, der overværede det, nogen sinde vil glemme det." (Oh, Macdona, du broder udi journalistikken, hvilke monstrøs indledning!) "Billetterne var i teorien begrænset til medlemmer med venner, men dette sidste er jo et meget elastisk begreb, og salen blev da også fuld fra gulv til loft længe før klokken otte, hvor forhandlingerne skulle begynde. Det brede publikum, som ganske uden grund var utilfredse med ikke at være indbudt, stormede dørene klokken kvart i otte, efter en længere skærmydsel, hvorunder adskillige personer kom til skade, herunder inspektør Scoble, som ulykkeligvis fik et ben brækket. Efter denne uvelkomne invasion, som ikke alene fyldte huset lige indtil den mindste korridor, men endog trængte sig ind på det område, der var forbeholdt pressen, kan det antages, at henved fem tusinde mennesker ventede på, at ekspeditionsdeltagerne indfandt sig. Da de endelig ankom, tog de plads lige overfor tribunen, hvor alle de mest fremragende videnskabsmænd, ikke blot fra vort eget land, men også fra Frankrig og Tyskland, havde taget sæde. Også Sverige var repræsenteret ved professor Sergius, den berømte zoolog fra universitet i Uppsala. De fire helte blev modtaget med en overordentlig demonstrativ hyldest. Hele auditoriet rejste sig op og råbte hurra i flere minutter. En skarp iagttager ville måske have lagt mærke til, at der hist og her blandede sig nogen protest med hyldestråbene, som lovede, at mødet ikke ville forløbe så helt glat endda. Man kan dog med sikkerhed sige, at ingen kunne have forudset den ekstraordinære vending, det faktisk kom til at tage.

Om de fire vandringsmænds ydre fremtræden er ikke meget at bemærke, eftersom deres portrætter allerede i nogen tid har været gengivet hyppigt nok i alle dagbladene. De bærer kun få spor af de afsavn og lidelser, de efter sigende har gennemgået. Professor Challengers skæg er måske en smule mere busket, professor Summerlees træk mere asketiske, lord John Roxtons skikkelse mere mager, og alle tre har fået deres hud brændt til en mørkere lød, end dengang de forlod vore kyster; men alt i alt så de ud til at være ved glimrende helbred. Hvad angår vor egen repræsentant, den velkendte sportsmand og internationale Rugby-spiller, E. D. Malone, så så han så veltrænet ud som nogensinde, da han med et veltilfreds smil på sit ærlige, omend noget ordinære ansigt så ud over forsamlingen." (Åh, Mac, du kan vente dig!)

"Da der atter var blevet ro og folk igen havde indtaget deres pladser, trådte formanden, hertugen af Durham, frem og henvendte sig til forsamlingen. 'Han ville ikke,' sagde han, 'optage publikums opmærksomhed i mere end nogle få minutter. Det tilkom ikke ham at komme professor Summerlee i forkøbet i den beretning, som han ville aflægge som komiteens repræsentant på ekspeditionen, men ville dog bemærke, at rygtet ville vide, at dens bestræbelser var kronet med overordentligt held.' (Bifald.) 'Åbenbart var eventyrets tidsalder endnu ikke ude, og der fandtes områder, hvor digterens vildeste fantasier kunne mødes med de sandheder, som bragtes for dagen af virkelighedens undersøgende forskere. Han følte trang til på egne og foreningens vegne at udtale sin glæde over, at disse modige mænd var kommet sunde og friske tilbage fra deres farefulde rejse, for det kunne ikke nægtes, at hvis der var

tilstødt dem noget alvorligt, der havde hindret deres hjemkomst, så ville det have været et uopretteligt tab for den zoologiske videnskab.' (Langvarige hurraråb, i hvilke det blev bemærket, at professor Challenger tog levende del).

Da professor Summerlee trådte frem, blev han hilst med en lige så kraftig hyldest, som før var blevet dem alle til del, og den brød atter og atter frem under hans beretning. Denne beretning gives ikke *in extenso* her, fordi den senere vil fremkomme som et supplement til den skildring af rejsen, som vil blive udgivet af min kollega, mr. Malone. Et kort referat vil derfor være tilstrækkeligt for indeværende. Professoren begyndte med at redegøre for ekspeditionens fødsel og rettede en særlig tak til sin ven, professor Challenger, som var den, der havde sat det hele i gang, og med det samme ville han her i offentlighedens påhør give Challenger en undskyldning, fordi han nogensinde havde tvivlet på hans ord. Derefter begyndte han med en beskrivelse af rejseruten, idet han dog nøje sørgede for ikke at nævne sådanne kendsgerninger, der kunne bidrage til, at publikum selv kunne finde og opsøge det omtalte bemærkelsesværdige plateau. Efter således i overordnede vendinger at havde skildret rejsen fra det øjeblik, de forlod hovedfloden, og til de nåede foden af klippen, tryllebandt han sine tilhørere med beretningen om de besværligheder, de havde haft ved deres gentagne forsøg på at overvinde dem, og hvordan det til sidst var lykkedes, skønt det havde kostet to af deres hengivne halvblods hjælpere livet. (Denne fremstilling af begivenhederne var resultatet af Summerlees bestræbelser for at undgå besværlige spørgsmål under mødet.)

Efter at have bragt sit publikum op på plateauet og fortalt, hvordan ekspeditionen var fanget blev fanget deroppe, da de mistede deres bro, skildrede han den mærkværdige højslettes rædsler og vidundere. Han talte kun lidt om sine personlige oplevelser, men lagde så meget mere vægt på det rige videnskabelige udbytte, der var indvundet ved iagttagelser af stedets forunderlige dyr, fugle, insekter og planteliv. Således havde især faunaen været særdeles rig på slægterne Coleoptera og Lepidoptera, hvoraf der i løbet af få uger var blevet indsamlet og artsbestemt seksogfyrre nye arter af den første og fireoghalvfems af den anden. Det var dog især de større dyr, og særligt de af de større dyr, som man ellers mente var uddøde for millioner af år siden, publikums interesse samlede sig om. Han var da også i stand til at opregne en hel række navne på disse dyr, men han tvivlede ikke på, at listen over dem ville blive meget længere, når landet engang blev undersøgt mere systematisk. Han og hans rejsefæller havde set mindst et dusin væsener, de fleste ganske vist på afstand, som ikke havde lignet noget som helst, der var kendt af videnskaben. Disse ville til sin tid blive undersøgt og artsbestemt. Han nævnede til eksempel en slange, hvis skind var af en dyb purpurfarve, og som var halvtreds fod lang. Han talte også om en hvid skabning, formodentlig et pattedyr, der lyste med fosforglans om natten, og et stort sort møl, hvis bid af indianerne blev anset for at være overordentlig giftigt. Og selv når man så bort fra sådanne fuldstændig nye og ukendte livsformer, var plateauet også særdeles rigt på kendte præhistoriske skabninger, som i nogle tilfælde daterede sig helt tilbage til den tidligste Jura-periode. Blandt disse kunne han nævne den kæmpemæssige, groteske

stegosaurus, som blev observeret af mr. Malone, mens den drak ved søbredden, og som var aftegnet i en skitsebog af den amerikanske opdagelsesrejsende, der først var trængt ind i den ukendte verden. Han nævnede iguanodonen og pterodactylen, de første af de vidundere, som de havde mødt, og han fik det til at løbe koldt ned ad ryggen på tilhørerne ved at skildre den forfærdelige kødædende dinosaurus, som ved mere end en lejlighed havde forfulgt nogle af ekspeditionens deltagere, og som var det mest formidable og forfærdelige af alle de væsener, de havde mødt. Så gik han videre til den vældige, glubske fugl, phororachus, og kæmpehjorten, som for ikke så mange tusind år siden endnu fandtes her i landet. Men det var dog først, da han begyndte at fortælle om den centrale søs mysterier, at publikum blev fuldstændig revet med. Man måtte knibe sig i armen for at være sikker på, at man var vågen, når man hørte denne møgterne og praktisk indstillede professor med den kolde og afmålte stemme stå og beskrive de treøjede fiskeøgler og kæmpemæssige søslanger, som bebor dette fortryllede vand. Han sluttede med en skildring af indianernes liv og den mærkværdige koloni af menneskelignende aber, som man måtte anse for at være en udviklet form af java-mennesket, og derfor stod nærmere end noget andet til den hypotetiske skabning, man almindeligt kalder "*missing link*". Til sidst beskrev ham med et stænk af humor Challengers geniale, men overordentlig farlige aeronautiske opfindelse, og endelig afsluttede han sin mindeværdige tale med en beskrivelse af den måde, hvorpå ekspeditionen til sidst fandt vej tilbage til civilisationen.

Man havde ventet, at mødet hermed skulle slutte efter en tak til ekspeditionens medlemmer, frembragt af professor Sergius fra universitetet i Uppsala, men man blev hurtigt klar over, at det ikke skulle gå så fredeligt af. Under foredraget havde man nu og da hørt enkelte protester, og da professor Summerlee havde sluttet, rejste dr. E. Illingworth fra Edinburgh sig op midt i salen og bad om ordet. Han spurgte, om der ikke skulle fremsættes et ændringsforslag, før der blev vedtaget en resolution.

Formanden: 'Jo, hvis det findes nødvendigt.'

Dr. Illingworth: 'Jeg finder det nødvendigt, Deres Nåde.'

Formanden: 'Så lad os høre det.'

Professor Summerlee (springer op): 'Deres Nåde, jeg må bemærke, at denne mand har været min personlige fjende siden vor disput i *Videnskabeligt Kvartalsskrift* angående Bathybius' sande natur?'

Formanden: 'Jeg kan ikke tage hensyn til personlige følelser. Dr. Illingworth kan fortsætte.'

Dr. Illingworth blev i begyndelsen ganske overhysset af ekspeditionens venner, og der blev endog gjort forsøg på at rive ham omkuld. Men han var en stor, kraftig mand med en særdeles gennemtrængende stemme, og det lykkedes ham at holde stand, så at han omsider fik fremført, hvad han ville. Det var klart, allerede dengang han til at begynde med havde rejst sig, at han havde en del venner og sympatisører rundt om i salen, omend de kun udgjorde mindre del af publikum. Den største del af tilhørerne kunne nok beskrives som neutralt afventende.

Dr. Illingworth roste først i høje toner de to professorers videnskabelige arbejde. Han havde intet som helst personligt imod de to lærde herrer, og han blev kun drevet af sin kærlighed til den videnskabelige sandhed. Hans stilling var akkurat den samme, som professor Summerlees havde været på det møde, der gik forud for ekspeditionen. Den gang var det Summerlee, der betvivlede Challengers ord. Nu var der bare sket den forandring, at samme Summerlee selv stod frem og præsenterede de samme påstande, som han før havde bestredet. Var der egentlig nogen mening i af den grund at tage dem for fuldt troværdige? ('Ja' – 'Nej', og vedvarende tilråb, under hvilke man hørte Challenger fra sin plads bede om tilladelse til at tage Illingworth ved kravebenet og smide ham på gaden). For et år siden stod der en enkelt mand her og hævdede utrolige ting; nu stod der fire og hævdede endnu mere utrolige ting. Kunne dette tages som noget endeligt bevis i en sag, hvor emnet var af en så revolutionerende og fantastisk karakter? Der havde jo nylig forekommet eksempler på visse rejsende, som kom ud af det ukendte med nogle historier, som var blevet lovlig hurtigt accepteret som sandhed. Skulle det mon også være tilfældet her, i selve Londons Zoologiske Institut? Han medgav, at dets medlemmer var mænd af en vis karakterfasthed. Men menneskenaturen kan være en mærkelig størrelse. Selv professorer kan lade sig lede på afveje af et ønske om berømmelse. Ligesom møl holder vi jo alle af at komme nær til lyset. Berømtheder holdt af at høste på deres rivalers mark, og journalister stillede sig som regel ikke afvisende over for sensationer, selv ikke når man var nødt til at tage fantasien til hjælp. Hvert af ekspeditionens medlemmer havde jo i grundet

et personligt motiv til at få mest muligt ud af historien. ('Buh! Ud med ham!') Han ville skam ikke komme med nogen antydninger. ('Jamen det gør du jo!' med flere afbrydelser.) Det materiale, der blev fremlagt til understøttelse af disse ... eventyr ... var jo i virkeligheden ret tyndbenede. Hvad bestod de egentlig i? Nogle fotografier. Var det virkelig muligt, at man i vor tidsalder med dens muligheder for på underfundig vis at forvanske og forandre fotografier kunne acceptere sådanne som bevismateriale? Og hvad mere? Man havde fået en historie om en flugt og en nedstigning med reb, som skulle have forhindret tilstedeværelsen af større beviser. Meget opfindsomt, men ikke overbevisende. Han havde forstået, at lord John Roxton skulle være i besiddelse af kraniet af en phororachus. Han kunne så kun bemærke, at han svært gerne ville se dette kranium.

Lord John Roxton: 'Kalder den fyr mig for en løgner?' (Almindelig tumult.)

Formanden: 'Til orden! Til orden! Dr. Illingworth, jeg må anmode Dem om at afslutte Deres bemærkninger, og straks fremsætte Deres forslag.'

Dr. Illingworth: 'Jeg bøjer mig, Deres Nåde, skønt jeg egentlig havde meget mere at sige. Jeg foreslår da, at man takker professor Summerlee for hans interessante beretning, men lader sagen stå hen som: *Ubevist* – indtil en større, og forhåbentlig mere troværdig ekspedition har haft lejlighed til at undersøge selve stedet.'

Sproget er ikke rigt nok til at skildre det spektakel, som nu brød løs. En stor del af publikum udtrykte deres indignation overfor en sådan bagtalelse ved høje tilkendegivelser af

uenighed og råb som: 'Sludder!' 'Træk det omgående tilbage.' 'Smid ham ud!' På den anden side kun man høre de utilfredse – og man kan ikke nægte, at der var temmelig mange – komme med tilråb til støtte for forslaget som f.eks. 'Til orden!' 'Ro i salen' og 'Fair play!' Der udbrød en skærmydsel på de bageste rækker, og der udveksledes slag mellem de medicinske studenter, som fyldte den del af salen. Hvis der ikke havde været så mange damer til stede, ville det hele have opløst sig i fuldkommen tumult. Pludselig lød der imidlertid hyssen over det hele, og derefter blev der fuldstændig tavshed. Professor Challenger havde rejst sig. Hans fremtoning og udtryk er besynderligt iøjnefaldende, og idet han løfter hånden, lægger der sig en forventningsfuld stilhed over tilhørerne.

'Som mange af de tilstedeværende vil erindre,' sagde professor Challenger, 'fandt der lignende tåbelige og uværdige optrin sted ved det sidste møde, hvor jeg havde fornøjelsen at tale til Dem. Dengang var professor Summerlee min fremmeste modstander, og skønt han nu er blevet passende revset og har indrømmet sin fejl, kan dette dog ikke fuldstændig skrives i glemmebogen. Jeg har nu i aften hørt lignende, ja endog endnu mere krænkende, udsagn fra den herre, der netop har sat sig, og skønt det kræver en del af mig at sætte mig ned på samme herres åndelige niveau, så skal jeg forsøge, om ikke for andet, så for at dæmpe hvad begrundet mistanke, der muligvis kunne findes hos nogle af de tilstedeværende.' (Latter og afbrydelser.) 'Jeg behøver næppe minde denne forsamling om, at skønt hovedtaleren her i aften er professor Summerlee, som leder af undersøgelsesekspeditionen, så er det stadig mig, der er den drivende kraft i denne affære, og det er mig, man fortrinsvis må

tilskrive dens heldige resultater. Jeg har ledet disse tre herrer sikkert frem til det omtalte sted, og jeg har, som De allerede har hørt, overbevist dem om rigtigheden af min tidligere beretning. Vi havde jo nok håbet, at vi ved vor hjemkomst havde fundet, at der ikke ville være nogen, der var tåbelige nok til tvivle om vore samlede resultater. Da jeg imidlertid har ladet mig advare af mine tidligere erfaringer, er jeg ikke mødt frem uden at have sådanne beviser i hånden, som vil kunne overbevise et hvilket som helst tænkende menneske. Som professor Summerlee fortalte,' vedblev han, 'blev vore kameraer ødelagt af abemenneskene, da de plyndrede vor lejr, og de fleste af vore negativer er ødelagte.' (Piften, latter og råb: 'Kom med noget nyt!' fra de bagerste rækker.) 'Jeg nævnede abefolket, og jeg kan ikke afholde mig fra at sige, at nogle af de lyde, jeg har hørt her i aften, minder mig om dem i en forbløffende grad.' (Latter). 'Men til trods for at så mange værdifulde ting er gået tabt, har vi dog endnu en samling billeder tilbage, som giver et godt begreb om livet på plateauet. Vil De måske også beskylde os for at have forfalsket disse billeder?' (En stemme: 'Ja!' Stort spektakel i baggrunden, som munder ud i, at adskillige personer bliver smidt ud). 'Pladerne står til disposition for en undersøgelse af eksperter. Men hvilke andre beviser har vi? Under de forhold, flugten var sket, havde det naturligvis været umuligt at medbringe større mængder bagage, men vi har professor Summerlees samlinger af sommerfugle og biller, der indeholder mange ukendte arter. Kan de heller ikke betragtes som bevis?' (Mange stemmer: 'Nej!') 'Hvem sagde nej?'

Dr. Illingworth rejser sig: 'Vi hævder, at sådanne samlinger meget vel kan stamme fra en helt anden, ikke forhistorisk egn.'

(Bifald)

Professor Challenger: 'Ja, min herre, jeg må naturligvis bøje mig for Deres videnskabelige autoritet, skønt jeg må tilstå, at Deres navn er mig ukendt. Vi lader altså fotografier og insektsamlinger ude af betragtning, men hvad så med de nøjagtige oplysninger, vi medbringer om for eksempel pterodactylernes liv, som jo aldrig tidligere har været så grundigt belyst?' (En stemme: 'Vrøvl!' Uro i salen.) '– Om deres liv og vaner, siger jeg. Jeg kan vise Dem et billede, som jeg har her i min mappe, taget efter naturen, som vil overbevise Dem – – –'

Dr. Illingworth: 'Intet billede kan overbevise os om noget som helst.'

Professor Challenger: 'De forlanger altså at se et levende eksemplar?'

Dr. Illingworth: 'Netop!'

Professor Challenger: 'Og det ville overbevise Dem?'

Dr. Illingworth (leende): 'Selvfølgelig.'

Og nu kom aftenens sensation – en sensation, der var så dramatisk, at den ikke har set sit sidestykke i noget, der før er hændt i en videnskabelig forsamling. Professor Challenger løftede sin hånd som for at give et signal, og man så da vor kollega, mr. E. D. Malone, rejse sig og gå hen mod baggrunden af tribunen, hvorfra han straks efter kom tilbage, ledsaget af en kæmpestor neger, der hjalp ham med at slæbe en stor, firkantet pakkasse. Den vejede øjensynligt godt til, og det var kun med møje, at de fik den hen til professorens stol, hvor de satte den ned foran ham. Salen var nu fuldstændig stille, og alle var optaget af, hvad der gik for sig foran dem. Kassen var dækket

med et skydelåg, som professor Challenger skød til side. Han kiggede ned i kassen og knipsede flere gange med fingrene. Tilhørerne i presselogen kunne høre ham sige: 'Kom så, min skønne!' i en lokkende tone. Man hørte en raslende og skrabende lyd, og pludselig hoppede det ledeste, mest afskyeligt udseende uhyre op af kassen og satte sig på kanten. End ikke det uheldige tilfælde, at hertugen af Durham drattede ned i orkestergraven, kunne aflede publikums forstenede blikke fra det skrækkelige syn. Dyrets udseende var som det vildeste mareridt, nogen sindssyg middelalderlig katedralbygger kunne have udtænkt. Det var overvældende ondt, forfærdeligt, med to små røde øjne, der lyste som glødende kul. Det lange, grusomme gab, som stod halvt åbent, viste en dobbelt række sylespidse tænder. Skuldrene stak frem som pukler, og om dem sad draperet noget, der lignede et falmet gråt sjal. Det var vore barnlige fantasiers djævel i egen høje person. Nede i auditoriet blev der stort oprør – nogle skreg, to damer på forreste række faldt sanseløse ned af stolen, og de lærde herrer på tribunen gjorde mine til at følge deres formand ned i orkestergraven. Et øjeblik var der fare for, at der opstod en almindelig panik. Professor Challenger løftede hænderne i vejret for at få salen til ro, men denne bevægelse ophidsede skabningen ved siden af ham. Det mærkelige sjal foldede sig ud, bredte sig og blev til et par læderagtige vinger. Professoren greb efter dyrets ben, men for sent. Det var lettet fra sin plads og cirkulerede rundt langs væggene med en tør, læderagtig vingeklapren, mens det udbredte en modbydelig vammel lugt omkring sig i hele salen. Folk på gallerierne, der blev skræmt ved nærheden af de glødende øjne og det morderiske næb, gik næsten fra

forstanden af skræk. Hurtigere og hurtigere fløj det, blind af rædsel, så det stødte mod vægge og lysekroner. 'Vinduet! For Himlens skyld, luk det vindue!' brølede Challenger, vildt dansende og vridende sine hænder i forudanelse om, hvad der ville ske. Men ak, hans advarsel kom for sent! Et øjeblik efter fandt dyret vinduet, mens det bumpede rundt og slog mod væggen som et stort møl i en lampeskærm, fik presset sig igennem det, og var væk. Professor Challenger faldt om i sin stol med ansigtet begravet i hænderne, mens publikum udstødte et langt, dybt suk af lettelse, da de opdagede, at faren var drevet over.

Men så! – åh, hvordan skal man beskrive det, der nu skete – da de to stridende fløje brød ud i én samlet bølge af begejstring, som startede bagest i salen, samlede kræfter undervejs, fo'r sydende over orkestergraven og druknede tribunen, bærende vore fire helte på sin top?" (For fanden da, Mac!) "Hvis publikum tidligere havde været tilbageholdende med at yde dem retfærdighed, så tog de til fulde revanche nu. Alle var på benene. Alle bevægede sig, råbte og fægtede med armene. En tæt flok af jublende mænd samlede sig om de fire rejsende. 'Op med dem! Op med dem!' lød det fra hundrede struber. I næste nu var så man fire skikkelser blive løftet op over forsamlingen. Forgæves søgte de at slippe løs. Men de blev holdt fast i deres ophøjede æresstilling. Det ville også have været svært at slippe dem ned, selv om man skulle have ønsket det, så tæt stod mængden omkring dem. 'Regent Street! Regent Street!' blev der råbt fra alle kanter. Der blev gjort lidt plads omkring dem, og stadig båret på skuldre blev de fire mænd bragt ud på gaden. Derude var sceneriet lige så fantastisk. En forsamling på vel

ikke under hundrede tusinde mennesker stod og ventede. Den tætpakkede menneskemasse strakte sig fra den anden side af Langham Hotel til Oxford Cirkus. De brød ud i et tordnende leveråb, da de fire eventyrere viste sig, højt over tilskuernes hoveder, i lyset fra de elektriske buelamper udenfor Queen's Hall. 'En procession! En procession!' lød råbet. I en tæt skare, som fuldstændig blokerede gaderne fra side til side, drog sværmen op ad Regent Street, Pall Mall, St. James' Street og Piccadilly. Al trafik i det indre af London blev standset, og der kom en del til skade under sammenstød mellem demonstranterne på den ene side og politiet og nogle taxichauffører på den anden. Først langt over midnat blev de fire udmattede helte sat af udenfor lord John Roxtons gadedør i Albany, og efter at deres overstadige eskorte havde sunget: 'For they are jolly good fellows' – og sluttet af med – 'God Save the King' – gik de endelig hjem. Således endte denne den mærkeligste mødeaften, som London nogen sinde har set."

Så vidt min ven Macdona, og det må siges at være en temmelig nøjagtig, omend noget blomstrende, beretning om begivenhederne. Hvad angår hovedattraktionen, som var en så forbløffende overraskelse for tilhørerne i salen, så behøver jeg vel næppe at sige, at den ikke kom bag på nogen af os. Læseren husker måske, at jeg mødte lord John Roxton, da han, iført sin beskyttende krinoline, gik på jagt efter en lille "djævlekylling", som han kaldte den, i pterodactyl-sumpen. Jeg har vist også gjort nogle hentydninger til Challengers besværlige bagage, og jeg kunne godt have fortalt noget mere om, hvor modbydeligt det var at fodre vor ondskabsfulde fange med fordærvet fisk under hjemrejsen. Når jeg ikke har talt mere om det, så er det

alene i henhold til Challengers bestemt udtalte ønske. Han ville ikke have, at der måtte sive det mindste rygte ud om det uimodsigelige bevis, vi slæbte med os, før øjeblikket var inde, hvor hans fjender skulle få dødsstødet.

Lige et par ord om pterodactylens skæbne i London: Man ved intet med sikkerhed om dette punkt. Der foreligger udsagn fra to vidskræmte kvinder om, at den havde sat sig til rette på taget af Queen's Hall og blev siddende der som en slags djævelsk statue et par timer. Dagen efter stod der noget i aftenbladene om, at menig Miles fra Coldstream Guard havde kastet sine våben og forladt sin post uden for Marlborough House, for hvilket han senere blev stillet for en krigsret. Menig Miles' beretning om, at han havde smidt sin riffel og taget til harens våben, fordi han havde set op og opdaget Djævelen selv i silhuet mod månen, blev ikke taget for gode varer, men kan meget vel havde forbindelse med de her omtalte begivenheder. Det eneste andet vidnesbyrd, jeg kan fremlægge, stammer fra logbogen på SS *Friesland*, hvor det meddeles, at man klokken ni den følgende morgen var blevet passeret af noget, der lignede en mellemting mellem en flyvende ged og en enorm flagermus, som skød en rimelig god fart, og havde retning mod sydvest. Hvis dens instinkt virkelig har ført den på rette vej, så kan der næppe være tvivl om, at den sidste europæiske pterodactyl har fundet sin død i Atlanterhavets bølger på vej mod sit hjem.

Og Gladys – ak, min Gladys! – Gladys fra den vidunderlige sø, som nu atter skal kaldes Midtsøen, for aldrig skal navnet Gladys udødeliggøres gennem mig. Anede jeg ikke altid en hård, kold streng i hendes væsen? Følte jeg ikke, selv på det tidspunkt, hvor jeg var stolt over at kunne lyde hendes befaling,

at det var en trist form for kærlighed, der således kunne finde på at drive sin elsker i døden, eller i hvert fald sende ham i dødsfare? Så jeg ikke i mine mest klartskuende øjeblikke om bag dette ansigts skønhed og ind i sjælen, hvor jeg fandt skyggerne af de to tvillinger egoisme og lunefuldhed luske om allerlængst inde? Elskede hun det heroiske og spektakulære for dets egen ædle skyld, eller var det for den glorie, som, uden at hun selv behøvede at anstrenge sig, ville blive kastet tilbage på hende selv? Eller er det blot forfængelig visdom, som først er kommet efter det, der skete? Det var i hvert fald mit livs største chok. Et øjeblik gjorde det mig til ligefrem kyniker. Men nu, hvor jeg sidder og skriver det, er der allerede gået en uge, og vi har set det epokegørende interview med lord John Roxton, og – nå, måske kunne det hele være værre.

Lad mig fortælle det ganske kort. Der lå hverken telegram eller brev til mig i Southampton, og jeg var nærmest feberagtig ophidset, da jeg nåede den lille villa i Streatham omkring klokken 10 samme aften. Var hun levende eller død? Hvad var der blevet af alle mine drømme om en åben favn, et smilende ansigt, ros og lovprisninger af den mand, der havde risikeret sit liv for at tilfredsstille et lune? Jeg var brat kastet ned fra de høje tinder og stod nu med begge ben fladt på jorden. Men hvis hun havde gode grunde at give mig, kunne jeg måske stige derop igen. Jeg fo'r altså op ad havegangen, hamrede på døren, kunne høre Gladys' stemme derinde, skubbede den stirrende stuepige til side og stod inde i Gladys' dagligstue. Hun sad på en lav stol under lampen ved pianoet. Tre lange skridt endnu, og jeg stod foran hende med begge hendes hænder i mine.

"Gladys!" råbte jeg, "Gladys!"

Hun så op på mig med et forbavset udtryk. Der var et eller andet forandret ved hende. Udtrykket i hendes øjne, det hårde, stirrende blik, mundens udtryk – alt det var nyt for mig. Hun trak sine hænder til sig.

"Hvad mener De?" spurgte hun.

"Gladys!" råbte jeg igen, "hvad er der i vejen? Du er da min Gladys, er du ikke – lille Gladys Hungerton?"

"Nej," sagde hun, "jeg er Gladys Potts. Lad mig præsentere Dem for min mand."

Hvor meningsløst livet er! Jeg stod pludselig og bukkede mekanisk og gav hånd til en lille rødhåret mand, som sad hyggeligt tilbagelænet i den dybe lænestol, der engang havde været reserveret mit personlige brug. Vi smilede akavet til hinanden.

"Fader har givet os lov til at bo her. Vi er ved at gøre vort eget hus i stand," sagde Gladys.

"Å, javel!" sagde jeg.

"De fik altså ikke mit brev i Para?"

"Nej, jeg fik ikke noget brev."

"Åh, hvor kedeligt! Det ville have forklaret det hele."

"Alting står mig skam *ganske* klart," sagde jeg.

"Jeg har fortalt William alt om Dem," sagde hun. "Vi har ingen hemmeligheder for hinanden. Jeg er ked af det. Men Deres følelser kan jo ikke have været særlig alvorlige, når De sådan kunne rejse bort til den anden ende af jorden, og lade mig sidde ene tilbage. De er vel ikke vred?"

"Nej, nej, slet ikke. Jeg må vist hellere gå igen."

"Vil De ikke have en lille én?" sagde den lille mand, og tilføjede med et fortroligt udtryk: "Sådan går det jo altid, ikke

sandt. Og det kan vel ikke være anderledes, siden vi jo altså ikke har lov til flerkoneri her i landet – altså på den omvendte måde, forstår De." Han udstødte en idiotisk latter, mens jeg skyndte mig hen imod døren.

Jeg var næsten ude, da jeg fik et indfald. Jeg vendte mig til min heldige rival, som pludselig så lidt nervøs ud.

"Vil De svare mig på én ting?" spurgte jeg.

"Naturligvis, hvis det er indenfor rimelighedens grænser," sagde han.

"Hvordan bar De Dem ad? Har De søgt efter skjulte skatte? Eller opdaget Nordpolen, eller sejlet med sørøverskib, eller fløjet over Kanalen? Hvad er det for en romantisk dåd, som De har udført?"

Han stirrede på mig med et komplet fåret udtryk i sit lille, tomme og godmodige ansigt og sagde:

"Hør min herre, jeg synes, De bliver noget personlig."

"Nuvel, så et andet spørgsmål da," råbte jeg. "Hvad er De? Hvad er Deres beskæftigelse, mener jeg."

"Jeg er kontorist hos en sagfører," sagde han. "Anden kontorist hos Johnson & Merivale, Chancery Lane 41."

"Godnat!" sagde jeg og forsvandt, ligesom alle andre fortvivlede helte med et knust hjerte, ud i mørket, mens sorg og raseri og latter kogte i mit indre.

Nu blot endnu én lille scene, og så er jeg færdig. I går aftes spiste vi middag hos lord John Roxton, og sad bagefter og røg og snakkede om vort eventyr. Det var en mærkelig følelse at gense de velkendte ansigter og skikkelser i disse omgivelser. Der var Challenger, med sit nedladende smil, hængende øjenlåg, afvisende blik, sit aggressivt strittende skæg og den

vældige brystkasse, pustende og stønnende, mens han sad og forklarede for Summerlee, hvordan verden var skruet sammen. Og Summerlee, med den korte pibe stikkende frem mellem den tynde moustache og det grå gedebukkeskæg, og det hærgede ansigt skudt ivrigt frem, idet han sætter spørgsmålstegn ved alt, hvad Challenger finder på. Endelig vor vært, med den barske ørneprofil, og som altid med et glimt af drilsk humor dybt inde i de kolde isblå øjne. Dette er det sidste billede, jeg bærer i mig.

Og nu, hvor middagen er indtaget, og vi sidder i hans private helligdom – værelset med det lyserøde skær og de utallige jagttrofæer – har lord John Roxton noget at sige os. Han har hentet en gammel cigarkasse ud af et skab og sat den på bordet foran os.

"Jeg burde måske have omtalt dette noget før," siger han, "men sagen er, at jeg først ville vide lidt bedre besked med, hvad det er for noget. Det er jo ingen nytte til at vække håb, som siden bliver skuffede. Men nu er det noget mere end håb, jeg taler om, nu er det kendsgerninger. De husker jo nok den dag, vi fandt pterodactyl-rederne i sumpen – ikke sandt? Der var noget ved den plet, som fangede min opmærksomhed. Måske er det undgået Deres blik, så jeg skal sige Dem, hvad det var. Det var et vulkansk krater fuldt af blåler."

Professorerne nikkede.

"Nu har jeg i al min tid kun set ét sted, som ligeledes var en vulkansk åre med blåler, og det var den store De Beers diamantmine i Kimberley. Så jeg fik diamanter på hjernen, forstår De, og uglede mig ud, så bæsterne måtte lade mig være i

fred, og jeg tilbragte en lykkelig dag i sumpen sammen med et graveredskab. Det her er, hvad jeg fandt."

Han åbnede cigarkassen og væltede en tyve-tredive uslebne stene ud på bordet. Nogle var af størrelse som bønner, andre som kastanjer.

"Måske synes De, at jeg skulle have sagt noget dengang. Nå, det skulle jeg måske, men jeg ved, at der er så mange fælder for den uvidende, og at stenene godt kunne være store uden dog at have synderlig værdi. Derfor tav jeg og tog dem med mig hjem, og det første, jeg gjorde, var at bringe en af dem hen til Spink's og bede ham om at give den en første slibning og så vurdere den."

Han tog en pilleæske op af sin lomme og viste os deri en af de smukkeste diamanter, jeg nogen sinde har set.

"Her ser De resultatet," sagde han, "Spink vurderer hele bunken til to hundrede tusind pund. Vi deler naturligvis lige; andet vil jeg ikke høre tale om. Hvad vil De gøre med Deres halvtreds tusinde, Challenger?"

"Ja, hvis De virkelig fremturer i denne ædelhed, så vil jeg grundlægge et privat museum, som det længe har været min drøm."

"Og De, Summerlee?"

"Jeg vil trække mig tilbage fra lærergerningen og således endelig få tid til at gøre min klassificering af kalkfossiler færdig."

"Og jeg vil bruge min del," sagde Roxton, "til at udruste en stor ekspedition og aflægge et nyt besøg på det kære gamle plateau. Og De, unge mand, De vil naturligvis gifte Dem?"

"Ikke lige straks," sagde jeg med et bittert smil. "Hvis De ikke har noget imod det, vil jeg hellere følge med Dem."

Lord Roxton sagde intet, men en brun hånd blev strakt ud mod mig tværs over bordet.

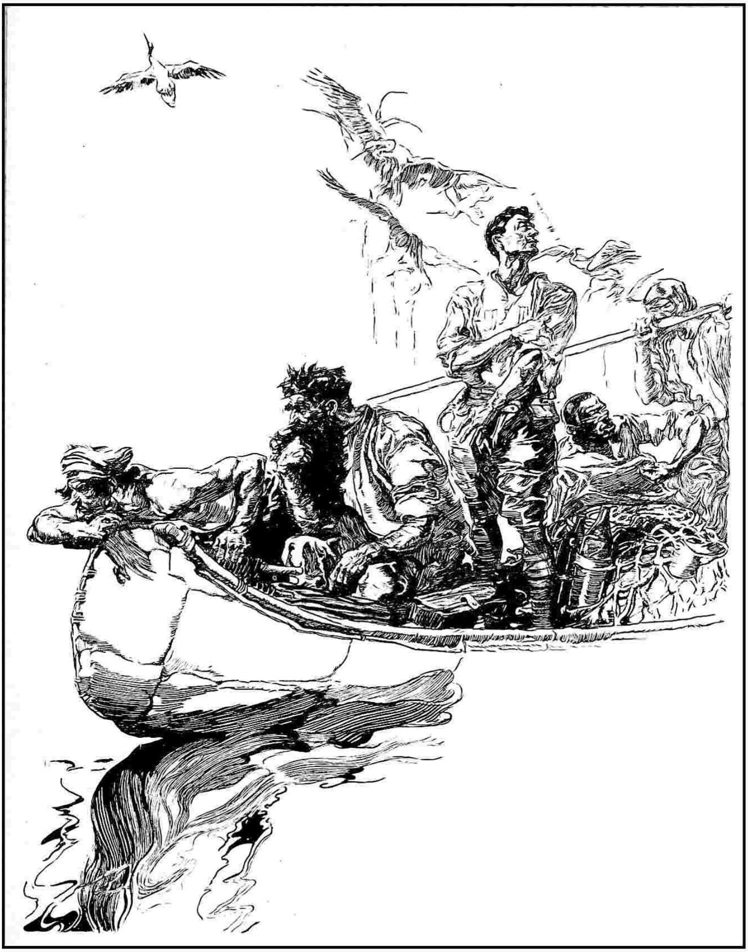

Selskabet i kano på den skjulte flod.

Om bogens illustrationer.

The Lost World udkom næsten samtidig i føljetonudgaver i England og USA. Den amerikanske udgave udkom i *Sunday Magazine* – et "syndicated" søndagstillæg, som fulgte med adskillige amerikanske aviser, idet man trykte den pågældende avis' hoved på tillægget, selv om indholdet var det samme, uanset hvilken avis det gik ud med – fra 24. marts til 21. juli 1912; den engelske udgave kom i *The Strand* fra april til november 1912.

Den amerikanske udgave var illustreret af Joseph Clement Goll (1881-1921), mens den engelske var illustreret af Harry Rountree (1878-1950). I begge udgaver er der desuden en række skitser og fotos, som angives at være af hhv. professor Challenger, bogens fortæller Edward D. Malone og den oprindelige opdager af den forsvundne verden, amerikaneren Maple White. Skitserne er vistnok hentet i zoologen Sir Edwin Ray Lankesters bog *Extinct Animals* fra 1905 (og "forbedret" lidt af Doyles svigersøn, akvarelmaleren Patrick Lewis Forbes (1860-1939) til formålet), de slørede landskabsfotos er fremstillet af forfatteren selv (han var en ivrig og talentfuld amatørfotograf) med anvendelse af en teknik, hvor man optog flere billeder på den samme fotografiske plade. Fotografiet af ekspeditionens deltagere er udført af en af Doyles bekendte, fotografen William Ransford, der selv optræder på billedet som E. D. Malone, mens Patrick Lewis Forbes fremstiller både professor Summerlee og lord John Roxton. Bag professor Challengers vilde hår og skæg gemmer sig forfatteren selv.

De efterfølgende amerikanske og engelske bogudgaver er ligeledes illustreret af hhv. Goll og Rountree, dog med en hel del færre illustrationer end føljetonudgaverne.

Til denne udgave er benyttet et udvalg af Joseph Clement Golls illustrationer fra *Sunday Magazine*, samt diverse fotos og skitser som nævnt ovenfor.

Kim N. Jensen
eBibliotek 1800

Den giftige zone

"I den magts hænder, som skabte os, overgiver vi os!"

1. Tågen over Frauenhofer-linjerne

Jeg føler det som en nødvendighed nu straks – mens hine højst mærkelige og forunderlige oplevelser står klart præget i min erindring, og før endnu en eneste detalje er udvisket af min hukommelse – at nedskrive alt på papiret. Mens jeg gør dette, overvældes jeg af forundring over, at det blev vor lille flok fra den tabte verden – professor Challenger, professor Summerlee, lord John Roxton og mig selv – som i forening høstede disse ganske forbavsende, rent ud forbløffende erfaringer.

Kun lidet anede jeg, da jeg for nogle år tilbage i *Daily Gazette*s spalter offentliggjorde en beretning om vor epokegørende rejse i Sydamerika, at det skulle falde i min lod at fortælle om en endnu mærkeligere personlig oplevelse – en oplevelse, som er fuldkommen enestående i verdenshistorien. Selve begivenheden var i sig selv vidunderlig; besynderligt var det også, at vi fire ovenfor nævnte personer ligesom tilfældigt, dog som ved et fingerpeg af skæbnen, atter blev ført sammen.

Jeg skal nu kortfattet, så tydeligt og klart, jeg formår, gøre rede for, hvad der på hint tidspunkt skete. Indlade mig på en udførligere beskrivelse kan jeg ikke, skønt jeg vel ved, at læsernes videbegærlighed med hensyn til disse forunderlige tildragelser er ubegrænset.

Det var om fredagen den syvogtyvende august – en dato, uforglemmelig i verdenshistorien –, at jeg begav mig ned i redaktionskontoret og af chefen for nyhedsdepartementet, mr. McArdle, udbad mig tre dages ferie. Den skikkelige, gamle skotte rystede på sit hoved, rodede op i sine rustrøde hårtjavser og sagde beklagende:

"Det gør mig ondt, mr. Malone, men vi har netop nu brug for Dem. Det gælder en sag, som kun De alene er i stand til at påtage Dem."

Jeg forsøgte, så godt jeg kunne, at skjule min skuffelse. "Når De ikke kan undvære mig," sagde jeg, "så slår jeg naturligvis en streg over min ferie. Det gjaldt for øvrigt noget for mig vigtigt, personligt. Hvis det kunne ordnes således, at jeg – –"

"Jeg indser ikke, at det kan lade sig gøre."

Unægtelig var jeg bittert skuffet; dog, jeg måtte gøre gode miner til slet spil. Og naturligvis burde jeg vide, at en journalist ikke er herre over sin tid og ikke således på egen hånd kan lægge planer.

"Så vil vi ikke tænke mere på det," sagde jeg så ligegyldigt, jeg formåede. "Hvad var det, De ville have mig til at gøre?"

"Å, det gælder et interview med den djævel af en fyr dernede i Rotherfield."

"De mener vel ikke professor Challenger?" udbrød jeg overrasket.

"Jovist, det er ham, jeg mener. Han slæbte forleden unge Alec Simpson – ham, der er ansat ved bladet *Courier* et langt stykke hen ad landevejen, idet han holdt ham krampagtigt fast i kraven. Den unge mand var nær ved at blive kvalt. De har måske læst om det i politiets indberetninger. Vore drenge ville hellere interviewe en løssluppen alligator fra Zoologisk Have end professor Challenger. Men De, mr. Malone, De, som er en ven af professoren, er vel ikke bange for at tage kampen op med ham?"

"Han slæbte forleden unge Alec Simpson fra 'Courier' et langt stykke hen ad landevejen."

"Det kan ikke træffe sig heldigere," sagde jeg med et lettelsens suk, "det var netop for at besøge professor Challenger i Rotherfield, at jeg ønskede permission. Professoren har for at fejre årsdagen for vor eventyrlige rejse tre år tilbage indbudt deltagerne i rejsen til en lille festlighed."

"Det var storartet!" udbrød McArdle, mens han gned sig fornøjet i hænderne og med øjne, der skinnede af glæde bag brilleglassene, "så kan De rigtigt få lejlighed til af høre hans meninger. Hos enhver anden ville jeg have taget det hele for måneskinsfantasier; men den skælm har engang før ramt hovedet på sømmet; hvem siger, at han ikke kan gøre det igen."

"I hvilken retning er det, jeg skal pumpe ham?" spurgte jeg. "Hvad har han nu indladt sig på?"

"Har De ikke læst hans brev i dag i *Times* angående *Videnskabelige muligheder*?"

"Nej."

Mcardle dukkede ned og tog et eksemplar af *Times* op fra gulvet.

"Læs det højt," bad han og pegede på et bestemt sted i bladet. "Jeg vil gerne høre artiklen igen, for jeg er ikke vis på, at jeg har forstået meningen."

Så læste jeg da for chefen for *Gazette*s nyhedsdepartement følgende brev:

"Videnskabelige muligheder.

Sir!

Jeg har med en vis morskab, blandet med er følelse, der er mindre smigrende for forfatteren, læst den velbehagelige,

i visse henseender fuldkommen tåbelige skrivelse, som James Wilson MacPhail for et par dage siden har ladet indrykke i Deres blad. Skrivelsen indeholder betragtninger over fænomenet med den mærkelige tåge, som har lagt sig over Frauenhofer-linjerne, og som berører både planeterne og fiksstjernerne.

MacPhail skyder fænomenet til side som værende ganske betydningsløst. For et menneske, som er i besiddelse af virkelig intelligens, må det imidlertid stå klart, at her finder noget sted, som er af den allerstørste betydning for hver mand, hver kvinde, hvert barn på denne klode. At forklare sagen videnskabeligt, det kan sikkert ikke nytte; det ville være som græsk for de fleste. Jeg vil derfor forsøge, idet jeg tager den store almenheds intellektuelle begrænsning i betragtning, at fremstille sagen på letfattelig måde."

"Unge mand – han er et vidunder, et rent vidunder, den professor," udbrød McArdle og rystede tankefuldt på sit hoved. "Han ville være i stand til at få en dueunge til at rejse børster og til at vække strid på et kvækermøde. Det er såmænd intet under, at brostenene i London er blevet for hede for ham. Det er skade, mr. Malone, for manden har en god forstand, en glimrende forstand. Nå, men lad os høre fortsættelsen."

"Vi vil nu forestille os," læste jeg videre, "at et bundt korkpropper blev kastet ud i det atlantiske ocean. Havet var på hint tidspunkt stille, ingen vind rørte sig, langsomt og fredeligt førtes propperne i blid hengliden fremad af bølgerne. Hvis nu propperne kunne tænke, så ville de, må

vi antage, være tilfredse med forholdene, og de ville rimeligvis anse dem for vedvarende og uforanderlige. Vi mennesker derimod med vor overlegne forstand, ville øjeblikkelig sige os selv, at der ville kunne ske meget, som kunne overraske propperne og forandre de gode forhold.

Propperne kunne for eksempel pludselig støde mod et skib, mod en slumrende hval, eller de kunne blive indfiltret i havtang. I ethvert tilfælde ville deres rejse ende med, at de blev slynget mod Labradors klippefulde kyst. Men hvorfra skulle vel propperne, mens de dag efter dag gled blideligt hen over det efter deres formodning endeløse og blikstille ocean, vide noget om truende farer? De nærede ingen ængstelse og følte sig fuldkommen trygge.

Læserne vil sikkert have forstået, at ovenstående beskrivelse skal, symbolsk set, være et billede af vor klodes hengliden gennem æteren, propperne skal forestille det underordnede planetsystem, hvortil vi hører. En tredje rangs sol lig med dens rips-raps og pjaltestumper af drabanter glider vi ligesom propperne på havet ubekymrede igennem rummet, ligegyldige med hensyn til, at der muligt kunne tilstøde os noget – at vi for eksempel pludselig kunne styrte i et æterisk Niagara eller sønderslås mod et luftens Labrador.

Jeg deler som sagt aldeles ikke Deres korrespondents mr. James Wilson MacPhails overfladiske og dumme optimisme. Det er tværtimod min mening, at vi med den yderste opmærksomhed og interesse bør følge enhver omend nok så lille forandring i de kosmiske omgivelser, vor klodes endelige skæbne vil afhænge af."

"Sikken mand – han burde have været minister," råbte McArdle. "Dundre løs, det kan han som et helt orgel. Men lad os høre, hvad det er, der foruroliger ham."

"Den tåge og de pletter, som har lagt sig over og fordunkler Frauenhofer-linjernes farvebillede, tyder ifølge min opfattelse på vidtstrakte kosmiske forandringer af særegen, måske skæbnesvanger art. Det lys, en planet udstråler, hidrører fra solens lys. Lyset fra en stjerne hidrører fra stjernen selv. Men lysbilledet både fra planeter og stjerner er i det foreliggende tilfælde undergået den samme forandring. Er der mon sket en forandring, hvad selve stjernerne og planeterne angår? Nej, dette tror jeg for mit vedkommende ikke. Er det da den atmosfære, der omgiver os, som er forandret? Dette er muligt, dog i høj grad usandsynligt. Vi ville i så tilfælde have bemærket det: den kemiske analyse ville have åbenbaret det.

Hvad kan årsagen til det omtalte fænomen da være? Ja, der er en tredje mulighed, nemlig at selve den æter, som strækker sig fra stjerne til stjerne og fylder hele universet, af en eller anden os ubekendt grund har skiftet karakter.

Vor jordklode glider langsomt gennem æteroceanet. Kunne det ikke tænkes, at strømmen kunne føre os ind i æterzoner, hvor der findes ukendte, for vor klodes eksistens skæbnesvangre kræfter?

At der et eller andet sted er sket en forandring, dette er en kendsgerning. Farvebilledets kosmiske forstyrrelse er et bevis herpå. Muligt, at det er en forandring til det bedre, muligt til det værre. Måske er forandringen ganske betydningsløs. Herom ved vi intet, ikke det allerringeste.

Overfladiske iagttagere kan muligvis være tilbøjelige til at se ligegyldigt på sagen; men den, der som undertegnede ejer den sande filosofs højere intelligens, vil indse, at universets muligheder er uberegnelige, og at det menneske, som holder sig beredt på alt, udviser størst klogskab.

For at tage et eksempel, som ligger nær: hvem tør vel vove at påstå, at ikke den mystiske, forfærdelige epidemi, som i følge beretninger i bladene er udbrudt mellem de indfødte på Sumatra, ikke står i forbindelse med kosmiske fænomener? At halvvilde folkeslag lettere end Europas mere udviklede folkeslag ville lade sig påvirke af en naturforandring er ikke utænkeligt. Jeg lader dog dette stå hen; noget bevis på det kan jeg på dette tidspunkt ikke fremføre.

Men ét står fast. Kun den mest forstokkede og fantasiløse dumrian kan benægte, at alt hvad jeg her har fremsat, er baseret på videnskabelige muligheder.

Deres ærbødige

George Edward Challenger.
The Briars. Rotherfield."

"Det er et udmærket brev, fuldt af stimulans," bemærkede McArdle, mens han anbragte en cigaret i det lange glasrør, som han benyttede som cigaretholder. "Hvad mener De om det, mr. Malone?"

Jeg måtte desværre tilstå min fuldkomne og ydmygende uvidenhed angående det emne, som professor Challenger i sit brev behandlede. Hvad var for eksempel Frauenhofers linjer?

McArdle, som ved hjælp af bladets astronomkyndige medhjælper havde sat sig lidt ind i den foreliggende sag, tog en mangefarvet strimmel papir (den mindede nærmest om de brogede bånd, hvormed begejstrede cricketspillere ynder at pryde deres hatte) fra sit skrivebord og gav sig til at forklare tegnene. Han udpegede for mig, at der fandtes visse sorte linjer, som dannede krydsstreger på de lange rækker af brogede linjer. Disse begyndte med rødt, gik derpå over i forskellige farvenuancer såsom orange, gult, grønt, blåt, indigofarvet og endte i violet.

"Disse mørke tværstreger," forklarede McArdle, "går under benævnelsen Frauenhofers linjer. De farver, De ser her, forestiller lysvirkninger. Hver enkelt farve frembringer, set gennem en prisme, i rækkefølge hele skalaen af farvenuancer. De sidste indeholder dog ingen særlige oplysninger for os. Det er tværlinjerne, som har betydning. Deres farvetoner skifter – i lighed med de skjulte kræfter, som frembringer lyset. Nu har Frauenhofer-linjerne i denne sidste uges tid i stedet for at være klare været ligesom overskyggede af tåge. Dette har vakt videnskabsmændenes interesse, ingen har dog været på det rene med årsagen til fænomenet. Se, her er et fotografi af de mørke linjer; det skal frem i vort blad i morgen. Publikum har hidtil stillet sig ligegyldigt overfor sagen; dog, Challengers brev i *Times* vil, tænker jeg, vække folk af sløvheden."

"Og nu professorens udtalelser med hensyn til Sumatra?"

"Å, de skal være som et angstskrig fra en syg neger på Sumatra til en af de fordunklede Frauenhofer-linjer. Den gavtyv Challenger har imidlertid før vist, at han ikke snakker hen i vejret. Og det viser sig, at der virkelig ovre på Sumatra mellem

de indfødte er udbrudt en hidtil ukendt sygdom. Størstedelen af befolkningen er angrebet af farsoten. Fyrtårnene i Sunda fungerer ikke længere; to skibe har som følge heraf lidt skibbrud. Der er god grund, mener jeg, til at interviewe professoren. Får De definitive oplysninger, så send os en artikel inden mandag."

Jeg forlod så redaktøren og begav mig nedenunder med tankerne opfyldte af den mission, som var blevet mig betroet. Pludselig hørte jeg mit navn nævne. Et telegrafbud trådte mig i møde og overrakte mig et telegram. Buddet havde først forgæves søgt mig i min bolig i Streatham. Telegrammet var, viste det sig, fra den mand, McArdle og jeg netop havde talt om. Indholdet var følgende:

"Malone,
17. Hill Street. Streatham.

Bring oxygen.

Challenger."

"Bring oxygen!" Professoren besad en kolossal sans for humor, han var i stand til at gøre sig skyldig i dø mest groteske og plumpe narrestreger. Hørte dette til de løjer, som plejede at bringe hele hans vældige person til at ryste af latter; hans øjne forsvandt da helt inde i hovedet, munden var vidt opspærret, skægget stod lige ud i luften. Hvad brød professoren sig om, at andre ikke lo? Han selv morede sig, og det var ham nok.

Det var mig imidlertid umuligt, hvorledes jeg end vendte og drejede ordene, at finde noget lattervækkende i den korte ordre "Bring oxygen". Imidlertid, det var en ordre, omend en besynderlig, og den måtte naturligvis efterkommes. Professor

Challenger var den sidste mand i verden, jeg ville have vovet at være ulydig imod. Måske gjaldt det en eller anden videnskabelig undersøgelse, muligt at – nå, det tilkom ikke mig at give mig til at spekulere over grunden til, at professoren ønskede oxygen. Han forlangte det; han skulle have det. Der var omtrent en time til, at toget gik. Jeg fik fat i en bil og kørte til en forretning i Oxford Street, hvor der solgtes oxygen.

Just som jeg ville begive mig ind i forretningen, stødte jeg på to unge mænd, som kom bærende på en jerncylinder, hvilken de med en del besvær fik anbragt i et ventende automobil. En ældre mand fulgte, arrigt småskændende, i hælene på de to ynglinge. Manden vendte sig imod mig. Disse hårde ansigtstræk og dette gedebukkeagtige skæg var ikke til at tage fejl af. Manden var ingen anden end min gamle, gnavne rejsefælle professor Summerlee.

"Hvad," udbrød jeg, "De vil da vel ikke fortælle mig, at også De har modtaget et af disse dumme telegrammer angående oxygen?"

Jeg viste ham det telegram, professoren havde sendt mig.

"Jovist, jovist. Jeg har fået et lignende telegram. Og jeg har mod al sund fornuft fulgt opfordringen. Var gode ven, professoren, er lige så umulig som altid. Trangen til oxygen kunne vel ikke være så overvældende, at han således måtte gøre sine medmennesker ulejlighed. Og hvorfor skrev han ikke og fik det tilsendt direkte fra forretningen?"

Jeg kunne kun fremsætte den formodning, at professoren måske ønskede at få oxygenen så hurtigt som muligt; han behøvede den rimeligvis til sine eksperimenter.

"Eller troede, at han behøvede den – og det er noget ganske andet. Men nu er det da urimeligt, at De også skal købe oxygen. De ser, at jeg har et stort forråd med."

"Jeg tør ikke andet end efterkomme professorens ordre," sagde jeg. "Hans forlangende må jeg opfylde."

Så lod jeg da uden at bekymre mig om Summerlees protester og indvendinger en beholder med oxygen, mage til den, han havde købt, bringe ud i hans automobil. Summerlee havde nemlig tilbudt at ville tage mig med til Victoria Station.

Manden var umådelig trættekær og vanskelig med hensyn til betalingen; jeg var nær aldrig blevet færdig med ham. Da jeg kom tilbage til professor Summerlee, fandt jeg ham i forbitret strid med de folk, som havde slæbt oxygenen ud til vognen. Professoren rystede ligefrem af harme, hans gedebukkeskæg sitrede af indignation. En af folkene kaldte ham, husker jeg, "en fjollet, gammel, blegnæbbet kakadue", herover blev Summerlees chauffør så rasende, at han sprang til for at tage sin fornærmede herres parti; det var kun med nød og næppe, at et heftigt slagsmål blev undgået.

Disse småbegivenheder kunne synes betydningsløse; således forekom de mig også den gang. Det er først nu, at jeg ved nærmere kendskab til det hele forstår deres forbindelse med de mærkelige begivenheder, som var i vente.

Vor kørsel til stationen foregik på en rent vanvittig måde. Chaufføren måtte enten være uvant med automobilkørsel, eller også var hans nerver i uorden. To gange var vi på nippet til at komme i kollision med andre køretøjer (også disse kørte med utilladelig hastighed), og en gang var vi lige ved i vor voldsomme fart at køre en flok mennesker over, som stod ved

hjørnet af Pall Mall og iagttog en boksekamp. Folkene, som syntes stærkt ophidsede, blev rasende over vor chaufførs skødesløse kørsel; en af dem sprang op på vogntrinnet og gav sig til at svinge en vældig knippel over vore hoveder. Jeg fik ham dog omsider skubbet til side, og vi kørte videre, henrykte over at være sluppet for så godt køb.

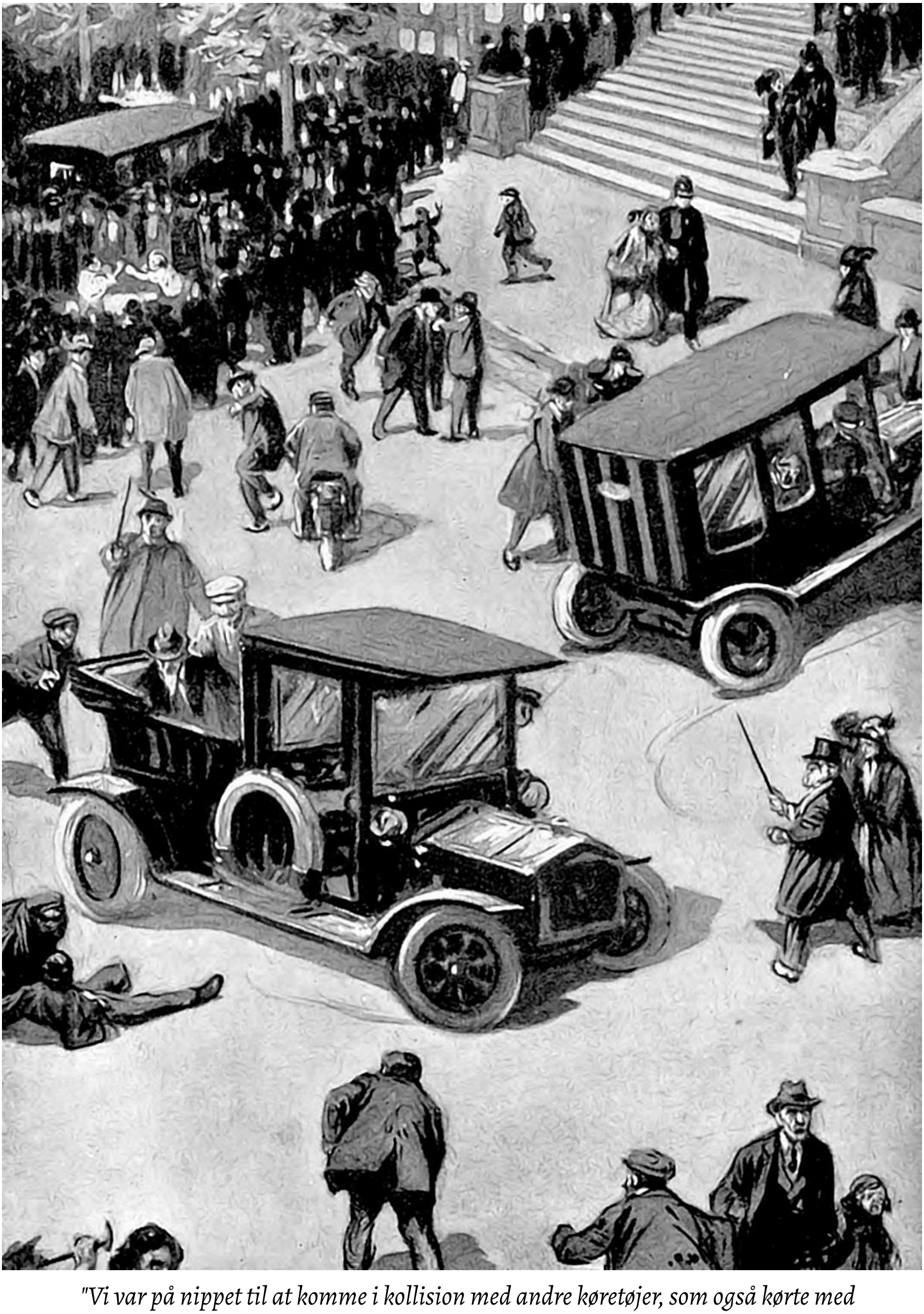

"Vi var på nippet til at komme i kollision med andre køretøjer, som også kørte med utilladelig hastighed."

Disse småhændelser havde imidlertid bevirket, at jeg var blevet nervøs. At også professor Summerlees tålmodighed var blevet sat på en hård prøve, det fremgik tydeligt af hans tvære udseende og hans bryske væsen.

Dog, vort gode humør vendte atter tilbage, da vi på perronen fik øje på lord John Roxton. Lordens høje, ranke skikkelse tog sig fordelagtigt ud i en lys jægerdragt. Hans karakteristiske ansigt med disse uforglemmelige øjne – så kække og så fulde af humor – strålede af glæde ved synet af os. Hans brune hår var nu isprængt med gråt og hans pande var furet; men ellers var han i et og alt den lord John, som år tilbage havde været vor gode, trofaste kammerat.

"Hallo, hr. professor! Hallo, min unge ven!" råbte lorden og ilede os i møde.

Han var nærved at forgå af latter, da han så dragerne komme trækkende med vore oxygen-cylindre.

"Nå, så De fører også oxygen med," udbrød han leende. "Ja, min beholdning er allerede anbragt i toget. Hvad mon den kære mand vil med alt det oxygen!"

"Har De læst det brev, professor Challenger har ladet indrykke i, *Times*?" spurgte jeg lorden.

"Nej. Hvad handler det om?"

"Det er alt sammen sludder og vrøvl," brummede Summerlee ærgerlig.

"Ja, jeg tror nu, at denne forsyning af oxygen har noget med det at gøre," ytrede jeg.

"Sludder og vrøvl!" gentog Summerlee med ganske, forekom det mig, unødvendig hidsighed.

Vi tog så alle tre plads i en første klasses rygekupé. Summerlee var næppe kommet til sæde, før han fik sin gamle, tilrøgede pibe tændt, pibehovedet berørte næsten hans lange, spidse næse.

"Vor ven Challenger er en klog mand," begyndte han ivrigt, "det vil ingen kunne benægte. Kun en dåre ville prøve på at benægte det. Betragt engang hans hat. Den omslutter en vældig maskine, hans hjerne nemlig. Og maskinen arbejder glimrende, afleverer pænt arbejde. Vis mig maskinrummet, så skal jeg sige Dem maskinens størrelse. Men en født charlatan, det er professoren. Dette har jeg ofte, det ved De, sagt ham op i hans åbne øjne. En rigtig charlatan med en slags dramatisk evne til at springe midt ud i rampelyset. Forholdene er for tiden rolige; vor ven Challenger aner her en gunstig lejlighed til at få folk til at snakke om sig. De er vel ikke af den formening, at han selv tror et kvæk af alt det nonsens om forandringer i æteren og farer for den menneskelige race? Aldrig har man dog hørt mage til galmandssnak."

Summerlee hvæsede som en gammel ravn og slog en sardonisk latter op.

Jeg følte mig grebet af forbitrelse ved at høre ham tale således om den mand, som havde været vor fører på vor farlige ekspedition, som havde været årsagen til al vor berømmelse, og som havde forskaffet os interessante, herlige oplevelser. Jeg åbnede munden for at tage til genmæle, men lord John kom mig i forkøbet.

"De har engang tidligere haft et sammenstød med gamle Challenger," sagde han med streng mine, "og da blev det Dem, som led nederlag. Det forekommer mig, professor Summerlee,

at Challenger er Dem så overlegen, at De helst bør afholde Dem fra at give Dem til at kritisere ham."

"Desuden har han vist os all tre venskab," sagde jeg. "Hvilke fejl han end måtte besidde, så er han i hvert fald en åben og ærlig karakter. Det kunne sikkert ikke falde *ham* ind at tale ilde om sine kammerater bag deres ryg."

"Godt sagt, min gut," råbte lord John Roxton. Så klappede han med et venskabeligt smil professor Summerlee på skulderen. "Så, så, hr. professor, lad os nu ikke give os til at skændes. Vi har dog delt meget, både ondt og godt, med hinanden. Men bliv ikke nærgående, når De nu kommer sammen med Challenger; for denne unge mand og jeg, vi har en lille *faible* for den kære gamle."

Men Summerlee var aldeles ikke i humør til at være venskabelig stemt. Han skar nogle modbydelige grimasser og sendte i arrigskab tykke røgskyer op mod loftet.

"Hvad Dem, lord John Roxton, angår," brummede han, "så er Deres mening angående videnskabelige emner lige så betydningsløs i mine øjne, som min mening angående en ny type af en bøsse ville være i Deres. Jeg er ikke uden dømmekraft, sir, og jeg forstår at bruge denne min evne. Selv om jeg engang har taget fejl i min dom, så er dette ingen grund til, at jeg kritikløst skulle bøje mig for alt, hvad vor ven Challenger finder på at sige. Er det måske meningen, at vi skal have en videnskabernes pave, hvis ufejlbarlige dom skal fremsættes *ex cathedra* og derefter underskrives uden indvending eller kritik af den beundrende menneskehed?

Jeg besidder, sir, det vil jeg blot sige Dem, en ret ordentlig forstand, og jeg ville være en snob og en slave, såfremt jeg ikke

brugte denne min forstand. Hvis det behager Dem at tro alt dette visvas om Frauenhofers linjer på spektret, så vær så artig, men forlang blot ikke, af en, som er både ældre og klogere end De, skal dele denne Deres tåbelighed. Er det da ikke soleklart, at vi tre – såfremt professorens teori holdt stik og æteren var forgiftet – også ville have følt virkningen af det?" Her lo Summerlee støjende af henrykkelse over sit eget argument. "Ja, sir," vedblev han, "vi ville i så tilfælde ikke have lignet os selv, og vi ville – i stedet for at sidde fredeligt og drøfte videnskabelige problemer i en jernbanekupé – have vist symptomer på den gift, hvis virkninger måtte spores over alt.

Hvor ser vi, om jeg må spørge, tegn på nogen som helst kosmisk, giftig forstyrrelse? Svar mig på det, sir, svar mig på det. Nå, kom nu, lad høre. Jeg venter med begærlighed Deres svar."

Jeg følte mig mere og mere ærgerlig til mode, der var noget uhyre irriterende og udfordrende i Summerlees tale og hele adfærd.

"Mon De ikke ville føle Dem lidt mindre sikker i Deres meninger, såfremt De var mere inde i sagerne," sagde jeg koldt.

Summerlee tog sin pibe ud af munden og sendte mig et harmglødende blik.

"Tør jeg spørge, sir, hvad De mener med Deres i høj grad impertinente og næsvise ytring?"

"Jo, ser De – min chef, redaktør McArdle, fortalte mig, kort før jeg rejste, at han telegrafisk var blevet underrettet om, at der var udbrudt en ondartet, hidtil ukendt epidemi mellem de indfødte på Sumatra, ligesom også at fyrene i Sundastrædet ikke ville brænde."

"Nej, ved De nu hvad! Der burde dog være grænser for menneskenes idiotisme," udbrød Summerlee og gerådede i et frygteligt raseri. "Er det virkelig muligt, at De ikke gør Dem det klart, at æteren – nu lader vi for et øjeblik Challengers urimelige påstand stå ved magt – at æteren er ens over alt; den er den samme her som ethvert andet sted på kloden. Eller indbilder De Dem, at der gives en engelsk æter og en, som er særegen for Sumatra? De tror måske, at æteren over Kent er anderledes end æteren over Surrey – den egn, vort tog i øjeblikket passerer. Der er min sandten heller ikke ende på gennemsnitslægmandens lettroenhed og uvidenhed! Er det tænkeligt, at Sumatra-æteren skulle indeholde giftige substanser, som fremkalder en art epilepsi, mens æteren her ingen som helst særegne virkninger har? Jeg for min del kan med sandhed sige, at jeg aldrig i mit liv, hverken legemligt eller sjæleligt, har befundet mig bedre end nu."

"Det er muligt. Jeg giver mig ikke ud for at være videnskabsmand. Imidlertid har jeg ladet mig sige, at de resultater med hensyn til videnskaben, som fastslås af den ene generation, gerne omstødes af den næste, og ethvert menneske, som er i besiddelse af sund sans, må, synes jeg, kunne forstå, at æteren, hvis forhold vi kender så lidt, meget vel kan tænkes så blive påvirket forskelligt i de forskellige egne af kloden."

"Javist – kan og kan," råbte Summerlee ophidset. "Der gives den mulighed, at svin kan lære at flyve. Ja, hvorfor skulle de ikke kunne lære at flyve. Men de flyver blot ikke, de holder sig til jorden. Nå, men det er aldeles ikke umagen værd at give sig til at diskutere hverken med Dem eller med sir John Roxton. De er begge fyldt til randen med Challengers vrøvl og uimodtagelige

for fornuftgrunde. Man kunne lige så godt give sig til at diskutere med en af disse sofapuder." Han kastede forbitret en af puderne hen i et hjørne.

"Jeg må sige, professor Summerlee," sagde lord John alvorligt, "at Deres væsen og adfærd ikke har vundet i elskværdighed, siden jeg sidst havde den fornøjelse at træffe Dem."

"I fornemme herrer er ikke vant til at høre sandheden," sagde Summerlee med et ironisk smil. "Det virker derfor som et slemt stød, ikke sandt, når en eller anden drister sig til for eksempel at påstå, at De, lord John Roxton, til trods for Deres højfornemme titel alligevel er og bliver en såre uvidende person."

"På min ære, sir," – lord John rettede sig i vejret, og hans mine blev truende – "hvis De var yngre, så skulle De ikke ustraffet tiltale mig på den måde."

Summerlee stak sin hage med det lille, løjerlige gedebukkeagtige skæg frem.

"Lad mig en gang for alle sige Dem, sir," snerrede han, "at jeg aldrig nogensinde – hverken da jeg var ung, eller nu, da jeg er gammel – har været bange for at sige min mening til en uvidende nar – – ja, sir, en uvidende nar, det er De, og det vil De vedblive at være – – og det selv om De havde lige så mange titler, som slaver kunne opfinde og tåber belemre sig med."

Lord Johns øjne skød lyn, og han var lige ved at fare op; men det lykkedes ham med en vældig kraftanstrengelse at beherske sig. Tavs lænede han sig tilbage i sædet, foldende sine arme over brystet og med et bittert smil om munden,

På mig havde denne scene gjort et overordentlig pinligt indtryk. Minder fra fortiden randt mig i hu – glade minder om

godt kammeratskab, om fornøjelige, eventyrlige oplevelser. Om fælles arbejde, fælles bekymringer og fælles sejre. At det skulle ende således – med fornærmelse og stygge beskyldninger! Med ét overvældede sindsbevægelsen mig, og jeg gav mig til at hulke voldsomt, krampagtigt. Det var mig umuligt, hvor meget jeg end bestræbte mig for det, at beherske mine følelser. Jeg græd som et barn.

Mine ledsagere betragtede mig undrende. Skamfuld dækkede jeg mit ansigt med mine hænder og gispede:

"Der er ikke noget i vejen, men ... men jeg synes kun, at dette er så skrækkeligt."

"De er syg, min unge ven, De fejler et eller andet," sagde lord John. "Jeg har hele tiden fundet, at De opførte Dem så mærkværdigt."

"Deres manerer, sir, har ikke i disse tre år forbedret sig," sagde Summerlee og rystede bebrejdende på hovedet. "Også mig har Deres færd, lige fra vi mødtes, forekommet besynderlig. De skal såmænd ikke spilde Deres medlidenhed på ham, lord John. Hans tårer hidrører fra overdreven nydelse af spiritus. Manden har drukket. À propos, lord John, jeg kaldte Dem nylig for en uvidende nar. Det var måske en vel streng bedømmelse, dette indser jeg ved nærmere eftertanke. Ordet minder mig forresten om en del narrerier, som jeg tidligere tid gav mig af med. De kender mig som den så alvorlige videnskabsmand. De vil vist have ondt ved at forestille Dem, at jeg undertiden for at more børn er optrådt som gøgler – som efterligner af de forskellige dyre- og fugleskrig, der høres i en bondegård. Ville det ikke more Dem at høre mig gale som en hane?"

"Nej, sir," svarede lord John, som stadig var dybt fornærmet, "den slags ville aldeles ikke more mig."

"Min efterligning af en hønes klukken, når den vil lægge æg, plejede at blive betragtet som noget særlig udmærket. Turde jeg måske vove – –?"

"Nej, sir, nej – lad os være fri for den slags."

Tit trods for lordens ivrige protester lagde professor Summerlee imidlertid sin pibe fra sig, og på hele resten af turen underholdt han os – bestræbte sig i hvert fald for at underholde os – med alle mulige forskellige fugle- og dyreskrig. Hans præstationer forekom mig i den grad komiske, at jeg – endnu med tårer i øjnene – brast i en voldsom latter. Lige så ubehersket, som min gråd havde været, lige så støjende var min munterhed. Men der var i sandhed også noget umådelig lattervækkende ved se den værdige professor eller rettere sagt høre ham give rollen som den kaglende høne eller hundehvalpen, der er blevet trådt over halen. Lord John skød hemmeligt sin avis hen til mig; i marginen havde han skrevet: "Stakkels djævel! Han er så gal som en hattemager." Ja, vist var det hele uhyre excentrisk; men forfærdelig morsomt og dygtigt gjort var det alligevel.

"Hele resten af turen underholdt Summerlee os med alle mulige forskellige fugle- og dyreskrig."

Mens dette foregik, bøjede lord John sig hen imod mig og gav sig til at fortælle mig en længere historie om en bøffel og en indisk rajah; historien forekom mig hverken at have ende eller begyndelse, det var noget rent visvas. Professor Summerlee var just begyndt at kvidre som en kanariefugl og lord John at udvikle et særlig interessant punkt i sin fortælling, da toget standsede ved Jarvis Brook, den station, hvor vi skulle stige af.

Professor Challenger tog imod os ved stationen. Hans udseende var pragtfuldt. Ikke alverdens kalkunske haner var i stand til at præstere en værdighed, som kunne måle sig med hans. Med knejsende hoved spankulerede han frem og tilbage på perronen og sendte nedladende smil til højre og venstre.

Hvis professoren havde forandret sig i disse år, da bestod forandringen unægteligt i, at de mest udprægede træk i hans karakter var blevet ligesom accentuerede. Hans enorme hoved med den brede pande og det vældige, sorte hår syntes endnu større og mere imponerende end før. Hans kulsorte skæg bølgede som en brusende kaskade ned over hans mægtige bryst, hans klare, grå øjne med de impertinente og sardoniske øjenlåg syntes mere myndige end nogensinde.

Professoren trykkede overlegent og med et opmuntrende smil – i lighed med det, en rektor beærer den mindste dreng i klassen med – min hånd og proppede derpå – efter at have hilst på mine rejsefæller – os samt vor bagage med oxygen-cylindre og det hele ind i sin store automobil. Derpå steg han selv op. Bilen blev kørt af den uforstyrrelige Austin, den yderst fåtalende mand, som jeg under mit første uforglemmelige besøg hos professoren havde set optræde i egenskab af hushovmester.

Egnen, vi kørte igennem, var meget smuk, prægtige, lyngklædte højdedrag afvekslede med yppige dale. Jeg sad foran hos chaufføren, de tre andre herrer inde i vognen. Alle talte i munden på hinanden. Lord John var endnu ikke blevet færdig med sin bøffelhistorie, efter hvad jeg kunne forstå; Challenger og Summerlee syntes af være midt i en yderst højrøstet og ivrig videnskabelig debat. Austin vendte pludselig, uden at tage sine øjne fra rattet, sit mahognifarvede ansigt halvt imod mig.

"Jeg har fået min afsked," sagde han.

"Hvad har De?"

Alt syntes denne dag så underlig bagvendt. Alle mennesker sagde de besynderligste, mest uventede ting. Det hele forekom én som en drøm.

"Det er nu den syvogfyrretyvende gang," ytrede Austin tankefuldt.

"Hvornår rejser De?" spurgte jeg af mangel på en mere passende bemærkning.

"Jeg rejser aldeles ikke."

Samtalen syntes her at skulle gå i stå; dog lidt efter fortsatte Austin:

"Hvis jeg tog bort, hvem skulle så tage sig af ham." Han gjorde et kast med hovedet i retning af sin herre. "Hvem andre ville vel tjene ham?"

"Han kunne måske nok finde en eller anden."

"Umuligt. Ingen blev hos ham mere end i otte dage. Hele huset ville, såfremt jeg rejste, gå i stå som et ur, hvor fjederen er i stykker. Jeg fortæller Dem dette, sir, fordi De er hans ven, og det er lige så godt, De får at vide, hvordan det hele forholder sig. Hvis jeg tog ham på hans ord – nå, men det nænner jeg nu

ikke. Han og fruen ville være lige så hjælpeløse som et par svøbelsebørn. Det er i virkeligheden mig, som styrer det alt sammen, og så går han hen og afskediger mig."

"Hvorfor tror De ikke, at nogen i længden ville blive hos professoren?"

"Man kan ikke vente, at fremmede skal vise overbærenhed; jeg for mit vedkommende kender ham og tager tingene, som de falder. Han er en voldsomt klog mand, er herren – så klog, at han sommetider er ganske fra det. Jeg har set ham være fuldstændig blød på pæren. Se, det var han nu for eksempel i morges."

"Hvad gjorde han da?"

Austin bøjede sig nærmere hen til mig og hviskede forarget:

"Han bed husjomfruen."

"Bed hende!"

"Ja, sir. Han bed hende i benet. Jeg så hende – lige så tydeligt, som jeg ser Dem – styrte som forvildet ud af huset."

"Du store verden!"

"De ville i sandhed blive forbavset, sir," vedblev Austin, "hvis De vidste, hvad her foregår. Herren er på kant med alle naboerne. Der er mange, som har indbildt sig, at den gang, han var oppe mellem de uhyrer, som De skrev om, så var det blot, 'Hjem, mit elskede hjem' for herrens vedkommende. Jovist; nej, han var netop dér i et selskab, som han passede for. Det vil sige, sådan siger nu folk. Jeg tænker anderledes, for jeg har jo tjent ham i over ti år, og jeg holder af ham, og vi må huske på, at han trods alt er en stor mand, og at det er en ære at tjene ham. Men han kan rigtignok til tider prøve ens tålmodighed. Se engang

plakaten derhenne, sir. Det er ikke det, man kalder gammeldags gæstfrihed, er det vel? Læs bare, hvad der står."

Vejen, vi kørte opad, var stejl; bilen bevægede sig kun langsomt fremad. Ved omdrejningen af vejen var der indenfor en velklippet hæk hejst et skilt.

På dette stod med alenhøje bogstaver følgende:

ADVARSEL.
Uinviterede gæster, journalister og tiggere anmodes om at holde sig borte fra terrænet.

G. E. Challenger.

"Næh, det er just ikke, hvad man ville kalde indbydende," sagde Austin hovedrystende og med et blik til den uheldsvangre plakat. "Sligt ville ikke tage sig godt ud på et julekort. De må meget undskylde, sir, at jeg er så snakkesalig. Så meget som i dag har jeg ikke talt i mange år; men det er, som jeg trængte til af få luft. Min herre kan, så tit han lyster, give mig afsked på gråt papir, jeg går ikke min vej, nej, såmænd om jeg gør. Jeg er hans tjener, og han er min herre, og således vil det forhåbentlig vedblive at være lige til kapitlets ende."

Vi havde imidlertid nået målet for vor rejse.

Gennem en smuk indkørsel, som på hver side begrænsedes af pragtfulde rhododendron-buske, nærmede vi os en lav, overordentlig nydelig og hyggeligt udseende bygning. I husets dør stod mrs. Challenger, en lille, sød, smilende dame, for at modtage os.

"Se her, min kære," råbte Challenger, idet han tumlede ud af vognen, "her har du vore gæster. Det er en sjælden begivenhed

for os at have gæster, ikke sandt? Vi og vore naboer står ikke på den allerbedste fod, vel? Hvis de kunne se deres snit til at komme gift i vor mad, så gjorde de det, det er der ikke den mindste tvivl om."

"Det er virkelig skrækkeligt," udbrød mrs. Challenger, halvt leende, halvt grædende. "George ligger altid i strid med naboer og genboer. Vi har ikke en ven, ikke én eneste ven her ude på landet."

"Denne omstændighed gør, at jeg kan koncentrere al min opmærksomhed på min tilbedelsesværdige hustru," sagde Challenger og slyngede sin korte, tykke arm om sin hustrus liv. Man kom uvilkårligt ved at se dem til at tænke på en gorilla og en gazelle. "Men kom nu med ind, mine venner; I må være både trætte og sultne efter rejsen. Lunchen er, håber jeg, rede. Er Sarah kommet tilbage?" Han vendte sig spørgende til sin hustru.

Mrs. Challenger rystede med bekymret mine på hovedet. Professoren lo støjende og strøg sig med værdig mine om skægget.

"Austin," råbte han til chaufføren, "når De har sat bilen ind i garagen, vil De nok være så god at dække bordet og hjælpe Deres frue med at servere lunch. De, mine herrer, må følge med mig ind i mit studereværelse; der er et par sager, som det ligger mig meget på sinde at få talt med Dem om."

2. Dødsflodens stigen

Mens vi passerede gennem hallen, ringede telefonen, og vi blev vidne til professor Challengers andel i en telefonsamtale.

Jeg siger "vi", men ingen indenfor en distance af hundrede meter kunne have undgået at høre efterdønningerne af den vældige stemme, som rungede gennem huset. Professorens svar genlyder endnu i mine øren.

"Ja, ja, naturligvis er det mig – javist er det mig, professor Challenger, den berømte professor, hvem skulle det ellers være? Selvfølgelig – hvert et eneste ord – ellers havde jeg ikke skrevet det – det skulle ikke overraske mig – alting tyder på det – om en dag eller to, tænker jeg –. Ja, jeg kan virkelig ikke gøre noget for at forhindre det –. Overordentlig ubehageligt, javist; dog vil det sikkert afficere større ånder end Dem. Det nytter ikke at klage og jamre –. Nej, det kunne jeg umuligt. De må bære skæbnen, som den kommer –. Men nu kan det være nok, sir. Passiar! Jeg har andet at bestille end at stå og lytte til Deres pludren."

Professoren lagde rask talerøret fra sig og førte os så ovenpå ind i sit smukke, luftige arbejdsværelse. På det store mahognitræs skrivebord lå en halv snes uåbnede telegrammer.

"Jeg tror virkelig," ytrede vor vært, idet han samlede telegrammerne sammen i en bunke, "at det ville være en pengegevinst for mine korrespondenter, hvis jeg forskaffede mig en telegrafisk adresse. Måske ville 'Noah, Rotherfield' være den mest passende."

Som altid, når Challenger tillod sig en for andre uforståelig spøg, brast han her i en ustandselig og højrøstet latter. Han lo,

så hans kæmpekrop krummede sig, hænderne rystede i den grad, at han næppe kunne få sine telegrammer åbnet.

"Noah! Noah!" gispede han, højrød i hovedet som en rødbede.

Lord John og jeg smilede venligt til ham, hvorimod Summerlee, en dyspeptisk gedebuk lig, i sardonisk misbilligelse virrede med hovedet.

Omsider lykkedes det Challenger at komme så meget til ro, at han kunne få telegrammerne lukket op. Dog kluklo han stadig som morede han sig hemmeligt over noget. Vi andre gik imidlertid hen til vinduet for at betragte udsigten.

Denne var i sandhed af en storslået skønhed.

Professorens bolig var beliggende på et højdedrag; terrænet var bølgeformet; her sås frugtbare marker, hist frodige enge, dybe mørke skove begrænsede horisonten. Crowboroughs mægtige golfbane strakte sig til højre for os; banen var fuld af ivrige golfspillere. I sydlig retning kunne vi gennem en åbning i skovtykningen se toglinjen, som førte fra London til Brighton. Direkte udenfor vinduet fandtes en lille, indhegnet gård. Her stod Challengers automobil.

Et udråb fra professoren fik os til at vende os om. Han havde læst sine telegrammer og derefter anbragt dem i en stabel foran sig. Hans brede, grove ansigt med det kæmpemæssige, forpjuskede skæg var stadig kobberrødt. Han lod til at være i en ophidset sindsstemning.

"Mine herrer," begyndte har med stentorrøst, som talte han til en større forsamling, "mine herrer, dette er i sandhed en betydningsfuld sammenkomst; den finder sted under særegne, meget ejendommelige forhold. Har ingen af Dem, om jeg må spørge, på rejsen hertil sporet noget usædvanligt?"

"Det eneste, som her slået mig," sagde Summerlee med sit sure smil, "er den omstændighed, at vor unge ven her i de sidste år er gået stærkt tilbage, hvad væsen og manerer angår. Det bedrøver mig at måtte sige det; men hans opførsel i toget var mildest talt fuldkommen upassende. Hans optræden gjorde, dette nødsages jeg til at tilstå, et højst ubehageligt indtryk."

"Nå nå, det er ikke værd at udtale så streng en dom, vi kan alle være mere eller mindre vel oplagte," sagde lord John. "Den unge fyr mente sikkert ikke noget ondt med det. Han er nærmest at betragte som en international type; og selv om han bruger over en halv time til at beskrive en enkelt fodboldkamp, så skal dette – på grund af hans uhyre interesse for sagen – være ham tilgivet."

"En halv time til at beskrive en fodboldkamp!" råbte jeg indigneret. "Hvad, det var jo Dem, lord John, som ikke kunne blive færdig med at fortælle om Deres bøffel. Professor Summerlee kan være mit vidne på det."

"Jeg ved såmænd ikke, hvem af jer der var den mest ubeskriveligt trættende," erklærede Summerlee, "jeg forsikrer Dem, Challenger, at jeg ønsker aldrig mere i mit liv at høre hverken om bøfler eller fodboldkampe."

"Det ved jeg sikkert," protesterede jeg, "at jeg ikke hele denne dag har nævnt noget om fodboldkampe."

Lord John udstødte en langtrukken fløjten, og Summerlee rystede sørgmodigt på hovedet.

"Og det så tidligt på dagen," mumlede han. "Det er i sandhed sørgeligt at tænke sig. Mens jeg sad dér tavs, hensunken i trist, alvorlig eftertanke – –"

"Tavs!" råbte lord John. "De var så minsandten ikke tavs. Tværtimod gjorde De en frygtelig støj – med alle Deres modbydelige efterligninger af hønse-, katte- og ræveskrig. Man skulle ikke tro, De var et menneske; De mindede nærmest om en bortløben grammofon."

"De behager at spøge, lord John," sagde Summerlee med en mine, der var så sur som eddike.

"Så for pokker, dette er jo det rene og skære vanvid," udbrød lord John. "Enhver af os synes at vide, hvad den anden gjorde; ingen af os ved, hvad han selv foretog sig. Lad os begynde ved begyndelsen. – Vi gik ind i en første klasses rygekupé, dette står fast, ikke? Så gav vi os straks til – ikke sandt? – at skændes angående vor ven Challengers brev i *Times* ..."

"Nå, så det gjorde De, hvad?" spurgte vor vært; hans øjenlåg var begyndt at vibrere.

"De sagde, Summerlee," fortsatte lorden, "at der umuligt kunne ligge noget virkeligt til grund for Challengers påstand."

"Hvad behager!" skreg professoren og brystede sig og knejsede med nakken. "Ikke noget virkeligt til grund for min påstand! Og tør jeg spørge, ved hvilke argumenter prøver den berømte professor Summerlee at knuse og tilintetgøre det ydmyge individ, som har vovet at udtale sin mening angående videnskabelige muligheder? Måske professoren vil nedlade sig til – før han ganske træder det omtalte individ i støvet – at fremkomme med sine modbeviser?"

Challenger bukkede og skrabede med forstilt ydmyghed. Hans tales ironiske klang var dog ikke til at tage fejl af.

"Det var ikke svært at finde modbeviser," sagde Summerlee muggent. "Jeg påstod, at hvis den æter, der omgiver jorden,

frembragte giftige symptomer på visse dele af kloden, så måtte den gøre det over alt. Og så var det en selvfølge, at også vi tre mennesker, som rejste sammen i jernbanekupéen, måtte være blevet påvirket af det."

Denne udtalelse fremkaldte på ny et latterudbrud hos Challenger. Han lo, så hele huset rystede.

"Vor værdige Summerlee er," sagde han, da han omsider kunne komme til orde for latter, "og ikke for første gang, ganske vild på kareten. Se nu, mine herrer," professoren tørrede sin sveddryppende pande, "jeg kan allerbedst gøre Dem situationen klar ved at fortælle Dem, hvorledes det er gået mig selv i dag. De vil sikkert have lettere ved, når De hører om min mangel på sindsligevægt, at gøre Dem det klart, at De selv har lidt af fuldstændig åndelig forstyrrelse.

Vi har her i mange år haft en husbestyrerinde, en vis Sarah – hendes efternavn har jeg aldrig belemret min hukommelse med. Sarah er en kvinde med et meget barsk og stift væsen, uhyre tilbageholdende og reserveret, ingen af os har nogensinde set hende vise tegn til sindsbevægelse.

Mens jeg i morges sad og nød min frokost – min hustru får gerne morgenmåltidet bragt op på sit værelse – så faldt det mig på en gang ind, at det ville være i høj grad interessant at se, hvorvidt der gaves grænser for Sarahs kolde og uforstyrrelige ro. Jeg besluttede at foretage et eksperiment med hensyn til dette. Efter at have væltet en vase med blomster, som stod på bordet, ringede jeg på klokken og skjulte mig så i en fart under bordet. Husholdersken trådte ind og gik – formentlig i den tro, at jeg havde begivet mig ind i mit arbejdsværelse – hen til bordet for at sætte vasen på plads. Jeg fik fra mit skjul øje på en

bomuldsstrømpe og en med sideelastikker forsynet støvle. Forsigtigt stak jeg mit hoved frem og satte mine tænder i Sarahs læg. Eksperimentet lykkedes over al forventning. Et par sekunder stod Sarah og stirrede som lamslået på mig, så fo'r hun med et højt skrig ud af døren. Jeg ilede efter hende i den hensigt at ville give hende en eller anden forklaring – men hun styrtede afsted med en sådan fart, at det var mig umuligt at indhente hende. Lidt senere opdagede jeg ved hjælp af min kikkert, at hun flygtede i sydvestlig retning.

Jeg fortæller jer det hele, som det er passeret, mine venner. Tænk nu over det og lad os så se, til hvilken slutning I kommer. Er min lille anekdote ikke oplysende? Kaster den ikke klarhed over noget, I hidtil ikke forstod? Hvad mener De om det, lord John?"

"Hvis De ikke passer på, så vil De med det allerførste løbe Dem en forsvarlig staver i livet," sagde lord John, idet han rystede alvorligt på hovedet.

"Og hvad har De at bemærke, Summerlee?"

"De burde øjeblikkelig tage ferie og rejse til et tysk badested," sagde Summerlee.

"Glimrende – glimrende! Og nu De, min unge ven. Mon det skulle lykkes Dem – i modsætning til vore venner her, som er Dem overlegne i alder – at ramme sømmet på hovedet?"

Det lykkedes mig. Jeg siger det i al beskedenhed; det lykkedes mig. Pludselig, som ved en åbenbaring, stod alt mig klart.

"Gift!" råbte jeg.

Og lynsnart gennemgik jeg i mine tanker alt, hvad der den dag var hændet. Jeg mindedes lord John og hans bøffelhistorie, mine egne hysteriske tårer, professor Summerlees ubehagelige

og vrantne opførsel, folketumulten i parken, chaufførens uforsigtige og voldsomme kørsel, kævlerierne angående salget af oxygen – alt bidrog til at fastslå professor Challengers teori.

"Nu ved jeg, hvordan det hænger sammen," råbte jeg, "det er giften, der virker, vi er alle forgiftede."

"Netop," sagde Challenger og gned sig i hænderne, "vi er alle forgiftede. Vor klode gennemfarer – med en hastighed af millioner af mil i minuttet – den giftige æterzone. Vor unge ven har med det ene ord 'gift' nævnt årsagen til al den ophidselse og forstyrrelse, som er opstået mellem menneskene."

Vi betragtede tavse, fulde af bestyrtelse, hinanden. Hvad skulle vi sige? Der var intet at sige.

"Ved udfoldelsen af al sin karakterstyrke," fortsatte professoren, "er det måske et menneske muligt at kontrollere og beherske det, som nu er i færd med at tage magten fra ham. Jeg for min del formår til en vis grad dette; hvorvidt I, mine venner, i denne henseende er i stand til at følge mit eksempel, er et spørgsmål. Dog nærer jeg begrundet håb om det. I er jo ikke novicer med hensyn til at udvise koldblodighed og snarrådighed.

Lad mig nu først fortælle jer, hvordan det er gået mig. Jeg gav mig straks – efter det ubeherskede udbrud, som voldte mit tjenerskab så stor en forskrækkelse – til at ræsonnere med mig selv.

Det var aldrig før hændet mig, at jeg havde følt mig opfordret til at bide noget medlem af min husstand. Indskydelsen måtte derfor betragtes som unormal. Som ved et lyn gik sandheden op for mig. Jeg følte på min puls; den slog hurtigere end sædvanligt; mit refleks var forstærket. Så kaldte jeg, stærkt og

indtrængende, på mit indre, personlige selv, på den virkelige, ægte G.E.C., som – højtidelig og uforstyrrelig – sad bagved al denne molekylære forstyrrelse. Jeg anmodede ham, forstår I, mine venner, om at holde øje med og tilintetgøre de tåbelige puds som ætergiften muligt ville spille mig. Det viste sig, at jeg var den mægtigste; jeg var i stand til at øve kontrol over et unormalt sind. Det var en sejr, som man havde lov til at være stolt af; for det var en sejr over noget, som er dybest forbundet med sindet. Jeg kunne føle mig fristet til at udtrykke det således: sindet var bragt ud af ligevægt men personligheden kontrollerede udslagene af denne uligevægt. Det lykkedes mig således, da min hustru kort efter begav sig nedenunder, at modstå fristelsen til at skjule mig bag døren og fare frem imod hende med et skrig for at forskrække hende. Jeg var stand til at hilse på hende med min vante ro. En overvældende trang til at give mig til at rappe som en and formåede jeg ligeledes at undertrykke.

Da jeg, lidt senere hen på dagen, gik ud i garagen for at beordre Austin til at holde automobilen rede og fandt ham stående bøjet over vognen i færd med at reparere den, var jeg lige ved at foretage mig noget, som sikkert ville have fået ham til i største fart at følge Sarahs eksempel og flygte. Men mit indre selv sejrede, og min hånd, som allerede var løftet til slaget, sank slapt ned ved min side. I stedet for klappede jeg Austin venskabeligt på skulderen og gav ham ordre til, på et nærmere betegnet klokkeslæt, at køre mig til stationen. Se, i dette øjeblik føler jeg den største lyst til at gribe professor Summerlee i hans grinagtige hagedusk og ruske ham, til han

går på næsen; men, som De ser, jeg gør det ikke; jeg er fuldkommen behersket. – Følg nu mit eksempel, mine venner."

"Jeg skal passe på min bøffel," sagde lord John.

"Og jeg skal afholde mig fra at snakke om fodbold."

"Måske har De ret, Challenger," sagde Summerlee i en for ham mærkelig afdæmpet tone. "Jeg er, tilstår jeg, temmelig kritisk anlagt, og det falder mig ikke let at antage nye teorier ... især, når disse er så forunderlige og fantastiske som den, der her foreligger. Imidlertid føler jeg mig unægtelig – ved mindet om mine to rejsefællers højst aparte adfærd – tilbøjelig til at tro, at en eller anden ophidsende art af gift må ligge til grund for disse abnormiteter."

Challenger klappede godmodigt sin kollega på skulderen. "Vi gør fremskridt," sagde han, "vi gør virkelig fremskridt."

"Og hvad er nu Deres mening, sir," spurgte Summerlee ydmygt, "angående denne sags forløb?"

"Jeg vil, med Deres tilladelse, sige et par ord angående dette emne."

Professoren satte sig på kanten af skrivebordet, svingende i luften med sine korte, stumpede ben og fortsatte: "Vi er, tror jeg, vidne til en, under hele klodens beståen, enestående katastrofe. Dette betyder, efter min mening, jordens undergang."

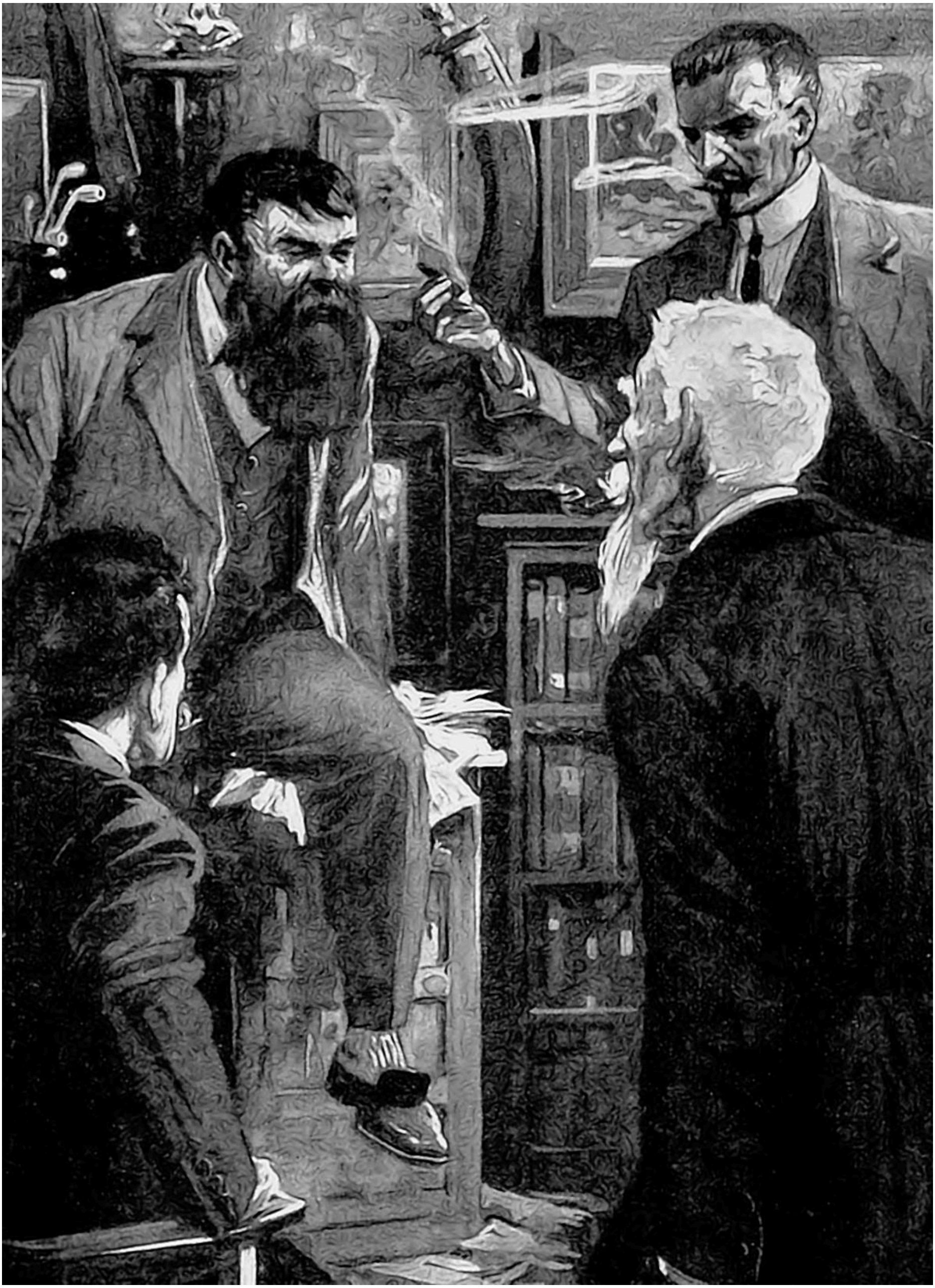

"Efter min mening betyder det jordens undergang."

Jordens undergang! Uvilkårligt vendte vi alle vort hoved og så ud ad det store buevindue – så ud over den herlige egn, som lå badet i sommersolens stråler. Skulle alt dette – de henrivende villaer, de hyggelige forpagtergårde, de glade landliggere – skulle alt dette tilintetgøres? Verdens ende! Ofte før havde man hørt disse ord, men aldrig havde man alligevel gjort sig deres betydning rigtig klar. Jorden skulle gå under, nu i dag, i denne time. Hvilken gruopvækkende, rædselsfuld tanke!

Åndeløse ventede vi på, at Challenger skulle fortsætte. Hans medfødte autoritet, hans imponerende, majestætiske udseende gav ligesom hans ord mere vægt, ja lånte dem endog noget højtideligt; alle mandens små særheder, hans grovkornethed var glemt, han syntes, i utilnærmelig højhed, at trone over den øvrige menneskehed. Så kom jeg pludselig til at mindes, hvorledes professoren siden vor ankomst to gange havde ladet sig henrive til enorme latterudbrud. Der er dog, sagde jeg til mig selv, grænser for åndelig frigørelse, krisen kunne umuligt være så nær forestående eller så farlig, som professoren mente.

"Forestil Dem en klase druer," vedblev Challenger, "som er befængt med næsten usynlige, men umådelig skadelige baciller. Gartneren dypper druerne i en desinficerende væske. Måske ønsker han at rense druerne; eller måske er det hans ønske at fremkalde andre, mere uskadelige baciller. Se, vor gartner er nu – dette er i hvert fald min formodning – i færd med at dyppe hele solsystemet, inklusive den menneskelige bacille, denne lille, dødelige *vibris*, som hænger dirrende og vrikkende på den yderste kant af jordskiven – ned i en substans, som i et nu vil tilintetgøre alt."

På ny indtrådte der tavshed. Denne blev afbrudt ved, at det ringede på telefonen.

"Det er rimeligvis et angstråb fra en eller anden bacille," ytrede professoren med et barsk smil. "Menneskene begynder at indse, at deres eksistens ikke hører til universets nødvendigheder."

Han gik og blev borte i nogle minutter. Ingen af os mælede under hans fraværelse et ord. Situationen var så alvorlig, at den uvilkårligt manede til eftertanke.

"Et medlem af Sundhedskommissionen i Brighton," sagde Challenger, da han kom tilbage. "Det synes, som om da mennesker, der lever ved kysten, hurtigst bliver angrebet. Den omstændighed, at vi bor syv hundrede fod over havet, giver os en fordel. Det lader til at være gået op for folk, at jeg, hvad det foreliggende spørgsmål angår, er den øverste autoritet. Dette hidrører formodentlig fra mit brev i *Times*. Kort efter min hjemkomst havde jeg en samtale med borgmesteren en provinsby. De hørte mig måske tale med vedkommende i telefonen. Manden syntes at knytte en ganske umådelig betydning til spørgsmålet om, hvorvidt han skulle forblive i live eller ej. Jeg tror nok, at jeg fik al den slags pillet ud af ham."

Summerlee havde rejst sig og stillet sig hen ved vinduet. Hans magre, knoklede hænder rystede af sindsbevægelse.

"Challenger," sagde han indtrængende, "dette er alt for alvorligt til, at man kan glide let henover det. Tro dog ikke, at det er min hensigt at ville irritere Dem med de indvendinger, jeg nu agter at fremkomme med.

Men se, hvor pragtfuldt solen skinner; himlen er blå og skyfri. Alt i naturen fryder sig og blomstrer. Fuglene kvidrer

muntert. Golfspillerne, vi ser hist ude, er optaget af deres spil, de nyder tilværelsen; høstfolkene arbejder i marken. Og nu fortæller De os i fuld og fast overbevisning, at alt, hvad der ånder og lever, er på randen af tilintetgørelse – at denne dejlige, solklare dag er den Dommens Dag, som menneskene så ofte har talt om og ventet.

Og på hvad grunder De denne Deres overbevisning? På nogle iagttagelser vedrørende en abnormitet ... på enkelte rygter fra Sumatra ... på en vis personlig ophidselse, som vi, der er her til stede, har ment at spore hos hinanden. Ophidselsen har imidlertid ikke været værre, end at vi har været stand til at beherske den. – Vi fire, Challenger, har delt ondt og godt med hinanden. Det er ikke første gang, at vi i forening ser døden under øje. Tal lige ud, skjul intet for os. Sig os åbent Deres mening angående nærmeste fremtid: lad os høre, hvilken skæbne De tror, der venter os."

Dette var ærlig, ligefrem tale. Når den gamle zoolog talte således, så glemte man al hans påståelighed og surhed, så holdt man af ham. Lord John rejste sig og gik hen og trykkede varmt hans hånd.

"De har udtrykt mine følelser på en prik, Summerlee," sagde han så, nu er turen til Dem, Challenger. "Sig os, hvordan De mener, at vi er stillede. Ingen af os er nervøst anlagt, det ved De, men naturligvis vil man – når talen er om at blive styrtet ud i total tilintetgørelse – gerne have en forklaring. Hvori består faren, hvor stor er den, og hvad kan vi gøre for at unddrage os den?"

Lord John stod, rank og stærk belyst af solstrålerne, henne ved vinduet, med sin hånd på Summerlees skulder. Jeg lå

nedsunken i en lænestol med en udbrændt cigaret mellem læberne, min ophidsede tilstand var blevet afløst af en blid, ret behagelig sløvhed. Var også denne en følge af giften? Det er muligt. Mine åndsevner var imidlertid usvækkede: jeg var en tavs, men derfor ikke mindre interesseret iagttager af, hvad der foregik. Jeg havde ingen fornemmelse af, at sagen angik mig personligt. Men her stod tre karakterstærke mænd overfor en krise i deres liv. Det var lærerigt, ja betagende at iagttage dem.

Challenger trak sine stærke bryn sammen og strøg sit skæg, før han svarede. Det var tydeligt, at han vejede hvert ord, han sagde.

"Hvilke var de sidste nyheder, De modtog, inden De forlod London?" spurgte han.

"Jeg var på avisens kontor ved 10-tiden," sagde jeg. "Der var just indløbet et telegram fra Singapore, hvori der meddeltes, at epidemien blandt beboerne af Sumatra bredte sig mere og mere. Fyrtårnene lyste ikke længere."

"Begivenhederne har siden da udviklet sig med rivende hast," sagde Challenger. "Jeg står selvfølgelig i vidtstrakt forbindelse dels med autoriteterne, dels med pressen i de forskellige lande. Man holder mig *à jour* med alt, hvad der foregår. En indtrængende opfordring til at komme til London har jeg afslået; hvad skulle jeg der, jeg kan jo dog intet udrette.

Giften fremkalder, ifølge beretningerne, til en begyndelse stærk åndelig ophidselse. Der har i dag fundet voldsomme optøjer sted i Paris: blandt de walisiske kulsviere er der udbrudt oprør og spektakler. Den omtalte ophidselsestilstand – som, viser det sig, varierer meget, hvad race og individ angår – afløses, synes det, af en vis eksaltation og et ualmindeligt

åndeligt klarsyn … jeg synes at spore noget af dette hos vor unge ven her – og går så efter en tids forløb over til en slags sovesyge, som ender med døden. Efter hvad videnskaben har belært mig om, så gives der vegetabilske nervegifte …"

"Datura," indskød Summerlee.

"Brillant!" råbte Challenger. "For nu at være helt grundig, så vil vi finde en benævnelse for vort giftstof, om jeg så må sige. Lad os kalde det *daturon*. Dem, kære Summerlee, tilkommer æren for at have fundet et navn, som passer på verdensødelæggeren – den store gartners desinficerende agent. Opfindelsen er glimrende, desværre kommer den jo på et temmelig sent tidspunkt.

Symptomerne på daturon er altså således, som jeg har beskrevet dem. Det bestående vil blive tilintetgjort; døden vil herske over alt, det er jeg fuldt og fast overbevist om. Æteren omslutter jo nemlig hele vor klode. Hidtil har virkningerne af giften vist sig stødvis; snart har den angrebet en egn af kloden, snart en anden; dog, der er her kun spørgsmål om timer. Lig en bølgende strøm vælder giften hen over jorden, indtil den til sidst har opslugt alt. Det ville sikkert være yderst interessant at følge giftstrømmens, daturonens, fremtrængen, dens forskellige indvirken på de forskellige individer; dog dertil er der ikke forundt os tid.

At dømme efter beretningerne her," – professoren gennemlæste et par af sine telegrammer – "så har de mindst udviklede racer været de første til at bukke under. Der er triste efterretninger fra Afrika; ligeledes fra Australien. De indfødte på sidstnævnte sted skal alle være døde, Nordens folk synes at have mere modstandskraft end Sydens. Se, her er et telegram,

som jeg, i morges klokken ni fyrre modtog fra Marseille. Jeg vil nu læse det ordret for Dem:

'I Provence har der hele natten igennem hersket en vældig tumult. Oprør blandt vindyrkerne i Nimes. Socialistiske spektakler i Toulon, en uhyggelig sygdom, en slags sovesygdom udbrudt imellem folk, *Peste foudroyant*. Gaderne er besået med lig. Alt forretningsliv er ophørt, kaos over alt.'

En time senere," vedblev professor Challenger, "ankom fra samme sted følgende telegram:

'Almindelig tilintetgørelse truer os. Alle kirker er overfyldte. De dødes antal overstiger de levendes, det hele er ubegribeligt og forfærdeligt. Døden synes at være smertefri; men den kommer, hurtigt og uundgåeligt, til alle.'

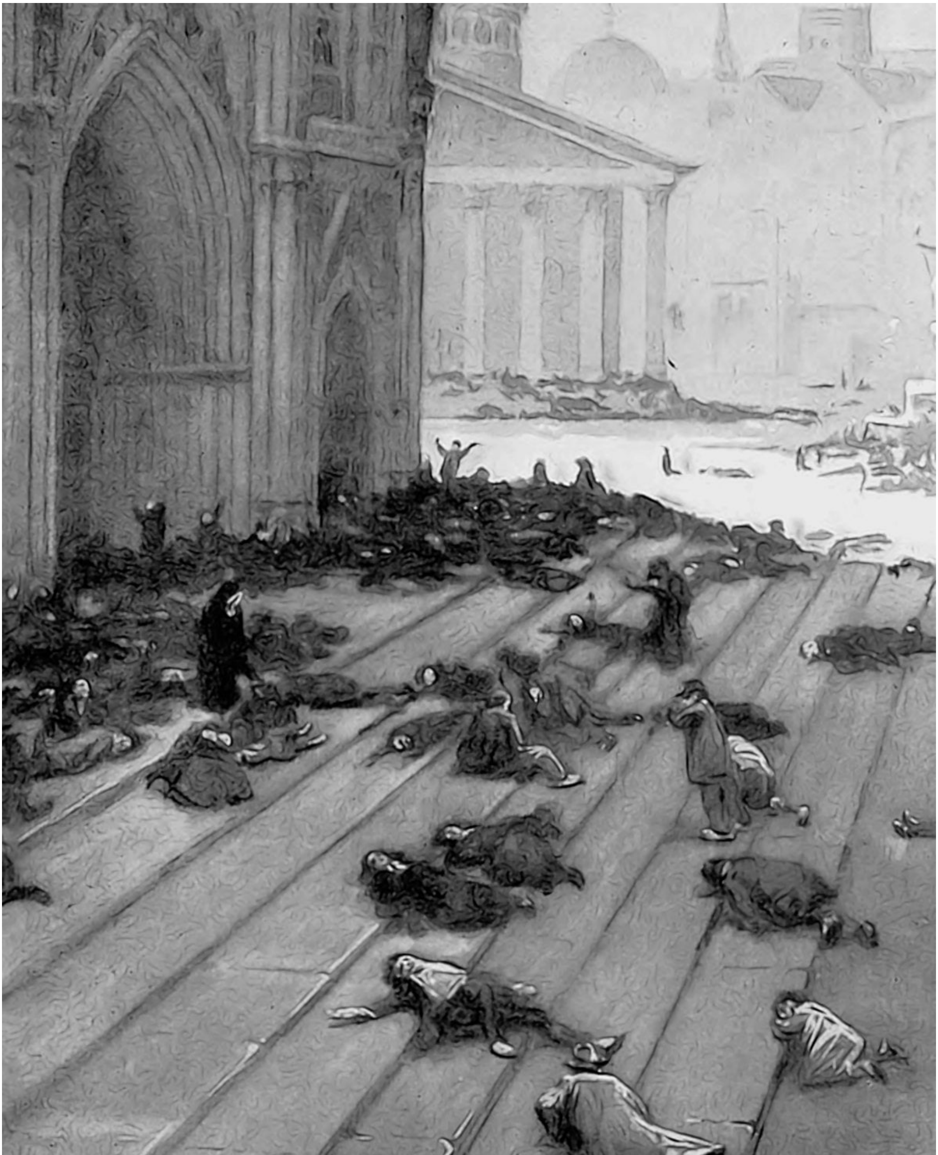

"Kirkerne er overfyldte og de dødes antal overstiger de levendes."

Fra Paris er efterretningerne de samme," vedblev Challenger, "dog lader sygdommen ikke der at have grebet slet så meget om sig. Indien og Persien synes at være udslettet af jorden. Den slaviske befolkning i Østrig er bortrevet; den teutoniske race holder sig endnu omtrent uberørt. Slettebeboere, samt de folk, der bor langs søkysten, er øjensynlig mere påvirkede af giften end dem, der dvæler i det indre af landet eller oppe på højderne. Selv en ringe hævelse i terrænet kan have betydning, viser det sig. Såfremt et menneske overlever denne katastrofe, da vil han sikkert være at finde på toppen af et eller andet Ararat-bjerg. Selv vor lille bakke her vil måske vise sig som en midlertidig ø midt i et ødelæggelsens hav. Dog vil – på grund af den hastighed, hvormed giftbølgerne stiger – nogle få korte timer være alt, hvad vi kan opnå."

Lord John Roxton aftørrede sin svedige pande med sit lommetørklæde.

"Der er én ting, som undrer mig," sagde han. "Hvorledes er det muligt, at De, under læsningen af de omtalte telegrammer, kunne le og støje således som De gjorde? Ofte i mit liv har jeg set mennesker dø; men se dem omkomme i tusindvis … det må være forfærdeligt."

"Hvad latteren angår," sagde Challenger, "så må De huske på, at jeg, såvel som alle andre, har været underkastet den æteriske gifts stimulerende indflydelse. Hvad den rædsel angår, som – ved tanken om universel død – gennemisner Dem, da må jeg sige, at jeg finder sligt ret uforståeligt. Hvis De, lord John, blev sendt til søs i en åben båd til en eller anden ukendt havn, ja da kunne De vel have årsag til at føle Dem modløs. Ensomheden, uvisheden måtte, som rimeligt er, virke nedtrykkende på Dem.

Noget helt andet ville det være, hvis Deres rejse blev foretaget i et smukt skib, i selskab med Deres slægtninge og Deres venner, hvor De alle havde samme fælles oplevelse og fulgtes ad lige til det sidste.

At dø i ensomhed, i forladthed, det må være slemt. Men en død, som kommer smertefri, som rammer alle, den er ikke, forekommer det mig, noget at gyse tilbage for. Langt værre ville det efter min mening være at blive ladet ene tilbage her på jorden, når alt, hvad der var klogt, berømt og udmærket, var revet bort herfra."

"Hvad foreslår De da, at vi skal gøre?" spurgte Summerlee, som for en gangs skyld tilnikkede sin lærde kollega sit bifald.

"At vi nyder vort måltid," sagde Challenger, da i det samme gongonens dumpe lyd rungede igennem huset. "Vi har en kokkepige, hvis duelighed til at lave omeletter kun overgås af hendes dygtighed til at stege koteletter. Vi må nu håbe på, at den kosmetiske forstyrrelse ikke har influeret på hendes fortræffelige egenskaber. Min Schwarzberger fra –06 bør også reddes fra undergang. Vi må gøre ihærdige og fælles anstrengelser for, at resultatet af en glimrende vinhøst ikke skal gå til spilde."

Challenger flyttede med besvær sit svære legeme ned fra skrivebordet, hvor han havde siddet, mens ham forkyndte jordklodens undergang.

"Kom, mine venner," sagde han, "eftersom vi efter al sandsynlighed kun har kort tid til at leve i, så er der så meget større grund til at tilbringe de timer, der endnu er og beskåret, i godt og fornøjeligt samvær."

Måltidet blev virkelig i høj grad muntert og festligt. Ganske vist lykkedes det os ikke at glemme vor pinefulde situation. Tanken om den hvilede ligesom i baggrunden at vort væsen og fyldte vort sind med en højtidsfuld, forunderlig følelse. Men det er sikkert det menneske, som aldrig har stået overfor døden, som i virkeligheden er mest bange for den. Hvad vi tre tilstedeværende mænd angik, da havde døden i et vist tidsrum af vort liv været så at sige vor daglige følgesvend. Mrs. Challenger var for sit vedkommende fuldstændig rolig og fattet; hun støttede sig, kunne man se, åndelig talt til sin stærke, myndige ægtefælle og følte sig, under hans ledelse, lykkelig og tryg. Hvor han gik, der ville også hun gå.

Fremtiden lå i skæbnens hånd. Nu'et tilhørte os. Så tilbragte vi da denne time i god forståelse, i tilfreds og stille munterhed. Vor ånd var, som jeg tidligere har udpeget, denne dag ualmindelig klar og lysende. Selv min frembragte funklende gnister. Hvad Challenger angik, da var han rent ud vidunderlig. Aldrig havde hans tale været så fuld af dybsindigheder, af ophøjede og lærerige sandheder, aldrig nogensinde havde jeg hørt ham udfolde en sådan henrivende veltalenhed. Summerlee æggede ham op med sin surladne kritiseren, lord John og jeg lo og morede os over deres pudsige sammenstød, mens mrs. Challenger med sin hånd hvilende beroligende på filosoffens arm lagde en dæmper på hans hidsige udfald.

Liv, død, skæbnens tilskikkelser, det hinsides … alle disse temaer behandledes indgående i hin for evigt uforglemmelige stund. Denne syntes endnu mere betydningsfuld på grund af den omstændighed, at dødsøjeblikket øjensynligt nærmede sig.

Pludselig så jeg lord John dække sine øjne med sin hånd, og jeg så Summerlee synke tilbage i sin stol, det var kun med nød, at vi kunne trække vejret. Dog følte vi os rolige og glade i vort indre.

Austin bragte os cigaretter og ville derpå forlade stuen.

"Austin!" kaldte hans herre.

"Ja, sir?"

"Jeg takker Dem for Deres trofaste tjeneste."

"Jeg har kun gjort min pligt, sir."

"Austin, jeg venter verdens undergang i dag."

"Ja, sir. På hvilket tidspunkt, sir?"

"Jeg ved det ikke bestemt, Austin. Inden aften i hvert fald."

"Meget vel, sir."

Den fåmælende Austin bukkede og trak sig derpå tilbage.

Challenger tændte sig en cigaret, trak sin stol nærmere hen til sin hustrus og tog kærligt hendes hånd i sin.

"Du ved, hvorledes sagerne står, ikke sandt, min kære pige," sagde han. "Jeg har også forklaret vore venner her sammenhængen. – Du er ikke bange, vel?"

"Tror du, at det vil blive smertefuldt, George?"

"Ikke mere smertefuldt end latteræteren hos tandlægen. Du har i virkeligheden, hver gang du har været bedøvet, på en måde været dødens bytte."

"Men den slags er en behagelig fornemmelse."

"Det samme vil rimeligvis døden være. Den opslidte maskine, legemet, kan ikke meddele sine indtryk; men vi kender jo den glæde, som en drøm eller en hensættelse i trance kan forskaffe os. Hvem ved, naturen danner måske en prægtig port, smykket med et florlet, guldindvirket forhæng og lader vore undrende

sjæle igennem den vandre ind til et andet liv. Under alle mine undersøgelser af det aktuelle, har jeg bestandig inderst inde i kernen fundet visdom og godhed; og man kan vel med sandhed sige, at hvis en stakkels dødelig har trang til ømhed – da må det være på det tidspunkt, da han skal foretage den vanskelige overgang fra liv til liv. Nej, Summerlee, jeg vil ikke høre noget om Deres materialistiske grundsætninger. Jeg i det mindste er af større værd end at det kunne tænkes, at jeg skulle opløses til intet. Her – her, –" han slog sig med sin kraftige, hårede hånd på sin brede pande, – "her er noget, som kan behandle materien, men som aspirerer højere end til at være en del af den – noget, som kan ødelægge døden, men som døden ikke kan ødelægge."

"Nu vi taler om døden," indskød lord John, "jeg er ganske vist en kristen, dog forekommer det mig, at der var noget meget tiltalende ved den måde, vore forfædre lod sig begrave. De fik alle de ting, de til daglig havde håndteret – deres økser, flitsbuer, pile, osv. med sig i graven. Jeg må tilstå" – han så sig halvt skamfuld om i kredsen, "at jeg ville – ville føle mig mere hjemlig til mode, hvis jeg kunne blive lagt hen sammen med mit store gevær, min fuglebøsse og en smule patroner ... ja, det er naturligvis kun sådan en flygtig idé, jeg ved det nok. – Hvad mener De om den ting, hr. professor?"

"Nuvel," svarede Summerlee, "eftersom De spørger mig, så vil jeg ikke lægge skjul på, at Deres aparte idé hører hjemme i stenalderen eller deromkring. Hvad mig angår, da føler jeg mig som tilhørende det tyvende århundrede, og jeg ønsker helst at dø som et fornuftigt, civiliseret menneske. Jeg tror ikke, at jeg, mere end I andre, er bange for døden; jeg er desuden højt oppe i

alderen og kunne ikke vente at leve mange år endnu. Men hvad der er mig imod, er at skulle sidde passivt og vente på døden ligesom et får på slagteren. Er De sikker på, Challenger, at der aldeles intet er at gøre?"

"Med hensyn til at frelse os – intet," svarede Challenger. "Forlænge vort liv i nogle få timer, således at vi kan blive vidne til udviklingen af denne mægtige katastrofe – dette står måske i min magt. Jeg har taget visse forholdsregler ..."

"Oxygenen?"

"Netop. Oxygenen."

"Men hvorledes kan oxygen modvirke æterens gift? Der findes ikke større forskel mellem en mursten og en gasart end mellem oxygen og æter. De to ting er vidt forskellige. De kan umuligt indvirke på hinanden. Den påstand vil De vel ikke fremkomme med, Challenger?"

"Min gode Summerlee, denne æteriske gift influerer ganske sikkert af materielle stoffer. Dette fremgik klart af de første symptomer på forgiftning. Man skulle *à priori* ikke have ventet sligt; men ovennævnte er utvivlsomt et faktum. Jeg nærer derfor den overbevisning, at et stof som oxygen er i stand til at forøge og bevare legemets livskraft, at oxygen vil være i stand til at forhale virkningen af den mægtige kraft, som De – i følge en heldig indskydelse – gav navnet daturon. Det er muligt, at jeg tager fejl i denne min formodning; jeg tror det dog ikke."

"Ja, jeg ved blot," sagde lord John, "at sætte mig hen og sutte på en tube oxygen som et barn sutter på sin flaske, det vil jeg ikke være med til."

"Det behøves ikke," forsikrede Challenger. "Vi har truffet den foranstaltning – det er nærmest min hustru, som har påtaget

sig at ordne dette – at min hustrus kabinet er blevet gjort lufttæt for så vidt dette lader sig gøre. Ved hjælp af måtter og ferniseret papir ..."

"Himmel, Challenger ... De mener da ikke, at De med ferniseret papir kan holde æteren ude?"

"Hm, De er, min værdige ven, en smule tykhovedet. Det er ikke for at holde æteren ude, at vi har gjort os al denne ulejlighed. Det er for at holde på oxygenen. Jeg nærer det håb, at vi, ved at fylde atmosfæren med oxygen, vil formå at bevare vor bevidsthed. Jeg havde selv to beholdere oxygen; de har bragt mig tre til. Dette er ikke meget, men det er dog noget."

"Hvor længe vil det forråd af oxygen kunne vare?"

"Det har jeg ingen anelse om. Vi vil ikke tage hul på oxygenen, før vor tilstand bliver uudholdelig. Og vi vil være så sparsommelige, som det er muligt, med forbruget af den. Nogle timer, måske nogle dage, hvor vi kan skue ud over en tilintetgjort verden, vil den forhåbentlig kunne forskaffe os. Vor egen død vil på den måde forhales, og vi vil, vi fem, få den mærkelige oplevelse, at være – dette anser jeg for utvivlsomt – de sidste levende på denne jord. Også vi må så, når vor time kommer, vandre i de andres fodspor ind i det ukendte land.

Nu vil De måske, mine venner," sluttede professoren, "give mig en håndsrækning og hjælpe mig at få oxygenbeholderne bragt op i kabinettet. Det forekommer mig, som om luften allerede begynder at blive noget trykkende."

3. Lukket inde

Den stue, som var bestemt til at blive scenen for vor uforglemmelige oplevelse, var et henrivende udstyret kabinet, fjorten til seksten fod i omfang. Til kabinettet, skilt derfra ved en rød fløjlsportiere, stødte professorens påklædningsværelse. Ved siden af dette fandtes et rummeligt sovekammer.

Kabinettet og påklædningsværelset var – adskilt ved fløjlsportieren – bestemt til at være opholdsstue for os. Den ene af dørene samt vinduets ramme var blevet overklistret med ferniseret papir, således at luften ikke kunne trænge igennem.

I den anden dør fandtes foroven en trækrude; denne var, for ventilationens skyld, indrettet til at kunne åbnes og lukkes, I hvert af stuens hjørner var anbragt en stor bladplante.

"Se, nu kommer det vigtige spørgsmål," sagde professoren. idet han med tilfredshed betragtede de fem oxygencylindre, som var blevet anbragt i en række langs væggen, "hvordan bliver vi – uden at forbruge for meget oxygen – af med vort overmål af kulsyre? Jeg kunne måske nok, såfremt jeg havde haft længere tid til forberedelse og ved at anspænde alle mine åndsevner, have løst dette problem. Nu må vi løbe an på, at det går. Planterne vil her kunne yde os nogen nytte. Vi kan, med et øjebliks varsel, få oxygenbeholderne åbnet; vi må jo være forberedt på, at åndenøden pludselig kan indtræde. Det er dog ikke værd, at nogen af os begiver sig for langt bort. Krisen kan indtræde, før man aner det."

Vinduet i kabinettet vendte ud til en balkon. Det samme herlige panorama, som vi havde beundret nede fra professorens

arbejdsværelse, lå udbredt for vore øjne. Livet syntes at gå sin gang; der var intet usædvanligt at spore.

Hen ad landevejen, der førte til stationen, kom en gammeldags kalechevogn kørende. Hesten, som var forspændt, gik i langsomt luntetrav; ved foden af højen kom en barnepige trillende med en barnevogn, ved siden af hende, holdende hende i hånden, gik en tre-fire års dreng. Fra skorstenene rundt om steg røgsøjler i vejret. Alt åndede fred og en vis hjemlig hygge. Himlen var blå, jorden solbeskinnet; intetsteds sporedes tegn til, at en tragedie var i vente. Høstfolkene ude på marken syntes travlt optaget af deres arbejde; golfspillerne lod til at more sg på bedste måde. Den sære uro og nervøsitet, jeg var bytte for, kontrasterede på forunderlig vis med disse menneskers ro og uforstyrrelighed.

"De folk derude," ytrede jeg, idet jeg pegede på golfspillerne, "synes aldeles ikke at mærke virkningerne af giften."

"Har De nogensinde spillet golf, min unge ven?" spurgte lord John.

"Nej, det har jeg ikke."

"Nuvel, hvis De en gang giver Dem af med det, så vil det hurtigt gå op for Dem, at der må en dommedagsbasun til for at standse en passioneret golfspiller i Hans leg. Hallo! Nu ringer det igen på telefonen."

Mens vi spiste lunch, og også senere, var professor Challenger uafbrudt blevet kaldet til telefonen. Han lod nyhederne gå videre til os, lige så friske som har modtog dem. Forfærdelige i sandhed var disse nyheder. Ødelæggelsen bredte sig fra syden og opefter. Ægyptens befolkning havde haft deres delirium, efterfulgt af sovesyge, endende med døden. I Spanien

og Portugal var der – efter at en hidsig kamp mellem gejstligheden og anarkisterne havde fundet sted – nu blevet fuldstændig stille. Fra Sydamerika var de sydlige stater, efter frygtelige racekampe, bukket under for giften. Nord for Maryland sporedes endnu ingen virkninger af den æteriske gift; lige så lidt i Canada. Belgien, Holland og Danmark var mærkede af farsoten.

Fra alle jordens egne indløb til berømte læger og kemikere indtrængende bønner om råd og hjælp i nøden. Også astronomerne blev overvældet med spørgsmål angående de rædselsfulde tildragelser. Der kunne intet gøres; katastrofen var uafvendelig.

Død var i vente, død for gammel og ung, for den stærke som for den svage, for den rige som for den fattige. Ingen formåede at unddrage sig døden, ingen kunne løbe fra den.

Således lød det nyt, som telefonen i underligt løsrevne samtaler bragte til huse. De store byers indvånere kendte nu, efter hvad det lod til, deres skæbne og beredte sig til at gå den i møde med værdighed og resignation. Men vore golfspillere og høstarbejdere! De lod ganske uanfægtede af tragedien, de sprang som lam, kunne man sige, intetanende foran den dræbende kniv. Det syntes ganske besynderligt. Og dog, hvorfra skulle disse mennesker vel vide, hvad der gik for sig? Det hele kom jo som lyn fra en klar himmel.

Der havde ikke morgenbladene stået noget, som kunne forskrække dem. Og nu var klokken blevet tre. Et eller andet rygte om det, der nu foregik rundt om i verden, måtte imidlertid være nået golfspillerne, for pludselig så vi dem styrte hovedkulds af sted, som ville de søge beskyttelse for en fare, der

nærmede sig. Også høstarbejderne skyndte sig bort fra marken. Barnepigen havde vendt barnevognen og ilede nu hastigt bort i den retning, hvorfra hun var kommet. Jeg lagde mærke til, at hun ofte tog sig til panden. Drosken var standset; hesten stod med ludende, foroverbøjet hoved, som var den overvældet af træthed.

Himlen var stadig strålende mørkeblå med enkelte lette, hvide sommerskyer. Hvis den menneskelige slægt skulle udslettes af jorden, så havde den i hvert fald et dødsleje af vidunderlig skønhed at hvile på. Dog forøgede denne naturens dejlighed ligesom det grufulde ved tilintetgørelsen. Og denne jordens bolig, der var så prægtig, den skulle vi nu forlade! Hvor gerne ville vi ikke være dvælet længere på denne skønne klode! Hvert minut syntes kostbart.

Challenger var atter gået til telefonen. Med ét hørtes hans mægtige røst runge gennem hallen.

"Malone," råbte han, "der er nogen, som ønsker at tale med Dem."

Jeg ilede til og greb hørerøret.

Det var mr. McArdle, som talte til mig fra London.

"Er det Dem, mr. Malone," lød hans kendte røst i mit øre. "Mr. Malone, her sker skrækkelige ting i London. Spørg for Guds skyld professor Challenger, om han ingen råd ved for denne ulykke."

"Professoren har intet råd at give, sir," svarede jeg. "Han betragter krisen som almindelig og uundgåelig. Vi har forsynet os med en del oxygen; dog kan dette kun forhale vort endeligt nogle få timer."

"Oxygen!" råbte den ængstelige stemme, "der er ikke tid til at forskaffe sig det stof. Kontoret her har – siden De forlod os i morges – været som et helt pandæmonium. Halvdelen af medarbejderne ligger nu bevidstløse hen. Jeg selv føler mig overvældet af en frygtelig træthed. Her fra mit vindue kan jeg se ned i Fleet Street; gaden er oversået med lig. Al trafik er standset. At dømme efter de sidst indløbne telegrammer, så må hele verden ..."

Chefens røst var blevet mattere og mattere, pludselig standsede hans tale brat. Et øjeblik efter hørte jeg gennem telefonen en underlig dump lyd – som var den talendes hoved sunket ned på skrivebordet.

"Mr. McArdle!" råbte jeg. "Mr. McArdle!"

Der kom intet svar. Men jeg vidste, da jeg nu lagde talerøret på plads, at jeg aldrig mere ville høre min chefs kendte stemme.

Just som jeg ville vende mig om for at gå ovenpå igen, så var det rædselsfulde over os. Det var som at bade i stille vand og pludselig, uventet, kommer en bølge og river én bort. En usynlig hånd syntes at gribe mig om struben og langsomt presse hver en livsgnist ud af mig. Jeg havde fornemmelsen af, at der på mit bryst hvilede en centnertung vægt, det susede for mine øren, lynglimt fo'r mig forbi øjnene. Med vaklende skridt gik jeg hen til trappen og støttede mig til gelænderet.

I dette øjeblik kom Challenger, prustende og hvæsende som en såret bøffelokse, purpurrød i ansigtet, med vidt opspilede øjne og håret i en sky om panden, stormende forbi mig. Over hans brede skulder hang, øjensynlig i bevidstløs tilstand, hans hustru. Buldrende og stønnende, med usikre, ravende skridt, styrtede Challenger med sin dyrebare byrde op ad trappen; det

lykkedes ham virkelig, ved at anspænde sin vilje til det yderste at trænge igennem den kvælende atmosfære og nå den sikre havn.

"Buldrende og stønnende, med usikre skridt, styrtede Challenger med sin dyrebare byrde op ad trappen."

Synet af hans anstrengelser gav mig mod. Også jeg ilede op af trappen, tumlende hid og did som en beruset, indtil jeg endelig, fuldstændig udmattet, sank om på den øverste trappeafsats. I samme nu blev jeg, af lord Johns senestærke hænder, grebet i kraven og trukket ind i kabinettet. Her kastede jeg mig ned på tæppet – ude af stand til at tale eller bevæge mig. Ved siden af mig lå mr. Challenger, i en lænestol henne ved vinduet hvilede Summerlee sammensunken, hans hoved berørte næsten hans knæ. Som i en drøm så jeg Challenger, en gigantisk bille lig, kravle hen over gulvet i retning af oxygenbeholderne, han fik en af disse åbnet og indåndede i mægtige drag det livsfornyende stof; man kunne ligefrem høre hans lunger arbejde.

"Det virker!" råbte han begejstret. "Min formodning er ikke slået fejl." I et nu var han på fødderne igen, tilsyneladende i bedste velgående. Så ilede han med en beholder i hånden hen til sin hustru og holdt den åbne ventil hen over hende ansigt. Hun begyndte efter nogle få sekunders forløb at mumle svagt og rejste sig så halvt op. Challenger vendte sig derpå til mig, og jeg følte på ny blodet rulle rask gennem mine årer. Min forstand sagde mig, at det hele kun var en kortvarig frist, men hver time forekom mig af uvurderlig værdi.

Aldrig havde jeg tilnærmelsesvis følt en sådan fryd, som i denne stund, da livet ligesom atter blev mig skænket. Den tunge vægt svandt fra mit bryst, jernbåndet om min pande løsnedes, mine lunger fungerede igen normalt, en vidunderlig følelse af salighed og fred gennembævede hele mit væsen.

Nu kom turen til Summerlee og lord John. Den sidstnævnte sprang hen og rakte mig sin hånd for at hjælpe mig op.

Challenger løftede derpå sin hustru op fra gulvet og lagde hende på en sofa, som stod i et hjørne af stuen.

"Åh, George, jeg er så ked af, at du har kaldt mig til live igen," udbrød mrs. Challenger, idet hun greb sin mands hånd. "Dødens port er i sandhed, således som du forestillede dig det, dækket med et dejligt, strålende forhæng; alt var, efter at den slemme, kvælende fornemmelse var overstået, fredeligt og skønt. Ak, hvorfor vækkede du mig?"

"Fordi jeg gerne ville, at vi skulle foretage rejsen sammen. Vi to har været uadskillelige gennem mange år. Det ville bedrøve mig, når den højtidsfulde stund kommer, ikke af være ved din side."

Jeg fik pludselig et helt andet syn på Challenger. Hvor var nu den stortalende, brovtende, arrogante mand, som skiftevis havde forarget og fornærmet sin generation? Her i dødens skygge viste den virkelige Challenger sig – den mand, som havde forstået at vinde og bevare en kvindes kærlighed. Men med ét forandrede hans sindsstemning sig, og han var på ny vor chef, vor dygtige og myndige fører.

"Ene jeg blandt hele menneskeheden har forudset denne katastrofe," sagde han med en triumferende klang i stemmen. "Hvad De, min gode Summerlee, angår, da er Deres tvivl med hensyn til de resultater, mine videnskabelige undersøgelser har bragt mig, vel nu forsvundet? De vil vist ikke mere påstå, at de udtalelser, som fremkom i mit brev i *Times* var baseret på et fejlsyn, vel?"

For en eneste gangs skyld var professor Challengers trættekære kollega uvillig til at indlade sig i diskussion. Summerlee gjorde ikke andet end gispe og strække sine lange,

tynde ben, som om han idelig måtte forsikre sig om, at han endnu levede på denne jord. Challenger lukkede for oxygenbeholderen; den stærke hvislen afløstes af en dæmpet syden.

"Vi må udvise sparsomhed med vor gasbeholdning," sagde han. "Atmosfæren her i stuen er nu ved hjælp af oxygenen blevet tålelig; ingen af os føler, tror jeg, symptomer på åndenød og lignende. Vi kan kun ved at eksperimentere en smule dokumentere, hvor meget oxygen der tiltrænges for at neutralisere giften. Lad os nu engang se, hvorledes dette virker."

Vi sad en stund tavse, mens vi opmærksomt iagttog vort eget befindende. Jeg var just begyndt at spore en ubehagelig stramhed omkring tindingerne, da mrs. Challenger henne fra sin sofa råbte, at hun følte sig en besvimelse nær. Hendes mand lod straks mere oxygen strømme ud.

"I gamle dage," sagde han, "plejede man i enhver undervandsbåd at medføre en hvid mus. Dens finere organisation gjorde, at en forandring til det værre i atmosfæren øjeblikkelig virkede på den. Den tjente derfor som et varsko for søfolkene. Du, min kære hustru, skal være vor hvide mus. Jeg har nu forøget tilstrømningen af oxygen. Du føler dig bedre, ikke sandt?"

"Jo, jeg ånder nu med lethed."

"Måske har vi fundet den rette blanding. Når vi har set, hvor meget oxygen vi bruger i et vist tidsrum, så kan vi være i stand til at udregne, hvor lang tid vi endnu har tilbage. Uheldigvis har vi til en begyndelse – for at kalde os selv til live – forbrugt et større kvantum oxygen af denne første beholder."

"Hvad har det i virkeligheden at betyde?" ytrede lord John, som med begge hænder i sine lommer havde stillet sig hen ved vinduet. "Hvis vi skal dø, hvorfor så prøve på at forlænge livet? De mener jo ikke, at der er chance for, at vi vil vedblive at leve, vel, Challenger?"

Professoren rystede smilende på hovedet.

"Nuvel, finder De da ikke, at det ville være mere værdigt for os at lægge os til at dø straks, stedet for at forhale tidspunktet? Må vi dø, hvorfor så ikke hellere sige vore bønner, lukke af for oxygenen og åbne vinduet, så giften kan strømme ind?"

"Ja, hvorfor ikke?" sagde mrs. Challenger kækt. "Jeg tror, George, at lord John har ret. Skal vi ikke gøre, som han foreslår?"

"Jeg for mit vedkommende nedlægger den bestemteste protest imod denne fremgangsmåde," råbte Summerlee hidsigt. "Når vi skal dø, så må vi dø; men ligefrem at fremskynde døden, dette ville efter min mening være fuldkommen absurd."

"Hvad mener vor unge ven?" spurgte Challenger.

"Jeg synes, at vi skulle se at forblive i live så længe som muligt, om ikke for andet så for at anstille vore iagttagelser."

"Jeg er ganske af samme mening," erklærede Challenger.

"Hvad du vil, George, det vil jeg også," sagde hans hustru blidt.

"Ja, det var jo kun et forslag fra min side," sagde lord John. "Naturligvis bøjer jeg mig for det fælles ønske, og umådelig interessant vil det blive – det er der ingen tvivl om – at følge alt til det sidste. Mange eventyr har jeg i mit liv oplevet; dog, dette er, må jeg sige, det mest spændende af dem alle."

"De ved jo ikke, hvad der venter Dem i det hinsides," sagde Challenger.

"En dristig udtalelse," råbte Summerlee. "Hvad ved vel vi om et hinsides?"

"Jeg gentager det: hvem kan sige, hvilke lejligheder til mærkelige observationer der kan være os forbeholdt i det andet liv," sagde Challenger i sin mest belærende og overlegne tone. "Åndeverdenen kan i den henseende frembyde mange overraskelser. Dog, dette vil, tænker jeg, selv den mest tåbelige person indrømme" – her stirrede han med en arrogant mine på Summerlee – "at det er, mens vi selv er jordiske, at vi bedst er i stand til at dømme om jordiske, materielle fænomener. Af denne grund er det klart, at det er kun ved at føje disse ekstra timer til vort liv, at vi vil være i stand til at føre mindet om denne verdens mest mirakuløse begivenhed med os over i en anden tilværelse. Derfor finder jeg også, at det ville være højst beklageligt, såfremt vi skulle miste blot et eneste sekund af denne rige erfaring."

"Jeg er ganske af Deres mening," råbte Summerlee.

"Så er sagen dermed afgjort," sagde lord John. "Ved Himlen, Challenger, det er gået Deres chauffør ilde. Den stakkels djævel har nok begivet sig ud på sin sidste rejse. Det nytter vel ikke at forsøge på at få ham bragt herind?"

"Noget sådant ville være den rene dårskab," råbte Summerlee.

"Det ville det velsagtens," indrømmede lord John. "Ham kunne det ikke hjælpe, og vi selv kom næppe levende tilbage fra den ekspedition. Men se engang de mange fugle, som ligger døde under træerne."

Vi trak alle fire vore stole hen til det lange, lave vindue; mrs. Challenger hvilede stadig med lukkede øjne på sofaen. Jeg mindes, at en sær, grotesk tanke fo'r mig gennem hjernen. Det forekom mig pludselig, som sad vi på den forreste bænk i en teaterloge og var vidne til et enestående, besynderligt skuespil – verdens undergang.

Udenfor i gården, ved siden af bilen, som han havde været i færd med at rengøre, lå chaufføren Austin. Han havde en stor, blå plet i panden, som han øjensynlig havde pådraget sig ved et fald mod vogntrinnet. Chaufføren holdt stadig i sin hånd den vandslange, hvormed han havde overskyllet køretøjet. I et hjørne af gården fandtes et par træer, under disse lå noget, der lignede små, bløde fjerbundter, hvorfra diminutive ben stak i vejret. Dødens le havde nedmejet såvel de store som de må.

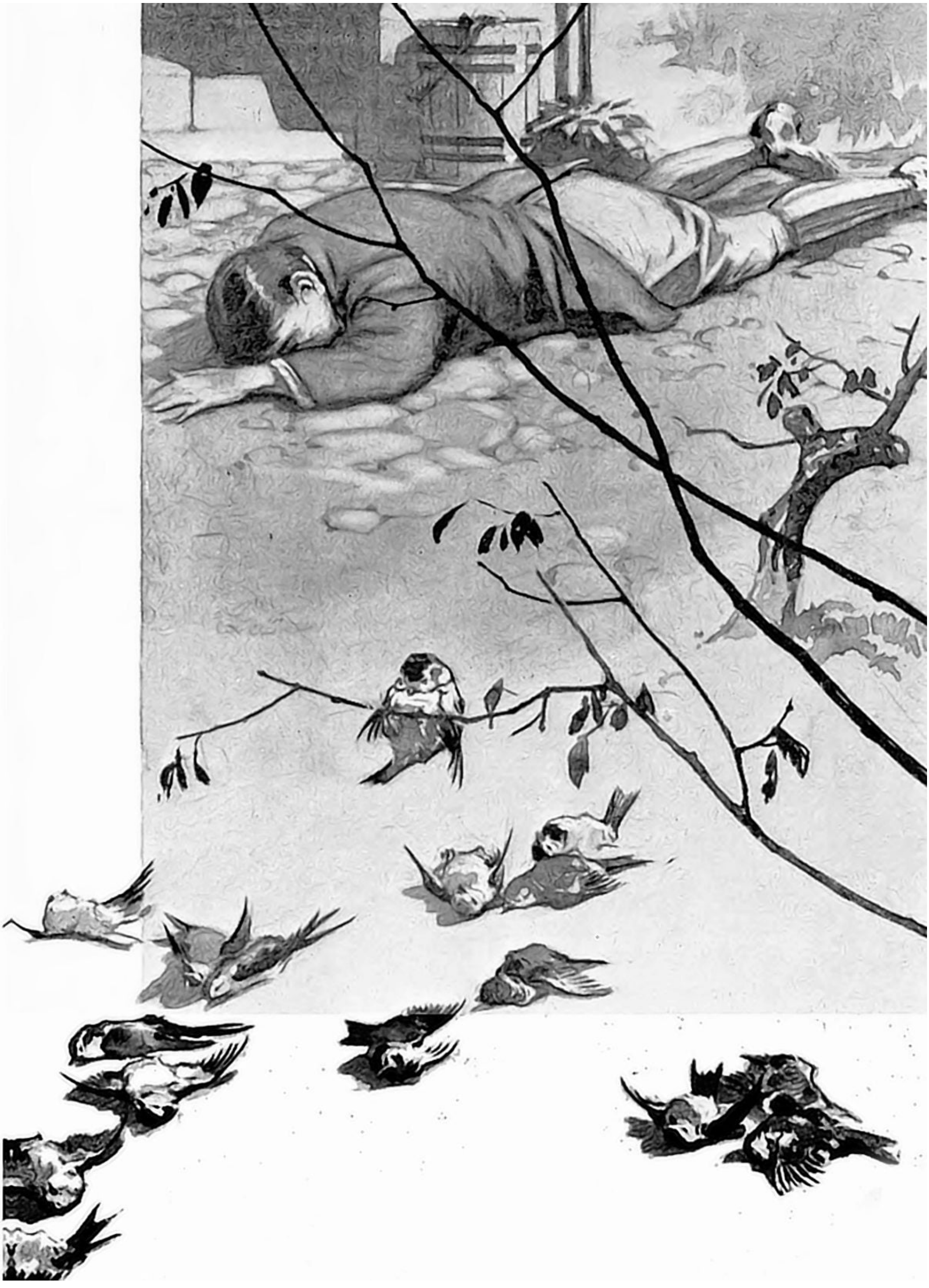

"Dødens le havde nedmejet såvel de store som de små."

Over den mur, som omgav gården, kunne vi se ud på landevejen, der førte til stationen. En del af de arbejdere, som vi havde set skynde sig bort fra marken, lå her hulter til bulter, det ene legeme slynget over det andet. Lidt længere borte fik vi øje på barnepigen; hun lå støttet op mod en skrænt, barnet havde hun taget ud af barnevognen, det hvilede i hendes arme. I kort afstand fra hende lå den lille dreng.

Drosken, som havde bevæget sig i retning af professorens hus, holdt stille midt ude på landevejen. Den døde hest var sunket forover på sine knæ; kusken hang med udbredte arme ud over stænkbrættet, han lignede et stort fugleskræmsel.

Igennem vinduet kunne vi skimte omridset af en mandlig skikkelse. Vogndøren stod halvt åben, passageren havde sin hånd på låsen, det så ud, som havde han villet springe ud på vejen.

På golfbanen lå, spredt omkring i dynger, golfspillerne og deres hjælpere – alle døde. Ikke en fugl fløj hen under himmelbuen, ikke et menneske, ikke et dyr viste livstegn nogen steder.

Aftensolen kastede sine pragtfulde, purpurrøde og gyldne stråler hen over den i dødens favntag slumrende jord. Snart skulle også vi dele de andres skæbne; snart skulle vore øjne lukkes.

En eneste mands store klogskab og mærkelige forudseenhed havde bevirket, at vi for et tidsrum af nogle få korte timer undgik at blive ofre for katastrofen, men vor beholdning af oxygen ville snart være udtømt. Side om side ville vi da ligge udstrakte, livløse, på kabinettets kirsebærfarvede tæppe, og den ødelæggelse, der havde ramt alt jordisk, ville være fuldkommen.

Længe sad vi tavse og højtidsfulde og stirrede ud på alt det tragiske, der mødte vort blik.

"Se, derhenne brænder et hus," tog omsider Challenger til orde, idet han pegede på en tyk røgsøjle, der viste sig mellem træerne. "Der vil, formoder jeg, blive et utal af ildebrande; hvor mange mennesker må ikke være sunket om, med et lys eller en tændstik i deres hånd. Alene den kendsgerning, at der kan finde ildebrande sted, beviser, at der i atmosfæren findes det vante kvantum af oxygen, og at det er selve æteren, der er noget i vejen med. Ah, se, der brænder endnu et hus – oppe på Crowborough Hill; det er, så vidt jeg kan se, golfbanepavillonen.

Og hør, nu slår kirkeuret timeslag. Det ville interessere vore filosoffer at høre, at den mekanik, menneskene har lavet, overlever dem selv."

"Hvad betyder den røg dér i det fjerne?" udbrød lord John og rejste sig ivrigt fra sin stol. "Jeg tror ved St. George, at den stammer fra et jernbanetog."

Et tog kom i stærk fart susende frem. Hvorfra det kom, hvorhen det skulle, det anede vi intet om, vi skulle imidlertid blive vidne til en frygtelig katastrofe.

På banelinjen holdt en række vogne, ladet med kul. Med et forfærdeligt brag tørnede eksprestoget mod de omtalte kulvogne. Snart var det hele kun et sammensurium af sønderslåede vogne, splintret træværk og itubrudt jern. Røde ildtunger hævede sig i vejret, de tog til i omfang, indtil det hele var et vældigt flammehav. Vi sad længe stumme, opfyldte af rædsel over det grufulde syn.

"De stakkels, stakkels mennesker," udbrød mrs. Challenger og klyngede sig forfærdet til sin mands arm.

"Kære barn, de passagerer og funktionærer, som var med det tog, mærkede intet til ulykken; de var for længst døde," sagde Challenger, idet han beroligende klappede sin hustrus hånd. "Muligvis var en del af de rejsende i live, da toget forlod Victoria Station; men døden har sikkert indhentet dem undervejs. Ingen menneskelig hånd styrede lokomotivet; det fremgik tydeligt af den vanvittige fart, det susede afsted med. Det var sat i gang og måtte køre, så længe maskinen fungerede."

"Der sker vist rundt om i verden meget af den slags, vi her har for øje," bemærkede jeg, mens forunderlige syner oprulledes for mit indre blik. "Forestil Dem, hvorledes skibene på søen, så længe dampen er oppe, tumles hid og did af bølgerne, indtil de til sidst, når det er forbi med drivkraften, kastes op på en eller anden kyst. Og sejlskibene! Hvor sejlene vil slappes og fyldes, til båden omsider krænger over og med hele sin besætning synker dybt ned på havets bund. Måske vil Atlanterhavet – selv efter århundreders forløb – være besået med resterne af maritime efterladenskaber."

"Og de folk, som arbejder i kulminerne," ytrede Summerlee med et skuldertræk. "Såfremt der nogensinde her på jorden kommer til at eksistere geologer igen, tænk, hvor disse så vil få nok at bestille med at opstille teorier angående de rester af jordiske legemer, som vil findes mellem kullagene."

"Jeg giver mig ikke ud for at forstå mig på den slags," ytrede lord John. "Dog forekommer det mig utænkeligt, at jordkloden, efter at den menneskelige race helt er udslettet, nogensinde vil blive befolket igen."

"Jorden har engang været tom," sagde Challenger belærende. "Baseret på love, vi intet kender til, er den blevet befolket. Hvad

skulle være til hinder for, at det kunne ske igen?"

"Min kære Challenger, det kan De dog ikke mene?"

"Jeg plejer ikke, professor Summerlee, at sige ting, som jeg ikke mener. Nå, denne bemærkning er i øvrigt overflødig."

Challenger skød sin hage frem, og hans øjenlåg dirrede.

"Hm. Ja, De har levet og vil også dø som en forstokket dogmatiker," vrissede Summerlee arrigt.

"Og De, sir, har hele Deres liv været en fantasiløs, indtørret, materialistisk person, og det vil De vedblive af være."

"Deres skarpeste kritikere vil aldrig kunne beskylde Dem for at mangle indbildningskraft," råbte Summerlee.

"Jeg tror på ære, at I, kære venner, med jeres sidste åndedrag vil angribe hinanden," indskød lord John. "Hvad har det at sige, hvorvidt jorden på ny vil blive befolket eller ej. Det vil dog ikke ske i vor levetid."

"Med den bemærkning fastslår De, sir, Deres egen begrænsning," sagde Challenger strengt. "Den, der ejer virkelig videnskabelig sans og videnskabelige evner, lader sig ikke binde hverken af tid eller rum. Vedkommende bygger sig et observatorium, rejst på nuets grænselinje – den, der adskiller fortid fra fremtid. Fra denne sikre udkigspost foretager videnskabsmanden sine iagttagelser omfattende alt fra begyndelsen til enden. Selv stillet overfor døden arbejder den videnskabelige tankegang videre, metodisk og normalt. For den videnskabeligt anlagte ånd er tanken om åndens adskillelse fra det jordiske legeme ligesom alt andet, hvad der hører materiens verden til – at betragte som en underordnet ting. – Har jeg ikke ret, professor Summerlee?"

Summerlee fremmumlede et gnavent samtykke.

"Jeg bifalder med et vist forbehold, hvad De dér siger."

"Det ideelt anlagte sind," fortsatte Challenger – "jeg benytter mig for ikke at synes selvbevidst af tredje person – det ideelt og videnskabeligt anlagte sind burde være i stand til – mens det jordiske hylster, hvori det havde sin bolig, styrtedes fra en ballon ned på jorden – at udgranske et eller andet videnskabeligt problem. Det er mænd af en sådan art, der er brug for, når det gælder om at erobre naturen og værne om sandheden."

"Det forekommer mig, at naturen for øjeblikket er den mægtigste," sagde lord John, idet han kastede et blik ud ad vinduet. "Jeg har læst adskillige artikler om, hvordan I videnskabsmænd mener at kunne beherske naturen; for tiden er det den, synes jeg, som løber af med sejren."

"Det er kun et midlertidigt nederlag, vi lider," erklærede Challenger med overbevisning. "Et par millioner år – hvad har de at betyde i verdens historie? Planteverdenen har, som De ser, overlevet tilintetgørelsen. Betragt det platantræ histude. Fuglene er døde, men planterne lever. Ud af dette vegetabilske liv i sump og i eng vil der engang komme små, mikroskopiske snegle krybende, disse vil være pionerer for den store livets armé, af hvilken vi fem, som her er til stede, danner bagtroppen. Når først den laveste form for liv har åbenbaret sig, da vil menneskets tilsynekomst være lige så sikker som den kendsgerning, at agernet ligger til grund for egens vækst De gamle kredsløb vil atter begynde."

"Men giften," indvendte jeg. "Vil den ikke ødelægge det spirende?"

"Giften er muligvis kun at betragte som et skadeligt lag i æteren – en slags stinkende golfstrøm tværs over det mægtige luftocean, vor klode bevæger sig igennem. Eller måske vil livet efterhånden lære at indordne sig under de nye forhold. Det faktum, at vi ved en forholdsvis lille tilsætning af oxygen til vort blod kan modstå giftens virkninger, tyder i sig selv på, at der ingen større forandringer skal til for at sætte det animalske liv i stand til at eksistere til trods for de giftige bestanddele i atmosfæren."

Vi opdagede nu, at huset i skovbrynet – det, hvorfra røgsøjler var steget op – nu stod helt i brand.

"Det er frygteligt," mumlede lord John, mere betaget, end jeg nogensinde tidligere havde set ham.

"Nå, hvad har det hele så egentlig at betyde?" bemærkede jeg. "Livet er udslukt. Verden er død. Og ligbrænding må siges at være den bedste form for begravelse."

"Det ville hurtigt være forbi med os, hvis dette hus kom i brand."

"Jeg har forudset faren," sagde Challenger, "og anmodet min hustru om at tage forholdsregler imod den."

"Der er gjort alt for at sikre os mod ildebrand, kære ven," sagde hans hustru. "Men nu begynder det igen at banke i mine tindinger. Luften herind er næppe til at indånde."

"Vi må se at forbedre den," sagde Challenger. Han gik hen og åbnede for oxygenbeholderen.

"Den er næsten tom," sagde han. "Den har varet cirka tre og en halv time. Klokken er omtrent otte. Jeg tænker, vi vil komme godt igennem natten. Ved ni-tiden i morgen vil efter min

beregning alt være forbi. Vi vil blive vidne til endnu en solopgang; den vil være helt vor egen."

Professoren tog fat på den næste beholder og åbnede derpå et øjeblik trækruden. Luften blev bedre, men vort befindende slettere; han skyndte sig derfor på ny at lukke ruden.

"À propos," sagde han, "mennesket lever ikke af oxygen alene. Det er langt over middagstid. Da jeg, mine herrer, indbød Dem til mit hjem, til dette efter min formening mærkelige møde, da var det min hensigt at ville traktere Dem på bedste måde. Nu er imidlertid forholdene således, at vi må slå af på vore fordringer. Jeg formoder, at De er enig med mig i, at det ville være dårskab at tænde en petroleumsovn af den årsag, at denne ville fortære luften herinde. Vil De som jeg, så nøjes vi med koldt bord og rødvin. – Tak, min egen ven – du er som altid husets elskelige fe, dronning for alle husmødre."

I løbet af nogle få minutter havde mrs. Challenger virkelig med vidunderlig smag og husmoderlig sans ordnet det nydeligste aftensbord. På bordet havde hun lagt en snehvid dug og på den henstillet brød, smør og ost samt en del kolde retter, desuden flere flasker vin. Det hele så yderst tillokkende og appetitligt ud. Midt på bordet stod en elektrisk lampe. Det viste sig til vor store forbavselse, at vor appetit var glubende.

"Appetitten står i forhold til vor sindsbevægelse," sagde Challenger med den overlegne mine, som han gerne påtog sig, når han nedlod sig til at diskutere dagligdags spørgsmål. "Vi har gennemgået en svær krise, heraf følger molekylær forstyrrelse. Denne trænger til at genoprettes. Stor sorg og stor glæde burde i følge naturens love fremkalde stærk sult – ikke,

som vore romanforfattere ynder at fremstille det, afsky for næring."

"Det er rimeligvis af den grund at landsbyfolk holder mægtige spisegilder ved begravelser," vovede jeg at indskyde.

"Netop. Vor unge ven har fundet en glimrende illustration til det, som jeg netop sagde. – Tillad mig at give Dem et stykke tunge, mr. Malone."

"Sådan er det også med de vilde," sagde lord John, idet han skar sig et forsvarligt stykke af stegen. "Jeg har oppe ad Arnwimi-floden overværet en høvdings begravelse. De tilstedeværende åd en flodhest, som må have vejet lige så meget som hele stammen. Ja, der gives jo også de folkeslag, for eksempel langs Guineakysten, som ender festen med at æde den kære afdøde – ligesom for at gøre rent bord. Nuvel, af alle begravelsesfester på denne jord deltager vi her, tror jeg, i den mest forunderlige."

"Det mærkeligste er," sagde mrs. Challenger, "at jeg føler det umuligt at nære sorg i anledning af dem, som er gået bort. Se, der er nu mine forældre i Bedford. Jeg ved, at både min fader og min moder er døde. Dog sørger jeg hverken over dem eller over andre. Det må være, fordi ulykken indbefatter alle mennesker."

"Og se, der er nu min gamle moder hjemme i Irland," sagde jeg. "I tankerne ser jeg hende tydeligt – hvordan hun ligger tilbagelænet i sin gammeldags lænestol henne ved vinduet med sin bog og sine briller ved siden af sig. Hvorfor skulle jeg vel sørge over hende? Min moder er død, og jeg vil snart følge efter; og vi vil måske, hvem ved, være hinanden nærmere i det ukendte land, end vi har været, mens hun var i Irland og jeg i

England. Dog én ting bedrøver mig: at hendes jordiske skikkelse ikke længere eksisterer."

"Å, hvad det angår," bemærkede Challenger, "da sørger vi jo ikke over det, vi skærer af vore negle, eller det hår, vi mister, og det uagtet begge dele dog har været nøje forbundne med os. Lige så lidt giver en mand sig til at jamre af længsel efter det ben, han har mistet. Det fysiske legeme har egentlig talt været en kilde til smerte og træthedsfølelse for os, det ligesom minder os bestandig om vor begrænsning. Der er således ingen grund, finder jeg, til at beklage dets adskillelse fra vort psykiske selv."

"Hvis de to nogensinde *kan* løsrives fra hinanden," mumlede Summerlee. "Universel død er i hvert fald rædselsfuld."

"Jeg har allerede forklaret," sagde Challenger, "at universel død må siges at være langt, langt mindre grufuld end død i ensomhed."

"Det giver jeg Dem ret i," ytrede lord John. "Synet af en mand liggende foran Dem med halvknust legeme og et stort hul i hovedet ville fylde Dem med rædsel. Ser man derimod em valplads oversået med tusinder af døde – således som jeg engang i Sudan oplevede det – da vil indtrykket ikke være så stærkt. Gælder det verdenshistorien, da er en enkelt mands liv for intet at regne, når tusinde millioner ... således som det i dag er sket ... vandrer i døden sammen, da kan man ikke pille sine egne ud iblandt dem."

"Hvor jeg ville ønske, at alt var forbi," sukkede mrs. Challenger. "Åh, George, jeg er så bange."

"Du vil, når øjeblikket kommer, være den tapreste af os alle, min lille pige," sagde hendes mand kærligt. "Jeg har, det ved jeg godt, min elskede, været en rigtig bjørn overfor dig, buldrende

og støjende; men du vil, det tror jeg forvist, tilgive mig og huske på, at sådan var jeg nu engang fra naturens hånd, og jeg kunne ikke skabe mig om. Og du ville ikke have byttet mig med nogen anden, ville du vel?"

"Ikke for nogen pris i verden, kæreste George," råbte hans hustru og slyngede ømt sine arme om hans tyrenakke.

Vi andre tre var imidlertid gået hen til vinduet og stod nu og så ud, helt betagne af det forunderlige syn, som oprulledes for vore øjne.

Mørket havde sænket sig over egnen; alt så dystert, trist og uhyggeligt ud. Pludselig viste der sig ude i den sydlige horisont en lang, skarlagenrød stribe; den bølgede op og ned, blev snart stærkere, snart svagere, indtil den til sidst dannede som et luende hav.

"Lewes brænder!" råbte jeg.

"Nej, det er Brighton, som er gået op i luer," sagde Challenger og trådte hen til vinduet. "Man kan ved flammeskæret skimte de bølgeformede sandbanker langs kysten. Det ser ud, som om ilden har bredt sig over hele byen."

Rundt omkring sås ildebrande – også mellem ruinerne af det splintrede jernbanetog ulmede ilden stadig – men alt syntes småt og ubetydeligt i sammenligning med ildsvåden i Brighton.

Her havde i sandhed været noget for en journalist at skrive om! En sådan chance havde vel aldrig før tilbudt sig for en pressens mand; dog, hvad hjalp det, når der ingen læsere fandtes?

En instinktmæssig trang til at fæstne mine indtryk på papiret greb mig; når disse to videnskabsmænd indtil deres sidste

åndedrag blev deres livsgerning tro, hvorfor skulle så ikke også jeg i al beskedenhed være lige så trofast. Intet menneskeligt øje ville komme til at hvile på det, jeg havde skrevet. Men den lange nat måtte tilbringes på en eller anden måde, og det var umuligt at sove. Mine optegnelser ville hjælpe mig til at få tiden til at gå, og de ville holde mine tanker beskæftigede.

Således går det da til, at jeg nu foran mig har liggende en notesbog, hvori alt, hvad der i hint døgn skete, er opnoteret. Såfremt jeg havde været digterisk begavet, til hvilken høj flugt ville mine tanker da ikke i hine skæbnesvangre og indholdsrige timer have svinget sig op. Jeg holder mig imidlertid til jorden, og mine notitser, som er opskrevet med bogen liggende på mit knæ, gengiver kun de nøgne fakta. Disse må betragtes som et minde om den forfærdelige nats rystende og voldsomme sindsbevægelser og mærkelige oplevelser.

4. En døendes dagbog

Hvor besynderlige dog disse ord tager sig ud, skrevet som de er, øverst på en blank side i min bog. Forunderligere endnu at tænke sig, at det er mig, Edward Malone, som har skrevet dem – jeg, som for henved tolv timer siden forlod min bolig i Streatham uden ringeste anelse om de undere, som denne dag ville bringe.

Lad mig i tankerne gennemgå det alt sammen, hele den lange række af tildragelser: min sammenkomst med McArdle, Challengers første opskræmmende artikel i Times, vor pudsige rejse med toget, den fornøjelige lunch, den pludseligt indtrædende katastrofe – og nu til sidst den opdagelse, at vi fem mennesker er de eneste, som endnu er i live i hele den vide verden. Dog, vor skæbne er os vis. Intet menneskeligt øje vil nogensinde læse disse linjer; den, der skriver dem, er at betragte som en, der allerede er død; han står på grænsen af det dunkle hinsides, dér, hvor hans lille kreds af venner forud for ham er vandret hen.

Jeg fornemmer dybt sandheden af Challengers ord: det værste, der kunne times én, ville være at blive tilbage her på jorden, når alt, hvad der var godt, ædelt og kundskabsrigt havde forladt den. Men det kan der heller ikke blive tale om, vor oxygenbeholdning er ikke langt fra at være opbrugt. Vi kan omtrent nøjagtigt regne ud, hvor mange timer og minutter vi endnu har tilbage.

Challenger har netop holdt et længere foredrag for os. Han var så ivrig, at han råbte op og buldrede løs, ligesom han gjorde,

når han stod overfor en forsamling af gamle, videnskabelige skeptikere i Queen's Hall.

Vi dannede egentlig en mærkelig tilhørerkreds. Mrs. Challenger, som var villig til at indrømme rigtigheden af alt, hvad hendes mand sagde, men for øvrigt var fuldkommen uforstående; Summerlee, som sad henne i skyggen og lyttede kritisk, fuld af opposition, men interesseret til. Lord John, som hvilede i en stråstol i et hjørne af stuen, var nærmest ligegyldig, mens jeg, siddende ved vinduet med min bog foran mig, betragtede det alt sammen som noget mig uvedkommende – undtagen for så vidt som jeg som referent måtte gøre rede for, hvad der foregik.

Ved bordet i midten af stuen sad Challenger med sit mikroskop foran sig. Det øverste af hans ansigt var i skygge; den nederste del, som til dels skjultes af hans enorme skæg, var fuldt belyst. Han havde de sidste dage, syntes det, været optaget af at foretage eksperimenter med den laveste form for lav. Den kendsgerning, at den amøbe, han havde eksperimenteret med, stadig var i live, interesserede ham ganske overordentligt.

"De kan selv overbevise Dem om det," vedblev professoren i største ophidselse at gentage.

"Summerlee, kom herhen, så skal De se. Malone, vil De være så venlig at attestere, at det forholder sig, som jeg siger. De små, stængelformede tingester i midten af mikroskopet er diatomeer, dem beskæftiger vi os ikke med, de må nemlig nærmest betragtes som hørende planteverdenen og ikke dyreverdenen til. Men derhenne til højre, dér ser De noget, som rimeligvis må være en amøbe, bevæge sig; hele formen tyder på

det. Kom, kære venner, og overbevis jer ved selvsyn om rigtigheden af mine ord."

Summerlee fulgte opfordringen og bekræftede Challengers udtalelse. Også jeg gik hen og kiggede i mikroskopet og fik dér øje på en diminutiv skabning, som langsomt krøb hen over glaspladen. Hvad lord John angik, da lod han sig nøje med de andres udsagn.

"Jeg er lige glad, hvad enten det kreatur er levende eller død," sagde han. "Vi kender ikke engang hinanden af udseende, og hvorfor skulle dets skæbne gå mig til hjerte? Jeg formoder heller ikke, at amøben bekymrer sig om, hvad der bliver af os."

Jeg kunne ikke lade være at le ad denne bemærkning, af hvilken grund Challenger sendte mig et strengt irettesættende blik, som ikke undlod at virke knusende på mig.

"Den halvdannedes mundkådhed lægger videnskaben større hindringer i vejen end den uvidendes sløvhed," sagde han. "Såfremt lord John Roxton ville nedlade sig til –"

"Min kære George, vær nu ikke så gnaven," sagde mrs. Challenger og lagde blidt sin hånd på den sorte manke, som hang ned over mikroskopet. "Hvad har det i virkeligheden at betyde, hvorvidt den amøbe er i live eller ej?"

"Det er af den allerstørste betydning," brummede hendes mand mut.

"Nå, lad os så høre lidt om den," sagde lord John med et godmodigt smil. "Vi kan jo lige så godt tale om den ting som om enhver anden. Hvis jeg muligvis ikke har vist tilbørlig interesse for Deres protegé eller på anden måde har såret dens følelser, så gør jeg den herved en undskyldning."

"Hvad mig angår," ytrede Summerlee med sin skrattende røst, "så kan jeg aldeles ikke begribe, af hvilken grund De knytter nogen som helst betydning til den kendsgerning, at den lille skabning er i live. Den indånder jo den samme atmosfære som vi; følgelig kan giften ikke virke på den. Såfremt den var udenfor dette værelse, ville den ligesom alt andet levende være dødens bytte."

"Deres bemærkning, min kære Summerlee," sagde Challenger med umådelig overlegenhed – hans mine, da han nu vendte sig mod sin opponent, var fuld af en sådan arrogance, at det næsten ikke er til at beskrive – "Deres bemærkning viser, at De ikke i ringeste måde har forstået, hvad det er, det drejer sig om. Mikroskopet har med sine spirer til liv siden i går været hermetisk forseglet. Begrundet på dette må vi formode, at enhver amøbe også udenfor dette værelse i stedet for at være død har overlevet katastrofen."

"Hm. Endnu føler jeg mig ikke fristet til at råbe hurra, fordi amøben er i live," sagde lord John. "Hvad kommer sådan noget egentlig os ved?"

"Det kommer os ved, fordi det belærer os om, at livet på jorden ikke er udslukt, men stadig eksisterer. Såfremt De ejede videnskabelig indbildningskraft, da ville De, gående ud fra dette ene faktum, kaste Deres blik ind i en fjern fremtid (hvad betyder århundreder i universets historie), og De ville da, begrundet på denne lille livsspire, se en mangfoldighed af menneske- og dyreliv udfolde sig.

I har alle, mine venner, set en præriebrand, ikke sandt? Nu vel, alt syntes da afsvedet og sort; ingen ville anse det for muligt, at planter atter kunne vokse dér, hvor ilden har hærget.

Men kom til stedet et par år efter, og I vil forundres. Den nøgne slette er på ny overgroet med vegetabilsk løv, over alt stikker små spirer hovedet frem, de sorte pletter er dækket med grønt. Her i denne diminutive skabning ligger spiren til dyreverdenen; en enorm udvikling vil foregå, og ethvert spor af denne enestående krise, som jorden i dette øjeblik gennemgår, vil med tiden blive udslettet."

"Vældig interessant," sagde lord John, hvorpå han slentrede hen over gulvet og kastede et blik i mikroskopet. "Grinagtig lille knægt at hænge øverst blandt familiebillederne. Han har en stor, fin manchetknap på, må jeg sige."

"Den mørke knop er hans nucleus, hans kerne," sagde Challenger med en mine som en lærerinde, der lærer et barn at stave.

"Nå, vi behøver i hvert fald ikke længere at føle os ensomme," sagde lord John smilende, "der lever andre foruden os på denne jord."

"De synes at tage det for givet, Challenger," sagde Summerlee, "at årsagen til, at denne verden i det hele taget eksisterer, er den, at den skal fremskaffe og vedligeholde menneskeligt liv."

"Nuvel, sir, og hvad mener De ellers skulle være grunden til dens eksistens?" spurgte professor Challenger, som fo'r hidsigt op ved det første tegn til modsigelse.

"Det forekommer mig undertiden, af det kun er menneskenes store indbildskhed, som har fået dem til at tro, at jorden blev skabt alene i den hensigt, at de kunne spankulere omkring på den."

"Hm. Dogmer kan i den henseende ikke opstilles. Dog vover jeg – uden at risikere, håber jeg, at blive beskyldt for indbildskhed at påstå, at mennesket af alt det skabte står øverst."

"Ja, blandt det, vi kender."

"Naturligvis, sir. Dette følger af sig selv."

"Tænk engang på de millioner, muligvis billioner af år, i hvilke jorden har bevæget sig tom igennem rummet, eller om ikke tom, så i hvert fald uden tegn til eller tanke om menneskelig eksistens. Forestil Dem, hvorledes den gennem århundreder har været overskyllet af regnen, forbrændt af solen, pisket af vinden. Benytter man sig af geologisk tidsberegning, så kan man godt sige, at menneskeslægtens eksistens først tog sin begyndelse i går. Når alt dette tages i betragtning, hvordan tør vi da driste os til at påstå, at jorden kun er skabt, for at mennesket kan have sin bolig dér?"

"Af hvilken anden grund skulle den da være skabt og for hvem?"

Summerlee trak på skuldrene.

"Ja, det er ikke godt at vide, måske af en årsag, som står langt over vor opfattelsesevne. Det kunne jo tænkes at menneskets eksistens kun var en ren tilfældighed, et trin i udviklingen. Det er, som om skummet på havets overflade ville bilde sig ind, at hele oceanet var til for at frembringe og vedligeholde det; eller som om en mus i en domkirke tænkte sig, at hele den store bygning var oprejst for at give den ly."

Jeg nedskrev hvert ord af den samtale, som her fandt sted, men måtte omsider sige pas. Ordvekslingen antog efterhånden karakteren af et helt skænderi, hvor hver af modstanderne

benyttede sig af mange knudrede, indviklede, videnskabelige sentenser. Det må uden tvivl betragtes som et privilegium at høre slige begavelser diskutere de højeste emner; men eftersom de to videnskabsmænd altid var i uoverensstemmelse med hinanden, så var det ikke let for almindelige mennesker som lord John og mig at høste noget virkeligt udbytte af forestillingen. De to neutraliserede, om man så må sige, hinanden, og vi tilhørere blev ikke klogere, end vi var i forvejen.

Omsider ender skærmydslen, og der indtræder atter ro. Summerlee er sunket ned i en lænestol, mens Challenger, stadig fordybet i betragtningen af sin amøbe, brummer som havet efter en storm. Lord John nærmer sig mig, og vi giver os begge til at stirre ud i natten.

Det er nymåne, og stjernerne funkler klart. Selv i Sydamerikas rene luft har jeg aldrig set dem lyse med mere strålende glans. Muligvis har forandringen i æteren har indvirkning på lyset. Fra Brighton stiger stadig ildluer i vejret, langt ude i det fjerne, mod vest, er himlen stærkt rød; dette kunne tyde på, at det også brænder i Arundel eller Chichester, måske i Portsmouth.

Jeg sidder og grunder og indfører nu og da en notits i min bog. Der ligger en vis sød melankoli i luften. Ungdom og skønhed, ridderlighed og kærlighed – er dette enden på det hele? Den stjernebeskinnede jord ligner et fredeligt og yndigt drømmeland. Hvem skulle kunne tænke sig, af det i virkeligheden er som et frygteligt Golgata, bestrøet med menneskelig.

Pludselig giver jeg mig til at le.

"Hallo, min gut," udbryder lord John overrasket. "Hvad ler De af, lad os høre det. I disse svære tider gør en smule spøg godt."

"Jeg tænkte på de store, uløste spørgsmål," sagde jeg, "de spørgsmål, som mennesker har anvendt så meget arbejde og så megen gransken på at løse.

Som nu for eksempel den engelsk-tyske konkurrence og den persiske malstrøm – et tema, som i så høj grad interesserede min gamle chef. Hvem skulle have anet, at alt skulle ende således."

På ny sad vi en stund tavse. Vi tænkte vistnok hver især på de venner, vi havde mistet. Mrs. Challenger græder sagte, hendes mand tilhvisker hende blide, trøstende ord. Jeg kommer til at tænke snart på den ene, snart på den anden af mine bekendte; jeg forestiller mig, hvorledes de ligger kolde og stivnede i døden – ligesom stakkels Austin nede i gården. Se, der er nu McArdle. Jeg ved så nøje besked med ham: jeg hørte jo hans hoved falde over mod skrivebordet, mens han sad der og talte i telefonrøret. Beaumont, bladets redaktør – ja, han ligger uden tvivl livløs på det tyrkiske tæppe, som dækker gulvet i hans smukke arbejdsværelse. Og medarbejderne, som sad og skrev inde i journalistværelset – Macdona, Murray og Bond. De havde rimeligvis arbejdet, så længe de kunne holde en pen i hånden, og deres notesbøger har været fulde af mærkelige optegnelser vedrørende den katastrofe, som fandt sted.

Hver af de tre førnævnte var, tænkte jeg mig, i største hast blevet sendt afsted – den ene formodentlig til lægerne, den anden til Westminster, den tredje til St. Paul. Hvilke interessante overskrifter til artikler, som aldrig ville nå at blive trykt. Jeg kunne levende forestille mig Macdona hos lægerne –

"Håb i Harley Street". – Mac havde en vis svaghed for at benytte ord, som begyndte med samme bogstav. "Interview med mr. Soley Wilson". "Den berømte specialist siger: 'Aldrig fortvivle'." "Vor specielt udsendte korrespondent fandt den udmærkede specialist siddende oppe på taget af sit hus: Her havde han været nødt til at søge tilflugt for at undgå de flokke af rædselsslagne patienter, som var stormet ind til ham. Med venlig værdighed, dog med en mine, som viste, at han var klar over situationens alvor, havde den verdensberømte specialist formanet til ro. Endnu var der håb, mente han."

Således ville Mac sikkert udtrykke sig. Så var der Bond. Han ville sandsynligvis blive sendt til St. Paul. Bond var ikke fri for at mene, at han besad digterisk begavelse. Her var rigtig en lejlighed for ham til at udfolde sine evner. "Fra min plads i galleriet under kirkehvælvingens havde jeg et udmærket overblik over alt. I kirken trængtes ung og gammel, rig og fattig. Alle var de rystet i deres inderste, et bytte for den mest rædselsfulde angst og fortvivlelse – sunket på knæ for den guddomsmagt, hvis eksistens de hele deres liv så hårdnakket havde benægtet. En sagte, bønfaldende mumlen, angstfulde skrig om hjælp hævede sig fra den knælende forsamling op mod – –" og så fremdeles.

Ja, her var sandelig noget for en journalist at skrive om. Men hvad hjalp det, når intet af det, vi skrev, kunne opnå at komme i trykken og blive læst af menneskelige øjne. Hvad ville Bond, den stakkels fyr, ikke have givet for at kunne se "J. H. B." under en så opsigtsvækkende artikel.

Men hvad er det for noget tosseri, jeg sidder og skriver! Det er blot et forsøg, tror jeg, på at få tiden til at gå. Mrs. Challenger

er gået ind i påklædningsværelset: hendes mand siger, at hun sover. Han selv er – med mønsterværdig ro, som lå der en række af fredelige arbejdsår for ham – i færd med at føre nogle optegnelser ind i en bog og slå op, snart i det ene, snart i det andet af sine værker. Han benytter sig af en pen, der skratter ganske modbydeligt – som ville den yppe kiv med hver den, der dristede sig til at modsige den lærde videnskabsmand.

Summerlee er sunket tilbage i sin stol og giver af og til en snorkende lyd fra sig. Lord John ligger med hænderne i lommerne og med lukkede øjne tilbagelænet i en bekvem lænestol. Hvorledes det er muligt for folk at hengive sig til søvnen under disse forhold, er mig fuldkommen ubegribeligt.

Klokken er fire. Jeg er just vågnet med et sæt. Klokken var fem minutter over elleve, da jeg indførte min sidste notits. Jeg mindes, at jeg trak mit ur op og så, hvad klokken var. Fem timer af det lille spand af tid, som er os forundt, har jeg altså tilbragt med at sove.

Hvem skulle have tænkt sig muligheden af dette! Jeg føler mig imidlertid forfrisket efter søvnen og rede til at møde kommende eventualiteter. Dette forsøger jeg i hvert fald at få mig selv til af tro. Dog; jo stærkere et menneske føler sig, jo mere interesseret han er i sin livsgerning, jo mere gyser han sikkert tilbage for tanken om død. Hvor klogt og hvor kærligt er det ikke af Forsynet, at det har indrettet det således, at det anker, hvormed et menneske fastholdes til jorden, lidt efter lidt slappes, hvorefter ånden forlader den usikre, jordiske havn for at søge hen til en, som er bedre og tryggere.

Mrs. Challenger er stadig inde i påklædningsværelset. Challenger er faldet i søvn i sin stol. Hans kæmpeskikkelse

hviler mod stolens rygstød, hans kraftige hårrige hænder er foldet over hans vest, og hans hage hviler på hans bryst. Ansigtet er skjult; kun det svære, sorte hår og det vældige, bølgende skæg er synligt. Hans tunge åndedrag får hele hans skikkelse til at ryste. Summerlees pibende snorken blander sig med de dybe bastoner, som Challenger udstøder.

Også lord John sover – med begge sine lange ben strakt frem over gulvet. Daggryets første, kolde og blege stråler er ved at trænge ind i stuen; alt gør et trist og sørgeligt indtryk.

Jeg betragter solopgangen, den sidste solopgang, som mine øjne vil skue. Solen skinner på en uddød verden, men kloderne fortsætter deres vante vandring gennem rummet, ebbe og flodtid indtræder, vinden suser, naturen går sin gang – uden noget som helst spor af, at den skabning, som kaldte sig verdens herre, har velsignet – eller skal vi sige forbandet – universet med sin nærværelse.

Nede i gården ligger Austin med udstrakte lemmer, hans ansigt skinner hvidt i daggryet, han holder endnu krampagtigt fast på vandslangen, han rengjorde bilen med. Hele menneskeslægtens skæbne er ligesom symboliseret i denne halvt komisk, halvt patetisk udseende skikkelse, som ligger der hjælpeløs ved siden af den maskine, han plejede at herske over.

Hermed ender de optegnelser, som jeg på hint tidspunkt indførte i min bog. De efterfølgende begivenheder indtraf alt for hurtigt ovenpå hinanden og var alt for betagende til at jeg kunne sætte mig hen og nedskrive dem. Men hvor eneste tildragelse står skarpt prentet i min hukommelse; ikke én af detaljerne er gået mig af glemme.

Jeg mærkede på ny en kvælende fornemmelse i min strube. Uvilkårligt kastede jeg et blik til oxygenbeholderne. Challenger havde i nattens løb åbnet den fjerde af dem; denne var nu i færd med at tømmes. Vort timeglas måtte snart være udrundet.

Mit ildebefindende tog til. Uden at betænke mig et sekund ilede jeg hen og lukkede op for den femte beholder. Samtidig følte jeg et stik i min samvittighed. Hvis jeg havde forholdt mig passiv, da ville mine venner rimeligvis umærkeligt være gået bort i deres søvn. Denne formodning omstyrtedes imidlertid, for nu lød mrs. Challengers stemme inde fra sideværelset: "George, George, jeg kvæles!"

"Det er i orden, mrs. Challenger," råbte jeg, mens de andre fo'r op af deres søvn, "jeg har just ladet mere oxygen strømme ud."

Selv i dette øjeblik kunne jeg ikke lade være at smile ad Challenger, som sad og gned sine øjne med begge fine uhyre næver og lignede et kæmpemæssigt, skægget barn, som nyligt rystede som et espeløv ved tanken om vor rædselsfulde situation; hans vante stoiske ro havde givet plads for en knugende angstfølelse. Kun lord John var lige så rolig og spændstig som gjaldt det en jagtudflugt på morgenstunden.

"Den femte og den sidste," ytrede han med et blik til oxygenbeholderen. "De vil vel ikke fortælle mig, min gut, at De har siddet og nedskrevet Deres indtryk på det papir, som ligger der på Deres knæ?"

"Å, det er blot et par notitser til at forslå tiden med."

"Hm. Ja, sådan kunne kun en irlænder bære sig ad. Jeg formoder, at De med hensyn til at finde læsere, må vente til lille broder Amøbe er vokset op. Han synes just ikke i øjeblikket at

have videre sans for lekture. – Nå, hr. professor, hvordan står det så til med vore udsigter for den nærmeste fremtid?"

Challenger var gået hen til vinduet og stod nu og stirrede ud over det tågeindhyllede landskab. Hist og her – ligesom øer i et loddent hav – hævede toppen af de skovbevoksede højdedrag sig.

"Det ligner et liglagen," sagde mrs. Challenger, som, iført morgendragt, var trådt ind i stuen. "Husker du den sang, du engang skrev, George: 'Ring ud det gamle, ring ind det ny.' Den var helt profetisk. Men I gyser jo af kulde, kære venner. Og jeg, som har ligget varmt og godt under et tæppe hele natten, mens I har siddet her og frosset i jeres stole! Men vent lidt, nu skal jeg snart gøre det lidt godt for jer."

Den tapre, lille dame skyndte sig bort, og kort efter hørte vi en kedels snurren. Få minutter efter viste vor værtinde sig, bærende i hånden en bakke, hvorpå der stod fem dampende kopper cacao.

"Drik dette," sagde hun, "det vil varme jer."

Det gjorde vi så, hvorpå Summerlee bad, om han måtte tænde sin pibe, vi andre fik cigaretter.

Men det viste sig snart, at det var et misgreb af os at give os til at ryge; luften i stuen blev efterhånden så tung, at vi havde møje med at trække vejret. Challenger var nødt til at åbne ventilen.

"Hvor længe har vi vel endnu tilbage, Challenger?" spurgte lord John.

"Tre timer, tænker jeg," svarede professoren med et skuldertræk.

"Jeg har hele tiden været så angst," sagde hans hustru, "dog jo mere øjeblikket nærmer sig, jo roligere bliver jeg. Synes du ikke, George, af vi burde give os til at bede?"

"Bed, kæreste barn, hvis du føler trang til det," svarede hendes mand mildt. "Enhver af os har sin måde at bede på. Min er fuldkommen underkastelse – ydmyg og glad underkastelse – med hensyn til den skæbne, der venter mig. Den højeste religion og den højeste videnskab forenes i dette, mener jeg."

"Jeg kan ikke med sandhed sige, at jeg godvilligt underkaster mig skæbnens vilje," brummede Summerlee, idet ham tog et langt drag af sin pibe, "når jeg bøjer mig, så er det, fordi jeg tvinges til det. Jeg ville meget gerne, det tilstår jeg, have levet et års tid endnu, således at jeg kunne have gjort mit værk angående klassifikationen af kalkfossiler færdigt."

"Sligt har intet at betyde," udbrød Challenger i en pralende tone, "i sammenligning med det faktum, at mit *magnum opus, Trin på Livets Stige* er på sit første stadium. Alle mine åndelige evner, min lærdom, mine erfaringer – kort sagt, al den kundskab, jeg ejer – ville have givet sig udslag i dette epokegørende værk. Og dog siger jeg: for Forsynets vilje bøjer jeg mig – uden protest."

"Jeg antager, at vi alle har et par tråde, som ikke er blevet knyttet," bemærkede lord John. "Hvori består nu Deres, kammerat?"

"Jeg ville gerne have udgivet en digtsamling," svarede jeg.

"Nå, den er verden i hvert fald lykkeligt undsluppet. Ja, der er altid, når vi ser os rigtigt for, et eller andet at være glad for."

"Og hvad nu med hensyn til Dem?" spurgte jeg.

"Ja, se, jeg var forresten færdig til afrejse. Jeg havde lovet Merivale at tage med ham til Tibet for at jage sneleoparder. Men for Dem, mrs. Challenger, er det svært at skulle afsted – netop nu, da De har indrettet Dem sådan et smukt og hyggeligt hjem."

"Hvor George er, der er mit hjem. Men åh, hvad ville jeg ikke have givet for en spadseretur langs strandkanten i den friske morgenstund!"

Vi samstemmede alle i vore hjerter med mrs. Challengers ønske. Solens stråler var brudt gennem tågedækket, hele egnen lå som badet i gyldent lys. Verden forekom os – set fra vort snævre, ildelugtende fængsel – som et herligt eventyrland, en skønhedsdrøm. Mrs. Challenger strakte uvilkårligt længselsfuldt sine arme ud. Vi trak vore stole hen til vinduet og satte os i en halvkreds om det. Atmosfæren i stuen blev tungere og tungere, kun med det største besvær kunne vi drage ånde. Mig forekom det, som sænkede dødens skygger sig over os – de føltes, som lukkede et tæt for hæng sig om os.

"Oxygenen synes ikke at virke så godt som før," bemærkede lord John, idet han gispede efter luft. "Mon der ikke er noget i vejen med den beholder?"

"Jag tror næppe den har været så solidt forseglet som de andre," sagde Challenger, "eller også er indholdet mindre. Ikke alle indeholder samme kvantum, lader det til. Jeg er enig med Dem, Roxton, at denne beholder er defekt."

"Og således bliver vi nu narret for vort livs sidste time," brummede Summerlee bittert, "højst betegnende, må jeg sige, for den gnieragtige tidsalder, vi har levet i. Nå, Challenger, nu er det tiden for Dem til at studere de forskellige symptomer på fysisk tilintetgørelse."

"Sæt dig på denne skammel ved mine fødder og giv mig din hånd," sagde Challenger til sin hustru. "Jeg tror, mine venner, at et længere ophold i denne utålelige atmosfære ikke er tilrådeligt. Hvad mener du om det, min kære pige?"

Hans hustru udstødte et lille suk og støttede sit hoved mod hans knæ.

"Jeg har set folk bade i floden om vinteren," sagde lord John. "De, som var de sidste til at springe i vandet, stod gysende på strandbredden og misundte de andre, som havde vovet springet. Det er de sidste, som har det værst. Hvad mig angår, da foretrækker jeg ikke at vente, men hellere se at få overstået, hvad der skal overstås."

"De synes, at vi skal åbne vinduet og lade æteren strømme ind?"

"Hellere dø af giften end blive kvalt."

Summerlee gav denne ytring sit omend modvillige bifald og rakte Challenger sin knoklede hånd.

"Vi har ofte skændtes. Men det er nu alt sammen forbi," sagde han. "Vi var, når alt kommer til alt, gode venner og havde agtelse for hinanden. Farvel!"

"Farvel, min kære unge ven," sagde lord John, idet han vendte sig til mig. "Men vinduet er tilklistret. De får det næppe åbnet."

Challenger havde slynget sine arme om sin hustru, løftet hende op og holdt hende nu trykket ind til sig med hovedet ved hans skulder.

"Giv mig min store kikkert, Malone," sagde han alvorligt.

Jeg rakte ham kikkerten.

"I den magts hænder, som skabte os, overgiver vi os!" råbte han med sin tordenrøst, hvorpå han slyngede kikkerten

gennem ruden.

"Buldrende og stønnende, med usikre skridt, styrtede Challenger med sin dyrebare byrde op ad trappen."

En frisk og kølig vind blæste os i møde gennem den splintrede rude. Den virkede afsvalende på vore blussende ansigter og fyldte vore lunger med ren og herlig luft.

Længe sad vi tavse, opfyldte af undren. Så lød, som i en drøm, Challengers røst for vore øren:

"Normale forhold er atter indtrådt," råbte han. "Jorden er nu udenfor den giftige zone, men kun vi af hele menneskeheden er blevet frelst."

5. Den døde verden

Jeg mindes tydeligt, hvorledes vi alle sad gispende i vore stole med den liflige, fugtige havluft blæsende os ind i ansigtet, kølende vore hede kinder. Hvor længe vi sad således? Ja, det er mig umuligt at sige, og ingen af os kunne senere komme overens angående dette punkt. Vi var ganske fortumlede, bedøvede, halvt bevidstløse. Vi havde samlet vort hele mod for at gå døden i møde, men denne nye, uventede og forfærdelige kendsgerning: at vi skulle vedblive at leve efter at den slægt, vi tilhørte, var omkommet – denne kendsgerning ramte os som et frygteligt slag og virkede lammende på os.

Dog, efterhånden begyndte blodet at rulle raskere gennem vore årer, minde kædede sig til minde, og vi kunne atter tænke klart. Den forbindelse, der bestod mellem nutid, fortid og fremtid, den stod for os i næsten skærende belysning: vi så tilbage på det liv, vi havde levet og fremad mod det liv, der ventede os.

Fulde af undren, betaget af en vis hemmelig skræk betragtede vi hinanden. Vi følte ingen glæde, fordi vi, som ved et mirakel, var blevet forskånet for at dele vore medmenneskers skæbne; vi var tværtimod, alle som én, bytte for en umådelig nedtrykthed. Alt det, vi havde elsket på jorden, var blevet skyllet bort af det store, ukendte, uendelige ocean; kun vi alene var blevet tilbage i den tomme, uddøde verden – uden kammerater, uden håb, uden fremtidsudsigter. Efter nogle få års forløb – i hvilke vi lig sjakaler havde sneget os om døde menneskers grave – ville vor sidste time slå. Hvor rædselsfuldt at tænke sig!

"Dette er frygteligt, George, det er ganske forfærdeligt," udbrød omsider mrs. Challenger og brast i gråd. "Ak, var vi dog gået bort sammen med alle de andre! Gid, gid du ikke havde frelst os. Jeg har en følelse af, at det er os, som er døde og de andre, som er i live."

Challenger sad med sine svære bryn sammentrukne, hans store, hårede lab hvilede på hans hustrus udstrakte hånd. Jeg havde lagt mærke til, at hans hustru altid, når hun var forskrækket over et eller andet, rakte sine arme imod ham, ligesom et barn mod sin moder.

"Uden at være fatalist med hensyn til ingen modstand at gøre," sagde Challenger efter at have siddet et øjeblik hensunket i dyb eftertanke, "så er jeg dog af den overbevisning, at det er klogest og rigtigst at bøje sig for kendsgerningerne."

"Jeg bøjer mig *ikke*," sagde Summerlee i en bestemt tone.

"Det er fuldkommen ligegyldigt, hvorvidt De behager at underkaste Dem, eller De ikke behager at underkaste Dem," bemærkede lord John. "De har, vær så god, at tage alt, som det falder. Jeg mindes ikke, at der – før dette begyndte – blev spurgt om Deres tilladelse. Der bliver så vist heller ikke spurgt om den nu. Så det er komplet ligegyldigt, hvad De tænker eller ikke tænker."

"Der ligger netop forskellen mellem lykke og elendighed," sagde Challenger, mens han kærtegnede sin hustrus hånd. "Man kan svømme med strømmen ag føle fred i sjælen og glæde i hjertet, eller man kan kæmpe imod og blive forslået og udmattet. Her er noget, vi ikke forstår. Men lad os, dette er mit råd, ikke knurre, men ydmygt bøje os for skæbnens vilje."

"Men hvad i verden skal vi gøre med vor tilværelse?" udbrød jeg, idet jeg kastede et fortvivlet blik op til den klare, skyfri himmel. "Hvad skal der for eksempel blive af mig? Der trykkes ingen aviser mere, med min virksomhed er det til ende."

"Og der findes intet, man kan skyde og ingen kampe, så også med min er det forbi," sukkede lord John.

"Og studenter er der ingen af, så jeg har heller intet at tage mig til," råbte Summerlee.

"Men jeg har min ægtefælle og mit hjem, så det er Himlen være lovet, ikke forbi med min gerning her på jorden," udbrød mrs. Challenger glad.

"Det samme kan jeg sige med hensyn til min," sagde Challenger, "for videnskaben er ikke død. Og selve denne katastrofe vil i sig selv frembyde et uudtømmeligt grundlag for efterforskninger og undersøgelser."

Professoren havde slået vinduet op på vid gab. Tavse skuede vi en stund ud over den livløse, solbeskinnede egn.

"Lad mig tænke mig lidt om," tog Challenger efter en pause til orde. "Det var ved tretiden i går, at jorden kom ind i den giftige zone med det resultat, at giften dræbte alt og alle – med undtagelse af os, som her er til stede. Klokken er nu ni. På hvilket tidspunkt – og det er det vigtige spørgsmål – forlod jorden den giftige zone?"

"Luften var meget ubehagelig ved daggry," bemærkede jeg.

"Den var også slem senere hen," sagde mrs. Challenger, "så sent som ved ottetiden følte jeg samme kvælende fornemmelser i min strube som den gang, udbruddet først begyndte."

"Lad os antage, at jorden slap ud af zonen nogle minutter over otte," sagde Challenger. "For et tidsrum af sytten timer har

jorden altså indsuget den giftige æter. Så længe har det taget den store gartner at få de ondartede og skadelige bestanddele, som havde klæbet sig til og fordærvet hans frugt, borttaget og få frugten renset. Det kunne jo tænkes, at værket ikke har omfattet alle; at andre mennesker foruden os har overlevet katastrofen."

"Ja, det var netop det, jeg stod og tænkte på," indskød lord John. "Hvorfor skulle vel vi være de eneste småsten på strandbredden."

"Det er tåbeligt at ville tro, at andre end vi, som her er forsamlet, er undsluppet døden," sagde Summerlee fuld af overbevisning. "Betænk dog, at giften var så stærk, at endog en mand, der – som Malone her – er så stærk som en okse og ikke har gnist af nerver i sin store krop – øjeblikkelig følte virkningen af den. Det var kun med det største besvær, at Malone fik sig slæbt op ad trappen. Det er ganske utænkeligt, at et menneske uden at bukke under skulle kunne indånde giften i sytten minutter – endsige i sytten timer."

"Med mindre en eller anden – som vor gamle ven Challenger her – forudså katastrofen og tog forholdsregler imod den."

"Det er næppe sandsynligt," mente Challenger og knejsede, mens hans øjenlåg sænkede sig. "Den forudseenhed, som jeg har vist mig i besiddelse af, og hvorved jeg har afvendt faren for vort vedkommende – den har sikkert intet andet menneske kunnet rose sig af."

"De tror altså, at alverden er døde?"

"Det kan der næppe være tvivl om. Man må huske, at giften arbejdede fra neden og opad, deraf følger, at den rimeligvis har været mindst ondartet i atmosfærens øverste lag. Dette faktum

er i sig selv besynderligt; det hører til de problemer, hvis løsning vil frembyde stor interesse."

"Hvis vi altså skal spejde efter levende på denne jord, da må vi, i håb om gunstigt resultat, fæste vort blik på en eller anden tibetansk landsby eller en sæter i Alperne – som ligger mange tusind fod over havet."

"Hm. Men vi kan – eftersom dør hverken findes jernbaner eller dampskibe – lige så godt give os til at søge efter folk på månen," sagde lord John. "Jeg gad forresten vist, om det alt sammen er forbi, eller om det begynder igen om en halv times tid."

Summerlee strakte sin lange hals frem og kiggede rundt i horisonten.

"Himlen er ren og skyfri," sagde han, "nå, men det var den jo forresten også i går. Jeg for min del er slet ikke vis på, at ikke de giftige dunster indfinder sig på ny."

Challenger trak på skuldrene.

"Vi må endnu engang tilbage til vor fatalisme," sagde han.

"Såfremt jorden – hvad der er sandsynligt – en gang tidligere har gennemgået en krise som denne, da må det sikkert være længe, længe siden. Af den grund tør vi håbe på, at der vil hengå lang tid, inden katastrofen atter indtræder."

"Det hænder dog ofte, at det ene jordskælv drager det andet efter sig," bemærkede lord John. "Jeg tror nu, at det ville være klogt af og – mens chancen er der – at strække vore lemmer og se at få lidt frisk luft i lungerne. Eftersom vor oxygen er opbrugt, så kan vi jo lige så godt møde faren udendørs som indendørs."

En forunderlig apati, en følelse af, at alt var ligegyldigt, fuldkommen uden betydning, havde bemægtiget sig os alle. Endog Challenger var bukket under for denne fornemmelse. Han sad sløv og ligegyldig sammensunken i en stol med begge sine hænder for ansigtet. Lord John og jeg tog ham til sidst, en under hver arm, og løftede ham op. Et forbitret blik og en nedladende buldogknurren var al den tak, vi fik.

Det kvikkede os imidlertid op at komme bort fra vort snævre indelukke og ud i den friske luft. Vor energi og vor sindsligevægt vendte efterhånden tilbage.

Dog, hvad skulle vi vel foretage os i denne verden, som nu kun var at ligne ved en stor begravelsesplads? Dette spørgsmål havde vel aldrig, siden verdens begyndelse, været stillet noget menneske.

Med hensyn til vore fysiske fornødenheder, da behøvede vi ingen bekymringer at nære. Alle forråd af levnedsmidler og vin, alt hvad eksisterede i retning af kunst – alt dette tilhørte os. Vi behøvede kun at række hånden ud, så var det vort. Men hvad skulle vi beskæftige os med? Hvad skulle vi udfylde vor tid med?

En bestemt opgave påhvilede os imidlertid straks; den gav vi os ufortøvet i lag med.

Vi gik ned i køkkenet og lagde det to tjenestepiger på hver deres seng. De syntes at være døde uden lidelser: den ene sad i en stol henne ved ildstedet, den anden lå livløs udstrakt på gulvet. Derpå bar vi den stakkels Austin ind fra gården. Hans legeme var næsten helt stift; ansigtet var fortrukket i et sært, sardonisk grin. Det samme var for øvrigt tilfældet med de fleste af dem, der var omkommet ved giften. Hvorhen vi end vendte

os, stirrede grinende, stivnede ansigter os i møde. Det var, som spottede de døde os ulykkelige overlevende.

"Hør, ved I hvad," udbrød pludselig lord John, som, mens vi forsynede os med mad, havde vandret rastløs op og ned ad spisestuegulvet, "jeg ved ikke, hvordan i andre føler, det, men jeg for min del føler det utåleligt at forholde mig passiv."

"Måske De så ville være så venlig at fortælle os, hvad vi skal gøre," sagde Challenger.

"Sørge for at få et overblik over det, der er sket."

"Jeg ville netop have foreslået det samme."

"Men ikke i denne lille landsby. Vi kan jo overskue det hele her fra vinduet."

"Hvor mener De da, vi skulle tage hen?"

"Til London."

"Ja, det kan være meget godt," brummede Summerlee. "De, lord John, er rimeligvis i stand til at tilbagelægge mange mil til fods; men jeg er i tvivl om, hvorvidt Challenger med sine stumpede ben vil kunne gå så langt som til London. Jeg for mit vedkommende ved med bestemthed, at jeg ikke kan."

Challenger lod til at føle sig i højeste grad stødt over denne ytring.

"Jeg tror, De gjorde vel i at holde Dem til Deres egne fysiske ejendommeligheder," sagde han vredt. "De vil hos Dem selv finde tilstrækkeligt at gøre bemærkninger over."

"Det var aldeles ikke min hensigt at ville fornærme Dem, min kære Challenger," råbte vor taktløse ven. "De kan da ikke gøre for, hvordan De er skabt. Og eftersom naturen har givet Dem et undersætsigt, tungt legeme, så følger deraf ufravigeligt, at De må have korte, stumpede ben."

Challenger var så fornærmet, at han ikke gad svare. Han nøjedes med at brumme ærgerligt i skægget, blinke vildt med øjnene og virre harmdirrende med hovedet. Lord John skyndte sig – inden striden blev for voldsom – at lægge sig imellem.

"I taler om at spadsere," sagde han. "Det var ikke min mening, at vi skulle gå til fods."

"Vi skulle måske tage med toget?" spurgte Challenger, stadig småknurrende lig et tirret rovdyr.

"Hvad skulle der være i vejen for, at vi kunne benytte automobilen?"

"Jeg ved ikke, om jeg kan påtage mig at køre en automobil," sagde Challenger, mens han trak sig tankefuldt i skægget, "skønt man bør jo lære at indordne sig under forholdene. Deres idé er udmærket, lord John. Jeg vil selv agere chauffør."

"Nej tak, det skal vi ikke have noget af," erklærede Summerlee i en bestemt tone.

"Det må du ikke, George, ikke på nogen måde," råbte hans hustru. "Du har engang forsøgt at køre, og da gik det galt, det husker du nok. Du var lige ved at brase ind i garageporten."

"Åh, det skete i distraktion," forsikrede Challenger med et tilfreds smil. "Sagen er afgjort: jeg kører jer til London."

Atter reddede lord John situationen.

"Hvad slags automobil er det?" spurgte han.

"En Humber – på tyve hestes kraft."

"For pokker, det passer storartet; jeg har selv en automobil af den art, og er vant til at styre den. Aldrig havde jeg dog tænkt, at jeg skulle komme til at køre for hele menneskeheden på én gang. Der er, så vidt jeg husker, akkurat plads til fem personer. Tag jeres tøj på, mine venner. Klokken ti holder jeg for døren!"

Og ganske rigtigt; til det omtalte klokkeslæt kom automobilen jollende ud af gården med lord John ved styrehjulet.

Jeg sprang op og tog plads ved siden af lord John, mens mrs. Challenger, som en bekvem lille stødpude, blev anbragt mellem de to stridslystne kamphaner, hendes mand og Summerlee. Lord John satte derpå vognen i gang, og vi begav os ud på en køretur, der var mere forunderlig, end noget menneske vel kan tænke sig.

"Lord John satte derpå vognen i gang, og vi begav os ud på en køretur, der var mere forunderlig, end noget menneske vel kan tænke sig."

Sommerdagen var lys og strålende, himlen var ren og blå uden en eneste sky; de mørke skove i det fjerne, de lyngklædte bakker, de yndige, frodig dalstrøg – alt dette frembød det herligste skue. Men over det hele rugede en stilhed så knugende og forfærdelig, at den fyldte vore hjerter med rædsel. Hvor var nu fuglenes kvidren, fårenes brægen, hestenes vrinsken, hundeglam, summen af stemmer og munter tale … alt dette, der virker som en understrøm af liv i naturen, som en tilkendegivelse af, at mennesker og dyr færdes og lever?

Hvor savnede vi ikke de vante lyde! Den dødlignende stilhed forekom næsten uudholdelig. Så højtidelig føltes den, at automobilens skratten virkede som en skærende dissonans, som en brutal mangel på ærbødighed overfor den ulykke, som havde ramt menneskeheden. Hist og her i landskabet sås høje røgsøjler og blændende ildgnister stige i vejret; det var øjensynligt, at mange huse var i brand.

Og så var der alle de døde! Synet af alle disse fortrukne og stivnede ansigter fik os til at fare sammen af gru. Aldrig vil jeg, så længe jeg lever, kunne glemme vore oplevelser på den forfærdelige køretur. På landevejen, på marken, rundt om på højdedragene lå i klynger eller enkeltvis de døde. Vi passerede forbi barnepigen med de to småbørn, forbi den gamle droske, som holdt midt på vejen. Hesten lå på knæ mellem vognstængerne, kusken sad sammensunken på bukken, den unge mand inde i vognen sad med hænderne på den åbne dør, som havde han været i færd med at springe ud. Lidt længere fremme lå fem-seks høstfolk i en klump, deres lemmer var forvredne, øjnene med de udslukte blikke var vendt mod himlen.

"Vi passerede forbi barnepigen og hendes barn, forbi den gamle droske, hvor hesten lå på knæ mellem vognstængerne og kusken sad sammensunken på bukken"

Efterhånden slappedes dog vore til det yderste spændte nerver, og vi begyndte at se lidt mere nøgternt på situationen. Individet opslugtes af grupper, grupper af hele det store, vældige fænomen, for hvilket der ingen redning, ingen hjælp fandtes. Kun nu og da, når en eller anden særlig tragisk eller grotesk scene fangede vor opmærksomhed, fyldtes vort sind med smerte ved tanken om personlige, menneskelige tab og lidelser.

Noget af det, der mest greb os, var synet af den frygtelige skæbne, der havde ramt de stakkels børn. Vi følte os fristet til at græde – mrs. Challenger gav sine tårer frit løb – da vi bemærkede, hvorledes den vej, der førte til en skole, var bestrøet med barnelig. De små havde åbenbart af deres lærere fået ordre til at skynde sig hjem, men giften havde, inden de nåede hjemmet, fanget dem i sit net.

Rundt om i husenes åbne vinduer sås mennesker. I Tunbridge Wells var der næsten ikke et vindue, hvorfra ikke et grinende, stivnet åsyn stirrede os i møde. I sidste øjeblik havde trangen til luft – den trang til oxygen, som kun vi havde været i stand til at tilfredsstille – gjort sig gældende, og folk var styrtet til vinduerne. Spadserevejene var fulde af mennesker, som, da åndenøden greb dem, var ilet ud lige som de gik og stod. Mange var ikke kommet længere end nogle skridt udenfor deres husdør.

Det var heldigt, at vi i lord John havde fundet en erfaren chauffør, for det var sandelig ingen let sag at bane sig vej. Igennem byerne og landsbyerne kunne vi kun køre ganske langsomt, og et sted – det var, husker jeg, lige overfor

Tunbridge skole – måtte vi holde en halv times tid, mens vi fik legemerne af de døde slæbt til side.

Lad mig beskrive nogle enkelte ting, som ligesom med ildskrift har brændt sig ind i min hukommelse.

Udenfor en kro i landsbyen Southhborough holdt en prægtig luksusautomobil, i dette sad et elegant klædt selskab, som rimeligvis havde været på en fornøjelsestur og nu var på tilbagevejen til Brighton eller Eastbourne. Selskabet bestod af tre unge, smukke, yderst moderne klædte kvinder samt en ældre levemand og en ung aristokrat med monokel i øjet og stumpen af en udbrændt cigaret mellem de behandskede fingre. En af damerne havde en lille hund på skødet. Den ældre mand havde, rimeligvis i et anfald af åndenød, revet sin flip af; ellers sad de alle, som om de sov. Til højre for køretøjet lå en opvarter sammensunken; ved siden af ham fandtes en bakke med en del ituslåede glas; til venstre lå to elendigt udseende vagabonder, en mand og en kvinde, manden havde hele sin levetid tryglet om almisse. Livet havde i et eneste sekund udslettet alt, hvad der hed rang, stand, livsvilkår. Aristokrat, opvarter, vagabond, hund – alle var de ramt af samme skæbne, alle var de blevet dødens bytte.

Jeg mindes et andet besynderligt syn, som ligeledes for bestandig har fæstnet sig i min erindring.

Ikke langt fra Sevenoaks ligger et stort kloster, nedenfor hvilket der findes en udstrakt, nedadskrånende græsplæne. På denne plæne knælede en flok skolebørn, alle tilsyneladende i bøn. Foran børnene lå en række nonner, ligeledes knælende. Øverst oppe på skråningen, med ansigtet vendt mod børnene, sås en enlig skikkelse, rimeligvis klosterets priorinde.

Uligt selskabet i automobilen syntes disse mennesker at have haft som en slags forudfølelse af, hvad der ville ske. Nonner og børn havde knælet ned og i forening opsendt deres bønner til den Almægtige.

Mit sind er endnu stærkt knuget og tynget af alt det forfærdelige, vi oplevede i hin rædselsfulde stund. Jeg formår ikke, det føler jeg, at finde de rette udtryk for mine følelser, jeg mægter ikke at beskrive alt, som det burde beskrives, måske er det rigtigt og klogest, at jeg slet ikke forsøger på det, men kun nedskriver de nøgne fakta. Selv Challenger og Summerlee var begge dybt rystede; de sad fuldkommen tavse. Kun mrs. Challenger lod sig af og til henrive til et forskrækket, fortvivlet udbrud. Hvad lord John angik, da var det umuligt for ham at indlade sig i samtale; han havde nok at gøre med at passe sit hverv: at føre automobilen henad de med så mange forhindringer fyldte veje. Af og til udbrød han – når han fik øje på noget særlig grufuldt –: "Det er nydeligt – hvad!"

Denne sætning: "Det er nydeligt – hvad!" vedblev han at gentage så ofte, at den i mine tanker er blevet ligesom uopløseligt forbundet med denne dommens forfærdelige dag.

"Det er nydeligt – hvad!" råbte han, da vi kørte hen ad Rotherfield landevej, og det var stadig: "Det er nydeligt – hvad!" da vi i langsom fart, mellem bunker af lig, kørte gennem Lewishams gader.

Det var her, at der hændte noget ganske besynderligt og uventet.

Ud af et vindue i en beskeden hjørnebygning viftedes der til os med et klæde, og en lang, tynd arm kom til syne.

Der fandtes altså, foruden os, endnu levende mennesker på denne jord!

Lord John lod vognen holde udenfor bemeldte hus, og vi stormede nu alle, med heftigt bankende hjerter op ad trappen og hen til det værelse på anden sal, hvorfra signalet var blevet givet.

I en lænestol, henne ved det åbne vindue, sad en gammel, en meget gammel kvinde, lige overfor hende, anbragt på en stol, lå en cylinder mød oxygen. Den gamle kvinde vendte ved vor indtrædelse sit visne, rynkede ansigt imod os; for øjnene havde hun et par store briller.

"Jeg var bange for, at jeg for bestandig var ladet ene her," sagde hun. "Jeg er invalid og kan ikke bevæge mig omkring uden hjælp."

"Det var et stort held, madame," sagde Challenger, "at vi netop tilfældigvis kom her forbi."

"Jeg har et meget vigtigt spørgsmål at stille Dem," sagde den gamle dame. "De må endelig, mine herrer, svare mig i fuld overensstemmelse med sandheden. Hvilken virkning vil disse begivenheder have på statens jernbaneaktier?"

Såfremt ikke spørgsmålet var blevet fremsat med den yderste alvor og ængstelse, så tror jeg nok, at vi ville have følt os tilbøjelige til at le. At nogen kunne tænke på aktier under disse forhold!

Det viste sig, at mrs. Burton, dette var damens navn, var en aldrende enke, hvis hele eksistens beroede på en lille beholdning af førnævnte aktier, efter deres stigen og falden havde hun indrettet sin tilværelse. At tænke sig livet fortsat uden den betryggelse, som disse gav, var hende umuligt.

Det var forgæves, at vi udpegede for den gamle dame, at alverdens guld var hendes, blot hun strakte hånden ud efter det; på penge skulle det aldrig komme til at mangle; af den grund behøvede hun ikke at sørge. Hendes gamle hjerne kunne imidlertid ikke magte dette problem. Og hun græd, græd bitterligt over de aktier, hun havde mistet.

"Det var alt, hvad jeg ejede og havde," jamrede hun. "Nu kan jeg lige så godt lægge mig til at dø med det samme."

Lidt efter lidt fik vi, afbrudt af megen klynken og klagen, rede på, hvordan det var gået til, at denne skrøbelige gamle plante havde opretholdt livet, hvor hele den store skov var gået til grunde.

Mrs. Burton var, foruden at være invalid, også stærkt angrebet af astma. Lægen havde beordret, at hun skulle indånde oxygen, og hun havde derfor, da jordkloden gled ind i den giftige zone, en beholder med oxygen hos sig i sit værelse. Da luften var blevet tung, og hun havde følt besvær ved at ånde, havde hun, således som hun plejede i slige tilfælde, givet sig til at indånde oxygen. På denne måde var hun faldet i søvn; det var larmen af vor automobil, som havde vækket hende.

Vi kunne ikke tage den gamle dame med os; men vi sørgede så godt, det lod sig gøre for hendes fornødenheder og lovede, om en dags tid eller to, at komme tilbage og hente hende. Derpå tog vi afsked – desværre uden at det var lykkedes os at trøste hende. Hun jamrede stadig over sine tabte aktier.

Vejen blev, efterhånden som vi nærmede os Themsen, mere og mere ufarbar. London Bridge var på Middlesex-siden helt ufremkommelig; dynger af lig, automobiler, arbejdsvogne og deslige gjorde passagen umulig. Ude på et af værfterne, ikke

langt fra broen, stod et skib i brand, luften var fuld af røg og brandlugt. I omegnen af Parlamentet steg store røgsøjler i vejret; hvor ilden havde taget fat var det os dog umuligt at konstatere.

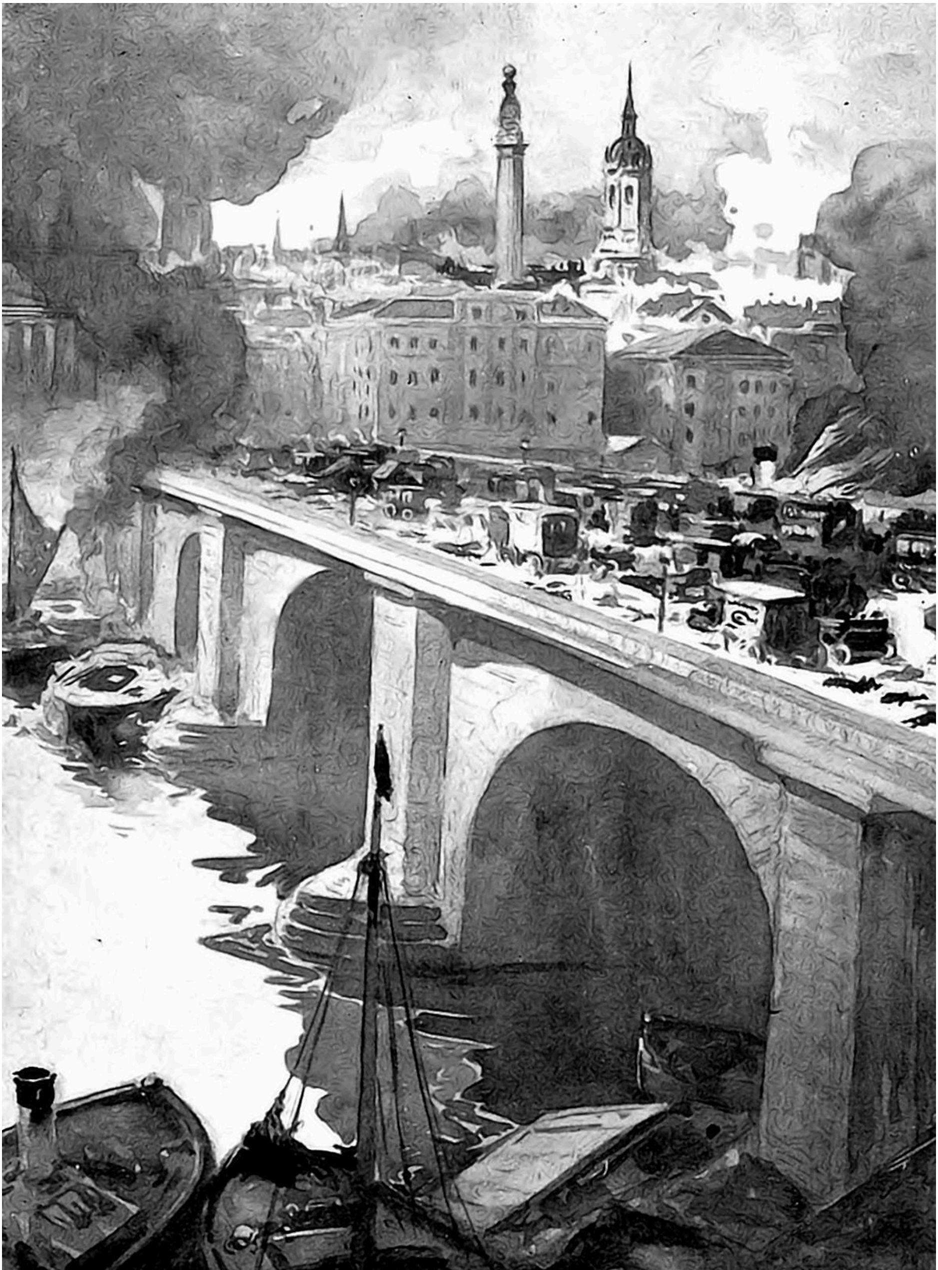

"Dynger af lig og automobiler gjorde passagen umulig, og ude på et af værfterne stod et skib i brand."

"Jeg ved ikke, om I andre er af samme mening som jeg," sagde lord John, idet han standsede vognen, "men mig forekommer det, at der dog var bedre ude på landet. Synet af denne døde by tager, finder jeg, slemt på nerverne. Jeg foreslår, at vi vender tilbage til Rotherfield."

"Dette er, det indrømmer jeg, temmelig håbløst," sagde professor Summerlee.

"Alligevel har man ondt ved at tænke sig," sagde Challenger – hans mægtige stemme rungede uhyggeligt gennem den dødlignende stilhed – "at den gamle dame, vi traf på, skulle være den eneste blandt syv millioner mennesker, som har overlevet katastrofen."

"Men selv om der er andre, hvordan skal vi så finde dem, George?" spurgte hans hustru. "Men jeg er dog enig med dig i, at vi ikke kan tage tilbage, før vi rigtigt har undersøgt forholdene."

Vi steg så ud af automobilen, vandrede hen ad King William Street og trådte ind i et assurancekontor, hvor døren stod åben. Når vi valgte dette hus, da var det, fordi det lå på et hjørne, og således afgav en god observationspost. I et rummeligt værelse på første sal sad en del ældre mænd forsamlede om et bord. En dør førte ud til en altan, hvorfra man havde udsigt til de nærliggende gader. Disse var tæt bepakkede med drosker, automobiler og andre køretøjer. Næsten alle vognene var vendt i retning af forstæderne. En mængde forretningsfolk havde øjensynlig, så snart de anede katastrofen nærme sig, været ivrige efter at nå hjem til deres familie ude i forstæderne eller på landet. Hist og her, imellem de mere dagligdags køretøjer, sås en flot luksusautomobil tilhørende en eller anden rigmand.

Tæt ved huset holdt netop en sådan; en korpulent gammel herre, formodentlig ejeren, sad med den halve krop lænet ud af vinduet, hans fede, med funklende diamantringe besatte hånd var udstrakt, som havde han været i færd med at beordre sin chauffør til for enhver pris at prøve på at trænge gennem virvaret.

Lig øer i havet ragede en del mægtige motoromnibusser, stopfulde af passagerer, op. Ligene lå hulter til bulter imellem hinanden ligesom legetøj, henkastet i en krog af børneværelset. Lænet op til en mur stod en politibetjent; hans stilling var så naturlig, at man næsten kunne have svoret på, han levede. Ved hans fødder lå en fattig dreng, en avissælger med en bunke aviser i favnen. Midt i sammenstuvningen stod en trækvogn fuld af tryksager. På en del af bladene var trykt, med vældige bogstaver: "*Uhyggelige scener: sportskamp afbrudt*". I et andet, øjensynligt senere udkommet blad læste vi: *"Er dette verdens undergang?" – "Den berømte videnskabsmands advarsel"*. Disse sætninger var ligeledes trykt med vældige bogstaver.

"Lænet op til en mur stod en politibetjent; hans stilling var så naturlig, at man næsten kunne have svoret på, han levede. Ved hans fødder lå en fattig dreng, en avissælger ..."

Challenger henledte sin hustrus opmærksomhed på disse udtalelser. Bladene fløj som bannere i vinden, man kunne ikke undgå at lægge mærke til dem. Challenger knejsede med nakken og strøg sig selvtilfreds om hagen. Det behagede ag smigrede ham, kunne man se, at vide, at London var død med hans navn på læberne og hans ord i minde. Hans fryd over dette var så åbenbar, at hans kollega Summerlee ikke kunne afholde sig fra at komme med en ironisk bemærkning:

"I rampelyset til det sidste, hvad Challenger?" sagde han med et sardonisk grin.

"Ja, det lader til det," henkastede Challenger let. "Nu," tilføjede han med et skuldertræk, "nu er det vel lige så godt, af vi vender tilbage. Vi kan jo dog intet udrette i denne dødens by. Når vi er kommet hjem, så må vi lægge råd op med hinanden om, hvorledes vi skal forme vort fremtidige liv."

Mange uhyggelige syner mødte på vor hjemtur vort øje. Jeg vil nøjes med at beskrive en enkelt scene, som virkede i høj grad gribende på os.

Vi var steget af ved St. Marys kirke og havde begivet os ind ad den åbentstående kirkedør.

Hele kirken var fra ende til anden opfyldt af knælende, i andagt hensunkne skikkelser. Det syntes, som om menneskene i deres rædsel over pludselig at være blevet bragt ansigt til ansigt med en grufuld realitet, hvis eksistens de aldrig i deres blindhed tidligere havde gjort sig klar, var søgt ind under kirkens hvælvinger for der at anråbe Forsynet om nåde, om bistand i deres trængsel. Søndag efter søndag havde den gamle kirke formodentlig stået tom; nu, i nødens stund, var den fyldt til overmål. Oppe ved alteret, ud over pulpituret, hang med

udstrakte arme en ung civilklædt mand; det kunne se ud som havde han, i det øjeblik, døden nærmede sig, været i færd med at tale til forsamlingen.

Den virkede som en grufuld nattemare, denne støvede, gamle kirke, med sin dystre, knugende stilhed og med alle disse angstfyldte, knælende skikkelser. Uvilkårligt listede vi omkring på tåspidserne og dæmpede vore stemmer.

Med ét fik jeg en idé. I den ene ende af kirken, ikke langt fra indgangen, stod en gammeldags døbefont; bagved denne fandtes en fordybning, hvor rebet til kirkeklokken hang. Hvorfor skulle vi ikke sende et budskab ud over London, et budskab, som kunne fortælle mulige overlevende, at også vi var i live.

Jeg ilede hen til rebet og begyndte at trække i det; men jeg opdagede snart, at det ikke var så let at få den store klokke til at svinge. Lord John, som havde gættet min hensigt, var ufortøvet fulgt efter mig.

"For pokker, min unge ven," udbrød han, idet han trak sin frakke af, "det er en god idé, De der har fået. Kom, nu skal jeg hjælpe Dem."

Det var dog først, da også Summerlee og især Challenger med sine enorme kræfter var kommet til, at vi fik klokken til at ringe.

Langt ud over det døde London klang kirkeklokkens kimen og kalden; dens metalliske klang virkede opmuntrende og oplivende på vore forsagte hjerter; det var vort håb, at ekkoet af klokkeklangen ville nå de menneskers øren, som måske var blevet skånet ved ødelæggelsen.

Jeg ser i ånden, som vi stod der og arbejdede – vi fire, som havde delt så mange farer med hinanden, og som skæbnen havde udkåret til at blive delagtige i denne sidste enestående, forunderlige oplevelse – jeg ser os stå der og slide i det, for ved forenede anstrengelser at få klokken til at ringe. Når rebet hævede sig, løftedes vi flere fod fra jorden, og det var kun ved anspændelsen af alle vore kræfter, at vi atter fik rebet trukket ned. Professor Challenger, som var den mindste, og som pustede og stønnede ved hver en bevægelse, mindede om en uhyre kæmpefrø, der hoppede op og ned.

I over en halv time arbejdede vi ihærdigt, så slap vi omsider tovet, tørrede vore svedige ansigter og rettede vore rygge, som værkede efter den uvante anstrengelse.

Derpå gik vi ud på gaden og spejdede opmærksomt omkring.

Ikke en lyd hørtes; alt var som før – dødt ag ubevægeligt. Ingen havde besvaret vor kalden.

"Det var til ingen nytte," sagde jeg med et suk. "Der findes ingen andre overlevende."

"Så kan vi ikke gøre mere," sagde mrs. Challenger. "Lad os for Guds skyld, George, vende tilbage til Rotherfield. Jeg tror, jeg blev vanvittig, hvis jeg længere skulle opholde mig i denne skrækkelige døde by."

Tavse steg vi ind i automobilen. Lord John vendte atter køretøjet mod syd. Kapitlet var, efter hvad vi troede, endt. Kun lidet anede vi, at et nyt, mærkeligt kapitel snart ville tage sin begyndelse.

6. Den store opvågnen

Jeg er nu nået til slutningen af disse mærkelige tildragelser, som jeg har forsøgt af beskrive – tildragelser, som, hvad det enkelte individ såvel som hele den menneskelige race angår, i betydningsfuldhed overgår alt andet.

De begivenheder, jeg her har skildret, vil – således som jeg i begyndelsen af min fortælling bemærkede – lig et bjerg blandt småhøje rage frem over alle dagligdags hændelser.

Det er forunderligt at tænke sig, at vor generation er blevet udvalgt til at høste slige vidunderlige erfaringer. Hvor længe virkningerne af disse erfaringer vil vare, hvor længe menneskeslægten vil bevare den ydmyghed og den ærbødighed, som disse sindsoprivende tildragelser har fremkaldt, ja, dette vil fremtiden vise.

En ting tror jeg med bestemthed at kunne sige: at mangt og meget vil blive anderledes end før. Først når den usete hånd, som holder alt levende oppe og vejleder det, slipper sit tag, først da indser menneskene, hvor hjælpeløse og uvidende de i virkeligheden er.

Døden har knuget os i sit isnende favntag. At sligt på ny kan gentages, hvilket øjeblik det skal være, dette ved vi nu alle. Dødens barske nærværelse overskygger vort liv; men hvem vil nægte, at – just i dødens skygge – vor ansvarsfølelse, vor trang til at udvikles og forbedres, vor længsel efter at tilegne os store, åndelige værdier, efter at nå idealet, er vokset i betydelig grad. Hele vort samfund er så at sige blevet renset for alle slagger, al urenhed.

Her er noget, som intet har med sekter eller med dogmer at gøre, som står langt over begge.

Mennesket har, belært af erfaringen, forstået, hvilken ringe og ubetydelig skabning det er, hvorledes det første pust fra ukendte, kolde egne kan virke tilintetgørende og udslukke alt liv.

Dog, selv om livet er blevet alvorligere, er det dog langtfra, tror jeg, blevet mere trist eller sørgeligt. Tværtimod. Man vil snart komme på det rene med, at der er noget langt mere forfriskende og oplivende ved rene og sobre glæder end ved overfladisk og modbydeligt gøgl. Tilværelsen, som før udfyldtes på en tom måde med at aflægge og modtage intetsigende besøg, med at hengive sig til et overmål af mad og drikke og med at svælge i allehånde dårlige nydelser, den har nu fået et helt andet præg. Dyrkning af kunst, musik, god læsning, familieglæder – dette er trådt i stedet for alt andet. Større sundhed, et fyldigere og rigere livsindhold, mere glæde og lykke – dette er blevet menneskenes lod. Dog er forandringen først indtrådt efter at vi, alle som én, har måttet tage vor del af de udståede lidelser.

Angående tidspunktet for den store opvågnen, da har man ondt ved at blive enig desangående. Muligvis har den ikke fundet sted samtidig på de forskellige steder verden over. Udsagnene vedrørende dette spørgsmål varierer, om end ikke i nogen betydelig grad.

Ifølge flere vidners udtalelser viste Big Bens viser i det øjeblik ti minutter over seks.

Astronomerne mener, at klokken var tolv minutter over seks; en enkelt, at den var tyve minutter over seks.

På Hebriderne skete den almindelige opvågnen først ved syvtiden. I egnen omkring Rochester fandt den sted præcis et kvarter over seks. Jeg kan sige dette med bestemthed; for jeg sad just den gang i Challengers studereværelse med hans store kronometer foran mig.

En uhyre nedtrykthed havde bemægtiget sig mig. Erindringen om alt det rædselsfulde, jeg havde været vidne til, tyngede som bly på min sjæl. Aldrig før havde jeg – sund, kraftig og energisk som jeg af naturen var – kendt til modløshed eller slaphed. Jeg var i besiddelse af en evne, som er særegen for os irlændere: at kunne finde et glimt af humor i selv det trangeste mørke. Men det mørke, som her herskede, det var fuldt af en hidtil ukendt gru og uhygge.

Mens de andre i stuen nedenunder, var i færd med at drøfte deres fremtidsplaner, blev jeg siddende alene ovenpå, henne ved det åbne vindue, med hånden støttet mod kinden, opfyldt af sorg over vor skrækkelige situation.

Kunne vi virkelig fortsætte tilværelsen? spurgte jeg mig selv. Ville vi kunne vedblive at eksistere, nu da alle andre var døde?

Ville døden ikke uvilkårligt drage os til sig, ville vi ikke længes efter at dele vore medmenneskers skæbne? Hvornår ville vor sidste time slå? Ville de giftige dunster på ny fordærve atmosfæren? Eller ville jorden – på grund af, at de mange menneskelig efterhånden ville gå i forrådnelse – blive ubeboelig? Eller ville det ende med, at vi alle mistede forstanden? En flok vanvittige i en verden fuld af døde!

Jeg sad just og grundede over denne sidste frygtelige mulighed, da en let støj fik mig til at hæve hovedet. Jeg kastede et blik ud på vejen. Den gamle droskehest kom i luntetrav op ad højen! I samme nu nåede lyden af fuglekviddær mit øre, jeg hørte en eller anden rømme sig nede i gården, jeg så folk bevæge sig ude på marken.

Men det var på den gamle droskehest, at min opmærksomhed mest var henvendt. Stønnende og gispende bevægede den sig sindigt op ad skråningen. Kusken på bukken havde rettet sig i vejret og grebet tømmen; den unge mandlige passager havde bøjet sig ud af vinduet; det så ud som råbte han en ordre til kusken. Alle tre var de – kusk, passager og hest – ganske utvivlsomt i live.

"Kusken havde rettet sig op og den unge man bøjede sig ud af vinduet. De var i live!"

Mennesker og dyr åndede atter! Havde det da alt sammen – giftzonen og det øvrige – været indbildning og ikke andet? I første øjeblik var jeg tilbøjelig til at tro dette. Men så faldt mit blik på min hånd, på den store vabel, som var forårsaget af kirkeklokkens reb. Nej, her var ikke tale om fantasifostre. Den giftige zone havde, lige så vel som ødelæggelsen, været virkelighed.

Og nu var menneskene vågnet af deres dødssøvn; livet pulserede på ny.

Hvor forunderligt! Folk tog fat akkurat der, hvor de havde sluppet. Høstarbejderne gav sig igen i lag med deres arbejde; golfspillerne fortsatte deres spil. Barnepigen ruskede i det største af børnene og skyndte sig så, skubbende barnevognen foran sig og med drengen traskende i hælene, op ad skråningen. Menneskene tog øjensynligt tråden op der, hvor de havde ladet den falde.

I to spring var jeg nede ad trappen og ude i gården, hvorfra der lød glade forundrings- og velkomstråb. Henrykte trykkede vi varmt hinandens hænder. Mrs. Challenger lo af fryd, gav os så hver et kys og kastede sig til sidst jublende i sin mands bjørnefavn.

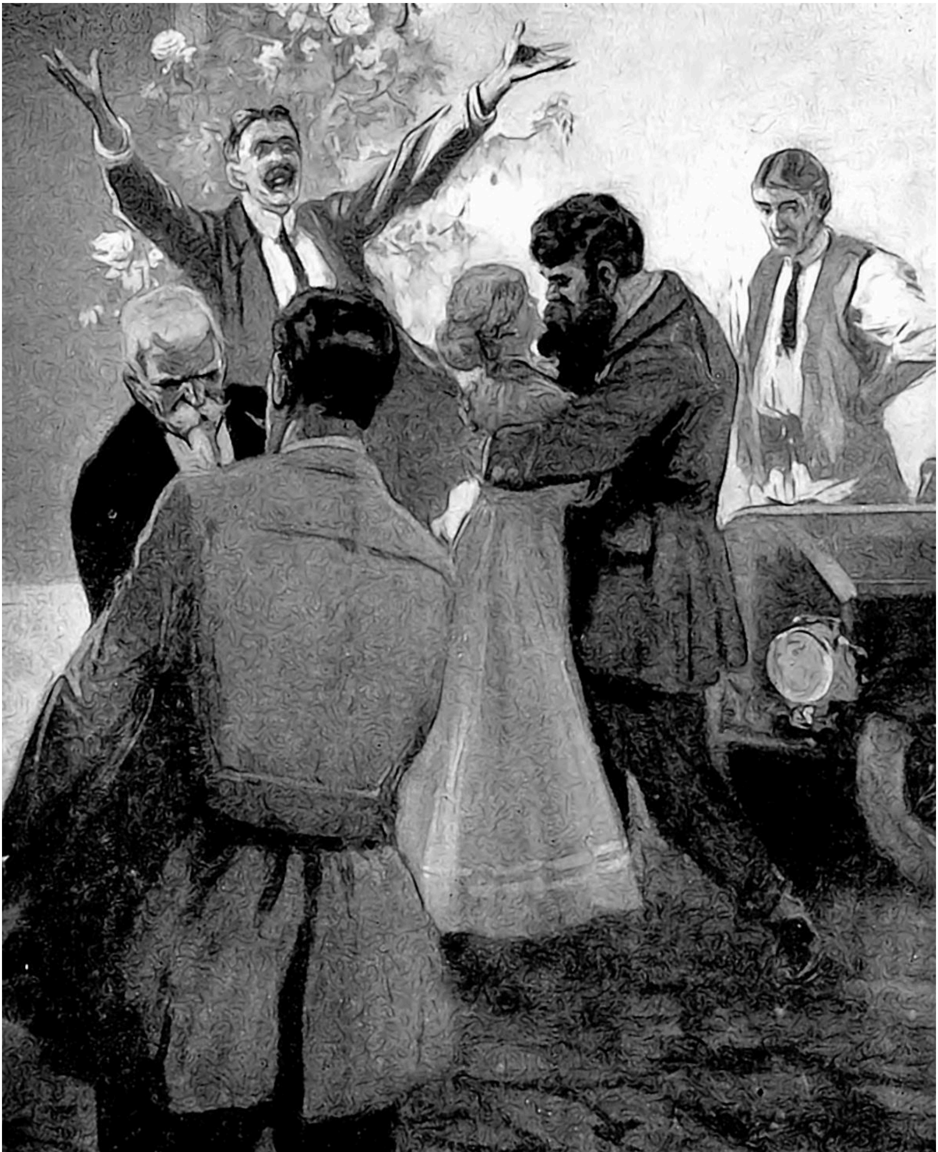

"Mrs. Challenger lo af fryd, gav os så hver et kys og kastede sig til sidst jublende i sin mands bjørnefavn."

"Men folk kan da ikke blot have sovet," udbrød lord John. "For pokker, Challenger, De vil vel ikke bilde mig ind, at disse mennesker med deres stivnede lemmer, deres stirrende øjne og deres dødsgrin – at de kun lå hensunkne i søvn."

"Jeg antager, at her er tale om katalepsi," sagde Challenger. "Det er en sygdom, som af og til er optrådt i fortiden, og som fejlagtigt er blevet antaget for død. Så længe den omtalte sygdom står på, falder temperaturen, åndedrættet ophører, hjertet holder op at slå – kort sagt, det er en dødlignende tilstand, men dog ikke døden. Selv den mest udviklede og modtagelige ånd," – her missede professoren med øjnene og smilede selvbevidst, – "har ondt ved at forstå en universel bukken under for katalepsien."

"De kan gerne kalde det katalepsi," ytrede Summerlee, "men det er, når alt kommer til alt, kun et navn, og vi ved lige så lidt om resultatet, som vi kender noget til den gift, som har fremkaldt sygdommen. Det eneste, vi med sikkerhed kan sige, er, at den giftige æter har forårsaget midlertidig død."

Ude i gården, på automobilens vogntrin, sad Austin sammensunken. Det var ham, jeg havde hørt rømme sig. Efter en stund at have siddet tavs, lod chaufføren sit blik glide hen over automobilen, hvorpå han gav sig til at mumle ærgerlig ved sig selv.

"Det lille tossehoved! Altid skal han pille ved andres sager."

"Hvad er der på færde, Austin?"

"Å, det er sikkert den unge gartnerlærling, sir. Han har rørt ved autoen, sir. Ladet smøringsventilerne stå åbne."

Lord John så skyldig ud.

"Jeg kan ikke begribe, hvad der er i vejen med mig," vedblev chaufføren og rejste sig vaklende, "på en gang blev jeg så underlig svimmel og faldt over mod vogntrinet. Men jeg tør ikke sværge på det. Jeg har i hvert tilfælde ikke ladet de ventiler stå åbne."

Vi fortalte nu i korthed Austin, hvad der var passeret. Han lyttede højst forundret og dybt interesseret til. Men hans mine blev unægtelig fuld af mistro, da han hørte, at en amatør havde tilladt sig at køre afsted med hans automobil. Jeg mindes endnu hans bemærkning, da vi var kommet til ende med vor beretning.

"Var De udenfor Bank of England, sir?"

"Ja, Austin."

"Med alle de millioner i banken og ikke et menneske i live?"

"Javist."

"Det skulle blot have være mig!" stønnede Austin, hvorpå han atter med meget nedtrykt mine gav sig i lag med rengøringen af sin maskine.

Der lød pludselig vognrummel på gruset. Udenfor Challengers hus holdt den gamle droske, den unge mand, som sad inden i, sprang ud, og et øjeblik efter viste stuepigen (hun så endnu ud, som gik hun halvt i søvne) sig med et kort på en bakke.

Challenger snøftede forbitret, da han læste navnet på kortet. Hans svære, sorte hår syntes ligefrem at stå på spidsen af harme.

"En journalist!" udbrød han harmfuldt. Så kom det med et forstående smil: "Nå, det er i virkeligheden kun naturligt, at

verden længes efter at vide, hvad jeg mener med hensyn til denne episode."

"Det kan næppe være hans ærinde," indskød Summerlee. "Manden var jo, inden krisen indtrådte, på vej herhen."

Jeg tog kortet. På dette stod "*James Baxter, London. Korrespondent for New York Monitor*".

"De vil vel tage imod ham, professor?" spurgte jeg.

"Nej, det kunne ikke falde mig ind."

"Å, George! Du burde være venligere og mere hensynsfuld overfor menneskene. Du må dog have lært en hel del efter alt det vi har gennemgået."

Challenger vrissede gnavent og rystede på sit store halsstarrige hoved.

"En falsk yngel – hvad, Malone? Det værste ukrudt i den moderne civilisation, svindlere og charlataners vilkårlige redskab, og det ærlige menneskes banemand. Hvornår har pressen sidst sagt et godt ord om mig?"

"Hvornår har De nogensinde sagt et godt ord om den? Kom nu, sir," bad jeg, "og tag mod den fremmede, som er rejst en lang vej for at få Dem i tale. De vil ikke være uhøflig mod ham, vel?"

"Ja ja da," brummede professoren vredladent, "men så må De, Malone, følge med mig og føre ordet. Jeg protesterer på det alvorligste mod denne indtrængen i mit privatliv."

Brummende og knurrende som en vred buldog fulgte Challenger så efter mig.

Den fikse, unge amerikaner fik øjeblikkelig sin notesbog frem og kastede sig hovedkulds ind i sit hverv.

"Jeg har opsøgt Dem, sir," begyndte han, "fordi mine landsmænd i Amerika selvfølgelig er højst ivrige efter at høre mere angående den fare, som efter Deres mening truer verden."

"Jeg ved ikke af, at nogen fare truer verden," vrissede Challenger.

Journalisten betragtede ham med mild forundring.

"Jeg hentyder til udsigten til, at jordkloden på sin bane kunne glide ind i em giftig æterzone."

"Jeg mener ikke, at der er fare for noget sligt."

Amerikanerens mine blev perpleks.

"Er De ikke professor Challenger?" spurgte han.

"Jo, sir, det er mit navn."

"Men så kan jeg ikke begribe, hvordan De kan sige, at der ingen fare truer. Jeg har jo selv læst Deres udtalelser desangående i det brev, som med Deres underskrift stod trykt i det engelske blad, *Times* i morges."

Nu var det Challengers tur til at se overrasket ud.

"I morges!" gentog han. "Der er intet eksemplar af *Times* blevet trykt i dag."

"Jo, det er der rigtignok, sir," indvendte den unge mand høfligt. "De vil dog vist indrømme, at *Times* udkommer dagligt." Så trak han et eksemplar af det omtalte blad op af sin lomme.

"Se, her er det brev, jeg hentyder til."

Challenger lo og gned sig i hænderne.

"Ah," udbrød han, "nu forstår jeg det hele. De læste altså dette brev i morges?"

"Ja, sir."

"Og De begav Dem straks afsted for at interviewe mig?"

"Ja, sir."

"Mærkede De noget usædvanligt på Deres rejse hertil?"

"Når jeg skal være ærlig, så forekom Deres landsmænd mig mere livlige og mere almenmenneskelige end jeg nogensinde tidligere har set dem. Drageren, som bar min bagage, gav sig endog til at fortælle mig en lystig historie. Sligt er aldrig før passeret mig i Deres land."

"Bemærkede De ellers intet af vigtighed?"

"Ikke det jeg mindes, sir."

"Sig mig, hvornår forlod De Victoria Station?"

Amerikaneren smilede.

"Jeg kom her for at interviewe Dem, professor, men det forekommer mig, at vi har byttet roller – det er jo Dem, der gør det meste af arbejdet, sir."

"Dette interesserer mig tilfældigvis. – Mindes De klokkeslættet?"

"Javist, klokken var halv et."

"Og De ankom?"

"Et kvarter over to."

"De lejede så en vogn?"

"Ja."

"Hvor langt er der efter Deres mening fra stationen og til min bolig?"

"En halv mils vej, antager jeg."

"Hvor lang tid tog det Dem at komme hertil, mener De?"

"Å, en god halv time formodentlig – med den astmatiske krikke foran vognen."

"Klokken skulle altså nu være tre?"

"Ja, deromkring."

"Se på Deres ur."

Det gjorde amerikaneren, hvorpå han stirrede forbavset på os.

"Mit ur er gået i stå," sagde han. "Men solen står lavt på himlen, klokken må være langt over tre. Er det muligt, at hesten har været så længe om at gå det stykke vej. – Her er noget, jeg ikke forstår."

"Har De slet ikke nogen fornemmelse af, at der, mens De kørte op ad skråningen, hændte Dem noget usædvanligt?"

"Jeg husker kun, at jeg pludselig følte mig så underlig tung i hovedet. Jeg ville have sagt noget til kusken, men det var mig umuligt at få hans opmærksomhed vakt. Heden var næsten overvældende, og jeg blev grebet af et øjebliks svimmelhed. Det er alt."

"Således er det gået den hele menneskehed," sagde Challenger henvendt til mig. "Menneskene har følt et øjebliks svimmelhed. Ingen har endnu forståelsen af, hvad det er, der er sket. Alle som én vil de fortsætte der, hvor de slap – ligesom Austin greb til sin vandslange og golfspillerne atter gik i lag med spillet. Deres redaktør, Malone, vil fortsætte med udgivelsen af sit blad, og i høj grad forbavset vil han blive, når han opdager, at der mangler et dagsnummer. – Min unge ven," vedblev professoren, og vendte sig i et anfald af elskværdighed til den amerikanske journalist, "det vil måske interessere Dem at erfare, at verden frelst har passeret gennem den giftige strøm, der – ligesom en art golfstrøm – vælder gennem æteroceanet. De vil også gøre vel i – for ikke at begå fejlgreb i fremtiden – at opnotere, at det i dag ikke er fredag den syvogtyvende august, men lørdag den otteogtyvende august og ligeledes, at De, for et tidsrum af otteogtyve timer, sad

bevidstløs i Deres droske, som var standset midt på Rotherfield-højen."

"De har for et tidsrum af otteogtyve timer siddet bevidstløs i Deres droske på Rotherfield-højen."

Og her, "lige på en studs", som min amerikanske kollega ville udtrykke det, vil jeg nu standse.

Dette er, hvilket læseren snart vil komme under vejr med, en detaljeret beretning om de forunderlige og mærkelige begivenheder, som min artikel, trykt i *Daily Gazette*s mandagsnummer, handlede om. Af det omtalte nummer af bladet solgtes der ikke mindre end tre og en halv million eksemplarer.

Indfattet i en ramme hænger over mit skrivebord den storslåede overskrift, som henledte folks opmærksomhed på den ovenfor nævnte artikel.

VERDEN I COMA I OTTEOGTYVE TIMER.

ENESTÅENDE FORUNDERLIGE OPLEVELSER.

CHALLENGER FIK RET.

Vor Korrespondent Undslipper Faren.

– OXYGEN-VÆRELSET –
UHYGGELIG KØRETUR.

DET DØDE LONDON.

ALMINDELIG OPVÅGNEN.

Mange Ildebrande og Tab af Menneskeliv.

ER DER FARE FOR EN GENTAGELSE?

Efter denne pompøse overskrift fulgte en længere redegørelse med hensyn til alt, hvad der var foregået på hin

skæbnesvangre dag – den vigtigste dag i jordklodens historie.

Challenger og Summerlee behandlede i forening emnet i et videnskabeligt tidsskrift, men til mig var overdraget det hverv at give en populær fremstilling af den mærkelige, i sin art enestående episode. Med sandhed kan jeg synge "*Nunc dimittis* Note 3)". Min journalistiske virksomhed har her nået sit højdepunkt; alt andet vil i sammenligning dermed kun blive for småting at regne.

Dog, lad mig ikke ende med en sensationel overskrift eller med udtalelser om personlig triumf.

Lad mig hellere citere de ord, hvormed et af Londons mest ansete blade endte sin lederartikel om emnet – udtalelser, som ethvert alvorligt menneske med glæde vil sympatisere med og bifalde.

"Det er en sandhed, som i sig selv er indlysende," skrev bladet *Times*, "at vor menneskelige race er fuldkommen hjælpeløs og afmægtig overfor de ukendte kræfter, som hersker i det os omgivende univers. Såvel oldtidens profeter som også vore egne tiders videnskabsmænd har ofte advaret os mod kommende farer. Men disse advarsler er efterhånden blevet glemt af menneskene; man var blevet sløve og ligegyldige. Der måtte selvoplevelser til, for at menneskenes øjne kunne åbnes.

Vore sjæle er endnu rystede efter alt det forfærdelige, som vi har gennemgået, men vi er samtidig blevet klar over, hvor ringe og magtesløse vi menneskelige skabninger i virkeligheden er.

Verden har betalt dyre lærepenge. Endnu har vi ikke nået at få et fuldt overblik over de ulykker, som har hjemsøgt vor klode. Men ødelæggelsen, ved ildsvåde, af byerne New York, Orleans

og Brighton udgør i sig selv en af de største tragedier i verdenshistorien.

Det vil blive frygteligt at læse om de utallige jernbane- og skibsulykker, som utvivlsomt har fundet sted. Heldigvis er det, ifølge beretningerne, lykkedes mange lokomotivførere og skibskaptajner i sidste øjeblik, før ulykken fandt sted, at standse deres maskiner.

Alt, hvad der henhører under materiel skade, vil, hvor betydelig end skaden kan være, efterhånden glemmes. Tabet af dyrebare menneskeliv vil altid og vedvarende volde os bitter smerte; dog også disse sår vil tiden læge.

Men hvad der aldrig vil glemmes eller bør glemmes, det er bevidstheden om vor egen ringhed, vor uendelige afmagt, vor uvidenhed angående alt, som ikke netop hører denne jord til. Vor vandring gennem livet kan lignes ved en vandring mellem to dybe afgrunde. Vi tror at kunne sige, at det, vi alle i denne stund er besjælet af, er ydmyghed, blandet med en vis højtidsfølelse.

Måtte disse følelser blive den grundvold, hvorpå en mere alvorlig og retskaffen slægt bygger sit herlige og skønne tempel."

Tågernes land

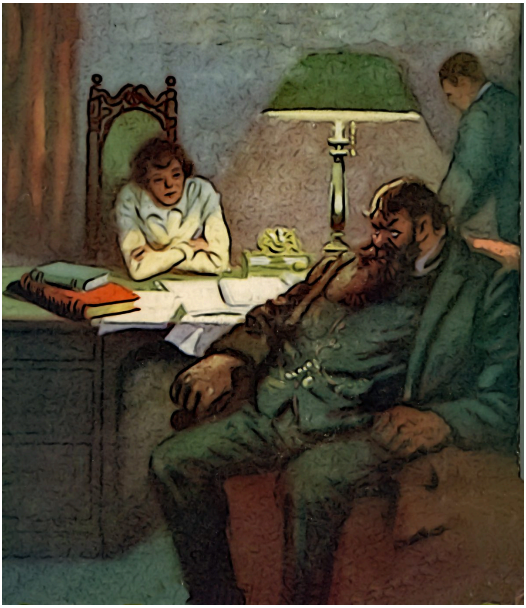

Professor Challenger og hans datter.

1. Vore specielle udsendinge drager ud

Den store professor Challenger er på en meget usømmelig og ufuldkommen måde blevet anvendt i romanlitteraturen. En dristig forfatter har anbragt ham i umulige og romantiske situationer for at se, hvorledes han ville reagere overfor dette. Han reagerede med diverse sagsanlæg, et mislykket beslaglæggelsesforsøg, stor ballade i Sloane Street, to personlige overfald, og mistede til sidst stillingen som professor ved Londons Højskole for Subtropisk Hygiejne. For resten gik det alt sammen mere fredsommeligt af, end man havde ventet.

Challenger var nemlig ved at miste noget af sin indre glød. Han var blevet lidt duknakket, i det vældige spadeformede, assyriske skæg sås stænk af hvidt, hans smil var mindre selvbehageligt, hans øjne havde mistet noget af deres kampglød, og hans stemme, vældig som altid, var mindre rede end tidligere til at overdøve enhver modsigelse. Vulkanen var dog ikke udslukt endnu, det rumlede af og til dybt i den og truede med en ny eksplosion, hvad hans omgivelser noterede med en vis ængstelse. Livet havde endnu meget at lære ham, men han var blevet lidt mindre intolerant end før.

Denne forandring daterede sig ganske præcist fra den dag, hans hustru døde. Den lille kvinde havde formået at bygge sig en rede i den store bjørns hjerte, og han havde vist al den ømhed og ridderlighed overfor hende, som den stærke kan have for den svage. Ved at give efter havde hun vundet alt. Da hun pludselig døde af en lungebetændelse ovenpå en influenza, brød han helt sammen og blev syg. Han kom op igen, men var

ikke den samme. Han var som en bokser, der er blevet slået ud første gang, smilede lidt angergiven, men var parat til at tage mangen en omgang endnu, selv om han føler, han aldrig mere bliver den mand, han var. Her hjalp hans datter Enid ham. Med næsten diabolsk snedighed lokkede hun ham ind på alle mulige emner, hvor han kunne udfolde sin krigeriske natur, så at han atter kom til at leve i nuet og glemte fortiden. Når hun så ham i en heftig diskussion, eller når han var grov overfor journalister og ubehagelig overfor sine nærmeste omgivelser, følte hun, at han var på vej til at blive helt rask.

Enid Challenger var et enestående pigebarn. Hun så ret pikant, om ikke særlig smuk ud, med det kulsorte hår, hun havde arvet fra faderen, til de blå øjne og den friske teint, hun havde fra moderen. Hun var stille af sig, men også meget stærk. Fra barnsben af havde hun været vant til at måtte hævde sig overfor faderen for ikke at blive knust og forvandlet til en efterplaprende grammofon. Hun holdt ham stillingen på en egen fast, men bøjelig og elastisk måde, der gav efter for hans luner, men tog revanche, når han blev fornuftig igen. I den sidste tid havde hun dog følt trykket lidt stærkt og var begyndt på at tjene sit brød selv. Hun havde slået sig på journalistikken og var allerede ved at få et navn. Heri havde hun haft en god hjælp i en gammel ven af hendes fader – og måske også af læseren – mr. Edward Malone fra *The Daily Gazette*.

Malone var stadig den samme atletiske irlænder, der engang havde vundet international berømmelse i Rugby, men livet havde stemt ham ned og gjort ham til et mere tænksomt og beskedent menneske. Han havde lagt adskilligt til side, da han pakkede sit sidste par fodboldstøvler ned for tid og evighed.

Men selv om han var blevet lidt stivere i det, hvad muskler og led angik, så var hans hjerne blevet desto skarpere. Drengen var død, men manden var vokset frem. Personlig var han den samme, fraregnet det lidt sværere overskæg og et par tænksomme rynker i panden, krigens og efterkrigstidens mærke. Han var blevet en fremragende journalist og havde endog fået et vist navn i litteraturen. Han var stadig ungkarl, skønt der var dem, der påstod, at Enid Challengers små hvide fingre i løbet af kort tid ville rive ham ud af denne stilling. De var i hvert fald gode kammerater.

Det var en søndag aften i oktober, og lygterne var lige blevet tændt ude i tågen, der havde ligget over London fra den tidlige morgenstund. Professor Challengers lejlighed i Victoria West Gardens lå på tredje sal, og den tætte tåge lå tykt foran vinduerne, mens støjen fra den svage søndagstrafik trængte op til den fra en usynlig gade nedenunder, hvis tilstedeværelse akkurat anedes ved udviskede lysglimt fra lygterne. Challenger sad med sine tykke hjulben oppe mod kaminen og hænderne dybt begravet i bukselommerne. Hans dragt var lidt excentrisk, for han bar en blød manchetskjorte, et vældigt rødbrunt bindeslips og en sort fløjlsjakke, hvad der sammen med det sorte skæg gav ham udseende af en lidt ældre, bohemeagtig kunstner. Ved siden af ham sad Enid, iført en kort, sort kjole, bowler og alle de øvrige modebetingede genstande, som kvinder benytter til at ødelægge deres naturlige skønhed, parat til at gå ud sammen med Malone, der ventede ved vinduet med hatten i hånden.

"Vi må vist af sted, Enid," sagde han, "klokken er snart syv."

De skrev i fællesskab artikler om de religiøse strømninger i London, og hver søndag aften gik de på togt efter et nyt eksempel til næste uges udgave af *Gazette*

"Det er ikke før otte, Ted. Vi har god tid."

"Sæt jer ned! Sæt Dem ned, hr.!" brølede Challenger og snoede sit skæg, som han havde for vane, når et temperamentsudbrud var undervejs. "Der er ikke noget så irriterende, som når der står nogen bag ved mig. Det er sikkert en atavisme og frygt for en kniv i ryggen, men det er der ikke desto mindre. Godt. Og læg så den hat! De ser altid ud, som om De skulle nå et tog!"

"Sådan er journalistens liv," svarede Malone. "Hvis vi ikke når det evige tog, står vi der og glor. Selv Enid begynder at forstå det. Men som du siger, der er tid nok."

"Hvor langt er I nået?" spurgte Challenger.

Enid kiggede i en forretningsmæssigt udseende notesbog. "Vi har syv færdige. Westminster Abbey som kirken i dens mest maleriske form, Saint Agatha som eksempel på højkirken, Tudor Place på lavkirken. Så var der Westminster Cathedral for katolikkerne, Endell Street for presbyterianerne, og Gloucester Square for unitarerne. Men i aften prøver vi på at variere lidt. Vi går til spiritisterne."

Challenger snøftede som en arrig bøffel.

"Næste uge til sindssygeanstalterne, ikke?" snerrede han. "De mener da ikke, Malone, at disse spøgelsesfolk har deres egne kirker?"

"Jeg har undersøgt det, før vi begyndte," svarede Malone. "Jeg kan godt lide at være på det rene med fakta og de tørre tal. De har over fire hundrede registrerede kirker i Storbritannien."

Challengers snøft endte i et sandt tyrebrøl.

"Der synes virkelig ikke at være nogen grænse for menneskenes dårskab og lettroenhed. *Homo sapiens! Homo idioticus* skulle det snarere hedde. Hvem beder de til – til spøgelserne?"

"Ja, det er jo det, vi gerne vil se. Jeg behøver ikke at fortælle, at jeg fuldt ud deler Deres synspunkt, men jeg har truffet Atkinson fra St. Mary's Hospital et par gange i den sidste tid. Han er ved at blive helt berømt som læge, ved De."

"Jeg har hørt om ham – hjerne- og rygmarvssygdomme."

"Rigtigt. Han er en kølig, analytisk hjerne og anses som en autoritet inden for den psykiske forskning, som man kalder den nye videnskab, der behandler den slags fænomener."

"Videnskab! Høh!"

"Ja, sådan kalder de det jo altså. Han synes at tage disse folk alvorligt. Jeg rådspørger ham, for han kan hele litteraturen udenad om dem. Han kalder dem 'menneskehedens pionerer' –"

"Pionerer for galehuset!" brummede Challenger. "Og litteratur! Hvad for en litteratur?"

"Ja, jeg blev helt overrasket. Atkinson har fem hundrede bind, men han beklager, at hans bibliotek er ufuldstændigt. Der er nemlig tysk, fransk, italiensk foruden vor egen."

"Nå, gudskelov dette raseri ikke er begrænset til vort stakkels England. Vanvittigt nonsens!"

"Ja, men har du nogensinde læst noget af det, far?" indskød Enid.

"Læst! Jeg med mine interesser og ingen tid at undvære til halvdelen af dem! Enid, nu vrøvler du!"

"Ja, undskyld, fader, men du talte så overbevist, så jeg tænkte, du vidste noget om det."

Challenger vendte sig om og så med et løveblik på sin datter.

"Tror du, at en logisk hjerne, en første klasses hjerne, behøver at læse og studere for at opdage, at noget er splittertosset? Skal jeg studere matematik for at bevise, at et menneske, der benægter, at to og to er fire, er et fæ? Skal jeg studere min skolefysik og *Principia*, fordi en eller anden slyngel eller idiot hævder, at et bord kan løfte sig i vejret imod alle fysikkens love? Skal jeg læse fem hundrede bind igennem for at indse, hvad enhver politiret lærer os, at en gøgler og bedrager kan foretage? Enid! Jeg skammer mig over dig!"

Hans datter lo.

"Kære far! Du behøver ikke at råbe ad mig, jeg giver dig ret. Jeg har den samme indstilling som du."

"Men der er solide folk, der støtter dem," hævdede Malone, "De kan da ikke le af Lodge og Crookes og de andre."

"Vær nu ikke absurd, kære Malone. Enhver stor mand har et svagt punkt. Disse fortræffelige hjerner har et blødt sted, som helt tager magten fra dem. Nej, Enid, jeg har ikke læst deres stads, og jeg har heller ikke tænkt mig at gøre det – nogle ting er simpelt hen for langt ude. Det spørgsmål er for gammelt, det *er* afgjort af den sunde fornuft, af den engelske lovgivning, af enhver fornuftig europæer."

"Så-å!" sagde Enid.

"Men jeg indrømmer," vedblev han, "at der af og til kan være undskyldninger for misforståelser af denne slags." Han sænkede stemmen, og hans store grå øjne stirrede tomt ud i

luften. "Jeg har kendt situationer, hvor selv den koldeste intelligens kunne tvivle, selv min egen forstand!"

Malone vejrede stof i luften.

"Javel, sir?" udbrød han.

Challenger tøvede. Han syntes at kæmpe med sig selv. Han ønskede at tale, og alligevel var det ham en lidelse at tale. Så styrtede han sig med en brat, utålmodig håndbevægelse ud i fortællingen:

"Jeg har aldrig fortalt dig det, Enid. Det var – det var alt for intimt. Måske også for tåbeligt. Jeg var skamfuld over at være blevet rystet sådan. Men det viser, at selv den mest nøgterne kan blive overrumplet undertiden."

"Ja?"

"Det var lige efter min kones død. De kendte hende, Malone. De ved, hvad det betød for mig. Det var natten efter ligbrændingen – forfærdeligt, Malone, forfærdeligt! Jeg så hendes kære lille legeme glide ned, ned – og flammerne, der steg, og jerndøren der lukkedes." Hans svære krop skælvede ved erindringen, og han fo'r let hen over øjnene med sin store hårede hånd.

"Jeg ved ikke, hvorfor jeg egentlig fortæller denne historie, men vores samtale synes at gøre det naturligt. Det kan måske tjene som en advarsel til jer. Den nat – natten efter ligbrændingen – sad jeg oppe i vestibulen. Hun var der," han nikkede hen mod Enid, "hun var faldet i søvn i en stol, den stakkels pige. Du kender huset i Rotherfield, det var den store sal med kaminen. Jeg sad op mod denne, hele værelset lå ellers i skygge, og mit sind var også fuldt af skygger. Jeg burde have sendt Enid i seng, men hun lå og sov i stolen, og jeg ønskede

ikke at vække hende. Det må have været i de første morgentimer, jeg sad og grundede. Da kom der pludselig en støj."

"Ja?"

"Den var meget svag i begyndelsen – kun en pikken, som når man slår let på ruderne med fingerspidserne. Så blev den højere og tydeligere – en tydelig banken. Nu kommer det mærkværdige sammentræf, som hører til den slags, der får lettroende til at lave legender. Min kone havde en særegen måde at banke på. Hun slog ligesom en hel lille melodi med sine fingre. Jeg fik den samme vane, så vi kunne høre, når det var os, der bankede. Nå, det forekom mig – naturligvis var mit sind overanstrengt og abnormt på grund af omstændighederne – at de små slag formede sig til den velkendte rytme i hendes banken. Jeg kunne ikke lokalisere bankningen. I kan vel forstå, hvor ivrigt jeg prøvede. Jeg glemte helt, hvor jeg var. Jeg tror det gentog sig en halv snes gange."

"Åh, far, det har du aldrig fortalt mig!"

"Nej, men jeg vækkede dig og bad dig om at sidde og våge lidt sammen med mig, ganske stille."

"Ja, det kan jeg godt huske!"

"Nå, vi sad der, men der hændte intet mere. Ikke en lyd. Naturligvis var det en illusion. Et insekt i træet, vedbenden, der slog mod muren. Min hjerne leverede så rytmen. Således gør vi os selv til narre og børn. Men det gav mig en forståelse, jeg indså, hvorledes selv en begavet mand kan bedrages af sine følelser."

"Men hvor kan De være sikker på, at det *ikke* var Deres hustru?"

"Nej, hør nu, Malone! Jeg siger Dem, at jeg så hende i flammerne med mine egne øjne. Der blev intet tilbage!"

"Hendes sjæl, hendes ånd!"

Challenger rystede bedrøvet på hovedet.

"Da det kære legeme blev opløst i dets elementer – da det forvandledes til gasser og grå aske – var det forbi. Der var intet mere. Hun havde spillet sin rolle, spillet den smukt og nobelt. Det var forbi. Døden er alle tings mål, Malone. Denne snak om sjæle svarer til de vildes tro på ånder. Det er en overtro, en myte. Som fysiolog vil jeg påtage mig at skabe forbrydelse eller gode gerninger ved en stimulering af blodomløbet og hjernefunktionerne. Man kan forandre dr. Jekyll til mr. Hyde ved en operation. Eller ved en psykisk påvirkning. Alkohol kan præstere det, kokain ligeledes. Nej, Malone, det er tåbeligt at se anderledes på det. Som vi reder, ligger vi! Der er ingen ny morgen – – nat, evig nat – – og en lang hvile for den trætte arbejder."

"Det er en melankolsk filosofi!"

"Hellere det, end en falsk!"

"Måske. Der er noget mandigt i at se de værste muligheder lige i øjnene, det vil jeg aldrig benægte. Min fornuft står på Deres side."

"Men mine instinkter er imod det!" udbrød Enid. "Nej, nej, jeg vil ikke tro det." Hun omfavnede impulsivt sin bjørn af en fader. "Du må ikke sige, far, at du med din vidunderlige hjerne og din vældige personlighed er noget, der ender akkurat som et ur, hvis værk slides op!"

"Fire spande vand og en pose salt," sagde Challenger og befriede sig kærligt fra datterens omfavnelse. "Det er din fader,

min tøs, og det må du forsone dig med. Nå, den er tyve minutter i otte. Kom tilbage, hvis De kan, Malone, og lad mig høre Deres oplevelser blandt de sindssyge!"

2. En aften i mærkværdigt selskab

Enid Challenger og Edward Malones kærlighedshistorie har ikke den ringeste interesse for læseren af den grund, at den ikke har den ringeste interesse for forfatteren. Ung elskov er almindelig for alle dødelige. Men her har vi at gøre med ting af større og mere skæbnesvanger betydning – ej heller så almindelige. Vi omtaler det blot i forbigående for at forklare det intime og frie kammeratskab, som denne fortælling viser. Hvis menneskene overhovedet har forbedret sig noget – i de angelsaksiske lande i hvert fald – så er det i, at den forlorne undselighed og pjankede forstillelse er forsvundet i nogen grad, og at unge mænd og kvinder nu kan mødes i et ærligt og rent venskab.

En bil førte vore to eventyrere ned ad Edgware Road og hen i en sidegade, der hed Helbeck Terrace. Midt i gaden blev den triste murvæg brudt af et strålende lysskær fra en åben port. Bilen standsede og chaufføren åbnede døren.

"Her er Spiritistkirken, sir," sagde han. Så tilføjede han med den hæse stemme, folk får, der er ude i al slags vejr: "Noget forbasket sludder er det, sir, det kan De være overbevist om!" Efter således af have lettet sin samvittighed og fået sine drikkepenge, kravlede han ind igen og et øjeblik efter forsvandt hans røde baglygte i mørket. Malone lo.

"*Vox populi*, Enid! Så langt er folket nået hidtil!"

"Ja, men vi er jo heller ikke længere!"

"Nej, men vi vil dog give dem en chance, det tror jeg ikke, chaufføren ville. Men dog! Det kommer vist til at knibe med at få plads, ser det ud til."

Der stod en hel kø udenfor porten, og en mand stod på det øverste trappetrin og viftede med armene i luften for at holde dem tilbage.

"Nej, kære venner. Det gør mig ondt, men vi er allerede to gange blevet truet med politianmeldelse for at have fyldt salen for meget." Han blev polemisk. "Jeg har for resten aldrig hørt, at en statskirke blev truet med politi af *den* grund. Nej, sir, nej!"

"Jeg er kommet helt fra Brixton," klagede en stemme. Lysskæret viste et ivrigt, bedende ansigt af en kvinde i sort med et lille barn i sine arme.

"Åh, De er kommet for clairvoyance, frue," sagde dørvogteren forstående. "Se her, giv mig Deres navn og adresse, og jeg skal skrive til Dem, og det kan være, at mrs. Debbs vil give Dem en seance gratis. Det skulle De hellere end prøve det ganske tilfældige, der kommer i hele denne skares nærværelse. Det er umuligt selv med vor bedste vilje at give dem alle en chance. De må hellere gå til hende personligt. Nej, hr., det nytter ikke noget at vifte med ... hvad er det? ... pressen?"

Han greb Malone i armen.

"Sagde De pressen? Aviserne boykotter os, sir. Se på listen over ugens gudstjenester i *Times*! Der kan man ikke se, at der er noget, som hedder spiritisme. Hvilken avis? *The Daily Gazette?* Nå, nå, det er vel en begyndelse. Og damen, ligeledes? Kronik! – det lyder da af noget! Hold Dem bare til mig, og jeg skal se, hvad jeg kan gøre. Luk dørene, Joe. Nej, det kan ikke nytte, mine venner. Når byggefonden bliver lidt større, får vi nok plads til jer alle sammen. Frøken, denne vej, om jeg tør be'."

"Denne vej" viste sig at være ned ad gaden og rundt i en sideallé, der bragte dem til en lille dør med en rød lampe, der

strålede over den.

"Jeg vil prøve på at anbringe Dem på tribunen, der er ikke plads i selve salen," sagde dørvogteren.

"Ih dog!" udbrød Enid.

"De får glimrende udsigt over det hele, frøken, og får måske selv lov til at være med, hvis De er heldig. Det hænder ofte, at de, der står nærmest mediet, får den bedste chance. Her, sir, De skal ind her!"

"Her" var et indeklemt lille værelse med snavsede hvidkalkede vægge. En tynd, alvorligt udseende kvinde, hvis øjne glimtede bag brillerne, sad og varmede sine magre hænder ved kaminilden. Med ryggen mod ilden stod en svær, før mand med et blodløst ansigt, lyst overskæg og sære lyseblå øjne, som en fuldbefaren sømand. En lille skaldet herre med vældige hornbriller og meget køn og atletisk yngling i blåt sirts kompletterede selskabet.

"De andre er allerede på tribunen, mr. Peeble. Der er kun fem pladser tilbage til os selv," sagde den tykke.

"Ja vist, ja vist," svarede den mand, der var blevet tiltalt under navnet Peeble. Her i lyset så man, at det var en nervøs og udtørret person. "Men her er pressen, mr. Bolsover. *Daily Gazette* – kronik. Malone og Challenger. Dette er vor formand, mr. Bolsover. Dette er mrs. Debbs fra Liverpool, den berømte clairvoyante. Her er mr. James, og denne unge herre er mr. Hardy Williams, vor energiske sekretær. Mr. Williams er manden, der står for vor byggefond. Pas på Deres lommer, når mr. Williams er i nærheden."

De lo alle.

"Kollekten kommer senere," smilede mr. Williams.

"En god artikel er den bedste kollekt." sagde den stovte formand. "Har De nogen sinde været til et møde før, sir?"

"Nej," sagde Malone.

"De kender altså ikke meget til det?"

"Nej, det gør jeg ikke."

"Nå, så ved vi, hvad vi har at vente. Man tager det først fra den humoristiske side. Vi må få Dem til at skrive morsomt om det. Jeg har aldrig kunnet se noget morsomt i en afdød hustrus ånd, men sådan er smagen nu. Hvis man ikke kender til det, kan man selvfølgelig ikke tage det alvorligt. Jeg dadler ikke journalisterne. Sådan har de fleste af os været en gang. Jeg sad i sin tid og lærte hos Joseph McCabe, da min gamle far kom og tog mig i ørene, og frelste mig."

"Det var et held for ham," sagde mediet fra Liverpool.

"Det var første gang, jeg opdagede, jeg selv havde sådanne evner. Jeg så ham så tydeligt, som jeg nu ser Dem."

"Hvad sagde han?"

"Han vidste ikke mere, end jeg. Men de kan præstere forbløffende ting fra den anden side, når de rigtige folk får fat på dem."

"Nu må vi begynde," sagde mr. Peeble og så på sit ur. "De sidder til højre på hæderspladsen, mrs. Debbs, så De, hr. formand. Så de to og jeg selv. De vil nok lede sangen, mr. Williams, publikum skal varmes op, og det er De mand for. Nå, vær så venlig!"

Tribunen var overfyldt, men de nyankomne banede sig vej frem, hilst af en mumlen til velkomst. Enid og Malone blev anbragt, og sad ganske rart, idet de var i stand til at benytte deres notesbøger i ly af rækkerne foran.

"Hvad synes De?" hviskede Enid.

"Det ser ikke ud til noget særligt foreløbig."

"Nej, men det er alligevel meget interessant," svarede Enid.

Alvorligt troende mennesker er altid interessante, hvad enten man er enig med dem eller ej, og det var umuligt at tvivle om, at disse mennesker her mente det virkelig alvorligt. Salen var stuvende fuld, og man så ned i et hav af opadvendte ansigter, der alle havde en vis lighed i udtrykket; kvinderne var i flertal, men mændene kom ikke langt efter. Det var uden tvivl hæderlige, sunde, jævne mennesker. Småhandlende, håndværkere, husmødre, tilfældige unge mennesker, der var lokket hid af sensationen – det var det indtryk, Malones øvede øje fik af forsamlingen.

Den tykke formand rejste sig og åbnede mødet.

"Mine venner," sagde han. "Vi må atter engang udelukke en mængde mennesker, der ønsker at være sammen med os i aften. Det drejer sig udelukkende om byggefonden, og vor ven mr. Williams her til venstre ville være glad ved senere at høre fra nogle af Dem. I det hotel, hvor jeg boede sidste uge, hang der i forhallen en plakat med følgende påskrift: *Checks modtages ikke*. Men det er ikke i broder Williams stil. Prøv bare."

Folk lo. Det hele mindede mere om en foredragssal end om en kirke.

"Jeg ønsker blot at sige en ting endnu, før jeg sætter mig – jeg er her ikke for at holde tale. Det er lidt hårdt at skulle sige det; men jeg må bede alle spiritister om at blive borte søndag aften. De optager pladsen for de søgende. I må nøjes med morgengudstjenesten, det er bedre for sagen, at der er plads for

fremmede. I er nået til erkendelsen, gudskelov. Giv de andre en chance." Formanden satte sig ned.

Mr. Peeble sprang op. Han var denne mand, der kan lave alt, og som der er en af i en hvilken som helst forening. Han ender ofte med at blive dets enehersker i kraft af sin uundværlighed. Han var som et helt bundt stålfjedre. Det formelig gnistrede fra ham med personlig elektricitet.

"Salme ét!" skreg han.

Et orgel drønede, og forsamlingen rejste sig. Det var en storladen salme, og den blev sunget med fynd.

The world hath felt a quickening breath
From Heaven's eternal shore,
And souls triumphant over death
Return to earth once more.

Rummet gav ligefrem genlyd ved det jublende omkvæd:

For this we hold our Jubilee
For this with joy we sing,
Oh Grave, where is thy victory
Oh Death, where is thy sting?

Ja, de mente det alvorligt, disse mennesker, og de syntes ikke at være enfoldigere end så mange andre. Og dog havde både Enid og Malone en følelse af stor medlidenhed med disse mennesker. Hvor var det dog skrækkeligt at blive bedraget af en flok gøglere på et af de intimeste områder og med deres kære afdøde som de vigtigste midler! Hvad kendte disse brave folk til videnskaben og dens uomstødelige love?

"Nu," råbte mr. Peeble med høj røst, "nu vil vi bede mr. Munro fra Australien om at påkalde den Højeste!"

En vildt udseende mand, gammel og med et busket skæg og en ulmende ild i sine øjne, rejste sig op og stod et par øjeblikke med blikket vendt mod gulvet. Så bad han pludselig og uden overvejelse: "O fader, vi er meget uvidende og ved ikke, hvorledes vi skal komme til dig, men vi vil bede til dig så godt, vi formår." Det lød troværdigt og ydmygt. Enid og Malone tilkastede hinanden et forventningsfuldt blik.

Så kom der en anden salme, ikke så god som den første, hvorefter formanden meddelte, at mr. James Jones fra Nordwales ville holde et foredrag, der fremstillede hans velkendte kontrolånd, Alasha fra Atlantis' synspunkter.

Mr. James Jones, en rørig lille mand i et falmet, ternet sæt tøj sprang op og begyndte med en skælven, efter at have stået et minut eller så ligesom i dybe tanker. Der var fraregnet et vist tomt blik hos taleren ikke noget, der viste, at andre end mr. James Jones fra Nordwales selv var den egentlige taler. Det bør også bemærkes, at havde mr. Jones skælvet, før han begyndte sit foredrag, blev det snart hans tilhøreres tur til at skælve. Han beviste i hvert fald, at en ånd fra Atlantis kunne være umådelig kedsommelig og fuld af selvfølgeligheder og platheder. Malone hviskede til Enid, at hvis Alasha var en type på det forsvundne Atlantis, var det et rent held, at det var sunket ned på havets bund. Da han pludselig med et noget melodramatisk ryk vågnede op af sin trance, sprang formanden op med en sådan fart, at man var klar over, at han ikke ville risikere, at mr. Jones faldt i trance igen, så Alasha vendte tilbage.

"Vi har hos os her i aften," råbte han, "mrs. Debbs, den kendte clairvoyante fra Liverpool. Mrs. Debbs er som bekendt fuld af den gave som St. Paul taler om som åndens gave, og derimellem

er synet af ånder. Disse ting afhænger af love, der er udenfor vor kontrol, men en sympatetisk atmosfære er nødvendig og mrs. Debbs beder Dem om at ønske og bede med hende, at hun må komme i forbindelse med disse strålende væsener på den anden side."

Formanden satte sig ned, og mrs. Debbs rejste sig under et diskret bifald. Meget høj, meget bleg, meget tynd, med et ørneansigt og glitrende øjne bag de funklende guldbriller, stod hun og så ud over forsamlingen. Hun bøjede hovedet og syntes at lytte.

"Svingninger!" råbte hun med høj røst. "Jeg ønsker hjælpende svingninger. Et salmevers på orglet!"

Instrumentet drønede: *"Jesus, Lover of my Soul –"*.

Tilhørerne sad tavse, betagne og forventningsfulde.

Salen lå i en dårlig belysning, og mørke skygger lurede i krogene. Mediet bøjede stadig hovedet, som om hun lyttede intenst. Så løftede hun hånden og musikken standsede.

"Endelig, endelig!" sagde hun til en eller anden usynlig tilstedeværende. Så til tilhørerne: "Jeg tror ikke, betingelserne er gode i aften. Jeg vil gøre mit bedste, og det vil de også. Men jeg må tale til jer først."

Og hun talte. Det, hun sagde, forekom de to journalister noget meningsløst snak. Der var ikke nogen sammenhæng i det, skønt nu og da en sætning fangede deres interesse. Malone stak pencilen i lommen, det var ikke til nogen nytte at referere en gal. En spiritist i nærheden så hans forvirrede og ærgerlige mine og bøjede sig over mod ham.

"Hun indstiller sig og er ved at få den rigtige bølgelængde," hviskede han. "Det er svingninger alt sammen. Så, nu kommer

det!"

Mediet standsede midt i en sætning. Hendes lange arm og skælvende pegefinger skød frem. Hun pegede på en ældre kvinde på anden række.

"De der! Ja, damen med de røde fjer. Nej, ikke Dem. Den svære dame foran. Ja, Dem! En ånd er ved at bygges op bag dem. Det er en høj mand – måske seks fod, høj pande, grå eller blå øjne, lang hage, brunt overskæg, rynket. Genkender De ham, min ven?"

Den svære dame rystede forvirret på hovedet.

"Nå, jeg må se, om jeg kan hjælpe Dem. Han holder en brun bog, en bog med spænder, en protokol. Jeg ser ordene: 'Caledonisk Assurance'. Hjælper det?"

Den svære dame kneb læberne sammen og rystede på hovedet.

"Nå, jeg kan fortælle Dem lidt mere. Han døde efter lang tids sygdom. Brystet – han led af astma."

Den svære kvinde var stadig urokkelig, men en mindre, vredladen dame, der var meget rød i ansigtet, to pladser fra hende, sprang op og råbte:

"Det er min mand, frue. Sig ham, at jeg ikke bryder mig om at have mere med ham at gøre!"

Hun satte sig bestemt ned.

"Ja, det er rigtigt, nu bevæger han sig hen mod Dem, han stod nærmere på den anden. Han er ked af det. Man må ikke være vred på de døde. Tilgiv og glem. Det er forbi. Jeg har et budskab til Dem: 'Gør det og tag min velsignelse!' Forstår De det?"

Den vredladne dame så veltilfreds ud og nikkede.

"Godt!" Den clairvoyantes finger fo'r ud igen. "Soldaten ved døren!"

En soldat i khaki, der så meget forbavset ud, stod foran en hel klynge folk.

"Hvad er der?" spurgte han.

"Det er en soldat, en korporal. En svær mand – gråt hår, han har gule skulderstropper. Jeg kan se bogstaverne J. H. Kender De ham?"

"Ja vist," svarede manden, "men han er død."

Han havde ikke forstået, at det var en spiritistkirke. han var kommet ind i, og derfor virkede det hele som et fuldkomment mysterium for ham. Hans naboer forklarede det i en fart. "For pokker!" udbrød soldaten og forsvandt under almindelig latter. Malone kunne i pauserne høre mediet mumle uafbrudt, som om hun talte med en eller anden.

"Ja, ja, vent til det er Deres tur! Tal højere, kvinde! Nå, men så gå hen ved siden af ham. Hvor skulle jeg vide det fra? Ja, jeg vil, hvis jeg kan." Hun lød som en kontrollør i et teater, der holdt styr på en kø.

Hendes næste forsøg var en komplet fiasko. En solid herre med busket kindskæg afslog bestemt at have noget at gøre med en ældre herre, der erklærede sig for hans slægtning. Mediet arbejdede med beundringsværdig tålmodighed og kom atter og atter tilbage med en ny detalje, men lige meget hjalp det.

"Er De spiritist, ven?"

"Ja, i ti år!"

"Nå, De ved, at der er vanskeligheder."

"Ja, jeg ved det."

"Tænk over det, min ven. Måske kommer det senere. Vi må lade det være i øjeblikket. Jeg er blot ked af det på Deres vens vegne."

Der opstod en pause, under hvilken Enid og Malone udvekslede hviskende bemærkninger.

"Hvad mener du, Enid?"

"Jeg ved ikke – det er lidt forvirrende."

"Jeg tror, det halvt er gætteri, halvt aftalt spil med medhjælpere. Disse folk står i samme menighed og kender hinandens affærer. Og hvis ikke, kan de jo finde ud af det."

"Der var en, der sagde, det var mrs. Debbs første besøg her."

"Ja, men de kunne sagtens fylde hende i forvejen; det må være svindel og bluff. Tænk, hvad det dog ville betyde, hvis det ikke var det!"

"Telepati måske."

"Ja, til en vis grad. Hør, nu er hun i trance igen!"

Denne gang var hun heldig, idet en sørgeklædt mand straks genkendte beskrivelsen af sin afdøde hustru.

"Jeg får navnet Walter."

"Ja, det er mig."

"Hun kaldte Dem Wat?"

"Nej."

"Nå, men det gør hun altså nu. 'Sig til Wat, at han skal hilse børnene.' Sådan lyder det for mig. Hun er bekymret for børnene."

"Ja, det plejede hun at være."

"Ja, de forandrer sig jo ikke. Møbler. Noget om møblementet. Hun siger, De giver det bort. Er det rigtigt?"

"Ja, jeg var såmænd lige ved det."

Forsamlingen lo. På en besynderlig måde blandedes det ophøjede og komiske sammen. Mærkeligt og dog på en vis måde såre menneskeligt.

"Hun meddeler: 'Manden vil betale og alt blive godt. Bliv ved med at være et godt menneske, Wat, så bliver vi lykkeligere her, end vi nogensinde var på Jorden.'"

Manden skjulte ansigtet i hænderne.

Den høje unge sekretær rejste sig halvt og hviskede noget til seersken, der stod ligesom ubeslutsom. Kvinden sendte et hastigt blik mod deres to gæster.

"Jeg kommer tilbage til det," sagde hun.

Hun foretog endnu et par beskrivelser, begge to temmelig vage. Detaljerne var sådanne, som hun umuligt kunne se på afstand. Hun erklærede derpå, at en skikkelse var ved at bygges op i salens baggrund, men hun kunne ikke desto mindre se øjenfarven og beskrive ansigtets detaljer. Malone skrev det hastigt ned for måske at kunne anvende det til en sønderlemmende kritik. Han var netop i gang med at skrive, da stemmen blev højre, og idet han så op, opdagede han, at hun havde drejet hovedet og hendes brilleglas lynede i retning af ham.

"Jeg giver sjældent en seance fra tribunen," sagde hun, "men i aften har vi to gæster, og det kan måske interessere dem at komme i forbindelse med åndeverdenen. Der bygges en person op bag herren med overskægget – herren, som sidder ved siden af den unge dame. Ja, lige bag Dem. Det er en middelhøj mand. Han er gammel, over tres, med hvidt hår, krum næse og et lille hvidt skæg af den slags, der kaldes et gedebukkeskæg. Han er

ikke en slægtning, tror jeg, men en ven. Minder dette Dem om nogen?"

Malone rystede lidt foragteligt på hovedet. "Det passer på næsten enhver gammel mand," hviskede han til Enid.

"Vi vil prøve at komme lidt nærmere. Han er rynket. Han var en meget irritabel mand, mens han levede. Han var hurtig og nervøs i sin opførsel. Hjælper det?"

Malone rystede atter på hovedet.

"Sludder og vrøvl," hviskede han.

"Han synes ængstelig, meget ængstelig, så vi må se, hvad vi kan gøre for ham. Han holder en bog frem – en lærd bog. Han åbner den og jeg ser diagrammer i den. Måske skrev han den – eller lærte efter den. Ja, han nikker. Han lærte efter den. Han var lærer."

Malone svarede ikke.

"Jeg tror ikke, jeg kan hjælpe ham mere. Jo, der er én ting. Han har en vorte over højre øjenbryn."

Malone fo'r op som om han var blevet stukket.

"En vorte?" råbte han.

Brilleglassene lynede igen.

"To – en stor og en lille."

"Store Gud!" udbrød han. "Summerlee! Det er professor Summerlee!"

"Åh, der var det! Der er et budskab: 'Hilsen til gamle –' det er et langt navn, det begynder med et C. Jeg kan ikke mere – er der mening i det?"

"Ja."

I næste øjeblik havde hun vendt sig bort og beskrev noget andet til en ny person. Men hun efterlod en slemt rystet mand

på tribunen bag sig.

Her blev gudstjenesten afbrudt på en mærkelig måde, der forundrede såvel tilhørerne som de to gæster. En høj, bleg mand med et stort skæg, klædt som en håndværksmand af bedre klasse trådte frem ved siden af formanden, rakte på en rolig, men autoritativ måde hånden i vejret og sagde et par ord til mr. Bolsover.

"Dette er mr. Miromar fra Dalston," sagde denne. "Mr. Miromar har et budskab. Vi er altid glade over at høre fra mr. Miromar."

De to journalister kunne kun se manden fra den ene side, men begge var slået af det ædle udtryk og den ranke holdning hos manden, hvis høje pande gav løfte om usædvanlige åndelige evner. Han talte højt og smukt, stemmen lød klart ud over salen.

"Jeg har fået befaling til at bringe et budskab, som jeg tror, man vil have øre for her i salen. Nogle her er rede til at høre det, og derfor er jeg kommet. De ønsker, at den menneskelige race skal forstå situationen lidt efter lidt, således at der ikke opstår panik. Jeg er blot en af mange, der er kaldet til at bringe det ny budskab."

"Jeg er bange for, det er en gal mand," hviskede Malone og skrev så hurtigt, han kunne. Der var en almindelig tendens til smil blandt publikum. Og dog var der noget i mandens fremtoning og stemme, der fik dem til at hænge ved hans læber.

"Tingene nået til et vendepunkt. Fremskridtet er blevet en gud – det materielle fremskridt. Fremskridt er at rejse hurtigt, at sende hurtige meddelelser, at bygge nye maskiner. Men der er kun et virkeligt fremskridt – åndeligt fremskridt. Mennesket

lader som om man tilbeder det åndelige, men det er falsk, og de fortsætter ad det materielle fremskridts falske sti.

Den midterste intelligens indså, at i al sløvheden var der også ærlig tvivl, der var nået ud over den gamle tro, og at der derfor var brug for nye vidnesbyrd. De kom og gjorde livet efter døden klart som dagens lys for os. Videnskaben kan le ad det, kirkerne fordømme det, aviserne spotte det, folket foragte det. Dette er blot menneskehedens sidste dårskab."

Salen begyndte at lytte. Større tanker var over dens åndelige horisont, men dette forstod man. Der lød en bifaldende mumlen.

"Alt syntes håbløst. Det hele var ude af kontrol. Selv Himlens sidste gave foragtedes, og mere alvorlige tiltag var påkrævede. Da faldt slaget. Ti millioner unge mænd ligger døde på slagmarkerne. Dette var Guds første advarsel til menneskeheden. Men det var forgæves. Menneskene var og blev lige materialistiske. Der blev givet en frist, men den blev ikke benyttet. Nationerne fortsætter med at ophobe deres synder og må bøde for dem. Rusland blev en pøl af materie. Tyskland angrede ikke den forfærdelige materialisme, der havde været krigens første årsag. Spanien og Italien nedsank i overtro og ateisme. Frankrig er uden religiøse idealer. Storbritannien var forvirret og målløs, fuld af falske sekter uden indhold. Amerika misbrugte sin store chance og i stedet for at være den kærlige yngre broder til det slagne Europa, standser det al genopbygning ved sine pengekrav; nægter at indfri de løfter, dets præsident afgav, og afslog at indtræde i Nationernes Liga, der var fremtidens eneste håb. Alle har syndet, nogle mere end andre, og deres straf skal blive derefter.

Og den straf kommer nu. Det er de nøjagtige ord, jeg nu skal meddele Eder. Jeg vil oplæse dem, for ikke at komme til at blande dem sammen på nogen måde."

Han tog et stykke papir op af lommen og læste:

"Menneskene skal ikke frygte – men de må begynde at forandre sig – at udvikle sig i en mere spirituel retning. Vi ønsker ikke at gøre folkene bange, men de må forberede sig, mens der stadig er tid. Verden kan ikke fortsætte på denne måde. Den vil ødelægge sig selv, hvis det sker. Først og fremmest må vi bortfeje den forfærdelige sky af teologi, der er kommet mellem mennesket og Gud."

Han foldede papiret sammen og stak det atter i lommen.

"Dette er, hvad man har bedt mig sige. Udspred nyheden, hvor der synes at være en modtagelig sjæl. Sig til dem: 'Vær angrende, omvender Eder! Timen er inde!'"

Han standsede, og skulle til at vende sig om. Fortryllelsen blev brudt. Der hørtes en almindelig mumlen og hvisken. Pludselig lød en røst fra baggrunden:

"Er dommedag nær, mester?"

"Nej," svarede den fremmede kort.

"Er det Kristi genkomst?"

"Ja."

Han gik hurtigt bort mellem stolerækkerne på tribunen og stillede sig ved døren. Da Malone så sig om, var han allerede forsvundet.

"Det er en af disse fanatiske genkomstprædikanter," hviskede han til Enid. "Der er en hel flok, christadelphiere, russellitter, bibelkristne og så videre. Men han her var nu en personlighed."

"I sandhed," svarede hun.

"Vi har med interesse hørt vor vens budskab," sagde formanden, mr. Bolsover. "Mr. Miromar sympatiserer hjerteligt med vor bevægelse, selv om han ikke kan siges at tilhøre den. Men han er altid velkommen ved vore møder. Hvad hans profeti angår, synes jeg, verden har plager nok til ikke også at skulle forudse flere. Hvis det er som vor ven siger, kan vi nok ikke gøre så meget ved det. Vi kan blot passe vor daglige dont, så godt vi kan og tillidsfuldt afvente begivenhederne, stolende på en højere magts hjælp. Selv om det bliver Dommedag i morgen, har jeg dog i sinde at passe min forretning i Hammersmith i dag," tilføjede han smilende. "Vi vil nu fortsætte gudstjenesten."

Sekretæren rettede en kraftig appel til folk om penge til byggefonden. "Det er skammeligt at tænke på, at der i dette øjeblik er flere udenfor på gaden, end der er i denne sal. Vi giver vort arbejde, ingen tjener en øre, mrs. Debbs har kun udgifter af sit besøg; men vi behøver tusinde pund til, før vi kan starte bygningen. Der er en broder, der har prioriteret sit hus for at hjælpe os. Det er ånden, der sejrer. Lad os nu se, hvad I kan gøre for os i aften."

Et dusin suppetallerkener gik rundt og en salme blev sunget, mens pengene raslede ned i dem. Enid og Malone passiarede sagte.

"Professor Summerlee døde forrige år i Neapel."

"Ja, jeg husker det."

"Og 'gamle C.' var naturligvis din fader."

"Det gjorde virkelig indtryk på én."

"Stakkels gamle Summerlee. Han mente et liv efter dette var det rene nonsens. Og her er han – eller synes at være."

Tallerknerne kom tilbage – det var mest kobber, desværre – de blev tømt på bordet, hvor sekretærens ivrige øje gjorde et overslag over det indkomne. Så velsignede den lille skæggede mand fra Australien forsamlingen lige så jævnt, som da han bad indledningsbønnen. Der behøvedes ingen håndspålæggelse eller anden hokuspokus for at få én til at føle, at hans ord kom fra hjertet, og sikkert nåede det guddommelige. Derpå rejste man sig og sang en afskedssalme med en gribende melodi og et smukt, bedrøvet omkvæd: *"God keep you safely till we meet once more"*. Enid følte forbavset tårer løbe ned ad sine kinder. Disse jævne folk med deres direkte metoder havde gjort større indtryk på hende end katedralernes prægtige ritualer og brusende orgler.

Den stovte formand og mrs. Debbs var i forværelset.

"Nå, vi bliver nok slemt tilredt, kan jeg tænke," lo han. "Vi er vant til det, mr. Malone. Vi tager os det ikke nær. Men en dag vil strømmen vende. Disse artikler vil måske blive præsenteret på Dommens dag."

"De skal blive behandlet reelt, kan jeg forsikre Dem for."

"Nå, vi ønsker ikke mere."

Mediet lænede sig mod kaminhylden, alvorlig og fjern.

"Jeg er bange for, De må være træt," sagde Enid til hende.

"Nej, unge dame, jeg er aldrig træt, når jeg står i forbindelse med ånderne. Det sørger de for."

"Må jeg spørge," spurgte Malone, "om De kendte professor Summerlee?"

Mediet rystede på hovedet. "Nej. Man tror altid, jeg kender dem. Jeg kender ingen af dem. De kommer, og jeg beskriver dem."

"Hvorledes får De meddelelserne?"

"Clairaudient. Jeg hører det. Jeg hører dem hele tiden. De stakkels væsener vil alle sammen til og river og flår mig og plager mig hele tiden på tribunen. 'Nu er det min tur, nu kommer jeg – jeg!' Det er det jeg hører. Jeg gør mit bedste, men jeg kan ikke tilfredsstille dem alle."

"Kan De fortælle mig noget om profeten?" spurgte Malone formanden. Mr. Bolsover trak på skuldrene med et nedladende smil.

"Han er en uafhængig. Vi ser ham nu og da som en komet, der passerer forbi. For resten husker jeg, at han forudsagde krigen. Jeg selv er en praktisk mand. Hver dag sin plage! Vi får rigeligt her og nu uden at behøve at bekymre os om fremtiden. Men nu må vi vel sige Dem godnat. Skriv så pænt om os, som De kan!"

"Godnat," sagde Enid.

"Godnat," sagde mrs. Debbs. "I øvrigt, unge dame, er De selv et medium, det er der ingen tvivl om. Godnat!"

Lidt efter stod de atter på gaden og inddrak den friske luft. Det var vidunderligt ovenpå den overfyldte sal. Et minut senere råbte Malone en bil an for at køre tilbage til Victoria West Gardens.

3. Professor Challenger siger sin mening

Enid havde sat sig ind i bilen og Malone var ved at følge efter, da nogen råbte hans navn, og en mand kom løbende ned ad gaden. Han var midaldrende, køn og velklædt, med det glatbarberede, selvsikre væsen, der er særegent for den succesrige læge.

"Hallo, Malone! Stop!"

"Hov, det er Atkinson. Enid, må jeg præsentere dig: dette er mr. Atkinson fra St. Marys Hospital, som jeg fortalte din fader om. Vil De ikke køre med? Vi skal til Victoria."

"Glimrende!" Lægen fulgte dem ind i bilen. "Jeg havde ellers sidst af alt ventet Dem ved et spiritistmøde."

"Vi er der på professionens vegne. Miss Challenger og jeg er begge journalister."

"Åh, *The Daily Gazette* som før, ikke? Nå, så får De en læser til; jeg vil nemlig gerne se, hvad De vil skrive om aftenens forestilling."

"De må vente til næste søndag, det er en serie."

"Nej, jeg kan virkelig ikke vente så længe. Hvad fik De ud af det?"

"Jeg ved det faktisk ikke. Jeg må omhyggeligt gennemtænke mine noter og sammenligne mine indtryk med min kollega her. Hun har intuition, skal jeg sige Dem, og det betyder uendelig meget i religiøse sager."

"Og hvad er Deres intuition, miss Challenger?"

"God – åh jo, god! Men du godeste, hvilken ekstraordinær blanding!"

"Ja, jeg har været der før og går ligeledes altid bort med blandede følelser. Noget af det er latterligt, og noget er

uhæderligt, men der er alligevel noget vidunderligt med i spillet."

"Men De er jo ikke journalist. Hvorfor var *De* der?"

"Fordi jeg er dybt interesseret. Jeg studerer psykiske fænomener og har gjort det i flere år; jeg er ikke overbevist, men sympatiserende, og jeg ved, at jeg sidder til doms over noget, der måske i virkeligheden sidder til doms over mig selv."

Malone nikkede forstående.

"Det er et enormt område, det vil De selv finde ud af efterhånden. Et halvt dusin forskellige ting blandes sammen. Og det er i hænderne på disse ydmyge og gode mennesker, som trods alle skuffelser og personlige tab har ført det videre i halvfjerds år. Det minder om den første kristendom, der begyndte med slaverne og gradvis banede sig vej opad. Der var tre hundrede år fra Cæsars slave og til Cæsar selv så lyset."

"Men prædikanten!" protesterede Enid.

Atkinson lo.

"De mener vor ven fra Atlantis. Ja, han var kedelig, hvis nogen var det. Jeg antager en sådan forestilling beror på selvbedrag, og at der sker en midlertidig personlighedsspaltning, at en ny person fremtræder på denne måde. Men det eneste sikre er, at det ikke er en beboer af Atlantis, der optræder med denne frygtelige ballast af smagløsheder. Nå, nu er vi fremme!"

De holdt ud for Challengers bolig.

"Jeg har lovet at aflevere denne unge dame i god behold hos hendes fader," sagde Malone. "Hør, jeg synes, De skulle gå med op, Atkinson. Professoren ville blive glad for Deres besøg."

"På denne tid! Han ville da smide mig ned ad trappen!"

"Så slemt er det nu heller ikke," smilede Enid. "Nogle folk irriterer ham, men De hører ikke til den slags. Vil De ikke lade det komme an på et forsøg?"

"Ja, når De opfordrer mig til det, vil jeg vove det."

Og de gik alle tre rask hen til elevatoren.

Challenger, der nu var iført en strålende blå slåbrok, sad og ventede dem spændt. Han så først på Atkinson med et blik som en bulldog, der opdager en fremmed hund. Synet lod dog til at tilfredsstille ham, for han brummede, at han var glad for at se ham.

"Jeg har hørt Deres navn, sir, og om Deres stigende ry. Men har *De* også været nede hos de gale?"

"Tjah, hvis De vil kalde dem således," lo Atkinson.

"Store Himmel, hvad skulle jeg ellers kalde dem? Jeg husker, at vor unge ven her" – (Challenger havde for vane at omtale Malone, som om han endnu var en skoledreng) – "fortalte mig, at De studerede spøgelser." Han brølede af latter. "Ja, menneskehedens sande studium er spøgelser, hvad?"

"Far har ikke et kuk begreb om det," indskød Enid," så De må ikke være vred på ham. Men far, det ville have interesseret dig." Og hun gav en kort skildring af deres oplevelser, afbrudt af grynt, stønnen og hånsk latter. Men da hun kom til Summerlee-episoden blev Challenger ude af sig selv. Den gamle vulkan spyede en strøm af gloende skældsord ud over sine tilhørere.

"De blasfemiske skurke!" udbrød han. "Kan de ikke lade stakkels Summerlee hvile i sin grav! Vi var ofte uenige i sin tid, og jeg havde en meget mådeholden mening om hans intelligens, men hvis han kom tilbage fra graven ville han sikkert have noget at fortælle os, der var værd at høre på. Det er

absurd – ondskabsfuldt. Jeg vil ikke tillade, at min ven gøres til grin for en flok idioter. Lo de ikke? De *må* have leet, når de hørte, at en dannet mand, en mand, som har mødt mig på lige fod, sagde sådan noget sludder. Jeg siger, det var sludder. Modsig mig ikke, Malone! Jeg vil ikke tåle det! Hans budskab kunne have stået som efterskrift i en skolepiges brev. Er dette ikke noget vrøvl, når det kommer fra sådan en mand, mr. Atkinson? Nej, jeg havde ventet at høre bedre ting fra jer!"

"Men beskrivelsen?"

"Store Himmel, har du da mistet den smule forstand, du har? Har ikke Summerlee og Malones navne stået sammen med mit i en modbydelig fortælling, som har vakt stor opmærksomhed? Ved man ikke også, at I to børn tager kirkerne uge for uge? I ville før eller senere komme til et spiritistmøde, ikke? Her var der en chance for omvendelse! De satte maddingen ud, og den stakkels Malone slugte den sporenstregs. Her sidder han med krogen i den dumme torskemund. Åh, Malone, Malone, du trænger ordentlig til at høre et par drøje sandheder!" Professorens sorte manke strittede og han gloede olmt fra den ene til den anden.

"Nuvel, vi ønsker at høre alle standpunkter," svarede Atkinson.

"De synes bedst kvalificeret af alle til at repræsentere det negative. Men jeg vil gentage den berømte forfatter Thackerays ord: 'Hvad De siger, lyder meget fornuftigt, men havde De set, hvad jeg har set, kunne det være, De skiftede mening.' Det ville være gavnligt, om De kunne få tid til at undersøge sagen, da Deres store videnskabelige anseelse ville give Deres ord en særlig vægt."

"Hvis jeg har nogen anseelse i den videnskabelige verden, er det fordi jeg har begrænset mig til, hvad der er nyttigt, og ladet alt tåget eller absurd ligge. Min hjerne går ikke udenom, den skærer lige igennem. Den skærer lige gennem alt dette, og har set, at det er vrøvl og bedrag."

"Begge ting er der – til tider," svarede Atkinson. "Og alligevel –. Nå, men Malone, jeg skal hjem nu, det er sent. De må undskylde mig. Det er mig en stor ære at have truffet Dem, professor."

Malone tog ligeledes afsked og de passiarede et par minutter, før de skiltes; Atkinson til Wimpole Street og Malone til South Norwood, hvor han havde sit hjem.

"Prægtig gammel knark!" sagde Malone og lo, så det klukkede. "De må ikke blive fornærmet på ham! Han mener ikke noget ondt med det, han er god nok."

"Naturligvis! Men hvis noget kunne gøre mig til renlivet spiritist, er det den slags intolerance. Den er meget almindelig, skønt den i reglen former sig som en rolig og kold snerren. Jeg foretrækker Challengers temperament. Forresten, Malone, hvis De vil undersøge disse ting nærmere, kan jeg hjælpe Dem. Har De hørt om Linden?"

"Linden? Det professionelle medium? Jo, jeg har hørt, at det var den største kæltring, der går frit omkring i hele kongeriget."

"Ja, således taler man i reglen om ham. De kan dømme for Dem selv. Han læderede knæskallen sidste vinter, og jeg ordnede den for ham igen, og siden har vi været helt fine venner. Det er ikke altid let at få fat i ham, og naturligvis ønsker han en lille godtgørelse, en guinea, tror jeg, er det almindelige, men hvis De ønsker en seance, kunne jeg få en i stand."

"Tror De, han er ægte?"
Atkinson trak på skuldrene.
"Jeg kan kun sige, at jeg selv har aldrig opdaget noget bedragerisk ved ham. Men De må selv dømme."
"Ja," sagde Malone ivrigt. "Jeg er ved at blive varm på dette spor, og der er stof i det. Når jeg får tid, vil jeg skrive til Dem, Atkinson, og vi kan så undersøge sagen nærmere."

4. Sære begivenheder i Hammersmith

Undersøgelseskommissionens (dette var det flotte navn Malone og Enid Challenger gik under i *The Daily Gazette*) artikel vakte såvel interesse som strid. Den var ledsaget af en lille redaktionel leder, der skulle berolige de mere ortodokse læsere og som omtrent gik ud på "at disse fænomener er blevet iagttaget og synes at være rigtige, men selvfølgelig er både De og vi enige om, at det hele er Djævelens værk." Malone fandt sig pludselig siddende op til ørerne i en vældig korrespondance for og imod, der viste, hvor levende dette spørgsmål beskæftigede alle menneskers sind.

Hans tidligere artikler om de forskellige religiøse samfund havde kun fremkaldt et enkelt brev fra en arrig kirkegænger, der var blevet fornærmet over, at andre religiøse samfund end højkirken var behandlet, men nu var der en hel postsæk fuld. Mange af brevene hånede tanken om, at der overhovedet eksisterede psykiske kræfter, andre var fra personer, der i hvert fald, selv om de kendte noget til psykiske kræfter, endnu ikke havde lært at stave. Spiritisterne var i mange tilfælde lige så indignerede som tvivlerne, for Malone havde benyttet journalistens ret til at lægge en vis humoristisk kåbe om det hele, omend hans beretning dog i alt det faktiske var nøjagtig.

En morgen den følgende uge bemærkede mr. Malone, at en svær herre var trådt ind i det lille rum, der var hans arbejdsværelse på redaktionen. Redaktionsbuddet havde allerede lagt et kort på hjørnet af bordet: "James Bolsover, købmand, High Street, Hammersmith". Det var ingen anden end den elskværdige formand for sidste søndags gudstjeneste.

Han viftede anklagende mod Malone med en avis, men hans rare ansigt strålede alligevel med et bredt smil.

"Nå," sagde han, "kan De se, det komiske ved det fangede alligevel Deres hovedinteresse!"

"Synes De ikke, referatet er korrekt?"

"Ærligt talt, jo, mr. Malone. Jeg tror, De og den unge dame har gjort Deres bedste. Men De kender jo ikke rigtigt noget til sagerne, og derfor synes De, det hele er så underligt. Men når man tænker over det, ville det egentlig være endnu underligere, om alle de kloge hoveder, der i tidens løb forlader Jorden, ikke skulle have fundet en udvej til at sætte sig i forbindelse med os, sende os en hilsen i hvert fald!"

"Men det er ofte sådan en tåbelig hilsen!"

"Ja, der er jo en utrolig bunke dumme mennesker, der forlader Jorden. De forandrer sig ikke. Desuden ved man aldrig, hvilket budskab, der er nødvendigt. En præst besøgte mrs. Debbs forleden dag. Han var sønderknust, fordi han havde mistet sin datter. Mrs. Debbs fik adskillige meddelelser om, at hun var lykkelig, og at han ikke skulle være bedrøvet. 'Det nytter ikke noget,' sagde han, 'enhver kan sige sådan noget. Det er ikke min lille pige.' Men så sagde hun pludselig: 'Jeg ønsker inderligt, at du ikke vil bære en hvid flip til en stribet skjorte!' Det lød helt trivielt, men manden brast pludselig i gråd. 'Det er hende, det er hende,' hulkede han, 'hun drillede mig altid med mine flipper.' Det er de små ting, der har betydning i dette liv. De hjemlige, intime ting, mr. Malone."

Malone rystede på hovedet.

"Enhver kunne finde på at gøre en bemærkning om en stribet manchetskjorte og en præsteflip."

Mr. Bolsover lo. "De er en hård nød, mr. Malone. Men det har jeg også været, så jeg har ingen ret til at dadle Dem. Men jeg er kommet i en bestemt hensigt. De er en meget optaget mand og jeg ligeledes, så vi må hellere straks gå over til mit ærinde. For det første ønsker jeg at meddele Dem, at alle de mere begavede af vore folk er meget tilfredse med artiklen. Mr. Algernon Mailey skrev, at den ville gavne, og når han er tilfreds, er vi det alle."

"Mailey? Sagføreren?"

"Mailey, den religiøse reformator. Sådan vil han blive kendt engang."

"Vel, og hvad er der ellers?"

"Blot at vi ville være taknemmelige, om De og den unge dame ville undersøge sagen lidt nærmere. Ikke for at offentliggøre noget – men for Deres egen skyld – skønt vi er ikke bange for, at man skriver om os. Jeg har seancer i mit hjem med et medium, under hvilke der viser sig visse psykiske fænomener. Mediet er ikke professionelt, og hvis De har lyst –"

"Det ville interessere mig umådeligt."

"Så må De komme – begge to! Jeg har ellers ikke nogen med udenfor kredsen. Jeg vil ikke have disse 'psykiske forskere' indenfor mine døre. De er for mistænksomme og synes ikke at have anelse om, at andre mennesker har følelser, de tænker ikke på andet end på at stille fælder. Men De synes derimod at gå til sagen uden forudfattet mening. Det er det eneste, vi forlanger."

"Men jeg *tror* ikke! Vil det ikke genere?"

"Ikke det mindste. Så længe De er neutral og ikke forstyrrer betingelserne, er alt i orden. Ånder, der er ude af legemet, kan ikke fordrage ubehøvlede mennesker mere end når de er i det.

Vær elskværdig og høflig, akkurat som om De var i et almindeligt selskab."

"Det skal jeg gerne love Dem."

"De er undertiden mærkværdige," fortsatte mr. Bolsover tankefuldt. "Man må helst være gode venner med dem. De må ikke skade mennesker, men vi gør jo alle af og til, hvad vi ikke må. De er meget menneskelige. Husker De, at *Times*-journalisten fik et hul i hovedet af en tamburin under en af seancerne med brødrene Davenport? Det var kedeligt, men det skete nu engang. Der var et lignende tilfælde nede i Stepney. En ågerkarl gik til en seance, men så åbenbarede en ånd, han havde drevet til selvmord, sig i mediet, og tog fyren i struben og var lige ved at gøre det af med ham. Men nu må jeg gå, mr. Malone. Vi har seance en gang ugentlig og har haft det fire år i træk uden afbrydelser. Klokken otte hver torsdag. Send os et kort, om De kan, og jeg vil advisere mr. Mailey. Han kan bedre besvare Deres spørgsmål, end jeg kan. Næste torsdag! Farvel!" Og mr. Bolsover forsvandt ud af værelset.

Både Malone og Enid Challenger var måske blevet mere rystet af deres korte erfaring, end de egentlig ville indrømme, men de var begge fornuftige mennesker, der mente, at enhver naturlig årsag burde være efterforsket og undersøgt – og det grundigt – før grænserne for det, der er muligt, burde udvides. Begge havde den yderste respekt for professor Challengers skarpe forstand og var under indflydelse af hans skarpe synspunkter, skønt Malone i de hyppige diskussioner, han blev indviklet i i den følgende tid, blev nødt til at indrømme, at den kloge mands mening, der ikke bunder i erfaring fra

virkeligheden, har mindre værdi end mandens fra gaden, der har sin viden fra selvsyn.

De fleste af disse diskussioner blev ført med Mervin, udgiveren af det spiritistiske blad *Gryet*, som behandlede alt, hvad der hørte ind under det okkulte lige fra rosenkreutzernes hemmelighedsfulde viden til Keopspyramidens gåder, eller de blonde angelsakseres oprindelse fra de ti forsvundne jødiske stammer. Mervin var en lille ivrig mand med en fin hjerne, der kunne have gjort ham til en af landets største forfattere, hvis han ikke havde besluttet at ofre verdslig fremgang på sagens alter for at hjælpe det frem, som han anså for den store sandhed. Da Malone var interesseret i at få noget at vide, og Mervin i at meddele sine erfaringer og kundskaber, fandt tjenerne i *Den litterære Klub* det ikke altid en let sag at få dem fjernet fra det hjørnevindue, hvor de to plejede at spise frokost sammen. Idet de så ned over Themsens lange grå kurve med de smukke broer, dvælede parret over deres kaffe og røg et utal af cigaretter, mens de diskuterede de forskellige sider i dette gigantiske emne, der allerede syntes at have åbenbaret en hel ny verden for Malone.

Der var dog én af Mervins udtalelser, som gjorde Malone ærgerlig, ja næsten vred. Han havde en nedarvet irsk modvilje mod tvang, og dette forekom ham her at optræde i en lumsk og derfor særlig frastødende form.

"Nå, De skal til en af Bolsovers familieseancer," sagde Mervin. "De er naturligvis velkendt mellem vore folk, skønt kun få har fået adgang, så De kan betragte det som et særligt privilegium. Han synes åbenbart godt om Dem."

"Han syntes, jeg skrev reelt om dem."

"Ja, det var jo ikke noget særligt, men i denne stærblinde tidsalder må det nok betragtes som et vist vidnesbyrd om velanstændighed, sund fornuft og forståelse af omgivelserne."

Malone vinkede afværgende med sin cigaret.

"Bolsovers seancer og de, der ligner dem, er selvfølgelig ikke noget for en rigtig psykisk forsker. De er ligesom det grove fundament til en bygning, som visselig opretholder denne, men som man glemmer, når bygningen først er blevet beboelig. Det er den højere overbygning, som vi har at gøre med. De mener vel, at de psykiske fænomener er hovedsagen – disse og så genfærd samt spøgelseshuse – det er det indtryk, man får af sensationsbladene. Naturligvis er disse fænomener nyttige. Men efter at have set dem alle, ville jeg for mit vedkommende ikke ulejlige mig så langt som bare at gå over gaden for at se dem igen. Men jeg ville gå til Verdens ende for at få virkelige meddelelser af værdi fra det hinsidige."

"Ja, jeg forstår den forskel, De gør ud fra Deres særlige synspunkt. Jeg selv er komplet vantro såvel overfor budskaber som fænomener."

"Naturligvis. Paulus var en stor psykisk forsker. Han beskriver det hele så skarpsindigt, at selv hans uvidende oversættere har været ude af stand til at skjule den rigtige okkulte mening, hvad der ellers er lykkedes ganske godt for dem i mange andre tilfælde."

"Såh? Kan De give mig et citat?"

"Jeg kender det Ny Testamente ganske godt, men jeg er ikke skriftlærd. Det er det sted, hvor han siger, at tungetalens gave, der øjensynlig dengang vakte kolossal opsigt, det vi nu ville kalde sensation, var for den ulærde, men at profetierne – det vil

sige virkelige åndelige meddelelser – var for de udvalgte. Med andre ord, en erfaren spiritist behøver slet ikke fænomener."

"Jeg vil se det skriftsted efter."

"De vil finde det i Korintherne, tror jeg. Forresten, disse gamle menigheder må have været meget intelligente, hvis Paulus' breve kunne læses op mellem dem og virkelig forstås fuldt og helt."

"Men det mener man jo også i almindelighed, ikke?"

"Nå, jeg ville blot give et konkret eksempel på det. Men det var et sidespor, vi der kom ind på. Det, jeg ønskede at sige, var, at De ikke må tage Bolsovers lille åndecirkus alt for alvorligt. Det er hæderligt nok, så langt det går, men det går bare ikke længe! Det er en slags sygdom, denne åndejagt! Jeg kender nogle individer, mest kvinder, der farer rundt til seancer i et væk, ser det samme atter og atter, undertiden virkeligt, undertiden, er jeg desværre bange for, imiteret. Hvor meget bedre bliver de som følge af det som mennesker eller medborgere? Ikke spor! Nej, når de har betrådt det første trin af stigen, bør de ikke gro fast, men betræde det næste og få fodfæste der."

"Jeg forstår Dem. Men jeg står nu stadig på den faste jord!"

"Faste!" udbrød Mervin. "Store Himmel! Men bladet går i trykken i dag, og jeg skal ned på trykkeriet. Vi går i en halv snes tusind, det er jo ikke noget mod jer, der er en af pressens store – jeg er såmænd praktisk talt hele redaktionen."

"De sagde, De havde en advarsel?"

"Ja, ja, jeg ønskede at give Dem en advarsel." Mervins tynde, skarpe ansigt blev meget alvorligt. "Hvis De har en eller anden religiøs fordom eller anden indgroet overbevisning, der kan få

Dem til at kaste dette emne over bord, så snart De har undersøgt det, så skal De slet ikke give Dem af med at forske i det – det er nemlig farligt."

"Hvad mener De dog – farligt?"

"De har ikke noget imod ærlig tvivl eller ærlig kritik, men hvis de bliver behandlet dårligt, er de farlige."

"Hvem er *de*?"

"Ja, hvem er de? Jeg undrer mig ofte selv. Vejledere, kontroller, psykiske enheder af en eller anden art. Hvem der er udøvere af hævnen – eller vel snarere retfærdigheden – kan jo også være ligegyldigt. Pointen er, at de eksisterer."

"Sludder og vrøvl, Mervin!"

"Vær nu ikke alt for sikker på det."

"Det er noget afskyeligt vrøvl! Der er jo middelalderens gamle teologiske skræmmebilleder, der dukker op igen her. Jeg er overrasket over, at et fornuftigt menneske som De kan tro på noget sådant!"

Mervin smilede – han havde et skælmsk smil – men hans øjne, der kiggede frem under de buskede gulbrune bryn var så alvorlige som nogensinde.

"Det kan være, De bliver nødt til at skifte mening, før De ved af det, for der er nogle sære sider ved dette spørgsmål. Som Deres ven har jeg blot påpeget en enkelt af dem."

"Ja, når det er tilfældet, så fortæl mig hellere, hvorledes det hænger sammen."

Mervin, der således var blevet opmuntret tøvede ikke med at følge opfordringen. Han skitserede hurtigt en række folks skæbne, der efter hans mening havde opført sig unfair i deres optræden overfor disse kræfter, var blevet en hindring, og havde

betalt prisen. Han talte om dommere, der havde dømt medier ud fra deres forudindtagne synspunkter, journalister, der havde lavet falske sensationsberetninger for senere at kunne "afsløre" den "spiritistiske svindel", om folk, der havde interviewet medier for at drive løjer med dem, eller som, når de var begyndt at undersøge sagen, havde trukket sig tilbage, forskrækket over deres erfaringer, men ikke desto mindre havde afgivet negative vidnesbyrd. Det var en vældig liste, og den var lang og nøjagtig, men Malone lod sig ikke rokke fra sit syn på sagen.

"Hvis man undersøger lignende tilfælde, kunne man sikkert præstere noget tilsvarende. Mr. Jones sagde, at Raphael var en klatmaler, og mr. Jones døde kort efter af influenza. Derfor er det farligt at kritisere Raphael. Det er hele argumentet."

"Ja, når De tager det på den måde."

"Lad os se modpartens standpunkt. Lad os for eksempel tage Morgate. Han har altid været en fjende, idet han er en overbevist materialist. Men han har held med sig – se hans professorat."

"En ærlig tvivler. Jamen bestemt! Det er en anden sag!"

"Og Morgan, der en tid afslørede medier."

"Hvis de virkelig var falske, var det ingen skade til, tværtimod."

"Og Falconer, der har skrevet så bittert imod jer!"

"Falconer? Kender De noget til Falconers privatliv? De kan stole på, han har fået det, han fortjener! Han ved ikke grunden. En dag vil nogle af disse herrer begynde at sammenligne deres erfaringer, og så vil der gå et stort lys op for dem. Men det hjælper dem ikke nu."

Han fortsatte med at fortælle en uhyggelig historie om et menneske, der, skønt han i sit inderste var overbevist om sandheden i de spiritistiske fænomener, alligevel havde anvendt sit store talent til at flå spiritismen, fordi han tjente godt ved det. Hans endeligt var alt for forfærdeligt – Malone bad Mervin om at holde op.

"Stop, Mervin!" udbrød han ærgerlig. "Jeg vil sige, hvad jeg mener, hverken mere eller mindre, og jeg vil ikke skræmmes til at ændre anskuelser af spøgelseshistorier."

"Det har jeg heller ikke bedt Dem om."

"De er nær ved det. Det, De fortæller, strejfer den rene overtro. Hvis det, De siger, er sandt, burde man forfølge jer med politi."

"Ja, hvis *vi* gjorde det! Men sagen hører ikke os til. Men, Malone, nu har jeg advaret Dem, og nu kan De gå! Farvel! De kan altid ringe mig op på *Gryet*s kontor."

Hvis man vil undersøge, om en mand er en ægte irer, er der en ufejlbarlig prøve. Man skal bare anbringe ham foran en svingdør, hvor der står "Træk" eller "Tryk". En fornuftig englænder vil gøre, som der står. Ireren, der ikke er særlig fornuftig, men så meget mere individualistisk, vil straks gøre det modsatte. Således også Malone. Mervins velmente advarsel rejste en sand oprørsånd i ham, og da han besøgte Enid for at overbringe hende Bolsovers invitation, var hans begejstring for emnet kølet betydeligt. Challenger bød dem farvel under en byge af sarkastiske udfald, med strittende skæg og øjnene sammenknebne under de optrukne øjenbryn, som det var hans vane, når han var tilbøjelig til at være vittig.

"Her er din visittaske, kære Enid. Hvis du skulle se et særligt fint stykke ektoplasma, så glem ikke din fader. Jeg har et mikroskop, kemikalier og det øvrige parat. Måske du endog falder over en lille poltergejst. Enhver smule er velkommen."

Hans tyrebrøl af latter fulgte dem helt ned på gaden.

Mr. Bolsovers købmandsforretning viste sig at være eufemisme for en gammeldags høkerforretning i et af de stærkest befolkede kvarterer i Hammersmith. Nabokirkens ur slog tre kvarter, da bilen standsede udenfor, og butikken var fuld af mennesker, så Enid og Malone spadserede frem og tilbage på fortovet. Mens de var beskæftiget med dette, standsede en anden bil udenfor butikken, og en svær, usoigneret udseende mand med et stort skæg sprang ud af den. Han så på sit ur og begyndte ligeledes at gå frem og tilbage. Lidt efter lagde han mærke til de to andre og gik hen til dem.

"Med forlov, er De ikke journalisterne, der skal med til seancen? Jeg tænkte det nok. Gamle Bolsover har frygtelig travlt, så det er bedst at vente. Gud velsigne ham, han er på sin vis en af Guds hellige."

"De er mr. Algernon Mailey, ikke?"

"Ja, jeg er den herre, hvis lettroenhed vækker adskillig bekymring hos mine venner, som et af bæsterne sagde forleden dag." Hans latter var så smittende, at de andre var nødt til også at le. Med sin atletiske bygning, der trods hans alder stadig var bemærkelsesværdig, gjorde han på ingen måde indtryk af at være unormal, ligesom hans stemme var klar, og hans ansigt havde et elskværdigt udtryk.

"Vi bliver alle brændemærket på en eller anden måde af vore modstandere," sagde han. "Jeg gad vide, hvad man vil sige om

Dem?"

"Vi må ikke sejle under falsk flag, mr. Mailey," sagde Enid. "Vi hører endnu ikke til de troende."

"Udmærket. Alt bør have sin tid, og da det nu en af de vigtigste ting her i verden, er det kun rimeligt, at man bruger nogen tid til det. Jeg selv har brugt år. Man kan dadle folk, fordi de ignorerer det, men ingen kan bebrejdes, fordi han er omhyggelig og forsigtig. Der er forskel på at vide og tro. Jeg holder en del foredrag, men ønsker aldrig at omvende mine tilhørere. Jeg tror nemlig ikke på pludselige omvendelser, de er hule og overfladiske. Derfor fremstiller jeg det hele så klart og nøgternt, jeg kan. Jeg siger dem sandheden, og hvorfor vi ved, det er sandheden. Så er min gerning endt, man kan modtage det eller lade være. Hvis de er kloge, vil de følge mine anvisninger og foretage undersøgelser i den retning, jeg har påpeget. Hvis de er dumme, mister de chancen. Jeg ønsker ikke at presse dem eller at være påtrængende. Det er jo deres sag, ikke min."

"Ja, det synes virkelig at være et fornuftigt synspunkt," sagde Enid, der følte sig tiltalt af deres ny bekendts bramfri væsen. De stod nu i det skærende lys, der strømmede ud fra Bolsovers forretning. Hun kunne se ham tydeligt, den brede pande, de mærkelige grå øjne, tænksomme og dog ivrige, hans strågule skæg, der indrammede en krigerisk hage. Han så meget solid ud – aldeles ikke fanatisk, som hun havde forestillet sig. Hans navn havde været en del fremme i aviserne for nylig som forkæmper i den standende strid, og hun huskede, at han altid blev omtalt med en vis snerren af hendes fader.

"Hvad mon der ville ske," sagde hun til Malone, "hvis han blev lukket inde i et værelse sammen med papa?"

Malone lo. "Det er den gamle historie, om hvad der vil ske, når en uimodståelig kraft rammer en uovervindelig hindring."

"Åh! De er en datter af professor Challenger," sagde Mailey interesseret. "Han er en stor mand i videnskabens verden. Hvor stor ville denne verden ikke være, hvis den blot kunne indse, at der også er grænser for denne!"

"Jeg forstår Dem ikke helt."

"Det er videnskaben, der er grundårsagen til en stor del af den herskende materialisme. Den har skaffet os megen komfort – hvis det da ellers er til nogen nytte for os. Men på den anden side er den blevet en forbandelse for os, idet den har erklæret sig selv for fremskridtet, og givet os det falske indtryk, at vi virkelig gør fremskridt, mens vi desværre er i støt tilbagegang."

"Det er jeg dog ikke ganske enig med Dem i, mr. Mailey," sagde hun, der blev lidt irriteret over denne noget dogmatiske påstand. "Se blot på den trådløse, se blot S.O.S .-nødråbet på havet. Er det ikke en velgerning for menneskeheden?"

"Jo, det er undertiden udmærket. Jeg værdsætter det elektriske lys, jeg læser ved, og det er et produkt af videnskaben. Den giver os, som jeg sagde før, bekvemmeligheder og af og til sikkerhed."

"Men hvad har De da imod det?"

"At det fordunkler livets egentlige mål. Vi er ikke sat på denne planet for at sejle over Atlanten i luftskib eller køre hundrede kilometer i timen med en bil, eller sende telegrammer med og uden tråd. Det er kun den ydre skal af livet. Men disse

videnskabsmænd har troldbundet vore øjne til denne skal, til disse ydre ting, så vi glemmer livets hovedopgave."

"Jeg forstår Dem ikke?"

"Det drejer sig ikke om, hvor hurtigt De kommer afsted, men hvor De kommer hen. Det drejer sig ikke om, hvorledes De sender et budskab, men om hvad det indeholder. På ethvert trin kan dette såkaldte fremskridt være en forbandelse, og dog så længe vi bruger ordet forveksler vi det med det virkelige fremskridt og tror, at vi gør det, som Gud har sendt os herned for at gøre."

"Hvad er det?"

"At forberede os til den næste fase af vort liv. Det er en åndelig og sjælelig forberedelse, og vi forsømmer begge dele. At være bedre som gamle mennesker, mere uselviske, fordomsfrie, elskværdige og tolerante, det er det, vi er her for. Det er en sjælefabrik, og den leverer en dårlig artikel. Men hallo!" Han brast i en vældig latter. "Her står jeg såmænd og holder mit foredrag på gaden. Vanen, forstår De. Min søn siger, at hvis man trykker på den tredje knap i min vest, afleverer jeg automatisk et lille foredrag. Men nu kommer den brave Bolsover til Deres undsætning "

Den værdige høker havde fået øje på dem gennem vinduet og løb straks ud til dem, mens han bandt sit forklæde op.

"Godaften, alle sammen! Jeg vil ikke lade Dem vente i kulden, og desuden er klokken otte og mine medhjælpere kan lukke forretningen. Denne vej, og pas på sukkerfustagen."

De banede sig vej imellem kasser med tørrede æbler og vældige oste, indtil de kom til to store tønder, der lige akkurat lod indehaverens statelige skikkelse passere. En smal dør førte

ind til beboelseslejligheden. Idet han steg op ad en snæver trappe, åbnede Bolsover en dør, og de besøgende befandt sig i et værelse, hvor et antal personer sad om et stort bord. Der var fru Bolsover, svær og munter ligesom hendes mand. Tre døtre lignede hende på en prik. Så var der en ældre dame, der syntes at være en slægtning, og to andre almindeligt udseende damer, der var naboer og spiritister. Den eneste mand var en lille gråhåret herre, der havde et rart ansigt og livlige, blinkende øjne. Han sad ved et stueorgel i hjørnet.

"Mr. Smiley, vor musikant," sagde Bolsover. "Vi kunne slet ikke klare os uden mr. Smiley. Uden vibrationer, som mr. Mailey nok vil fortælle Dem, kan der nemlig ikke ske noget. Mine damer, De kender Mailey, vor gode ven. Og dette er de to undersøgere – miss Challenger og mr. Malone."

Hele Bolsover-familien hilste hjerteligt, men den farveløse ældre dame rejste sig op og ransagede dem strengt.

"I er velkomne her, fremmede," sagde hun. "Men vi ønsker at fortælle Dem, at vi kræver en sømmelig opførsel udadtil. Vi respekterer de strålende væsener, og vi vil ikke have dem fornærmet."

"Jeg forsikrer Dem for, at vi kommer i den dybeste alvor og uden bagtanker," erklærede Malone.

"Vi har fået en lektion; vi har ikke glemt Meadows-affæren, vel, mr. Bolsover?"

"Nej, nej, mrs. Selden. Det skal ikke ske igen. Vi blev meget kede af det." Her vendte Bolsover sig mod Malone. "Manden kom her som vor gæst, og da lyset var slukket begyndte han at røre ved de andre deltageres hænder med spidsen af sin finger, så de troede det var en åndehånd. Bag efter skrev han så en

artikel i bladene, hvor han beskrev det hele som svindel, mens den eneste bedrager i virkeligheden havde været ham selv."

Denne historie rystede Malone ikke så lidt.

"Jeg kan forsikre Dem, vi er ude af stand til en sådan opførsel."

Den gamle dame satte sig ned, men betragtede dem stadig med et mistænksomt øje. Bolsover havde travlt med at få alt i orden.

"De kan sidde her, mr. Mailey. Mr. Malone, vil De sidde mellem min hustru og datter? Hvor vil den unge dame helst sidde?"

Enid følte sig ret nervøs. "Jeg ville foretrække at sidde ved siden af mr. Malone."

Bolsover smilede og blinkede til sin hustru.

"Naturligvis. Det er ganske i sin orden, er jeg vis på."

De satte sig alle ned på deres respektive pladser. Mr. Bolsover havde slukket det elektriske lys. Men et vokslys brændte midt på bordet. Malone tænkte på, hvilket motiv det ville have været for Rembrandt. Dybe skygger indrammede scenen, mens det gule lys kastede et flakkende skær hen over kredsens ansigter: Bolsovers kraftige, solide træk, hans families venlige ansigter, mrs. Seldens skarpe, strenge åsyn, Maileys alvorlige øjne og gule skæg, de trætte, forslidte ansigter hos de to kvindelige spiritister, og endelig den fine og ædle profil hos den unge kvinde, der sad ved hans side. Verden var pludselig blevet reduceret til denne lille gruppe, der sad her så spændt optaget med dens eget bestemte formål.

På bordet lå spredt en besynderlig samling apparater, der alle så ud, som de længe havde været i brug. Der var en bulet

messingtrompet, en tamburin, en spilledåse, og flere andre mindre genstande. "Man ved aldrig, hvad de ønsker," sagde Bolsover og strøg med hånden hen over dem. "Hvis Lillepigen har brug for et eller andet, og det ikke er ved hånden, skal hun nok lade os det vide – åh ja, det skal hun!"

"Hun er noget temperamentsfuld, Lillepigen," bemærkede mrs. Bolsover.

"Ja, og hvorfor skulle hun ikke være det, den kære?" sagde den alvorlige dame. "Jeg vil tro, hun har fuldt op at gøre med forskere og den slags. Det undrer mig af og til, at hun gør sig den ulejlighed overhovedet at komme."

"Lillepigen er en lille pige, som er vores vejleder," sagde Bolsover. "De vil lige straks kunne høre hende."

"Jeg håber virkelig, hun vil komme," sagde Enid.

"Nå, hun har nu aldrig svigtet os før, undtagen da denne Meadows greb trompeten og lagde den udenfor kredsen."

"Hvem er mediet?" spurgte Malone.

"Ja, det ved vi ikke engang selv. Vi hjælper alle til, tror jeg. Måske giver jeg lige så meget som enhver anden. Og moder, hun er en stor hjælp."

"Vor familie er en kooperativ forretning," sagde hans hustru, og alle lo.

"Jeg troede, et medium var nødvendigt."

"Det er almindeligt anvendt, men ikke nødvendigt," sagde Mailey med sin dybe, autoritative røst. "Crawford har bevist dette temmelig indlysende i Gallagher-seancerne, hvor han beviste, ved at veje stolene, at enhver i cirklen tabte fra et halvt til to pund i vægt, mens mediet, miss Kathleen, tabte ti eller tolv. Her har de mange seancer – hvor længe, mr. Bolsover?"

"Uafbrudt i fire år."

"De mange seancer har her udviklet enhver i en sådan grad, at der er en udstrømning fra alle, i stedet for en ekstraordinær udstrømning fra én."

"Udstrømning af hvad?"

"Dyrisk magnetisme, ektoplasma – reelt set kraft. Det er det mest omfattende og bedst definerende ord. Kristus har netop brugt dette ord. 'Megen kraft udgår fra mig.' Det er 'dunamis' på græsk, men oversætterne gik glip af pointen, og har oversat det ved 'magt'. Hvis en stor lærd, der samtidig havde studeret det okkulte, ville oversætte det Ny Testamente igen, ville det få folk til at lukke øjnene op. Den afdøde Ellis Powell gjorde en smule i den retning. Hans død var et tab for verden."

"Ja, i sandhed," sagde Bolsover med ærbødighed i tonefaldet. "Men nu, mr. Malone, før vi skrider til værket, så vil jeg bede Dem lægge mærke til et par ting. De ser de hvide pletter på trompeten og tamburinen? Det er lysende maling, så vi kan se hvor de er. Bordet er vort spisestuebord af massivt egetræ. De kan undersøge det, om De har lyst. Men De vil snart se, at tingene afhænger ikke af bordet. Nu, mr. Smiley, sluk lyset, og vær så god at spille '*The Rock of Ages*' for os."

Orglet drønede, og kredsen sang i mørket. De sang også godt, idet døtrene ikke alene havde friske stemmer, men også var musikalske. Den dæmpede og højtidelige salme gjorde så meget desto stærkere indtryk, som netop kun høresansen var i stand til at virke. Deres hænder lå efter instruksen let på bordet, og de var blevet advaret mod at lægge benene over kors.

Malone, der med den ene hånd let rørte ved Enids, kunne på hendes skælven mærke, at hendes nerver var spændt til det

yderste. Bolsovers hyggelige stemme lettede lidt på spændingen.

"Det er nok," sagde han. "Jeg har på fornemmelsen, at betingelserne er gode i aften. Der er også lidt frost i luften. Jeg vil nu bede jer forene jer med mig i bøn."

Den var meget virkningsfuld, denne simple, alvorlige bøn i bælgmørke, hvor der kun skimtedes et svagt glimt af den døende ild.

"O, du vor store fader," sagde stemmen, "du der er hinsides alle vore tanker og som dog gennemtrænger dem, tillad, at denne nat må alt ondt holdes borte fra os, og at vi må få lov til, selv om det kun er for en time, at komme i forbindelse med dem, der lever i et højere plan end vort. Du er vor fader såvel som deres. Tillad os for en kort stund at mødes broderligt på det at vi forøger vort kendskab til det hinsidige liv og derved styrkes i vor ventetid her i denne lavere verden." Han sluttede med Fadervor, som alle bad med. Så sad de tavse og ventede. Udenfor hørte man den dumpe durren af trafikken og af og til en tuden fra en forbipasserende bil. Enid og Malone følte alle nerver spændte, som de sad og stirrede ud i mørket.

"Der sker ikke noget, moder," sagde Bolsover til sidst. "Det er de fremmede, der ikke rigtig er stemt sammen med os endnu. Nye vibrationer. Lad os få en melodi til, Smiley." Atter drønede stueorglet. Det spillede endnu, da en kvindestemme råbte: "Stop! Stop! De er her!"

Og atter ventede de, uden resultat.

"Ja! Ja! Jeg har hørt Lillepigen. Hun er her, det er ganske vist. Jeg er sikker på det."

Atter stilhed, og så kom det – et vidunder for de to udenforstående, dagligdags for resten af kredsen.

"Goe afden!" råbte en stemme.

Der kom et voldsomt udbrud af hilsener og velkomstlatter fra kredsen. Alle talte på én gang. "God aften, du lille!" – "Nå, der er du, kæreste!" – "Jeg vidste, du ville komme!" – "Godt gjort, lille ven!"

"Goe afden, all'!" svarede stemmen. "Lillepigen glad for at se fader og moder og alle sammen. Oh, sik'n stor mand med skæg! Mailey, mr. Mailey, ham kender jeg. Han store mand, mig lille pige. Glad for at se dig, store mand."

Enid og Malone lyttede forbløffede, men det var umuligt at være skræmt, når man så, hvor naturligt det hele virkede på resten af selskabet. Stemmen var meget tynd og høj – mere end nogen kunstig falset ville kunne præstere. Det var et pigebarns stemme. Så meget var sikkert. Og der var ikke noget lille pigebarn i stuen, med mindre nogen havde smuglet det ind, efter at lyset var slukket. Det var selvfølgelig muligt. Men stemmen virkede, som om den kom fra midten af bordet. Hvordan kunne et lille barn komme derop?

"Nemt at komme der, mr. Fyr," sagde stemmen, idet den besvarede hans uudtalte tanke. "Fader stærk mand. Fader løftet lille pige på bord. Nu jeg vil vise, hvad Fader ikke kan."

"Trompeten!" råbte Bolsover.

Den lille plet af selvlysende maling svævede lydløst i luften. Nu cirklede den rundt over deres hoveder.

"Få den til at ramme loftet!" råbte Bolsover. Og op fløj den, og de hørte en metallisk lyd over deres hoveder, idet den ramte loftet. Så hørte de den høje stemme oppefra:

"Kloge Fader! Fader har fiskestang og får trompet til at ramme loft. Men hvordan Fader lave stemme, hvad? Hvad du mene, smukke engelske Missy? Her er en gave fra Lillepigen."

Et eller andet blødt faldt i Enids skød. Hun rørte ved det.

"Det er en blomst – en krysantemum. Tak skal du have, lille pige!"

"En apport?" spurgte Mailey.

"Nej, nej, mr. Mailey," sagde Bolsover. "De står i en vase på orglet. Sig noget til hende, miss Challenger. Hold vibrationerne gående."

"Hvem er du, lille pige?" spurgte Enid, mens hun så op mod den lysende plet, der bevægede sig rundt over hende.

"Jeg er lille sort pige. Otte år gammel lille sort pige."

"Jamen dog, kæreste," sagde moder med sin dybe, overtalende stemme. "Du var otte år, dengang du først kom til os, og det er flere år siden."

"Flere år for jer. Alting samme tid for mig. Jeg arbejde som otte års barn. Når arbejde færdigt lille pige blive stor pige samme dag. Ingen tid her som hos jer. Jeg altid otte år gammel."

"Almindeligvis vokser de op præcis ligesom hos os," sagde Mailey. "Men hvis de har en eller anden opgave, hvor der skal bruges et barn, bliver de ved at være børn. Det er sådan en slags hæmmet udvikling."

"Ja, det mig. Hæmmet opvikling," sagde stemmen stolt. "Jeg lære godt englandsk, når stor mand være her!"

De lo alle sammen. Malone hørte Enid hviske i sit øre:

"Knib mig en gang imellem, Edward – bare for at jeg kan være sikker på, at jeg ikke drømmer."

"Jeg er også nødt til at knibe mig selv."

"Hvad med din sang, Lillepige?" spurgte Bolsover.

"Åh ja, ja! Lillepige synge for jer." Hun begyndt at synge en simpel melodi, men forsvandt med et lille skrig, og trompeten faldt ned på bordet.

"Åh, kraften forsvinder!" sagde Mailey. "Jeg tror, en smule musik vil hjælpe os på rette vej. '*Lead, Kindly Light*', mr. Smiley."

De sang den smukke salme sammen. Da versene sluttede skete det forbløffende, i hvert fald for de ny deltagende. Cirklens ældre medlemmer viste ingen forundring.

Trompeten lå skinnende på bordet, men to stemmer, øjensynlig en mands og en kvindes brød frem fra luften foran dem og istemte salmens slutningslinje. Salmen døde bort, og alt var straks tavshed og forventning.

Stilheden blev brudt af en dyb mandlig stemme fra mørket. Det var en dannet engelsk stemme, der talte på en måde, som den brave Bolsover aldrig kunne præstere mage til.

"Godaften, venner. Kraften synes god i aften."

"Godaften, Luke, godaften," råbte alle.

"Det er vor lære-ånd," forklarede Bolsover. "Det er en høj ånd fra den sjette sfære, der giver os undervisning."

"Jeg synes måske høj for eder, men hvad er jeg til gengæld imod dem, der belærer mig?" sagde stemmen. "Det er ikke min visdom, ros mig ikke. Jeg er kun et mellemled."

"Sådan er han altid," sagde Bolsover, "det er et tegn på hans høje rang, at han aldrig praler."

"Jeg har set de to undersøgere, der er til stede. Godaften, unge dame. De kender ikke Deres egen kraft eller bestemmelse, men De vil opdage det. Godaften, hr. De står på tærsklen til

store opdagelser. Er der noget emne, som De kunne have lyst til at spørge mig om. Jeg ser, De noterer."

Malone havde faktisk frigjort sin hånd i mørket og var i færd med at notere stenografisk, hvad der foregik.

"Hvad skal jeg tale om?"

"Om kærlighed og giftermål," sagde mrs. Bolsover og gav sin mand et puf i siden.

"Vel, jeg vil sige et par ord om det, omend kortfattet, da der er mange andre ånder, der venter. Der er kun en mand for hver kvinde, og kun en kvinde for hver mand. Når de mødes, flyver de sammen, og således i en uendelig række eksistenser. Indtil de mødes er alle forbindelser de indgår rene tilfældigheder, der ikke betyder noget. Før eller senere bliver ethvert par forenet og fuldendt. Det sker måske ikke her, men i den næste sfære. Eller det varer endnu længere. Af jordiske ægteskaber er måske et af fem varige, de andre er betydningsløse. Det virkelige ægteskab er en forbindelse af menneskers sjæle, det seksuelle kun et ydre symbol, der er såvel tåbeligt som ligefrem formasteligt, når det, som det symboliserer, ikke er til stede. Forstår I?"

"Meget klart," sagde Mailey.

"Nogle har en forkert mage, andre ingen, hvad der næsten er bedre. Men alle vil før eller senere få den rigtige. Det er sikkert og vist. Tro ikke, at I nødvendigvis skal have den samme ægtefælle i den næste sfære."

"Gudskelov! Gud være lovet!" lød en stemme.

"Nej, mrs. Selden, det er kun kærlighed, virkelig kærlighed, der forener os her. Han går sin vej, og De går Deres. De er måske på forskellige planer. En dag vil De finde den rette, når De er blevet ung igen."

"De taler om kærlighed? Mener De også seksuel kærlighed?" spurgte Mailey.

"Hvor fører dette dog hen?" mumlede mrs. Bolsover.

"Der fødes ikke børn her. Det sker kun på jordplanet; det var dette den store Lærer hentydede til, da han sagde: 'Der skal hverken være tagen til ægte, ej heller given til ægte.' Nej! Det er langt vidunderligere, en dyb forening af sjælene, en forening af interesser uden tab af ens personlighed. Det nærmeste, I når til det, er i den første store lidenskab, der er alt for smuk til at man tænker på det seksuelle, når to virkelig elskende mødes på Deres plan. De vil altid vide i deres inderste hjerte, at dette sjælenes første møde var det sande vidunderlige. Således er det hos os. Er der mere?"

"Hvis en kvinde elsker to mænd ligeligt, hvad så?" spurgte Malone.

"Det hænder sjældent. Hun ved altid hvem der er hende nærmest. Hvis hun virkelig gør det, er det et tegn på, at hun ikke er skabt for nogen af dem, når alt kommer til alt. Den rigtige står højt over alle. Naturligvis, hvis hun –"

Stemmen blev svagere og svandt. Trompeten faldt ned på bordet.

"Syng '*Angels are hoverin' around*'!" råbte Bolsover. "Smiley, klem løs på det gamle orgel! Vibrationerne er på nul!"

Ny musik, ny tavshed, og så en overmåde trist stemme. Enid havde aldrig hørt så bedrøvet en stemme. Den lød som hammerslag på en kiste. Først en dyb mumlen, så en bøn – øjensynlig en latinsk bøn. To gange hørte de ordet *Domine* og en gang ordet *peccavimus*, "vi har syndet." Hele værelset var ubeskriveligt øde og dystert.

"For Guds skyld, hvad er det?" skreg Malone.

Cirklen var lige så forvirret.

"En sølle fyr fra en lavere sfære," mente Bolsover, "ortodokse folk siger, vi bør undgå dem. Jeg mener nu, vi bør se at komme dem til hjælp snarest muligt "

"Hørt, Bolsover!" sagde Mailey bifaldende. "Skynd Dem, hurtigt!"

"Kan vi gøre noget for Dem, ven?"

Tavshed.

"Han ved ikke, han forstår ikke betingelserne. Hvor er Luke? Han kan sige os, hvad vi skal gøre."

"Hvad er det, venner?" lød lærerråndens venlige stemme.

"Der er en sølle fyr her. Vi vil gerne hjælpe ham."

"Åh! Han kommer fra det yderste mørke," sagde Lukes venlige stemme, "han ved ikke, han forstår det ikke. De kommer her over, og når de så finder det hele ganske anderledes end de havde ventet, er de fuldkommen hjælpeløse. Nogle tilpasser sig og klarer sig. Andre forandrer sig ikke og bliver ved at gå rundt ligesom denne mand, der var gejstlig og meget bigot. Dette er resultatet af hans egen udsæd her på Jorden – han har sået uvidenhed og høster nu elendighed."

"Hvad er der i vejen med ham?"

"Han ved ikke, han er død. Han går som i en tåge. Det hele er en ond drøm for ham. Det har varet således i mange år. For ham synes det en evighed."

"Hvorfor kan man ikke fortælle ham, belære ham –"

"Vi kan ikke. Vi –"

Trompeten faldt ned med et brag.

"Musik, Smiley! Nu skulle vibrationerne være bedre."

"De høje ånder kan ikke nå jordbundne mennesker," sagde Mailey. "De er i alt for forskellige vibrationssfærer. Men vi som er nærmere kan hjælpe dem."

"Ja! Ja! Ja!" lød Lukas' stemme.

"Mr. Mailey! De må hellere tale til ham, De ved, hvorledes De skal bære Dem ad," bad man denne. Man hørte på ny den sagte mumlen i den samme trætte tone.

"Ven!" sagde mr. Mailey fast og højt. Den sælsomme mumlen hørte op, det var som om nogen lyttede, de var sikre på det. "Ven, vi er bedrøvede for dig. Du er gået hinsides. Du ser os og undres over, at vi ikke kan se dig. Du er i en anden verden, men du ser det ikke, fordi den ikke er, som du ventede det. Du er ikke blevet modtaget, som du tænkte dig. Det er fordi dine tanker var falske. Forstå, at alt er vel, og at Gud er god, og at al salighed venter på dig, hvis du blot vil løfte din ånd og bede om hjælp, og frem for alt tænke mindre på din egen stilling og mere på de andre stakkels sjæle, der er rundt omkring dig."

Der blev en pause, så talte Luke igen: "Han har hørt Eder. Han ønsker at takke Eder. Han har nu fået et glimt af forståelse af sin situation, det vil vokse i ham. Han spørger, om han må komme igen."

"Ja vist!" råbte Bolsover. "Vi har såmænd allerede ikke så få, der rapporterer fremskridt fra tid til anden. Gud velsigne dig, ven! Kom så ofte, du kan." Den mumlende stemme var forsvundet, og der var en fredfyldt stemning i værelset. Lillepigens stemme hørtes.

"Megen kraft tilbage. Røde Sky her. Skal vise, hvad han kan gøre, hvis Fader synes om det!"

"Røde Sky er vor indianerkontrol. Han er her i almindelighed, når der skal præsteres fysiske fænomener. Er du der, Røde Sky?"

Tre tunge bump, ligesom en hammer på et træ, lød ud fra mørket.

"Godaften, Røde Sky!"

En ny stemme, langsom, stødvis, besværet, lød over dem.

"Godaften høvding! Hvordan har squawen det? Hvordan har papooserne det? Fremmede ansigter i wigwam i aften!"

"De søger viden, Røde Sky. Kan du vise dem, hvad du kan gøre?"

"Jeg skal forsøge. Vent lidt. Gøre alt jeg kan."

Der blev på ny en lille pause af spændt forventning. Så stod nybegynderne atter ansigt til ansigt med det mirakuløse.

En mørk gløden viste sig i bælgmørket. Det var øjensynlig en glødende damp. Den gled fra den ene til den anden og kredsede så rundt i luften. Gradvis fortættede den sig til en cirkelrund skive omtrent af størrelse som et katteøje. Den kastede ikke lys om sig, men stod der skarpt afskåret og afgrænset i mørket. En gang nærmede den sig Enids ansigt, og Malone så den tydeligt fra siden af.

"Hør, der er en hånd, der holder den!" udbrød han pludselig fuld af mistanke.

"Ja, det er en materialiseret hånd," sagde Mailey. "Jeg kan se den tydeligt."

"Har De lyst til at røre ved den, mr. Malone?"

"Ja, hvis den vil."

Lyset forsvandt og i næste sekund følte Malone et tryk på sin egen hånd. Han drejede håndfladen opad og følte tydeligt tre

fingre lagt over den – bløde, voksne fingre – og varme. Han lukkede hånden, og fingrene syntes at smelte bort i intet.

"De er borte!" gispede han.

"Ja. Røde Sky er ikke god til materialisationer. Måske giver vi ham ikke den rette kraftgrad. Men hans lys er udmærkede."

Adskillige til var brudt frem. De var meget forskellige, nogle drivende skyer, andre dansende gnister ligesom St. Hans-orme.

Samtidig lagde begge gæsterne mærke til en kold vind, der blæste dem ind i ansigtet. Det var ikke et bedrag, for Enid følte sit hår rejse sig og vælde tilbage over panden.

"De føler vinden, ikke?" sagde Mailey. "Nogle af disse lys kunne antages for tunger af ild! Pinsen synes efter dette ikke så fjern og usandsynlig en begivenhed, vel?"

Tamburinen var steget til vejrs imens, og den lysende plet på den viste, at den bevægede sig rundt. Lidt efter sænkede den sig og berørte deres hoveder, hver især. Så faldt den klirrende ned på bordet.

"Hvorfor en tamburin?" spurgte Malone. "Det synes altid at være en tamburin?"

"Det er et bekvemt lille instrument," forklarede Mailey. "Det er det eneste, der automatisk viser ved sin støj, hvor det flyver hen. Jeg ved ikke, hvad man ellers skulle foreslå undtagen en spilledåse."

"Vor dåse her flyver rundt, så det er en hel fornøjelse," sagde mrs. Bolsover. "Den trækker sig endog op af sig selv, mens den flyver rundt. Den er meget tung."

"Ni pund," sagde Bolsover. "Nå, jeg tror ikke, vi opnår stort mere i aften. Det har ikke været en dårlig seance, tværtimod hvad jeg ville kalde en pæn gennemsnits. Vi må vente lidt, før vi

tænder lyset. Men, mr. Malone, hvad mener De så om det? Lad os få Deres indvendinger, før De går. Det er det værste ved alle forskere. I gemmer ofte ting i jeres hjerne, som I bag efter slipper løs, mens det havde været rimeligst at snakke ud om det straks. Meget pæne og høflige overfor os, så længe I er ansigt til ansigt med os, men i jeres beretning er vi alligevel en bande svindlere."

Malone havde ondt i hovedet, og han førte hånden hen over sin hede pande.

"Jeg er helt forvirret, men det har gjort indtryk på mig," sagde han. "Jeg har læst om disse ting, men det er noget helt andet at overvære det selv. Det der vejer tungest i vægtskålen hos mig er den øjensynlige alvor og ærlighed i jeres kreds. Det kan man i hvert fald ikke tvivle om."

"Det er da altid en begyndelse," sagde Bolsover.

"Jeg vil prøve på at tænke på de indvendinger, der vil blive rejst af folk, der ikke har været til stede. Jeg vil blive nødt til at svare på sådanne. For det første er det hele så besynderligt. Det svarer slet ikke til vore forestillinger om ånder."

"Vi må tilpasse vore teorier efter kendsgerningerne," sagde Mailey. "Indtil dato har man skåret kendsgerningerne til efter teorien. De må huske på, at vi i aften har haft – al respekt for vore kære ånder – med simple, primitive, jævne typer, der har deres mission, men ikke er en gennemsnitstype. Man kunne lige så godt tage en steward på kajen for en typisk englænder."

"Der er Luke," sagde Bolsover.

"Ja, han er meget højere, det fremgår tydeligt nok af hans konversation. Hvad ellers, mr. Malone?"

"Jo, mørket. Alt sker i mørke. Hvorfor hører mediumiteten sammen med mørket?"

"De mener al fysisk mediumitet, det er nemlig den eneste gren af den, der skal have mørke. Det er et rent kemisk fænomen, ligesom et mørkekammer. Det bevarer den fine fysiske substans, der draget ud af det menneskelige legeme er grundlaget for disse fænomener. Et kabinet bruges udelukkende for at kunne fortætte denne tågeagtige masse og derved få den til at blive solidere. Forstår De?"

"Ja, men det er ikke desto mindre kedeligt. Det giver det hele et skær af bedrag."

"Nu og da lykkes det at få disse ting frem selv under lysets påvirkning, mr. Malone," sagde Bolsover. "Jeg ved ikke, om Røde Sky er borte. Vent lidt, hvor er tændstikkerne?" Han tændte lyset, hvad der fik dem alle til at blinke efter det langvarige mørke. "Lad os nu se, hvad vi kan gøre."

Der lå en rund skive af træ på bordet mellem de andre genstande. Bolsover stirrede på den. De stirrede alle på den. Cirklen havde rejst sig, men de var alle mindst en meter fra den.

"Vær så god, Lillepige! Vær så venlig!" råbte mrs. Bolsover.

Malone kunne næppe tro sine øjne. Skiven begyndte at bevæge sig. Den skælvede og hoppede på bordet, akkurat som låget på en gryde i kog.

"Op med den, Lillepige!" De klappede alle i hænderne.

Træskiven, der var klart belyst, rejste sig op på kanten og stod således og skælvede som for at holde balancen.

"Bøj den tre gange, Lillepige!"

Skiven bøjede sig frem tre gange. Så faldt den fladt om på siden og blev liggende.

"Det glæder mig at have set det," sagde Mailey. "Der havde vi telekinese i den simpleste og klareste form."

"Jeg ville aldrig have troet det muligt!" udbrød Enid.

"Heller ikke jeg," sagde Malone. "Jeg har udvidet mine kundskaber om, hvad der er muligt – mr. Bolsover, De – har udvidet min horisont."

"Det er godt, mr. Malone!"

"Hvilken kraft, der ligger bag disse ting, er jeg endnu uvidende om. Hvad tingene selv angår, så tror jeg på dem, jeg nærer ikke den ringeste tvivl. Jeg ved, De er rigtige nok. Jeg ønsker Dem alle godaften. Det er ikke sandsynligt, at miss Challenger eller jeg nogen sinde skal glemme denne aften, vi har tilbragt under Deres tag."

Det var som en anden verden, da de kom ud i den frostklare luft og så taxaerne bringe folk fra teatre eller biografer. Mailey stod ved siden af dem, mens de ventede på en vogn.

"Jeg ved nøjagtig, hvordan De føler," sagde han smilende. "De ser på alle disse travle, veltilfredse mennesker, og De tænker på, hvor lidet de egentlig ved om livets muligheder. Vil De ikke standse Dem – fortælle Dem det hele? Men De ved, at man blot vil anse Dem for en løgner eller en galning. Det er mærkeligt, ikke sandt?"

"Jeg har mistet orienteringen lige i øjeblikket."

"Den kommer tilbage i morgen tidlig. Det er mærkværdigt, hvor hastigt den slags indtryk fortager sig. De vil overbevise Dem selv om, at det hele var en drøm. – Nå, men farvel da – og lad mig vide, om der er noget jeg kan gøre for Dem i Deres

undersøgelser fremover." Vennerne – for vi kan næppe tillade os at kalde dem elskende – sad hensunkne i deres egne tanker, mens de kørte hjem. Da de nåede Victoria Gardens, fulgte Malone Enid op til døren, men han gik ikke med ind. På en eller anden måde ville Challengers spøgefuldheder, som ellers kun morede ham, i aften komme til at gå ham på nerverne. Han hørte hans velkomst i forstuen:

"Nå, Enid, hvor er så dit spøgelse? Hæld ham ud af tasken og op på bordet og lad os se på ham."

Eventyret denne aften sluttede altså, som det var begyndt, med et latterbrøl, som fulgte ham ned med elevatoren.

5. Vore forskere har en interessant oplevelse

Malone sad ved hjørnevinduet i Den litterære Klubs rygeværelse. Han havde Enids optegnelser liggende foran sig; de var meget fine og iagttagende, og han forsøgte at sammensmelte dem med sine egne erfaringer. En gruppe mænd røg og passiarede foran kaminilden. De generede ikke journalisten, der som så mange andre arbejdede bedst, når han var sig bevidst at være en del af en travl og virksom verden. Lidt efter var der imidlertid en, der bemærkede hans tilstedeværelse og bragte samtalen ind på psykiske spørgsmål, og derved blev det vanskeligere for ham at holde sig udenfor. Han lænede sig tilbage i sin stol og lyttede.

Polter, den berømte romanforfatter, en intelligent og underfundig hjerne, var til stede. Det var for ham en ren sport at anvende sin begavelse på at forsvare tilsyneladende umulige ting, mens han veg udenom det indlysende, han nød det dialektiske ordspil. Han holdt nu et lille foredrag for en beundrende, omend ikke fuldstændig sympatiserende tilhørerkreds.

"Videnskaben," sagde han, "befrier gradvis verden for overtroens gamle edderkoppespind. Verden var ligesom et støvet, gammelt loft, så brød videnskabens sol ind, overgød alt med sit lys, og støvet er nu gradvist ved at falde til ro på gulvet."

"Med videnskaben mener De naturligvis," sagde en af de øvrige i en ondskabsfuld tone, "sir Oliver Lodge, sir William Crookes, sir William Barrett, Lombroso, Richet, og så videre?"

Polter var ikke vant til at blive skåret ned på den måde, og blev lidt grov.

"Nej, jeg mener ikke så vældige åndskæmper," sagde han med et vredt glimt i øjet. "Og det ville også være uforskammet. Intet menneske, selv nok så betydeligt, kan repræsentere hele videnskaben, så længe han tilhører en ubetydelig minoritet."

"Så er han i virkeligheden kun en særling," sagde journalisten Pollifex, der var Polters væbner og håndgangne slave.

Den første taler, en journalist ved navn Millworthy, var imidlertid ikke så let at bringe til tavshed.

"Så var altså Galilei en særling i sin tid," sagde han. "Og Harvey var en særling, da han blev udlét for sin teori om blodets cirkulation."

"Det er *The Daily Gazette*s cirkulation, som står på spil," sagde Marrible, klubbens humorist. "Når de får salg, bryder de sig såmænd ikke en døjt om, hvad der er sandhed eller ej."

"Hvorfor noget sådant overhovedet skal undersøges undtagen i politiretten," sagde Polter, "er mig komplet ubegribeligt. Det er et misbrug af energi, menneskelige tanker, der ikke fører til noget. Vi har mere end ting nok lige for næsen af os at undersøge. Lad os passe vort hverv."

Atkinson, lægen, var en af tilhørerne, og havde hidtil ikke blandet sig i diskussionen. Nu talte han pludselig.

"Jeg tror, de lærde selskaber burde studere de psykiske fænomener noget mere."

"Mindre," sagde Polter.

"Man kan ikke have mindre end intet. De ignorerer dem nemlig fuldstændigt. For nogen tid siden havde jeg en række telepatiske tilfælde, som jeg ønskede at forelægge det Kongelige Akademi. Min kollega, Wilson, zoologen, havde samtidig forelagt dem et foredrag, han ville holde. Hans blev modtaget

og mit forkastet. Titlen på hans foredrag var 'Skarnbassens Fordøjelsessystem'."

Alle lo.

"Naturligvis!" sagde Polter. "Skarnbassen, hvor ydmyg den end er, var i det mindste en realitet. Ak, dette psykiske væsen duer ikke."

"De har uden tvivl gode grunde for dette synspunkt," kvidrede den drilske Millworthy, en mild ung mand med et fløjlsblødt væsen, "jeg har kun ringe tid til at læse, men jeg kunne have lyst til at spørge Dem, hvilken af dr. Crawfords bøger, De anser for den bedste?"

"Jeg har aldrig hørt om den fyr."

Millworthy simulerede en umådelig forbavselse.

"Store Himmel, menneske! Hvad, han er *autoriteten*! Hvis De ønsker rene laboratoriske forsøg, er han netop manden. De kan lige så godt snakke om arvelighedslæren og indrømme, at De aldrig har hørt om Darwin."

"Det er ikke videnskab," sagde Polter vægtigt.

"Hvad der i sandhed ikke er videnskabeligt," sagde Atkinson en smule hidsig, "er at lave love for noget, man ikke har studeret. Det er den slags tale, der har bragt mig til randen af spiritisme. Jeg ikke kan lade være at sammenligne de store spiritisters alvorlige forsken med denne dogmatiske uvidenhed. Mange af dem har brugt tyve år til at drage deres slutninger."

"Men deres slutninger er værdiløse, fordi de er baseret på en forudfattet mening."

"Men enhver af dem kæmpede længe, før de fik den mening. Jeg kender adskillige, og de har alle taget deres tid om at lade

sig overbevise."

Polter trak på skuldrene.

"Ja, hvis deres spøgelser kan gøre dem lykkeligere, så for min skyld gerne, når jeg blot må få lov til at stå fast på mine ben på jorden."

"Eller sidde fast i mudderet," sagde Atkinson.

"Jeg vil hellere være i mudderet sammen med fornuftige mennesker end med en flok gale i luften," erklærede Polter. "Jeg kender nogle af disse spiritister, og jeg tror, at man kan dele dem ligeligt i fæhoveder og slyngler."

Malone havde med den største interesse lyttet til samtalen, og han var blevet mere og mere harmfuld. Nu eksploderede han pludselig.

"Hør her, Polter," sagde han og drejede sin stol om mod gruppen, "det er fæhoveder som Dem, der holder fremskridtet tilbage. De indrømmer ikke at kende noget til sagen, og De har ikke set noget. Dog bruger De Deres position til at kaste snavs over mennesker, der, hvad de end måtte være, i hvert fald er både hæderlige og alvorlige."

"Åh," sagde Polter, "jeg troede ikke, De var gået så vidt. De vover ikke at sige det i Deres artikler. De *er* altså spiritist. Det gør Deres udsagn lidt svagt, ikke?"

"Jeg er ikke spiritist, men en hæderlig udforsker, og det er mere end De nogensinde har været. De kalder folk, De ikke kender, for slyngler og dumrianer, folk, hvis støvler, er jeg bange for, De ikke er værdig til at pudse."

"Nej, hør nu, Malone!" råbte et par af klubbens medlemmer. Men den fornærmede Polter fo'r op og råbte, idet han gik ud af lokalet: "Det er mænd som Dem, der tømmer denne klub. Jeg

skal visselig aldrig sætte mine ben her igen, hvor jeg er blevet fornærmet så skammeligt."

"Puh, Malone, der besørgede du ham nok ud!"

"Jeg havde lyst til at sende ham ud med et spark. Hvorfor skal han trampe på andres følelser og meninger? Han bilder sig ind, at han kan tillade sig alt, fordi han har tjent lidt mere end de fleste af os. Han har altid anset det for en stor nedladenhed af ham, at han kom her."

"Kære gamle irer!" sagde Atkinson og klappede ham på skulderen. "Hvil, oh, hvil, du rastløse ånd! Men jeg vil forresten gerne snakke et par ord med dig. Jeg ventede faktisk kun her, fordi jeg ikke ville afbryde dig, mens du arbejdede."

"Jeg blev såmænd afbrudt mere end nok! Hvem kunne arbejde, når det æsel skrød op?"

"Ja, jeg ville blot meddele dig, at jeg i aften skal have en seance med Linden, det berømte medium, som jeg fortalte dig om, på Psykisk Laboratorium. Jeg har et ekstra adgangskort. Vil du med?"

"Naturligvis!"

"Jeg har endnu et kort – jeg havde egentlig tænkt at give Polter det, hvis han ikke havde været så ubehagelig. Linden har ikke noget mod skeptikere, men kan ikke lide spottere. Hvem skal jeg invitere?"

"Lad miss Enid Challenger komme med. Vi arbejder sammen, ved du."

"Ja, det var udmærket. Vil du meddele hende det?"

"Ja vist."

"Det er klokken syv i aften. Psykisk Laboratorium. Du ved nede ved Holland Park."

"Ja, jeg har adressen. Det er udmærket, miss Challenger og jeg skal nok være på pletten."

Parret skulle altså ud på nye psykiske eventyr. De hentede til den aftalte tid Atkinson i Wimpole Street og susede så igennem Citys larmende og brusende trafikhav gennem Oxford Street og Bayswater til Notting Hill, til de nåede de stille og statelige gader omkring Holland Park. Bilen standsede foran et stort, fornemt udseende hus, der lå lidt tilbagetrukket fra fortovet. En fiks stuepige lukkede op for dem, og det dæmpede lys fra en alabastlampe faldt over det blanke linoleum og polerede mahogni, mens en hvid marmorstatue skimtedes i baggrunden af vestibulen. Enid var straks klar over, at her var et velsmurt, velkørende foretagende med en kompetent ledelse i spidsen. Denne ledelse viste sig at være en elskværdig skotsk dame, der kom dem i møde i vestibulen og hilste Atkinson som en gammel bekendt. Hun blev præsenteret for journalisterne som mrs. Ogilvy.

Malone havde allerede hørt, hvorledes hendes mand og hun havde grundlagt og stadig bestyrede dette mærkelige institut, der er midtpunktet for alle psykiske undersøgelser i London. Det havde efter Atkinsons sigende kostet dem både meget arbejde og mange penge.

"Linden og hans hustru er allerede gået op," sagde mrs. Ogilvy. "Han mener, det er en gunstig aften. De øvrige er i dagligstuen. Vil De ikke gøre dem selskab et par minutter?"

Der var samlet et større antal mennesker til seancen, nogle var gamle i gårde og havde et vist mildt interesseret udtryk i øjnene, andre var nybegyndere, der så sig om med et lidt forvirret udtryk og undrede sig over, hvad der vel nu skulle ske.

En høj mand, der stod nærmest ved døren, vendte sig om og åbenbarede Algernon Maileys svære skæg og ærlige ansigt. Han gav de to nyankomne hånden.

"En ny prøve, mr. Malone? Nå, det var en pæn skildring, De gav af den sidste. De er stadig en lærling, men De er nået et godt stykke indenfor templets mure. Er De bange, miss Challenger?"

"Ikke når De er til stede, mr. Mailey," svarede hun.

Han lo.

"De må forstå, at en materialisations-seance på sin vis er af stærkere virkning – helt forskellig fra den anden. De vil finde den meget belærende, mr. Malone, især med hensyn til åndefotograferen og den slags. Forresten skulle De se at prøve et åndebillede. Den berømte Hope arbejder oven på."

"Jeg har altid ment, at det var i hvert fald svindel."

"Nej, det er det ikke, det er på sin vis det sikreste middel til at bevise, at fænomenerne er rigtige nok. Jeg har deltaget i det en halv snes gange under den skarpest mulige kontrol. Det kedelige ved det er, at det ikke blot kan benyttes af bedragere, men at det også er en sand fundgrube for ondskabsfulde journalister, der ikke interesserer sig for andet end sensationen. Kender De forresten nogen af de tilstedeværende?"

"Nej."

"Den høje, smukke dame er hertuginden af Rossland. Så er der lord og lady Montnoir, det midaldrende par nær ved kaminen. Det er flinke mennesker, og blandt de få af aristokratiet, der viser alvor og moralsk mod i disse sager. Den snakkesalige dame der er miss Badley, der lever og ånder for

seancer, og som er blevet træt af selskabslivet og som nu higer efter evig nye sensationer – hun kan altid ses og altid høres, men hun duer ikke. Jeg kender ikke de to mænd der. Jeg tror, det er forskere fra universitetet. Den stovte mand med damen i sort er sir James – de mistede begge deres sønner i krigen. Den høje mørke herre er en underlig person ved navn Barclay, der lever som eneboer til daglig og kun kommer ud for en seance."

"Og manden med hornbrillerne?"

"Det er et hovent fæ ved navn Weatherby. Han render rundt og plaprer om frimurerhemmeligheder og taler med ærbødighed om mysterier, hvor der ikke er nogen. Spiritisme med alle dens virkelige hemmeligheder er for ham noget vulgært, eftersom den også bringer trøst til det jævne folk. Men han beskæftiger sig med alskens okkultisme, de gamle og ny skotske riter og baphometiske figurer. Hans profet er Eliphas Levi."

"Det lyder helt lærd," sagde Enid.

"Eller helt absurd," smilede Mailey. "Men her kommer nok et par af vore fælles venner."

Ægteparret Bolsover var ankommet, meget forpustede, men elskværdige som altid. Der er intet, der udjævner klasseforskel som spiritismen, vaskerkonen med mediumistiske evner er jo millionæren, der mangler dem, overlegen. Bolsover og hertuginden hilste på hinanden og den første var lige ved at bede om en invitation til Bolsovers cirkel, da mrs. Ogilvy trådte ind.

"Jeg tror, alle er her nu," sagde hun. "Det er tid at gå ovenpå."

Seanceværelset på første sal var stort og rummeligt med en kreds af magelige lænestole og en divan omgivet med forhæng,

der anvendtes til kabinet. Mediet og hans hustru ventede der. Mr. Linden var en rar og godmodigt udseende mand med brede træk, kraftigt bygget, glatbarberet, med drømmende blå øjne og lyst, let krøllet hår, der rejste sig i en pyramide over hans isse. Han var midaldrende. Hans hustru var yngre, men havde det trætte, skarpe udtryk, som mange kvinder får, der år ud og ind har været husmødre. I hendes lidt kritiske øjne kom der et ømt glimt, når de fæstnede sig på hendes mand. Hendes rolle var at forklare og passe på ham, mens han var i trance.

"De må hellere straks tage plads, helst en dame og en herre skiftevis, hvis det er muligt," sagde mediet. "Læg ikke benene over kors, det bryder strømmen. Hvis der kommer en materialisation, vil jeg bede Dem om ikke at gribe efter den, det kan let skade mig legemligt."

De to universitetsforskere så på hinanden med et meget sigende blik i øjnene; Mailey lagde mærke til det.

"Det er ganske rigtigt," sagde han, "jeg har set to tilfælde af farlige blødninger hos mediet som følge af netop dette."

"Hvorfor?" spurgte Malone.

"Fordi ektoplasmaet, der anvendes, stammer fra mediet selv. Det vender tilbage til ham ligesom et elastisk bånd, man har strammet og så giver slip på. Hvor det vender tilbage gennem huden, får man et sår, hvor det kommer fra slimhinden opstår blødninger."

"Og hvor det ikke kommer fra noget, får man ingenting," sagde universitetsmanden spotsk.

"Jeg skal kort forklare, hvad der sker," sagde mrs. Ogilvy, da de alle havde taget plads. "Mr. Linden sætter sig slet ikke ind i kabinettet. Han sidder udenfor det, og da han tåler rødt lys, vil

De alle være i stand til at konstatere, at han ikke forlader sin plads. Mrs. Linden sidder på den anden side. Hun regulerer og forklarer. Hvis De ønsker det, kan De først undersøge kabinettet. En af Dem vil også gøre os en tjeneste ved af låse døren og stikke nøglen i lommen."

Kabinettet viste sig at være en slags telt af forhæng, der stod lidt ud fra væggen og på en solid platform. De to forskere stampede på brædderne og beså alt nøje, men det hele lod til at være fast og solidt.

"Hvad gavn gør det egentlig?" hviskede Malone til Mailey.

"Det tjener til en slags reservoir for de ektoplasmatiske udsondringer fra mediet. Disse ville ellers udbrede sig over hele værelset."

"Det er dog også blevet anvendt til andet brug," smilede en af universitetsfolkene.

"Det har De ganske ret i," sagde Mailey stoisk. "Jeg er derfor også interesseret i, at der er så god kontrol som vel muligt."

"Nå, men her ser det jo ikke ud til, at der er noget i vejen, når mediet sidder udenfor kabinettet," indrømmede de to.

Mediet anbragte sig på den ene side af det lille telt, hans hustru på den anden. Lyset blev slukket, og en lille rød lampe i loftet var lige tilstrækkelig til, at man klart kunne se omridsene. Efterhånden som ens øjne vænnede sig til belysningen, kunne man også skimte detaljer.

"Mr. Linden vil begynde med nogle clairvoyante meddelelser," sagde mrs. Linden. Hun lignede en bestemt husmoder, som hun sad der med hænderne foldet i skødet, og hendes mine fik Enid til at smile.

Linden, der ikke var i trance, begyndte at give de clairvoyante meddelelser; de var ikke meget værd. Måske var han påvirket af det uensartede selskab; det var i hvert fald den undskyldning, selv gav, da han fandt, at flere af hans beskrivelser ikke blev genkendt. Men Malone blev langt mere chokeret over, at de genkendelser, der fremkom, tydeligvis blev lagt mediet i munden af seancedeltagerne. Det var selvfølgelig tåbeligt, men sænkede ikke desto mindre forventningerne.

"Jeg ser en ung mand med brune og lidt hængende moustacher."

"Oh, kære, kære, er du kommet tilbage?" udbrød miss Badley. "Oh, han har et budskab?"

"Han sender kærlige hilsener og siger, at han intet har glemt."

"Åh, det er netop, som den kære dreng ville have talt! Min første kærlighed," sagde miss Badley forklarende til selskabet. "Han svigter aldrig, men kommer altid. Mr. Linden har bragt ham atter og atter."

"Der er en ung mand i khaki til venstre. Jeg ser et symbol over hans hoved, ligesom et græsk kors."

"Jim – det er visselig Jim!" udbrød lady Smith.

"Ja, han nikker med hovedet."

"Og det græske kors er sandsynligvis en propel," sagde sir James. "Han var flyver."

Malone og Enid følte sig ubehageligt til mode. Også Mailey var betænkelig.

"Dette her duer ikke," hviskede han til Enid. "Vent lidt. Det bliver bedre senere."

Så kom der nogle gode genkendelser, og så en, der mindede om Summerlee. Men Malone havde sine tvivl, om ikke Linden

havde overværet den første seance med mrs. Debbs. Overhovedet syntes han, at mrs. Debbs havde været langt mere tilforladelig end Linden.

"Vent bare!" gentog Mailey.

"Mediet vil nu prøve på at materialisere," sagde mrs. Linden. "Hvis der viser sig en skikkelse, vil jeg bede Dem ikke røre ved den, undtagen der siges til. Victor vil sige til Dem, om De må gøre det eller ej. Victor er mediets kontrol."

Mediet havde sat sig til rette i sin stol og begyndte nu at trække vejret i lange dybe drag. Lidt efter lidt blev de svagere, og han syntes at synke ned i en slags bevidstløshed; hans hoved faldt ned på brystet. Pludselig talte han, men nu var hans stemme langt mere moduleret og kultiveret end før.

"God aften alle!" sagde røsten.

Man mumlede: "God aften, Victor!" rundt om,

"Jeg er bange for, at vibrationerne er ret uharmoniske. Det skeptiske element er til stede, selv om det ikke er dominerende. Men jeg håber på resultater alligevel. Martin Lightfoot gør, hvad han kan."

"Det er en den indianske kontrol," hviskede Mailey.

"Jeg tror, De skulle sætte grammofonen i gang, det ville hjælpe meget. En salme er bedst, men verdslig musik kan også gå an. Gør, hvad De synes bedst, mrs. Ogilvy."

Man hørte nålens svage skratten. Så lød: "*Lead, kindly light*". Seancedeltagerne stemte sagte i. Mrs. Ogilvy satte "*O, God, our help in ages past*" på.

"Det sker ofte, at de selv skifter plade," sagde mrs. Ogilvy. "Men i aften er kraften ikke stærk nok."

"Åh jo," sagde stemmen, "der er kraft nok, mrs. Ogilvy, men vi vil spare den til materialisationerne. Martin siger, at de er ved at blive bygget op."

I dette øjeblik dirrede forhænget foran kabinettet. Det svulmede efterhånden op, som om der blæste en stærk vind bag det. Man følte en luftstrøm, der gik over hele salen, og der blev pludselig koldt.

"Det er helt isnende," sagde Enid og gøs.

"Det er ikke en subjektiv oplevelse, men en reel," svarede Mailey. "Mr. Harry Price har prøvet det med et termometer. Ligeledes professor Crawford."

"Store Gud!" lød med ét en røst. Den kom fra Weatherby, der her fik en prøve på et virkeligt mysterium. Forhænget skiltes ad og en menneskelig skikkelse gled sagte ud. Mediet sås tydeligt på den ene side. Mrs. Linden var sprunget op, og mellem hende og mediet sås den svage mørke figur, der syntes at være rædselsslagen ved sin stilling. Mrs. Linden begyndte at trøste og opmuntre skikkelsen.

"Vær ikke bange, kære. Alt er i orden, der vil ikke ske Dem noget."

"Det er en, der aldrig har været igennem før," forklarede hun henvendt til seancedeltagerne. "Naturligvis er det meget mærkeligt for hende. Akkurat som det ville være, hvis vi blev hensat i hendes verden. Det er godt, kære. De bliver stærkere nu, kan jeg se, det er udmærket!"

Skikkelsen bevægede sig fremad. Alle sad som fortryllede med stive blikke. Miss Badley lo hysterisk. Weatherby var sunket sammen i sin stol og gispede af rædsel. Malone og Enid følte ikke nogen frygt, men var umådeligt nysgerrige. Hvor

vidunderligt at se noget sådant, når man lige kom fra det dagligdags liv udenfor!

Skikkelsen bevægede sig langsomt rundt. Nu var den tæt ved Enid, imellem hende og det røde lys. Når hun bøjede sig, kunne man tydeligt se dens profil. Det var en ældre lille kone med skarpe ansigtstræk.

"Det er Susan!" udbrød mrs. Bolsover. "Oh, Susan, genkender du mig?"

Skikkelsen vendte sig om og nikkede.

"Ja, ja, kæreste, det er din søster Susan," råbte hendes mand, "hun gik altid i sort. Susan, tal til os!"

Skikkelsen rystede på hovedet.

"De taler sjældent første gang, de kommer," sagde mrs. Linden, som var temmelig blasert og forretningsmæssig i modsætning til det øvrige selskab. "Jeg er bange for, at hun ikke holder længe. Åh, nu gik hun! Nu er hun borte!"

Skikkelsen var forsvundet. Hun havde bevæget sig tilbage mod kabinettet, men var forsvundet, inden hun nåede det; det virkede på tilskuerne, som om sank ned i gulvet. Hun var i hvert fald borte.

"Vær så god at sætte grammofonen i gang!" sagde mrs. Linden. Alle drog vejret lettet og lagde sig tilbage i stolene. Grammofonen spillede en ret livlig melodi. Pludselig skiltes forhængene, og en ny skikkelse viste sig.

Det var en ung pige, med langt hår, der hang løst ned ad nakken.

Hun gik frem midt i cirklen, hurtigt og uden at vise nogen usikkerhed.

Mrs. Linden lo tilfreds.

"Nu kommer der noget godt," sagde hun, "det er Lucille."

"God aften, Lucille!" råbte hertuginden. "Jeg traf Dem sidste gang, husker De, da Deres medium kom til Maltraver Towers."

"Ja, lady, jeg husker det. De har en lille dreng, Tommy, ovre hos os her. Nej, nej, han er ikke død! Vi er langt mere levende, end De er. Her er alt lyst og muntert."

Hun talte højt og klart, i et perfekt engelsk.

"Skal jeg vise Dem, hvad vi laver her?" Hun begyndte at danse let og legende, mens hun fløjtede så melodisk som en fugl. "Stakkels Susan kunne ikke gøre sådan noget, Susan er uden øvelse. Lucille har lært at benytte et materialiseret legeme."

"Husker De mig, Lucille?" spurgte Mailey.

"Ja, mr. Mailey. De er så stor, en stor mand med et stort skæg."

For anden gang i sit liv måtte Enid knibe sig selv hårdt for at overbevise sig om, at hun ikke drømte. Var det lysende og livlige væsen, der nu havde sat sig ned midt i cirklen, virkelig en materialisation af ektoplasma, anvendt for øjeblikket af en henfaren sjæl, eller var det kun en illusion, eller var det et bedrag?

Der var disse tre muligheder. En illusion var absurd, siden alle jo så det samme. Var det et bedrag? Dette var helt klart ikke den lille gamle kone. Hun var flere tommer højere og lyshåret, ikke mørk. Kabinettet var nøje undersøgt i forvejen. Altså var det sandt. Men hvis det var sandt, hvilke muligheder åbnede der sig så ikke for menneskeheden! Var det så ikke noget af det største her i verden?

Imens havde Lucille været så normal og opført sig så menneskeligt, at det trykkende i situationen helt var

forsvundet. Pigen besvarede uden tøven alle de spørgsmål, der regnede ned over hende.

"Hvor boede du i levende live, Lucille?"

"Måske jeg hellere må besvare det og spare hendes kraft," indskød mrs. Linden. "Lucille blev født i South Dakota i De forenede Stater, og gik over på den anden side, da hun var fjorten år gammel. Vi har verificeret nogle af hendes udtalelser."

"Er du da glad for, at du er død, Lucille?"

"Glad for min egen skyld, men ked af det for moders."

"Har du set din moder senere?"

"Stakkels moder er som en låset kiste. Lucille kan ikke åbne låget."

"Er du lykkelig?"

"Å ja, vidunderligt."

"Synes du, det er rigtigt, at du kan komme tilbage?"

"Ville Gud tillade det, hvis det ikke var rigtigt? De må være en meget ond mand, når De kan spørge sådan!"

"Hvilken religion tilhørte De?"

"Den romersk-katolske."

"Er det den rigtige religion?"

"Alle religioner er rigtige, hvis de forbedrer én."

"Det er altså lige meget?"

"Det kommer an på, hvad folk *gør* til daglig, ikke hvad de tror."

"Fortæl os mere, Lucille."

"Lucille har ikke mere tid; hvis Lucille bruger for megen kraft, er der intet til de andre. Gud er vidunderlig god ved os, I mennesker på Jorden fatter det slet ikke. Her på Jorden er alt gråt i gråt. Men det er til jeres egen gavn. Det giver jer en

chance for at vinde alt det vidunderlige, der venter på jer. Men det er umuligt at udtrykke med ord, I kan først se Hans vidunderlighed, når I er kommet her over."

"Har du set ham?"

"Set Ham? Kan man se Gud? Nej, nej. Han er rundt om os og i os, men vi ser Ham ikke. Men jeg har set Kristus. Oh, han var vidunderlig! Men nu farvel – farvel!" Hun gled tilbage mod kabinettet og sank hen i skyggerne.

Nu kom der en oplevelse, der tog stærkt på Malone. En lille, mørk, ret bredskuldret kvindeskikkelse kom langsomt frem fra kabinettet. Mrs. Linden opmuntrede hende og gik så over til journalisten.

"Det er Dem, hun søger. De kan godt bryde cirklen og komme her hen."

Malone gik frem og stirrede som lammet på skikkelsen. Der var ikke en fod imellem dem. Han kendte dette brede hoved, denne solide figur! Han nærmede sig endnu mere og næsten rørte ved hende. Han anstrengte sine øjne. Skikkelsens træk var ret udflydende, men formede sig til bestemte linjer, som om en usynlig hånd modellerede ansigtet.

"Mor!" råbte han. "Mor!"

Skikkelsen løftede begge arme ligesom af glæde. Bevægelsen syntes at forstyrre dens ligevægt, og den forsvandt.

"Hun har ikke prøvet det før. Hun kunne ikke tale," sagde mrs. Linden forretningsmæssigt. "Det var Deres moder."

Malone gik tilbage til sin plads, han var halvt bedøvet. Det er først, når disse fænomener berører en selv, at man fatter deres fulde rækkevidde. Hans moder havde ligget ti år i sin grav, og alligevel havde han her set hende lyslevende. Men turde han

sværge på, at det havde været hans moder? Var han moralsk overbevist om det? Ja, han var overbevist! Han var dybt rystet.

Men ny manifestationer gav ham andet at tænke på. En ung mand trådte rask frem fra kabinettet og gik hen til Mailey.

"Hallo, Jock! Kære gamle Jock!" sagde Mailey. "Min nevø," forklarede han selskabet. "Han kommer altid, når jeg er sammen med Linden."

"Kraften bliver svagere," sagde den unge mand. "Jeg kan ikke blive længe, men det er rart at se dig, onkel. Du ved, vi kan se tydeligt i denne belysning, selv om I ikke kan."

"Ja, jeg ved det. Hør, Jock, din moder har fået at vide, at jeg har set dig. Hun siger, at det er forkert, det mener præsten."

"Det ved jeg. Og at jeg skulle være en dæmon. Åh, det er råddent, råddent, råddent, og rådne ting vil falde sammen!" Hans stemme blev brudt af en hulken.

"Du må ikke bebrejde hende det, Jock, hun tror jo på det."

"Nej, nej, jeg bebrejder hende ingenting! Hun vil vide bedre engang med tiden. Den dag kommer snart, hvor sandheden vil komme frem og alle disse ødelæggende kirker vil blive fejet bort fra Jordens overflade med alle deres væmmelige doktriner og karikaturer af Gud."

"Men Jock dog, du bliver snart en virkelig kætter!"

"Kærlighed, onkel! Kærlighed! Det er alt hvad der betyder noget. Det er ligegyldigt, hvad du tror på, hvis du er god og rar og uselvisk som Kristus var det engang!"

"Har du set Kristus?" spurgte en eller anden.

"Endnu ikke. Men det kan nok komme."

"Er han da ikke i Himlen?"

"Der er mange himle. Jeg er i en af de lavere. Men her er vidunderligt."

Enid havde bøjet hoved frem under denne samtale. Hendes øjne var nu blevet vant til lyset og så skarpere end før. Manden, der stod et par skridt fra hende, var ikke menneskelig. Det tvivlede hun ikke om. Der var noget i det sære, gulhvide ansigt, der stod i strid med omgivelserne. Der var også noget mærkværdigt stift i hans bevægelser, som var han i et panser.

"Kære Jock," sagde Mailey, "sig noget til selskabet her. Fortæl dem noget om dit liv."

Skikkelsen så forlegen ud, som en ung mand ville gøre det her på Jorden. "Åh, onkel, jeg kan ikke."

"Men vi vil så gerne høre det!"

"Lær menneskene, hvad døden er," begyndte han. "Gud ønsker, at de skal vide det. Det er grunden til, at vi kommer tilbage. Vi er ikke mere forandrede, end om vi var gået ind i stuen ved siden af. Man tror slet ikke på, at man er død. Jeg blev ikke overbevist om det, før jeg så gamle Sam, som jeg var sikker på var død. Så kom jeg tilbage for at se moder. Men hun –" her brød hans stemme klagende af "- hun ville slet ikke se mig."

"Hun bliver nok fornuftigere," trøstede onklen.

"Lær dem da sandheden! Lær dem det! Det er så langt vigtigere end alt andet! Det er uvidenheden, der er den store fjende. Det –"

Tilskuerne bemærkede en slags glimt i retning af kabinettet. Den unge mand var forsvundet.

"Kraften er opbrugt," sagde Mailey. "Han holdt ud så længe, han kunne. Det gjorde han også, da han skulle dø."

Der opstod en lang pause. Grammofonen begyndte igen. Forhænget bevægedes. Noget kom frem. Mrs. Linden sprang op og viftede det tilbage. Linden stønnede. For første gang bevægede han sig i stolen.

"Hvad er der i vejen, mrs. Linden?"

"Kun halvt formet," svarede hun. "Underansigtet manglede. Jeg tror, det ville have været for kraftigt for visse af de tilstedeværende. Der bliver ikke mere i aften. Der er næsten ikke mere kraft."

Dette viste sig at være tilfældet. Lyset blev tændt. Mediet lå tilbage i stolen, hans ansigt var kridhvidt, hans pande drev af sved. Hans hustru badede hans ansigt med vand fra et glas. Selskabet delte sig i smågrupper, der diskuterede det, de havde set.

"Var det ikke spændende?" udbrød miss Badley. "Men det var en skam, at vi ikke fik det halvt materialiserede ansigt at se."

"Tak, jeg har set mere end nok," sagde den opblæste mystiker, der havde fået rystet al opblæstheden ud af sig. "Jeg tilstår, det har taget lidt på mine nerver."

Mr. Atkinson passiarede med akademikerne.

"Nå, hvad synes De?" spurgte han.

"Jeg har set det bedre lavet hos Maskelyne," svarede den ene.

"Nej, hør nu, Scott!" sagde den anden. "Det har du ikke ret til at sige. Du indrømmede selv, at der ikke var noget i vejen med kabinettet."

"Jo, men Maskelyne, der præsterer det samme, har ligeledes et fejlfrit kabinet!"

"Ja, men det er hans eget. Dette her er ikke Lindens, han har ikke noget maskineri skjult som Maskelyne."

"Folk vil bedrages," sagde den vantro Scott. "Jeg vil i hvert fald foreløbig reservere mig min dom." Han gik bort med et skuldertræk, mens hans kollega, der øjensynlig var mere betaget af fænomenerne, stadig blev ved at diskutere med ham.

"Hørte I det?" spurgte Atkinson. "Disse psykiske undersøgere har ofte en forudfattet mening. De kan som følge deraf ikke tage imod erfaringer. Jeg er bange for, at når menneskeheden marcherer frem mod et nyt rige, vil disse brave herrer danne en beklagelig bagtrop."

"Nej, nej," sagde Mailey leende. "Biskopperne er bestemte til at danne bagtrop. Jeg kan se dem marchere afsted i en kompakt masse, med deres præstekjoler og blonder – de sidste i verden til at fatte den åndelige sandhed."

"Nej, hør nu," sagde Enid, "det er for groft. De er da alle sammen udmærkede mennesker."

"Selvfølgelig er de det. Det er et fysisk fænomen. De er alle sammen ældre mænd, og ældre mænds hjerne forstener og kan ikke optage nye indtryk. Det er ikke deres skyld, men ikke desto mindre et faktum. – De er meget stille, Malone?" Men Malone tænkte på en lille bred, mørk skikkelse, der havde løftet sine hænder af glæde, da han talte til den. Det var med dette billede i sit sind, at han gik ud af det værelse, hvor han havde oplevet så mærkelige ting, og ud på gaden.

6. Vi viser læseren en virkelig forbryder og hans virksomhed

Vi vil nu forlade det lille selskab, vi har benyttet ved vor første udforskning af disse grå og udflydende, men umådelig vigtige områder indenfor menneskets tanke- og erfaringsverden. Fra undersøgerne vil vi nu vende os mod de undersøgte. Kom med, kære læser, og vi vil besøge mr. Linden i hans hjem, og se nærmere på, hvordan et professionelt mediums liv former sig.

For at komme til hans hjem, vil vi bevæge os ad den stærkt trafikerede Tottenham Court Road, hvor de store møbelmagasiner ligger på begge sider, og dreje ind ad en smal gade med kedelige huse, der fører østpå i retning af British Museum. Det er Tullis Street, og vi skal finde nummer 40. Her er det, et hus blandt mange i rækken, fladt, farveløst og almindeligt, med et par trin og tilhørende gelænder, der fører op til en falmet dør, og ét vindue mod gaden, hvorigennem man kan se en stor Bibel med forgyldninger ligge på et rundt bord til betryggelse af den frygtsomme besøgende. Med fantasiens hovednøgle åbner vi døren, går gennem en mørk gang og op ad en smal trappe. Klokken er næsten ti om formiddagen, og dog er det i hans soveværelse, at vi må søge den berømte mirakelmager. Det skyldes, som vi jo ved, at han aftenen i forvejen har haft en udmattende seance, og at han derfor må genopbygge sin styrke om morgenen.

I det øjeblik, vi kommer ind på vort upassende, men usynlige besøg, ser vi ham sidde op, støttet af flere puder, med en morgenmadsbakke i skødet. Dette syn ville sikkert have moret dem, der har bedt sammen med ham i spiritismens templer

eller overværet en af de seancer, hvor han demonstrerer sin moderne udgave af Helligåndens gave. Han så sygeligt bleg ud i det grå morgenlys, og det krøllede hår hævede sig som en pyramide over hans brede, intellektuelt udseende pande. Hans natskjortes åbne flip afslørede en bred tyrenakke, og hans kraftige bryst og brede skuldre viste, at han var en mand af betydelig fysisk styrke. Han indtog sin morgenmad med stor iver, mens han talte med sin lille, mørkøjede kone, som sad på sengekanten.

"Og du mener, det var et godt møde, Mary?"

"Så nogenlunde, Tom. Der var de to forskere, der sad og kørte rundt med fødderne og generede alle de andre. Tror du, dem i Bibelen ville have kunnet lave deres mirakler, hvis der havde været den slags folk til stede?"

"Var hertuginden fornøjet?"

"Ja, jeg tror hun var meget glad. Også mr. Atkinson, lægen. Der var også en ny mand, Malone – en journalist. Og lord og lady Montnoir fik deres beviser, ligesom sir James Smith og mr. Mailey."

"Jeg var nu ikke så glad for clairvoyancen," sagde mediet. "De tåber blev ved med at indgive mig alle mulige ting. 'Det er ganske sikkert onkel Sam' og så videre. Det gør det hele så utydeligt."

"Ja, og så tror de, at de hjælper! Ja, med at forvirre dig og bedrage sig selv. Jeg kender deres slags."

"Men jeg gik nydeligt i trance, og jeg er glad for, at der kom nogle gode materialisationer. Men det tog meget på mig. Jeg føler mig som en klud her til morgen."

"De udnytter dig alt for hårdt, kæreste. Jeg vil tage dig med til Margate, så du kan rekreere dig."

"Nå ja, måske kan vi tage en uge til påske. Det ville være dejligt. Jeg har ikke noget imod læsninger og clairvoyance, men materialisationerne tager på mig. Jeg er dog trods alt ikke så dårlig som Hallows. Man siger, han falder om på gulvet og ligger bleg og gispende efter en forestilling."

"Ja," udbrød kvinden bittert. "Og så kommer de løbende med whisky til ham, og gør ham afhængig af flasken og så har vi snart endnu et tilfælde af et fordrukkent medium. Jeg kender det. Hold dig fra den slags, Tom!"

"Ja, i vor branche skal man holde sig til sodavand. Og hvis man også kunne nøjes med grøntsager, ville det være endnu bedre, men jeg kan ikke præke den lære, når jeg selv spiser skinke og æg med største fornøjelse. Men du godeste, Mary, klokken er over ti, og der kommer en hel stribe af dem her til formiddag. Jeg skal lave en del i dag."

"Du giver det væk, så såre du har fået det, Tom."

"Nå ja, der kommer en del svære tilfælde til mig. Så længe vi har det daglige udkomme, hvad mere kan vi så forlange? De skal nok passe på os."

"De har dog ellers svigtet så mange andre stakkels medier, der gjorde det godt i deres tid."

"Det er de riges skyld, ikke spiritisterne," sagde Tom Linden arrigt. "Det får mig til at se rødt, når jeg tænker på disse folk, lady Dit og grevinde Dat. De taler så meget om, hvilken trøst det har givet dem, og så lader de dem, der gav dem trøsten, sidde og rådne op i fattighuset. Stakkels gamle Tweedy og Soames og alle de andre, der lever af deres lille pension, og så

avisernes skriverier om alle de penge, medierne tjener, når en eller anden forbandet tryllekunstner får mere end os andre tilsammen ved hjælp af svindel og tonstunge maskiner."

"Du skal ikke være bekymret, kæreste," udbrød mediets hustru, idet hun lagde sin magre hånd kærtegnende på hans filtrede manke. "Det jævner sig alt sammen med tiden, og alle kommer til at betale prisen for, hvad de har gjort."

Linden lo højt. "Det er mine walisiske aner, der kommer frem, når jeg sådan bruser op. Lad bare tryllekunstnerne tage deres beskidte mammon og de rige holde deres punge lukkede. Gud ved, hvad de tror, penge er til for. Betale arveafgifter er så nogenlunde, hvad de bruger dem til. Hvis jeg havde deres penge ..."

Der lød en banken på døren.

"Undskyld, sir, Deres broder Silas er kommet." De to så på hinanden med et vist ærgerligt udtryk.

"Mere ballade," sagde mrs. Linden bedrøvet.

Linden trak på skuldrene. "Udmærket, Susan!" råbte han. "Sig til ham, jeg kommer ned. Nå, kære, hold ham lidt hen. Jeg er klar om et kvarters tid."

På mindre tid end han havde spået, var han nede i stuen ud til gaden – hans kontor – hvor hans kone tilsyneladende havde et vist besvær med at holde en høflig konversation gående med deres gæst. Han var en stor, tung mand, ikke så ganske ulig sin ældre broder, men hele mediets imødekommende buttethed var hos ham blevet til ren og skær brutalitet. Han havde den samme bunke af krøllet hår på hovedet, men han var glatbarberet og havde en kraftig, fremstående kæbe. Han sad ved vinduet med sine vældige, fregnede hænder støttet på knæene. De var en

væsentlig del af mr. Silas Linden, disse hænder, for han havde været professionel bokser, og blev engang regnet for at være en af Englands bedste welterweight boksere. Som man tydeligt kunne se af hans plettede jakkesæt og slidte støvler, var det blevet dårligere tider for ham. Af denne årsag prøvede han jævnligt at nasse på sin broder.

"G'morgen, Tom," sagde han med grødet stemme. Og da konen forlod stuen: "Du har vel ikke en lille dram? Mit hoved værker her til morgen. Jeg traf nogle af mine gamle venner nede i 'Admiral Vernon' i aftes. En regulær genforening – nogle af dem havde jeg ikke set, siden jeg sidst var i ringen."

"Beklager, Silas," sagde mediet og satte sig bag sit skrivebord. "Jeg har ikke den slags i huset."

"Nå, du har da ellers 'spiritus' nok her – bare ikke af den rigtige slags," sagde Silas. "Nå, men lidt skillinger ville også være fint."

Tom Linden tog en pundseddel op af skrivebordsskuffen.

"Værsgo, Silas. Så længe jeg har noget, deler jeg med dig. Men du fik to pund i sidste uge. Er de væk?"

"Væk! Ja, det skulle jeg da mene!" Han puttede sedlen i lommen. "Hør, Tom, jeg vil tale alvorligt med dig, mand til mand."

"Ja, Silas, hvad er det så?"

"Kan du se dette her!" Han pegede på en knude på den ene hånd. "Det er en knogle! Kan du se? Det bliver aldrig godt igen. Det kom, da jeg slog Curly Jenkins ud i tredje runde i N.S.C. Jeg blev selv slået ud for altid ved den lejlighed. Jeg kan lave lidt opvisning og den slags, men aldrig rigtig boksning. Min højre er ødelagt."

"Det er en kedelig ting, Silas."

"Forbandet kedelig! Men det får ikke hjælpe. Jeg må finde noget at leve af, og jeg vil vide, hvordan man gør. Et gammelt ringvrag som mig har ikke så nemt ved at finde noget. Det jeg vil vide, Tom, er, – hvorfor skulle jeg ikke også kunne blive et medium?"

"Et medium?"

"Hvorfor pokker glor du sådan på mig? Hvis det er godt nok til dig, er det vel også godt nok til mig."

"Men du er ikke noget medium."

"Åh, la' vær'! Det kan du gemme til aviserne. Det ligger i familien, og sådan bare mellem os, hvordan gør du?"

"Jeg 'gør' det ikke. Jeg gør ingenting."

"Og får dine fire-fem spir om ugen for det. Det er en fin historie. Men du kan ikke narre mig. Tom, jeg er ikke en af dem, der betaler dig en af de fede for en time i mørke. Vi er da venner, ikke? Hvordan gør du det?"

"Gør hvad?"

"Jo, bankeriet, for eksempel. Jeg har set dig sidde der ved dit skrivebord, og når der så er et spørgsmål, så banker det ovre i reolen som svar. Det er fandens smart – virker hver gang. Altså, hvordan gør du?"

"Jeg siger dig, jeg gør ingenting. Det er noget udenfor mig."

"For pokker! Du kan sige det til mig. Min mund er lukket. Jeg ville være ved muffen resten af livet, hvis jeg kunne komme afsted med det."

For anden gang denne morgen tog mediets walisiske aner over.

"Du er en uforskammet blasfemisk bandit, Silas Linden. Det er folk som dig, der giver vores bevægelse et dårligt ry. Du burde kende mig bedre end at kunne tro, jeg var en svindler. Ud af mit hus, utaknemmelige møgdyr!"

"Pas på hvad du siger," snerrede skurken.

"Ud med dig, eller jeg skal sparke dig ud, broder eller ej."

Silas knyttede sine vældige næver og så truende ud et øjeblik. Så blødgjorde tanken om mulige fremtidige tjenester ham.

"Nå, nå, sådan var det ikke ment," brummede han, idet han rejste sig og gik hen mod døren. "Jeg tænker, jeg kan forsøge mig uden din hjælp." Hans ærgrelse overvandt dog hans fornuft, idet han nåede døren. "Din forbandede, salmesyngende, hykleriske fidusmager. Jeg skal nok få ram på dig."

Den tunge dør smækkede i bag ham.

Mrs. Linden styrtede ind til sin mand.

"Den store slyngel!" råbte hun. "Jeg hørte ham. Hvad ville han?"

"Fortælle ham, hvordan man bliver et medium. Han tror, det er en eller anden form for tryllekunst, jeg kunne lære ham."

"Fjols! Nå, men han vil næppe turde vise sit fjæs her igen."

"Åh, mon dog ikke?"

"Hvis han gør, skal jeg give ham. At genere dig på den måde! Du ryster jo over det hele!"

"Jeg var nok ikke noget medium, hvis jeg ikke var så følsom. Der er dem, der siger, vi er en slags digtere i en højere grad. Men det er ikke så godt, når jeg lige straks skal arbejde."

"Jeg vil hjælpe dig."

Hun lagde sine små, udslidte hænder på hans høje pande og holdt dem der en tid i tavshed.

"Det var bedre!" sagde han så. "Godt gjort, Mary. Jeg vil gå ud i køkkenet og ryge mig en cigaret. Så er jeg nok helt over det."

"Nej, der er kommet én." Hun så ud ad vinduet. "Er du i stand til at tage imod hende? Det er en kvinde."

"Ja, ja. Jeg er klar nu. Vis hende ind."

Et øjeblik efter kom en kvinde ind, en bleg, tragisk skikkelse, hvis fremtoning fortalte hendes historie. Linden gav hende tegn til at sætte sig i en stol lidt væk fra lyset. Så kiggede han i sine papirer.

"De er mrs. Blount, ikke sandt? De har en aftale?"

"Ja ... jeg ville gerne spørge ..."

"Vær så venlig ikke at stille mig nogen spørgsmål. Det forvirrer mig."

Han så på hende med det stirrende blik hos et medie – dette blik, som ser rundt om og gennem en genstand frem for på den.

"De har gjort klogt i at komme, meget klogt. Der er en ved Deres side, som har et budskab, der ikke kan vente. Jeg får et navn ... Francis ... ja, Francis."

Kvinden slog hænderne sammen.

"Ja, ja, det er navnet."

"En mørk mand, meget trist, meget alvorlig ... åh, meget alvorlig. Han vil tale. Han *skal* tale! Det er vigtigt. Han siger 'klokkeblomst'. Hvad er klokkeblomst?"

"Det kaldte han mig. Åh, Frank, Frank, tal til mig! Tal!"

"Han taler. Hans hånd ligger på Deres hoved. 'Klokkeblomst' siger han, 'hvis du gør det, du har tænkt på, vil det skabe en

afgrund, som det vil tage mange år at komme over.' Siger det Dem noget?"

Hun sprang op fra stolen. "Det betyder alt. Åh, mr. Linden, det var min sidste mulighed. Hvis det var slået fejl ... hvis jeg opdagede, at jeg virkelig havde mistet ham, ville jeg følge efter ham og finde ham. Jeg havde tænkt mig at tage gift endnu i aften."

"Gud ske lov jeg har reddet Dem. Det er en forfærdelig ting at begå selvmord. Det bryder naturens lov, og det kan man ikke uden at blive straffet for det. Jeg er glad for, at han har kunnet redde Dem. Men han har mere at sige dem. Hans budskab er, 'Hvis du vil leve og gøre din pligt, vil jeg være ved din side altid, langt tættere end jeg var i levende live. Min ånd vil omgive dig og beskytte både dig og de tre små.'"

Hvilken forunderlig forandring! Den blege, udslidte kvinde, der var kommet ind, stod nu med blussende kinder og smilede. Ganske vist stod tårerne hende ud af øjnene, men det var glædestårer. Hun klappede i hænderne, hun gjorde små, ufrivillige bevægelser, som om hun ville danse.

"Han er ikke død! Han er ikke død! Hvordan kan han være død, hvis han kan tale til mig og være nærmere ved mig end nogensinde? Åh, det er vidunderligt! Oh, mr. Linden, hvad kan jeg gøre for Dem? De har reddet mig for en skændig død! De har gengivet mig min mand! Oh, hvilke guddommelige kræfter har De ikke!"

Mediet var en følsom mand, og nu var det hans tur til mærke tårerne trille ned ad kinderne.

"Min kære frue, sig ikke mere. Det er ikke mig. Jeg gør intet. De kan takke Gud, som i sin nåde tillader nogle af sine dødelige

at fremkalde en ånd eller videregive et budskab. Nå, men mit honorar er en guinea, hvis De har råd. Kom tilbage til mig, hvis De en anden gang skulle være i vanskeligheder."

"Jeg er tilfreds," udbrød hun og tørrede sine øjne, "med at afvente Guds vilje og gøre min pligt her i verden indtil Han beslutter, at vi atter skal mødes."

Enken forlod huset i den syvende himmel. Tom Linden følte også, at den sky, hans broders besøg havde efterladt sig, var blevet spredt ved denne glædelige hændelse, for der er ingen glæde så stor som at gøre andre en glæde og se de gode resultater af ens egne evner. Han havde imidlertid næppe sat sig ned, før endnu en klient blev vist ind. Denne gang var det en velklædt, kjoleklædt herre, med det travle udseende hos en, for hvem hvert minut er værdifuldt.

"Mr. Linden, formoder jeg? Jeg har hørt om Deres evner, min herre. Man fortæller mig, at De blot ved at holde en genstand kan komme på sporet af, hvem den har tilhørt."

"Det hænder. Det er ikke noget jeg selv bestemmer."

"Jeg ville gerne prøve Dem. Jeg har et brev, jeg modtog her til morgen. Ville De prøve Deres kræfter på det?"

Mediet tog det sammenfoldede brev, og idet han lænede sig tilbage i stolen, trykkede han det mod panden. Han sad med lukkede øjne et minut eller mere. Så gav han den anden brevet tilbage.

"Jeg kan ikke lide det," sagde han. "Jeg får en fornemmelse af noget ondt. Jeg ser en mand, klædt helt i hvidt. Han har et mørkt ansigt. Han sidder og skriver ved et bord af bambus. Jeg føler en stærk varme. Brevet må være kommet fra troperne."

"Ja, fra Mellemamerika."

"Jeg kan ikke sige Dem mere."

"Er ånderne da så begrænsede? Jeg troede, de vidste alt."

"De ved ikke alt. Deres kræfter og viden er lige så begrænset som vor. Men dette er ikke et anliggende for åndeverdenen. Det, jeg netop anvendte, var psykometri, hvilket – så vidt man da ved – er en egenskab ved den menneskelige sjæl."

"Nuvel, så langt det rækker, har De haft ret. Denne mand, der skriver til mig, vil have mig til at sætte penge i en halvpart af et oliefelt. Skal jeg gøre det?"

Tom Linden rystede på hovedet.

"Disse kræfter er givet nogle af os, til trøst for menneskeheden og et bevis for udødelighed. De er ikke beregnet til at udnytte på den måde. Det fører altid vanskeligheder med sig, hvis man gør det, både for mediet og klienten. Jeg vil ikke gå ind sagen."

"Penge betyder intet," sagde manden, idet han trak en tegnebog op af inderlommen.

"Nej, sir. Jeg skal ikke have noget. Jeg er fattig, men jeg har aldrig misbrugt min gave."

"Så er det en ussel gave!" sagde klienten, idet han rejste sig fra stolen. "Jeg kan få alt muligt andet fra præsterne som er autoriserede, men intet fra Dem, som ikke er det. Der har De Deres guinea, men jeg har ikke fået noget for den."

"Jeg er ked af det, sir, men jeg kan ikke bryde reglerne. Der står en dame ved siden af Dem – ved Deres venstre skulder – en ældre dame ..."

"Bah!" sagde financieren, idet han vendte sig mod døren.

"Hun har en guldbroche med et smaragdkors på brystet."

Manden standsede, vendte sig om og stirrede på Tom.

"Hvor har De det fra?"

"Jeg ser det for mig, lige i dette øjeblik."

"For pokker, mand, sådan en havde min moder altid på! Vil De fortælle mig, at De kan se hende?"

"Nej, nu er hun væk igen."

"Hvordan så hun ud? Hvad gjorde hun?"

"Hun var Deres moder. Det sagde hun. Hun græd."

"Græd? Min moder! Men hun er i Himlen, hvis der overhovedet er retfærdighed til. Man græder ikke i Himlen!"

"Ikke i den Himmel, man forestiller sig, nej. Men de gør det i den virkelige Himmel. Det er os, der får dem til det. Hun havde et budskab."

"Lad mig høre det!"

"Budskabet var: 'Åh, Jack! Jack! Du driver stadig længere og længere bort fra mig!'"

Manden gjorde en foragtelig gestus.

"Jeg var et forbandet fjols, da jeg gav Dem mit navn, dengang jeg lavede denne aftale med Dem. De har foretaget undersøgelser. Men jeg falder ikke for Deres numre. Jeg har fået nok – mere end nok!"

For anden gang den formiddag blev døren smækket i af en vred besøgende.

"Han brød sig ikke om budskabet," forklarede Linden sin kone. "Det var hans stakkels moder. Hun er bekymret for ham. Herregud! Hvis folk blot vidste disse ting, ville det gøre dem så meget bedre end alskens ceremonier og omstændeligheder."

"Nå, Tom, det er jo ikke din skyld, hvis de ikke gør det," svarede hans kone. "Der er to kvinder derude, der venter på at

komme ind. De har ikke nogen aftale, men de lader til at være i store vanskeligheder."

"Jeg har hovedpine. Jeg er ikke rigtig kommet mig fra i går. Silas og jeg er ens, hvad det angår. En nats arbejde slår igen næste morgen. Jeg tager de to, og så ikke flere, for jeg vil ikke sende flere afsted med sørgelige budskaber, hvis jeg kan blive fri."

De to kvinder blev vist ind, begge så strenge og spartanske ud og var klædt i sort, en ene var en alvorlig person på omkring halvtreds, den anden omkring halvt så gammel.

"Jeg har hørt, at Deres honorar er en guinea," sagde den ældste og lagde denne sum på bordet.

"For dem, der har råd til det," svarede Linden.

I virkeligheden gik pengene ofte den modsatte vej.

"Åh ja, jeg har råd til det," sagde kvinden. "Jeg er i store vanskeligheder, og man har sagt mig, at De måske kunne hjælpe mig."

"Hvis jeg kan. Det er det, jeg er her for."

"Jeg mistede min stakkels mand i krigen – han blev dræbt ved Ypres. Kan jeg komme i kontakt med ham?"

"Jeg får ikke noget indtryk – De synes ikke at have noget med Dem? Jeg er ked af det, men man kan fremtvinge disse ting. Jeg får navnet Edmund. Var det hans navn?"

"Nej."

"Albert?"

"Nej."

"Jeg er ked af det, men det virker så forvirrende – bølgerne krydser hinanden. Jeg får en mængde blandede meddelelser – ligesom krydsede telegraftråde."

"Vil navnet Pedro være Dem til nogen hjælp?"

"Pedro! Pedro! Nej, jeg får intet. Var Pedro en ældre mand?"

"Nej, ikke ældre."

"Jeg modtager ingenting."

"Det var egentlig om min datter, jeg ville høre noget. Min mand ville have bedt mig om det. Hun er forlovet med en ung mand, en telefonmontør, men der er et par ting, der taler mod det. Jeg vil gerne vide, hvad jeg skal gøre."

"Hjælp os," sagde den unge kvinde, og stirrede på mediet.

"Jeg ville gerne, hvis det mig muligt. Elsker De denne mand?"

"Åh ja, han er god nok."

"Nuvel, hvis De ikke føler andet og mere for ham, så ville jeg da lade ham være i fred. Der kommer ikke andet end ulykker af sådan et ægteskab."

"De ser altså en ulykkelig fremtid for hende?"

"Jeg ser, at der er mulighed for det, ja. Hun bør være forsigtig."

"Ser De andre?"

"Alle, både mænd og kvinder, møder deres mage et eller andet sted engang."

"Så hun vil finde en ægtemand?"

"Det vil hun bestemt."

"Vil jeg få nogen børn?" spurgte pigen.

"Det kan jeg ikke sige."

"Og penge – får hun penge? Vi er ikke så rige, mr. Linden, og vi ville gerne ..."

I dette øjeblik indtraf der en højst overraskende afbrydelse. Døren fløj op, og den lille mrs. Linden ilede ind i værelset, bleg og med flammende blik.

"Det er politifolk, Tom. Jeg er netop blevet advaret om dem. Ud af mit hus, I to lede hyklere! Sikken et fjols jeg var! Ikke straks at se, hvad I var for nogen." De to kvinder havde rejst sig.

"Ja, De kommer for sent, mrs. Linden," sagde den ældste. "Pengene er modtaget."

"Tag dem tilbage! De ligger på bordet."

"Nej, nej, det er betalt. Vi er blevet spået. De vil høre nærmere, mr. Linden."

"Svindlere! I snakker om svindel, når det er jer, der er svindlerne! Han ville aldrig have modtaget jeg, hvis han ikke havde fået medlidenhed med jer."

"Det nytter ikke noget at skælde ud på os," sagde kvinden. "Vi gør vor pligt, og vi har ikke lavet lovene. Så længe loven er som den er, må vi sørge for, at den bliver overholdt. Vi må rapportere sagen til hovedkvarteret."

Tom Linden virkede, som om han var lammet ved dette slag, men da politikvinderne var forsvundet, lagde han armen om livet på sin kone og trøstede hende efter bedste evne.

"Maskinskriversken på politistationen sendte en advarsel," sagde hun. "Åh, Tom, det er anden gang! Det betyder fængsel og tugthus for dig."

"Men kæreste, så længe vi selv ved, at vi ikke har gjort noget galt, og kun udfører Guds værk efter ringe evne, må vi tage det, som det kommer."

"Men hvor var *de*? Hvordan kunne de svigte dig sådan? Hvor var din vejleder."

"Ja, Victor," sagde Tom Linden og rystede på hovedet, "hvor var du? Jeg har en høne at plukke med dig. Du ved nok, kæreste," tilføjede han, "ligesom en læge ikke kan kurere sig

selv, er et medium lige så hjælpeløst, når det drejer sig om hans egne forhold. Sådan er det. Og dog – jeg burde have vidst det. Jeg famlede i mørket. Jeg havde ingen som helst inspiration. Det var blot en tåbelig medlidenhed og sympati, der fik mig til at fortsætte, selv om jeg ikke havde noget virkeligt budskab. Nå, kære Mary, vi vil tage, hvad der kommer med løftet pande. Måske har de ikke nok til at stille en sag på benene, eller måske er deres overordnede ikke så uvidende som dem. Vi må håbe på det bedste."

Trods hans tapre ord skælvede mediet dog stadig efter chokket. Hans kone havde lagt hænderne på hans pande og søgte at gøre ham rolig, da Susan, tjenestepigen, som ikke vidste noget om, hvad der var sket, indlod endnu en besøgende. Det var ingen anden en Edward Malone.

"Han kan ikke tage imod Dem," sagde mrs. Linden, "han er syg. Han tager ikke mod nogen i formiddag."

Men Linden havde genkendt sin gæst.

"Det er mr. Malone, kære, fra *The Daily Gazette*. Han var med i går aftes. Det var en god seance, ikke sandt?"

"Vidunderlig!" sagde Malone. "Men hvad er der galt?"

De fortalte begge to om deres sorger.

"Hvilken beskidt affære!" udbrød Malone med afsky i stemmen.

"Jeg er sikker på, at almenheden ikke ved noget om, hvordan denne lov bliver håndhævet, ellers ville der blive oprør. Denne *agent-provocateur*-metode ligger fjernt fra ånden i britisk ret. Men under alle omstændigheder er De jo et virkeligt medium, Linden. Loven blev til for at ramme de falske."

"Der findes ikke 'virkelige medier' i britisk lovgivning," sagde Linden fortrydeligt. "Jo mere virkelig man er, jo større er forbrydelsen. Hvis man er et medie, og tager mod penge, er man strafskyldig. Men hvordan kan et medium leve uden at tage mod penge? Det er er et helt arbejde, og det kræver en mands fulde styrke. Man kan ikke være tømrer om dagen og et førsteklasses medium om aftenen."

"Hvilken tåbelig lov! Det er jo, som om den med forsæt skal modvirke ethvert fysisk bevist på åndelige kræfter."

"Ja, det er netop, hvad det går ud på. Hvis Djævelen lavede en lov, ville den være netop sådan. Det skal forestille at være til beskyttelse af samfundet, og dog er der intet medlem af samfundet, der til dato har klaget over noget. Enhver sag er en politifælde. Men politiet ved lige så godt som De og jeg, at der er en clairvoyant eller en spåkone med ved hver eneste kirkebasar."

"Det virker uhyrligt. Hvad kommer der så til at ske nu?"

"Ja, jeg vil tro, der kommer en stævning. Og så en retssag. Til sidst en bøde eller måske fængsel. Det er anden gang, skal jeg sige Dem."

"Nuvel, Deres venner vil vidne til Deres fordel, og vi finder en god mand til at forsvare Dem."

Linden trak på skuldrene.

"Man ved aldrig, hvem der er ens venner. De forsvinder som vand mellem fingrene, når det kommer til stykket."

"Nå, jeg vil nu ikke forsvinde," sagde Malone hjerteligt. "Hold mig underrettet om, hvad der sker. Men jeg kom, fordi jeg ville spørge Dem om noget."

"Jeg er ked af det, men jeg er virkelig ikke i stand til ..." Linden rakte sin skælvende hånd frem.

"Nej, nej, ikke noget psykisk. Jeg ville ganske enkelt spørge Dem, om tilstedeværelsen af en person, der var meget skeptisk ville standse alle fænomener?"

"Ikke nødvendigvis. Men selvfølgelig gør det alting mere besværligt. Hvis de holder sig tavse og rolige, kan vi godt få resultater. Men de ved ingenting, bryder alle love, og ødelægger deres egne seancer. Der var for eksempel gamle doktor Sherbank forleden. Da det begyndte at banke på bordet, sprang han op, lagde sin hånd på væggen og råbte: 'Nå, slå så på min håndflade inden fem sekunder.' Da det ikke skete, erklærede han, at det hele var fup og trampede ud fra stuen. De vil ikke anerkende, at der er visse faste love for dette som for alt andet."

"Jeg må jo så indrømme, at den mand, jeg tænker på, nok kunne være lige så urimelig. Det er den store professor Challenger."

"Åh, ja, jeg har hørt, at han er et svært tilfælde."

"Ville De tilstå ham en seance?"

"Ja, hvis De ønsker det."

"Han vil ikke komme til Deres hus, eller til noget andet sted, De måtte udpege. Han forestiller sig alle mulige snore og anordninger. De kunne blive nødt til at komme ned til hans sommerhus."

"Det ville jeg heller ikke nægte, hvis det kunne omvende ham."

"Og hvornår?"

"Jag kan intet gøre, før denne rædsomme affære er ovre. Det kommer til at tage en måned eller to."

"Nå, jeg vil holde mig i forbindelse med Dem indtil da. Når alt er roligt igen, vil vi lægge vore planer og se om vi kan forelægge ham fakta på samme måde som de er blevet forelagt mig. Indtil da, lad mig da udtrykke min dybeste sympati. Vi vil samle Deres venner, og alt, hvad der kan gøres, vil blive gjort."

7. Forbryderen får, hvad britisk lov mener, han har godt af

Før vi fortsætter videre med vor helt og heltindes psykiske eventyr, skal vi se, hvad den britiske lov gør med denne onde mand, mr. Tom Linden.

De to politikvinder vendte tilbage til stationen ved Bardsley Square i triumf, hvor inspektør Murphy, som havde sendt dem ud, ventede på deres rapport. Murphy var en gemytligt udseende, rødmosset mand med en sort moustache, og havde en munter, faderlig attitude over for kvinder, der hverken fandt sin berettigelse i hans alder eller mandighed. Han sad bag sit skrivebord, med alle sine papirer spredt ud foran sig.

"Nå, piger," sagde han, idet de to kvinder kom ind, "noget held?"

"Jeg tror den er god nok, mr. Murphy," sagde den ældste af dem. "Vi har de beviser, De ønskede."

Inspektøren tog en liste med spørgsmål op fra bordet.

"I kørte det på den måde, jeg foreslog?" spurgte han.

"Ja. Jeg fortalte, at min mand var blevet dræbt ved Ypres."

"Hvad gjorde han så?"

"Ja, han virkede, som om han var ked af det på mine vegne."

"Det er naturligvis en del af spillet. Han vil være ked af det på sine egne vegne, før vi er færdige med ham. Han sagde ikke: 'De er ugift og har aldrig været andet?'"

"Nej."

"Nå, det var et-nul mod hans ånder, ikke sandt? Det skulle nok kunne imponere i retten. Hvad mere?"

"Han følte sig for med forskellige navne. De var forkerte alle sammen."

"Glimrende!"

"Han troede mig, da jeg sagde, at miss Bellinger her er min datter."

"Igen glimrende! Forsøgte I med Pedro-nummeret?"

"Ja, han overvejede navnet, men jeg fik intet."

"Åh, det var en skam. Men han vidste dog ikke, at Pedro er Deres schæferhund. Han overvejede navnet. Det er godt nok. Bare få nævningene til at le, så har man en dom. Nå, og hvad så med spådomme? Gjorde I det, jeg foreslog?"

"Ja, jeg spurgte ham om Amys unge mand. Han gav os ikke meget."

"Lumske karl! Han ved, hvad han laver."

"Men han sagde, at hun ville blive ulykkelig, hvis hun giftede sig med ham."

"Nå, gjorde han det, hvad? Nuvel, hvis vi breder det lidt ud, tror jeg vi har, hvad vi skal bruge. Sæt Dem nu ned og skriv Deres rapport, mens De har det hele frisk i hukommelsen. Så kan vi gennemgå det sammen og se, hvordan vi bedst kan sætte det op. Amy må også skrive en."

"Udmærket, mr. Murphy."

"Derefter vil vi skaffe os en arrestordre. Det hele kommer an på, hvilken dommer det kommer for. Mr. Dalleret lod et medie slippe i forrige måned. Ham vil vi ikke have. Og mr. Lancing mænger sig med disse mennesker. Mr. Melrose er en arg skeptiker. Vi kan regne med ham, og sørge for, at anholdelsen sker på det rigtige tidspunkt. Så vil det aldrig slå fejl, at vi får vores dom."

"Kunne man ikke få nogle almindelige borgere til at medvirke?"

Inspektøren lo.

"Vi formodes at beskytte samfundet, men mellem os sagt er der aldrig nogen af dem, der har bedt om at blive beskyttet. Der er ingen klager. Derfor er det vores opgave at håndhæve loven, som vi bedst kan. Så længe loven er der, skal vi håndhæve den. Nå, farvel, piger! Lad mig få jeres rapport ved firetiden."

"Vi får vel ikke noget ud af det, vel?" sagde den ældre kvinde med et smil.

"Bare vent, kæreste. Hvis vi kan få en bøde på 25 pund, skal den jo anbringes et eller andet sted – Politifonden, naturligvis, men der kan jo blive noget til overs. Nå, men se at få den rapport i stand, så ser vi på det."

Næste morgen styrtede den skræmte tjenestepige ind i Lindens beskedne kontor. "Det er en betjent, sir!"

En mand i blåt fulgte hende i hælene.

"De er mr. Linden?" sagde han, og idet han overrakte ham et sammenfoldet ark papir med vandmærke, var han forsvundet igen.

Det hårdt ramte par, der brugte deres liv på at bringe andre trøst, havde nu selv hårdt brug for trøst. Hun lagde sin arm om hans hals, mens de læste det triste dokument:

> "Til THOMAS LINDEN, Tullis Street 40, N.W.
> Det er under d.d. blevet indberettet af Patrick Murphy, politiinspektør, at De, ovenanførte Thomas Linden, den 10. november på ligeledes ovenanførte adresse tilbød

Henriette Dresser og Amy Bellinger at fortælle dem deres fremtid for derved at bedrage og udnytte visse af Hans Majestæts undersåtter, nærmere betegnet de nævnte. De pålægges derfor at møde for retten i Bardsley Square førstkommende onsdag, den 17. ds., kl. 11 formiddag for at besvare nævnte indberetning.

Den 10. november.

B. J. WITHERS (sign.)"

Samme eftermiddag besøgte Mailey Malone, og de diskuterede indholdet af dokumentet. Derpå opsøgte de sammen Summerway Jones, en udmærket sagfører og ivrig student af de psykiske fænomener. Derudover dyrkede han parforcejagt, var en god bokser og i alt en mand, der medførte en brise af frisk luft i selv de mest støvede retssale. Han hævede øjenbrynene under læsningen af stævningen.

"Den stakkels djævel har ikke en jordisk chance!" sagde han. "Han er heldig overhovedet at have fået en stævning. Som regel bruger de bare en dommerkendelse. Så bliver den pågældende bare hentet, sidder i en celle natten over og slæbt for en dommer næste morgen uden at få en forsvarer. Og selvfølgelig sørger politiet for, at dommeren er enten katolik eller materialistisk indstillet. Og, ifølge den smukke dom, der blev afsagt af højesteretsdommer Lawrence – den første dom, tror jeg, som han afsagde efter at være blevet indsat i embedet – er det at være et professionelt medium eller på anden måde ernære sig af overnaturlige fænomener, i sig selv er en forbrydelse, uanset om det måtte være ægte eller ej, så intet forsvar kan betjene sig af de eventuelle gode resultater, mediet

måtte have opnået. Det er en blanding af religiøs forfølgelse og politibestikkelse. Hvad den offentlige mening angår, er den hamrende ligeglad! Og hvorfor ikke? Hvis man ikke vil vide noget om sin fremtid, opsøger man jo ikke et medium. Det hele er én stor sump og en skamplet på vort retssystem!"

"Jeg vil skrive om det!" sagde Malone, glødende af keltisk ild. "Hvad kaldte De den lov?"

"Der er to, den ene mere rådden end den anden, og begge to fra en tid, der ligger langt før begrebet spiritisme blev opfundet. Der er loven om hekseri fra George II's tid. Den er efterhånden blevet lidt for absurd, så den bruger de som regel kun i nødstilfælde. Og så er der loven om løsgængeri fra 1824. Den blev til for at kunne kontrollere omvandrende sigøjnere, og var aldrig rettet mod tilfælde som det foreliggende." Han rodede i sine papirer. "Her er den pokkers ting: 'Enhver, der tilbyder at spå eller bruge underfundige midler af nogen art for derved at bedrage og udnytte nogen af Hans Majestæts undersåtter, skal være at dømme som forbryder og vagabond ...' osv. osv. De to love tilsammen ville have gjort kål på hele den tidlige kristne menighed i Rom lige så godt som den romerske forfølgelse gjorde det."

"Det er heldigt, vi ikke bruger løver nu om stunder," sagde Malone.

"Tåber!" sagde Mailey. "Dette er den moderne tids erstatning for løverne. Men hvad skal vi gøre?"

"Jeg ved det virkelig ikke," sagde sagføreren og kløede sig i nakken. "Det er fuldstændig håbløst."

"Åh, så skulle da også!" råbte Malone, "vi kan da ikke give op så let. Vi ved jo, at han er en ærlig mand."

Mailey vendte sig om og greb Malones hånd.

"Jeg ved ikke, om De selv vil kalde Dem en ægte spiritist endnu," sagde han, "men De er lige den mand, vi har brug for. Der er alt for mange feje personer i vor bevægelse, som hænger over et medie, så længe alt går godt, men flygter skrigende bort ved den første antydning af en retssag. Men Gud ske tak og lov er der også nogle få trofaste, som Brookes og Rodwin og sir James Smith. Vi kan vel mønstre nogle hundrede stykker i alt."

"Glimrende!" sagde sagføreren muntert. "Hvis De føler sådan, skal jeg prøve at give Dem valuta for pengene."

"Hvad med en højesteretsadvokat?"

"De procederer ikke ved politiretten. Hvis De vil overlade det til mig, kan jeg nok gøre det lige så godt som enhver anden, for jeg har ført en del af den slags sager. Det vil også holde omkostningerne nede."

"Det er vi med på. Og vi skal nok også finde nogle gode navne til at støtte os."

"Om ikke andet, skal vi få sat en debat i gang," sagde Malone. "Jeg tror på den gode gamle britiske offentlige mening. Langsom og temmelig dum, men sund og rask inderst inde. Den vil ikke finde sig i uretfærdighed, hvis De kan få banket sandheden ind i dens hoved."

"Men det kræver vistnok ligefrem trepanering for at nå derind," sagde sagføreren. "Nå, De gør, hvad De er bedst til og jeg gør mit, og så må vi se, hvor det bringer os hen."

Den skæbnesvangre morgen kom, og Linden stod i skranken overfor en pyntet, midaldrende herre med kraftige kæber: mr. Melrose, den bekendte underretsdommer. Mr. Melrose var berygtet for sin strenghed mod spåmænd og alle andre af

samme slags, skønt han brugte en del tid på at læse sportsprofeternes spalter, for han gik ivrigt op i hestesport, og hans smukke, lysebrune jakke og den forsorne hat var bekendte syn ved ethvert væddeløb, der var indenfor hans rækkevidde. Han var ikke i noget særlig godt humør denne morgen, mens han så anklageskriftet igennem og derefter tog fangen i øjesyn. Mrs. Linden havde fundet en plads nedenfor skranken, og rakte af og til en hånd op og klappede fangens, der lå på trægelænderet. Retssalen var fyldt, og mange af den anklagedes venner var mødt frem for at bevise ham deres sympati.

"Er der en forsvarer?" spurgte mr. Melrose.

"Ja, Deres Nåde," sagde Summerway Jones. "Må jeg, før sagen går i gang, fremkomme med en protest?"

"Hvis De mener, det er umagen værd, mr. Jones."

"Jeg anmoder ydmygst om Deres holdning til et spørgsmål, før vi fortsætter. Min klient er ikke løsgænger, men et respektabelt medlem af samfundet, bor i sit eget hus, betaler sine afdrag og sine skatter, og er fuldt så godt funderet som en hvilken som helst anden borger. Han anklages efter loven om løsgængeri fra 1824, hvis overskrift lyder: 'Lov med Henblik på Straf af Lediggængere og sådanne personer, der forstyrrer den offentlig Orden, samt Vagabonder'. Denne lov blev stiftet, som det fremgår, for at kunne slå ned på lovløse sigøjnere og andre ørkesløse personer, der dengang gjorde landet usikkert. Jeg anmoder Deres Nåde om at fastslå, at min klient klart ikke er en person, der falder inden for denne lovs rammer, eller kan underkastes straf efter den."

Dommeren rystede på hovedet.

"Jeg befrygter, mr. Jones, at der er præcedens for, at loven kan tolkes i en videre betydning. Jeg vil bede anklagemyndigheden fremlægge sine beviser."

En lille tyr af en mand med bakkenbarter og en hæs stemme sprang op.

"Jeg indkalder Henriette Dresser."

Den ældre politikvinde rejste sig med en hurtighed, der viste, at hun havde prøvet det mange gange før. Hun holdt en åben notesbog i hånden.

"De er ansat ved politiet, er det ikke rigtigt?"

"Jo, sir."

"Jeg forstår, at De holdt den anklagedes hjem under opsigt dagen før, De besøgte ham?"

"Ja, sir."

"Hvor mange mennesker gik ind i huset?"

"Fjorten, sir."

"Fjorten personer. Og jeg har hørt, at den anklagedes honorar er ti shilling sixpence."

"Ja."

"Syv pund på én dag! En smuk løn, når de fleste ærlige mænd er tilfredse med fem shilling."

"Det var butiksbude!" udbrød Linden.

"Jeg må bede Dem om ikke at afbryde. De har allerede en meget effektiv forsvarer!" sagde dommeren strengt.

"Altså, Henrietta Dresser," vedblev anklageren og rettede på sin pincenez. "Lad os nu høre, hvad der sket, da De og Amy Bellinger besøgte den anklagede."

Politikvinden afgav en forklaring, der i alt væsentligt var korrekt, idet hun læste op af sin notesbog. Hun var ikke en gift

kvinde, men mediet havde accepteret hendes erklæring om, at hun var. Han havde forsøgt sig med flere navne og virket meget forvirret. Et navn på en hund – Pedro – var blevet fremsat, men han havde ikke genkendt det som sådant. Endelig havde han besvaret spørgsmål angående hendes påståede datter, som slet ikke var beslægtet med hende, og havde forudsagt, at hun ville blive ulykkelig i sit ægteskab.

"Nogle spørgsmål, mr. Jones?" spurgte dommeren.

"Henvendte De Dem til denne mand under foregivende af, at De havde brug for råd? Og forsøgte han at give Dem sådanne?"

"Jeg vil tro, man kan udtrykke det på den måde."

"De udtrykte stor sorg, forstår jeg."

"Jeg prøvede at give det indtryk, ja."

"Finder De ikke, at det er hykleri?"

"Jeg gjorde min pligt."

"De så intet tegn på psykisk magt, eller noget andet unormalt?" spurgte anklageren.

"Nej, han virkede som en meget rar, almindelig mand."

Amy Bellinger var det næste vidne. Også hun optrådte med sin notesbog i hånden.

"Må jeg spørge Deres Nåde, om det er i orden, at disse vidner oplæser deres udsagn?" spurgte mr. Jones.

"Ja, hvorfor ikke?" spurgte dommeren. "Vi ønsker jo at høre de nøjagtige fakta, ikke sandt?"

"Det gør vi. Men måske er det ikke, hvad mr. Jones ønsker," sagde anklageren.

"Det er helt klart en måde at sikre, at disse to vidners udsagn stemmer overens," sagde Jones. "Jeg vil påstå, at disse

vidneudsagn er nøje forud planlagte og bragt i overensstemmelse."

"Naturligvis forbereder politiet deres sag," sagde dommeren. "Jeg kan ikke se, at De har noget at klage over, mr. Jones. Lad os nu høre Deres vidneudsagn, frøken."

Det fulgte nøje de samme linjer som det foregående.

"De spurgte om Deres forlovede? Men De har ingen forlovet," sagde mr. Jones.

"Det er korrekt."

"Så i virkeligheden fortalte De begge en lang række løgne?"

"Med et godt formål."

"De mente, at hensigten helliger midlet?"

"Jeg udførte mine instrukser."

"Som De havde modtaget forud?"

"Ja, vi havde fået besked på, hvad vi skulle spørge om."

"Jeg synes," sagde dommeren, "at disse to politikvinder har afgivet deres vidneudsagn på en udmærket måde. Ønsker De at føre nogen vidner for forsvaret, mr. Jones?"

"Der er en del til stede her i salen, Deres Nåde, som har haft stor glæde af den anklagedes virksomhed som medium. Jeg har indkaldt en kvinde, som, efter hendes eget udsagn, blev reddet fra at begå selvmord den selv samme morgen, på grund af, hvad han sagde til hende. Jeg har en anden mand, som var ateist, og som havde mistet enhver tro på et fremtidigt liv. Han blev fuldkommen omvendt efter at have erfaret visse psykiske fænomener. Jeg kan indkalde mænd med det bedste rygte indenfor videnskab og litteratur, som vil bevidne, at mr. Lindens kræfter er virkelige."

Dommeren rystede på hovedet.

"De må vide, mr. Jones, at en sådan bevisførelse intet har med det egentlige spørgsmål at gøre. Det er blevet gjort fuldkommen klart ved højesteretsdom og på anden vis, at loven i dette land ikke anerkender overnaturlige kræfter af nogen som helst art, og at det at foregive at have sådanne er en forbrydelse i sig selv, hvis der er nogen form for betaling involveret. Derfor kan Deres vidner ikke tjene andet formål end at spilde denne rets tid. Men jeg er naturligvis rede til at lytte til de betragtninger, De måtte finde for godt at fremføre, når anklageren har talt."

"Må jeg tillade mig at påpege, Deres Nåde," sagde Jones, "at dette betyder fordømmelse af enhver hellig eller kirkelig person, vi kender, siden også disse jo nødvendigvis må opretholde livet, og derfor er nødt til at modtage betaling."

"Hvis De hentyder til apostolisk tid, mr. Jones," sagde dommeren skarpt, "kan jeg blot erindre Dem om, at denne tid for længst er forbi, og at dronning Anne er død. Dette er ikke Deres intelligens værdigt. Nu, sir, hvis De har mere at tilføje ..."

Således opmuntret holdt anklageren en kort tale, under hvilken han idelig stak sin pincenez ud i luften, som om hvert stik punkterede enhver påstand om åndeverdenen. Han fremholdt arbejderklassens fattigdom, og hvordan charlataner ved hjælp af ondskabsfulde og blasfemiske påstande, kunne tjene formuer. Om de havde virkelige kræfter, var, som det var blevet fastslået, ikke spørgsmålet, men selv denne undskyldning var blevet manet i jorden ved det faktum, at disse to politikvinder, der havde udført en ubehagelig pligt på den meste eksemplariske måde, ikke havde fået andet end vrøvl og nonsens for deres penge. Var det da sandsynligt, at andre

klienter skulle have fået noget bedre? Disse parasitter forøgede deres tal dagligt, sjakrede med fortvivlede forældres følelser, og det var på høje tid, at det blev statueret et eksempel, som kunne advare dem om, at de hellere måtte vende sig mod en mere ærlig levevej.

Mr. Summerway Jones svarede efter bedste evne. Han begyndte med at pege på, at loven her blev bragt i anvendelse til et formål, den aldrig havde haft. ("Dette punkt har vi allerede tidligere taget under overvejelse!" snerrede dommeren.) Hele dette cirkus var kritisabelt. Domme blev skaffet til veje på grundlag af udsagn fra *agent-provocateurs*, som, hvis der da var blevet begået en forbrydelse, selv var den direkte årsag til og medvidere i den. De bøder, der blev idømt, fandt ofte vej til formål, som politiet selv havde en direkte interesse i.

"Mr. Jones, De vil da ikke tillade Dem at betvivle politiets ærlighed!"

Politiet var mennesker, og var derfor tilbøjelige til at overdrive, når det var i egen interesse. Der fandtes ingen registrerede klager eller noget krav om beskyttelse. Der fandtes svindlere indenfor ethvert fag, og hvis en eller anden af egen fri vilje investerede og tabte en guinea på et falsk medie, betød det jo ikke, at han havde større krav på beskyttelse end den, der investerede sine penge i et dårligt firma på Børsen. Mens politiet spildte deres tid på dens slags sager, og deres agenter græd krokodilletårer som fortabte sørgende, anvendte de kun alt for lidt tid på de virkelige forbrydelser. Loven var temmelig vilkårlig i sin virkning. Ethvert haveselskab, ja selv, efter hvad man havde fortalt ham, enhver festlighed i politiet var ufuldstændig uden en spåkone eller en, der læste i hånden.

For nogle år siden havde *Daily Mail* pisket en stemning op mod spåkoner. En stor mand, den afdøde lord Northcliffe, var blevet indkaldt som vidne for forsvaret, og man havde påvist, at en af hans andre aviser havde en spalte med spådomme, og at honoraret for denne blev ligeligt fordelt mellem spåmanden og ejerne. Han nævnte ikke dette for på nogen måde at nedgøre mindet om den store mand, men blot som et eksempel på det absurde ved denne lov og den måde, den blev håndhævet på. Hvad end det enkelte medlem af denne ret måtte mene, var det uimodsigeligt, at et stort antal intelligente og udmærkede borgere anså de kræfter, medierne havde, for en bemærkelsesværdig manifestation af åndens magt, og et skridt på vejen til at forbedre menneskeheden. Var det da ikke en højst fatal politik i denne materialistiske tidsalder med loven i hånden at nedslå det, der i virkeligheden var en ophøjelse af menneskeheden? Hvad angik det faktum, at de oplysninger, de to politikvinder modtog, var forkerte, og at deres løgne ikke var blevet opdaget af mediet, så var det en psykisk lov, at det var uomgængeligt nødvendigt, at omgivelserne var i harmoni for at opnå sande resultater, og at bedrag på den ene side medførte forvirring på den anden. Hvis retten et øjeblik ville antage denne spiritualistiske tese, ville man indse, hvor absurd det var at forvente, at flokke af engle ville ile til for at besvare spørgsmål fra to materialistiske og hykleriske spørgere.

Således var, i korte træk, mr. Summerway Jones forsvarstale, som fik mr. Linden til at bryde ud i tårer og retsskriveren til at falde i søvn. Dommeren fik hurtigt bragt sagen til ende.

"Deres mellemværende, mr. Jones, synes at være med loven, og det ligger uden for mit område. Jeg administrerer den, som

den er og foreligger, skønt jeg må indrømme, at jeg er fuldstændig i overensstemmelse med den. Sådanne mænd som den anklagede er de giftige svampe, der lever på et korrupt samfund, og Deres forsøg på at sammenligne deres vulgære foretagender med fortidens hellige mænd, eller at påstå, at de har lignende evner, må afvises af enhver rettænkende mand."

"Hvad Dem angår, Linden," tilføjede han og så alvorligt på den anklagede, "så frygter jeg, at De er en hærdet forbryder, siden Deres foregående dom ikke har givet Dem anledning til at ændre Deres levemåde. Jeg idømmer Dem derfor to måneders strafarbejde uden mulighed for i stedet at betale en bøde."

Et skrig undslap mrs. Linden.

"Farvel, kæreste, græd ikke," sagde mediet, idet han lænede sig ud over skranken. Et øjeblik senere blev han hastigt ført ned i cellen.

Summerway Jones, Mailey og Malone mødtes i forhallen, og Mailey tilbød at følge den stakkels kvinde hjem.

"Hvad har han nogensinde gjort, andet end at bringe trøst til alle andre?" hulkede hun. "Findes der nogen bedre mand i hele London?"

"Jeg tror ikke, der findes nogen mere nyttig," sagde Mailey. "Jeg tror ikke, at hele kleresiet med ærkebiskopperne forrest ville kunne bevise noget om religion, sådan som jeg har set Tom Linden gøre det, eller at omvende en ateist på den måde, jeg har set Linden omvende ham."

"Det er en skamplet! En forbandet skamplet!" sagde Malone hidsigt.

"Den vending om vulgaritet var morsom," sagde Jones. "Gud ved, om han mener, at apostlene var vældig kultiverede mænd.

Nå, jeg gjorde mit bedste. Jeg havde ikke meget håb, og det gik, som jeg havde ventet. Det er det rene spild af tid."

"Bestemt ikke," svarede Malone. "Det har vist noget, der er forkert. Der var journalister i salen. Nogle af dem har vel lidt forstand. De vil bemærke uretfærdigheden."

"Nej," sagde Mailey. "Pressen er håbløs. Min Gud, hvilket ansvar disse mennesker tager på sig, og hvor lidt de kan gætte, hvilken pris, de kommer til at betale. Jeg har talt med nogle af dem, mens de betalte den."

"Ja, jeg vil i hvert tilfælde ikke tie," sagde Malone, "og jeg tror, at andre heller ikke vil. Pressen er mere selvstændig og intelligent, end De åbenbart tror."

Men Mailey havde ret. De han havde forladt mrs. Linden i sit ensomme hjem og var vendt tilbage til Fleet Street, købte han en avis. Da han åbnede den, mødte en rædsom overskrift hans blik:

BEDRAGER I RETTEN

Hund forvekslet med mand:
HVEM VAR PEDRO?

Dommeren statuerer et eksempel.

Han krøllede avisen sammen.

"Ikke så underligt, at disse spiritister er bitre," tænkte han. "Det har de god grund til."

Ja, stakkels Tom Linden fik en dårlig presse. Han gik ned til sin triste celle fulgt af almindelig fordømmelse. *The Planet*, en aftenavis, hvis oplag beroede på sports-forudsigelser af en vis

Kaptajn Touch-And-Go, havde mange bemærkninger om det absurde i at prøve at se ind i fremtiden. *Honest John*, et ugeblad, der havde været blandet ind i en af århundredets største svindelaffærer, var af den opfattelse, at Lindens uærlighed var en offentlig skandale. En velhavende landsbypræst skrev til *Times* for at udtrykke sin indignation over, at nogen tillod sig at sælge åndens gaver. *The Churchman* bemærkede, at sådanne ting opstod af den stigende mangel på tro, mens *The Freethinker* mente, at det var en tilbagevenden til gamle dages overtro. Endelig viste mr. Maskelyne – til stor fordel for hans billetsalg – hvorledes denne svindel blev udført. Tom Linden var i nogle dage, hvad franskmændene kalder en "*succés d'execration*". Så drejede Jorden atter en omgang, og han blev overladt til sin skæbne.

8. En sort sjæl

Lord John Roxton var vendt hjem fra en storvildtekspedition i Centralafrika, og havde derefter udført en række bjergbestigninger i Alperne, der havde tilfredsstillet og overrasket alle, fraregnet ham selv.

"Alpernes toppe er jo blevet et almindeligt udflugtssted," klagede han. "Når man undtager Mount Everest er der ikke nogle rigtig ensomme steder tilbage."

Hans ankomst fejredes i London ved en æresmiddag i "Storvildtklubben". Der var ikke journalister, men lord Roxtons svar på formandens blomstrende hyldesttale erindres den dag i dag af enhver, der var til stede. Han sad en snes minutter og så ret urolig ud. Så rejste han sig og sagde med den ægte brites harmfølelse over at være genstand for offentlig hyldest: "Hør nu! For pokker! Hvad er meningen?" og satte sig så ned igen og tørrede sin sveddryppende pande.

Malone erfarede Roxtons tilbagekomst gennem sin gamle redaktør McArdle, hvis skaldede kuppel stak længere og længere op gennem sin røde hårrand, som årene gik og han stadig arbejdede hårdt i den daglige trædemølle. Med sin medfødte sans for avissensationer lod han ham kalde ind til sig en vintermorgen. Han fjernede det lange glasrør, han brugte som cigaretrør fra sine læber, og blinkede bag de store runde briller til sin underordnede.

"Ved De, at lord Roxton er i London?" spurgte McArdle.

"Nej, det har jeg ikke hørt."

"Jo, han er tilbage. De har nok hørt, han blev såret i krigen. Han anførte en lille afdeling i Østafrika, og førte sin egen lille

private krig, indtil han blev ramt i brystet af en kugle fra en elefantbøsse. Men han må være blevet pænt restaureret, ellers kunne han ikke have klatret omkring i disse bjerge. Han er en sand djævel og finder altid på noget nyt og spændende."

"Hvad er det sidste?" spurgte Malone, der havde set den stump papir, McArdle viftede med mellem sin pege- og tommelfinger.

"Ja, det er her, han kommer i berøring med Deres felt. Jeg tror, der er stof i det. Se denne artikel i *Evening Standard*." Han rakte Malone artiklen. Dens indhold var følgende:

> Et mærkværdigt avertissement i et herværende månedsblad viser, at den berømte lord John Roxton, tredje søn af hertugen af Pomfret, søger en ny verden at erobre. Efter at have udtømt denne verdens muligheder for sportseventyr, vender han sig nu mod den psykiske verdens dunkle og vildsomme regioner. Han søger et virkeligt, ægte spøgelseshus, og ønsker at modtage oplysninger om enhver voldsom og farlig manifestation, der trænger til at undersøges. Da lord John Roxton er en mand af uforfærdet karakter og Englands bedste revolverskytte, advarer vi enhver spøgefugl på forhånd og opfordrer ham til at vige pladsen for den slags væsener, der siges at være lige så usårlige overfor kugler, som deres tilhængere for argumenter.

McArdle lo. "Jeg tror *Evening Standard* er lidt personlig der, også overfor Dem, Malone, for selv om De ikke er troende, så er De godt på vej. Men tror De ikke, De og denne lord kunne få fat i et rart gammelt spøgelse og lave et par spalter på det?"

"Jeg kan i hvert fald besøge lord John," sagde Malone. "Han bor vel stadig i Albany. Jeg ville alligevel have set ind til ham; nu kan jeg snakke med ham om dette her samtidig."

Sent på eftermiddagen spadserede Malone som så ofte før ned ad Vigo Street og ringede på hos portneren i den mørke indgang til det gammeldags hus. Ja, lord Roxton var hjemme, men der var en herre hos ham. Han kunne imidlertid bringe Malones kort ind. Lidt efter vendte han tilbage med den besked, at lord Roxton trods sit besøg ønskede at se Malone med det samme. Et øjeblik efter blev han ført ind i de velkendte luksuøse værelser, der var smykket med et utal af jagt- og krigstrofæer. Ejeren af disse stod i døren, høj, tynd, skarp, med det gamle vejrbidte, skælmske og Don Quixotiske ansigt som fordum. Han var uforandret, bortset fra, at hans træk var mere markerede, og hans øjenbryn stod tykkere over hans hvileløse øjne.

"Hallo, unge mand!" råbte han. "Det var glimrende De kom, jeg ville ellers have stukket op på kontoret for at hente Dem. Kom ind og lad mig præsentere Dem for Hans Velærværdighed Charles Mason."

En meget høj, tynd gejstlig, der havde siddet sammensunken i en kurvestol, rejste sig langsomt op og holdt en benet hånd ud mod den nyankomne. Malone lagde mærke til mandens alvorsfulde grå øjne, der så søgende ind i hans egne og det brede, venlige smil, der blottede en række velholdte tænder. De var et træt og forvåget ansigt, det trætte ansigt hos en åndens stridskæmpe, men alligevel var han naturlig og elskværdig. Malone havde hørt om ham; han var en højkirkepræst, der havde forladt sit sogn og den kirke, han selv havde bygget for at

prædike en ny kristendom på grundlag af de nye psykiske opdagelser.

"Nå, det synes at være umuligt at undgå spiritister!" udbrød Malone.

"Umuligt, mr. Malone," kluklo den gejstlige. "Og verden vil heller ikke kunne undslippe dem, før den har indset denne nye lærdom, som Gud har sendt os. Det er umuligt at undgå. Det er for stort. I dette øjeblik er der ikke noget sted, hvor mænd og kvinder mødes, hvor spørgsmålet ikke kommer frem, selv om man ikke skulle tro det efter pressen."

"Nå, De kan da ikke bebrejde *The Daily Gazette* noget," sagde Malone. "De har muligvis læst mine beskrivelser."

"Ja, jeg har læst Deres artikler. De er i det mindste bedre end det sædvanlige nonsens, man serverer i London-bladene, hvis man da ikke ligefrem ignorerer emnet helt. Hvis man læser et blad som *Times*, skulle man ikke tro, at denne bevægelse overhovedet eksisterede. Den eneste hentydning, jeg kan huske, var dengang denne storslåede avis erklærede i en ledende artikel, at man ville begynde at tro på den slags, hvis man derved kunne levere bedre og flere væddeløbstips end ved noget andet middel!"

"Det ville forresten være udmærket," sagde lord John. "Det er som talt ud af mit hjerte, ikke Mason?"

Den gejstliges ansigt var alvorligt. Han rystede på hovedet.

"Dette bringer mig tilbage til grunden til mit besøg," sagde han. Han vendte sig mod Malone. "Jeg kom op til lord Roxton på grund af hans avertissement for at fortælle ham, at hvis han gjorde det i en god hensigt, var det noget af det bedste, han kunne gøre, men hvis han gjorde det af sportsinteresse, og

forfulgte en stakkels jordbunden sjæl i samme ånd, som han forfulgte det hvide næsehorn, så kunne det være, han legede med ilden."

"Ja, pater, jeg har leget med ilden hele mit liv, og det er ikke noget nyt. Det jeg mener, er – hvis De vil have mig til at se på denne hersens spøgelsessag fra en religiøs side, så er der ikke noget at gøre. Jeg er opdraget i den anglikanske kirkes tro, og den dækker mit beskedne behov. Men skulle der være noget farligt i det, sådan som De siger, er det nok umagen værd."

Den velærværdige Charles Mason smilede sit venlige, brede smil.

"Han er uforbederlig, ikke?" sagde han til Malone. "Men jeg håber, De senere forstår sagen bedre." Han rejste sig som for at gå.

"Vent lidt, pater!" skyndte lord Roxton sig at råbe. "Når jeg drager på en ekspedition, starter jeg altid med at søge hjælp hos en venlig indfødt. Jeg ville tro, at De lige er manden. Vil De ikke komme med mig?"

"Hvorhen?"

"Nå, sæt Dem ned igen, så skal jeg fortælle Dem det hele." Han rodede rundt i en bunke breve på sit skrivebord. "Fin kollektion af spøgelser, kan De tro! Fik tyve med den første post. Men denne her er et hestehoved foran de andre. Læs den selv. Ensomt hus, mand blevet gal, lejere stikker af om natten i bar skjorte, rædsomt genfærd. Lyder godt, ikke?"

Den gejstlige læste brevet med rynkede bryn.

"Det ser slemt ud," sagde han.

"Ja, hvad om De kommer med? Måske kan De hjælpe med at opklare det."

Præsten tog en lommekalender frem. "Jeg skal holde messe for nogle veteraner på onsdag, og har en forelæsning samme aften."

"Men vi kunne tage derned i dag."

"Det er en lang vej."

"Kun til Dorsetshire. Tre timer."

"Hvad er Deres plan?"

"Nå, jeg vil tro en nat i huset skulle være nok."

"Hvis en stakkels sjæl pines der, er det en pligt. Udmærket, jeg tager med."

"Der er forhåbentlig plads til mig?" sagde Malone indtrængende.

"Selvfølgelig, unge mand! Det vil sige – jeg kan tænke den gamle rødhårede skurk til McArdle har sendt Dem herhen netop i denne hensigt! Ja, naturligvis. Nuvel, De vil kunne skrive et eventyr, som ikke er det rene nonsens for en gangs skyld. Toget går fra Victoria klokken otte. Vi kan mødes der. Jeg vil kigge ind til gamle Challenger på vejen."

De spiste sammen i toget, og efter middagen samledes de i deres første klasses kupé, som er den mest behagelige rejsemåde, verden for tiden kan opvise. Roxton tændte sig en stor, sort cigar og fortalte om sit besøg hos Challenger.

"Den kære gamle fyr ligner sig selv. Bed hovedet af mig på sin sædvanlige facon. Han sagde, jeg havde fået grød på hjernen, når jeg kunne snakke om noget så idiotisk som et virkeligt spøgelse. 'Når man er død, er man død,' gentog han en gang i minuttet. Når han så på sine samtidige, sagde han, så var

udryddelse en forbistret god ting. 'Det er menneskehedens eneste håb,' sagde han. 'Tænk, hvor forfærdeligt det ville være, om de levede evigt!' Han ville give mig en flaske klor til at kaste i hovedet på spøgelset. Jeg sagde, at min magasinpistol var en første klasses spøgelsesstopper, hvis noget var. Er det første gang, pater, De har været på en sådan ekspedition?"

"Jeg tror, De tager sagen for let, lord Roxton," sagde Mason alvorligt. "De har tydeligvis ikke nogen erfaring. For at svare på Deres spørgsmål, ja så har jeg før prøvet på at assistere i den slags tilfælde."

"Og De tager det alvorligt?" spurgte Malone, der noterede til sin artikel.

"Meget, meget alvorligt."

"Hvad tror De, disse påvirkninger er?"

"Jeg kender ikke særligt til den teoretiske side af sagen. De kender Algernon Mailey, advokaten, ikke sandt? Han kan give Dem tal og fakta; selv nærmer jeg mig emnet mere ud fra instinkter og følelser. Jeg kan huske, at Mailey har holdt foredrag om professor Bozzanos bog om spøgelser, hvori der berettes om fem hundrede autentiske tilfælde. Der er også Flammarion. Man kan ikke komme uden om vidnesbyrd af den kaliber."

"Jeg har læst Bozzanos og Flammarions bøger," sagde Malone. "Men det er Deres egne erfaringer og konklusioner, jeg gerne vil vide noget om."

"Ja, hvis De vil citere mig, så husk, at jeg ikke ser mig selv som en stor autoritet indenfor den psykiske forskning. Bedre hoveder end mit kan måske give bedre forklaringer. Men de

ting, jeg har set, leder mig til visse konklusioner. En af dem er, at teosofferne ikke har helt uret i deres teori om hylstre."

"Hvad er det?"

"De mener, at alle ånder ved Jorden er tomme hylstre eller skaller, som det egentlige jeg har forladt. En sådan generalisering er naturligvis det rene vrøvl, for vi kunne ikke modtage de store budskaber, som vi gør, fra andre end høje intelligenser. Men man skal passe på med generaliseringer. De er ikke alle sammen høje intelligenser. Nogle af dem er så ringe, at jeg ville tro, det var et ydre væsen, en genspejling snarere end en realitet."

"Hvorfor er de der da?"

"Ja, det er spørgsmålet. Som Paulus siger, er der to legemer, det der opløses ved døden, og det æteriske eller åndelige legeme, der overlever og fungerer på et højere plan. Det er det grundlæggende. Men det kan godt være, at vi består af flere lag endnu, akkurat som løg, og at der er et spirituelt legeme, som afskrælles ethvert sted, hvor man har undergået en voldsom sjælelig anspændelse. Det er kun en slags skyggebillede, men har dog nogle af vore tanker og kan også ligne os i udseende."

"Ja," sagde Malone, "det lyder da plausibelt. Jeg har aldrig kunnet tro på, at en myrdet mand eller morderen i århundreder bliver ved med at gentage den samme forbrydelse. Hvad fornuft skulle der være i det?"

"Ganske rigtigt, unge mand!" sagde lord Roxton. "Jeg havde en kammerat, Archie Soames, gentlemanjockeyen, der ejede et gammelt hus nede i Berkshire. Nell Gwynne havde boet der i sin tid, og han sværger på, at han mødte hende en halv snes gange. Archie var ikke den, der stak op for nogen hurdle ved Grand

National, men han kunne ikke lide den gang efter mørkets frembrud. Flot pige var det og så videre. Men hyggelig var hun ikke! – Jeg mener – der må jo være en grænse, ikke sandt!"

"Naturligvis!" sagde den gejstlige. "Det ville det være tåbeligt at tro, at en dame som Nell Gwynne i flere hundrede år har spadseret rundt i de mørke gange der. Men hvis hun har, om jeg tør sige det, udgydt sit hjerte, i det hus, ruget og klaget, så har hun måske kastet en skal og efterladt et tankebillede af sig."

"De sagde, De selv havde haft lignende oplevelser?"

"Ja, det var før jeg overhovedet beskæftigede mig med spiritismen. Jeg regner ikke med, at De vil tro mig, men jeg forsikrer Dem, at det er sandt. Jeg var ung kapellan oppe nordpå. I landsbyen var der et hus, hvor en poltergeist huserede, en af den slags ondskabsfulde indflydelser, der volder så megen forstyrrelse. Jeg erklærede mig villig til at mane den ned. Vi har en officiel formel for nedmaninger i kirken, så jeg bildte mig ind at være vel rustet. Jeg stod i dagligstuen, der var centret for forstyrrelserne, mens hele familien lå på knæ omkring mig og bad. Så gennemførte jeg ritualet. Hvad tror De så, der skete?"

Mason smilede pludselig skælmsk. "Netop som jeg var færdig med formularen, og genfærdet burde have trukket sig tilbage, ydmygt og kuet, rejste det store bjørneskindstæppe, der lå foran kaminen, sig op på kanten, og indhyllede mig. Jeg er skamfuld over at måtte tilstå, at jeg var ude af huset i næste sekund. Det var på den måde, jeg lærte, at intet formelt religiøst ritual har nogen særlig effekt."

"Hvad kan da hjælpe?"

"Venlighed og fornuftgrunde kan udrette en hel del. De er meget forskellige. Nogle af disse jordbundne væsener er neutrale, som disse hylstre eller genspejlinger, jeg talte om før. Andre er grundlæggende gode, som for eksempel munkene i Glastonbury, der bevisligt efter Bligh Bonds beretninger optræder hjælpsomt. Det er et fromt minde, der holder dem her på Jorden. Andre er som uartige børn, som poltergejsterne. Og så er der nogle – meget få, håber jeg – der i sandhed er dødbringende, stærke, ondskabsfulde væsener, for materielle til at komme op over vort plan – så materielle, at deres vibrationer oven i købet kan påvirke den menneskelige nethinde og som derfor er synlige. Hvis de har været grusomme udyr i deres jordeliv, bliver de ved med at være det og har endnu mere evne til at skade end før. Det er onde uhyrer af denne art, der bliver sluppet løs ved vort henrettelsessystem, for de dør med en mængde ubrugt livskraft, som de kan benytte til at hævne sig med."

"Dette Dryfont-genfærd har en nederdrægtig fortid," sagde lord Roxton.

"Det er rigtigt. Derfor kan jeg heller ikke tillade, at vi tager for let på det. Det synes at være en af netop den type, jeg taler om. Som en blæksprutte har sin hule dybt i et oceanet og kommer som en tavs dæmon dernede fra for at angribe den svømmende, således lurer en sådan ånd i mørket i det hus, han forbander ved sin tilstedeværelse, og er parat til at falde over den første den bedste, han kan gøre fortræd."

Malones kæbe begyndte at falde ned.

"Men," udbrød han, "har vi da slet ingen beskyttelse?"

"Jo, det tror jeg, vi har. Hvis ikke, ville et sådant væsen kunne lægge Jorden øde. Vor beskyttelse er, at der findes lyse såvel som mørke magter. Katolikkerne taler om skytsengle, andre om kontroller eller vejledere, men hvad man så end kalder dem, så findes de virkelig, og beskytter os mod det onde på det åndelige plan."

"Men hvad med den fyr, der blev gal, pater?" sagde lord Roxton. "Og hvorfor viklede Deres skytsengel Dem ikke ud af det bjørneskindstæppe?"

"Vore beskytteres magt afhænger muligvis af os selv. Ondskaben kan altid vinde for en tid, men jeg tror på, at det gode altid sejrer til sidst. Det er i hvert fald min erfaring her i livet."

Lord Roxton rystede på hovedet.

"Hvis det gode vinder, er det et infamt langsommeligt væddeløb, og de fleste af os får vist ikke enden at se på det. Se på de gummidjævle, jeg sloges med på Putumayo-floden. Hvor er de i dag? De fleste af dem lever nu i Paris og morer sig storartet. Og hvem tænker på de sølle negre, de myrdede? Ingen."

"Det er rigtigt, at vi er nødt til at nøjes med troen ind imellem. Vi må huske på, at vi ikke ser enden på det hele. 'Fortsættes i det næste' er enden på enhver livshistorie. Det er der, beretningerne om den anden verden har deres store berettigelse. De giver os i det mindste et kapitel til."

"Hvor kan jeg finde det kapitel?" spurgte Malone.

"Der er mange vidunderlige bøger, om end verden endnu ikke har lært at skønne på dem – beretninger om livet efter. Jeg kan huske én – De kan tage det som en parabel, hvis De

foretrækker det – men den er meget mere end det. Den døde rige mand standser foran en smuk bygning. Hans vejleder trækker ham bort. 'Det er ikke til Dem. Det er til Deres gartner.' Han viser ham en ussel hytte. 'De gav os ikke noget at bygge med. Det var det bedste, vi kunne få ud af det.' Det kunne være det næste kapitel i vores gummi-millionærers historie."

Roxton lo barsk.

"Jeg gav nogle af dem en bolig her på jorden, der var seks fod lang og to fod dyb," sagde han. "Det kan ikke nytte, De ryster på hovedet, pater. Jeg elsker ikke min næste som mig selv, og kommer aldrig til det. Der er nogle af dem, jeg hader som pesten."

"Nuvel, vi bør hade enhver form for synd, og jeg har aldrig selv kunnet adskille synden fra synderen. Men hvordan kan jeg prædike, når jeg lige så menneskelig og svag som alle andre?"

"Det er nu den eneste prædiken, jeg kan holde ud at lytte til," sagde Lord Roxton. "Fyren på prædikestolen er for langt væk. Hvis han kommer ned på mit plan, kan jeg måske bruge ham til noget. Nå, men jeg tror ikke vi får så meget søvn i nat. Der er en time, til vi når Dryfont, måske skulle vi drage nytte af den."

Klokken var over elleve, og det var en kold, isnende nat, de steg ud i, da de nåede deres bestemmelsessted. Stationen var næsten øde, men en lille tyk herre i en frakke med pelskrave kom løbende og hilste hjerteligt på dem.

"Mit navn er mr. Belchamber, det er mig, der ejer huset. Jeg har fået Deres telegram, lord Roxton, og alt er i orden. Det er forfærdelig pænt af Dem at komme her ned. Kan De gøre noget

for at lette min byrde, vil jeg virkelig være Dem dybt taknemmelig."

Han førte dem over i jernbanerestaurationen, hvor han de fik sandwiches og kaffe, som han meget betænksomt havde sørget for at bestille. Under spisningen fortalte han dem om sine plager.

"Jeg er jo ikke ligefrem rig. Jeg er rentier og har sat alle mine penge i et par huse. Et af disse er Villa Maggiore. Jeg fik den billigt, men hvem kunne da også tro, at der var noget om denne historie med den gale doktor."

"Lad os høre historien," sagde lord Roxton, gumlende på en sandwich.

"Han boede der engang i dronning Victorias dage. Jeg har selv set ham, en høj, mager, rundrygget fyr med en sær slæbende gang. Man sagde, han havde været i Indien hele sit liv, og nogle mente, at han skjulte sig her på grund af en eller anden forbrydelse, for han viste sig aldrig i landsbyen, og kom sjældent ud af huset ved dagslys. Han brækkede engang benet på en hund med en sten, og der var tale om at rejse sag mod ham, men folk var bange for ham, og ingen turde stå som anklager. Drengene løb hurtigt forbi huset, for han sad altid og skulede mørkt ud af vinduet mod vejen. En dag hentede han ikke sin mælk ind, det samme skete næste dag, så man brød døren op, og der lå han død i badekarret – men det var et bad i blod, for han havde åbnet årerne på sin arm. Han hed Tremayne. Det navn er der ingen heromkring,* der nogensinde glemmer."

"Og så købte De huset?"

"Ja, og det blev sat i stand fra øverst til nederst og så ud som nyt. Man skulle tro, det var et helt nyt hus. Jeg lejede det ud til en mr. Jenkins fra bryggeriet. Han boede der tre dage. Jeg satte lejen ned, og mr. Beale, en forhenværende detailhandler, overtog det. Det var ham, der blev gal – fuldstændig gal – efter at han havde boet der en uge. Siden er der ikke nogen, der vil leje det. Det er tres pund af min indtægt, der går til på den måde, og så skatterne oven i købet. Hvis De, mine herrer, kan gøre noget, så gør det for Guds skyld. Hvis ikke, kan det betale sig for mig at brænde det ned til grunden!"

Villa Maggiore lå omkring en halv mils vej udenfor byen på skråningen af en lav bakke. Mr. Belchamber førte dem derud, helt op til indgangen. Det var virkelig et nedslående sted, med et højt, hængende tag, der gik ned over de øverste vinduer og næsten skjulte dem. Det var halvmåne, og ved dens lys kunne de se, at haven lå i et vildnis af halvvisne ranker, der på sine steder helt havde overgroet stien op til huset. Det hele var tavst, meget trist og øde og meget ildevarslende at se til.

"Døren er ikke låset," sagde ejeren, "der er nogle stole og et bord i dagligstuen til venstre for entreen. Jeg har ladet tænde op, og der er en spand kul. Jeg håber, De kan indrette Dem der. De må ikke dadle mig for ikke at gå med ind, men mine nerver er ikke så gode som de har været." Med et par undskyldende ord gled ejeren bort, og de var alene.

Lord John Roxton havde taget en kraftig elektrisk lommelygte med. Idet han åbnede den mugbegroede dør, sendte han en lysstråle ind over gangen, der endte i en bred trætrappe, der førte op til øverste etage. Der var døre på begge sider af gangen. Den til højre førte ind til et stort, trist, tomt værelse med en

rusten græsslåmaskine i det ene hjørne og en stabel gamle bøger og blade i det andet. Det tilsvarende rum på den anden side så langt hyggeligere ud. En frisk ild brændte i kaminen, der var tre magelige stole og et bord med en vandkaraffel, endvidere en spand kul og et par andre ting. Det var oplyst af en petroleumslampe. Malone og præsten gik hen til ilden, for det var meget koldt, mens lord Roxton traf sine forberedelser. Han tog en magasinpistol op af en lille håndtaske og lagde den på kaminhylden. Så trak han en pakke lys frem, og anbragte to af dem på gangen. Endelig tog han et garnnøgle frem og bandt stykker af det tværs over bagdøren og over døren til det tomme værelse.

"Lad os lige undersøge det hele en gang," sagde han, da han var færdig. "Så kan vi vente her nede og møde, hvad der kommer."

Ovenpå var der til højre to store, nøgne, støvede rum, hvis tapet hang i flager, mens gulvet var dækket af nedfaldet kalkpuds. Det så ud, som om der havde stået et slag der. Til venstre lå ét stort værelse i samme tilstand. Ved siden af det lå det tragiske badeværelse med det høje zinkbadekar. Der var store røde pletter i det, og skønt de kun stammede fra rust, syntes de at erindre om det forfærdelige, der var sket her. Malone blev overrasket ved at se præsten vakle og støtte sig mod døren. Hans ansigt var uhyggelig hvidt, og sveden perlede på hans pande. Hans to kammerater hjalp ham ned ad trappen og fik ham anbragt i en stol. Han sad et øjeblik, som om han var stærkt udmattet, inden han talte.

"Følte De virkelig ikke noget?" spurgte han. "Jeg er lidt af et medium selv og let påvirkelig for psykiske indflydelser. Denne

her var rædselsfuld ud over enhver beskrivelse."

"Hvad var det, pater?"

"Det er svært at beskrive den slags. Der lagde sig noget over mit hjerte, en følelse af den yderste trøstesløshed. Alle mine sanser var påvirket. Mit blik blev tåget. Jeg følte pludselig en forfærdelig rådden stank. Al min kraft forlod mig. Tro mig, lord Roxton, det er ikke noget at tage let på, det der er på færde her i nat."

Lord Roxton så usædvanlig alvorlig ud. "Det er også min mening," sagde han. "Tror De, at De kan holde til det?"

"Jeg er ked af, at jeg er så svag," svarede Mason. "Men jeg vil holde ud, for jo værre det er, des mere er min hjælp fornøden. Nå, nu er det ovre," tilføjede han med sin gamle muntre latter og trak en gammel bruyerepibe op af lommen. "Her er den bedste nervelæge. Jeg vil sidde og ryge her, til der bliver brug for mig."

"Hvilken form tror De, det vil antage?" spurgte Malone lord Roxton.

"Det bliver noget, De kan se. Så meget er vist."

"Det forstår jeg ikke, trods alt hvad jeg har læst," sagde Malone. "Jeg troede, alle autoriteter mente, at der er et materielt grundlag, og at dette grundlag hentes fra det menneskelige legeme. Kald det ektoplasma eller hvad De vil, men det er af menneskelig oprindelse, ikke sandt?"

"Ja, det er rigtigt," svarede Mason.

"Men så må mr. Tremayne trække det stof, han materialiserer sig af, ud af Dem og mig?"

"Jeg mener, så vidt jeg da forstår det, at det netop er, hvad ånderne gør. Jeg tror, at grunden til, at man bliver kold, at håret

rejser sig på ens hoved, og så videre, er den, at der tæres på ens livskraft, så meget, at det kan gøre en svimmel, ja ligefrem slå en ihjel. Det var måske ved at drage kraften ud af mig lige før."

"Men hvis vi nu ikke er mediumistiske? Hvis vi nu ikke afgiver noget som helst?"

"Der er et meget velbeskrevet tilfælde, jeg læste om for nylig," svarede Mason. "Det blev nøje iagttaget af professor Nielsson på Island. I dette tilfælde plejede den onde ånd at komme til en ulykkelig fotograf, at tage hans materie og så forsvinde for at bruge den andetsteds. Den sagde åbenhjertigt: 'Jeg går til den og den, og skal vise ham, hvad jeg kan gøre.' Det var et frygteligt uvæsen, og man havde store besværligheder med at få det manet ned."

"Det ser ud til, unge mand, at vi har påtaget os en større opgave, end vi troede," sagde lord Roxton. "Men vi må se at gøre, hvad vi kan. Gangen er vel oplyst. Ingen kan komme til os ad andre veje end trappen uden at sprænge garnet. Vi kan nu ikke gøre andet end at vente."

De ventede. Et ur var blevet anbragt på kaminhylden, og dets viser krøb langsomt frem fra et til to og fra to til tre. En ugle tudede trist i mørket udenfor. Villaen lå meget ensomt, og der var ingen menneskelig lyd til at forbinde dem med livet omkring dem. Præsten lå og døsede i sin stol. Malone røg uafbrudt. Roxton læste i et blad. Fra tid til anden hørtes en banken eller knagen, som så ofte i nattestilheden. Intet andet til –

Der kom nogen ned ad trappen.

Der kunne ikke være nogen tvivl. Der lød stjålne og dog tydelige fodtrin. Det knagede. Så nåede det afsatsen. Så nåede

det døren. De sad alle stive ret op og ned i stolene; Roxton greb sin magasinpistol. Var det kommet ind? Døren stod på klem, men den havde ikke åbnet sig yderligere. Alligevel var de alle klar over, at de ikke var alene, at de blev iagttaget. Det blev pludselig koldere og Malone gøs. Et øjeblik efter vendte skridtene tilbage. De var sagte og hurtige – meget hurtigere end før. Det var som om et bud skyndte sig tilbage med underretninger til en højere mester, der lurede i skyggerne ovenover.

De sad alle tre tavse og så på hinanden.

"For pokker!" sagde lord John til sidst. Hans ansigt var blegt, men beslutsomt. Malone kradsede et par notater ned og så på uret. Præsten bad.

"Nå, men nu er det der altså," sagde Roxton efter nogen tid. "Vi kan lige så godt springe ud i det. Jeg har engang fulgt en såret tiger gennem junglen, pater, og det var nok så behageligt som dette her. Hvis jeg var ude efter spænding, så har jeg fået, hvad jeg ønskede. Men nu går jeg ovenpå."

"Vi går med!" råbte de begge to og rejste sig.

"Bliv her, unge mand, og også De, pater. Når vi er tre, laver vi for megen støj. Jeg kalder, hvis jeg har brug for Dem. Jeg vil liste mig ud og vente stille og rolig på trappen. Hvis den tingest kommer igen, hvad det så er, må det først passere mig."

Men alle tre gik ud i gangen. De to lys kastede svage lyscirkler om sig og trappen var utydeligt belyst. Toppen af den lå i dyb skygge. Roxton satte sig ned, halvvejs oppe på trappen, med revolveren i hånden. Han lagde fingeren på læben og vinkede utålmodigt sine fæller tilbage i stuen. Der satte de sig ned ved ilden og ventede.

En halv time, tre kvarter – så kom det. Man hørte lyden af hurtige skridt, ekkoet af et skud, støj som fra et sammenstød og et tungt fald; så et højt skrig om hjælp. Rystende af rædsel styrtede de ud på gangen. Lord Roxton lå næsegrus, dækket af kalkpuds og andet ragelse. Han var halvt bevidstløs, og blødte, hvor huden var blevet skrabet af hans ansigt og hænder. Når man så op ad trappen, syntes det som om skyggerne var endnu sortere og tykkere deroppe.

"Jeg er ikke kommet noget til," sagde lord Roxton, da de førte ham ind i stolen. "Vent et sekund og lad mig få vejret, så skal jeg tage en omgang til med den satan – for hvis det ikke er Djævlen i egen person, så har der aldrig vandret nogen her på Jorden."

"De må ikke gå alene denne gang," sagde Malone.

"De burde aldrig være gået alene," tilføjede præsten. "Men fortæl os, hvad der skete."

"Jeg ved det næppe selv. Jeg sad, som De så, med ryggen mod gelænderet. Pludselig hørte jeg en raslen. Jeg så noget mørkt lige over mig, drejede mig halvt og skød. I næste øjeblik blev jeg smidt ned som havde jeg været et spædbarn. Kalkpudset regnede ned over mig. Det er det hele."

"Skal vi overhovedet fortsætte?" spurgte Malone. "Det er overbevist om, at dette er noget overmenneskeligt, ikke sandt?"

"Det er der ingen tvivl om."

"Nå, så har De fået Deres oplevelse. Hvad mere kan De ønske Dem?"

"Ja, jeg ønsker i hvert tilfælde noget mere," sagde Mason. "Jeg tror, vor hjælp er i høj grad fornøden."

"Jeg synes, det snarere er os, der trænger til hjælp," sagde lord Roxton og gned sit knæ, "vi kommer såmænd til at have brug for

en læge, før vi er færdige. Men jeg mener som De, pater, vi må føre dette til bunds. Hvis De ikke synes om det, unge mand –"

Den blotte antydning fik Malones irske blod til at koge op. "Jeg går derop alene!" råbte han og løb hen mod døren.

"Nej! Jeg følger Dem." Præsten ilede efter ham.

"I skal ikke gå uden mig!" råbte lord Roxton, og humpede bagefter de to andre.

De stod sammen i gangen, stearinlysene kastede flakkende skygger på væggene. Malone greb fat i gelænderet og begyndte at stige op, da det skete.

Hvad var det? Det kunne de ikke sige. De vidste kun, at de mørke skygger øverst på trappen blev dunklere, løb sammen, antog form af en skikkelse, ligesom en kæmpeflagermus. Store Gud! Det bevægede sig! Det sank hurtigt og lydløst ned mod dem! Sort, sort som natten, svagt i omridsene, uhyre, halvmenneskeligt, og fuldkommen ondt og dæmonisk! De skreg alle tre og tumlede i vild forvirring hen mod døren. Lord Roxton greb håndtaget og rev den op. Det var for sent. Det var over dem.

De følte noget varmt, klæbrigt, en gyselig stank, skimtede det forfærdelige ansigt og de forvredne lemmer. Et øjeblik efter lå de alle tre, halvt bevidstløse og rædselsslagne, ude på grusgangen i haven. Døren lukkedes efter dem med et brag.

Malone jamrede sig, Roxton bandede, men præsten var tavs, mens de samlede sig op, forslåede og med en følelse af indvendig gru, der fik al legemlig smerte til at føles ubetydelig. De stod sammen i lyset fra den nedgående måne og deres øjne vendte sig mod dørens sorte rektangel.

"Det er nok," sagde Roxton til sidst.

"Mere end nok," svarede Malone, "jeg vil ikke ind i det hus igen for alt, hvad Fleet Street kunne byde mig."

"Er De såret?"

"Jeg føler mig smudsig, nedbrudt – åh, det var afskyeligt!"

"Råddenskab!" sagde Roxton. "Mærkede De stanken! Og den betændte varme?"

Malone udstødte et råb af afsky. "Uden ansigt, undtagen de frygtelige øjne! Halvt materialiseret! Rædsomt!"

"Men lysene?"

"Pokker stå i lysene! Lad dem brænde! Jeg går ikke derind igen!"

"Nå, Belchamber kan ordne det i morgen. Måske han venter på os i kroen."

"Ja, lad os komme hen til kroen, tilbage til menneskene!" Malone og Roxton vendte sig bort, men præsten blev stående. Han havde taget et krucifiks frem.

"De kan gå," sagde han. "Jeg går derind igen."

"Hvad for noget! Ind i det hus?"

"Ja, ind i huset."

"Pater, det er den rene galskab! Det knækker halsen på Dem. Vi var alle som kludedukker i *dets* greb."

"Godt, så må det knække min hals. Jeg går ind nu."

"Det gør De ikke! Herhen, Malone, få fat i ham!"

Men det var for sent. I et par hurtige skridt havde præsten nået døren, åbnet den, gået ind, og lukket den bag sig.

Da Malone og lorden nåede døren, hørte de lyden af en slå, der gled for. Mason havde spærret sig selv inde. Roxton råbte ind gennem brevkassens udskæring, at han skulle komme ud.

"Bliv, hvor I er!" svarede præsten hurtigt med alvorlig stemme. "Jeg har et arbejde at gøre. Jeg kommer ud, når det er udført." Hans blide, hengivne stemme lød gennem gangen derinde. De kunne kun høre dele af sætninger derinde fra, stumper af bønner, opfordringer, formaninger, venlige ord. Malone så gennem udskæringen præsten stå rank og uforfærdet i det svage lysskær, vendt mod skyggerne på trappen, med krucifikset højt løftet i den højre hånd.

Hans stemme sank til tavshed, og så skete endnu et af denne nats mirakler. En stemme svarede ham. Det var en lyd, som ingen af dem nogensinde før havde hørt – hæs, skærende og ubeskrivelig truende. Det den sagde, var kun ganske kort, men præsten svarede omgående, hans røst lød som grebet af en uendelig bevægelse. Det lod til at være en eller anden opfordring, og den blev omgående besvaret af den uhyggelige stemme fra den anden side. Atter og atter gentog dette sig, tale og svar, så kort, så lang, i alle nuancer af bedende, overtalende, tryglende, beroligende. Roxton og Malone krøb sammen uden for døren, hvor de opfangede brudstykker af den uforståelige dialog, isnede ind til marven. Så, efter hvad der forekom uendelig lang tid, men i virkeligheden var mindre end en time, bad mr. Mason en bøn med fuldtonende røst. Var det en illusion, eller var der virkelig nogen, der bad med der i mørket? Et øjeblik efter gik lyset ud i det venstre vindue, slåen blev trukket fra og præsten trådte ud med lord Roxtons taske i hånden. Hans ansigt så uhyggeligt ud, men han var livlig og glad.

"Jeg tror, De finder alt, som det skal være," sagde han og rakte lord Roxton tasken.

Malone og Roxton tog ham begge under armen og skubbede ham hastigt ned til vejen.

"De skal ikke slippe fra os igen!" råbte lorden. "Pater, De skulle have en hel stribe victoriakors!"

"Nej, nej, det var blot min pligt. Den stakkels fyr havde så hårdt brug for hjælp. Jeg er jo også kun en synder, og dog var jeg i stand til at give ham den."

"De hjalp ham?"

"De håber jeg, i al ydmyghed. Men jeg var jo blot et redskab for højere magter. Huset er ikke mere hjemsøgt. Det lovede han. Men jeg vil ikke tale mere om det nu. Det vil måske være lettere for mig om nogle dage."

Kroværten og pigerne stirrede forbløffede på de tre eventyrere, da de atter ankom til kroen i vintermorgenens gustne lys. Hver af dem syntes at være blevet fem år ældre i nattens løb. Mr. Mason kastede sig udmattet på en bænk i krostuen og faldt omgående i søvn.

"Stakkels fyr! Han ser rigtig dårlig ud!" sagde Malone. Og det hvide, hærgede ansigt og de lange, slappe lemmer kunne da også gerne have tilhørt et lig.

"Vi skal få noget varm te i ham," svarede lord Roxton, idet han varmede hænderne ved ilden, som pigen netop havde tændt. "For pokker! Vi kunne godt selv trænge til noget. Nå, min unge ven, vi fik det vi kom efter. Jeg fik min spænding, og De fik Deres historie."

"Og han der frelste en sjæl. Det kan ikke nægtes, at vore resultater synes ringe sammenlignet med hans."

De nåede det tidlige tog til London, og fik en kupé for sig selv. Mason sagde ikke meget, og syntes at være opslugt af sine

tanker. Pludselig vendte han sig mod sine kammerater. "Hør, I to, ville I have noget imod at bede sammen med mig?" Lord Roxton gjorde en grimasse. "Jeg må advare Dem, pater, jeg er, er noget ude af øvelse."

"Vær så venlige at knæle sammen med mig. Jeg har brug for Deres støtte."

De knælede ned, side om side, med præsten i midten. Malone noterede sig bønnen:

> Fader, vi er alle Dine børn, stakkels, svage, hjælpeløse skabninger, drevet af skæbne og tilfældigheder. Vi anråber Dig, at Du vil vende et medlidenhedens blik mod denne mand, Rupert Tremayne, som vandrede så langt bort fra Dig, og som nu er i mørket. Han er sunket dybt, meget dybt, for han havde et stolt hjerte, som ikke ville blødgøres, og et ondt sind, som var opfyldt af had. Men nu vil han vende sig mod lyset, og derfor beder jeg om hjælp til ham og kvinden, Emma, som af kærlighed til ham var fulgt med ind i mørket. Må hun hæve ham op, således som hun har prøvet det. Må de begge bryde det bånd af onde minder, som binder dem til Jorden. Må de, fra denne nat, gå op mod det vidunderlige lys, som før eller siden skinner på selv den laveste.

De rejste sig.

"Det var bedre!" råbte præsten, idet han slog sig for brystet med sin knoklede hånd, og lyste op i sit brede, venlige smil. "Sikke en nat. Ved Gud, sikke en nat!"

9. Flere, meget fysiske, fænomener

Det lod til at være Malones lod stadig at blive blandet ind i familien Lindens forhold, for han havde næppe set ryggen af den ulykkelige Tom, før han blev involveret med hans misliebige broder på en langt mere ubehagelig måde.

Det startede med, at telefonen ringede en morgen, og han hørte Algernon Maileys stemme i den anden ende.

"Er De fri nu i aften?"

"Jeg står til tjeneste."

"Malone, De er jo en velvoksen mand at se til. De spillede vist Rugby for Irland, ikke sandt? De har vel ikke noget imod en rask lille batalje?"

Malone lo i røret.

"De kan regne med mig."

"Det kan godt blive temmelig voldsomt. Vi skal muligvis i lag med en professionel bokser."

"Så meget des bedre!" sagde Malone muntert.

"Og vi skal bruge en mand mere til at være med. Kender De nogen, der vil være med, bare sådan for eventyrets skyld? Og hvis han ved lidt om det psykiske, vil det heller ikke være af vejen."

Malone tænkte et øjeblik. Så fik han et indfald.

"Der er jo Roxton," sagde han. "Han er ikke bange af sig, og han er en god mand at have med, hvis det kommer til håndgemæng. Jeg tror, jeg kan få ham med. Han har været interesseret i emnet siden vores oplevelse i Dorsetshire."

"Netop! Tag ham med! Hvis han ikke kan, må vi klare det alene. Belshaw Gardens, lige ved Earl's Court Station. Klokken

tre i eftermiddag."

Malone ringede straks lord Roxton op, og havde snart den kendte stemme i røret.

"Hvad så, min unge ven? ... en lille dyst? Jamen selvfølgelig! Jeg havde egentlig aftalt at spille golf i Richmond, men det her lyder morsommere ... Hvad? Udmærket, jeg møder Dem derhenne."

Og således mødtes Mailey, lord Roxton og Malone klokken tre foran en blussende kaminild i advokatens lune dagligstue. Hans kone, en venlig og smuk kvinde, der var hans hjælper såvel i det åndelige som i det daglige liv, tog imod dem.

"Nå, min kæreste, du er ikke med i dette her," sagde Mailey. "Du trækker dig diskret tilbage. Du skal ikke blive bange, hvis du hører os råbe eller skændes."

"Men jeg er bange, kære. Du kan komme til skade."

Mailey lo.

"Nå, jeg tror, dit møblement muligvis kan komme til skade. Andet har du ikke at frygte. Og det er alt sammen til bedste for Sagen. – Det beroliger hende altid," forklarede han, idet hans hustru modstræbende forlod stuen. "Jeg tror virkelig, hun ville bestige bålet, hvis det kunne gavne Sagen. Hendes rummelige, elskelige kvindehjerte ved, hvad det ville betyde for denne grå jord, hvis menneskene kunne undslippe dødens skygge, og erkende den store lykke, der forestår. For pokker, hun er jo min store inspiration ... Nå," fortsatte han med et smil, "jeg skal ikke fortsætte med dette emne. Vi har noget meget anderledes at tænke på – noget der er lige så grimt og ondsindet, som hun er smuk og god. Det drejer sig om Tom Lindens broder."

"Jeg har hørt om den fyr," sagde Malone. "Jeg boksede lidt en overgang, og jeg er stadig medlem af N.S.C. Note 4) Silas Linden var lige ved at blive mester i weltervægt."

"Ja, det er netop ham. Han er arbejdsløs, og har tænkt at nedsætte sig som medium. Naturligvis tog jeg og andre spiritister ham alvorligt, for vi holder alle sammen af hans broder, og disse evner følger ofte familierne, så hans påstande forekom os plausible. Vi prøvede ham derfor i går aftes."

"Nå, og hvad skete der?"

"Jeg mistænkte fyren lige fra begyndelsen. De skal vide, at det er næsten umuligt for et medie at narre en erfaren spiritist. Når der er bedrag med i spillet, går det som regel ud over udenforstående. Jeg iagttog ham nøje, og havde sat mig i nærheden af kabinettet. Så kom ånden ind, klædt i hvidt. Jeg afbrød kontakten efter aftale med min kone, som sad ved siden af mig, og mærkede ham, idet han passerede forbi mig. Jeg havde en saks i min lomme og klippede et lille stykke af kanten."

Mailey trak et trekantet stykke linned op af lommen.

"Her er det, som De kan se. Ganske almindeligt linned. Jeg er ikke i tvivl om, at fyren var i sin nattrøje."

"Hvorfor afslørede De ham ikke straks?" spurgte lord Roxton.

"Der var flere kvinder, og jeg var den eneste mand af en vis statur, der var til stede."

"Nuvel, hvad foreslår De da?"

"Jeg har arrangeret, at han kommer her klokken halv fire. Hvis han ikke har bemærket det lille hul i tøjet, kan han ikke have mistanke om, hvorfor jeg vil tale med ham."

"Hvad vil De gøre?"

"Ja, det kommer an på ham. Vi må standse ham for enhver pris. Det er på denne måde, vor sag kommer i vanry. En eller anden slyngel, som ikke ved noget om det, går ind i det for pengenes skyld, og det bevirker så, at de virkelige medier bliver nedvurderet. Publikum tager dem jo naturligvis over én kam. Med Deres hjælp kan jeg tale med denne fyr på lige vilkår, hvilket jeg ikke ville kunne, hvis jeg var alene om det. Nå, her kommer han!"

Der lød tunge skridt udenfor. Døren gik op. Og Silas Linden, falsk medie og tidligere professionel bokser kom ind. Hans små, griseagtige grå øjne under de buskede bryn så mistænksomt på de tre mænd. Så fremtvang han et smil og nikkede til Mailey.

"God dag, mr. Mailey. Vi havde en god aften i går, ikke sandt?"

"Sid ned, Linden," sagde Mailey og gjorde en håndbevægelse i retning af en stol. "Det er netop om i går aftes, jeg ønsker at tale med Dem. De bedrog os."

Vreden farvede Silas Lindens tunge ansigt blodrødt.

"Hvad skal det sige?" råbte han skarpt.

"De bedrog os. De klædte Dem ud og lod som om De var en ånd."

"De er en forbandet løgner!" råbte Linden. "Det gjorde jeg i hvert tilfælde ikke!"

Mailey tog den lille tøjstump op af lommen og lagde den på sit knæ.

"Hvad er så dette?" spurgte han.

"Ja, hvad er det?"

"Det blev klippet af den hvide dragt, De havde på. Jeg klippede det selv af, da De stod ud for mig. Hvis De undersøger

Deres tøj, vil De opdage hullet. Det nytter ikke, Linden. Spillet er ude. De kan ikke nægte det."

Et øjeblik var manden fuldstændig lammet af forbløffelse. Så brød han ud i en strøm af frygtelige forbandelser.

"Hvad skal det her betyde?" råbte han og stirrede omkring sig. "Tror De, jeg er så nem at spille på næsen? De har valgt Dem den forkerte mand til den slags puds!"

"Det nytter ikke at råbe op eller blive voldsom, Linden," sagde Mailey stilfærdigt. "Jeg kunne bringe Dem for politiretten i morgen. Jeg ønsker ikke nogen offentlig skandale, for Deres broders skyld. De forlader ikke dette rum, før De har underskrevet et dokument, jeg har her på mit bord."

"Nå, så det gør jeg ikke? Og hvem skulle standse mig?"

"Det vil vi."

De tre mænd stillede sig mellem ham og døren.

"Så det vil De? Det får vi at se!" Han stod foran dem med et rasende blik og de store hænder knyttede. "Vil De så se at flytte Dem!"

De svarede ham ikke, men ytrede alle tre en truende snerren, som måske er det ældste af alle menneskelige udtryk. I næste øjeblik var Linden over dem; hans næver skød ud med en frygtelig kraft. Mailey, som havde bokset i sin ungdom, forhindrede et slag, men blev ramt af det næste og faldt omkuld på gulvet. Lord Roxton blev kastet til side, men Malone, der havde en rugbyspillers instinkt, dukkede sig og greb bokseren om knæene. Hvis en mand er bedre end én selv i opretstående stilling, så få ham lagt ned, og der er ikke meget, han så kan gøre. Linden væltede omkuld og smadrede en lænestol på vejen, før han nåede gulvet. Han kom vaklende op på det ene knæ og

fik et slag ind mod kæben, men Malone fik ham ned igen, og Roxtons knoklede hånd greb ham om struben. Silas Linden havde visse feje træk i sin karakter, og han gav op.

"Stop!" råbte han, "det er nok!"

Han lå nu på ryggen med udstrakte arme og ben. Malone og Roxton bøjede sig over ham. Mailey havde fået samlet sig sammen, men var stadig bleg og rystet efter sit fald.

"Jeg har det fint!" råbte han, idet han svarede en kvindestemme fra den anden side af døren. "Nej, endnu ikke, kæreste, men vi er snart færdige. Nå, Linden, De behøver ikke at rejse Dem, De kan så udmærket tale derfra, hvor De sidder. Som sagt, De vil underskrive dette dokument, før De forlader stuen her."

"Hvad står der i det?" kvækkede Linden, da Roxton løsnede sit greb om hans strube.

"Jeg skal læse det for Dem."

Mailey tog dokumentet op og læste det højt:

> "Jeg, Silas Linden, indrømmer hermed, at jeg har opført mig som en skurk og slyngel ved at lade som om jeg var en ånd, og jeg sværger på, at jeg aldrig mere vil optræde som medium. Skulle jeg bryde dette løfte, vil denne underskrevne tilståelse blive anvendt til at domfælde mig ved politiretten."

"Vil De underskrive det?"

"Nej, Fanden om jeg vil!"

"Skal jeg trykke lidt igen?" spurgte lord Roxton. "Måske kunne jeg presse lidt fornuft ind i ham, hvad?"

"Nej, nej, bestemt ikke," sagde Mailey. "Jeg tror, hans sag ville stå sig i politiretten, for den ville vise offentligheden, at vi er fast besluttede på at holde vor sti ren. Jeg vil give Dem ét minut til at overveje det, Linden, og så ringer jeg efter politiet."

Det tog dog ikke bedrageren et helt minut at træffe sin beslutning.

"Udmærket," sagde han surt. "Jeg underskriver." Han fik lov til at rejse sig, med en advarsel om, at hvis han lavede nogen numre, slap han ikke så billigt anden gang. Men der var ikke mere luft i ham, og han skriblede et stort, groft "Silas Linden" nederst på dokumentet uden at sige et ord. De tre andre underskrev som vidner.

"Og se så at komme ud!" sagde Mailey skarpt. "Find Dem en ærlig beskæftigelse og lad de hellige ting ligge."

"Hold Deres forbandede præken for Dem selv!" svarede Linden, og gik så, brummende og bandende, ud i det mørke, hvorfra han var kommet. Han var næppe forsvundet, før mrs. Mailey kom ilende ind for at sikre sig, at hendes mand ikke var kommet noget til. Da hun havde konstateret hans velbefindende, begræd hun sin ødelagte lænestol, for som alle andre kvinder besad hun en personlig stolthed og glæde over enhver detalje af sin husholdning.

"Det betyder ikke så meget, kæreste. Det er en billig pris at betale for at få den slyngel af vejen. – De må ikke gå endnu, d'herrer. Jeg vil tale med Dem."

"Og der er netop lavet te!"

"Måske ville noget stærkere ikke være af vejen," sagde Mailey, og de tre mænd var da også temmelig udmattede, for det havde været hårdt, mens det stod på. Roxton, der havde nydt hele

historien umådeligt, var helt ovenpå, men Malone var rystet og Mailey var kun lige sluppet for en alvorlig skade ved det tunge slag.

"Jeg har ladet mig fortælle," sagde Mailey, idet de satte sig ned foran ilden, "at denne slyngel har presset penge ud af stakkels Tom Linden i årevis. Ja, for det var jo nærmest en slags afpresning; han var jo udmærket i stand til at angive ham til politiet. For pokker!" udbrød han pludselig, "det ville forklare den politiaktion. Hvorfor skulle de netop vælge Linden af alle Londons medier? Jeg kan huske, at Tom fortalte mig, at fyren havde bedt om at blive oplært til medium, og at han havde nægtet ham det."

"Ville han kunne lære ham det?" spurgte Malone. Mailey tænkte længe over spørgsmålet. "Måske," sagde han endelig. "Men Silas Linden som falsk medium ville være betydelig mindre farlig end Silas Linden som virkeligt medium."

"Jeg kan ikke følge Dem?"

"Man kan udvikle sig til at blive et medie," sagde mrs. Mailey. "Man kan næsten sige, at det er smitsomt."

"Det var det, håndspålæggelse gik ud på i de tidlige kristne menigheder," forklarede Mailey. "Det var at videregive kraften til at udføre mirakler. Vi kan nu ikke gøre det så hurtigt som dengang. Men hvis en mand eller kvinde har et ønske om at udvikle sig og er i nærheden af et virkeligt medium, så er der en mulighed for, at disse kræfter vil indfinde sig."

"Men hvorfor siger De, at det ville være værre end et falsk medium?"

"Fordi det kunne udnyttes til det onde. Jeg forsikrer Dem, Malone, at al tale om sort magi og onde ånder ikke er kun er en

opfindelse. Den slags sker, og er centreret om et ondt medie. Man kan synke ned i regioner, der nærmer sig de populære forestillinger om hekse og magi. Det ville være uærligt, hvis jeg benægtede det."

"Krage søger mage," forklarede mrs. Mailey, som var lige så vidende som sin mand. "Man får, hvad man fortjener. Hvis man gennemfører en seance med onde folk, kommer der onde besøgende."

"Så der er altså en farlig side?"

"Kender De da noget her på Jorden, som ikke har en farlig side, hvis det bliver behandlet forkert og overdrevet? Denne farlige side findes, men det er ikke en del af den ortodokse spiritisme, og viden er den bedste måde at modvirke den på. Jeg tror, at middelalderens hekseri var en meget virkelig ting, og at den bedste måde at modvirke den slags på er ved at opdyrke åndens højere dannelse. At ignorere det fuldstændigt er at overlade slagmarken til de onde kræfter."

Lord Roxton afbrød ham på en uventet måde.

"Da jeg var i Paris sidste år," sagde han, "var der en fyr, der kaldte sig La Paix, som fuskede med noget sort magi. Jeg mener, der skete ingen større skade ved det, men det var heller ikke særlig åndeligt, hvis De forstår."

"Det er noget, jeg som journalist ville være meget interesseret i at se noget af, hvis jeg skal kunne skrive upartisk om det," sagde Malone.

"De har ret!" medgav Mailey. "Vi må have alle kortene på bordet."

"Nå, min unge ven, hvis De vil give mig en uge, og tage med til Paris, så skal jeg forestille Dem for La Paix," sagde Roxton.

"Ja, sært nok havde jeg også tænkt på at sende vores ven her på en lille tur til Paris," sagde Mailey. "Jeg er blevet inviteret af dr. Maupuis fra *Institut Métaphysique* til at overvære nogle eksperimenter, han vil foretage med et galicisk medie. Det er egentlig den religiøse side af det, der interesserer mig, og det aspekt mangler i det store og hele hos disse videnskabsmænd på Kontinentet. Men hvad angår nøjagtig, omhyggelig undersøgelse af de psykiske fakta er de langt forude for andre, undtagen den stakkels Crawford i Belfast, som var i en klasse for sig selv. Jeg lovede Maupuis at komme over. Han har allerede opnået nogle vidunderlige – og i visse henseender, temmelig foruroligende resultater."

"Hvorfor foruroligende?"

"Jo, hans seneste materialisationer har slet ikke været menneskelige. Det er bekræftet ved fotografier. Jeg vil ikke sige mere, for det er bedst, at De, hvis De tager derover, møder op med et åbent sind."

"Jeg vil ganske bestemt tage af sted," sagde Malone. "Jeg er sikker på, at min chef også vil have det."

Teen var blevet bragt ind, og afbrød konversationen på denne irriterende måde, hvormed vore legemlige behov nu engang blander sig i vores højere gøremål. Men Malone ville ikke standse.

"De taler om onde kræfter. Har De nogensinde været i kontakt med dem?"

Mailey så på sin kone og smilede.

"Uafladelig," sagde han. "Det er en del af vort arbejde. Det er vores speciale."

"Det kunne jeg forstå. Da en af den slags indflydelser ville blande sig, drev De den bort."

"Men det gør jeg ikke altid. Hvis vi kan hjælpe en laverestående ånd, så gør vi det, og det kan kun ske ved at prøve at få den til at fortælle sine problemer. De fleste af dem er ikke onde. Det er stakkels, lammede væsener, der lider under virkningen af de smalsporede og falske forestillinger, de havde, da de var her i verden. Vi prøver at hjælpe dem – og somme tider lykkes det."

"Hvordan ved De, at det sker?"

"Fordi de fortæller os om det bagefter og ser deres egne fremskridt. Sådanne metoder anvendes ofte af vore folk. Vi kalder dem 'rednings-kredse'."

"Jeg har hørt om dem. Hvor kan jeg være med i sådan en? Det tiltrækker mig mere og mere. Det ser ud som om, der hele tiden åbner sig nye veje. Jeg ville være Dem meget taknemmelig, hvis De ville hjælpe mig til komme til at se denne nye side af sagen."

Mailey faldt i tanker.

"Vi vil ikke bruge disse stakkels væsener til underholdning. På den anden side har De – skønt vi endnu ikke kan kalde Dem en egentlig spiritist – behandlet emnet med en vis forståelse og sympati." Han så spørgende på sin kone, som smilede og nikkede.

"Ah, De har fået lov. Nuvel, De skal vide, at vi har vor egen lille redningskreds, og i dag klokken fem holder vi vor ugentlige seance. Mr. Terbane er vort medie. Vi plejer ikke at være flere end os to og mr. Charles Mason, præsten. Men hvis De begge vil være med, vil vi være glade for, at De bliver. Terbane skulle snart være her. Han er ansat ved jernbanerne, så han bestemmer jo

ikke selv over sin tid. Ja, psykiske evner findes også i beskedne omgivelser, men sådan har det jo altid været – fiskere, tømrere, teltmagere, kameldrivere, det var profeterne i gamle dage. For tiden findes nogle af de største psykiske gaver i England hos en minearbejder, et uldhandler, en drager, og en rengøringskone. Således gentager historien sig selv, og den tåbelige lovtrækker, der dømte Tom Linden, var blot en Felix, der dømte Paul. Det gamle hjul drejer sig stadig."

10. De Profundis

De sad stadig ved tebordet, da mr. Charles Mason blev vist ind. Intet får folk til at føle en sådan gensidig sjælelig sympati som fælles psykiske oplevelser, og derfor følte både Roxton og Malone, der dog kun havde kendt ham fra den ene episode i Dorsetshire, sig nærmere knyttet til denne mand end til mange andre, som de havde kendt i årevis. Da den løst byggede, opløbne, magre gejstlige skikkelse med det tynde, udslidte ansigt oplyst af et bredt. medmenneskeligt smil og alvorlige øjne trådte gennem døren, følte de, at det var en gammel ven, der kom ind. Han hilste dem lige så hjerteligt.

"Nå, De fortsætter nok Deres undersøgelser!" udbrød han, idet han gav dem hånden. "Lad os håbe, Deres nye erfaringer på dette område ikke bliver så nerveangribende denne gang!"

"For pokker, pater," sagde Roxton. "Jeg har slidt skyggen af min hat ved at tage den af for Dem siden."

"Hvordan det – hvad har han gjort?" spurgte mrs. Mailey.

"Nej, nej," udbrød Mason, "jeg prøvede blot efter fattig evne at vejlede en stakkels fortabt sjæl. Lad os lade det blive ved det. Men det er netop det, vi også er her for i dag, og som disse kære mennesker gør hver eneste dag. Det var af mr. Mailey, jeg lærte, hvorledes jeg skulle bære mig ad."

"Ja, vi har da i hvert tilfælde god øvelse," sagde Mailey. "De har jo set det ofte nok, Mason, til at vide det."

"Men jeg forstår det ikke," sagde Malone. "De må oplyse mig en smule! Jeg anerkender Deres hypotese om, at vi er omgivet af ånder, der bundet af materien befinder sig under besynderlige omstændigheder, de ikke forstår, og som ønsker

vejledning og råd. Det er mere eller mindre sådan det er, ikke sandt?"

Mr. Og mrs. Mailey nikkede bekræftende.

"Men deres afdøde slægtninge er sandsynligvis på den anden side og forstår deres uvidende tilstand. Kunne de ikke hjælpe dem, langt bedre end vi er i stand til?"

"Det er et ganske naturligt spørgsmål," svarede Mailey. "Naturligvis har vi stillet dem det, og vi kan kun holde os til deres svar. De synes faktisk at være forankret til overfladen af vor jord, alt for tunge til at stige op. De andre befinder sig antagelig på langt højere åndelige planer og adskilt fra dem. De forklarer os, at de står os nærmere, og at de er bevidste om os, men ikke kan se eller forstå de højere sjæle. Derfor kan vi bedre nå disse lave ånder."

"Ja, der var en kær, stakkels formørket sjæl ..."

"Min hustru elsker alt og alle," forklarede Mailey. "Hun kan finde på at tale om den kære, stakkels Djævel."

"Jamen, vi må da føle kærlighed og medlidenhed for dem!" sagde fruen. "Denne stakkels fyr blev passet og plejet af os i ugevis. Han var virkelig langt nede. Så en dag råbte han henrykt: 'Min moder er kommet! Min moder er her!' Vi spurgte naturligvis: 'Men hvorfor kom hun ikke før?' – 'Hvordan kunne hun,' sagde han, 'når jeg var så mørkt et sted, at hun ikke kunne se mig?'"

"Det er alt sammen udmærket," sagde Malone, "men så vidt jeg ellers kan følge Deres metoder, er det en eller anden vejleder eller kontrol eller højerestående ånd, der styrer det hele og bringer den lidende til Dem. Hvis denne ånd er bevidst om det, skulle man jo tro, at andre også kunne være det."

"Nej, for dette er netop dennes særlige mission," sagde Mailey. "For at vise Dem, hvor adskilte de forskellige sfærer er, kan jeg fortælle Dem om en lejlighed, hvor vi havde en mørk sjæl hos os. Vore egne ånder kom også igennem, men vidste ikke, han var der, før vi gjorde dem opmærksomme på det. Da vi sagde til den formørkede sjæl: 'Kan du ikke se vore venner ved siden af dig?' svarede han: 'Jeg kan se et lys, men ikke andet.'"

I dette øjeblik blev samtalen afbrudt ved mr. John Terbanes ankomst fra Victoria Station, hvor han til daglig arbejdede. Han var i civil, en melankolsk, glatbarberet mand med drømmende, tænksomme øjne, men ellers ingen andre antydninger af, hvilke bemærkelsesværdige evner han havde.

"Har De den sidste beretning?" var hans første spørgsmål.

Mrs. Mailey rakte ham smilende en konvolut. "Vi har den her til Dem, men De kan læse den hjemme," svarede denne og vendte sig forklarende til de andre: "Den stakkels mr. Terbane er jo i trance og ved ikke af, hvilke vidundere han præsterer. Så efter hver seance skriver min mand og jeg en beretning til ham."

"Ja, og jeg er lige forbløffet hver gang, når jeg læser den," sagde Terbane.

"Og meget stolt, ville jeg tro?" tilføjede Mason.

"Nå, det ved jeg nu ikke," svarede Terbane ydmygt. "Jeg kan ikke se nogen grund til, at værktøjet skal være stolt, fordi en arbejder bruger det. Men selvfølgelig er det et privilegium."

"Gode gamle Terbane!" sagde Mailey, idet han lagde en hånd på Terbanes skulder. "Jo bedre mediet er, des mere uselvisk er han også. Det er i hvert tilfælde min erfaring. Hele konceptet omkring et medie er jo, at den pågældende giver sig selv hen,

for at andre kan bruge ham, og det kan ikke forenes med selviskhed. Nå, men jeg tror, vi hellere må komme i gang, ellers vil mr. Chang skælde os ud."

"Hvem er det?" spurgte Malone.

"Åh, De vil snart gøre mr. Changs bekendtskab! Vi behøver ikke at sidde rundt om bordet. En halvcirkel her foran kaminen gør udmærket fyldest. Vi dæmper lyset en smule, sådan. Gør Dem det nu behageligt, Terbane. Put Dem ned mellem puderne."

Mediet sad i et hjørne i en magelig sofa, og var straks faldet hen i en døs. Både Mailey og Malone sad med notesbøgerne klar på knæet og ventede på, hvad der ville ske.

Det varede ikke længe. Pludselig satte Terbane sig op, hans sovende skikkelse forvandlede sig til et overordentlig vågent og bestemt væsen. Hans ansigt forandredes lidt efter lidt. Et tvetydigt smil viste sig på hans læber, øjnene syntes at blive mere skæve og mindre åbne, ansigtet mere markeret. Han stak hænderne ind i ærmerne på sin blå hjemmejakke.

"Godaften," sagde han med en sprød stemme. "Nye ansigter! Hvem er disse?"

"Godaften, Chang," sagde husets herre. "De kender mr. Mason. Dette er mr. Malone, der studerer psykisk forskning, og dette er lord Roxton, som har hjulpet mig i dag."

Hver gang et navn blev nævnt, gjorde Terbane en fejende orientalsk gestus som hilsen, idet han lagde en finger på panden og bevægede den nedad. Hele hans holdning var vidunderligt værdig og meget forskellig fra den ydmyge lille mands, der havde sat sig for et par minutter siden.

"Lord Roxton!" gentog han. "En engelsk milord, Jeg har kendt lord ... lord Macart – nej, jeg kan ikke udtale det korrekt. Den gang kaldte jeg ham for en fremmed djævel. Chang havde også meget at lære."

"Han taler om lord Macartney. Det er over hundrede år siden. Chang var den gang en berømt kinesisk filosof," forklarede Mailey.

"Ikke spilde tid!" råbte kontrollen. "Meget at gøre i dag. Mange venter. Nogle nye, nogle gamle. Jeg får mærkelige folk i mit net. Nu jeg går." Han sank tilbage mellem puderne. Det gik omkring et minut, så satte han sig pludselig op igen.

"Jeg vil gerne takke Dem," sagde han på perfekt engelsk. "Jeg var her for to uger siden. Jeg har tænkt over alt det, De sagde. Min vej er blevet lettere."

"Var De den ånd, der ikke troede på Gud?"

"Ja, ja! Det var det, jeg sagde i min vrede. Jeg var så træt – så træt. Åh, denne tid, denne endeløse tid, den grå tåge, denne tunge vægt af angeren! Håbløst! Håbløst! Og De bragte mig trøst, De, og denne store kinesiske ånd. De gav mig de første venlige ord, jeg har hørt, siden jeg døde."

"Hvornår døde De?"

"Ak, det føles som en evighed. Vi måler ikke som De gør. Det er en lang, forfærdelig drøm uden forandring eller afbrydelse."

"Hvem var konge i England?"

"Victoria var dronning. Jeg havde knyttet mig til materien, og min ånd gjorde det samme. Jeg troede ikke på et liv efter døden. Nu ved jeg, at jeg tog fejl, men jeg kunne ikke tilpasse mig til de nye omstændigheder."

"Er det slemt, der hvor De er?"

"Det er alt sammen – alt sammen gråt. Det er det mest frygtelige. Omgivelserne er så forfærdelige."

"Men der er mange flere. De er ikke alene."

"Nej, men de ved jo ikke mere end jeg gør. De spotter og tvivler og er elendige."

"De vil snart komme ud."

"For Guds skyld, hjælp mig med det!"

"Stakkels sjæl!" sagde mrs. Mailey med sin søde, trøstende stemme, en stemme, der kunne betvinge et vilddyr. "De har lidt meget. Men tænk ikke på Dem selv. Tænk på alle disse andre. Prøv at hjælpe en af dem; derved hjælper De Dem selv bedst."

"Tak, frue, det vil jeg. Der er en, jeg har bragt med mig. Han har hørt Dem. Vi vil fortsætte sammen. Måske vil vi en dag finde lyset."

"Ønsker De, at vi skal bede for Dem?"

"Ja, ja, det gør jeg virkelig!"

"Jeg vil bede for Dem," sagde Mason. "Kan De bede et Fadervor nu?" Han fremsagde den gamle bøn, men før han var færdig, var Terbane igen faldet sammen mellem puderne. Han satte sig igen op som Chang.

"Han gøre gode fremskridt," sagde kontrollen. "Han bruge tid på andre, der vente. Det er godt. Nu jeg har slemt tilfælde. Oh!"

Han udstødte et komisk, misbilligende skrig og sank tilbage. I næste øjeblik var han oppe igen, hans ansigt var langt og højtideligt, hans hænder foldede.

"Hvad er dette?" spurgte han med tydelig og affekteret stemme. "Jeg ved virkelig ikke, med hvilken ret denne kinesiske personage kalder mig hid. Måske kan De oplyse mig?"

"Vi kan måske hjælpe Dem."

"Hvis jeg har brug for hjælp, vil jeg bede om den. For øjeblikket ønsker jeg den ikke. Det forekommer mig, at man tager sig friheder. Så vidt denne kineser kan forklare mig det, er jeg øjensynlig ufrivillig tilskuer til en eller anden form for religiøs ceremoni."

"Vi er en kreds af spiritister."

"En meget skadelig sekt. Blasfemiske ceremonier. Som den ydmyge sognepræst jeg er, må jeg protestere mod den slags vanhelligelse."

"De bliver holdt tilbage her, gode ven, af netop disse snæversynede meninger. Det er Dem, der lider. Vi vil befri Dem."

"Lider? Hvad mener De, min herre?"

"De ved godt, at De er gået over, ikke sandt?"

"Nonsens!"

"Er De klar over, at De er død?"

"Hvordan kan jeg være død, når jeg taler med Dem?"

"Fordi De benytter denne mands krop."

"Jeg er virkelig kommet ind i en galeanstalt!"

"Ja, en anstalt for svære tilfælde. Og jeg frygter, at De er et af dem. Er De lykkelig, der hvor De er?"

"Lykkelig? Nej, min herre. Mine nuværende omgivelser er mig fuldkommen uforståelige."

"Har De nogen erindring om at have været syg?"

"Jeg var virkelig meget syg."

"Så syg, at De døde."

"De må være vanvittig."

"Hvordan ved De, at De ikke er død?"

"Min herre, jeg må vist give Dem en lektion i religion. Når nogen dør, der har ført et anstændigt liv, antager denne et himmelsk legeme og blander sig med englene. Jeg befinder mig nu i nøjagtig den samme krop, som da jeg var i live, og jeg er på et meget kedeligt, gråt sted. Sådanne kammerater som jeg har nu er ikke af den slags, jeg har været vant til i mit liv, og man kan bestemt ikke beskrive dem som engle. Derfor må jeg afvise Deres absurde påstand."

"Bliv dog ikke ved at bedrage Dem selv. Vi ønsker at hjælpe Dem. De vil aldrig komme videre, før De indser Deres stilling."

"De sætter virkelig min tålmodighed på prøve. Har jeg ikke sagt ...?"

Mediet faldt tilbage mellem puderne. Et øjeblik efter talte den kinesiske kontrol, med sit finurlige smil og hænderne op i ærmerne, til kredsen.

"Han god mand ... dum mand ... vil snart blive klogere. Henter ham igen. Nu ikke spilde mere tid. – Åh, min Gud! Min Gud! Hjælp! Nåde! Hjælp!"

Han var faldet om på sofaen, med ansigtet opad, og hans skrig var så forfærdelige, at den lille gruppe alle sprang op. "En sav! En sav! Hent en sav!" skreg mediet. Hans stemme sank til en stønnen.

Selv Mailey var ophidset. De andre var rædselsslagne.

"Han må være blevet besat af et eller andet. Jeg forstår det ikke. Det må være et stærkt, ondt væsen."

"Skal jeg tale til ham?" spurgte Mason.

"Vent et sekund! Lad det få lov til at udvikle sig. Vi skal snart få mere klarhed over det!"

Mediet vred sig som under de frygteligste smerter. "Åh, åh, min Gud! Hvorfor henter I ikke en sav!" skreg han. "Her er det! Over mit bryst! Det knager! Jeg føler det! Hawkin! Hawkin! Træk mig bort! Hawkin! Skub bjælken op! Nej, nej, det er værre! Og det brænder! Oh, frygteligt, frygteligt!"

Hans skrig fik deres blod til at fryse til is. Så, på et øjeblik var kineseren der igen, blinkende med sine skrå øjne.

"Hvad får De ud af det, mr. Mailey?"

"Det var rædselsfuldt, Chang. Hvad var det?"

"Det var til ham der," Chang nikkede hen mod Malone. "Han ønsker en avishistorie. Jeg giver ham avishistorie! Han vil forstå. Ingen tid til at forklare nu. For mange venter. Den næste er en sømand. Her kommer han!"

Kineseren forsvandt, og et jovialt, forundret grin gled over mediets ansigt. Han kradsede sig i hovedet.

"Pokker tage mig," sagde han. "Jeg havde aldrig tænkt, at jeg nogensinde skulle lystre en snottet kinamand, men han siger "pst!" og brandstage mig, om ikke man er her, hvad enten man vil eller ej. Hvad vil I, folkens?"

"Vi vil ikke noget."

"Nå, det synes nok, kineseren mente noget andet!"

"Det er Dem, der ønsker noget. De ønsker viden."

"Vel, jeg har tabt pejlingen, så meget er sandt. Jeg ved, jeg er død, for jeg har mødt artilleriløjtnanten, og han blev blæst i stumper og stykker lige for næsen af mig. Hvis han er død, er jeg død, og alle de andre, for vi er her alle sammen. Men vi griner svært ad vor udkigsmand, for han er lige så overrasket som vi andre. En elendig udkigsmand, må jeg sige. Men nu holder vi selv udkig, kan De bande på!"

"Hvad hed Deres skib?"

"H.M.S. Monmouth."

"Hun gik ned i kamp mod tyskerne?"

"Det er rigtigt! Det var et sandt helvede. Ja, det var et helvede." Hans stemme lød bevæget. "Nå," tilføjede han i en mere oplivet tone, "jeg har hørt, at vore kammerater klippede dem til sidst. Er det ikke rigtigt, sir?"

"Ja, de gik alle til bunds."

"Vi har ikke set noget til dem på denne her side. Også godt det samme. Vi har ikke glemt noget."

"De må ikke tænke således," sagde Mailey. "Det er det, der er galt med Dem. Det er derfor den kinesiske kontrol har bragt Dem her. Vi er her for at lære Dem noget – bring vort budskab til Deres kammerater."

"Gud velsigne Dem, sir, de er her alle sammen, her bag ved mig."

"Nuvel, så sig dem, at tiden for tunge tanker og jordisk strid er forbi. De skal vende ansigtet fremad, ikke bagud. Forlad denne Jord, der stadig holder på Dem med tankens bånd og lad al Deres stræben være mod uselviskhed og et højere, fredeligere, smukkere liv værdigt. Forstår De?"

"Jeg forstår, hvad De siger. Det gør de andre også. Vi trænger til en styrmand, for vi har fået forkerte ordrer, og vi havde aldrig ventet at ende på denne her måde. Vi har hørt om Himmel og Helvede, men det passer ikke på dét strøg her. Men nu er min tid omme, siger den kineserfyr, og at vi kan komme igen næste uge. Mange tak sir, fra mig selv og kammeraterne. Jeg kommer igen."

Der blev stille.

"Hvilken utrolig samtale!" gispede Malone. "Hvis jeg skulle gengive denne fyrs sømandsslang som kommende fra åndernes verden, hvad ville publikum så ikke sige?"

Mailey trak på skuldrene.

"Betyder det noget, hvad publikum siger? Jeg begyndte som en temmelig følsom person, nu bryder jeg mig ikke en døjt om, hvad bladene skriver. De interesserer mig helt ærligt ikke. Lad os blot holde fast på sandheden, eller så tæt på den, vi kan komme, så jævner det sig alt sammen."

"Jeg kender ikke meget til alt dette," sagde Roxton, "men det slår mig, at disse folk er meget pæne, almindelige mennesker. Hvorfor skal de vandre om i mørket og hales her op af denne kineser, når de ikke har gjort nogen noget ondt her i livet?"

"Det er det stærke bånd til Jorden og mangel på spirituel forbindelse i hvert enkelt tilfælde," forklarede Mailey. "Der er teologer med hjernen fyldt med formler og ritualer. Der er en materialist, der med vilje har forbundet sig med stofligheden. Der er en brav sømand, der ruger over hævntanker. Der er milliarder af dem."

"Hvor?" spurgte Malone.

"Her," svarede Mailey. "Faktiske lige her på Jordens overflade. De så det jo selv, har jeg forstået, da De var i Dorsetshire. Det var her på Jorden, ikke sandt? Det var et meget stærkt tilfælde, og det gjorde det endnu mere synligt og tydeligt, men det ændrede ikke på den almindelige regel. Jeg tror, hele kloden er befængt med jordbundne sjæle, og når der kommer en stor udrensning, som det er forudsagt, bliver det lige så meget til deres fordel som til de levendes."

Malone tænkte på den mærkværdige seer Miromar og hans tale i Spiritistkirken den første aften af dette eventyr.

"Tror De da på en eller anden nært forestående begivenhed?" spurgte han.

Mailey smilede. "Dét er et temmelig omfattende emne at tage op," sagde han. "Jeg tror ... Men der har vi mr. Chang igen!"

Kontrollen brød ind i deres konversation.

"Jeg hørte Dem. Jeg sidder og lytter," sagde han. "De taler om, hvad der skal komme. Lad det være! Lad det være! Det er endnu ikke tid. De vil få besked, når det er godt for Dem at vide. Husk dette! Alt er til det bedste. Hvad der er end kommer, er det til det bedste. Gud laver ikke fejl. Og nu er her andre, der har brug for Deres hjælp. Jeg forlader Dem."

Adskillige ånder kom igennem hurtigt efter hinanden. En af dem var en arkitekt, der fortalte, at han havde boet i Bristol. Han havde ikke været noget ondsindet menneske, blot ganske enkelt afvist enhver tanke om fremtiden. Nu var han i mørket og havde brug for vejledning. En anden havde boet i Birmingham. Det var en veluddannet mand, men meget materialistisk indstillet. Han nægtede at anerkende Maileys forsikringer, og var slet ikke overbevist om, at han var død. Så kom der en meget støjende, voldsom mand med en primitiv religiøs og snæversynet indstilling, der blev ved at tale om "blodet".

"Hvad er dette her for noget forbandet nonsens?" spurgte han flere gange.

"Det er ikke nonsens," sagde Mailey, "vi ønsker at hjælpe."

"Hvem vil lade sig hjælpe af Djævlen?"

"Ville Djævlen da hjælpe sjæle, der er i nød?"

"Det er en del af hans bedrag! Tag mod min advarsel! Det er Djævlens værk. Jeg vil ikke være med mere." Prædikanten forsvandt, og mediets træk slappedes.

Den rolige, finurlige kineser kom igen som et lyn.

"En god mand. Men en tåbelig mand," sagde han igen. "Meget tid. Han vil blive bedre til at lytte en dag. Nu kommer jeg med et slemt tilfælde – meget slemt tilfælde. Av!"

Han lænede hovedet tilbage mod puden og løftede det ikke igen, da stemmen – en kvindestemme – udbrød:

"Janet! Janet!"

Der var stille et øjeblik.

"Janet, siger jeg! Hvor er min morgen-te? Janet! Dette er uudholdeligt! Jeg har kaldt igen og igen! Janet!" Skikkelsen rejste sig op, blinkede og gned øjnene.

"Hvad er dette?" råbte stemmen. "Hver er De? Med hvilken ret er De her? Ved De, at dette er *mit* hus?"

"Nej, min ven, dette er mit hus."

"Deres hus? Hvordan kan det være Deres hus, når det er mit soveværelse? Forsvind straks!"

"Nej, min ven. De forstår ikke Deres stilling."

"Jeg vil lade Dem smide ud. Hvilken frækhed! Janet! Janet! Er der da ingen, der passer mig i dag?"

"Se Dem omkring, frue. Er dette Deres soveværelse?"

Terbane så sig omkring med et vildt blik.

"Det er en stue, jeg aldrig har set før i mit liv. Hvor er jeg? Hvad er meningen med dette? De ligner en dame – sig mig, for Guds skyld, hvad betyder dette? O, jeg er så bange, så bange! Hvor er John og Janet?"

"Hvad er det sidste, De kan huske?"

"Jeg kan huske, at jeg talte alvorligt til Janet. Det er min tjenestepige, skal jeg sige Dem. Hun var blevet så sjusket. Ja, jeg var meget vred på hende. Jeg var så vred, at jeg blev syg. Jeg gik i seng, og jeg følte mig meget syg. De fortalte mig, at jeg ikke måtte blive ophidset. Men hvordan kan man undgå det? Ja, jeg kan huske, at jeg tabte vejret. Det var, da lyset gik ud. Jeg prøvede at kalde på Janet. Men hvorfor er jeg i et andet værelse?"

"De gik over i nattens løb."

"Gik over? Mener De – døde?"

"Ja, frue, De døde."

Der var en lang tavshed. Så lød der et skingrende skrig. "Nej, nej, nej! Det er en drøm! Et mareridt! Væk mig! Væk mig! Hvordan kan jeg være død? Jeg var ikke klar til at dø! Jeg havde aldrig tænkt på sådan noget. Hvis jeg er død, hvorfor er jeg så ikke i Himlen eller Helvede? Hvad er dette sted? Denne stue er en virkelig stue!"

"Ja, frue, De er blevet bragt hertil og har fået lov til at anvende denne mands krop."

"En mand?" Hun befølte jakken og lod en hånd glide over ansigtet. "Ja, det er en mand. O, jeg er død! Jeg er død! Hvad skal jeg gøre?"

"De er her, for at vi kan forklare det for Dem. De har, vil jeg tro, været en verdensdame – en dame af det bedre selskab. De har altid levet for det materielle."

"Jeg gik da i kirke. Jeg kom i St. Saviours hver søndag."

"Det betyder intet. Det er det indre, daglige liv, der tæller. De var materialist. Nu bliver De fastholdt af Verden. Når De forlader denne mands krop, vil De atter være tilbage i Deres egen, og i Deres tidligere omgivelser. Men ingen vil kunne se

Dem. De vil ikke være i stand til at vise Dem. Deres kødelige legeme vil blive begravet. Men De er der stadig, den samme som før."

"Hvad skal jeg gøre? O hvad kan jeg gøre?"

"De må tage, hvad der kommer og forstå, at det er beregnet til at rense Dem. Vi kan kun rense os for materien ved at lide. Alt vil blive godt. Vi vil bede for Dem."

"O, gør det! Jeg har så meget brug for det! Å min Gud ..." Stemmen blev mere og mere fjern.

"Slemt tilfælde," sagde kineseren, idet han rejste sig. "Selvisk kvinde! Dårlig kvinde! Levede for sine fornøjelser. Hård mod sine omgivelser. Hun kommer til at lide meget. Men De fik hende sat på sporet. Nu mit medium træt. Mange venter, men ikke mere i dag."

"Har vi gjort noget godt, Chang?"

"Meget godt. Meget godt."

"Hvor er alle disse folk, Chang?"

"Jeg har fortalt Dem før."

"Ja, men jeg vil gerne have, at disse to herrer skal høre det."

"Syv sfærer om verden. Tungest forneden, lettest foroven. Første sfære på Jorden. Disse mennesker tilhører denne sfære. Hver sfære er skilt fra de andre. Derfor er det lettere for Dem at tale med disse folk end for dem i nogen af de andre sfærer."

"Og lettere for dem at tale med os?"

"Ja. Det er derfor, De skal være mægtig forsigtig, når De ikke ved, hvem De taler med. Prøv ånderne."

"Hvilke sfære hører De til, Chang?"

"Jeg kommer fra nummer fire sfære."

"Som er den første virkelig lykkelige sfære?"

"Nummer tre. Sommerland. Bibelbog kalder det den tredje himmel. Mange fornuftige ting i bibelbog, men ingen forstå det."

"Og den syvende himmel?"

"Åh! Det er der, de frelste er. Alle kommer der til sidst – De, mig selv, alle."

"Og efter det?"

"For meget spørgsmål, mr. Mailey. Stakkels gamle Chang ved ikke så meget. Nu farvel! Gud velsigne Dem! Jeg gå."

Det var afslutningen på denne seance. Nogle få minutter efter rejste Terbane sig, smilende og fuldkommen frisk, men uden gnist af erindring om, hvad der var sket. Han havde kun lidt tid og boede langt væk, så han blev nødt til at gå med det samme, uden anden betaling end velsignelserne fra dem, han havde hjulpet. En sådan beskeden lille, uskadelig mand, hvor vil han være, når vi alle engang finder vore virkelige pladser i Skabelsens orden på den anden side?

Kredsen brød ikke straks op. Gæsterne ville tale, og Maileys ville lytte.

"Ja, jeg mener altså," sagde Roxton, "at det alt sammen er pokkers interessant, men der er lidt varieté-show i det. Det er svært at vide, om det virkelig er virkeligt, hvis De forstår, hvad jeg mener."

"Sådan har jeg det også," sagde Malone. "Overfladisk set er det simpelthen ubeskriveligt. Det er så stort, at alt andet bliver banalt. Det medgiver jeg gerne. Men menneskenes sind er forunderligt. Jeg har læst om det tilfælde, Moreton Prince undersøgte, og miss Beauchamp og alt det; og også Nancy-skolens resultater. De kan jo forvandle én til alt muligt. Sindet

synes at ligne et reb, tvundet af mange tråde. Hver tråd er en forskellig personlighed, der kan udspaltes fra de andre og optræde selvstændigt. Denne mand er ærlig nok, og ville ikke under normale omstændigheder kunne optræde på den måde. Men hvorledes kan vi være sikre på, at han ikke er under selvhypnose, og at der ikke under sådanne omstændigheder skulle være en tråd af ham, der bliver mr. Chang, en anden en sømand og endnu en til en dame af det højere selskab og så videre?"

Mailey lo. "Så kan enhver være sin egen stjerne," sagde han. "Men det er en gyldig indvending, og der må svares på den."

"Vi har undersøgt nogle af tilfældene," sagde mrs. Mailey. "Der er ingen tvivl – navne, adresser, det hele passer."

"Nuvel, så må vi altså overveje Terbanes almindelige viden og dannelse. Hvordan kan De på nogen måde vide, hvad han ved? En drager ved en stor station kan udmærket samle den slags oplysninger sammen."

"De har kun været med ved én seance," svarede Mailey. "Hvis De havde været med til lige så mange som vi, og lagt mærke til den stadig stigende mængde beviser, ville De ikke kunne tvivle."

"Det er meget muligt," svarede Malone. "Og jeg vil tro, at min tvivl er meget generende for Dem. Men det er nødvendigt at være brutalt ærlig i disse ting. Men lige meget hvad årsagerne i sidste ende måtte være, så har jeg sjældent tilbragt så spændende en time. Himmel! Hvis det blot er sandt, og hvis De havde tusinde kredse i stedet for én, hvilken genopstandelse ville så blive resultatet?"

"Det kommer alt sammen," sagde Mailey på sin tålmodige, bestemte facon. "Og det bliver i vor levetid. Jeg er ked af, at De

ikke er helt overbevist. Men De må komme igen."

Men tilfældet ville, at det blev unødvendigt at foretage flere eksperimenter i denne retning. Overbevisningen kom som en flodbølge og på en højst mærkværdig måde den samme aften. Malone var næppe kommet tilbage til sit kontor, og sad og sammenarbejdede sine notater om alt det, der var sket om eftermiddagen, da han pludselig blev afbrudt ved, at Mailey kom ilende ind, med det gule skægt strittende til alle sider af bare ophidselse. Han viftede med en *Evening News*. Uden et ord satte han sig ved siden af Malone og lukkede avisen. Så læste han følgende højt:

> **Ulykkestilfælde i City.**
>
> Her til eftermiddag, lidt over fem, styrtede et gammelt hus, der siges at stamme fra det femtende århundrede, pludseligt sammen. Det lå mellem Lesser Colman Street og Elliott Square lige ved siden af Landbohøjskolen. En voldsom knagen advarede beboerne, og de fleste af dem nåede at komme ud. Tre personer, James Beale, William Morrison, og en kvinde, hvis navn vi endnu ikke har kunnet erfare, blev ramt af det nedstyrtende hus. De to omkom straks, men den tredje, James Beale, blev klemt inde under en stor bjælke og skreg fortvivlet om hjælp. En sav blev bragt, og en af husets beboere, Samuel Hawkin, viste stort mod under sit forsøg på at frelse den ulykkelige. Mens han savede bjælken over, udbrød der ulykkeligvis ild i ruinbunken, og skønt han fortsatte tappert og sled i det, til han selv var stærkt forbrændt, var det ham umuligt at frelse Beale, der døde, formentlig kvalt af røgen. Hawkin

> blev indlagt på London Hospital, og det rapporteres til aften, at han ikke er i øjeblikkelig fare.

"Der er det!" sagde mr. Mailey og foldede bladet sammen. "Nå, mr. Vantro Thomas, jeg vil lade Dem drage Deres egne slutninger." Og i næste sekund forsvandt denne glødende forsvarer for sin sag ud af døren, så hurtigt han var kommet.

11. Silas Lindens sidste dag

Silas Linden, professionel bokser og falsk medie, havde oplevet ikke så lidt under sin omskiftelige og bevægede karriere. Engang havde han holdt på Rosalind og vundet hundrede for en; pengene gik til et enestående 24-timers sold. Det havde også været en stor dag, da han hans bedste højre uppercut på den mest præcise, rytmiske måde havde ramt Bull Wardell fra Whitechapels fremstrakte kæbe, hvorved Silas havde kunnet iføre sig sejrsbæltet og derefter udfordre englandsmesteren. Men aldrig i hele hans omskiftelige karriere havde han oplevet en dag som denne, og derfor vil vi følge ham helt til slutningen af den. Fanatiske troende har påpeget, at det er farligt at overskride grænsen til åndernes verden, når hjertet ikke er rent. Silas Lindens navn kunne tilføjes deres liste over eksempler på dette; hans bæger af synder var fuldt og flød da også over, før dommen faldt.

Han kom ud fra mr. Maileys hus og kunne på sin strube føle, at lord Roxtons tag var så fast som nogensinde. Under kampen havde han næppe følt de stød, han fik, men nu stod han udenfor døren og ømmede sig, og en strøm af eder væltede ud fra hans sårede strube. Han kunne mærke stedet, hvor Malones knæ havde hvilet på hans bryst, og selv det slag, der havde fældet Mailey, havde givet bagslag, idet det havde beskadiget den dårlige hånd, som han havde klaget over til sin broder. Alt i alt var Silas Linden i et nederdrægtigt humør, og det var der god grund til.

"Jeg skal få fat i jer en ad gangen," knurrede han og så med sine vrede griseøjne op mod huset. "Vent og se!" Så drejede han

med en pludselig målbevidsthed ned ad gaden.

Han gik ind på Bardsley Square politistationen og fandt den joviale, rødmossede, sortskæggede assistent Murphy siddende ved sin pult.

"Hvad ønsker *De*?" spurgte assistenten i en ikke særlig venlig tone.

"Jeg hører, De har fået mediet sat fast."

"Ja, vi har. Jeg hørte, det var Deres broder."

"Det kommer ikke sagen ved. Jeg bryder mig ikke om sådan noget, lige meget hvem det er. Men De fik ham dømt. Hvor meget er der så til mig?"

"Ikke en shilling!"

"Hvad? Var det måske ikke mig, der fortalte Dem om det? Hvor ville De have været henne, hvis jeg ikke havde aflagt mit vidnesbyrd?"

"Hvis der havde været en bøde, kunne vi have givet Dem en andel. Vi ville også selv have fået noget. Men mr. Melrose sendte ham i fængsel. Der er ikke noget til nogen."

"Nå, det siger De! Jeg er vis på, at De og de to fruentimmere fik noget ud af det. Hvorfor i alverden skulle jeg forråde min egen broder gratis til sådan nogle som jer? I kan finde jeres vildt selv næste gang!"

Murphy var en kolerisk mand med sans for sin egen vigtighed. Han ville ikke finde sig i at blive generet på den måde i sit eget kontor. Han rejste sig rød i hovedet:

"Jeg skal sige Dem noget, Silas Linden! Jeg kan nok finde mit eget vildt, og det uden at forlade rummet her. De må hellere forsvinde i en fart, ellers kommer De måske til at blive her lidt længere, end det er Dem bekvemt. Vi har fået klager fra

naboerne over den måde, De behandler Deres to børn på, og børnenes tarv er noget, folk er meget interesserede i. Pas De bare på, at vi ikke også skal interessere os lidt for den historie."

Silas Linden marcherede ud, endnu mere rasende end før, og et par glas grog undervejs hjemad gjorde ham ikke blidere. Han havde altid hørt til den slags, der bliver stridbare ved påvirkning af spiritus. Der var mangen en i hans egen profession, der nægtede at drikke sammen med ham.

Silas boede i et af de små huse i Bolton Court, en slags rækkehuse lidt borte fra Tottenham Court Road. Hans hus lå for enden af en blindgyde med et stort bryggeri ved siden af. Husene var meget små, hvorfor beboerne, både voksne og børn, tilbragte det meste af tiden på gaden. Flere af de voksne stod og passiarede under den ensomme gadelygte og kom med bemærkninger, da Silas passerede. Skønt moralen ikke stod højt i Bolton Court, var der ikke desto mindre grader, og Silas var nede på nul. En høj, jødisk kvinde, Rebecca Levi, tynd, med en skarp ørnenæse og et vist hidsigt glimt i øjnene boede ved siden af bokseren. Hun stod i gadedøren, mens en unge trak hende i forklædet.

"Mr. Linden," sagde hun, idet han gik forbi, "Deres børn trænger til mere omsorg, end de får. Lille Margery var herinde i dag. Hun får ikke nok at spise."

"Pas Dem selv, forbandede kvindfolk!" brummede han. "Jeg har sagt det før – hold op med at stikke Deres papegøjenæb ind i mine sager. Hvis De var en mand, vidste jeg nok, hvordan jeg skulle tiltale Dem."

"Hvis jeg var en mand, turde De måske slet ikke tale til mig på den måde! Det er skammeligt, som De behandler Deres

børn. Hvis det kommer for retten, skal jeg ikke lægge fingrene imellem, kan De være overbevist om!"

"Gå ad Helvede til!" affærdigede Silas hende og sparkede sin egen, ulåste dør op. En stor, afrakket kvinde med et pur af afbleget hår og rester af en fordums skønhed, der for længst var forsvundet, kiggede ud af døren fra dagligstuen.

"Åh, er det dig?" sagde hun.

"Hvem troede du det var? Hertugen af Wellington?"

"Jeg troede, det var en gal tyr, der havde revet sig løs, og nu gjorde attentat på gadedøren."

"Du tror nok, du er morsom, hvad?"

"Måske er jeg, men for resten er her heller ikke meget at more sig over. Der er ikke en skilling i huset, ikke så meget som en bajer, og dine forbandede unger laver et Helvedes kvalm."

"Hvad har de nu gjort?" spurgte Silas skulende. Når det værdige par ikke kunne med hinanden, plejede de i almindelighed at forene deres kræfter mod børnene. Han var nu kommet ind i stuen og satte sig på en træstol.

"De har set Nummer Ét igen," sagde hun.

"Hvordan ved du det?" spurgte han.

"Jeg hørte ham sige noget til hende om det," svarede hun. "'Moder var der' siger han. Lidt efter gik en af dem i søvne."

"Det ligger til familien."

"Ja," sagde hun rapt, "hvis du ikke også havde anfald af søvnighed, ville du bestille noget som andre mandfolk, hvad!"

"Hold kæft, kvinde! Det jeg mener, er, at Tom, min broder, får den slags anfald, og drengen her er sin onkels livagtige billede. Han faldt altså i trance, siger du? Hvad gjorde du så?"

Kvinden grinede ondskabsfuldt.

"Det samme som du plejer."

"Hvad, segllakken igen?"

"Ikke ret meget. Bare nok til at vække ham. Det er den eneste måde at få ham ud af det."

Silas trak på skuldrene.

"Pas på, min tøs! – Der snakkes om politiet, og hvis de ser de brandsår, kan vi to komme for retten sammen, inden vi ved af det."

"Silas Linden, du er et fæ! Må man nu ikke revse sine egne børn?"

"Jo, men det er ikke dine børn, og stedmødre har et dårligt rygte, ikke sandt? Hende jødekællingen ved siden af så dig, dengang du tog og kløede Margaret med klædesnoren, sidste gang du vaskede. Hun talte til mig om det, og i dag sagde hun, at de ikke fik nogen mad."

"Hvad er der i vejen med maden? De forslugne små bæster! De fik en skive brød, da jeg spiste frokost. De trænger til virkelig at sulte lidt. Så ville de heller ikke være så næbbede."

"Hvad, har Willie været fræk igen?"

"Ja, da han vågnede."

"Efter at du havde dryppet varm segllak på ham?"

"Ja, jeg gjorde det jo kun for hans eget bedste, ikke? For at kurere hans dårlige vane."

"Hvad sagde han?"

"Han forbandede mig og ævlede om sin moder – hvad hans moder ville gøre ved mig. Jeg bliver snart dårlig af at høre om hans mor!"

"Sig ikke noget om Amy, hun var god nok!"

"Det siger du nu, Silas Linden, men du havde en underlig måde at vise hende det på, da hun levede."

"Hold kæft, kvinde! Jeg har hørt nok vrøvl i dag, uden at du behøver at begynde dine prækener. Du er skinsyg på en grav, det er sagen."

"Og hendes vanartede unger kan fornærme mig, som de lyster – mig, der har taget mig af dig i samfulde fem år."

"Nej, det var ikke det, jeg sagde. Hvis han har fornærmet dig, er det op til mig at gøre noget ved det. Hvor er livremmen? Kom, få ham herind!"

Kvinden kom over og kyssede ham.

"Jeg har jo kun dig, Silas."

"Åh, for Fanden! Hold op med det slikkeri, jeg er ikke i humør til det. Hent drengen. Og tag bare Margery med ind med det samme. Synet kan få hende til at blive lidt mere ydmyg også, for jeg tror hun mærker det mere end ham."

Kvinden forlod stuen, men var straks tilbage igen.

"Han er væk igen!" sagde hun. "Det går mig snart på nerverne at se det. Kom og se, Silas!"

De gik begge ud i køkkenet. En lyshåret dreng på hen ved ti år sad sammensunken i en stol ved siden af den døende ild. Hans kønne ansigt var vendt mod loftet. Hans øjne var halvt lukkede, og man kunne kun se det hvide i dem. Der lå et udtryk af fred over hans fine spirituelle træk. I et hjørne sad en lille forkuet udseende pige, et par år yngre end drengen, og stirrede med et trist, forskrækket blik på broderen.

"Han ser rædsom ud, ikke?" sagde kvinden. "Som om han ikke hører til denne verden. Jeg ønsker ved Gud, han ville gå over i den næste. Han gør alligevel ikke megen gavn her."

"Hej, vågn op!" råbte Silas. "Ikke mere lurepasseri! Vågn op! Hører du!" Han rystede ham brutalt ved skulderen, men drengen blev ved med at sove. Hans hænder, der lå i skødet, var dækket af lyserøde pletter.

"Du godeste, du har dryppet ham rigeligt! Vil du fortælle mig, Sarah, at alt det var nødvendigt for at vække ham?"

"Nå, måske fik han en dråbe eller to ekstra for at bringe held. Han irriterer mig så meget, at jeg dårligt kan holde mig. Men du kan ikke tro, hvor lidt han mærker, når han er sådan der. Du kan skrige ham ind i øret. – Han hører ingenting. Se bare her!"

Hun greb drengens hånd og rystede ham voldsomt. Han stønnede og skælvede. Så sank han atter hen i sin trance.

Silas betragtede drengen og strøg tankefuldt sine skægstubbe. "Hm!" sagde han. "Jeg tror, der er penge i det her, hvis det bliver behandlet rigtigt. Et varieténummer, hvad: "*Vidunderbarnet* eller *Hvorledes går det til?*" Folk kender desuden onklens navn, så de vil på forhånd møde ham med en vis tillid."

"Jeg troede, du selv ville begynde i den branche?"

"Dur ikke," snærrede Silas. "Sig ikke et ord mere. Den sag er færdig!"

"Hugget allerede?"

"Hold kæft, eller du skal få så mange klø, som du aldrig har fået!" råbte Silas rasende. "Jeg vil ikke høre et ord om det." Han kneb drengen i armen af al sin magt. "Ved Gud, han er et vidunder! Lad os se, hvor langt det kan gå."

Han vendte sig mod den døende ild og med en tang greb han et glødende stykke træ. Det lagde han på drengens hoved. Der kom en stank af brændt hår, så stegt kød, og til sidst kom drengen til sig selv med et smertensskrig.

"Moder! Moder!" råbte han. Pigen i hjørnet stemte i med. Det var som to lam, der brægede samtidig.

"Fanden tage din moder!" råbte kvinden, idet hun rystede Margery ved kraven på hendes sorte kjole. "Hold inde med det hyleri, din lille møgunge!" Hun gav barnet i en lussing. Lille Willie løb hen mod hende og sparkede hende over skinnebenet, indtil et slag fra Silas sendte ham hen i hjørnet. Udyret greb et spanskrør og piskede løs på de to børn, mens de skreg om nåde og prøvede at dække deres små kroppe for de brutale slag.

"Hold op med det!" lød en stemme i gangen

"Det er den infame jødekælling!" sagde kvinden. Hun gik hen til køkkendøren: "Hvad bestiller De her i huset, kan De se at rubbe Dem ud, eller det bliver værst for Dem selv!"

"Hvis jeg hører børnene skrige en gang til, henter jeg politiet!"

"Kan De så komme ud!" Den blussende stedmoder sejlede ind i værelset og ned på jødinden, men den magre kvinde veg ikke. Så stødte de sammen. Mrs. Silas Linden skreg som en besat og vaklede tilbage med blodet strømmende ned ad ansigtet, hvor fire negle havde efterladt lige så mange røde furer. Silas skubbede med en ed sin kone til side, greb den uindbudne gæst om livet og smed hende ud af døren. Hun lå og sprællede som en plukket høne i gadesnavset med de lange lemmer strittende i alle retninger. Uden at rejse sig op, rystede hun de knyttede næver i luften og skreg vilde forbandelser efter Silas, der smækkede døren med et brag. Naboer kom løbende fra alle sider for at høre, hvad der var i vejen. Mrs. Linden så med et lettelsens suk bag rullegardinet, at hendes fjende var i stand til

at rejse sig og humpe tilbage til sin egen dør, hvorfra hun holdt et længere foredrag om, hvad hun havde måttet finde sig i.

"Hun fejler ikke noget, Silas. Jeg var bange for, at du havde slået hende ihjel."

"Det er det, hun trænger til, den … Det er slemt nok at have hende på gaden uden at hun tør vove at komme herind. Jeg flår huden af den satans Willie. Det er alt sammen hans skyld. Hvor er han?"

"De løb ovenpå. Jeg hørte dem låse døren."

"Det skal fedt hjælpe dem!"

"Jeg tror ikke, du skal røre dem nu, Silas. Alle naboerne er på benene, og vi behøver jo ikke ligefrem at bede om besværligheder."

"Du har ret," brummede han. "Det kan vente, til jeg kommer hjem."

"Hvor skal du hen?"

"Ned i *Admiral Vernon*. Der er en chance for at komme til at træne med Long Davis. Han begynder at træne på mandag, og har brug for en mand i min klasse."

"Så-å! Så kommer du jo, når du kommer. Jeg ved nok, hvad *Admiral Vernon* betyder."

"Det er det eneste sted på Guds grønne jord, hvor man kan finde en smule fred og ro," sagde Silas Linden.

"Det hjælper mig fedt – det har det gjort, lige siden jeg giftede mig med dig."

"Ja, knur du bare," brummede han. "Hvis brokkeri kunne gøre et menneske glad, ville du være blandt de lykkeligste."

Han tog sin hat og gled ned ad gaden, idet hans tunge skridt genlød på de store træluger, der lå over kælderhalsene til

bryggeriet.

Oppe på den snavsede lille kvist sad to små skikkelser side om side på den elendige stråseng, kind mod kind, idet deres tårer blandedes. De måtte græde i stilhed, for enhver lyd kunne erindre uhyret nedenunder om deres eksistens. Nu og da brast en af dem i en fortvivlet hulken, og den anden måtte skyndsomst advare: "Hys, hys!" Så faldt gadedøren i med et brag, og de hørte tunge skridt på trælugen udenfor. De knugede sig beroliget tættere ind til hinanden. De var nok bange for kvinden, men hun var ikke så farlig som manden. De havde en dunkel fornemmelse af, at han havde drevet deres moder i graven og kunne gøre det samme med dem.

Værelset var mørkt bortset fra det lys, der kom ind ad det lille tagvindue, der næsten var uigennemsigtigt af smuds. Det lå som en stribe over gulvet, men alt omkring det lå i dyb skygge. Pludselig blev den lille dreng stiv, knugede sin søster fastere i hånden og stirrede ind i mørket.

"Hun kommer," mumlede han, "hun kommer."

Den lille Margaret klyngede sig til ham. "Oh, Willie, er det mor!"

"Det er et lys – et vidunderligt smukt gult lys. Kan du ikke se det, Margery?"

Men den lille pige var ligesom resten af verden uden lys. For hende var alt mørke.

"Sig mig, Willie," hviskede hun højtideligt; hun var ikke forskrækket, for det var ikke første gang, deres døde moder havde vist sig for dem om natten for at trøste sine stakkels børn: "Sig mig, er mor der?"

"Ja, nu kommer hun! Åh. Mor! Mor!"

"Hvad siger hun, Willie?"

"Hun siger ikke noget. Hun græder ikke. Hun smiler. Det er ligesom det billede, vi så af en engel. Hun ser så glad ud. Kære, kære moder! Nu taler hun: 'Det er forbi,' siger hun, 'det er alt sammen forbi'. Nu vinker hun med hånden. Vi skal følge med hende. Hun går hen mod døren."

"Oh, Willie, jeg tør ikke!"

"Jo, jo, hun nikker. Hun siger, vi skal ikke være bange. Nu går hun gennem døren. Kom, Margery, ellers forsvinder hun for os."

De to små væsener krøb gennem værelset, og Willie åbnede døren. Moderen stod på trappegangen og vinkede til dem. Skridt for skridt fulgte de hende gennem det tomme køkken. Kvinden syntes at være gået ud. Alt var stille i huset. Genfærdet vinkede på ny.

"Vi skal gå ud."

"Oh, Willie, vi har ikke nogen hat."

"Vi må følge med, Madge. Hun smiler til os og vinker."

"Far slår os ihjel for dette her!"

"Hun ryster på hovedet. Hun siger, vi skal ikke være bange. Kom!"

De åbnede gadedøren og trådte ud. De fulgte den lysende skikkelse ned gennem gaden og nåede gennem et mylder af snævre og krogede stræder ud på den befærdede Tottenham Court Road. Af og til midt i den blinde strøm af forbiilende mennesker, standsede en mand eller kvinde, der var velsignet med forståelsens gave, og stirrede efter dem, som om de så en engleagtig skikkelse og to små børn med hvide ansigter, drengen med et stift, fremmed blik, mens pigen af og til så sig

tilbage med et frygtsomt blik. De passerede gennem den lange gade, til de atter nåede tarveligere og lavere huse og til sidst en række stilfærdigt udseende småbygninger med en stump have foran. På trappen til et af disse standsede genfærdet.

"Vi skal banke på," sagde Willie.

"Åh, Willie, hvad skal vi sige. Vi ved jo ikke, hvem det er, der bor her?"

"Vi skal blot banke på," sagde han stædigt. "Det er godt. Madge. Hun ser så glad ud og smiler nu."

Således gik det til, at mrs. Tom Linden, der bedrøvet og nedtrykt sad og grublede over sin martyr i fængslet, pludselig blev kaldt til døren, hvor hun fandt de to små størrelser udenfor. Nogle få ord, og hun forstod det hele, og hendes arme trak dem ind til sig. Disse to små omtumlede væsener havde endelig fundet en sikker havn, hvor ingen storm mere skulle forstyrre dem.

Den aften hændte der underlige ting i Bolton Court. Nogle mente, at de ikke havde nogen forbindelse. En eller to mente det modsatte. Men den britiske lov så intet og havde intet at bemærke.

I det næstsidste hus kiggede et skarpt høgeagtigt ansigt frem bag persiennerne ned ad den slet oplyste gade. Et lys med skærm for stod bag dette ansigt, mørkt som døden, ubarmhjertigt som graven. Bag Rebecca Levi stod en ung mand, hvis træk viste, han hørte til den samme stamme. En time – endnu en time havde Rebecca siddet uden at sige et ord. Hun lurede ... over indgangen til blindgyden var der en lygte, der

kastede et grelt skær hen over den smudsige stenbro. Det var på denne lyscirkel, hun koncentrerede sin opmærksomhed.

Pludselig så hun det, hun havde ventet på. Det gav et sæt i hende og hun hvæsede et ord. Den unge mand fo'r op og ud på gaden. Han forsvandt ind i bryggeriet gennem en sidedør.

Silas Linden kom hjem. Han var gnaven og opfyldt af raseri. En følelse af uretfærdighed havde bemægtiget sig ham. Han havde ikke fået det job, han søgte. Hans dårlige hånd havde snydt ham for det. Han havde hængt over baren i håb om gratis sjusser af venner og bekendte, og han havde ganske vist fået nogle, men ikke nok. Ve den mand, kvinde eller barn, der kom ham i vejen! Han tænkte rasende på jødinden, der boede i det mørke hus. Så de ville stille sig mellem ham og hans børn? Han skulle vise dem. Han skulle tage begge børnene ud på gaden, når det blev lyst og gennemprygle dem, til de var døden nær! Det skulle vise dem alle sammen, hvad Silas Linden mente om dem. Hvorfor ikke gøre det med det samme? Hvis skrigene vækkede naboerne, så ville det vise dem, at han foragtede dem.

Tanken behagede ham. Han trådte hurtigere til og var næsten ved siden af sin gadedør, da –

Man fik aldrig opklaret årsagen til, at kælderlemmen ikke var fæstnet nedenfra den aften. Juryen var tilbøjelig til at dadle bryggeriet, men ligsynsmanden fremhævede, at Linden var en meget svær mand, og at han måske var faldet derved, at han ikke var ædru, og alt faktisk havde været så forsvarligt som vel muligt. Han faldt atten fod ned ad stentrapperne og knækkede ryggen. De fandt ham ikke før næste morgen, for besynderligt nok havde hans naboerske Rebecca Levi slet ikke hørt noget. Politilægen mente, han var død meget langsomt. Der var

frygtelige tegn på, at han ikke var gået bort straks. Nede i mørket havde han endt sin elendige tilværelse på en elendig måde, mens han kastede blod og øl op.

Det er ikke nødvendigt at bruge mange ord eller medlidenhed på fruentimmeret, han efterlod. Befriet for sin frygtelige mage, vendte hun tilbage til varietéen, hvorfra han engang havde forlokket hende ved sin mandighed og tyreagtige styrke. Hun prøvede at genvinde sin tidligere stilling med den samme sang, der havde vundet hende et navn i sin tid. Men de dage var forbi. Hun var færdig og kunne ikke mere. Hun sank langsomt fra det store steder til de små, og derpå til pubberne, dybere og dybere, indtil hun sugedes helt ned i det frygtelige og tavse kviksand, livet kan være, indtil det tomme, malede ansigt med de hærgede træk ikke mere lod sig se.

12. Der er højdepunkter og lavmål

Institut Métaphysique var en imponerende stenbygning i Avenue Wagram med et dør som i en barons slot. Her indfandt de tre venner sig sent om aftenen. En tjener viste dem ind i et modtagelsesværelse, hvor de blev budt velkomne af dr. Maupuis selv. Den berømte autoritet inden for den psykiske forskning var en ikke særlig høj, bredskuldret mand med et stort hoved, glatbarberet, og med et ansigt, hvori afspejledes både klogskab og venlig altruisme. Han tiltalte Mailey og Roxton på fransk, som de begge talte udmærket, men overfor Malone var han nødt til at benytte sig af et slags engelsk med stærk accent, som Malone besvarede på fransk med endnu stærkere accent. Han udtrykte sin glæde ved deres besøg, som kun en franskmand kan det, fremkom med nogle bemærkninger om det galiciske medium, Panbeks, vidunderlige evner, og førte dem endelig neden under til det værelse, hvor eksperimenterne skulle finde sted. Hans intelligente udtryk og skarpsindighed havde allerede overbevist hans gæster om, at de teorier var fuldstændig forkerte, som prøvede at forklare hans vidunderlige resultater med, at han var et godtroende menneske og et let offer for bedragere.

Efter at være kommet ned af en vindeltrappe befandt de sig i et stort værelse, der ved første blik lignede et kemisk laboratorium, for der var hylder fyldt med flasker, retorter, reagensglas, vægte og andet apparatur langs med væggene. Det var dog mere elegant møbleret end et blot og bart værksted, og et stort, massivt egetræsbord omgivet af magelige stole fyldte den midterste del af det. I den ene ende af værelset var et stort

portræt af professor Crookes og et af Lombroso. Mellem dem hang et udmærket billede af en af Eusapio Palladinos seancer. Rundt om bordet stod en gruppe mænd, der talte dæmpet sammen, alt for optaget af deres samtale til at tage notits af de nyankomne.

"Tre af dem er fremtrædende gæster som De selv," sagde dr. Maupuis. "To af de øvrige er mine assistenter, dr. Sauvage og dr. Buisson. Resten er bekendte parisere. Pressen er også repræsenteret her i dag af monsieur Forte, der er redaktør på *Le Matin*. Den høje, mørke mand, der ligner en forhenværende general kender De måske? Nå ikke? Det er professor Charles Richet, vor nestor, som har udvist stort mod i disse sager, skønt han dog ikke er nået så langt som De, monsieur Mailey. Men det kan stadig nås. Som De jo nok er klar over, må vi være påpasselige, og jo mindre vi blander religion ind i sagen, jo færre besværligheder har vi med Kirken, som stadig har megen magt her i landet. Den distingverede herre med den høje pande er greven af Grammont. Herren med Jupiter-hovedet og det hvide skæg er Flammarion, astronomen. – Nå, mine herrer," tilføjede han højt, "hvis De vil indtage Deres pladser, vil vi gå i gang med arbejdet."

De satte sig rundt om det lange bord; de tre englændere holdt sig samlet. I den ene ende stod et stort fotografisk kamera. To zinkspande indtog ligeledes en fremtrædende plads ved et andet bord. Døren blev låst, og nøglen overgivet til professor Richet. Dr. Maupuis satte sig i den ene ende af bordet sammen med en lille, midaldrende mand, skaldet, med moustache og et kløgtigt udtryk, på sin højre side.

"Nogle af Dem har endnu ikke mødt monsieur Panbek," sagde doktoren. "Tillad mig at præsentere ham for Dem. Monsieur Panbek har, mine herrer, stillet sine bemærkelsesværdige evner til rådighed for en videnskabelig undersøgelse, og vi skylder ham alle tak derfor. Han er en mand på syvogfyrre år, af almindeligt helbred, med tendens til nervegigt. Der er påvist en vis hyperfølsomhed i hans nervesystem, og hans reflekser er overdrevne, men blodtrykket normalt. Pulsen er i øjeblikket omkring to og halvfjerds, men stiger til to hundrede, når han er i trance. Der er flere steder ved hans ekstremiteter med en stærkt forhøjet føleevne. Hans synsfelt og pupillernes reaktionsevne er normal. Jeg tror ikke, der er meget at tilføje."

"Jeg skal måske bemærke," sagde professor Richet, "at overfølsomheden er både fysisk og moralsk. Panbek er udtryksfuld og letbevægelig, med et temperament som en digter og alle disse små svagheder, hvis vi må kalde dem sådan, som en digter betaler for sin gave. Et stort medium er en stor kunstner, og må bedømmes efter den samme standard."

"Det lader til," sagde mediet med et charmerende smil, "at han vil forberede Dem på det værste, mine herrer." Selskabet lo.

"Vi håber at denne seance vil vise os nogle bemærkelsesværdige materialisationer af samme slags, som vi nylig har set, og på en sådan måde, at vi kan frembringe en varig dokumentation af dem." Dr. Maupuis talte med sin tørre, ufølsomme stemme. "Disse materialisationer har fremvist uforudsete former i den senere tid, og jeg må bede selskabet om at undertrykke eventuelle følelser af frygt, uanset hvor mærkværdige disse former måtte blive, da en rolig og behersket

atmosfære er af den yderste vigtighed. Vi vil nu slukke det hvide lys, og begynde med den lavest mulige grad af rødt lys, indtil omstændighederne tillader yderligere belysning."

Lamperne blev styret fra dr. Maupuis plads ved bordet. Et øjeblik sad de i fuldstændigt mørke. Så kom der en dæmpet, rød glød i et hjørne, nok til at man kunne skelne de svage omrids af mændene rundt om bordet. Der var ingen musik eller nogen som helst religiøs atmosfære over det. Selskabet konverserede hviskende indbyrdes.

"Dette er meget forskelligt fra Deres engelske fremgangsmåde," sagde Malone.

"Meget," svarede Mailey. "Det forekommer mig, at vi har blotlagt os for hvad som helst, der måtte komme. Det er helt forkert. De forstår ikke faren."

"Hvilken fare kan der da være?"

"Jo, som jeg ser på det, er det som at sidde på kanten af en sø, der måske indeholder harmløse frøer – eller måske menneskeædende krokodiller. Man kan ikke vide, hvad der kommer."

Professor Richet, som talte udmærket engelsk, hørte hvad han sagde.

"Jeg er bekendt med Deres synspunkter, mr. Mailey," sagde han. "De må ikke tro, at jeg behandler dette her overfladisk. Nogle af de ting, jeg har set, får mig til at forstå Deres analogi med frøerne og krokodillerne. I selve dette værelse har jeg været bevidst om tilstedeværelsen af væsener, som, hvis de blev vrede, kunne få vore eksperimenter til at forekomme temmelig risikable. Jeg tror som De, at onde mennesker her kunne bringe et ondt væsen ind i vor kreds."

"Jeg er glad for, at De kommer os i møde på dette punkt," sagde Mailey, for som alle andre, der var til stede, anså han Richet for at være en af denne verdens store.

"Kommer i møde, ja måske, og dog kan jeg ikke sige, at jeg helt følger Dem endnu. Den menneskelige ånds iboende, skjulte kræfter kan vise sig at være så vidunderlige, at de kan udstrække sig til regioner, der i øjeblikket synes at være langt uden for vor rækkevidde. Som gammel materialist kæmper jeg imod hvert øjeblik, men har vist allerede mistet adskillige skyttegravslinjer. Min berømmelige ven Challenger står stadig stejlt på sit, har jeg hørt."

"Ja," sagde Malone, "og dog nærer jeg visse håb ..."

"Tys!" råbte Maupuis ivrigt. Der blev øjeblikkelig dødstille. Så hørte man en lyd som af rolig bevægelse og en sær flaksende vibreren.

"Fuglen!" hviskede én ærefrygtigt.

Der blev stille, og så hørtes igen lyden af bevægelse og utålmodig flaksen.

"Er alt klart, René?" spurgte doktoren.

"Alt er parat!"

"Så fyr løs!"

Glimtet fra magnesiumblandingen fyldte rummet, idet kameraets lukker faldt. I dette pludselige lysglimt fik gæsterne et øjebliksbillede af et forunderligt syn. Mediet lå med hovedet på hænderne og var tilsyneladende bevidstløs. På hans skuldre sad en vældig rovfugl – en stor falk eller en ørn. Det mærkværdige billede blev øjeblikkelig fæstnet på deres nethinder, som var det en fotografisk plade. Så lagde mørket sig

atter, bortset fra de to røde lamper, der var som øjnene hos en ondskabsfuld dæmon, der lurede i hjørnet.

"Du gode Gud!" gispede Malone. "Så De det?"

"En krokodille lige fra søen," sagde Mailey.

"Men harmløs," tilføjede professor Richet. "Fuglen har været hos os flere gange. Den bevæger sine vinger, som De hørte, men foretager sig ellers intet. Vi kan måske få besøg af en anden og langt mere farlig gæst."

Lysglimtet havde, naturligvis, opløst alt hvad der var af ektoplasma. Det var nødvendigt at begynde forfra. Seancen havde måske varet et kvarters tid, da Richet berørte Maileys arm.

"Kan De lugte noget, monsieur Mailey?"

Mailey snusede.

"Ja, bestemt. Det minder mig om Zoologisk Have i London."

"Der findes også en anden, mere almindelig analogi. Har De opholdt Dem i et varmt værelse med en våd hund?"

"Netop," sagde Mailey. "Det er en perfekt beskrivelse. Men hvor er hunden?"

"Det er ikke en hund. Vent et øjeblik! Vent!"

Lugten af dyr blev mere udtalt. Den var overvældende. Så blev Malone pludselig opmærksom på noget, der bevægede sig rundt om bordet. I det svage røde lys anede han en misdannet skikkelse, sammenkrøben, uformelig, med en vis lighed med et menneske. Det var stort, bredt, havde et kugleformet hoved, en kort hals, kraftige, klodsede skuldre. Det vaklede langsomt rundt om bordet. Så standsede det, og et skrig af overraskelse, ikke uden en vis iblandet frygt, lød fra en af deltagerne i seancen.

"Vær ikke bange," sagde dr. Maupuis' stilfærdige stemme. "Det er en Pithecanthropus. Han er harmløs." Havde det været en kat, der var kommet ind i værelset, kunne videnskabsmanden ikke have omtalt det roligere.

"Den har lange klør. Den lagde dem på min hals," råbte en.

"Ja, ja. Han mener det som et kærtegn."

"De kan få min del af hans kærtegn!" råbte den anden med skælvende stemme.

"De må ikke frastøde ham. Det kunne blive alvorligt. Han er venligt stemt. Men han har uden tvivl også følelser, ligesom os andre."

Væsenet havde genoptaget sin bevægelse. Nu vendte det om for enden af bordet og stod bag de tre venner. Dets åndedrag kom i hurtige stød ned ad nakken på dem. Pludselig udstødte lord Roxton et højt udbrud af væmmelse.

"Stille! Stille!" sagde Maupuis.

"Det slikker min hånd!" udbrød Roxton.

Et øjeblik efter så Malone et loddent hoved mellem sig selv og lord Roxton. Med sin venstre hånd kunne han mærke det lange, grove hår. Det vendte sig mod ham, og det krævede al hans selvbeherskelse at holde hånden stille, mens en lang, blød tunge kærtegnede den. Så var det forsvundet.

"I Himlens navn, hvad er det?" spurgte han.

"Man har bedt os om ikke at fotografere det. Muligvis ville lyset ophidse det. Den ordre, vi fik gennem mediet var klar. Vi kan kun sige, at det er enten et abelignende menneske, eller en menneskelignende abe. Ansigtet er en abes, men panden er lige; armene er lange, hænderne enorme, legemet er dækket med hår."

"Tom Linden gav os noget, der var bedre end dette," hviskede Mailey. Han talte lavmælt, men Richet hørte ham.

"Hele naturen er vort studieområde, mr. Mailey. Det er ikke vores opgave at vælge. Skulle vi klassificere blomsterne, men ignorere svampene?"

"Men De medgiver, at det er farligt."

"Røntgenstråler er farlige. Hvor mange martyrer mistede ikke deres arme, led for led, før disse farer blev anerkendt? Og dog var det nødvendigt. Lige sådan med os. Vi ved ikke, hvad det er vi gør. Men kan vi virkelig vise verden, at denne Pithecanthropus kan komme til os fra den usynlige verden, og forlade os igen som den kom, så er den viden så enorm, at selv om han rev os i stumper og stykker med disse enorme kløer, ville det alligevel være vor pligt at fortsætte med vore eksperimenter."

"Videnskab kan være heroisk," sagde Mailey. "Hvem kan nægte det? Og dog har jeg hørt nogle meget videnskabeligt indstillede mænd fortælle os, at vi sætter vor forstand i fare ved at prøve at komme i kontakt med de åndelige magter. Men vi giver gerne vor forstand, ja, vore liv, hvis vi kan hjælpe menneskeheden. Skulle vi da ikke gøre lige så meget for åndelige fremskridt som de for materielle?"

Lyset var blevet tændt, og der var en pause til at falde til ro, før man påbegyndte aftenens store eksperiment. Mændene stod i smågrupper og talte dæmpet om det, de netop havde oplevet. Når man så rundt i det dagligdags rum med dets moderne udstyr, var den mærkelige fugl og det snigende uhyre kun som en drøm. Og dog havde de været særdeles virkelige, som det blev påvist af fotografen, der havde fået lov til at gå og

nu kom ophidset ilende ud fra det tilstødende mørkekammer, viftende med den plade, han netop havde fremkaldt og fikseret. Han holdt den op mod lyset og der så man virkelig mediets skaldede hoved i hans hænder og over hans skuldre omridset af den truende fugl. Dr. Maupuis gned sig i sine små, fede hænder af fryd. Som alle pionerer havde han været forfulgt af Pariser-pressen, og hvert nyt fænomen var endnu et våben, han kunne forsvare sig med.

"*Nous marchons! Hein! Nous marchons!*" blev han ved at gentage, mens Richet, fortabt i tanker, mekanisk svarede:

"*Oui, mon ami, vous marchez!*"

Den lille galicier sad og nippede til en kiks med glas vin foran sig. Malone gik hen til ham. Han fandt snart ud af, at han havde været i Amerika og kunne tale en smule engelsk.

"Er De træt? Udmatter det Dem?"

"Når det ikke er for ofte, så nej. To seancer om ugen. Det er, hvad der er mig tilladt. Doktoren vil ikke tillade mig mere."

"Kan De huske noget?"

"Det kommer som drømme. Lidt her ... lidt der."

"Har De altid haft denne evne?"

"Ja, ja, siden jeg var barn. Og min fader, og min onkel. De talte om syn. Jeg gik ud og satte mig i skoven, og mærkelige dyr samlede sig om mig. Det overraskede mig meget, da jeg fandt ud af, at de andre børn ikke kunne se dem."

"*Est ce que vous êtes prêtes?*" spurgte dr. Maupuis.

"*Parfaitment,*" svarede mediet og børstede krummerne af sig. Doktoren tændte en spritlampe under den ene af zink-spandene.

"Vi skal nu samarbejde om et eksperiment, mine herrer, som én gang for alle vil overbevise verden om, at disse ektoplastiske former findes. Deres natur kan diskuteres, men deres objektivitet vil være hævet over enhver tvivl fra nu af, hvis ikke mine planer slår fejl. Jeg skal først forklare disse to spande for Dem. Den ene, som jeg opvarmer, indeholder paraffin, som i dette øjeblik er ved at smelte. Den anden indeholder vand. De, der ikke har været her før, skal vide, at Panbeks fænomener som regel forekommer i samme rækkefølge, og at vi på denne tid af aftenen vil kunne forvente at se en gammel mand. I aften vil vi ligge på lur efter denne gamle mand, og vi vil, håber jeg, gøre ham udødelig i den psykiske forsknings historie. Jeg vil nu indtage min plads igen, og tænde det røde lys på tredje niveau, som tillader os at se bedre."

Kredsen var nu temmelig synlig. Mediets hoved var faldet forover, og hans dybe snorken viste, at han allerede var i trance. Alles ansigter var vendt mod ham, for denne vidunderlige materialisationsproces skete lige for øjnene af dem. Først var der en lyshvirvel, en damplignende dunst, der kredsede om hans hoved. Så en bølgende bevægelse, som et hvidt, gennemsigtigt draperi, bag ham. Det blev tykkere, stivnede. Det antog fast form. Der kom et hoved. Så skuldre. Der voksede arme ud fra dem. Ja, der kunne ikke være nogen tvivl ... det var en mand, en gammel mand, der stod bag stolen. Han bevægede hovedet langsom fra side til side. Han så ud som om han stirrede ubeslutsomt på selskabet. Man kunne forestille sig, at han spurgte sig selv: "Hvor er jeg, og hvorfor er jeg her?"

"Han siger intet, men han hører og har en vis intelligens," sagde dr. Maupuis, idet han så på åbenbaringen. "Vi er her i håb

om, at De vil hjælpe os med et meget vigtigt eksperiment. Kan vi regne med Deres samarbejde?"

Skikkelsen bøjede bekræftende hovedet.

"Vi takker Dem. Når De har opnået Deres fulde styrke, vil De uden tvivl bevæge Dem bort fra mediet." Skikkelsen bukkede igen, men forblev ellers ubevægelig. Det forekom Malone, at den blev mere og mere tydelig og fast for hvert øjeblik der gik. Han fik nogle glimt af dens ansigt. Det var ganske sikkert en gammel mand, med en lang næse og en mærkværdig, fremtrædende underlæbe. Pludselig skilte den sig med en voldsom bevægelse fra Panbek og bevægede sig ud i rummet.

"Nuvel, min herre," sagde Maupuis på sin tydelige facon. "De kan se zinkspanden til venstre. Jeg vil bede Dem være så venlig at gå hen til den og stikke Deres højre hånd ned i den."

Skikkelsen gik derhen. Han lod til at være interesseret i spandene, for han undersøgte dem med en vis opmærksomhed. Så stak han den ene hånd ned i den spand, doktoren havde angivet.

"Glimrende!" råbte Maupuis med skingrende, ophidset stemme. "Og nu, min herre, måtte jeg bede Dem være så venlig at dyppe den samme hånd i det kolde vand i den anden spand."

Væsnet gjorde det.

"Og nu, min herre, ville De føre vort eksperiment til en succesrig afslutning, hvis De ville lægge Deres hånd på bordet, og mens den ligger der, skal De dematerialisere Dem og vende tilbage til mediet."

Skikkelsen bøjede hovedet som tegn på, at den forstod og samtykkede. Så bevægede den sig langsomt hen mod bordet, bøjede sig over det, strakte hånden ud … og forsvandt. Mediets

tunge åndedrag standsede, og han bevægede sig uroligt, som om han var ved at vågne. Maupuis tændte det hvide lys, og strakte armene i vejret med et højt skrig af forundring og glæde, ligesom resten af selskabet.

På bordets skinnende flade lå en gullig handske af paraffin, bred over knoerne og tynd ved håndleddet, med to fingre bøjet ind mod håndfladen. Maupuis var ude af sig selv af glæde. Han brækkede en stump af ved håndleddet og gav det til en af sine assistenter, der ilede ud.

"Det er endeligt bevist!" udbrød han. "Hvad kan de sig nu? Mine herrer, jeg beder Dem: De har set, hvad der skete. Kan nogen af Dem give en rationel forklaring på denne paraffin-afstøbning, andet end at det var resultatet af en dematerialisation af den hånd, der var inden i den?"

"Jeg ser ingen anden forklaring," svarede Richet. "Men vi har gøre med meget stædige og meget forudindtagne folk. Hvis de ikke kan benægte det, vil de sikkert ignorere det."

"Pressen er her, og pressen repræsenterer publikum," sagde Maupuis. "Og hvad angår den engkelske præsse, monsieur Malone," vedblev han med sin accent, "kan Di se noket andet svar?"

"Det kan jeg ikke," svarede Malone.

"Og De, monsieur?" spurgte han repræsentanten fra *Le Matin*

Franskmanden trak på skuldrene.

"For de af os, der har haft det privilegium at være til stede, var det virkelig overbevisende," sagde han, "og dog vil De ganske sikkert blive mødt med indvendinger. Man vil ikke forstå, hvor skrøbeligt dette er. Man vil sige, at mediet havde medbragt det og lagt det på bordet."

Maupuis klappede triumferende i hænderne. Hans assistent havde netop bragt ham en stump papir fra det tilstødende værelse.

"Deres indvending er allerede besvaret," råbte han og viftede med papiret i luften. "Jeg havde forudset den, og havde derfor blandet en smule organisk fedt i paraffinen i spanden. De så, jeg brækkede et stykke af. Det var til brug for en kemisk analyse. Denne er netop blevet udført. Resultatet er her, og viser, at den indeholder organisk fedtstof."

"Glimrende!" sagde den franske journalist. "De har lukket det sidste hul. Men hvad så nu?"

"Hvad vi har gjort én gang, kan vi gøre igen," svarede Maupuis. "Jeg vil fremstille flere af disse afstøbninger. I nogle tilfælde vil jeg få hele hænder. Så vil jeg fremstille gipsafstøbninger af dem. Jeg vil hælde gipsen ned i dem. De er skrøbelige, men det kan gøres. Jeg vil få lavet dusinvis af dem, og jeg vil sende dem til alverdens hovedstæder, hvor folk har øjne i hovedet til at se med. Ville det ikke endelig overbevise dem om vore resultaters gyldighed?"

"De må ikke håbe for meget, min stakkels ven," sagde Richet, idet han lagde en hånd på entusiastens skulder. "De har endnu ikke opdaget verdens træghed. Men som De sagde før: '*Vous marchez ... vous marchez toujours*'."

"Og vor fremmarch bliver understøttet," sagde Mailey. "Det er et gradvist fremstød, så det passer til menneskehedens modtagelighed."

Richet smilede og rystede på hovedet.

"Altid så sværmerisk, monsieur Mailey! Altid ser De så meget mere end det åbenbare og gør videnskab til filosofi! De er

uforbederlig, frygter jeg."

"Professor Richet," sagde Mailey meget alvorligt. "Jeg har en dyb respekt for Deres talent og sympatiserer med Deres forsigtighed, men er De nu ikke nået til skillevejen? De befinder Dem nu i den situation, at De indrømmer – De *må* indrømme – at en intelligent åbenbaring i menneskelig skikkelse, opbygget af den substans, som De selv har kaldt ektoplasma, kan bevæge sig gennem et rum og udføre instruktioner, mens mediet ligger bevidstløs for vore øjne, og dog tøver De med at anerkende, at denne ånd har en selvstændig tilværelse. Er det rimeligt?"

Richet smilede og rystede atter på hovedet. Uden at svare vendte han sig om og sagde farvel til dr. Maupuis, idet han ønskede ham til lykke. Få minutter senere var selskabet brudt op og vore venner sad i en taxa på vej til deres hotel.

Malone var dybt grebet af, hvad han havde set, og han sad oppe den halve nat og skrev på en artikel til Central News, hvor han blandt andet nævnte navnene på dem, der havde været med og bekræftede resultaterne – gode navne, som ingen i verden vil vove at nævne i sammenhæng med bedrag eller godtroenhed.

"Dette vil virkelig blive et vendepunkt, starten på en epoke!" Sådan drømte han. To dage senere åbnede han de store London-aviser, den ene efter anden. Spalte op og spalte ned om fodbold. Om golf. En hel side med aktiekurser. En lang og meget alvorlig korrespondance i *Times* om vibens liv og levevis. Ikke et ord i nogen af dem om de vidundere, han havde set og skrevet om. Mailey lo ad hans nedslåede mine.

"Det er en gal verden, mine venner," sagde han. "En tåbelig verden! Men enden er endnu ikke nået!"

13. Professor Challenger går til kamp

Professor Challenger var i dårligt humør, og når det var tilfældet, blev hele hans husstand bragt til kundskab om det. Og virkningen af hans vrede var ikke begrænset til hans nærmeste, for de fleste af de frygtelige breve, der fra tid til anden blev bragt i aviserne, hvori han hudflettede en eller anden ulykkelig modstander, var lyn fra en fornærmet Jupiter, som sad i dyster majestæt på sin professortrone i en lejlighed i Victoria. Tjenestefolkene turde næppe komme ind i værelset, hvor det lodne hoved med det strittende skæg så op fra papirerne med et udtryk som en løve, der forstyrres i at gnave et ben. Kun Enid kunne komme ind til ham ved sådanne lejligheder, og selv hun følte en gang imellem hjertet synke i livet på sig, sådan som selv den modigste dyretæmmer af og til oplever det, når han lukker buret op. Hun undgik ikke hans skarpe tunge, men i det mindste behøvede hun ikke at frygte for fysisk vold, hvilket ellers lå indenfor mulighedernes grænser, når det gjaldt alle andre.

Sommetider opstod denne bersærkergang hos professoren af fysiske omstændigheder. "Det er leveren, sir, leveren!" kunne han udmattet forklare efter et eller andet voldsomt angreb. Men i dette specielle tilfælde havde han en helt speciel årsag til sin utilfredshed. Det var spiritisme!

Det kunne tilsyneladende aldrig lykkes ham at slippe fri for denne forbandede overtro ... noget, der gik stik imod hele hans livs arbejde og filosofi. Han forsøgte at gøre nar ad det, at le ad det, at ignorere det med foragt, men det forbandede stads insisterede på at trænge sig på igen og igen. Om mandagen

ville han afskrive det fuldstændigt og glemme alt om det, og før søndag stod han i det til op over ørene igen. Og det hele var jo absurd! Det forekom ham, at hele hans tankevirksomhed med vold blev trukket fra løsningen af universets store, påtrængende fysiske problemer blot for at blive spildt på Grimms eventyr eller en eller anden sensationsforfatters spøgelser.

Og det blev stadig værre. Først var der Malone, som på sin egen simple måde havde været typen på et normalt, klarttænkende menneskeligt væsen, og som nu på en eller anden måde var blevet forvandlet af disse mennesker og havde overgivet sig til deres skadelige synspunkter. Så var Enid, hans kæledægge, hans eneste virkelige forbindelse med menneskeheden, også blevet ødelagt. Hun var enig i Malones konklusioner. Hun havde oven i købet fremskaffet en hel del beviser på egen hånd. Forgæves havde han selv efterforsket et tilfælde og bevist uden skyggen af tvivl, at mediet var en beregnende skurk, der bragte budskaber fra en enkes døde mand for at få kvinden i sin magt. Det var et fuldstændig klart tilfælde, og Enid havde indrømmet det. Men hverken hun eller Malone ville tillade nogen generelle slutninger. "Der er skurke overalt," sagde de. "Vi må bedømme enhver bevægelse ud fra de bedste, ikke de værste af dens fortalere."

Alt dette var slemt nok, men det blev værre endnu. Han var blevet offentligt ydmyget af spiritisterne ... og det af en mand, som indrømmede, at han ikke havde nogen uddannelse og på ethvert andet område ville havde siddet som et barn ved professorens fødder. Og så ved en offentlig debat ...

Men vi må hellere fortælle hele historien.

Challenger, der afskyede enhver form for modstand og var uden kendskab til, hvilken styrke der lå bag den sag, han var oppe imod, havde i et svagt øjeblik ladet sig overtale til at stige ned fra sin Olymp og møde en hvilken som helst repræsentant, hans modstandere måtte vælge, i en offentlig diskussion. "Jeg er udmærket klar over," skrev han, "at jeg, ved en sådan indrømmelse, ligesom enhver anden videnskabsmand, løber en risiko for at forlene disse absurde og groteske udskejelser af den menneskelige hjerne med en vis værdighed, som de ellers ikke fortjener, men vi må gøre vor pligt overfor publikum, og vi må fra tid til anden vende os bort fra vort alvorlige arbejde og tage os tid til at sprede disse flygtige spindelvæv, som ellers kunne samle sig og blive generende, hvis de ikke blev fejet bort af videnskabens fejekost." Og således gik Goliath, vældig sikker på sig selv, ud for at møde sin modstander, en tidligere trykkeri-medhjælper, og nu redaktør af, hvad Challenger ville beskrive som et obskurt skrift helliget åndelige anliggender.

Detaljerne fra dette møde er offentlig ejendom, og det turde ikke være nødvendigt at berette i detaljer om den pinlige begivenhed. Man vil erindre, at den store videnskabsmand ankom til Queen's Hall fulgt af en mængde rationalistisk indstillede sympatisører, som kom for at se "de synskes" endelige undergang. Der var også et større antal af disse stakler til stede, i et fortvivlet håb om, at deres forkæmper ikke ville blive fuldstændig udslettet på den rasende videnskabens Guds alter. Tilsammen fyldte disse to grupper hallen, og gloede på hinanden med lige så stort fjendskab som de Blå og de Grønne tusind år tidligere i arenaen i Konstantinopel. Til højre for scenen så man de tætsluttede rækker af de hårde og ubøjelige

rationalister, der anser de victorianske agnostikere for en flok godtroende tosser, og genopfrisker denne tro ved med jævne mellemrum at bladre i *Literary Gazette* og *Freethinker*.

Blandt disse fandt man dr. Joseph Baumer, den berømte lektor i religionens absurditet, sammen med mr. Edward Mould, der er kendt for sine ordrige foredrag om menneskelegemets grundlæggende urenhed og sjælens udslettelse. I den anden side af salen flammede Maileys gule skæg som en fakkel. Hans kone sad ved siden af ham, og journalisten Mervin på den anden, mens tætte rækker af alvorlige mænd og kvinder fra Queen Squares Spiritist-Forening, fra det Psykiske Kollegium, Stead-Bureauet og spiritistkirkerne i omegnen var forsamlet for at støtte deres fortaler i hans håbløse forehavende. Derudover så man mange andre kendte ansigter i mængden: Bolsover og hans kones venlige åsyn, sammen med hans venner fra Hammersmith, jernbanemediet Terbane, Hans Velærværdighed Charles Masons asketiske træk, Tom Linden, der nu lykkeligvis atter var løsladt, mrs. Linden, Crewe-kredsen, dr. Atkinson, lord Roxton og Malone. Mellem de to partier sad dommer Gaverson fra Højesteret, højtidelig, upåvirkelig og fed, som havde lovet at styre debatten. Det var et interessant faktum, at kirken ved denne kritiske debat, hvor et grundprincip eller i hvert fald et vigtigt og centralt punkt i religionen var emnet, forholdt sig reserveret og neutral. Søvnig og halvt bevidstløs var den ikke i stand til at indse, at nationens levende intellekt i virkeligheden holdt dom over dens halvdøde legeme for at afgøre om den var dømt til den undergang, den hastigt drev hen imod, eller en

genoplivelse, omend i andre former, kunne være blandt fremtidens muligheder.

På den ene side af scenen sad professor Challenger med sine højpandede disciple bag sig, ærefrygtindgydende og truende, med sit assyriske skæg strittende fremad på den mest aggressive facon, et halvt smil på læberne og med øjenlågene halvt lukkede over de utålsomme grå øjne. Samme sted på den modsatte side sad en trist og beskeden personage, som Challenger ville have raget op over med mindst to hoveder, når de begge stod op. Han var bleg og afventende, og stirrede af og til hen mod sin løveagtige modstander med et undskyldende og selvudslettende blik. Men dem, der kendte James Smith var også dem, der var mindst ængstelige, for de vidste, at bag hans almindelige, beskedne fremtræden lå et dybt kendskab til hans emne, både praktisk og teoretisk, som kun få andre i verden var i besiddelse af. De vise mænd i Psykisk Forsknings-Selskab er kun for børn at regne, sammenlignet med sådanne praktiserende spiritister som James Smith – mænd, hvis liv tilbringes i stadig kontakt med den usynlige verden. Sådanne mænd mister ofte grebet om den virkelige verden, de lever i, og er ubrugelige til dens almindelige formål, men som redaktør af en blomstrende avis og administrator af et vidtstrakt samfund havde Smith beholdt sine fødder fast på jorden, mens hans udmærkede naturlige evner, som ikke var blevet ødelagt af ubrugelig uddannelse, havde gjort ham i stand til at koncentrere sig om det ene felt, som i sig rummer nok til at fylde selv det største menneskelige intellekt. Skønt Challenger ikke var i stand til at se det, stod dysten i virkeligheden mellem

en glimrende, uberegnelig amatør og en fokuseret, højt specialiseret professionel.

Det er blevet indrømmet fra alle sider, at Challengers halvtimelange åbningstale var en storslået opvisning i talekunst og argumentation. Hans dybe, orgelagtige stemme – en stemme, som kun en mand med et brystmål på 125 centimeter kan opvise – steg og faldt i perfekte kadencer, som fortryllede hans tilhørere. Han var født til at styre en forsamling – en selvskreven leder af menneskeheden. Han var skiftevis beskrivende, humoristisk og overbevisende. Han fremstillede den naturlige udvikling af animisme blandt vilde folkeslag, der krøb sammen under åben himmel, ude af stand til at forklare sig regnens silen eller tordenens brag, og derfor så en velvillig eller ondskabsfuld intelligens bag alle disse naturfænomener, som videnskaben nu om dage har klassificeret og forklaret.

Således opbyggedes på et falsk grundlag den tro på ånder eller usynlige væsener udenfor os selv, som ved en eller anden mærkværdig atavisme atter opstod i nutiden hos de mindre dannede klasser af menneskeheden. Det var videnskabens pligt at modstå sådanne bagstræberiske tendenser, og det var følelsen af denne pligt, der havde fået ham til modstræbende at stå frem af sit studerekammers tilbagetrukkenhed og op på denne scene. Han skitserede i hastige træk Bevægelsen, sådan som den sædvanligvis blev fremstillet af sine modstandere. Det var en højst misliebig historie, sådan som han fortalte den, en beretning om tå-led, der kunne frembringe knækkende lyde, selvlysende maling, tylls-spøgelser, en kvalmende og smudsig handel, hvor døde mænds knogler blev handlet med enkernes tårer. Disse folk var den menneskelige races ådselsædere, som

mæskede sig på gravene. (Højlydt jubel fra rationalisterne og ironisk latter fra spiritisterne.) De var dog ikke alle sammen slyngler. ("Tusind tak, professor!" lød her en stentorrøst fra modstandernes lejr.) Men de, der ikke var det, var nogle tåber (latter). Var det da en overdrivelse at kalde et menneske en tåbe, når han troede på, at hans bedstemoder var i stand til at banke absurde meddelelser frem ved hjælp af benet på et spisebord? Var noget vildt folkeslag nogensinde sunket til så grotesk en overtro? Disse folk havde taget værdigheden fra døden og bragt deres egen vulgaritet ind i gravens fredfyldte glemsel. Det var en afskyelig forretning. Han var ked af at måtte udtrykke sig i så stærke vendinger, men kun en skarp skalpel eller et brændejern var i stand til at udrydde en sådan kræftknude. Mennesket burde virkelig ikke bebyrde sig med groteske spekulationer over livet efter døden. Der var rigeligt op at gøre i denne verden, som det var. Livet var en smuk ting. Det menneske, der anerkendte sine virkelige pligter og skønheder ville have nok at beskæftige sig med uden at skulle rode med pseudovidenskaber, der havde deres rod i bedragerier, som allerede var afsløret de første hundrede gange, og som alligevel fandt nye tåbelige disciple, hvis vanvittige godtroenhed og irrationelle fordomme gjorde dem uimodtagelige for ethvert argument.

Så vidt et kortfattet og overfladisk sammendrag af den storslåede åbningstale. Materialisterne brølede deres bifald; spiritisterne så vrede og urolige ud, mens deres talsmand rejste sig, bleg men beslutsom, for at svare på det vægtige angreb.

Hans stemme og fremtoning havde intet af det, der gjorde Challenger så tiltrækkende, men han kunne tydeligt høres og

fremsatte sine argumenter på samme præcise måde som en arbejder, der er fortrolig med sit værktøj. Han var så høflig og selvudslettende i begyndelsen, at han nærmest gav indtryk af at være blevet underkuet. Han følte, at det var nærmest anmassende at en person, der havde så lidt af en formel uddannelses fordele, tillod sig at ville prøve sit intellektuelle sværd mod en så berømmelig modstander, og tilmed en, som han så længe havde holdt i ære. Det forekom ham imidlertid, at den lange liste over professorens bedrifter – bedrifter som havde gjort hans navn til et begreb verden over – manglede én, og ulykkeligvis var det netop denne ene, som han var blevet fristet til at tale om. Han havde lyttet til denne tale med stor beundring for så vidt angik dens formfuldendthed, men med overraskelse, ja, han kunne næsten sige foragt, når han så på, hvilke påstande, der blev fremført i den. Det stod klart, at professoren havde forberedt sin sag ved at læse al den anti-spiritistiske litteratur, han kunne få fat i – en særdeles tvivlsom kilde til informationer – mens han havde ignoreret de værker, der talte ud fra erfaringer og overbevisning.

Al denne tale om tylls-spøgelser og andre bedrageriske numre var ligefrem victoriansk i sin uvidenhed, og hvad angik bedstemoderen, der talte gennem et bordben, kunne han ikke genkende dette som en anstændig beskrivelse af et spiritistisk fænomen. Den slags sammenligninger mindede om de spøgefuldheder om dansende frøer, der forhindrede anerkendelsen af Voltas tidlige elektriske eksperimenter. Noget sådant var Challenger uværdigt. Han måtte da virkelig vide, at et bedragerisk medium var spiritismens værste fjende, og at sådanne blev fordømt med navns nævnelse i de psykiske

magasiner, når og hvor de blev opdaget, og at den slags afsløringer som oftest blev foretaget af spiritisterne selv, der talte om "menneskelige ådselsædere" med lige så stor indignation som hans ærede modstander havde gjort for lidt siden. Men man tog jo ikke afstand fra bankerne, blot fordi falsknere fra tid til anden udnyttede dem til deres lyssky foretagender. Det ville være at spilde tiden for et så udsøgt publikum at fortsætte diskussionen på dette niveau. Havde professor Challenger benægtet de religiøse implikationer i spiritismen, men indrømmet de spiritistiske fænomener, havde det været sværere at give ham svar på tiltale, men ved at benægte alt havde han bragt sig selv i en fuldstændig umulig stilling. Professor Challenger havde uden tvivl læst den berømte fysiolog Richets seneste værk. Dette værk behandlede en række tilfælde fra de sidste tredive år; Richet havde verificeret dem alle.

Måske professor Challenger ville oplyse publikum om, hvilke personlige erfaringer han havde, der gav ham ret til at omtale Richet, eller Lombroso, eller Crookes, som om de var en flok overtroiske vilde? Måske hans ærede modstander havde foretaget private eksperimenter, som verden intet kendte til? I så fald burde han overgive resultaterne til resten af verden! Indtil dette skete, var det uvidenskabeligt og ligefrem uanstændigt at håne mænd, hvis videnskabelige omdømme ikke var ringere end hans eget, og som faktisk havde foretaget sådanne eksperimenter og forelagt offentligheden deres resultater.

Hvad angik denne verdens selvtilstrækkelighed, så kunne en succesrig professor med en god fordøjelse måske nok indtage

denne holdning, men hvis man sad på et usselt tagkammer og led af mavekræft, kunne man vel tillade sig at spørge, om der ikke var rimelighed i at forestille sig en anden form for tilværelse end den nuværende?

Det var en håndværksmæssig dygtig indsats illustreret med fakta, datoer og tal. Skønt den ikke steg til vældige højder af veltalenhed, gav den svar på mange ting, der krævede et svar. Og det triste faktum var, at Challenger ikke var i stand til at svare igen. Han havde fuld klarhed over sin egen indstilling, men havde ignoreret sin modstanders ved uden videre at acceptere de letkøbte og besnærende antagelser, der blev bragt til torvs af inkompetente skribenter, der skrev om et emne, de aldrig selv havde undersøgt. Challenger tabte besindelsen. Løven begyndte at brøle. Han rystede sin mørke manke og hans øjne glødede, idet hans dybe stemme gav genlyd i den store sal. Hvem var disse mennesker, der skjulte sig bag nogle få ærværdige, men vildledte menneskers navne? Hvilken ret havde de til at forvente, at seriøse forskere skulle afbryde deres arbejde for at spilde tiden med at undersøge deres vilde formodninger? Der var ting, der var selvindlysende og ikke behøvede at blive bevist. Bevisbyrden lå hos dem, der fremsatte formodningerne. Hvis denne herre, hvis navn er mig ukendt, påstår at kunne frembringe spøgelser, så lad ham fremkalde et her og nu, foran et fornuftigt og fordomsfrit publikum. Hvis han siger, at han modtager meddelelser, så lad ham fortælle os nyhederne, før de kommer frem via nyhedsbureauerne. ("Det er gjort tit og ofte nok!" lød det fra spiritisterne.) Ja, det påstår I, men jeg benægter det. Jeg er alt for vant til jeres vilde formodninger til at tage dem alvorligt. (Vild opstandelse, og

dommer Gaverson på benene.) Hvis han mener, at han er inspireret af højere magter, så lad ham opklare mordet i Peckham Rye. Hvis han er i forbindelse med engle, så lad ham give os en filosofi, der overgår nogen af menneskelig oprindelse. Dette falske skin af videnskabelighed, den camouflerede uvidenhed, al denne lallen om ektoplasma og andre mytiske produkter af den psykiske fantasi var den rene åndens formørkelse, et uægteskabeligt barn af overtro og mørke. Ligegyldigt hvor man undersøgte disse ting, stødte man på korruption og åndelig råddenskab. Ethvert medium var en bevidst bedrager. ("De lyver!" hørte man en kvindestemme, der kom fra et sted i nærheden af Linden.) De dødes stemmer havde ikke ytret noget, der stod højere end et barns vrøvlen. Sindssygeanstalterne var fulde af støtter af denne kult, og ville være endnu mere fyldte, hvis enhver fik, hvad der tilkom ham.

Det var et voldsomt, men ikke særligt effektivt indlæg. Den store mand var tydeligvis rystet. Han indså, at hans modstandere havde en sag, og at han ikke havde forberedt sit materiale, så han var i stand til at imødegå dem. Derfor havde han taget sin tilflugt til ophidsede ord og antagelser af en art, der kun er anvendelige, når der ikke er nogen modstander til stede til at svare på dem. Spiritisterne lod til at more sig, mere end de var vrede. Materialisterne rykkede sig uroligt rundt i deres sæder. Så rejste James Smith sig til et sidste indlæg. Han smilede drilagtigt. Hans holdning var stilfærdigt truende.

Han måtte bede, sagde han, om en mere videnskabelig attitude hos sin berømmelige modstander. Det var et mærkværdigt faktum, at mange videnskabsmænd fremviste en grotesk foragt for alle deres egne grundsætninger, når deres

følelser og fordomme blev ophidset. Og blandt disse grundsætninger var der ingen mere fast end den, at et objekt skulle undersøges, før det blev afskrevet. Vi har set i de senere år, i forbindelse med fx den trådløse telegraf eller flyvemaskiner, at selv de mest usandsynlige ting kan blive virkelighed. Det er særdeles farligt at sige på forhånd, at noget er umuligt. Og dog var det netop denne fejl, professor Challenger havde begået. Han havde benyttet sig af den berømmelse, som han – med rette – havde vundet på områder, han beherskede, til at miskreditere et emne, han netop ikke beherskede. Det faktum, at en mand var en stor fysiolog og fysiker gjorde ham ikke nødvendigvis også til en autoritet på det psykiske område.

Det stod fuldstændig klart, at professor Challenger ikke havde læst standardværkerne indenfor det område, hvor han fremstillede sig som en autoritet. Kunne han måske sige publikum navne på Schrenk-Notzings medium? Han standsede for at vente på et svar. Kun han fortælle dem navnet på dr. Crawfords medium? Ikke? Kunne han fortælle, hvem der havde været emnet for professor Zollners eksperimenter i Leipzig? Hvad, stadig tavs? Men dette var en del af grundlaget for diskussionen. Han ville ikke blive personlig, men professorens kraftfulde sprog krævede en tilsvarende ligefremhed fra hans side. Var professoren klar over, at det ektoplasma, som han latterliggjorde, var blevet undersøgt for nylig af ikke mindre end tyve tyske professorer – jeg har navnene her, hvis De ønsker referencer – og at de alle havde bekræftet dets eksistens? Hvordan kunne professor Challenger benægte, hvad disse herrer mente? Ville han måske påstå, at de også var kriminelle

eller sindssyge? Faktum var, at professoren var kommet til dette møde fuldstændig uvidende, og nu hørte om disse ting for første gang. Han havde tydeligvis ingen forestilling om, at psykisk videnskab havde nogen som helst love, ellers ville han ikke have fremsat et så barnagtigt krav, som at en ektoplasmatisk skikkelse skulle manifestere sig i fuldt lys her på denne scene, når enhver, der kendte til sagen, vidste, at ektoplasma bliver opløst ved lys. Hvad angik mordet i Peckham Rye, så var der aldrig nogen, der havde påstået, at englenes verden var en tilbygning til Scotland Yard. Det var bare at kaste sand i publikums øjne, og under en mand som professor Challengers værdighed ...

Og det var på dette tidspunkt, eksplosionen indtraf. Challenger havde vredet sig i sin stol. Challenger havde revet sig i skægget. Challenger havde stirret vildt på den talende. Nu sprang han pludselig hen til dirigentens stol som en såret løve. Denne herre havde siddet tilbagelænet og halvsovende med sine fede hænder foldet over den brede bringe, men ved denne pludselige åbenbaring gav det et vældigt sæt i ham, som næsten sendte ham ned i orkestergraven.

"Sæt Dem, min herre! Sæt Dem!" råbte han.

"Jeg nægter at sætte mig," brølede Challenger. "Sir, jeg appellerer til Dem som dette mødes dirigent! Er jeg her måske for at lade mig fornærme? Dette er utilstedeligt! Jeg vil ikke finde mig i det længere. Hvis min personlige ære bliver berørt, har jeg ret til at tage sagen i egen hånd."

Som så mange andre mænd, der er ligeglade med andres mening, var Challenger umådelig følsom, når andre tog sig friheder i forhold til hans. Hver eneste sætning fra hans

modstander havde været som en bandarillo med modhager i flanken på en rasende tyr. Og nu rystede han i stumt raseri sin vældige, behårede næve over dirigentens hoved i retning af den anden, hvis spottende smil fik ham til endnu mere voldsomt at skubbe den fede dirigent afsted langs scenen. Forsamlingen var på et øjeblik blevet opløst i vildt i kaos. Halvdelen af rationalisterne var forargede, mens resten råbte "Fy! Fy!" som tegn på sympati med deres fortaler. Spiritisterne var brudt ud i hånlige tilråb, mens nogle af dem ilede frem for at beskytte Smith mod et fysisk angreb.

"Vi må vist se af få den gamle ud herfra," sagde lord Roxton til Malone. "Han bliver myrdet, hvis vi ikke gør det. Altså, jeg mener, det er jo ikke hans skyld ... men han vil slå en eller anden ned og få på puklen for det."

Scenen var et sydende hav, og salen ikke meget bedre. Malone og Roxton masede sig igennem menneskemængden, indtil de nåede frem til Challenger, og dels ved hjælp af nogle passende skub, dels ved listig overtalelse lykkedes det dem at få ham ud af bygningen, mens han stadig brølede sine anklager. Så brød mødet sammen i optøjer og forvirring. "Hele episoden," skrev *Times* næste morgen, "var både sørgelig og beklagelig, og understreger tydeligt faren ved at afholde offentlige møder, hvor der debatteres emner, der kun tjener til at ophidse fordommene hos både publikum og talere. Sådanne vendinger som 'halvhjerne' og 'dinosaur' illustrerer til fulde, når de anvendes af en verdenskendt professor overfor en modstander, hvor langt sådanne kombattanter tillader sig at gå."

Og således er vi da ad en længere omvej nået tilbage til det faktum, at professor Challenger sad, i elendigt humør, med det

ovenfor nævnte eksemplar af *Times* i hånden og rynket pande. Og det var i netop dette øjeblik, at den uforsigtige Malone havde valgt til at stille ham det mest personlige spørgsmål, en mand kan stille en anden.

Men måske er det ikke helt retfærdigt overfor vor vens diplomatiske egenskaber at sige, at han havde "valgt" øjeblikket. Han var i virkeligheden kommet for at se, at den mand, som han – trods alle dennes excentriciteter – nærede dyb respekt og hengivenhed for, ikke havde lidt overlast under den forrige aftens begivenheder. Og på dette punkt blev han hurtigt overbevist.

"Utåleligt!" brølede professoren, som om han havde været i gang hele natten. "De var der selv, Malone. Trods Deres uforklarlige og vildledte sympati for disse menneskers tåbelige synspunkter, må De indrømme, at hele styringen af debatten var utålelig, og at min protest var mere end berettiget. Det er muligt, at jeg, da jeg smed dirigentens bord efter formanden for det Psykiske Kollegium, gik over grænsen for velanstændighed, men man havde provokeret mig voldsomt. Som De husker tillod denne Smith eller Brown eller hvad han hed – navnet er inderlig ligegyldigt – sig at anklage mig for uvidenhed og for at kaste publikum sand i øjnene."

"Rigtigt," sagde Malone trøstende. "Men lige meget, professor. De fik da et par temmelig hårde slag ind selv."

Challengers dystre træk lysnedes og han gned sig fornøjet i hænderne.

"Ja, ja, jeg tror et og andet af mine argumenter ramte plet. Jeg vil ikke tro, at de så let bliver glemt. Da jeg sagde, at sindssygeanstalterne ville blive fyldte, hvis de alle sammen

vederfaredes deres ret, så jeg dem skælve. De klynkede ligefrem, som en kennel fuld af hvalpe. Det var deres absurde krav, at jeg skulle læse al deres tåbelige litteratur, som fik mig til at hidse mig en smule op. Men jeg håber, min kære dreng, at De er kommet her i dag for at fortælle mig, at det jeg sagde i går har haft nogen indvirkning på Deres egen opfattelse, og De har genovervejet de synspunkter, som, det må jeg medgive, har været en betydelig belastning for vort venskab."

Malone sprang ud i det som en mand.

"Jeg havde nu noget andet i tankerne, da jeg kom," sagde han. "De må være klar over, at Deres datter Enid og jeg har været en del sammen på det seneste. For mig er hun, sir, blevet den eneste kvinde i verden, og jeg vil ikke blive lykkelig, før hun er blevet min hustru. Jeg er ikke rig, men har fået tilbudt et godt job som under-redaktør, og jeg har udmærket råd til at gifte mig. De har kendt mig i nogen tid, og jeg håber, at De ikke har noget imod mig. Jeg tror derfor, at jeg kan regne med Deres støtte til, hvad jeg har tænkt mig at gøre."

Challenger strøg sit skæg og hans øjenlåg sank ildevarslende ned over øjnene.

"Min opfattelsesevne," sagde han, "er ikke så ringe, at jeg ikke har observeret det forhold, der er opstået mellem min datter og Dem. Dette spørgsmål er imidlertid blevet godt og grundigt filtret sammen med det andet, vi netop talte om. I har begge, er jeg bange for, inddrukket disse giftige vildfarelser, som jeg bliver mere og mere tilbøjelig til at vie mit liv til at udrydde. Selv om det måske kun er en slags racehygiejnisk foranstaltning, så kan jeg ikke give min tilslutning til en forbindelser, der bygger på et sådant grundlag, og jeg må derfor

bede Dem om en klar og bestemt forsikring om, at Deres synspunkter er blevet mere fornuftige. Jeg vil bede hende om det samme."

Og således så Malone sig pludselig optaget i martyrernes ædle hærskare. Det var et svært dilemma, men han så det i øjnene som den mand, han var.

"Jeg er sikker på, sir, at De ikke ville synes bedre om mig, hvis jeg tillod mine synspunkter om, hvad der er sandhed og hvad ikke, at lade sig forandre af rent materialistiske hensyn. Jeg kan ikke ændre på min opfattelse, ikke en gang for vinde Enid. Jeg er sikker på, at hun vil indtage samme holdning."

"Mener De da ikke, at jeg vandt diskussionen i går aftes?"

"Jeg mener, at De var meget veltalende."

"Jeg overbeviste Dem ikke?"

"Ikke i forhold til de beviser, mine egne sanser har givet mig."

"Enhver taskenspiller kunne snyde Deres sanser."

"Jeg er bange for, sir, at jeg ikke lader mig rokke på dette punkt."

"Så gør jeg heller ikke!" brølede Challenger med pludselig glød. "De vil forlade dette hus, min herre, og ikke komme tilbage, før De har genvundet Deres fulde forstand."

"Et øjeblik," sagde Malone. "Jeg beder Dem, sir, om ikke at være for hastig. Jeg værdsætter Deres venskab for meget til at ville løbe risiko for at miste det, hvis det på nogen måde kan forhindres. Måske, hvis De vejledte mig, ville jeg bedre kunne forstå alle disse ting, som forvirrer mig. Hvis jeg kan arrangere det, ville De så have noget imod selv at være til stede ved en af disse seancer, således at Deres veltrænede observationsevne måske kunne kaste lys over tingene?"

Challenger stod altid vidt åben for smiger. Han pudsede sig og pustede sig op som en eller anden stor fugl.

"Hvis, min kære Malone, jeg kan være behjælpelig med at få denne smitte – hvad skal vi kalde den – *microbus spiritualensis* – ud af Deres system, står jeg til rådighed. Jeg vil med glæde ofre lidt af min fritid til at afsløre disse bedragerier, De er faldet som et nemt offer for. Jeg vil ikke påstå, at De er fuldstændig fri for enhver form for tænkeevne, men Deres venlige natur er lovlig letpåvirkelig. Jeg advarer Dem om, at jeg vil være en krævende undersøger, og at jeg ved mine undersøgelser vil anvende alle de metoder fra laboratoriet, som man almindeligt anerkender, jeg er en mester i."

"Det er kun det, jeg ønsker."

"Så skal De blot forberede det hele, og jeg skal komme til stede. Men indtil da må De forstå, at jeg insisterer på et løfte om, at denne forbindelse med min datter ikke udvikler sig videre."

Malone tøvede.

"Jeg giver Dem mit løfte," sagde han til sidst. "For seks måneder."

"Og hvad vil De gøre, når den tid er gået?"

"Det vil jeg beslutte, når den tid kommer," svarede Malone diplomatisk, og flygtede således fra en farlig stilling med æren mere i behold, end man på et tidligere tidspunkt skulle have troet muligt.

Da han kom ud på trappen, kom Enid, der havde været ude på sine formiddagsindkøb, ud af elevatoren. Malones letfærdige irske samvittighed tillod ham at mene, at de seks måneder ikke nødvendigvis behøvede at begynde med det samme, og han fik

Enid til at tage elevatoren ned igen sammen med ham. Det var en af den slags elevatorer, der betjenes af den eller de, der tilfældigvis bruger dem, og ved denne lejlighed skete der det, at den – af grunde, som er bedst kendte af Malone – standsede mellem to etager, og trods utålmodig ringen forblev i denne stilling lidt over et kvarter. Da maskineriet genoptog sin funktion, og Enig endelig kunne nå sit hjem og Malone gaden, havde de elskende forberedt sig på en seks måneders ventetid med alle forhåbninger om en succesrig afslutning på deres eksperiment.

14. Challenger møder en mærkværdig kollega

Professor Challenger var ikke en mand, man let blev venner med. For at være hans ven måtte man også være afhængig af ham. Han anerkendte ikke ligemænd. Men som herre var han eminent. Med sin Jupiter-agtige fremtoning, sin vældige nedladenhed, sit venlige smil, det almindelige indtryk af at være en gud, der nedsteg til de dødelige, kunne han være temmelig overvældende i al sin elskværdighed. Men han havde brug for visse evner i bytte. Dumhed foragtede han. Fysisk grimhed afskrækkede ham. Selvstændighed frastødte ham. Han attråede de mennesker, som blev beundret af alverden, men selv ville beundre supermennesket over sig. En sådan mand var dr. Ross Scotton, og af samme grund var han blevet Challengers favorit-elev.

Og nu var han syg – syg til døden. Dr. Atkinson fra St. Mary's, som vi allerede tidligere har mødt, tilså ham, og hans underretninger var stadig mere nedslående. Sygdommen var den frygtede *dissemineret sclerose*, og Challenger var udmærket klar over, at Atkinson på ingen måde overdrev, når han sagde, at helbredelse var en fjern og usandsynlig mulighed. Det var en frygtelig naturens uretfærdighed, at en ung videnskabsmand, der endnu før han havde nået sin højde havde kunnet offentliggøre to værker som *Det Sympatiske Nervesystems Embryologi* og *Fejlslutninger i det obsoniske indeks* således skulle blive opløst i sine kemiske bestanddele uden nogen som helst rest af personlighed eller ånd. Og dog trak professoren blot på sine vældige skuldre, rystede på det store hoved, og accepterede

det uundgåelige. Hver ny bulletin var værre end den sidste, og til sidst var blot en ildevarslende tavshed. Challenger gik én gang til sin unge vens bolig i Gower Street. Det var en pinefuld oplevelse, og han gentog den ikke. De muskelkramper, der er karakteristiske for sygdommen fik den syge til at bide sig i læberne for at holde de skrig tilbage, der kunne have lindret hans smerter på bekostning af hans mandighed. Han greb sin mentors hånd som en druknende griber et stykke flydende tømmer.

"Er det sandt, hvad De siger? Er der intet håb ud over det halve års tortur, jeg ser ligge foran mig? Kan De med al Deres visdom og kundskaber ikke se nogen gnist af liv i den evige opløsnings mørke skygger?"

"Se det i øjnene, min dreng, se det i øjnene!" sagde Challenger. "Det er bedre at se kendsgerningerne lige i ansigtet end at trøste sig med fantasier."

Da åbnede den syges læber sig, og det længe tilbageholdte skrig brød ud. Challenger rejste sig og fo'r ud af værelset.

Men så sket der en forbløffende udvikling. Det begyndte med, at en miss Delicia Freeman dukkede op.

En morgen lød der en banken på døren til lejligheden i Victoria. Den strenge og fåmælte Austin så ud, men kunne ikke opdage noget i øjenhøjde. Da han sænkede blikket, opdagede han imidlertid en lille dame, hvis fine ansigt og lyse, fugleagtige øjne var vendt opad mod hans.

"Jeg vil gerne tale med professoren," sagde hun, idet hun dykkede ned i sin håndtaske efter et kort.

"Han har ikke tid," sagde Austin.

"Åh jo, han har," svarede den lille dame roligt. Der fandtes ikke den avisredaktion, den statsmands refugium eller det politiske kontor, der nogensinde havde kunnet opstille en mur, der var stærk nok til at holde hende tilbage, hvis hun mente, at der var noget godt at gøre dér.

"Han har ikke tid," gentog Austin.

"Men jeg må virkelig tale med ham," sagde miss Freeman, idet hun snoede sig forbi tjeneren. Med sit ufejlbarlige instinkt ilede hun lige mod døren til det allerhelligste, studerekammeret, bankede på og gik ind.

Løven så op fra sin plads bag et skrivebord fyldt med papirer. Løvens øjne stirrede på hende.

"Hvad er meningen med denne indtrængen?" brølede løven. Den lille dame var imidlertid ganske uimponeret. Hun smilede sødt til det skulende ansigt.

"Jeg er virkelig glad for møde Dem," sagde hun. "Mit navn er Delicia Freeman."

"Austin!" råbte professoren. Tjenerens udtryksløse ansigt viste sig i døråbningen. "Hvad skal dette forestille, Austin? Hvordan kom den personage herind?"

"Jeg kunne ikke holde hende ude," jamrede Austin. "Kom, miss, nu må det være nok."

"Nej, nej! De må ikke blive vred – De må virkelig ikke," sagde damen blidt. "Man har fortalt mig, at De skulle være en ganske rædsom person, men jeg synes virkelig De er kær!"

"Hvem er De? Hvad vil De? Er De ikke klar over, at jeg er en af de mest travle mænd i London?"

Miss Freeman fiskede igen i sin taske. Hun fiskede altid i den taske, sommetider fik hun fat i en folder om Armenien,

sommetider en pamflet om Grækenland, så en notits om Zenana-missionen, og sommetider et manifest om psykiske fænomener. Ved denne lejlighed var det et sammenfoldet stykke skrivepapir, der blev indfanget.

"Fra dr. Ross Scotton," sagde hun. Det var hastigt foldet sammen og sjusket skrevet – så sjusket, at det næsten var ulæseligt. Challenger så på det med rynkede bryn.

> Kære ven og vejleder, hør på, hvad denne dame har at sige. Jeg ved, det strider mod alle Deres synspunkter. Og dog måtte jeg gøre det. De sagde selv, at jeg ikke havde noget håb. Jeg har prøvet det, og det virker. Jeg ved nok, det virker vildt og galt. Men lidt håb er bedre end intet håb. Hvis De var i mit sted, ville De have gjort det samme. Så bandlys Deres fordomme et øjeblik, og se selv. Dr. Felkin kommer klokken tre.
>
> *J. Ross Scotton*

Challenger læste det to gange igennem og sukkede. Scottons hjerne måtte tydeligvis være angrebet. "Han siger, jeg skal høre på, hvad De siger. Så hvad er det? Gør det så kort, som det er Dem muligt."

"Det er en ånde-læge," sagde damen.

Challenger sank ned i sin stol.

"Gode Gud, skal jeg da aldrig blive fri for det nonsens!" råbte han. "Kan de ikke lade den stakkels djævel ligge i fred på sit dødsleje uden at skulle prøve deres numre med ham?"

Miss Delicia klappede i hænderne og hendes hurtige små øjne glimtede af morskab.

"Det er ikke hans dødsleje. Han vil blive rask."

"Hvem siger det?"

"Dr. Felkin. Han tager aldrig fejl."

Challenger snøftede.

"Har De besøgt ham for nylig?" spurgte hun.

"Ikke de sidste par uger."

"Men De vil næppe kunne genkende ham. Han er næsten helbredt."

"Helbredt! Helbredt for sclerose på få uger!"

"Kom med og se."

"De vil have mig til at støtte og deltage i et eller andet djævelsk kvaksalveri? Det næste, der sker, er vel, at jeg vil se mit navn på denne slyngels anbefalinger. Jeg kender den slags. Jeg ville sandsynligvis tage ham i kraven og smide ham på porten."

Damen lo hjerteligt.

"Så ville han sige som Aristides: 'Slå mig blot, men lyt til mig.' Men De vil lytte til ham først, er jeg sikker på. Deres elev er næsten som en stump af Dem selv. Han skammer sig ligefrem ved at blive rask på en sådan utraditionel måde. Det var mig, der tilkaldte dr. Felkin mod hans ønske."

"Nå det gjorde De? De påtog Dem et stort ansvar."

"Jeg er parat til at påtage mig et hvilket som helst ansvar, hvis jeg ved, jeg har ret. Jeg talte med dr. Atkinson. Han kender lidt til de psykiske materier. Han har langt færre fordomme end de fleste af jer videnskabelige herrer. Han indtog det standpunkt, at hvis en mand er døende, så betyder det ikke så meget, hvad man gør. Og så kom dr. Felkin."

"Og vær så venlig at sige mig, hvori bestod denne kvaksalvers behandling?"

"Det er det, dr. Ross Scotton ønsker, at De skal se." Hun så på et ur, som hun halede op fra taskens dyb. "Han er der om en time. Jeg vil sige Deres ven, at De kommer. Jeg er sikker på, at De ikke vil skuffe ham. Åh!" Hun dykkede ned i tasken igen. "Her er en note om det bessarabiske spørgsmål. Det er langt mere alvorligt, end de fleste tror. De kan lige nå at læse det, før De kommer. Altså farvel, min kære professor, og på gensyn!"

Hun smilede til den skulende løve og gik.

Men hun havde haft held med sin mission, således som det var hendes sædvane. Der var noget overbevisende i denne fuldstændig uselviske entusiasme hos den lille personlighed, som på et øjeblik indtog alle og enhver, fra mormonledere til albanske oprørere. Challenger faldt også for hendes trolddom, og lidt før tre klatrede han op ad den smalle trappe og udfyldte døråbningen til det ydmyge soveværelse, hvor hans yndlingselev lå. Ross Scotton lå udstrakt på sengen i en rød morgenkåbe, og hans lærer så med overrasket glæde, at hans ansigt ikke længere var magert og at livets lys og håb atter stod at læse i hans øjne.

"Ja, jeg har overvundet det!" råbte han. "Lige siden Felkin første gang talte med Atkinson, har jeg mærket livet sive tilbage i mig. Oh, det er en forfærdelig ting at ligge vågen om natten og mærke disse mikrober gnave i selve éns livsrod! Jeg kunne næsten høre dem gøre det. Og kramperne, når mit legeme knugedes sammen til et stift sammenknyttet bundt! Men nu, bortset fra en smule fordøjelsesbesvær og nældefeber i hænderne, er jeg fri for smerter. Og det er alt sammen på grund af dette kære menneske, der har hjulpet mig."

Han gjorde en bevægelse med hånden, som om han hentydede til nogen, der var til stede i værelset. Challenger så

sig omkring med et olmt blik, som om han ventede at finde en eller anden selvtilfreds charlatan bag sig. En spinkel ung kvinde, som lod til at være sygeplejerske, sad stilfærdig og upåfaldende, med et vældigt pur af brunt hår, og døsede i et hjørne. Miss Delicia stod ved vinduet med et dydigt smil.

"Jeg er glad for, at du har det bedre, min kære dreng," sagde Challenger. "Men lad være med at foregøgle dig noget. Denne sygdom har sine naturlige op- og nedgange."

"Sig noget til ham, dr. Felkin. Få ham til at indse det," sagde invaliden.

Challenger så igen rundt i værelset. Hans elev talte tydeligvis med en eller anden læge i værelset, men der var ingen at se. Hans sygdom havde dog vel endnu ikke bragt ham dertil, at han troede at genfærd, der svævede rundt i luften, sørgede for hans helbredelse?

"Ja, det kræver nok nogen forklaring," sagde en dyb og mandig stemme ved hans ene albue. Han vendte sig hastigt. Det var den spinkle unge dame, der talte.

"Lad mig præsentere Dem for dr. Felkin," sagde miss Delicia med en skælmsk latter.

"Hvad er dette for nogle narrestreger?" råbte Challenger.

Den unge kvinde rejste sig og rodede ved den ene side af sin kjole. Så gjorde hun en utålmodig bevægelse.

"Der var engang, kære kollega, da en snustobaksdåse var lige så fast en del af mit udstyr som tasken med åreladningsredskaber. Jeg levede før Laennecs tid, og vi brugte ikke stetoskop, men vi havde jo så vores eget lille kirurgiske arsenal. Snustobaksdåsen var et fredstilbud, og jeg ville gerne have budt Dem en pris, men ak! det var dengang."

Challenger stod med stirrende blik og udvidede næsebor, mens denne lille tale blev holdt. Så vendte han sig mod sengen.

"Mener De virkelig, at dette er Deres læge – at De tager mod råd fra denne ... person?"

Den unge pige rettede sig op.

"Sir, jeg vil ikke indlade mig på noget ordskifte med Dem. Jeg ser meget klart, at De er en af dem, som er så dybt forankret i den materielle verden, at De ikke har haft tid til at udvikle Deres åndelige muligheder."

"Jeg har virkelig ikke tid til den slags nonsens," sagde Challenger.

"Min kære vejleder!" lød en høj stemme fra sengen. "Jeg beder Dem erindre, hvor meget dr. Felkin allerede har gjort for mig. De så, hvordan jeg havde det for en måned siden, og De kan se, hvordan jeg har det nu. De må ikke fornærme min bedste ven."

"Jeg tror virkelig, professor, at De skylder vor kære dr. Felkin en undskyldning," sagde miss Delicia.

"En privat lille dåreanstalt!" snøftede Challenger. Derpå antog han sin vane tro sin sædvanlige elefantagtige ironi, der var et af hans bedste våben mod vrangvillige studerende.

"Måske, unge dame – eller skal jeg hellere sige: gamle og ærværdige hr. professor? – vil De tillade en stakkels jordisk student, der kun har den viden, som denne verden besidder, at sidde ydmygt i et hjørne og måske lære lidt af Deres metoder og kundskaber?" Dette blev fremsagt med skuldrene trukket op om ørene, halvt lukkede øjne og håndfladerne strakt frem foran ham – et foruroligende billede på sarkasme. Dr. Felkin vandrede imidlertid med tunge, utålmodige skridt rundt i værelset og tog sig kun lidt af ham.

"Naturligvis! Naturligvis!" sagde han skødesløst. "Gå hen i hjørnet og bliv dér. Men hold først og fremmest inde med Deres snak, for dette tilfælde kræver al min koncentration." Han vendte sig med en overlegen mine mod patienten. "Nå, nå, De kommer Dem jo glimrende. Om to måneder vil De være tilbage i auditoriet."

"Oh, det er umuligt," udbrød Ross Scotton, halvvejs hulkende.

"Bestemt ikke. Jeg lover det. Jeg giver ikke falske løfter."

"Det kan jeg bekræfte," sagde miss Delicia. "Kære dr. Felkin, fortæl os, hvem De var, dengang De levede."

"Men dog, men dog! Kvinder forandrer sig aldrig. De sladrede dengang, og de sladrer nu. Nej, nej! Vi må se til vor unge ven her. Puls! Den er faldet, det er et godt tegn. Temperatur – tydeligvis normal. Blodtryk – stadig højere end jeg bryder mig om. Fordøjelse – lader meget tilbage at ønske. Hvad I nutidsmennesker ville kalde en sultekur ville ikke være så dårlig. Nå, den generelle tilstand er nogenlunde i orden. Lad os så kigge nærmere på selve centret for sygdommen. Vær så venlig at trække skjorten ned, sir. Vend Dem om, så De ligger på maven. Glimrende!" Hun lod sine fingre glide ned over den øvre del af rygraden med stor kraft. Så gravede hun knoerne ind med en pludselig hårdhed, der fik den syge til at gispe. "Det er bedre. Der er – som jeg har forklaret Dem – en lille skævhed i rygraden, som efter min opfattelse bevirker en indsnævring af de kanaler, hvorigennem nerverne løber. Dette har medført et tryk, og eftersom disse nerver i virkeligheden leder selve livskraften, har det ødelagt hele ligevægten i de dele af kroppen, de forsyner. Mine øjne virker på samme måde som Deres klodsede røntgenstråler, og jeg kan tydeligt se, at det er næsten

rettet op, og forsnævringen er forsvundet. Jeg håber, sir –" sagde han til Challenger – "at jeg har gjort dette interessante tilfældes patologi forståeligt for Dem."

Challenger gryntede med sin almindelige fjendtlighed og afvisning.

"Jeg skal opklare de vanskelige punkter, der endnu måtte være tilbage. Men i mellemtiden, min kære dreng, gør du mig ære, og jeg glæder mig over dine fremskridt. De må hilse min jordiske kollega, dr. Atkinson, og sige til ham, at jeg ikke har mere at foreslå. Mediet er nu en smule træt, stakkels pige, og jeg vil derfor ikke blive her længere i dag."

"Men De lovede at sige os, hvem De var."

"Der er ikke særlig meget at sige. Jeg var ikke en læge af større betydning. Jeg lærte af den store Abernethy i min ungdom, og måske tog jeg nogle af hans metoder til mig. Da jeg gik over, var jeg i min bedste alder; jeg vedblev mine studier, og fik lov til at hjælpe menneskene, for så vidt jeg kunne skaffe mig midler til at komme til udtryk. De må forstå, at det er kun er gennem ydmyg selvfornægtelse, at vi kommer videre til den højere verden. Dette er min måde at tjene på, og jeg kan kun takke en venlig skæbne for, at jeg kunne finde denne pige, hvis vibrationer svinger så udmærket med mine egne, og jeg derfor har let ved at skaffe mig kontrol over hendes legeme."

"Og hvor er hun så?" spurgte patienten.

"Hun venter her ved siden af mig, og vil lige straks atter indtræde i sit eget legeme. Hvad Dem angår, min herre," han vendte sig mod Challenger, "så er De både lærd og karakterfast, men desværre så fast forankret i denne materialisme, der er denne tidsalders særlige forbandelse. Tillad mig at forsikre

Dem om, at lægens profession, der indtager en særlig stilling her på Jorden på grund af dens udøveres uselviske arbejde, har givet alt for meget efter for den dogmatisme, der kommer fra mænd som Dem, og samtidig uberettiget ignorerer det åndelige element i mennesket, der er langt vigtigere end Deres droger og kemikalier. Der findes en livskraft, min herre, og det er i kontrollen over denne livskraft, fremtidens medicin findes. Hvis De lukker Deres sind for det, vil det kun medføre, at klienterne vil vende sig til dem, der er rede til at tage ethvert middel til helbredelse i anvendelse, uanset om det er anerkendt af Deres autoriteter eller ej."

Den ung Ross Scotton kunne aldrig siden glemme denne scene. Professoren, herren, den øverste vejleder, han, som man måtte henvende sig til med tilbageholdt åndedrag, sad med halvt åben mund og stirrende øjne, og bøjede sig frem i stolen, mens en ung, spinkel pige rystede sin vældige brune manke og viftede med en pegefinger, idet hun talte til ham som en fader, der taler til et modvilligt barn. Så stærk var hendes magt, at Challenger i øjeblikket var tvunget til at finde sig i sin stilling. Han gispede og gryntede, men intet hånligt svar kom over hans læber. Pigen vendte sig bort og satte sig i sin stol.

"Han forlader os," sagde miss Delicia.

"Men jeg er endnu ikke helt borte," svarede pigen med et smil. "Ja, jeg må gå, for jeg har meget at gøre. Dette er ikke mit eneste medium, og jeg skal være i Edinburgh om få minutter. Men vær ved godt mod, unge mand. Jeg skal give min assistent to ekstra elementer til at styrke din livskraft med, for så vidt dit legeme tillader det. Hvad Dem angår," sagde han til Challenger, "beder jeg Dem indstændigt om at tage Dem i agt for Deres

vidensegoisme og selvcentrerede intellekt. Tag vare på det gamle, men vær altid modtagelig for det nye, og døm ikke efter Deres eget ønske, men efter Guds skabelse."

Hun gav et dybt suk og sank tilbage i stolen. Der var et minuts dyb stilhed, mens hun lå med hovedet på brystet. Så sukkede hun igen, skælvede, og åbnede et par meget forvirrede blå øjne.

"Nå, har han været her?" spurgte hun med en blid, kvindelig stemme.

"Det har han virkelig!" udbrød patienten. "Han var storslået. Han sagde, jeg vil være tilbage i auditoriet inden to måneder."

"Glimrende! Var der nogen beskeder til mig?"

"Den samme som tidligere. Men han vil sætte to nye åndeelementer til mig, hvis jeg kan udholde det."

"Min Gud, det vil ikke vare længe nu!"

Pludselig fik pigen øje på Challenger, og hun holdt forvirret inde.

"Dette er sygeplejersken Ursula," sagde frøken Delicia. "Lad mig præsentere dig for den berømte professor Challenger."

Challenger kunne udvise en fremragende opførsel over for kvinder, især hvis den pågældende kvinde tilfældigvis var en ung og køn pige. Han gik altså hen til hende med en mine som Salomon, der træder frem for dronningen af Saba, tog hendes hånd, og klappede hende faderligt på håret.

"Min kære, De er alt for ung og smuk til at lave den slags bedrag. Hold inde med det! Vær dog tilfreds med at være en fortryllende unge sygeplejerske og lad være med at påtage Dem nogen større rolle som læge. Hvor har De – hvis jeg må spørge – hentet Dem alle disse lægeudtryk om nerver og ryghvirvler?"

Sygeplejersken så sig hjælpeløs omkring, som en, der pludselig opdager, at hun er i kløerne på en gorilla.

"Hun forstår ikke et ord af, hvad De siger!" råbte manden i sengen. "Oh, De må gøre Dem en anstrengelse for at indse, hvordan det virkelig er! Jeg ved udmærket, hvilken omvæltning det vil betyde. Jeg har selv måttet gennemgå den, om end i mindre målestok. Men tro mig, De ser alting gennem en prisme i stedet for almindeligt, fladt glas, indtil De har forstået den åndelige faktor."

Challenger vedblev sine faderlige gestus, selv om den rædselsslagne unge pige prøvede at frigøre sig fra ham.

"Kom nu," sagde han, "hvem var den smarte læge, De spillede sygeplejerske for – den mand, der lærte Dem alle de fine ord? De må vide, at det er umuligt at narre mig. De vil blive langt lykkeligere, kære barn, når De har gjort rent bord, og når vi sammen kan le ad det nummer, De lavede med mig."

Der kom nu en uventet afbrydelse af Challengers udforskning af den unge kvindes samvittighed og motiver. Den syge satte sig op, som en lysende rød plet mod den hvide pude, og talte med en energi, der i sig selv bevidnede den helbredelse, der var undervejs.

"Professor Challenger!" råbte han, "De fornærmer min bedste ven. Under dette tag skal hun i det mindste være sikker mod videnskabelige fordomme. Jeg beder Dem forlade rummet her, hvis De ikke er i stand til at tiltale sygeplejerske Ursula på en mere respektfuld måde."

Challenger gloede, men Delicia var i samme øjeblik gået i gang med at stifte fred.

"De går for hurtigt frem, kære dr. Scotton," udbrød hun. "Professor Challenger har ikke haft tid til at forstå dette. De var lige så skeptisk selv til at begynde med. Hvordan kan De så bebrejde ham det?"

"Ja, ja, det er sandt," sagde den unge læge. "Det forekom mig at skulle åbne dørene på vid gab for enhver kvaksalver i hele verden – det gør det måske også – men det er ikke desto mindre sandheden."

"Men en ting ved jeg, at jeg, som før var blind, nu er seende," citerede mis Delicia. "Ak, professor, De kan hæve øjenbrynene og trække på skuldrene, men vi har sået noget i Deres sind denne eftermiddag, som vil vokse og vokse, indtil man ikke mere kan se toppen af det." Hun dykkede ned i tasken. "Der er en lille folder her, *Hjerne vs. Sjæl*. Jeg håber, min kære professor, at De vil læse den og bagefter give den videre."

15. En fælde bliver lagt for et stort bytte

Malone var bundet ved sit æresord til ikke at tale om kærlighed til Enid Challenger, men blikke og miner kan også tale, så de var ikke helt afskåret fra at tale sammen. I enhver anden henseende holdt han sig fuldstændig til aftalen, selv om det var svært. Og det blev endnu mere svært, eftersom han jo tit og ofte besøgte professoren, og nu, da irritationen over deres uenighed var af vejen, var han endog en meget velkommen gæst. Malones liv gik for tiden ene og alene ud på at få den store mand til at se med sympatiske øjne på disse psykiske fænomener, der havde fået så stor magt over ham selv. Dette mål forfulgte han vedholdende, men også med stor forsigtighed, for han vidste, at skorpen var tynd, og et udbrud af rødglødende lava var muligt til enhver tid. En eller to gang skete det da også, og fik Malone til at undgå emnet i en uges tid eller to, indtil jorden igen syntes at være mere fast under ham.

Malone udviklede en bemærkelsesværdig snedighed i sine forsøg. En af hans yndlingsmetoder var at spørge Challenger om et eller andet videnskabeligt objekt – Banda-strædets zoologiske betydning, for eksempel, eller insekter i det malajiske øhav, og så lede ham videre, indtil Challenger på et eller andet tidspunkt ville forklare, at al vor viden på dette område skyldtes Alfred Russell Wallace. "Jamen dog! Spiritisten Wallace?" kunne Malone så sige med uskyldig stemme, hvorpå Challenger ville glo olmt på ham og skifte emne.

Ved andre lejligheder brugte Malone Lodge som fælde. "Jeg tænker, De har høje tanker om ham?"

"Den bedste hjerne i Europa," sagde Challenger.

"Han er den største autoritet inden for æter, ikke sandt?"
"Utvivlsomt."
"Men jeg kender ham udelukkende på grund af hans psykiske værker."
Så klappede Challenger i som en østers. Malone ventede et par dage, og bemærkede så skødesløst: "Har De nogen sinde truffet Lombroso?"
"Ja, ved en kongres i Milano."
"Jeg har læst en af hans bøger."
"Om kriminologi, antager jeg?"
"Nej, den hed *Efter Døden – Hvad så?*"
"Aldrig hørt om den."
"Det var noget om det psykiske spørgsmål."
"Åh, en mand med Lombrosos analytiske evner ville gøre kort proces med disse charlataners teorier."
"Nej, han støtter dem tværtimod."
"Nå ja, selv de største har jo deres uforklarlige svagheder."
Og på den måde dryppede Malone med uendelig tålmodighed og snedighed sine små dråber fornuft i håb om langsomt at bortslide lagene af fordomme, men der var ikke mange synlige tegn at spore. Der måtte stærkere midler tid, og Malone besluttede at forsøge en direkte demonstration. Men hvordan, hvornår og hvor? Det var de altafgørende spørgsmål, som han besluttede at forelægge Algernon Mailey. En forårseftermiddag befandt han sig følgelig i den dagligstue, hvor han engang havde rullet rundt på gulvtæppet i Silas Lindens favntag. Han fandt der den velærværdige Charles Mason og Smith, helten fra debatmødet i Queen's Hall, i diskussion med Mailey om et emne, der kan synes betydelig

mere vigtigt for vore efterkommere end så meget andet, der optager det almindelige publikum: det var intet mindre end spørgsmålet om, hvorvidt den spiritistiske bevægelse i Storbritannien skulle vælge en unitarisk eller trinitarisk kurs fremover. Smith havde altid holdt på det første, ligesom de gamle ledere af bevægelsen og de nuværende organiserede spiritist-kirker. På den anden side var Charles Mason en trofast søn af den anglikanske kirke, og talsmand for en mængde andre, ikke mindst sådanne tungtvejende navne som Lodge og Barrett fra gruppen af lægmænd, og Wilberforce, Haweis og Chambers fra den kirkelige gruppe, der hang ved den gamle lære, samtidig med at de indrømmede, at der fandtes kommunikation med ånderne. Mailey stod midt mellem de to partier, og ligesom en nidkær dommer ved en boksekamp, der skiller de to kæmpende, risikerede han altid et slag fra begge sider. Malone var kun glad ved at lytte til, for nu, da han vidste, at verdens fremtid var bundet uløseligt sammen med denne bevægelse, var alting omkring den overordentlig interessant for ham. Mason var i gang på sin alvorlige, men godmodige facon, i det øjeblik han kom ind.

"Folk er ikke rede til nogen store forandringer. Det er unødvendigt. Vi behøver blot at føje vor praktiske viden og direkte samkvem med helgenerne til kirkens prægtige liturgi og traditioner, for at få en drivende kraft, der vil genoplive religionen. Man kan ikke trække det hele op med rode sådan uden videre. Selv de tidlige kristne fandt ud af, at det ikke var muligt, og gjorde derfor alverdens indrømmelser til religionerne omkring dem."

"Hvilket netop var det, der ødelagde dem," sagde Smith. "Det var den virkelige afslutning på kirkens oprindelige styrke og renhed."

"Men det var holdbart."

"Men det blev aldrig det samme igen, efter at den slyngel til Konstantin havde gjort sit."

"Nå, nå," sagde Mailey. "Man skal ikke nedgøre den første kristne kejser som en slyngel."

Men Smith var en ligefrem, kompromisløs, stædig modstander. "Hvilket andet navn vil De da give en mand, der myrdede halvdelen af sin egen familie?"

"Nuvel, hans personlige karakter er ikke spørgsmålet her. Vi talte om den kristne kirkes organisering."

"De har vel ikke noget imod min ligefremhed, mr. Mason?"

Mason smilede. "Så længe De indrømmer mig eksistensen af det Nye Testamente, så er jeg ligeglad, hvad De ellers gør. Hvis De skulle finde på at ville bevise, at Vorherre er en myte, som denne tysker Drews prøvede det, ville det ikke røre mig, så længe jeg blot kan henvise til denne kilde til lærdom. Det må være kommet et eller andet sted fra, og jeg tager det til mig og siger: Dette er min trosbekendelse."

"Åh, der er ikke så stor afstand mellem os på det punkt," sagde Smith. "Hvis der skulle findes nogen bedre lærdomskilde, så kender jeg den ikke. Den er i hvert fald god nok til at blive ved. Men vi ønsker at skære alle dikkedarer og overfladiskheder bort. Hvor kom de alle sammen fra? Det var kompromisser med mange andre religioner, så vor ven kejser K. kunne skaffe sig en vis ensartethed i sit verdensomspændende kejserdømme. Han lavede et kludetæppe ud af det. Han tog et ægyptisk ritual –

messedragter, mitra, stav, tonsur, giftering – det hele er ægyptisk. Påskeritualerne er hedenske og relaterer til forårsjævndøgn. Konfirmationen er et mithra-ritual. Det samme gælder dåben, man brugte bare blod i stedet for vand. Og hvad angår offeret ..."

Mason stak fingrene i ørene. "Det er en af Deres gamle viser," lo han. "Lej en foredragssal, men lad os blive fri for det her under private forhold. Alvorligt talt, Smith, det har ikke noget med det egentlige spørgsmål at gøre. Hvis det er sandt, vil det alligevel ikke rokke mig fra det synspunkt, at vi har et glimrende sæt doktriner, der fungerer udmærket, og som mange ser på med ærbødighed, inklusive mig selv. Det ville være forkert og dumt at kassere det. Er De ikke enig?"

"Nej," svarede Smith med et stædigt udtryk. "De tænker for meget på Deres kirkegængeres følelser. Men De bør også tænke på de ni ud af ti, der aldrig sætter deres fod i en kirke. De er blevet skræmt bort af, hvad de – og det gælder også for mig selv – anser for at være urimeligt og fantastisk. Hvordan vil De få fat i Dem, når De blot fortsætter med at tilbyde de samme ting, selv om De så blander spiritismen med ind? Men hvis De derimod nærmer Dem til disse agnostikere og ateister og siger til dem: Jeg indrømmer, at alt dette er urealistisk og fordærvet af en lang histories voldsgerninger og reaktion. Men her har vi noget rent og nyt. Kom og se det! På den måde kunne jeg bringe dem tilbage til at tro på Gud og alle religionens grundsætninger uden at de skal voldtage deres fornuft ved at acceptere Deres teologi."

Mailey havde strøget sig over skægget, mens han lyttede til disse modstridende argumenter. Han kendte de to mænd, og

han vidste, at der i virkeligheden ikke var ret meget, der skilte dem, når man så gennem alle ordene, for Smith ærede Kristus som et gudlignende menneske, og Mason som en menneskelignende Gud, og resultatet var i det store og hele det samme. Samtidig vidste han dog, at deres mere yderligtgående disciple på begge sider var langt mere fjernede fra hinanden, og at et kompromis derved blev umuligt.

"Hvad jeg ikke forstår," sagde Malone, "er, hvorfor De ikke spørger Deres venner blandt ånderne om disse spørgsmål, og så følger deres vejledning?"

"Det er ikke så simpelt, som De tror," svarede Mailey. "Vi medbringer vore jordiske fordomme efter døden, og vi opholder os alle i en sfære, der mere eller mindre støtter dem. Derfor ville de blot fremsætte et ekko af deres tidligere synspunkter. Med tiden breder ånden sig ud og det ender med en universel trosbekendelse, som kun indbefatter menneskenes broderskab og en alfaderlig Gud. Men det tager tid. Jeg har hørt de værste bigotte ytre sig bag sløret."

"Også jeg, for den sags skyld," sagde Malone, "og i selve dette værelse. Men hvad med materialisterne? De kan dog i det mindste ikke forblive uforandrede."

"Jeg tror, deres sjæle påvirker deres tilstand, og de ligger inaktive, sommetider i uendelig lang tid, underlagt deres egen tvangstanke om, at intet kan ske. Så vågner de til sidst, opdager deres tab af tid, og endelig sker det i mange tilfælde, at de ender med at gå foran alle andre, eftersom de ofte er mænd af en fin karakter med høje idealer, selv om de tog fejl."

"Ja, de findes ofte blandt Jordens salt." bemærkede præsten hjerteligt.

"Og de er i virkeligheden vor bevægelses bedste rekrutter," sagde Smith. "Der opstår en voldsom reaktion, når de med deres egne sanser opdager, at der virkelig findes en intelligent kraft uden for dem selv; det indgiver dem en energi, der gør dem til fuldendte missionærer. I, der allerede har en religion, som I blot bygger ovenpå, kan ikke engang begynde at forestille jer, hvad det betyder for et menneske, der kommer fra et fuldstændigt tomrum, og pludselig har noget at fylde det ud med. Når jeg møder sådan en stakkels alvorlig fyr, der griber ud i mørket, længes jeg blot efter at give det i hans hånd."

På dette tidspunkt kom mrs. Mailey og teen til syne sammen. Men samtalen standsede ikke. Det er et af karakteristikaene ved dem, der udforsker de psykiske muligheder, at emnet er så mangesidet, og interessen så intens, at når de mødes, kaster de sig straks ud en fascinerende udveksling af synspunkter og erfaringer. Det var derfor kun med noget besvær, at Malone fik drejet konversationen hen på det, der havde været hans særlige formål med besøget. Han kunne ikke have fundet en gruppe mænd, der var mere egnede til at rådgive ham, og alle var de enige om, at en så stor mand som Challenger skulle have det bedste, der var at få.

Hvor skulle det være? På dette punkt var de enige. Det store seance-værelse på det Psykiske Kollegium var det mest udsøgte, det mest magelige, og på alle punkter det bedste sted i London. Hvornår skulle det være? Jo før jo bedre. Enhver spiritist og ethvert medium vil ganske sikkert lægge alt til side for at være til hjælp ved en sådan lejlighed.

Hvem skulle mediet være? Ah! Det var det kildne spørgsmål. Bolsovers kreds ville naturligvis være ideel. Den var privat og

modtog ikke betaling, men Bolsover havde et heftigt temperament, og Challenger vil uden tvivl opføre sig meget fornærmende og generende. En sådan chance kunne man ikke tage. Var det ulejligheden værd at bringe ham til Paris? Måske, men hvem ville påtage sig det ansvar at slippe en sådan tyr løs i dr. Maupuis porcelænsforretning?

"Han ville sandsynligvis gribe Pithecanthropus ved struben og risikere livet for alle i rummet," sagde Mailey. "Nej, nej, det går aldrig an."

"Der er ikke tvivl om, at Banderby er det stærkeste medium i England," sagde Smith. "Men vi kender alle sammen hans personlighed og karakter. Man kan ikke stole på ham."

"Hvorfor ikke," spurgte Malone. "Hvad er der i vejen med ham?"

Smith lagde fingeren på læben.

"Han er gået den samme vej som så mange andre medier før ham."

"Men," sagde Malone, "det er et stærkt argument mod vor sag. Hvordan kan noget være godt, når det fører til den slags resultater?"

"Finder De, at poesi er godt?"

"Ja – naturligvis!"

"Men Poe var en drukkenbolt, Coleridge narkoman, Byron var en horekarl og Verlaine var en degenereret vanskabning. Man må skille manden fra sagen. Geniet må betale for sit geni med et ustabilt temperament. Et stort medium er endog mere følsomt end et geni. Mange af dem fører et smukt liv, andre ikke. Man må undskylde dem. De udøver en særdeles udmattende profession og har brug for stimulanser. Og så

mister de kontrollen. Men deres fysiske mediumitet fortsætter alligevel."

"Hvilket minder mig om en historie om Banderby," sagde Mailey. "De har sikkert aldrig set ham, Malone. Han er en morsom skikkelse til enhver tid – en lille, rund, hoppende fyr, der ikke har set sine egne fødder i årevis. Når han er fuld, er han endnu morsommere. For et par uger siden fik jeg besked om, at han befandt sig i en bar på et vist hotel, og var for drukken til at komme hjem uden hjælp. En af mine venner og jeg selv gik hen for at redde ham. Vi fik ham da også hjem efter et par misliebige eventyr, og hvad gjorde manden? Han insisterede på at holde en seance. Vi forsøgte at holde ham tilbage, men trompeten lå allerede fremme, og han slukkede pludselig lyset. Fænomenerne kom omgående, og stærkere end ellers. Men de blev afbrudt af Princeps, hans kontrol, som greb trompeten og begyndte at bearbejde ham med den. 'Din slubbert! Din fordrukne slubbert! Hvor vover du?' Trompeten blev ganske skæv af slagene. Banderby fo'r brølende ud af stuen, og vi tog hjem."

"Ja, det var dog ikke mediet ved den lejlighed," sagde Mason. "Men nu om professor Challenger ... det går virkelig ikke at tage nogen chancer."

"Hvad med Tom Linden?" spurgte mrs. Mailey. Mailey rystede på hovedet.

"Tom er ikke blevet sig selv igen efter at han kom ud af fængslet. Disse tåber forfølger ikke blot vore bedste medier, de ødelægger også deres evner. Det er som at lægge et barberblad på et fugtigt sted og regne med, at det forbliver skarpt."

"Hvad! Har han mistet evnen?"

"Så vidt ville jeg nu ikke gå. Men den er ikke så god som før. Han ser forklædt politi i enhver klient, og det distraherer ham. Men han er stadig pålidelig. Ja, alt i alt er Tom nok den rette."

"Og deltagerne?"

"Jeg tænker, professor Challenger nok ønsker at tage et par venner med."

"Det vil være en frygtelig blokering af svingningerne! Vi må have nogle af vore egne til at modvirke det. Der er for eksempel Delicia Freeman, hun vil nok komme. Jeg kommer selv. Vil De være med, Mason?"

"Naturligvis."

"Og De, Smith?"

"Nej, nej! Jeg har min avis, tre gudstjenester, to begravelser, et bryllup og fem møder, alt sammen i næste uge."

"Nå, vi kan nemt finde en eller to til. Otte er Lindens yndlingstal. Så De behøver altså blot at få den store mands samtykke og en dato, Malone."

"Og åndernes samtykke," sagde Mason alvorligt. "Vi må tage vore partnere med på råd."

"Naturligvis vil vi det, pater. Det er den rette vej. Nå, men så er det en aftale, Malone, og vi kan nu blot afvente begivenheden."

Tilfældigvis ventede der Malone en meget anderledes begivenhed denne samme aften, og han kom til at stå foran en af disse afgrunde, der somme tider åbner sig på livets vej. Da han, som han plejede, nåede sin avis' kontor, fik han at vide, at mr. Beaumont ønskede at se ham. Malones nærmest foresatte var den gamle skotske under-redaktør mr. McArdle, og det var yderst sjælden at chefredaktøren kastede et blik ned fra de

højder, hvorfra han skuede ud over alverdens kongeriger, eller i det hele taget vise, at han var bekendt med sine ydmyge medarbejderes eksistens på skråningerne under sig. Denne store mand, glatbarberet, succesrig og fyldt med initiativ, sad i sit paladsagtige allerhelligste omgivet af et rigt udvalg af gamle egemøbler og sejlvoks-rødt læder. Han fortsatte med det brev, han sad med, da Malone kom ind, og hævede først sine skarpsindige, grå øjne efter et par minutter.

"Åh, mr. Malone, god aften! Jeg har villet tale med Dem i nogen tid. Vil De ikke sidde? Det handler om disse artikler om psykiske emner, De har skrevet. I begyndelsen skrev De i en tone af sund skepsis, iblandet humor, hvilket var ganske acceptabelt for både mig og vort publikum. Jeg er imidlertid ked af, at jeg nu ser, Deres synspunkt er ændret i de senere artikler, og at De nu indtager en stilling, som om De faktisk anerkender visse af disse fænomener. Jeg behøver vel ikke sige, at dette ikke er vor politik her på avisen, og vi ville have standset Deres artikler, hvis vi ikke allerede havde annonceret en hel serie af en upartisk iagttager. Vi er nødt at fortsætte, men tonen må ændres."

"Hvad ønsker De, jeg skal gøre, sir?"

"De må genoptage den humoristiske side. Det er det, vore læsere kan lide. Lav sjov med det hele. Frem med den jomfrunalske tante og lad hende tale på en morsom måde. De ved, hvad jeg mener."

"Jeg er bange for, sir, at det ikke mere er morsomt, set med mine øjne. Tvært imod tager jeg det mere og mere alvorligt."

Beaumont rystede alvorligt på hovedet.

"Det gør vores abonnenter desværre også." Han havde en lille bunke brave liggende på bordet ved siden af sig, og greb et af dem. "Hør fx på dette: 'Jeg har altid anset Deres blad for at være en gudfrygtig publikation, og jeg vil derfor erindre Dem om, at den praksis, Deres korrespondent synes at anerkende, er udtrykkelig forbudt i såvel 3. som 5. Mosebog. Jeg ville tage del i denne synd, såfremt jeg vedblev at abonnere.'"

"Snæversynede æsel!" mumlede Malone.

"Det er muligt, men penge fra snæversynede æsler er lige så gode som alle andre. Her er et andet: 'I denne vor oplyste tidsalder kan De ikke støtte en bevægelse, der prøver at føre os tilbage til tåbelige ideer om engle og djævelske intelligenser, der findes uden for os. Hvis det skulle være tilfældet, må jeg bede Dem annullere mit abonnement.'"

"Det ville være morsomt at lukke disse to protestanter inde i et værelse og lade dem selv afgøre sagen."

"Måske, mr. Malone, men jeg er nødt til at tage hensyn til vort oplag."

"Tror De ikke, at De måske undervurderer vore læseres intelligens, og at der bag disse yderligtgående personager af forskellig slags findes en vældig mængde mennesker, som alle disse bekendte og troværdige vidners udtalelser har gjort indtryk på? Er det ikke vor pligt at sørge for, at disse mennesker holdes underrettet om de virkelige fakta uden at gøre nar ad dem?"

Mr. Beaumont trak på skuldrene.

"Spiritisterne må kæmpe deres egen kamp. Dette her er ikke noget propagandablad, og vi gør os ikke til af at ville vejlede publikum i trosanliggender."

"Nej, nej, jeg mente kun virkelige fakta – kendsgerninger. Se dog, hvor systematisk man holder dem hen i mørket. Hvornår har man fx nogen sinde læst en intelligent artikel om ektoplasma i nogen London-avis? Hvem kan forestille sig, at denne vigtige substans er blevet undersøgt og beskrevet og anerkendt af videnskabsmænd, der har utallige fotografier til at understøtte deres udsagn?"

"Hør," sagde Beaumont utålmodigt, "jeg er bange for, at jeg har for travlt til at diskutere sagen med Dem. Baggrunden for denne samtale er, at jeg har fået et brev fra mr. Cornelius, hvori han skriver, at vi omgående må skifte kurs."

Mr. Cornelius var ejeren af *Daily Gazette*. Det var han blevet, fordi hans fader havde efterladt ham nogle millioner, hvoraf han brugte en del på dette køb, og ikke på grund af nogen personlige kvaliteter. Man så ham sjældent selv på redaktion, men fra tid til anden bekendtgjorde et par linjer i avisen, at hans yacht lå til kaj ved Menton, og at man havde set ham ved spillebordene i Monte Carlo, eller at man ventede ham i Leicestershire til sæsonen. Han var en mand uden hjerne eller karakter, men af og til påvirkede han den offentlige mening med en udtalelse, trykt med spærrede typer på forsiden af hans egen avis. Uden at være ligefrem udsvævende tilbragte han livet i en konstant luksus, der bragte ham i tæt forbindelse med forbrydelsen og dens udøvere – somme tider også *for* tæt. Malones blod kom i kog, når han tænkte på denne naragtige, ubetydelige person, der stillede sig mellem menneskeheden og det budskab om trøst og husvalelse, der kom fra oven. Men ikke desto mindre var disse klodsede, barnlige fingre faktisk i stand til at dreje på hanen og afbryde den guddommelige strøm,

ligegyldigt hvor meget den så måtte bryde igennem andre steder.

"Det er altså det, mr. Malone," sagde Beaumont i en tone, som en der afslutter et skænderi.

"Det er det!" sagde Malone. "Og det i en grad, at det er afslutningen på mit engagement ved Deres avis. Jeg er på en seks måneders-kontrakt. Når den tid er gået, er jeg også."

"Som De vil, mr. Malone." Mr. Beaumont vendte tilbage til sit brev.

Malone, der stadig var rød i hovedet efter kampens hede, gik ind til McArdle og fortalte ham, hvad der var sket. Den gamle skotske under-redaktør blev meget urolig.

"Åh, det er Deres irske blod igen. En dråbe af det skotske er en god ting, enten det så er i et glas eller i årerne. Gå op til ham igen og sig, at De har ombestemt Dem!"

"Nej! Tanken om denne Cornelius, med hans fede vom og røde fjæs, og – nå, De kender jo alt til hans privatliv – tanken om, at et sådant menneske bestemmer, hvad folk skal tro, og tillader sig at fortælle mig, at jeg skal lave sjov med det helligste på denne jord!"

"Men De bliver ødelagt!"

"Nuvel, bedre mænd end jeg er blevet ødelagte i denne sags tjeneste. Jeg finder bare et andet job."

"Ikke hvis Cornelius kan forhindre det. Hvis De får ry for at være en ulydig hund, er der ikke plads til Dem i Fleet Street."

"For pokker da!" udbrød Malone. "Den måde, man behandler dette her på er vanærende for journalistikken. Og det er ikke kun i England. Amerika er værre. Det lader til, at vi har de laveste, mest sjælløse folk, der nogensinde har levet, indenfor

pressens verden – der er selvfølgelig også velmenende fyre imellem, men materialister alle til hobe. Og det er folkets ledere! Det er rædselsfuldt!"

McArdle lagde en faderlig hånd på den unge mands skulder.

"Nå, nå, min dreng, vi tager verden som den kommer. Vi har ikke lavet den, og vi er ikke ansvarlige for den. Giv det tid! Vi har ikke så travlt. Gå hjem, tænk over det, tænk på Deres karriere, og den der unge dame, De har fundet, og kom så igen og æd det i Dem, som alle vi andre også må gøre det en gang imellem, hvis vi vil beholde vores stilling her i verden."

16. Professor Challengers store eksperiment

Ruserne var altså sat og faldgruben gravet og jægerne rede til deres store bytte, men spørgsmålet var, om dyret ville lade sig drive i den rigtige retning. Hvis Challenger fik at vide, at dette møde i virkeligheden var kommet i stand i håb om at kunne lægge overbevisende beviser foran ham for sandheden om åndernes eksistens med det formål at omvende ham, ville det have foranlediget en voldsom blanding af vrede og afsky i ham. Men den snedige Malone, støttet af Enid, lod stadig som om hans tilstedeværelse ville være en beskyttelse med bedrageri, og at han ville være i stand til at vise dem hvordan og hvorfor de var blevet snydt. Med denne tanke gav Challenger – med foragt og nedladende miner – sit samtykke til forslaget om, at han skulle beære et foretagende med sin tilstedeværelse, der efter hans opfattelse var mere egnet til at finde sted i et stenaldermenneskes hule end i fuldt alvor at blive overværet af en person, der repræsenterede den menneskelige races samlede kultur og viden.

Enid ledsagede sin fader, og denne medbragte desuden en underlig fyr, der var ukendt for såvel Malone som det øvrige selskab. Det var en stor, firskåren, fåmælt ung skotte. Man kunne ikke få noget ud af ham i retning af, hvor hans interesse for psykisk forskning kunne tænkes at ligge, og hans eneste ytring var, at han hed Nicholl. Malone og Mailey tog sammen til mødet i Holland Park, hvor de fandt Delicia Freeman, pastor Mason, mr. og mrs. Ogilvy fra Instituttet for Psykisk Forskning, mr. Bolsover og lord Roxton, der var ivrigt i gang med sine psykiske studier og gjorde store fremskridt. De var således

elleve i alt, en blandet forsamling med de mest modstridende følelser og meninger, som ingen erfaren eksperimentator kunne vente store resultater af. Da de kom ind i det værelse, hvor seancen skulle finde sted, sad Tom Linden der allerede i en lænestol med sin kone ved sin side, og blev summarisk præsenteret for selskabet, hvoraf han kendte de fleste i forvejen. Challenger opførte sig fra første færd som en mand, der ikke vil finde sig i vrøvl.

"Er dette mediet?" spurgte han og så skeptisk på kinden.

"Ja."

"Er han blevet undersøgt?"

"Ikke endnu."

"Hvem undersøger ham?"

"To af seancens deltagere er blevet udvalgt."

Professor Challenger snøftede foragteligt.

"Hvem?" spurgte han.

"Det er blevet foreslået, at De og Deres ven mr. Nicholl skal gøre det. Der er et værelse ved siden af."

Stakkels Linden blev ført ud imellem dem på en måde, der ubehagelig meget mindede ham om hans oplevelser i fængslet. Han var på forhånd nervøs, og professorens optræden gjorde det ikke bedre. Han rystede bedrøvet på hovedet i retning af Mailey, da han vendte tilbage.

"Jeg tvivler på, vi får resultater i aften," sagde han. "Måske det ville være bedst at udsætte det."

Mailey gik hen og klappede ham på skulderen, mens mrs. Linden greb hans hånd.

"Tag den med ro, Tom," sagde Mailey. "Vi er her jo og skal nok sørge for, at du ikke kommer noget til." Så vendte Mailey sig

mod Challenger og tiltalte denne på en måde, der ellers ikke lignede den fredelige mand. "Må jeg bede Dem huske på, at et medium er et af de skrøbeligste instrumenter, der overhovedet findes, mere skrøbeligt end noget, De har i Deres laboratorium. De må ikke misbruge det. Fandt De noget kompromitterende på hans person?"

"Nej, det gjorde vi ikke. Og det er derfor, han forsikrer os om, at vi ikke opnår noget resultat i dag."

"Han siger det, fordi Deres optræden gør ham nervøs. De må behandle ham lidt mere varsomt."

Challenger så ud som en granitblok. Hans blik faldt på mrs. Linden.

"Jeg hører, at denne dame er mediets hustru. Hun bør ligeledes undersøges."

"Naturligvis," sagde mr. Ogilvy. "Min hustru og Deres datter kan foretage dette. Men jeg opfordrer Dem indstændigt, hr. professor, til at søge at falde i overensstemmelse med os andre, og jeg vil erindre Dem om, at vi alle er lige så interesserede i resultaterne som De, så det vil være en skuffelse for os alle, hvis De skulle forstyrre betingelserne."

Mr. Bolsover rejste sig med stor værdighed, som om han præsiderede i sit foretrukne tempel:

"Jeg foreslår, at professor Challenger bliver undersøgt!"

Challengers skæg formelig strittede af vrede.

"Undersøge *mig*! Hvad mener De, sir?"

Mr. Bolsover lod sig ikke skræmme.

"De er her ikke som vor ven, men som vor fjende. Hvis De kan bevise noget bedragerisk, er det en personlig triumf for Dem, ikke? Derfor mener jeg, De bør undersøges."

"Insinuerer De, at jeg er i stand til at svindle?" tordnede Challenger.

"Ser De, professor," smilede Mailey, "nu bliver vi alle skiftevis anklaget. Jeg har tidligere selv været lige så rasende over det som De, men efter nogen tid vænner man sig til det. Man har kaldt mig en løgner, en galning – Himlen må vide hvad. Men hvad betyder det?"

"Det er monstrøst!" Challenger så forbitret på de omkringstående.

"Det står åbent for Dem at forlade os," sagde Ogilvy, der var en stædig skotte. "Men vil De blive, må De finde Dem i det, vi kalder videnskabelige betingelser. Det er uvidenskabeligt at lade en mand, der er kendt som en bitter fjende af vor sag, sidde hos os i mørke uden at vi ved, hvad han har i sine lommer."

"Men De stoler da på, at professor Challenger er en mand af ære?" udbrød Malone.

"Det er alt sammen meget godt," svarede Ogilvy. "Men professoren stolede jo tydeligvis ikke på mr. og mrs. Linden."

"Vi har grund til at være forsigtige," sagde Ogilvy. "Jeg kan forsikre Dem om, at der er blevet forøvet bedrag overfor medier, lige så vel som der findes medier, der selv er bedragere. Nej, De må lade Dem undersøge, hr. professor."

"Det vil ikke tage et minut," sagde lord Roxton. "Lad Malone og mig gøre det!"

"Ja, kom nu!" sagde Malone.

Og som en harmfnysende tyr blev Challenger ledet ud af værelset. Nogle få minutter efter, da alle forberedelser var bragt i orden, sad de i en cirkel om mediet. Seancen var begyndt.

Men betingelserne for en vellykket seance var allerede forspildt. De omsorgsfulde undersøgere, der kræver et medium bundet, så han minder om en and, der er syet sammen for at blive stegt, eller som glor mistænksomt på ham, før lysene slukkes, tænker ikke på, at de handler som folk, der hælder vand på krudt, lige før de vil tænde lunten til det. De ødelægger på forhånd resultaterne, og når disse ikke kommer, tror de, at det er deres snilde forholdsregler, der har bevirket, at seancen er blevet en fiasko, og aner ikke, at det er deres egen mangel på forståelse, der er grunden.

Det er derfor, at der ved ydmyge forsamlinger rundt om landet, i en atmosfære af sympati og ærbødighed, sker ting, som den kolde "videnskabsmand" aldrig får lov til at se.

Alle de tilstedeværende var ophidsede af de forudgående skænderier, men hvor meget mere betød det ikke for det følsomme centrum for det hele! For Linden var rummet fyldt med de mest modstridende psykiske bølger. Strømmene hvirvlede hid og did og krydsede hinanden, så vanskelige at navigere i som hvirvlerne under Niagara. Han stønnede svagt; alt var forvirret og tåget. Han begyndte som sædvanlig med clairvoyance, men navnene fo'r rundt for hans øren uden nogen form for rækkefølge eller orden. Han beherskedes af ordet "John". Betød det noget for en af de tilstedeværende? En hul latter fra Challenger var det eneste svar. Så fik han efternavnet "Chapman". Ja, Mailey havde mistet en ven af dette navn. Men det var flere år siden, og der syntes ikke at være nogen grund til hans tilstedeværelse, og han kunne heller ikke få fat i fornavnet. "Budworth"? Nej, ingen kendte nogen ved navn Budworth. Der kom bestemte budskaber, men de lod ikke til at være rettet til

nogen i kredsen af tilstedeværende. Det hele syntes at gå galt, og Malone følte sit humør gå til nulpunktet. Challenger snøftede så højt og foragteligt, at Ogilvy protesterede.

"De gør situationen værre ved at vise Deres følelser," sagde han. "Jeg siger Dem, at jeg har ti års uafbrudte erfaringer med disse ting; jeg har aldrig set mediet så umuligt, og jeg tilskriver det udelukkende Deres indflydelse."

"Udmærket!" sagde Challenger triumferende.

"Jeg er bange for, at det ikke er til nogen nytte," sagde mrs. Linden. "Hvordan har du det nu, kæreste? Ønsker du at holde inde?"

Men Linden var trods sin blidhed stædig og bestemt. Han ejede, ganske vist i en anden form, nogle af de samme egenskaber, som havde gjort hans broder til en mester i *sin* sport.

"Nej. Jeg tror kun, det er den mentale del, der er forvirret. Når jeg først falder i trance, hjælper det. Jeg vil i hvert fald prøve."

Lysene blev dæmpet, til der kun var en i svag rød flimren. Forhænget for kabinettet blev trukket for. Linden lå tilbagelænet i en stol på den ene side af det, åndende tungt i sin trance. Hans kone holdt vagt på den anden side af kabinettet.

Men intet skete.

Der gik et kvarter. Så et kvarter til. Kredsen havde hidtil været tålmodig, men Challenger begyndte at bevæge sig uroligt frem og tilbage i sin stol. Alt syntes koldt og dødt. Der skete ikke noget, og det lå som en fornemmelse i luften, at der heller ikke ville ske noget.

"Det er unyttigt!" udbrød Mailey til sidst.

"Jeg er bange for det," svarede Malone.

Mediet bevægede sig og stønnede. Challenger gabte.

"Spilder vi ikke tiden her?" spurgte han.

Mrs. Linden bevægede sin hånd over mediets hoved og pande. Hans øjne havde åbnet sig.

"Nogen resultater?" spurgte han.

"Det nytter ikke noget, Tom, vi bliver nødt til at udsætte det."

"Det tror jeg også," sagde Mailey.

"Det er meget vanskeligt under disse modstridende indflydelser," mente Ogilvy og så ærgerligt på professoren.

"Uden tvivl," sagde denne med et velbehageligt smil.

Men Linden ville ikke give op.

"Betingelserne er dårlige," sagde han. "Vibrationerne er helt forkerte. Men jeg vil prøve inde i kabinettet. Det koncentrerer kraften."

"Det er den sidste chance," sagde Mailey. "Men lad os bare prøve det."

Lænestolen blev løftet ind i kabinettet og mediet fulgte efter, idet han trak forhænget for efter sig.

"Det koncentrerer de ektoplasmatiske udladninger," forklarede Ogilvy.

"Sikkert," sagde Challenger. "Men samtidig må jeg i sandhedens interesse påpege, at mediets forsvinden er højst beklagelig."

"Åh, for Guds skyld, begynd nu ikke igen!" udbrød Mailey utålmodigt. "Lad os få nogle resultater, så kan der altid blive tid nok til at diskutere deres værdi."

Atter fulgte en trættende ventetid. Så lød der en hul stønnen inde fra kabinettet.

Det gav et sæt i de tilstedeværende spiritister.

"Det er ektoplasmaen," sagde Ogilvy. "Det volder altid smerte ved sin udtræden."

Næppe var ordene ude af hans mund, før forhænget blev revet til side og alle ringene i det raslede voldsomt. I den mørke åbning viste der sig en vag hvid skikkelse. Den gik langsomt og tøvende frem midt i værelset. I det svage røde lys var det umuligt at skelne bestemte omrids, og det så blot ud som en hvid plet, der bevægede sig i værelset. Det nærmede sig, med en langsomhed, der antydede frygt, skridt for skridt professoren.

"Nu!" brølede Challenger med sin stentorstemme.

Der lød et råb, et skrig, et brag.

"Jeg har ham!" brølede en eller anden. "Tænd lyset!" råbte en stemme. "Pas på! De kan risikere at dræbe mediet!" skreg en tredje. Kredsen opløstes. Challenger styrtede hen til kontakten og tændte. Rummet lå badet i lys, men det varede nogle sekunder, før de forvirrede og halvblændede tilskuere kunne se, hvad der foregik.

Da de atter havde fået deres synsevne tilbage, frembød værelset et sørgeligt og nedslående syn for de fleste af de tilstedeværende. Tom Linden, ligbleg, lammet og syg, sad på gulvet. Bøjet over ham stod den unge skotske kraftkarl, der havde slynget ham til jorden, mens mrs. Linden, der knælede ved sin mands side, stirrede op på hans angriber. I tavshed stod kredsen og så til.

Stilheden blev brudt af professor Challenger.

"Nå, mine herrer! Jeg tror ikke, denne sag behøver at drøftes. Deres medium er blevet afsløret, således som han havde fortjent. De kan nu se Deres spøgelsers natur. Jeg retter herved

min specielle tak til mr. Nicholl, som, må jeg bemærke, er den noksom bekendte fodboldspiller, for den prompte assistance, han har ydet os i aften."

"Han var såmænd let nok at tage," sagde mr. Nicholl afværgende.

"De gjorde det yderst effektivt. De har udført en fortjenstfuld dåd ved at afsløre en hjerteløs bedrager. Jeg behøver vel ikke at sige, at et sagsanlæg vil følge efter."

Men Mailey skred nu ind, og det med en sådan autoritet, at Challenger var tvunget til at høre på ham.

"Deres fejltagelse er ikke unaturlig, hr. professor, skønt den metode, De i Deres uvidenhed har anvendt, let kunne have haft de mest skæbnesvangre følger for mediet."

"Uvidenhed! Jeg advarer Dem! Fortsætter De i den tone, vil jeg ikke betragte Dem som en bedraget, men som en medvider og medskyldig!"

"Et øjeblik, hr. professor. Jeg vil spørge Dem, om den figur, vi alle så før dette pinlige mellemspil, ikke var en hvid skikkelse?"

"Jo, det var det."

"Men De ser, at mediet er klædt fuldstændig i sort. Hvor er det hvide klædningsstykke?"

"Jeg er ligeglad, hvor det er. Uden tvivl har han og hans kone forberedt alt på forhånd og er parat til at møde alle eventualiteter. De har vel deres særlige midler til al skjule floret, eller hvad de nu anvender. Alt dette kan blive fuldt oplyst i retten."

"Undersøg det nu. Undersøg værelset, om der er noget hvidt her."

"Jeg kender ikke noget til værelset. Jeg har kun min sunde fornuft. Den siger mig, at manden spillede spøgelse. I hvilket hjørne eller krog han har gemt sin maskeradedragt, kommer ikke mig ved."

"Tværtimod, det er et hovedspørgsmål. Det, De har set, har ikke været et mummespil, men en virkelig psykisk manifestation."

Challenger lo.

"Ja, min herre, et virkeligt fænomen, en halvvejs materialisation. De må forstå, at de åndelige vejledere, der styrer den slags, er ligegyldige over for Deres tvivl og mistanker. De ønsker at opnå visse resultater, og hvis dette forhindres ved, at svagheder i kredsen afskærer dem fra at opnå det på én måde, så skaffer de sig dem på en anden, uden at tage sig af Deres forbehold eller konveniens. I dette tilfælde var de, på grund af de ugunstige betingelser, De selv skabte, ude af stand til at opbygge et ektoplasmatisk legeme. De indsvøbte derfor mediet i et hylster af ektoplasma og bogstavelig talt kylede ham ud af kabinettet. Han er lige så uskyldig i bedrag som De eller jeg."

"Jeg sværger til Gud," sagde Linden, "at fra det øjeblik, da jeg trådte ind i kabinettet og til det øjeblik, da jeg fandt mig selv liggende på gulvet, vidste jeg intet." Han havde vaklende rejst sig og rystede over det hele i en voldsom ophidselse; han kunne ikke holde på det glas vand, som hans kone havde hentet til ham.

Challenger trak på skuldrene.

"Deres undskyldninger åbner blot ny afgrunde af naivitet," sagde han. "Min pligt er indlysende, og den vil blive udført til

gavns. Det, De har at sige, vil sikkert blive påhørt med den fornødne interesse af øvrigheden." Så vendte professor Challenger sig triumferende om for at gå, som den, der har fuldbragt det værk, han kom for. "Kom, Enid!" sagde han.

Og nu skete der noget så pludseligt, så uventet og dramatisk, at ingen, der var til stede, nogen sinde vil glemme det.

Ingen svarede på Challengers kalden. Alle havde rejst sig op. Kun Enid var blevet siddende i sin stol. Hendes hoved hældede let ned mod den ene skulder, hendes øjne var lukkede, hendes hår havde løsnet sig – hun ville have været en vidunderlig model for en billedhugger.

"Hun sover," sagde Challenger. "Vågn op, Enid. Jeg går."

Der kom ikke noget svar fra den unge pige. Mailey bøjede sig over hende.

"Hys!" sagde han, "forstyr hende ikke! Hun er i trance!"

Challenger styrtede frem. "Hvad har De gjort? Deres infernalske komedie har skræmt hende! Hun er besvimet!"

Mailey løftede hendes øjenlåg.

"Nej, hendes øjne ser opad. Hun er i trance. Deres datter er nemlig et udmærket medium."

"Et medium! Er De gal, menneske! Enid, vågn op!"

"For Guds skyld, lad hende dog være i fred! De kan komme til at fortryde det resten af livet, hvis De ikke gør det. Det er ikke sikkert at afbryde et mediums trance."

Challenger stod og så forvirret ud. For en gangs skyld havde han mistet sin åndsnærværelse. Var det muligt, at hans barn virkelig stod på randen af en eller anden mystisk psykisk afgrund, og at han ved sin uforsigtige opførsel kunne styrte hende i den?

"Hvad skal jeg gøre?" sagde han hjælpeløs.

"Vær ikke bange, alt ordner sig nok. Sæt Dem ned, mine herrer og damer. Så! Nu begynder hun at tale!"

Pigen bevægede sig. Hun satte sig ret op i stolen. Hendes læber skælvede. Hun strakte den ene hånd ud.

"Til ham!" råbte hun og pegede på Challenger. "Han må ikke skade mit medium. Et budskab til ham."

Der herskede åndeløs spænding mellem personerne, der omgav den unge pige.

"Hvem taler?" spurgte Mailey.

"Victor. Det er Victor. Han må ikke skade mit medium. Jeg har et budskab til ham."

"Ja, ja," sagde Mailey, "hvilket budskab!"

"Hans hustru er her."

"Ja!"

"Hun har været her en gang før. Gennem denne pige. Det var lige efter at hun var blevet brændt. Hun bankede, og han hørte det, men forstod det ikke."

"Giver dette nogen mening for Dem, professor Challenger?"

Dennes svære øjenbryn var trukket sammen over de mistænksomme, spørgende øjne, og han gloede rundt på dem, som om han var et dyr drevet i en fælde. Det var et trick – et modbydeligt trick. De havde benyttet hans egen datter. Det var afskyeligt. Han skulle afsløre dem, alle som én. Han kunne nok gennemskue det. Hun var gået i deres sold. Han havde ondt ved at tro det, men det måtte være tilfældet. Selvfølgelig for Malones skyld, en kvinde vil gøre alt for den, hun elsker. Ja, det var afskyeligt. Langt fra at være formildet blev han mere

rasende end nogen sinde. Hans forbitrede træk, hans fremstammede ord udtrykte hans overbevisning.

På ny strakte pigen hånden ud og pegede frem for sig.

"Et nyt budskab!"

"Til hvem?"

"Til ham. Til ham, der ville skade mit medium. Han må ikke skade mit medium. Der er en mand her – to mænd – der vil fortælle ham noget."

"Ja, Victor, lad os høre det!"

"Den første mands navn er –" pigens hoved lå nu mere på skrå, og man skulle tro, hun lyttede, "- ja, nu er det der! Hans navn er Al-Al-Aldridge."

"Er der nogen mening i det, hr. professor?"

Challenger vaklede. Et undrende udtryk bredte sig over hans ansigt.

"Hvem er den anden?" spurgte han.

"Ware. Jo, han hedder Ware."

Challenger satte sig tungt ned. Han førte mekanisk hånden over panden. Han var dødbleg, og hans ansigt klamt af sved.

"Kender De dem?"

"Jeg har kendt to mænd af de navne."

"De har et budskab til Dem," sagde pigen.

Challenger syntes at forberede sig på et slag.

"Hvad er det da?"

"Noget privat. Vil ikke tale, mens alle disse mennesker er her."

"Vi vil vente udenfor," sagde Mailey. "Kom, mine venner, lad professoren få sit budskab."

De gik alle mod døren og lod Challenger sidde alene foran sin datter. Han syntes grebet af en uvant nervøsitet. "Malone, bliv hos mig!"

Døren lukkedes, og de tre var alene.

"Hvad er budskabet?"

"Noget om et pulver."

"Ja, hvad er det?"

"Et gråt pulver?"

"Ja."

"De ønsker at fortælle Dem følgende: 'De slog os ikke ihjel'."

"Spørg dem – spørg dem – hvorledes døde de da?" Hans stemme lød helt brudt og hans svære krop skælvede af bevægelse.

"De døde af sygdom."

"Hvilken sygdom?"

"Lungebetændelse."

Challenger sank tilbage i sin stol med et lettelsens suk. "Gud være lovet!" udbrød han og tørrede sin pande.

Så sagde han: "Malone! Kald de andre herind!"

De havde ventet ude på trappegangen og strømmede nu ind i værelset. Challenger havde rejst sig for at møde dem. Hans første ord var til Tom Linden. Han talte som et menneske, der har været udsat for en stærk rystelse, og hvis stolthed for et øjeblik er knækket.

"Hvad Dem angår, mr. Linden, så tør jeg ikke formaste mig til at dømme Dem. Der er hændt mig en ting, der er så besynderlig og så absolut sikker, siden mine egne veltrænede sanser har observeret den, at jeg ikke mere tør benægte nogen af de forklaringer, der er blevet givet i anledning af det, vi

oplevede med Dem for lidt siden. Jeg beder Dem tilgive mig eventuelle krænkende udtalelser, jeg måtte have brugt overfor Dem."

Tom Linden var et virkelig godt menneske. Han tilgav ærligt og øjeblikkeligt den hidsige professor.

"Jeg tvivler ikke om, at min datter er i besiddelse af en egen mærkelig kraft, der bevidner meget af det, mr. Mailey har fortalt mig. Jeg har hidtil stået på et skeptisk standpunkt, men er fra i dag overbevist om, at der findes ukendte kræfter."

"Vi har alle gennemgået det samme, professor. Vi har alle tvivlet, og bag efter har det været vor tur til at blive mistroet."

"Jeg tror ikke, man vil betvivle mit ord i dette spørgsmål," sagde Challenger med værdighed i stemmen. "Jeg kan i sandhed forsikre, at jeg i aften har fået en meddelelse, som intet levende væsen her på Jorden var i stand til at give mig. Så meget er i hvert fald sikkert."

"Den unge dame har fået det bedre," sagde mrs. Linden.

Enid satte sig op og så sig forvildet om.

"Hvad er der sket, fader? Jeg synes, jeg har sovet?"

"Det er godt, mit barn, det kan vi tale om senere. Kom nu hjem med mig. De tager nok med os, Malone. Jeg tror, jeg skylder Dem en forklaring."

Da professor Challenger var kommet hjem, gav han Austin besked om, at han under ingen omstændigheder ville forstyrres, og førte dem derpå ind i biblioteksværelset, hvor han satte sig i sin store lænestol med Malone på sin venstre og sin datter på sin højre side. Han havde strakt sin vældige næve ud og knugede Enids lille hånd i den.

"Kære," sagde han, "jeg tvivler ikke om, at du er i besiddelse af en forunderlig evne; det er jeg i aften blevet fuldt og helt overbevist om. Siden du har den, er der ikke noget i vejen for, at også andre skulle have den, og jeg antager følgelig, at mediumitet er en kendsgerning, man må regne med. Jeg vil ikke diskutere spørgsmålet, for jeg kender øjensynligt ikke nok til emnet, og jeg bliver nødt til at gennemgå det med Malone her og hans venner, før jeg kan danne mig et bedre skøn om det. Jeg vil blot sige, at jeg er blevet rystet, og at en ny vej til kundskab synes at have åbnet sig for mig."

"Vi vil være virkelig stolte," sagde Malone, "hvis vi kunne hjælpe Dem på nogen måde."

Challenger smilede skævt.

"Ja, en overskrift som '*Professor Challengers Omvendelse*' ville være en triumf. Jeg advarer Dem om, at så vidt er det ikke kommet med mig."

"Vi ville aldrig drømme om at gøre noget, før det rette tidspunkt er inde, og Deres mening kan forblive fuldstændig privat."

"Jeg har aldrig manglet moralsk mod til at proklamere mine standpunkter, men tiden er ikke inde endnu. Men jeg har modtaget to budskaber her til aften, og jeg kan kun tilskrive dem det oversanselige. Jeg går ud fra, at du virkelig var bevidstløs, Enid."

"Jeg forsikrer dig, fader, jeg vidste slet ikke noget."

"Netop. Du har aldrig været i stand til bedrag. Først kom der et budskab fra din moder. Hun forsikrede mig, at hun havde frembragt de lyde, som jeg i sin tid hørte, og som jeg allerede har fortalt dig om. Det står nu klart, at du var et medium, og at

du ikke sov, men lå i trance. Det er mærkværdigt, ufatteligt, grotesk og vidunderligt – men synes virkelig at være sandt."

"Crookes bruger for resten netop disse ord," sagde Malone. "Han skriver, at det hele er 'fuldkommen umuligt og absolut sandt'."

"Jeg skylder ham for øvrigt en undskyldning. Måske skylder jeg det også til en hel del andre."

"De vil såmænd ikke en gang bede om det," sagde Malone. "De er ikke den slags."

"Så er der det andet tilfælde," fortsatte Challenger, idet han bevægede sig uroligt rundt i sin stol. "Det er en meget privat sag – en sag, jeg aldrig har hentydet til overfor nogen, og som ingen i denne verden kan vide noget om. Men siden I har hørt så meget, kan I lige så godt få det hele at vide.

Det skete dengang jeg var en ung, praktiserende læge. Jeg tør sige, det har kastet en skygge over mit liv – en skygge, der først er blevet fjernet i aften. Man kan prøve på at forklare det ved telepati, ved underbevidsthed, ved hvad man vil, men jeg tvivler ikke – det er mig simpelthen umuligt at tvivle – jeg tror, det var et budskab til mig fra de døde.

Man diskuterede den gang en ny medicin. Jeg skal ikke gå i detaljer, som I alligevel ikke er i stand til at forstå. Det er vel nok at sige, at den var et plantedekokt, dens væsentligste bestanddele hørte til *datura*-familien, der giver os såvel dødelige gifte som stærke lægemidler. Jeg havde fået fat i den og besluttede at vinde ry ved at anvende den som en af de første. Jeg gav den til to mænd, Ware og Aldridge. Jeg gav den i så lille en dosis, at jeg anså det for ganske ufarligt. De var patienter i

min varelægt på et kommunalt hospital, forstår I. Begge blev fundet døde næste dag.

Jeg havde givet dem det i hemmelighed. Der blev ikke nogen skandale, for de var begge meget syge, og deres død syntes naturlig. Men i mit stille sind skælvede jeg. Jeg troede, jeg havde dræbt dem. Det har altid ligget som en mørk baggrund for mit liv. De hørte selv i aften, at det var af sygdommen, og ikke af medicinen, at de to mænd døde."

"Stakkels fader!" hviskede Enid og klappede den store, lodne hånd, "hvor du må have lidt!"

Challenger var alt for stolt til at finde sig i medlidenhed, selv om det var fra sin egen datters side. Han trak sin hånd til sig.

"Jeg arbejdede for videnskaben," sagde han. "Videnskaben må altid løbe en vis risiko. Jeg tror ikke, jeg var at dadle. Men alligevel – alligevel – er mit hjerte meget let i aften."

17. Tågen letter

Malone havde mistet sit pressekort, og fandt sin vej til Fleet Street spærret ved rygtet om hans selvstændige adfærd. Hans plads var taget af en yngre, drikfældig jøde, som engang i tiden havde vundet sine sporer ved en serie vældig morsomme artikler om psykiske fænomener, samtidig med at han forsikrede, at han nærmede sig sit emne med et fuldstændig åbent og upartisk sind. Hans afsluttende nummer med at tilbyde fem tusinde pund, hvis de dødes ånder ville oplyse de tre vinderheste i næste Derby, og hans påstand om, at ektoplasma i virkeligheden er skummet fra en flaske porter, som mediet skjuler på snedig vis, er af så ny dato, at de fleste avislæsere vil have det i erindring.

Men den vej, der var blevet spærret i én retning, havde åbnet sig i en anden. Challenger, der var dybt begravet i sine fantastiske drømme og sære eksperimenter, havde længe haft behov for en aktiv, klarhovedet mand til at styre sine forretninger og holde øje med hans verdenspatenter. Der var adskillige opfindelser, frugten af hele hans livs arbejde, som gav ham hans indtægter, men de måtte nøje overvåges. Hans automatiske alarm til skibe, der sejlede i lavvandede områder, hans apparat til at afvise en torpedo, hans nye og billigere metode til at udskille nitrogen fra luften, hans omfattende forbedringer af den trådløse kommunikation og en ny måde at behandle begblende, var alle lukrative. Stærkt ophidset over Cornelius' opførsel overgav professoren administrationen af alle disse i hænderne på sin kommende svigersøn, som nøje vågede over hans interesser.

Challenger havde forandret sig. Hans kolleger, og alle andre i hans nærhed, bemærkede forandringen uden at gøre sig årsagen klar. Han var blevet blidere, mere ydmyg og spirituel. Dybt i sin sjæl var han overbevist om, at han, forkæmperen for videnskabelig metodik og sandhed, i virkeligheden i mange år havde været uvidenskabelig i sine metoder, og en stor hindring for menneskesjælens fremskridt gennem det ukendtes jungle. Det var denne selv-fordømmelse, der havde bevirket forandringen i hans karakter. Samtidig havde han, med den ham karakteristiske energi, kastet sig over den store litteratur, der behandler psykiske spørgsmål. Han havde læst Hare, de Morgan, Crookes, Lombroso, Barrett, Lodge, og uden alle de fordomme og forudfattede meninger, der før havde formørket hans opfattelse, og han undrede sig over, at nogensinde et øjeblik havde kunnet mene, at et sådant sammenfald af meninger kunne være grundet på fejl og bedrageri. Hans voldsomme og fanatiske natur fik ham til at tage den psykiske sags parti op med den samme iver, ja til tider endog den samme intolerance, hvormed han før havde været dens modstander, og den gamle løve blottede sine tænder og brølede tilbage mod dem, der engang havde været hans meningsfæller.

Hans berømte artikel i *Spectator* begyndte således: "Den forstokkede og utrolige vantro og ufornuft, der karakteriserede de prælater, der nægtede at se gennem Galileis kikkert, er i vore dage langt blevet overtrumfet af disse støjende populærvidenskabsmænd, som rask væk udslynger selvsikre meninger om de psykiske spørgsmål, som de hverken har haft tid eller lyst til at undersøge ..." mens han i de sidste linjer udtrykte sin overbevisning om, at hans modstandere "ikke var

et udtryk for det tyvende århundredes videnskab, men langt snarere mindede om mentale forsteninger fra den tidlige pliocæne periode".

Hans kritikere løftede hænderne i rædsel, som de jo har for vane, over artiklens stærke sprog, skønt sådanne voldsomme angreb i mange år har været tolereret fra de, der er i opposition. Vi kan altså forlade Challenger, mens hans store sorte manke langsomt bliver grå, men den fantastiske hjerne bliver stadig stærkere ved mødet med de problemer, fremtiden kan opvise – en fremtid, der ikke mere er afgrænset af dødens snævre horisont, og som nu strækker sig mod uendelige muligheder og udvikling af den overlevende personlighed, karakter og arbejdsindsats.

Brylluppet havde fundet sted. Det var en stilfærdig ceremoni, men ingen profet ville have kunnet forudse, hvilke gæster Enids fader havde samlet i Whitehall Rooms. Det var en lykkelig forsamling, fælles i deres opposition over for resten af verden, og fælles i deres viden. Der var den velærværdige Charles Mason, som havde forestået ceremonien, og hvis der nogensinde var en helgen, der havde velsignet to menneskers forening, var det denne formiddag. Nu vandrede han rundt blandt gæsterne i sin sorte kjole og med sit venlige smil og spredte fred og venlighed omkring sig. Den gulskæggede Mailey, den gamle kriger, arret af talrige slag og ivrig efter nye, stod ved siden af sin kone som den venlige herremand med våbnene rede. Der var også dr. Maupuis fra Paris, som prøvede at få tjeneren til at forstå, at ønskede mere kaffe, men blev tilbudt tandstikkere, mens den muntre lord Roxton med et

kynisk smil morede sig over hans anstrengelser. Der var den gode mr. Bolsover og flere andre fra Hammersmith-kredsen, og Tom Linden med sin kone, og Smith, buldoggen fra nord, og dr. Atkinson, og Mervin, redaktøren, med sin kone, de to Ogilvies og lille miss Delicia med sin taske og sine brochurer, og dr. Ross Scotton, som nu endelig var helbredt, og dr. Felkin, som havde helbredt ham, for så vidt som hans jordiske repræsentant, sygeplejersken Ursula, udfyldte hans plads. Alle disse og mange andre var synlige indenfor vort beskedne synlige to-tommers spektrum, og hørbare indenfor vore fire oktaver. Hvor mange andre der, uden for disse snævre begrænsninger, måske deltog og velsignede brudeparret? Hvem ved?

Endnu en sidste scene, før vi slutter vor beretning. Den fandt sted i dagligstuen på Imperial Hotel i Folkestone. Ved vinduet sad mr. og mrs. Edward Malone og så ud mod vest på en mørk aftenhimmel over kanalen. Store lilla fangarme, truende forbud på det, der endnu lå uset og ukendt under horisonten, vred sig op mod zenith. Under dem sejlede den lille Dieppe-damper stønnende mod sit hjem. Langt ude holdt de store skibe sig midt i Kanalen, som om de kunne lugte den kommende fare. Den truende himmel kunne ikke undgå at påvirke det unge pars underbevidsthed.

"Sig mig, Enid," sagde Malone, "af alle vore vidunderlige psykiske oplevelser, hvilken er så den, der står mest levende for dig?"

"Det er mærkeligt, at du spørger, Ned, for jeg tænkte netop på det samme. Jeg vil tro, det skyldes den forfærdelige himmel.

Jeg tænkte på Miromar, denne sære og mystiske mand med dommedagsordene."

"Det samme gjorde jeg."

"Har du hørt noget om ham siden da?"

"Én gang – og kun én gang. Det var en søndag morgen i Hyde Park. Han talte til en lille forsamling. Jeg blandede mig i mængden og lyttede. Det var stadig den samme advarsel."

"Hvordan modtog de det? Lo de?"

"Ja, du har jo selv set og hørt ham. Du kunne ikke le dengang, vel?"

"Nej. Men du tager det ikke alt for alvorligt, vel Ned? Se på gamle Englands solide grund. Se på dette udmærkede hotel og folkene på Lees, og de stovte morgenaviser og hele vor civiliserede verdensorden. Tror du virkelig, at noget ville komme og omstyrte alt det?"

"Hvem ved? Miromar er ikke den eneste, der siger det."

"Men kalder han det Verdens ende?"

"Nej, det er Verdens genfødsel – den sande verden, den verden, som Gud ønskede, det skulle være."

"Det er et fantastisk budskab. Men hvad er der galt? Hvorfor skulle en så frygtelig dom falde?"

"Ifølge ham er det materialismen, kirkens uforanderlige formalitet, udelukkelsen af enhver åndelig påvirkning, fornægtelsen af den usynlige verden og denne nye åbenbaring."

"Men verden har da set værre ud før?"

"Men aldrig med de samme muligheder – aldrig med så glimrende uddannelse og viden og såkaldt civilisation, som burde have ført den mod højere ting. Se blot, hvorledes alting bliver anvendt til det ondes formål. Vi har fået luftskibe – og

bruger dem til at bombe byer med. Vi har lært at sejle under havets overflade – og bruger vor nye viden til at dræbe andre sømænd. Vi har magt over kemiske stoffer. Vi bruger dem til sprængstoffer eller giftgas. Det bliver værre og værre. I dette øjeblik er hver eneste nation på Jorden i al hemmelighed ved at planlægge, hvordan de forgifter de andre. Skabte Gud denne planet med dette formål for øje, og er det sandsynligt, at han vil tillade det at blive ved med at udvikle sig til det værre?"

"Er det dig eller Miromar, der taler nu?"

"Det har jeg selv spekuleret over, og alle mine tanker synes at bekræfte hans slutninger. Jeg har læst et åndebudskab, som Charles Mason skrev ned. Det lød sådan: 'Den farligste tilstand for et menneske eller en nation er, når hans intellektuelle side er mere udviklet end den spirituelle.' Er det ikke netop verdens tilstand i dag?"

"Og hvordan vil det komme?"

"Der kan jeg jo kun tage Miromars ord. Han taler om, at alle segl brydes. Der bliver krig, hungersnød, pest, jordskælv, flodbølger – og det hele ender i fred og uendelig herlighed."

"Men ét har vi lært her på vor vandring," sagde Malone, "at to sjæle, der virkelig elsker hinanden, fortsætter i det evindelige. Hvorfor skal vi så frygte liv eller død, eller noget de kan bringe?"

Hun smilede og lagde sin hånd i hans.

"Ja, hvorfor egentlig?" sagde hun.

Da verden skreg

Professor Challenger.

Jeg havde en vag erindring om at have hørt min ven Edward Malone fra *The Gazette* tale om professor Challenger, som han havde været sammen med i nogle bemærkelsesværdige eventyr. Jeg er imidlertid så travlt optaget af mit eget arbejde, og min virksomhed er så bebyrdet med opgaver, at jeg ikke følger meget med i, hvad der sker ude i verden, som ikke ligger inden for mine egne særlige interesser. Jeg mener at kunne erindre, at Challenger er blevet fremstillet som en slags vildt geni med tendens til at opføre sig voldsomt og intolerant over for andres meninger. Jeg blev derfor meget overrasket, da jeg modtog et forretningsbrev fra ham, som lød som følger:

"14 Enmore Gardens,
Kensington.

Sir,

Jeg har fået brug for at komme i forbindelse med en ekspert i artesiske boringer, i anledning af et af mine projekter. Jeg skal ikke skjule for Dem, at jeg ikke nærer høje meninger om såkaldte eksperter, og at jeg som regel oplever, at en mand, som i lighed med mig selv er i besiddelse af en veludstyret hjerne, har et mere bredt og velfunderet syn på tingene end den, som påstår at have en speciel viden (der som regel blot er et spinkelt professionelt grundlag), og derfor er begrænset i sit udsyn. Ikke desto mindre er jeg indstillet på at give Dem et forsøg. Når jeg gennemgår listen over autoriteter på

området, var der en vis mærkværdighed – jeg var nær ved at skrive absurditet – ved Deres navn, som fangede min opmærksomhed, og jeg fandt efter at have spurgt mig for, at min unge ven, mr. Edward Malone, var en bekendt af Dem. Jeg skriver derfor til Dem for at meddele, at det skulle glæde mig, hvis De ville tilstå mig en samtale, og at jeg, såfremt De opfylder de krav, jeg har – og jeg sætter ikke mine standarder lavt – muligvis vil være indstillet på at lægge en overordentlig vigtig sag i Deres hænder. Jeg kan ikke sige mere om det på nuværende tidspunkt, da det drejer sig om en sag af stor hemmelighed, som fortrinsvis kun lader sig diskutere mundtligt. Jeg beder Dem derfor om straks at aflyse eventuelle andre aftaler, De måtte have, og indfinde Dem hos mig på den ovenfor anførte adresse kl. 10:30 formiddag næste fredag. Der findes en støvleskraber såvel som en dørmåtte udenfor, og mrs. Challenger er meget nøjeregnende.

Jeg forbliver, sir, som jeg begyndte,

Deres

Georges Edward Challenger."

Jeg overlod brevet til min kontorist at besvare, og han meddelte professoren, at mr. Peerless Jones med fornøjelse ville indfinde sig hos professoren på det anførte tidspunkt. Det var et fuldkommen almindeligt høfligt affattet forretningsbrev, men det indledtes med ordene: "Deres udaterede brev er modtaget ..."

Hvilket straks afstedkom en ny epistel fra professoren:

"Sir," skrev han, og hans håndskrift havde en stærk lighed med et pigtrådshegn, "jeg bemærker, at De gør ophævelser over den bagatel, at mit brev var udateret. Tør jeg henlede Deres opmærksomhed på den kendsgerning, at vor regering, som en slags kvittering for sin opkrævning af en uhyrlig forsendelsesafgift har for vane at anbringe et lille cirkulært tegn eller stempel på ydersiden af konvolutten, som angiver datoen for forsendelsen? Skulle dette stempel mangle eller være ulæseligt, bør De henvende Dem desangående til den rette postale myndighed. Imidlertid skal jeg anmode Dem om at begrænse Deres opmærksomhed til spørgsmål, som vedrører den forretning, jeg har gjort Dem forespørgsel om, og undlade at kommentere den form, mine breve måtte antage."

Det stod mig klart, at jeg her havde at gøre med en galning, hvorfor jeg fandt det hensigtsmæssigt, før jeg gik videre i sagen, at besøge min gode ven Malone, som jeg havde kendt siden dengang vi begge spillede på rugbyholdet for Richmond. Jeg fandt i ham den samme gode, muntre irlænder som altid, og han morede sig meget over min første skærmydsel med Challenger.

"Det er intet, min dreng," sagde han. "Du vil have det, som om du er blevet flået levende, inden du har været sammen med ham i fem minutter. Der er ikke det menneske til, han ikke har krænket på et eller andet tidspunkt."

"Men hvorfor finder man sig i det?"

"Det gør man heller ikke. Hvis du samlede alle de injuriesager og søgsmål og alle de fysiske overgreb –"

"Fysiske overgreb!"

"Ja da, han ville ikke betænke sig et øjeblik på at smide dig på hovedet ned ad trappen, hvis I skulle blive uenige. Han er en primitiv hulemand i jakkesæt. Jeg kan levende forestille mig ham med en kølle i den ene hånd og en skarp flintesten i den anden. Der findes dem, der er født uden for deres rette århundrede, men han er født i det forkerte årtusinde. Han tilhører den tidlige neolitiske periode eller deromkring."

"Og han er professor!"

"Det er jo det mest forunderlige! Han har den største hjerne i hele Europa, og en drivkraft bag, der kan gøre alle hans drømme til virkelighed. Man gør alt hvad man kan for at holde ham nede, for hans kolleger hader ham som pesten, men en flåde af trawlere kunne lige så godt forsøge at holde *Titanic* tilbage. Han ignorerer dem simpelthen og damper lystigt afsted."

"Nuvel," sagde jeg, "en ting står altså klart. Jeg vil ikke have noget at bestille med ham. Jeg aflyser den aftale."

"Vel gør du ej. Du holder den og møder præcis til tiden – og sørg for, at det *er* præcist, ellers kommer du til at høre for det."

"Men hvorfor skulle jeg?"

"Det skal jeg sige dig. For det første, så skal du ikke tage det, jeg har fortalt dig om gamle Challenger, alt for alvorligt. Enhver, som kommer ham tæt ind på livet, lærer at elske ham. Der er i grunden ikke skyggen af ondskab i den gamle bjørn. Jeg kan huske, hvordan han bar et indianerbarn med børnekopper på ryggen hundrede engelske mil fra det indre af Amazonas' jungle til Madeira-floden. Han er i enhver henseende en stor mand.

Og han vil ikke gøre dig noget, hvis du kommer rigtigt ind på ham."

"Jeg har ikke lyst til at give ham muligheden."

"Du er et fjols, hvis du ikke gør det. Har du nogensinde hørt om Hengist-Down-mysteriet – minegangene nede på Sydkysten?"

"Det var noget med noget hemmelig kulminedrift, mener jeg."

Malone blinkede. "Nå ja, det kan du jo afskrive det som, hvis du vil. Men jeg skal sige dig, jeg har den gamles fortrolighed, og jeg kan ikke sige mere, før han giver lov. Jeg kan imidlertid godt fortælle dig dette, for det har stået i aviserne: Der var en mand, Betterton hed han, som havde tjent sig en formue på gummi, som efterlod Challenger alt, hvad han ejede, for nogle år siden, med den klausul, at det hele skulle anvendes i videnskabens tjeneste. Det viste sig, at der var en enorm sum – adskillige millioner. Challenger købte derpå en ejendom ved Hengist Down i Sussex. Det var et værdiløst område i den nordlige del af kridtområdet, og han fik en ordentlig bid af det, som han straks lod indhegne. Der var en dyb kløft lige midt i ejendommen. Han begyndte straks at grave den ud. Han bekendtgjorde" – her blinkede Malone igen – "at der var olie i Englands undergrund, og at han ville bevise det. Han byggede en lille selvforsynende landsby med en koloni af velbetalte arbejdere, som alle havde måttet sværge på at holde tand for tunge. Kløften er ligesom resten af området indhegnet, og stedet bliver bevogtet af blodhunde. Adskillige af mine pressekolleger har været tæt på at miste livet, for ikke at tale om deres buksebage, på grund af disse dyr. Det er et stort foretagende, og sir Thomas Mordens

firma har entreprisen, men også de har måttet sværge tavshed. Og nu er så åbenbart det tidspunkt kommet, hvor man har brug for en specialist i artesiske boringer. Tror du ikke, det ville være dumt af dig af afvise et sådan stykke arbejde, med al den erfaring og en stor fed check, du kan høste, når det er færdigt – for ikke at tale om muligheden for at mænge dig med det mest vidunderlige menneske, du nogensinde har mødt eller sandsynligvis nogensinde kommer til at møde?"

Malones argumenter overvandt mig, og fredag morgen befandt jeg mig undervejs til Enmore Gardens. Jeg var så omhyggelig med at sørge for at være der til tiden, at jeg stod foran hans dør tyve minutter for tidligt. Jeg stod og ventede på gaden, da det slog mig, at jeg kendte den Rolls Royce med sølvpilen på døren. Den tilhørte vistnok Jack Devonshire, juniorpartner i firmaet Morden. Jeg havde aldrig kendt ham som andet end det mest omgængelige menneske af verden, så det var lidt af et chok for mig, da han pludselig kom til syne og stående uden for døren hævede begge hænder til himlen og med stor inderlighed i stemmen sagde: "Fanden tage ham! Å, gid Fanden tage ham!"

"Hvad er der i vejen, Jack? De virker noget oprevet her til morgen."

"Goddag, Peerless! Har De også noget at bestille med dette her?"

"Det er der en god chance for, at jeg får."

"Nuvel, De vil i så fald få brug for al Deres tålmodighed."

"Og åbenbart en god del mere, end De kan mønstre, ser det ud til."

"Det har De ret i. Hans hovmester meddelte mig, at 'Professoren har bedt mig sige, sir, at han i øjeblikket var meget optaget ved indtagelsen af et æg, og at han ganske sikkert vil kunne finde tid til at modtage Dem, hvis De ville behage at indfinde Dem på et senere, mere bekvemt tidspunkt.' Og det var en meddelelse, som blev leveret mig af et tyende. Måske skal jeg tilføje, at jeg er her for at indkassere toogfyrre tusinde pund, som han skylder os."

Jeg fløjtede.

"Kan De ikke få Deres penge?"

"Å, der er ikke noget problem med pengene. Jeg må retfærdigvis sige, at den gamle gorilla tilmed er ret rundhåndet. Men han betaler, når han har lyst, og på den måde, der passer ham, og han er ligeglad med, hvad andre mener om sagen. Men De kan jo gå ind og se, om De skulle have heldet med Dem." Og dermed kastede han sig ind i sit køretøj og var borte.

Jeg blev stående og ventede, mens jeg fra tid til anden så på mit ur, om tiden snart var inde. Jeg er, må jeg bemærke, et temmelig stort individ, jeg er medlem af Belsize Boxing Club som mellemvægter, men alligevel har jeg aldrig imødeset en samtale med så stor en rædsel, som jeg følte i det øjeblik. Det var ikke nogen fysisk skræk, for jeg var sikker på, at jeg nok kunne klare mig, hvis denne gudbenådede galning skulle finde på at angribe mig; det var mere en blanding af følelser, dels frygten for en eller anden form for offentlig skandale, dels for at miste en lukrativ kontrakt. Men sagerne er jo som regel altid nemmere, når man ophører med at fantasere og går over til handling. Jeg lagde mit ur i lommen og nærmede mig døren.

Den blev åbnet af en gammel hushovmester med et stenansigt og et udtryk, eller snarere mangel på udtryk, som gav mig det indtryk, at han var så vant til at blive rystet, at intet som helst i denne verden ville forbløffe ham.

"Har De en aftale, sir?" spurgte han.

"Bestemt."

Han så på en liste, han stod med i hånden.

"Deres navn, sir? ... Åh, ja, mr. Peerless Jones ... Ti tredive. Alt er som det skal være. Vi må jo være forsigtige, mr. Jones, for vi er meget generede af journalister. Professoren er, som De måske ved, ikke så meget for pressen. Denne vej, sir. Professor Challenger vil modtage Dem nu."

I næste øjeblik stod jeg foran professoren. Jeg tror nok, at min ven, Ted Malone, har beskrevet manden i sin bog om "Den forsvundne verden" bedre end jeg kan gøre mig håb om, så det skal jeg undlade at forsøge mig med. Alt, hvad jeg så, var en vældig torso af en mand bag et mahogniskrivebord med et stort spadeformet sort skæg og to store grå øjne, halvt dækkede af et par tunge, hængende øjenlåg, hvilket gav ham et uforskammet udtryk. Hans store hoved var bøjet tilbage, skægget strittede fremad, og hans hele fremtoning gav et indtryk af arrogant intolerance. "Nå, og hvad fanden vil De?" stod der nærmest skrevet tværs hen over ham.

Jeg lagde mit kort på bordet.

"Å ja," sagde han, og tog det op med en bevægelse, som om det lugtede ilde. "Naturligvis. De er den såkaldte ekspert. Mr. Jones – – mr. Peerless [Note 5)] Jones. De kan takke Deres gudfader, mr. Jones, for det var dette latterlige fornavn, som til at begynde med tiltrak sig min opmærksomhed."

"Professor Challenger, jeg er kommet med henblik på en forretningsmæssig samtale og ikke for at diskutere mit navn," sagde jeg med al den værdighed, jeg kunne mønstre.

"Men dog, men dog, De lader til at være en meget følsom herre, mr. Jones. Deres nerver må være i en højst irritabel tilstand. Vi må gå forsigtigt frem i vores forhandlinger med Dem, mr. Jones. Hav den godhed at sætte Dem ned og fald til ro. Jeg har læst Deres lille afhandling om landvinding ved Sinai-halvøen. Er det Dem selv, der har skrevet den?"

"Naturligvis, min herre! Mit navn står på forsiden."

"Ganske vist! Ganske vist! Men det betyder ikke altid noget, gør det vel? Nuvel, jeg er imidlertid rede til at anerkende Deres påstand. Den er ikke ganske uden meritter, må jeg sige. Bag ordenes sløve fremrullen aner man hist og her et glimt af inspiration. Af og til endda kimen til en tanke. Er De gift?"

"Nej, sir. Det er jeg ikke."

"Udmærket, så er der en vis mulighed for, at De kan holde på en hemmelighed."

"Hvis jeg lover at gøre det, så vil jeg naturligvis holde mit løfte."

"Hvis De siger det. Min unge ven, Malone," – han omtalte Ted, som om han var ti år gammel, – "nærer høje tanker om Dem. Han siger, jeg kan stole på Dem. Og det er umådelig vigtigt, at jeg kan stole på Dem, for jeg er netop i færd med at udføre et af de største eksperimenter – jeg kunne måske endda sige *det* største eksperiment – nogensinde i verdenshistorien. Og jeg vil anmode Dem om at være med."

"Det skal være mig en ære."

"Det skal det rigtignok. Jeg må indrømme, at jeg ikke ville have delt mit arbejde med nogen som helst, hvis det ikke var fordi, dette vældigt projekts natur kræver en indsats af den højeste tekniske snilde. Nå, mr. Jones, da jeg nu har Deres løfte om ubrydelig tavshed, skal jeg komme til det væsentlige. Det er – at den klode, vi lever på, er selv en levende organisme, der – som jeg tror – er udstyret med sit eget blodomløb, åndedræt og nervesystem."

Det var klart, at manden var skingrende gal.

"Deres hjerne nægter at tage imod, kan jeg se," vedblev han. "Men det kommer den til, lidt efter lidt. Prøv at genkalde Dem, hvordan en sivbevokset mose eller et hedelandskab kan ligne den behårede flanke af et kæmpemæssigt dyr. Der findes en bestemt analogi, som gennemtrænger hele naturen. Tænk på den langsomme, gradvise stigen og falden af landjorden, som indikerer væsenets umådeligt langsomme vejrtrækning. Og bemærk endelig den uro og kløen, som vore liliputiske sanser opfatter som jordskælv og rystelser."

"Hvad med vulkaner?" spurgte jeg.

"Tsk, tsk! De svarer jo til varmepunkter og bumser på vore legemer."

Det kørte rundt for mig, mens jeg prøvede at finde på et svar på disse monstrøse uhyrligheder.

"Og varmen?" udbrød jeg. "Er det da ikke et anerkendt faktum, at den stiger hastigt, efterhånden som man stiger ned, og at jordens centrum består af flydende granit?"

Han afviste min påstand.

"De er formodentlig bekendt med, min herre, siden grundskolen jo nutildags er tvungen, at jorden er affladet ved

polerne. Hvilket betyder, at polerne er nærmere jordens centrum end noget andet punkt, og derfor burde være det sted, som er mest påvirket af denne varme, De taler om. Og polernes tropiske klima er jo et anerkendt faktum, ikke sandt?"

"Men denne idé er fuldstændig ny for mig."

"Naturligvis er den det. Det er den originale tænkers privilegium at fremkomme med ideer, som er nye og som regel derfor uvelkomne hos den brede hob. Se nu her, sir: hvad er dette?" Han holdt en lille genstand frem, han havde taget op fra bordet.

"Jeg ville mene, det er et søpindsvin."

Jeg ville mene, det er et søpindsvin.

"Netop!" råbte han med et udtryk af overdreven forbløffelse, ligesom når et barn har gjort noget kløgtigt. "Det er et søpindsvin – en helt almindelig *echinus*. Naturen gentager sig i mange former uanset størrelsen. Dette søpindsvin er en model, en prototype, af verden. De vil bemærke, at den i grove træk er cirkulær, men affladet ved polerne. Lad os nu se på jorden som et vældigt søpindsvin. Har De nogen indvendinger?"

Min største indvending var, at hele sagen var for absurd til overhovedet at diskutere, men jeg turde ikke sige det. Jeg fiskede lidt rundt for at søge efter en mindre fornærmende påstand.

"Et levende væsen har brug for føde," sagde jeg. "Hvordan skulle jorden kunne finde føde nok til at opretholde sin enorme masse?"

"Et glimrende punkt – glimrende!" sagde professor med en overbærende mine. "De har et hurtigt blik for det indlysende, skønt De er langsom til at opdage de mere subtile implikationer. Altså, hvordan skaffer jorden sig næring? Vi må atter vende os til vor lille ven søpindsvinet. Vandet, som omgiver det, flyder gennem denne lille skabnings krop i en slags rør, og forsyner den derved med næring."

"Og De mener, at vandet –"

"Nej, sir. Æteren. Jorden græsser på sin kredsformige bane på verdensrummets marker, og som den bevæger sig fremad, strømmer æteren til stadighed igennem den og giver den dens livsfornødenheder. Der er en hel lille flok af andre verdens-søpindsvin, som gør det samme: Venus, Mars og alle de øvrige, og hver har sin egen bane – sine egne græsgange."

Manden tydeligvis gal, men man kunne ikke modsige ham. Han tog min tavshed som enighed og smilede overordentlig venligt til mig.

"Vi bevæger os, ser jeg," sagde han. "Lyset er begyndt at bryde frem. Lidt blændende i starten, men vi vil snart vænne os til det. Vær så god at høre på mig, mens jeg benytter denne lille skabning i min hånd som udgangspunkt for et par yderligere observationer. Vi vil antage, at der på denne ydre, hårde skal findes en mængde af visse umådelig små insekter, som kravler rundt på overfladen. Ville søpindsvinet nogensinde kende til deres eksistens?"

"Det tror jeg ikke."

"De kan så godt forestille Dem, at jorden ikke har den ringeste forestilling om, hvordan den bliver udnyttet af den menneskelige race. Den er ganske uvidende om denne svampevækst – træer og planter – og udviklingen af bittesmå molekyler af dyr, som har ansamlet sig på den under dens stadige rejser rundt om solen, ligesom rurer, der samler sig på gamle skibe. Det er den nuværende tingenes tilstand, og det er den, jeg har tænkt mig at ændre på."

Jeg stirrede forbløffet på ham. "De har tænkt Dem at ændre på den?"

"Jeg har tænkt mig ad lade jorden vide, at der er i det mindste en person, nemlig George Edward Challenger, som beder om dens opmærksomhed – ja, som ligefrem insisterer på dens opmærksomhed. Det vil ganske sikkert være den første oplysning af den art, den nogensinde har modtaget."

"Og hvordan, sir, har De tænkt Dem at gøre det?"

"Ja, se, det er der, skoen trykker. De har ramt sømmet på hovedet. Jeg må atter henlede Deres opmærksomhed på den interessante lille skabning, jeg her har i hånden. Under sin beskyttende skal er den fyldt med følsomme nerver. Forekommer det Dem ikke indlysende, at hvis en mikroskopisk parasit ville gøre opmærksom på sig selv, ville den bore et hul i skallen, så den kunne påvirke dens sanseapparat?"

"Bestemt."

"Eller beskrevet på en anden måde, tag så en almindelig loppe eller en myg, som udforsker overfladen af den menneskelige krop. Vi er muligvis uvidende om dens tilstedeværelse. Men så, når den stikker sin snabel gennem huden – som jo er *vor* beskyttende skorpe – på os, bliver vi ubehageligt påmindet om, at vi ikke er helt alene. Min plan vil nu uden tvivl begynde at dæmre for Dem. Lyset gennemtrænger mørket."

"Store Himmel! De har tænkt Dem at bore en gang gennem jordskorpen?"

Han lukkede øjnene med et udtryk af overmenneskelig selvtilfredshed.

"De ser foran Dem," sagde han, "den første, som nogensinde vil gennembore denne tørre hud. Jeg kan endda sætte det i nutidsform og sige: den første som *har* gennemboret den."

"De har gjort det?"

"Ja, med firmaet Mordens meget effektive hjælp, kan jeg sige, at jeg har gjort det. Adskillige års konstante arbejde, som er gået for sig både nat og dag, og udført af en enhver tænkelig form for bor, gravemaskiner, knusemaskiner og sprængstof, har vi omsider nået vort mål."

"Mener De dermed, at De er nået igennem skorpen?"
"Hvis Deres udtryk antyder forvirring, kan det passere. Men hvis det er vantro –"
"Nej, nej, sir, slet ikke."
"De vil altså anerkende min påstand uden at stille spørgsmål. Ja, vi er igennem skorpen. Den var præcis tretten tusind to hundrede og seks meter tyk, eller omkring otte engelske mil. Det vil muligvis interessere Dem at høre, at vi undervejs i vor boring opdagede en formue i form af kullejer, som på længere sigt sikkert vil kunne opveje udgifterne til foretagendet. Vor største vanskelighed har været vandårer i de lavere sand- og kalklag, men det har vi overvundet. Den sidste fase er nu nået – og denne sidste fase er ingen anden end mr. Peerless Jones. De, sir, skal være vor myg. Deres artesiske bor skal træde i stedet for den stikkende snabel. Hjernen har udført sit arbejde. Tænkeren forlader scenen. Ind kommer i stedet mekanikeren, 'den mageløse', med sin metalstang. Udtrykker jeg mig tydeligt nok?"
"Men De taler om otte mil!" udbrød jeg. "Er De klar over, sir, at fem tusind fod – lidt over femten hundrede meter – anses for at være grænsen for artesiske boringer? Jeg er bekendt med en i det øvre Schlesien, der går ned til seks tusind to hundrede fod, men den anses også for noget nær et vidunder."
"De misforstår mig, mr. Jones. Det kan skyldes min forklaring eller Deres hjerne; jeg skal ikke insistere på hvilken. Jeg er udmærket klar over grænserne for artesiske boringer, og det er næppe sandsynligt, at jeg ville have brugt millioner af pund på at bore en gigantisk tunnel, hvis et sekstommers bor kunne have klaret sagen. Alt, hvad jeg beder Dem om, er at have

et bor klar, som skal være så skarpt som muligt, ikke mere end hundrede fod i længden, og styret af en elektrisk motor. Et almindeligt slagbor med ekstra vægt skulle opfylde alle krav."

"Hvorfor en elektrisk motor?"

"Jeg sidder her, mr. Jones, for at give ordrer, ikke begrundelser. Før vi bliver færdige, kan det ske – jeg siger, det er muligt – at Deres liv kan afhænge af, at De kan sætte dette bor i gang på afstand ved hjælp af elektricitet. Jeg formoder, det kan lade sig gøre?"

"Det kan det bestemt."

"Så gør Deres forberedelser. Der er ikke helt klart til, at Deres tilstedeværelse er nødvendig, men De kan udmærket begynde at gøre Deres forberedelser. Jeg har ikke mere at sige."

"Men det er uhyre vigtigt," bemærkede jeg, "at De lader mig vide, hvilken slags materiale boret skal trænge ned i. Sand, ler eller kalk kræver hver deres forskellige behandling."

"Lad os sige gelé," sagde Challenger. "Ja, vi vil i øjeblikket antage, at De skal bore i gelé. Og nu, mr. Jones, har jeg andre sager, som kræver min opmærksomhed, så jeg vil sige Dem godmorgen. De kan sætte en formel kontrakt op med angivelse af Deres priser sammen med min chefingeniør."

Jeg bukkede og vendte mig, men inden jeg nåede døren, overvandt min nysgerrighed mig.

Han var allerede i færd at skrive som en rasende med en skrattende fjerpen, og han så vredt op på mig, da jeg forstyrrede.

"Nå, sir, hvad er der nu? Jeg havde håbet på, De var væk."

"Jeg ville blot spørge Dem, sir, hvad formålet skulle være med et så mærkværdigt eksperiment?"

"Ud, min herre! Ud!" råbte han vredt. "Løft Deres sind ud over de smudsige merkantile og nyttemoralske behov. Afryst Dem Deres tarvelige forretningsstandarder. Videnskaben søger viden. Lad denne viden føre os, hvorhen den vil, vi må dog stadig søge den. Engang at vide, hvad vi er, hvorfor vi er til, og hvor vi er, er det ikke i og for sig selv den største af alle menneskelige ambitioner? Ud, siger jeg – ud!"

Hans store sorte hoved var atter bøjet over hans papirer, som blandede sig med hans skæg. Fjerpennen skrattede værre end nogensinde. Og således forlod jeg ham, dette formidable menneske, med mit hoved fyldt af forvirrede tanker om denne mærkelige affære, som jeg nu var blevet hans partner i.

Da jeg kom tilbage til mit kontor fandt jeg Ted Malone ventende med et bredt grin for at høre resultatet af min samtale.

"Nå?" råbte han. "Du overlevede? Intet tilfælde af overfald og mishandling? Du må have håndteret ham særdeles taktfuldt. Hvad synes du så om den gamle dreng?"

"Han er den mest irriterende, uforskammede, intolerante, selvglade mand, jeg nogensinde er truffet på, men –"

"Præcis!" udbrød Malone. "Vi er alle nået frem til dette 'men'. Han er naturligvis alt det, du siger, men man får fornemmelsen af, at en så stor mand ikke kan måles efter en almindelig skala, og at vi kan finde os i hvad som helst fra hans side, som vi ikke ville finde os i fra nogen anden dødelig. Har jeg ikke ret?"

"Ja, jeg kender ham jo ikke tilstrækkeligt endnu til at kunne udtale mig, men jeg må indrømme, at han ikke er nogen

almindelig tyran med storhedsvanvid, og hvis det han siger, er sandt, så er han i sandhed i en klasse for sig. Men *er* det rigtigt?"

"Selvfølgelig er det det. Challenger leverer altid varen. Nå, og hvor står så du i sagen? Har han fortalt dig om Hengist Down?"

"Ja, meget overfladisk."

"Nuvel, du kan tage mig på ordet, når jeg siger, at hele foretagendet er gigantisk – gigantisk i sin tanke og enormt i sin udførelse. Han hader pressen, men jeg har hans tillid, for han ved, at jeg aldrig vil offentliggøre mere end hvad han siger god for. Derfor kender jeg hans planer, eller i hvert fald nogle af dem. Han er så dyb, at man aldrig helt er sikker på, om man virkelig har truffet bunden. Nå, men jeg ved nok til at kunne forsikre dig om, at Hengist Down-projektet er virkeligt og næsten færdigt. Mit råd til dig er, at du skal afvente begivenhedernes gang, og i mellemtiden sørge for at have dit udstyr parat. Du vil tids nok høre fra enten mig eller ham."

Det blev Malone selv, jeg hørte fra. Han kom ind på mit kontor temmelig tidligt på dagen nogle uger senere som overbringer af en besked.

"Jeg kommer fra Challenger," sagde han.

"Du er nok ligesom en lodsfisk for hajen."

"Jeg er stolt over i det hele taget at være noget for ham. Han er et virkeligt vidunder. Han har virkelig gjort det. Nu er det din tur, og så er han klar til at lade tæppet gå op."

"Ja, jeg kan nok ikke tro på det, før jeg ser det, men jeg har i hvert tilfælde det hele klar og læsset på en lastvogn. Jeg kan gå i gang hvad øjeblik det skal være."

"Så gør det nu, med det samme. Jeg har givet dig enorme karakterer for energi og punktlighed, så sørg for, at du ikke svigter mig. I mellemtiden kan du komme med mig, så tager vi toget derned, og jeg skal give dig en idé om, hvad der skal gøres."

Det var en dejlig forårsmorgen – den 22. maj, for at være helt præcis – at vi tog på den skæbnesvangre rejse, der skulle bringe mig frem til det sted, som var bestemt til at blive historisk. På vejen gav Malone mig en notits fra Challenger, som indeholdt mine instrukser:

> "Sir,
> Når De kommer frem til Hengist Down, skal De stille Dem til disposition for mr. Barforth, chefingeniøren, som er i besiddelse af mine planer. Min unge ven Malone, som er overbringeren af dette, står ligeledes i forbindelse med mig, og vil beskytte mig mod enhver personlig kontakt. Vi har oplevet visse fænomener i vor skakt omkring fjorten tusind fods dybde, som til fulde bekræfter min opfatte af jordklodens natur, men yderligere bemærkelsesværdige beviser er nødvendige, før jeg kan håbe at gøre indtryk på den moderne videnskabelige verdens sløve intelligens. Det er dette bevis, De er bestemt til at give og til at bevidne. Når De stiger ned med elevatorerne, vil De bemærke, forudsat De er begavet med den sjældne evne at kunne lægge mærke til noget, at De i rækkefølge vil passere de sekundære kalkaflejringer, kullagene, nogle antydninger af rester fra Devon- og Cambria-epokerne, og endelig granit,

som den længste del af vor tunnel går igennem. Bunden af skakten er i øjeblikket tildækket af en presenning, som jeg beordrer Dem til ikke at røre ved, da en eventuel klodset håndtering af den vil kunne føre til påvirkning af jordens indre, følsomme overflade, og forårsage et for tidligt resultat. Efter mine instrukser er der lagt to stærke bjælker på tværs af skakten omkring tyve fod over bunden, og med et mellemrum imellem. Disse vil fungere som underlag til at fastholde Deres artesiske bor. Halvtreds fod bor vil være tilstrækkeligt; heraf vil tyve stikke under bjælken, så at borets spids næsten når presenningen. Hvis De har Deres liv kært, må De ikke sænke det længere ned. Tredive fod vil stikke op gennem skakten, og når De har frigjort det, kan vi vel antage, at ikke mindre end fyrre fod af boret vil sænke sig ned i jordens legemssubstans. Denne masse er meget blød, og jeg tror derfor ikke, at De vil få brug for nogen drivkraft, men at boret simpelt hen ved sin egen vægt vil blive drevet ned i det lag, vi har afdækket. Nærværende instruks skulle være tilstrækkelig for enhver almindelig intelligens, men jeg er sikker på, at De vil have yderligere spørgsmål, som kan rettes til mig gennem vor unge ven Malone.

George Edward Challenger."

Man kan vel forestille sig, at da vi nåede stationen i Storrington, tæt ved den nordlige del af South Downs, befandt jeg mig i en tilstand af betydelig nervøs spænding. En vejrbidt Vauxhall-30 landaulette ventede på os, og bumpede os seks-syv mil ad sideveje og spor, som trods deres naturlige afsondrethed

var temmelig dybe og bar alle tegn på tung trafik gennem længere tid. En ødelagt lastbil stod et sted i græsset og viste os, at andre havde fundet vejen lige så hård som vi. Et sted sås et kæmpemæssigt stykke rustent maskineri, som så ud til at bestå af ventiler og stempler som en hydraulisk pumpe, stikke op mellem tornbladbuskene.

"Det er Challengers værk," sagde Malone leende. "Han sagde, den var en tiendedel af en tomme forkert i længden, og så efterlod han den bare her uden videre."

"Med en retssag til følge, uden tvivl."

"Retssag! Min kære ven, vi burde have vores egen retssal. Vi har sager nok til at holde en dommer beskæftiget i et helt år. Og også regeringen. Den gamle djævel er ligeglad med alt og alle. Staten vs. George Challenger og George Challenger vs. Staten. De to vil få sig en smuk djævledans fra den ene retssal til den næste. Nå, nu er vi der. Hør, Jenkins, De kan godt lade os komme ind!"

En kæmpe af en mand med et par bemærkelsesværdige blomkålsører kiggede ind i bilen med et skulende, mistroisk udtryk. Så slappede han af og hilste, idet han genkendte min ledsager.

"Okay, mr. Malone. Jeg troede, det var *American Associated Press*."

"Nå, så de er på sporet, hvad?"

"De var her i dag, og *Times* i går. Jo, de summer skam lystigt omkring her. Se nu der!" Han pegede på en fjern plet på horisonten. "Se det glimt! Det er *Chicago Daily News*' teleskopkikkert. Ja, de er rigtig ude efter os nu for tiden. Jeg har

set dem i hele rækker, ligesom krager på en gren, ved fyrtårnet derude."

"Å, hvor er det synd for dem!" sagde Malone, idet vi kørte ind gennem en port i det vældige pigtrådshegn. "Jeg kommer jo selv af den slægt, og jeg ved, hvordan det føles."

I dette øjeblik vi en klagende stemme bag os: "Malone! Ted Malone!" Den kom fra en fed lille mand, som netop var kommet på en motorcykel, og nu kæmpede for at slippe ud af portvagtens herkuliske greb.

"Hov, slip mig så!" spruttede han. "Hold dine hænder for dig selv! Malone, kald din gorilla til dig!"

Hov, slip mig så. Malone, kald din gorilla til dig!

"Lad ham slippe, Jenkins! Det er en af mine venner!" råbte Malone. "Nå, gamle dreng, hvad er det så? Hvad er du ude efter på disse kanter? Du plejer jo at græsse i Fleet Street – ikke her i det vilde Sussex."

"Du ved ganske udmærket, hvad jeg er ude efter," sagde vor gæst. "Jeg har fået til opgave at skrive en historie om Hengist Down, og jeg kan umuligt komme hjem uden noget."

"Beklager, Roy, men du får ikke noget her. Du bliver nødt til pænt at blive uden for pigtråden. Hvis du vil se mere, må du opsøge professor Challenger og få hans tilladelse."

"Det har jeg prøvet," sagde journalisten med gråd i stemmen. "Så sent som i morges."

"Nå, og hvad sagde han så?"

"Han sagde, han ville smide mig ud af vinduet."

Malone lo.

"Og hvad sagde du så?"

"Jeg sagde: 'Hvad er der da galt med døren?' og sprang ud af den bare for at bevise min påstand. Der var ikke tid til at diskutere sagen. Jeg gik bare. Du holder dig nogle sælsomme bekendtskaber, Ted Malone – den skæggede assyriske tyr i London, og nu denne bølle her, som har ødelagt min pæne regnfrakke."

"Jeg kan ikke hjælpe dig, Roy. Hvis jeg kunne, gjorde jeg det gerne. De siger i Fleet Street, at du endnu aldrig er blevet slået, men denne gang er du oppe imod noget, du aldrig før er stødt på. Tag du bare tilbage til dit kontor, og hvis du kan vente et par dage, så skal jeg fortælle dig nyheden, lige så snart den gamle giver lov."

"Der er slet ingen mulighed for at komme ind?"

"Ikke en jordisk."

"Heller ikke, hvis penge ikke betyder noget?"

"Du burde vide bedre end at sige sådan noget."

"Man fortæller mig, at det er en genvej til New Zealand."

"Det bliver din genvej til et hospitalsophold, hvis du prøver at snige dig ind her, Roy. Farvel med dig. Vi har arbejde at gøre."

"Det var så Roy Perkins, krigskorrespondenten," fortsatte Malone, idet vi fortsatte ind over området. "Vi har ødelagt hans rekord, for man siger, han aldrig er blevet besejret indenfor sin metier. Det er hans fede lille, uskyldige ansigt, der giver ham adgang alle vegne. Vi var en gang kolleger – på det samme blad. – Nå –" han pegede på en klynge nydelige små villaer med rød tegltage "- det der er folkenes kvarter. Det er en smuk samling håndplukkede arbejdere, som får en løn, der er pænt over gennemsnittet. De skal være ugifte og afholdsmænd, og de har aflagt en tavshedsed. Jeg tror ikke, vi har haft en læk endnu. Den mark derovre er deres fodboldbane, og det hus, der ligger lidt afsides fra de øvrige, er deres bibliotek og gymnastiksal. Den gamle har talent for at organisere tingene, kan jeg fortælle dig. Men her har vi mr. Barforth, fungerende chefingeniør."

En høj, tynd, melankolsk udseende mand med et ansigt, der var furet af bekymring, stod foran os. "Jeg tænker, De er den artesiske ingeniør?" sagde han med dyster stemme. "Man har sagt, jeg kunne vente Dem. Jeg er glad for, at De er kommer, for det er ingen hemmelighed, at ansvaret for dette her går mig på nerverne. Vi graver og graver, og jeg ved aldrig på forhånd, om vi rammer kalkvand, kulårer, olielommer eller måske en flamme fra Helvede selv ved næste slag med hakken. Vi er

blevet sparet for det sidste indtil videre, men jeg ved ikke bedre end at det kan være det næste, vi rammer."

"Er der da så varmt dernede?"

"Ja, der er varmt. Det skal jeg ikke lægge skjul på. Men der er vel ikke varmere end der bør være efter barometertrykket og den begrænsede plads. Ja, og luften er naturligvis forfærdelig. Vi pumper luft derned hele tiden, men mændene kan alligevel kun klare at arbejde i to-timers skift – og de er ellers villige nok. Professoren var dernede i går, og han var meget tilfreds med alting. Kom nu med hen og få en bid brød, og så skal De selv se."

Efter et beskedent måltid, som blev slugt i en fart, blev vi vist rundt af formanden i maskinhuset, hvor han præsenterede os for sine motorer og den blandede samling af ødelagt udstyr, der flød på græsset udenfor. På den ene side lå stumperne af en adskilt hydraulisk skovl, som man havde brugt til de første udgravninger. Ved siden af den stod en vældig motor, som betjente et ståltov, som i en uendelig løkke og i flere etaper trak affaldet op fra bunden af skakten. I kraftværket kørte adskillige kraftige Escher-Wyss turbiner med 140 omdrejninger i minuttet, og drev lige så mange hydrauliske akkumulatorer, som med et tryk på fjorten hundrede pund pr kvadrattomme pressede luft ned i skakten gennem et antal tretommers rør, og drev fire stenbor med hule skær af Brandt-typen. Ved siden af maskinhuset stod elværket, som forsynede skakten med elektricitet til den mængde af lamper, der oplyste den helt ned til bunden, og ved siden af igen stod en ekstra turbine på to hundrede hestekræfter, som drev en ventilator på ti fod i diameter, som sendte frisk luft gennem et tolvtommers rør ned til bunden af skakten.

Alle disse vidundere blev fremvist med mange tekniske forklaringer af deres stolte operatør, som var tæt på at kede mig ihjel på samme måde som jeg sikkert i øjeblikket er ved at gøre det ved min læser. Så indtraf der en velkommen afbrydelse, da jeg hørte et brøl af kæmpestore hjul og kunne glæde mig ved at se min tre tons Leyland stønnende komme rullende over græsset, fyldt til randen med værktøj og stykker af rør, og med min værkfører og en meget snavset medhjælper på forsædet. De to gik straks i gang med at læsse mine ting af og bære dem ind. De var stadig i fuld gang, da vi forlod dem og jeg sammen med chefingeniøren og Malone gik ned i skakten.

Det var et vidunderligt sted, langt større end jeg havde forestillet mig. Affaldsbunkerne, som udgjordes af de tusinder af tons af klipper og ler og jord, der var gravet op, lå i hesteskoform rundt om indgangen, og dannede et betydeligt højdedrag. I denne hesteskos runding rejste der sig et tårn af stålstolper og hjul, hvorfra pumper og elevatorer blev betjent. Det var forbundet med kraftværkets rødstensbygning, som udfyldte hullet i hesteskoen. Bag den lå den åbne munding til skakten, et vældigt gabende hul på tredive eller fyrre fod i diameter, foret med en støttemur af sten og cement. Idet jeg stak hovedet ud over kanten og stirrede ned i den frygtelige afgrund, som man havde forsikret mig om var otte engelske mil dyb, blev jeg helt svimmel ved tanken om det, den repræsenterede. Sollyset faldt skråt ind i den, og jeg kunne se nogle hundrede meter af smudsig-hvid kalk, muret op hist og her, hvor overfladen havde været ustabil. Jeg kunne også se, langt, langt ned i mørket, en lille bitte plet af lys, så lille, at man

dårligt kunne forestille sig noget mindre, men klar og stabil mod den blæksorte baggrund.

"Hvad er det for et lys?" spurgte jeg.

Malone bøjede sig ud over brystningen ved siden af mig.

"Det er et af burene, der er på vej op," sagde han. "Ret forunderligt, ikke sandt? Den er endnu en *mile* eller mere nede, og det lille glimt, vi kan se, er en kraftig buelampe. Den kører hurtigt, og vil være heroppe om ganske få minutter."

Og ganske rigtigt blev dette knappenålshoved af lys større og større, indtil det oplyste hele skakten omkring sig med sit sølvhvide skær, der var så stærkt, at jeg blev nødt til at vende mig bort. Et øjeblik efter slog jernburet mod platformen, og fire mænd krøb ud af det og fortsatte mod indgangen.

"Næsten helt færdige," sagde Malone. "Et to-timers skift i den dybde er ingen spøg. Nå, men noget af dit udstyr ligger allerede klar her. Jeg formoder, vi ikke kan gøre noget bedre end at stige derned. Så kan du selv bedømme sagen."

Han førte mig hen til et anneks ved maskinhuset. Der hang en række dragter af let og kraftigt silkestof slapt ned langs væggen. Jeg fulgte Malones eksempel og tog alt mit tøj af for derefter at iføre mig en af disse dragter samt et par sko med gummisåler. Malone var færdig før jeg og forlod omklædningsrummet. Et øjeblik efter hørte jeg støj som om ti hundeslagsmål var forenede, og da jeg fo'r ud, fandt jeg min ven rullende rundt på jorden med armene omkring den arbejder, der hjalp til med at stable mine artesiske rør sammen. Han forsøgte at rive et eller andet fra ham, som denne klamrede sig fortvivlet til. Men Malone var for stærk for ham, flåede genstanden ud af hans hænder og udførte en sand

indianerdans på den, indtil den var knust til småstykker. Det var først da, jeg opdagede, at det var et fotografiapparat. Min snavsede medhjælper rejste sig fra jorden med en sørgmodig mine.

"Fanden ta' dig, Ted Malone!" sagde han. "Det var helt nyt – det har kostet mig ti guineas."

"Desværre, Roy. Jeg så dig tage billedet, så der var kun en ting at gøre."

"Hvordan i Djævelens navn har De fået møvet Dem ind hos mig?" spurgte med retfærdig harme.

Slynglen blinkede og grinede. "Der kan altid findes et middel," sagde han. "Men De må ikke bebrejde Deres værkfører. Han havde ingen som helst mistanke. Jeg byttede tøj med hans medhjælper, og så kom jeg jo ind uden videre."

"Og nu kommer du ud," sagde Malone. "Det nytter ikke at sige mig imod, Roy. Hvis Challenger var her, ville han pudse hundene på dig. Jeg har selv været i knibe engang imellem, så jeg skal ikke være for hård ved dig, men jeg er nu engang vagthund her på stedet, og jeg kan både gø og bide. Kom så! Ud med dig!"

Og så blev vores opfindsomme gæst fulgt til dørs af to grinende arbejdere. Så nu kan offentligheden langt om længe forstå, hvordan den vidunderlige firespalters artikel blev til, som med overskriften "Videnskabsmandens sindssyge drøm" og undertitlen "En genvej til Australien" stod at læse i *The Adviser* et par dage senere. Den var ved at pådrage Challenger et apoplektisk anfald og skaffede redaktøren af *Adviser* sit livs mest ubehagelige og farlige samtale på halsen. Artiklen var en meget kulørt og overdreven beskrivelse af "vor erfarne

krigskorrespondent" Roy Perkins' eventyr, og indeholdt sådanne storslåede passager som "den skæggede bølle fra Enmore Gardens", "et lukket område, omgivet af pigtråd og bevogtet af voldelige forbrydertyper og blodhunde", og endelig: "Jeg blev trukket væk fra randen af den anglo-australske tunnel af to slyngler, hvoraf den værste var en herre med mangehånde talenter, som jeg tidligere har stiftet bekendtskab med som amatør udi journalistikken, mens den anden, en dyster skikkelse iført et mærkværdigt tropisk kostume, udgav sig for at være artesisk ingeniør, skønt hans fremtoning mere gav mindelser om Whitechapel." Efter denne svada fulgte en udførlig beskrivelse af jernbanespor ned i tunnellen og en zigzag-konstruktion, som skulle bruges til en kabelbane igennem jorden.

Den eneste egentlige ulempe ved denne artikel var en betydelig forøgelse i antallet af dagdrivere, som sad i række på South Downs og ventede på, at der skulle ske noget. Der kom en dag, hvor der faktisk skete noget, og hvor de vistnok ønskede, at de havde opholdt sig andetsteds.

Min værkfører og hans falske medhjælper havde opfyldt pladsen med alt mit udstyr, men Malone insisterede på, at vi i øjeblikket lod alt det ligge og i stedet gik ned til bunden af skakten. Med dette formål krøb vi ind i buret, som bestod af et stålgitter, og sammen med chefingeniøren bevægede vi os ned i jordens indvolde. Vi kom igennem en række automatiske elevatorer, hver med sin egen lille station udhugget i skaktens sider. De kørte med ret stor fart, og det føltes mere som en lodret jernbanerejse end som det kontrollerede fald, man ellers oplever i en elevator.

Da buret bestod af et gitter og var stærkt oplyst, kunne vi tydeligt se alle de lag, vi passerede. Jeg noterede mig hvert enkelt af dem, idet vi fo'r forbi. Der var den gullighvide nedre kridt, det kaffefarvede Hastings-lag, det lysere Ashburnham, det mørke kulstofholdige ler, og så, skinnende i det elektriske lys, lag efter lag af jetsorte, glitrende kullag skiftevis med ler. Hist og her var det indsat murværk, men i det store og hele var skakten selvbærende, og men kunne kun beundre det vældige arbejde og den mekaniske snilde, den repræsenterede. Under kullejerne bemærkede jeg en del blandede lag af et betonlignende udseende, og så skød vi ned i den primitive granit, hvor kvartskrystallerne glimtede og glitrede, som om de mørke vægge var oversået med diamantstøv. Ned gik det og stadig længere ned – vi var længere nede end noget menneske nogensinde før var nået. De urgamle klipper skiftede på en vidunderlig måde farve, og jeg vil aldrig glemme et bredt bælte af rosafarvet feldspat, som skinnede med overjordisk skønhed i lyset fra vores kraftige lamper. Etape efter etape, elevator efter elevator, blev luften stadig tættere og varmere, indtil selv vore lette silkeklæder blev uudholdelige og sveden fossede ned ad os til de gummiforsålede sko. Endelig, just da jeg tænkte, at jeg ikke kunne holde det ud længere, standsede den sidste elevator, og vi stod ud på en cirkelformet platform, som var hugget ud i klippen. Jeg bemærkede, at Malone kastede et mistænksomt blik rundt på klippevæggene omkring os, idet han steg ud. Hvis jeg ikke vidste, at han var en af de modigste mænd, der fandtes, ville jeg have sagt, at han var overordentlig nervøs.

"Det er noget underligt noget, det," sagde chefingeniøren, idet han lod sin hånd glide hen over den nærmeste klippe. Han

holdt hånden hen til lyset og viste mig, at den glinsede af noget underligt slimet skum.

"Der har været rystelser og skælv hernede. Jeg ved ikke, hvad det er, vi har med at gøre. Professoren lader til at være fornøjet med det, men det er ikke noget, jeg har set før."

"Jeg må sige, at jeg faktisk har set selve klippevæggene ryste sig," sagde Malone. "Sidste gang, jeg var hernede, satte vi de to tværbjælker op til dit bor, og da vi skar os ind i det dér for at understøtte dem, krympede det sig nærmest for hvert slag. Den gamles teori virkede absurd, når man stod i City i gode gamle London, men hernede, otte miles under overfladen, er jeg ikke helt så sikker."

"Hvis du havde set, hvad er findes under den presenning, ville du være endnu mindre sikker," sagde ingeniøren. "Det var som at skære i en ost i hele den nederste del af grundfjeldet, og da vi var kommet igennem det, nåede vi en ny formation, som ikke ligner noget andet på jorden. 'Dæk det til! Rør det ikke!' sagde professoren. Så vi lagde presenninger over det, som han ville have, og der er det så."

"Kan vi ikke få lov at kigge?"

Ingeniørens triste ansigt antog et skræmt udtryk.

"Man trodser ikke professoren for morskabs skyld," sagde han. "Han er så forbandet snedig, er han, og man ved aldrig, hvordan han spionerer på én. Men vi vil vove pelsen og tage et lille kik."

Han vendte vores reflektorlampe, så lyset skinnede ned på den sorte presenning. Derpå bøjede han sig frem og trak i et reb, som var forbundet med et hjørne af afdækningen, hvorved

han afdækkede fem-seks kvadratmeter af overfladen nedenunder.

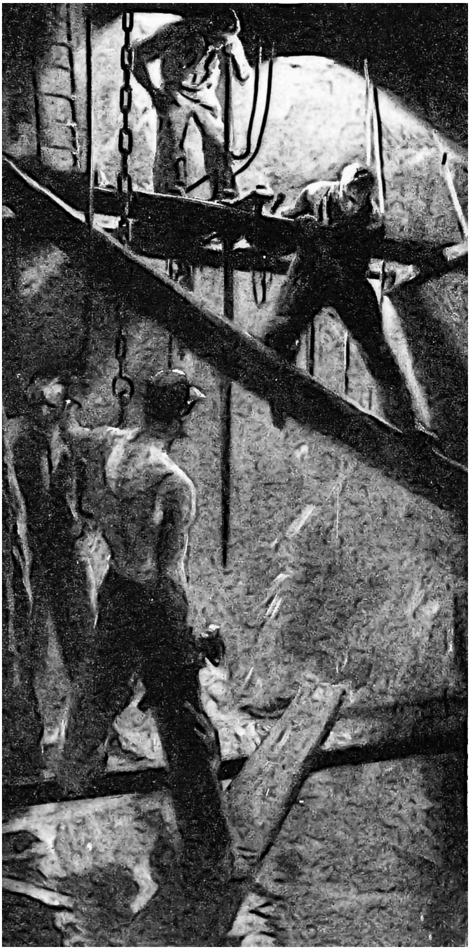

Vi fjernede presenningen …

Det var et højst usædvanligt og skræmmende syn, der viste sig for os. Det bestod af noget gråligt stof, glat og skinnende, som hævede og sænkede sig som et langsomt pulsslag. Slagene var ikke direkte synlige, men viste sig som en slags blid

krusning eller rytmisk skælven, som løb gennem overfladen. Selve overfladen var ikke fuldstændig ensartet, men under den, ligesom set gennem sandblæst glas, så man blege hvide pletter eller blegner, som stadig skiftede form og størrelse. Vi stod alle tre som tryllebundne og stirrede på dette usædvanlige syn.

"Ligner det ikke nærmest et flået dyr?" sagde Malone med ærefrygt i stemmen. "Den gamle er måske ikke så langt fra sandheden med sit velsignede søpindsvin."

"Du gode Gud!" råbte jeg. "Og I vil have mig til at jage et harpun i dét væsen!"

"Du har den ære, sønnike," sagde Malone, "og trist nok, så kommer jeg nok til at stå dig bi, når du gør det."

"Ja, jeg gør det i hvert tilfælde ikke," sagde ingeniøren i en bestemt tone.

"Jeg har aldrig være mere sikker på noget i mit liv. Hvis den gamle insisterer, så siger jeg op. Gode Gud, se dog på det!"

Den grå flade hævede sig pludselig voldsomt, vældede op imod os, som en bølge, man står og ser på fra molen. Så sank den atter tilbage, og de langsomme slag og dunkende bevægelser fortsatte som før. Barforth sænkede rebet, og presenningen faldt på plads.

"Det var næsten, som om den vidste, vi var her," sagde han.

"Ja, hvorfor skulle den ellers svulme op på den måde? Jeg tror, lyset havde en eller anden indvirkning på den."

"Hvad forventes jeg så at gøre nu?" spurgte jeg. Mr. Barforth pegede på de to bjælker, der lå tværs over hullet under den platform, hvor elevatoren var standset. Der var et mellemrum på omkring ni tommer imellem dem.

"Det var den gamles idé," sagde han. "Jeg tænker, jeg nok kunne have ordnet det på en bedre måde, men man kan jo lige så godt prøve at diskutere med en vild bøffel. Det er nemmere og mere sikkert bare at gøre, som han siger. Hans idé er, at du skal bruge dit sekstommers bor, og på en eller anden måde sætte det fast mellem disse to bjælker."

"Nå ja, det tror jeg ikke vil være særlig svært," svarede jeg. "Det vil jeg påtage mig som det første."

Det var, som man vel kan tænke, den mærkeligste oplevelse i hele mit ellers meget omskiftelige liv, hvor jeg har boret brønde overalt på kloden. Da professor Challenger insisterede på, at operationen skulle sættes i gang på afstand, og jeg var begyndt at se en hel del fornuft i dette, måtte jeg udtænke en eller anden form for elektrisk kontrol, hvilket for resten ikke var svært, da der var trukket elektriske ledninger i hele skakten fra top til bund. Med umådelig forsigtighed bragte min formand, Peters, og jeg selv vore rør ned og stablede dem op på klippeafsatsen. Derpå hævede vi bunden af den nederste elevator for at skaffe os mere plads.

Da vi havde tænkt os at bruge et slagbor, for vi mente ikke at kunne regne med tyngdekraften alene, hængte vi vor hundredpunds vægt over en remskive under elevatoren, og førte vore rør ned under den sammen med et V-formet slutstykke. Til sidst blev det reb, som holdt vægten, fastgjort til siden af skakten på en sådan måde, at en elektrisk udladning ville udløse den. Det var et vanskeligt og risikabelt stykke arbejde, som blev udført i en mere end tropisk hede, og med en

stadig fornemmelse af, at en fod, som gled ned, eller et værktøj, som blev tabt ned på presenningen under os, ville medføre en eller anden uforudsigelig katastrofe. Vi var også forbløffede over vore omgivelser. Igen og igen så jeg en mærkelig dirren og skælven bevæge sig ned over væggene, og jeg følte endog en vag dunken mod mine hænder, når jeg berørte dem. Hverken Peters eller jeg var særlig kede af det, da vi den sidste gang signalerede, at vi var klar til at gå op til overfladen, og kunne fortælle mr. Barforth, at professor Challenger kunne udføre sit eksperiment, så snart han ville.

Og vi kom ikke til at vente længe. Kun tre dage efter, at jeg havde meldt arbejdet færdigt, kom meddelelsen.

Det var et ganske almindeligt indbydelseskort som dem, man bruger til middagsinvitationer og den slags, og det lød som følger:

PROFESSOR G.E. CHALLENGER,

F.R.S., Dr. Med., Dr. Scient., etc.

(tidligere præsident for Zoologisk Institut og indehaver af så mange æresposter og udnævnelser, at de ikke kan rummes på nærværende kort)

anmoder

Mr. Jones (uden dame)

om at være til stede kl. 11:30 tirsdag den 21. juni, for at bevidne en bemærkelsesværdig triumf af ånden over materien, ved

HENGIST DOWN. SUSSEX.

Der afgår særtog fra Victoria 10:05. Passagererne betaler hver for sig selv. Frokost efter eksperimentet ... eller ikke, afhængigt af omstændighederne. Station: Storrington.

Svar udbedes til (atter navnet med blokbogstaver)

14, Enmore Gardens, London SW.'

Jeg så, at Malone netop havde modtaget et lignende kort, som han stod og klukkede over.

"Det er bare blær at sende sådan et til os," sagde han. "Vi skal jo være der begge to, hvad der så end sker, som bødlen sagde til morderen. Men jeg siger dig, det har vakt røre i London. Den gamle er lige, hvor han elsker at være, med et spotlight rettet lige på sit behårede gamle hoved."

Og endelig kom den store dag. Jeg fandt, at jeg hellere måtte gå ned aftenen i forvejen for at sikre mig, at alt var klart og i orden. Vort bor var sat i stilling, vægten justeret, de elektriske kontakter var lige til at vippe, og jeg var sikker på, at min egen andel af dette mærkelige eksperiment ville løbe af uden problemer. Den elektriske udløser blev styret fra et sted omkring hundrede meter fra skaktens munding, så at enhver fare for os var minimeret. Da jeg den skæbnesvangre morgen, en smuk engelsk sommerdag, kom op til overfladen med en følelse af sikkerhed, klatrede jeg halvt op ad Downs skråning for at have en god udsigt over begivenhederne.

Hele verden lod til at komme til Hengist Down. Så langt øjet rakte var vejene oversået med mennesker. Automobiler kom hoppende og svajende ned ad hjulsporene og satte deres passagerer af ved porten til området. Og det var i de fleste tilfælde så langt de kom. En gruppe kraftige vagter ventede ved indgangen, og ingen løfter eller bestikkelse, men kun fremvisningen af en af de eftertragtede indbydelseskort kunne skaffe dem videre frem. De spredte sig derfor ud over den nærmeste omegn og sluttede sig til den vældige skare, som allerede havde samlet sig på skråningen og dækkede højderyggen med en tæt masse af tilskuere. Hele området så ud som Epsom Downs på Derby-dagen.

Indenfor vort område var forskellige områder blevet indhegnet, og de privilegerede blev en ad gangen ført ind i den særlige bås, de var blevet tildelt. Der var en til de adelige, en til medlemmer af Underhuset og en til overhovederne for forskellige lærde selskaber og berømtheder indenfor den lærde verden, som f.eks. Le Pellier fra Sorbonne og dr. Driesinger fra

Akademiet i Berlin. En særlig indhegning, som var beskyttet med sandsække og udstyret med tag af bølgeblik var sat af til medlemmer af kongefamilien.

Kvart over elleve bragte en række char-a-bancs en del særligt inviterede gæster ind fra stationen, og jeg gik ned for at være med ved modtagelsen.

Professor Challenger stod ved det særlige indelukke, strålende i sin kjole, hvide vest og skinnende høje hat, med et ansigtsudtryk, som var en blanding af overvældende og næsten stødende velvilje og den mest uhyrlige selvhøjtidelighed.

"Helt klart et typisk offer for Jehova-komplekset," som en af hans kritikere beskrev ham. Han hjalp med til at vejlede og undertiden ligefrem drive sine gæster til deres rette pladser, og da han havde fået samlet selskabets elite omkring sig, indtog han sin plads på toppen af en til formålet udvalgt bakke og så sig omkring med samme mine som en kommissionsformand, der venter et imødekommende bifald, før han overhovedet har sagt noget. Da der imidlertid ikke hørtes noget sådant, kastede han sig straks ud i sit emne, og hans buldrende stemme kunne høres helt ud i de fjerneste kroge af indhegningen.

"Mine herrer!" brølede han, "ved denne lejlighed har jeg ikke nødig at medtage damerne. Når jeg har ikke inviteret nogen af dem til at være til stede her sammen med os denne morgen, er det bestemt ikke, fordi jeg ikke værdsætter deres køn, for jeg må sige" – hans tykhudede humor og påtagne beskedenhed fornægtede sig ikke – "at forholdet mellem os altid har været glimrende fra begge sider, ja ligefrem intimt. Den virkelige årsag er, at der er et lille element af fare involveret i vores eksperiment, omend ikke så meget, at det retfærdiggør den

utilpashed, jeg kan se i mange af jeres ansigter. Det vil interessere de herrer fra pressen, at jeg har reserveret en meget speciel plads til dem på toppen af bunkerne af opgravet materiale, som har umiddelbar udsigt til scenen for denne begivenhed. De har udvist en interesse i mine affærer, som til tider har været af en karakter, som har været vanskelig at skelne fra ligefrem uforskammethed, og de kan derfor ved denne lejlighed i det mindste ikke klage over, at jeg ikke har taget hensyn til deres bekvemmelighed. Selv om der ikke sker noget som helst, hvilken mulighed jo altid foreligger, så har jeg da i det mindste gjort mit bedste for dem. Hvis der på den anden side faktisk sker noget, så vil de befinde sig i en glimrende stilling til at opleve og registrere det, hvis de da til den tid skulle være i stand til det.

Det er, som De let vil kunne forstå, umuligt for en videnskabsmand at forklare, hvad jeg nødvendigvis må beskrive som – og det være sagt uden utilstedelig mangel på respekt – den jævne hob, de forskellige årsager til sine slutninger eller sine handlinger. Jeg kan høre nogle upassende afbrydelser, og jeg må bede den herre med hornbrillerne om at holde op med at vifte med sin paraply." (En stemme: "Deres beskrivelse af Deres gæster er højst stødende, min herre.") "Måske er det mit udtryk om 'den jævne hob', som har generet den herre. Så lad os da antage, at mine tilhørere her udgør en højst ujævn hob. Vi skal ikke skændes om ord. Men som jeg var ved at sige, inden jeg blev afbrudt af den herres usømmelige bemærkning, så vil hele sagen være meget udførligt og klart omtalt i mit kommende værk om Jorden, hvilket jeg i al beskedenhed må beskrive som en af de bøger, der vil få epokegørende betydning i

verdenshistorien." (Almindeligt oprør og råb om "Kom nu til sagen!" "Hvad sidder vi her og blomstrer for?" "Skal det forestille at være morsomt?") "Jeg skulle netop til at klarlægge sagen, og hvis der bliver flere afbrydelser, vil jeg være tvunget til at tage forholdsregler for at bevare den ro og orden, hvis fravær er så smerteligt tydelig. Sagen er altså, at jeg har boret en skakt gennem jordskorpen, og at jeg står i færd med at afprøve virkningen af en kraftig stimulering af dens følsomme hjernebark, en delikat operation, som vil blive udført af mine underordnede, mr. Peerless Jones, som er en selvudnævnt ekspert i artesiske boringer, og mr. Edward Malone, som repræsenterer mig selv ved denne lejlighed. Den afdækkede, følsomme masse vil blive udsat for et stik, og hvordan den vil reagere, kan man kun danne sig en formodning om. Hvis De nu vil være så venlige at indtage Deres pladser, vil de to nævnte herrer stige ned i skakten og foretage de sidste justeringer. Jeg vil derefter trykke på den elektriske knap her på bordet, og eksperimentet vil være afsluttet."

Et publikum, som havde været udsat for Challengers mishandling følte sig som regel selv, som om dets beskyttende hudlag ligesom Jordens var blevet gennembrudt og dets nerver blottede. Denne forsamling dannede ingen undtagelse, og der hørtes en dump, kritisk og harmfuld mumlen, mens de indtog deres pladser. Challenger sad nu alene tilbage på toppen af bakken med et lille bord ved siden af sig; med håret og skægget vibrerende af spænding var han en højst imponerende og frygtindgydende skikkelse.

Hverken Malone eller jeg havde imidlertid lejlighed til at beundre denne scene, for vi ilede allerede afsted i vort

ekstraordinære ærinde. Tyve minutter efter var vi ved bunden af skakten og havde trukket presenningen bort fra den blottede overflade.

Det var et fantastisk syn, vi havde foran os. Ved en eller anden kosmisk telepati syntes den gamle planet at vide, at man var i færd med at tage sig en hidtil uhørt frihed. Den blottede flade var som en gryde i kog. Store grå bobler steg op og bristede med en knitrende lyd. Luftrummene og vakuolerne under huden skilte og samlede sig i en voldsom aktivitet. De tværgående krusninger var stærkere og hurtigere i deres rytme end tidligere. En mørklilla væske så ud til at pulsere i snoede anastomotiske kanaler under overfladen. Selve livets dunken var i det hele. En kraftig lugt gjorde luften næsten ubærlig for menneskelige lunger.

Mit blik var rettet mod dette sære skuespil, da Malone, som stod lige ved siden af mig, pludselig udstødte et forskrækket gisp. "Min Gud, Jones!" råbte han. "Se der!"

Jeg så kun én gang, og i næste øjeblik forbandt jeg det elektriske ledninger og sprang ind i elevatoren. "Kom så!" råbte jeg. "Det kan meget vel være et kapløb om livet!"

Og det vi havde set, var også virkelig skræmmende. Hele den nederste del af skakten havde tilsyneladende været en del af den voksende aktivitet, vi havde iagttaget nedenunder, og skaktens vægge bankede og pulserede i takt. Bevægelsen havde påvirket de huller, hvori tværbjælkerne hvilede, og det var klart, at yderligere bevægelser – kun ganske få tommer – ville få bjælkerne til at falde ned. Hvis de gjorde det, så ville den spidse ende af min stang naturligvis gennemtrænge membranen ganske uafhængigt af den elektriske udløsning. Før det skete,

var det livsnødvendigt for Malone og jeg at komme ud af skakten. At befinde sig otte miles under jordens overflade med mulighed for, at en voldsom krampetrækning hvert øjeblik kunne finde sted, var en frygtelig udsigt. Vi flygtede i vild fart op mod overfladen.

Vil nogen af os nogensinde glemme den mareridtstur? Elevatorerne susede og summede, og dog syntes minutterne at være timer. Hver gang vi nåede en afsats, sprang vi ud, fo'r ind i den næste elevator, trykkede på knappen og fløj videre op. Gennem stålgitteret i loftet kunne vi se den lille lyscirkel langt oppe, som var skaktens munding. Den blev bredere og bredere, indtil den blev en hel cirkel og vi kunne øjne åbningens murværk. Op og op skød vi – og så endelig kom det øjeblik af glæde og taknemmelighed, hvor vi kunne springe ud af vort fængsel og igen stod med fødderne på grønsværen. Men det var i sidste øjeblik. Vi var ikke kommet tredive skridt væk fra skakten, før min jernpil dernede i dybet skød ind i gamle Moder Jords nervecenter, og det store øjeblik var kommet.

Hvad skete der? Hverken Malone eller jeg kunne sige det, for vi blev begge to fejet omkuld som af en cyklon og kastet hen ad græsset, mens vi snurrede rundt som to curlingsten på en isbane. Samtidig blev vore ører angrebet af det mest forfærdelige skrig, man nogensinde er hørt. Hvem af alle de hundreder, som har prøvet, har nogensinde været i stand til at beskrive dette frygtelige skrig? Det var et hyl, hvori smerte, vrede, trusler og naturens hele udfordrede majestæt blandede sig til et uhyrligt skrig. Et helt minut vedblev det, som tusind sirener på én gang, og paralyserede hele mængden med sin voldsomme insisteren, og flød derpå bort gennem den stille

sommerluft, indtil den gav genlyd langs hele Englands sydkyst og endog nåede til vore franske naboer på den anden side af Kanalen. Ingen lyd i verdenshistorien har nogensinde kunnet sammenlignes med den sårede Jords skrig.

Fortumlede og døve som vi var, mærkede Malone og jeg rystelsen og lyden, men det er ved andres beretninger, vi fik de øvrige detaljer om den mærkelige scene.

Det første, der blev udspyet af jordens indre var elevatorburene. Det øvrige maskineri var placeret inde ved skaktens vægge og undgik eksplosionen, mens de faste gulve i elevatorerne modtog den opadgående luftstrøms fulde kraft. Når flere forskellige kugler anbringes i et pusterør, bliver de udskudt i rækkefølge og orden og adskilt fra hinanden. De fjorten elevatorbure viste sig følgelig den ene efter den anden i luften i en svævende række, og beskrev en smuk parabol, hvorved den første landede i havet i nærheden af molen i Worthing, og den anden på en mark ikke langt fra Chichester. Nogle tilskuere har senere påstået, at af alle de mærkelige syn, de nogensinde havde oplevet, var der intet som kunne hamle op med synet af de fjorten elevatorbure, som sejlede roligt hen over den blå himmel.

Derefter kom gejseren. Det var en enorm spytklat, som bestod af en modbydelig sirupsagtig substans med konsistens som tjære, som skød op i luften til en højde, der er blevet beregnet til to tusinde fod. Et nysgerrigt fly, som havde svævet over stedet, blev plukket ned som af et skud fra et luftværnsbatteri, og foretog en forceret landing. Både mand og maskine var smurt ind i et tykt lag af den ækle masse. Stoffet, som havde en særdeles gennemtrængende og kvalm lugt, kan

måske have været planetens livsblod, eller det kan være, som professor Driesinger og Berliner-skolen hævder, en slags beskyttende sekret, svarende til stinkdyrets, som Naturen har dannet med det formål at beskytte Moder Jord mod påtrængende forskere. Hvis det var tilfældet, så slap hovedforbryderen, som sad på sin trone på bakketoppen, ganske uden mén, mens de uheldige pressefolk, som sad lige i skudlinjen, bliv så våde og gennemblødte, at ingen af dem kunne gå ud blandt anstændige folk i flere uger efter. Denne bølge af råddenskab blev blæst sydover af brisen, og dalede ned over den ulykkelige mængde, som havde ventet så længe og tålmodigt på toppene af The Downs for at se, hvad der ville ske. Der var forresten ingen døde eller tilskadekomne. Intet hjem blev lagt øde, men adskillige kom til stinke rædsomt, og gemmer stadig i deres mure en eller anden souvenir fra den store begivenhed.

Og så kom lukningen af gruben. Som naturen langsomt heler et sår nedefra og op, således reparerer jorden også med ufattelig hast enhver revne, der bliver lavet i dens levende substans. Der hørtes et udtrukkent, højt smæld, da skaktens sider ramte sammen, en lyd, som gav genlyd fra dybet og derpå steg højere og højere, indtil med et øredøvende brag murstenscirklen ved udgangen fladedes ud og slog sammen, mens en rystelse som et mindre jordskælv rystede bunkerne af opgravet materiale sammen til en halvtreds fod høj pyramide af grus, affald og knækkede jernstænger over den plet, hvor hullet havde været. Professor Challengers eksperiment var ikke alene fuldbragt, men begravet og skjult fra menneskelige øjne for evigt. Hvis det ikke var for den obelisk, The Royal Society har

rejst på stedet, er det tvivlsomt, om nogen af vore efterkommere vil kunne erkende det nøjagtige sted for den bemærkelsesværdige begivenhed, her er beskrevet.

Og så kom den store finale. En lang tid efter disse på hinanden følgende fænomener var der anspændt stilhed, mens folk fik samlet sig sammen og forsøgte at fatte, hvad det nøjagtigt var, der var sket, og hvordan. Og pludselig indså de den mægtige præstation, den vældige tanke og det vidunderlige geni bag udførelsen. Som med én bevægelse vendte alle sig mod Challenger. Fra alle hjørner af marken lød der beundrende tilråb, og fra sin bakketop kunne han skue ned over en sø af opadvendte ansigter, som kun blev brudt af bølgende lommetørklæders stigen og falden. Når jeg ser tilbage på den tid, var det da, han viste sig fra sin bedste side. Han rejste sig fra sin stol med halvt lukkede øjne, et selvbevidst smil, den venstre hånd på hoften og den højre stukket ind på brystet af sin diplomatfrakke. Dette billede vil blive stående for al evighed, for jeg kunne høre en mængde kameraer klikke rundt om mig som en sværm af græshopper i en mark. Junisolen kastede et gyldent skær over ham, mens han drejede sig rundt og bukkede mod hvert verdenshjørne. Challenger, supervidenskabsmanden, Challenger ærkepioneren, Challenger, det første menneske hvis eksistens Moder Jord var blevet tvunget til at anerkende.

Nu blot et par ord mere til epilog. Det er et velkendt faktum, at eksperimentet havde verdensomspændende effekter. Det er ganske vist rigtigt, at den sårede planet ikke andetsteds udstødte så højt et hyl som der, hvor det faktiske

indtrængningspunkt befandt sig, men hun viste, at hun virkelig var en enhed ved sin opførsel andre steder. Gennem hver eneste revne og vulkan udtrykte hun sin indignation. Hekla brølede, så islændingene frygtede en katastrofe. Vesuv blæste toppen af sig. Etna spyede en voldsom mængde lava op, og i den italienske højesteret blev der taget skridt til en erstatningssag på en halv million lire mod Challenger for ødelæggelsen af en mængde vinmarker. Selv i Mexico og resten af Centralamerika så man tegn på intens underjordisk aktivitet, og Strombolis hyl hørtes over hele den østlige del af Middelhavet.

Det har altid været menneskenes fælles ambition at få hele verden til at tale. At få hele verden til at *skrige* var alene Challengers privilegium.

"Vi blev begge to fejet omkuld som af en cyklon og kastet hen ad græsset."

Opløsningsmaskinen

Professor Challenger var i sit værst tænkelige humør. Da jeg stod i døren til hans arbejdsværelse, med hånden på håndtaget og foden på måtten, hørte jeg en monolog, som buldrede og genlød gennem hele huset. Den lød som følger:

"Ja, jeg siger, det er det andet forkerte opkald. Anden gang på samme morgen. Finder De det virkelig ret og rimeligt, at en videnskabsmand skal lade sig distrahere fra sit vigtige arbejde af en sådan konstant indblanding fra en eller anden idiot i den anden ende af en ledning? Jeg finder mig ikke i det. Send øjeblikkelig bud efter Deres leder. Åh! så De er lederen. Hvorfor leder De så ikke? Nå ja, det er da i hvert fald lykkes Dem at aflede mig fra et stykke arbejde, hvis betydning Deres lille hjerne er ude af stand til at fatte. Så vil jeg tale med forstanderen. Nå, han er bortrejst? Det tænkte jeg nok. Jeg vil få Dem stillet for en domstol, hvis dette sker igen. Der er faldet dom mod galende haner. Det har jeg selv sørget for. Og hvis det kan lade sig gøre med galende haner, hvorfor så ikke kimende telefoner? Sagen er jo klar. En skriftlig undskyldning vil være på sin plads. Udmærket. Jeg skal overveje det. Godmorgen."

Det var på dette sted, jeg vovede at gøre min entré, og det var virkelig et uheldigt øjeblik. Jeg traf ham i det øjeblik, hvor han vendte sig bort fra telefonen – en løve i sin mægtigste vrede. Hans store sorte skæg strittede, hans store brystkasse hævede sig i indignation, og hans arrogante grå øjne fejede op og ned af mig, da hans opsparede vrede ramte mig.

"Forbandede driverter! Overbetalte slyngler!" brølede han. "Jeg kunne høre dem le, mens jeg indgav min retfærdige klage. Der er en sammensværgelse i gang med det ene formål at irritere mig. Og så, unge Malone, så ankommer De og gør en katastrofal morgen fuldkommen. Er De her på egne vegne, må jeg spørge, eller har Deres sprøjte sendt Dem herhen for at få et interview? Som min ven har De visse privilegier – som journalist er De uønsket."

Jeg ledte i min lomme efter McArdles brev, da et nyt klagepunkt dukkede op i Challengers erindring. Hans store behårede hænder rodede rundt mellem papirerne på hans skrivebordet, indtil han endelig fandt et avisudklip og trak det frem af bunken.

"De har været så venlig at hentyde til mig i en af Deres seneste udgydelser," sagde han, idet han rystede udklippet foran mig. "Det var i forbindelse med Deres noget ildebesindede bemærkninger angående de sauriske fossiler, der nylig er opdaget Solenhofen-skiferen. De begyndte et afsnit med ordene: 'Professor G. E. Challenger, som er blandt vore største nulevende videnskabsmænd –'"

"Ja, sir?" spurgte jeg.

"Hvorfor disse væmmelige forbehold og begrænsninger? De vil måske være så venlig at oplyse mig om, hvem disse andre fremtrædende videnskabsmænd er, som De tillægger ligeværdighed, ja måske endog overlegenhed i forhold til mig selv?"

"Det var forkert formuleret. Jeg burde rettelig have skrevet: 'Vor største nulevende videnskabsmand,'" indrømmede jeg. Og

det mente jeg virkelig ganske ærligt. Mine ord gjorde vinter til sommer.

"Min kære unge ven, De må ikke tro, jeg ellers er så nøjeregnende, men omgivet som jeg er, af stridbare og urimelige kolleger, er jeg tvunget til at forsvare mig. Selvhævdelse ligger min natur fjernt, men jeg må nødvendigvis hævde min stilling overfor mine modstandere. Nå, kom nu bare ind! Sæt Dem ned! Hvad er anledningen til Deres besøg?"

Jeg måtte træde varsomt, for jeg vidste så udmærket, hvor nemt det var at få løven til at brøle igen. Jeg åbnede McArdles brev. "Må jeg læse dette for Dem, sir? Det er fra McArdle, min redaktør."

"Ham kan jeg godt huske – et ikke så *helt* afskyeligt eksemplar af sin klasse."

"Nå ja, han nærer i hvert fald stor beundring for Dem. Han vender sig til Dem atter og atter, hver gang han har brug for den bedste viden i en eller anden undersøgelse. Og det er netop tilfældet nu."

"Hvad ønsker han da?" Challengers fjerdragt skinnede som hos en eller anden kæmpemæssig fugl under smigerens velgørende indflydelse. Han satte sig ned med albuerne på skrivebordet, sine gorillahænder foldede, skægget strittende fremefter, og hans store grå øjne, halvt dækkede af de hængende øjenlåg, fæstnet venligt på mig. Han var stor i alt, hvad han foretog sig, og hans velvilje var om muligt endnu mere overvældende end hans modvilje.

"Jeg vil læse hans note til mig op for Dem. Han skriver:

> 'Vær så venlig at aflægge et besøg hos vor vel agtede ven, professor Challenger, og bed ham samarbejde med os

angående følgende: Der er en lettisk herre ved navn Theodore Nemor, som bor i White Friars Mansions i Hampstead, som påstår at have opfundet en maskine af en særdeles usædvanlig karakter, idet den nemlig er i stand til at opløse ethvert objekt, som anbringes inden for dens rækkevidde. Stof opløses og vender tilbage til sin molekylære eller atomare tilstand. Ved at vende processen kan det samles til sin oprindelige tilstand igen. Hans påstand synes at være noget ekstravagant, og dog findes der solide beviser for, at der muligvis kan være grundlag for den, og at manden virkelig er faldet over en eller anden bemærkelsesværdig opdagelse.

Jeg behøver ikke uddybe, hvor revolutionær en sådan opdagelse er, eller dens ekstreme betydning som et potentielt krigsvåben. En styrke, der var i stand til at opløse et krigsskib, eller – måske kun for en tid – forvandle en bataljon soldater til en hoben atomer, ville kunne beherske verden. Af både samfundsmæssige og politiske grunde må der ikke spildes noget øjeblik, før man kommer til bunds i affæren. Manden søger omtale, da han er ivrig efter at sælge sin opfindelse, så der skulle ikke være nogen vanskeligheder ved at henvende sig til ham. Vedlagte kort vil åbne hans dør for jer. Hvad jeg ønsker er, at De og professor Challenger aflægger ham et besøg, besigtiger hans opfindelse, og skriver en velovervejet og velunderbygget artikel til bladet om værdien af denne opdagelse. Jeg forventer at høre fra jeg i aften.

R. McArdle.'

– Således lyder mine instrukser, professor," tilføjede jeg, idet jeg atter foldede brevet sammen. "Jeg håber virkelig, at De vil komme med mig, for hvorledes skulle jeg, med mine begrænsede evner, kunne handle alene i en sådan sag?"

"Så sandt, Malone! Så sandt!" spandt den store mand. "Skønt De på ingen måde er uden en vis naturlig intelligens, så er jeg enig med Dem i, at en sådan sag, som De netop har forelagt mig, ligger over Deres niveau. Disse unævnelige personager i telefonen har allerede ødelagt min formiddag, så lidt yderligere forstyrrelse vil næppe være af betydning. Jeg var optaget af at skrive et svar til denne italienske klovn, Mazotti, hvis syn på de tropiske termitters larvestadie jeg kun kan have hån og foragt til overs for, men jeg kan nok udsætte min fuldstændig afsløring af bedrageren til i aften. Indtil da står jeg til Deres tjeneste."

Og således begav det sig, at jeg på denne oktobermorgen befandt mig i undergrundsbanen sammen med professoren, ilende mod det nordlige London og på vej til, hvad der skulle vise sig at være en af de mest enestående oplevelser i mit i forvejen begivenhedsrige liv.

Jeg havde, før jeg forlod Enmore Gardens, ved hjælp af den så meget misbrugte telefon, sikret mig at vor mand var hjemme, og havde advaret ham om vort komme. Han boede i en komfortabel lejlighed i Hampstead, og han lod os sidde og vente i en stiv halv time i sit forværelse, mens han var i gang med en animeret diskussion med en gruppe af besøgende, hvis stemmer og accent, da han endelig tog afsked med dem i hallen, fortalte os at de var russere. Jeg fangede et glimt af dem

gennem den halvåbne dør, og fik et forbigående indtryk af nogle tilsyneladende velstående og intelligente mænd med astrakhanskraver på overfrakkerne, skinnende høje hatte, og i øvrigt alle de andre tegn på borgerlig velstand, som succesrige kommunister så let antager sig. Døren lukkede sig bag dem, og i næste øjeblik viste Theodore Nemor sig i forværelset, hvor vi sad. Jeg kan endnu se ham for mig, som han stod der med sollyset fuldt på sig, gnidende sig i sine lange, smalle hænder, mens han undersøgte os med et bredt smil og snedige, gule øjne.

Han var en lavstammet, fedladen mand med en antydning af en kropslig deformitet ved sig, skønt det var svært at sige præcist, hvad denne deformitet bestod i. Man kunne næsten sige, at han var en pukkelryg uden pukkel. Hans store, bløde ansigt lignede en overkogt berlinerbolle med den samme farve og fugtige konsistens, og de bumser og pletter, som prydede det, stod så meget mere tydeligt frem på den blegfede baggrund. Hans øjne lignede en kats, og lige så katteagtig var den smalle, lange, strittende moustache over de løse, våde, savlende læber. Det hele var lavt og frastødende, lige til man nåede til de sandfarvede øjenbryn. Fra disse og opefter hævede sig en så pragtfuld kraniebue, som jeg sjældent har set. Selv Challengers hat ville muligvis kunne have passet på dette prægtige hoved. Man kunne se den nederste del af Theodore Nemor som en modbydelig, krybende konspirator, men denne allerøverste del af ham gav ham rang blandt verdens store tænkere og filosoffer.

"Nuvel, mine herrer," sagde han med en fløjlsblød stemme, hvori kun en svag fremmed accent lod sig spore, "De er

kommet, som jeg har forstået efter vor korte samtale i telefonen, for at få mere at vide om Nemor Opløsningsmaskinen. Er det korrekt?"

"Fuldkommen."

"Tør jeg spørge, om De repræsenterer den engelske regering?"

"Slet ikke. Jeg er korrespondent for *Daily Gazette*, og dette er professor Challenger."

"Et hæderfuldt navn – et navn, som er kendt ud over det ganske Europa." Hans gule hugtænder glimtede af krybende elskværdighed. "Jeg skulle netop til at bemærke, at den britiske regering er gået glip af sin chance. Hvad den ellers har mistet, finder den nok ud af sidenhen. Måske hele imperiet. Jeg var indstillet på at sælge til den første regering, som ville give mig, hvad jeg forlangte, og hvis min opfindelse nu falder i hænderne på nogen, som De muligvis ikke kan lide, så har De kun Dem selv at bebrejde."

"De har altså solgt Deres hemmelighed?"

"Ja – og til den pris, jeg forlangte."

"Og De mener, at køberen skal have monopol?"

"Det får han uden tvivl."

"Men der er andre, som også kender til hemmeligheden ud over Dem?"

"Nej, sir." Han berørte sin store pande. "Dette er det pengeskab, hvori hemmeligheden er sikkert låst inde – et bedre pengeskab end noget, der er fremstillet af stål, og sikret ved hjælp af noget, som er langt bedre end en Yale-nøgle. Der findes måske nogen, som kender én side af sagen; andre kan kende en anden. Men ingen andre end jeg kender til helheden."

"Og så disse herrer, som De har solgt den til."

"Nej, sir; jeg er ikke så tåbelig at overlevere dem min viden, før pengene er faldet. Når det er sket, er det mig, de har købt, og de vil så flytte dette pengeskab," han bankede igen på sin pande, "medsamt hele dets indhold, hvorhen de har lyst til. Og derefter vil min del af handlen blive erlagt – ærligt og hensynsløst. Og så vil der skabes historie." Han gned sig i hænderne, og det stive smil i hans ansigt forvred sig til noget, der lignede en snerren.

"De må have mig undskyldt," lød nu Challengers dybe stemme. Han havde siddet tavs indtil dette øjeblik, men hans udtryksfulde ansigt viste hans fuldkomne misbilligelse af Theodore Nemor: "Før vi begynder at diskutere sagen, vil vi gerne overbevise os om, at der virkelig er noget at tale om. Vi har ikke glemt den sag for nylig, hvor en italiener, som påstod at kunne bringe miner til sprængning på afstand, ved nærmere eftersyn viste sig at være en ussel bedrager. Historien kan jo meget vel gentage sig. De vil forstå, min herre, at jeg har et omdømme som videnskabsmand at opretholde – et omdømme, som De var så venlig at beskrive som europæisk, selv om jeg har al grund til at tro, at det ikke er mindre berømt i Amerika. Forsigtighed er en videnskabelig dyd, og De må vise os Deres beviser, før vi kan tage Deres påstande alvorligt."

Nemor tilkastede min ledsager et ualmindelig ondskabsfuldt blik af de gule øjne, mens samtidig hans påtaget elskværdige smil bredte sig over hans ansigt.

"De lever op til Deres rygte, professor. Jeg har altid hørt, at De var det sidste menneske i verden, der lod sig bedrage. Jeg er parat til at give Dem en virkelig demonstration, som ikke vil undlade at overbevise Dem. Men før vi begynder på det, er det

nødvendigt, jeg siger et par ord om det overordnede princip ved min opfindelse.

De må være klar over, at den eksperimentelle opstilling, jeg har her i mit laboratorium, er en simpel model, omend den i sit begrænsede omfang virker ganske glimrende. Der ville for eksempel ikke være nogen vanskeligheder ved at opløse Dem og samle Dem igen, men det er ikke med et sådant formål, at et stort lands regering er villig til at give en pris, der beløber sig til adskillige millioner. Min model er blot et videnskabeligt stykke legetøj. Det er først, når de samme kræfter bliver udløst i en stor målestok, at der vil kunne opnås enorme praktiske effekter."

"Må vi se denne model?"

"De skal ikke alene få den at se, professor Challenger; De vil få den mest tydelige demonstration, De kan ønske Dem, endog på Deres egen person, hvis De da er modig nok til at stille Dem til rådighed."

"Hvis!" begyndte løven at brøle op. "Deres 'Hvis', min herre, er i allerhøjeste grad fornærmende!"

"Så, så. Jeg havde ingen intentioner om at bestride Deres mod. Jeg siger blot, at jeg vil give Dem en mulighed for at se det. Men først vil jeg sige nogle få ord om de naturlove, som ligger til baggrund for det hele.

Når visse krystaller, salt f.eks., eller sukker, lægges i vand, så opløses de og forsvinder. Man kunne ikke vide, om de overhovedet nogensinde havde været der. Når De så ved hjælp af fordampning eller lignende formindsker mængden af vand, så se! der har De Deres krystaller igen, atter fuldt synlige og de samme som før. Kan De forestille Dem en proces, hvorved De,

et organisk væsen, på samme måde opløses i universet, og derpå ved en subtil omvendelse af de omgivende betingelser samles igen?"

"Det er en falsk analogi!" råbte Challenger. "Selv om jeg skulle gøre Dem en så uhyrlig indrømmelse, som den, at vore molekyler kunne lade sig sprede ved en eller anden forstyrrende kraft, hvorfor skulle de da lade sig samle igen i præcis den samme orden som før?"

"Det er en indlysende indvending, og jeg kan kun svare, at det gør de – de samles på samme måde lige til det sidste atom af deres struktur. Der findes et usynligt mønster, en ramme, og alle stenene i murværket anbringer sig på dens eneste sande plads. De må gerne smile, professor, men Deres mistro og Deres smil kan meget vel snart blive erstattet af en helt anden følelse."

Challenger trak på skuldrene. "Jeg er rede til at lade det komme an på en prøve."

"Der er en anden sammenligning, jeg gerne ville fortælle Dem, mine herrer, og som måske bedre vil kunne hjælpe Dem til at forstå ideen. De har hørt om det fænomen i både orientalsk magi og vestlig okkultisme, hvorved et eller andet objekt pludselig bringes til langvejs fra og bliver synligt et nyt sted. Hvorledes kan noget sådant udføres, uden ved at opløse molekylerne, transportere dem på en æterisk bølge, og, ved en eller anden uimodståelig lov, atter samle dem, enhver på sin rette plads? Det forekommer mig at være en rimelig analogi til det, min maskine gør."

"De kan da ikke forklare en utroværdig ting ved hjælp af noget andet lige så utroværdigt," sagde Challenger. "Jeg tror

ikke på Deres flytninger, mr. Nemor, og jeg tror ikke på Deres maskine. Min tid er kostbar, og hvis vi skal have en eller form for demonstration, beder jeg Dem komme til sagen uden yderligere ceremoniel."

"I så fald vil De være så venlig at følge med mig," sagde opfinderen. Han førte os ned ad trapperne fra lejligheden og gennem en lille have, som lå bag huset. For enden af haven lå et stort udhus, hvis dør han låste op, og vi gik ind.

Indenfor var der et stort, hvidkalket rum, hvor et utal af kobbertråde hang ned i bundter fra loftet, og en vældig magnet stod og balancerede på en piedestal. Foran den stod noget, der lignede et glasprisme, tre fod langt og omkring en fod i diameter. Til højre for denne stod der en stol, som var anbragt på en forhøjning af zink, og hvorover hang en poleret kobberhætte. Både hætten og stolen havde nogle tykke ledninger fæstet til sig, og ved siden af dem var der en slags tandhjul med nummerede tænder og et håndtag, dækket med gummi og i øjeblikket indstillet på nul.

"Nemors Opløsningsmaskine!" sagde den mærkelige mand, idet han viftede med hånden i retning af maskinen. "Dette er den model, som er skæbnebestemt til berømmelse, og som vil ændre balancen mellem verdensmagterne. Den, som besidder dette apparat, behersker verden. Nuvel, professor Challenger, De har, hvis jeg må være så fri, behandlet mig med en vis mangel på høflighed og omtanke i denne sag. Tør De sætte Dem på den stol og lade mig på Deres egen krop demonstrere disse nye kræfters evner?"

Challenger havde mod som en løve, og alt, hvad der lignede en udfordring, fik ham øjeblikkelig vækket til raseri. Han fo'r

hen til maskinen, men jeg greb ham i armen og holdt ham tilbage.

"De må ikke gøre det," sagde jeg. "Deres liv er for værdifuldt. Dette er uhyrligt. Hvilken garanti for Deres sikkerhed er der? Det nærmeste, der ligner dette apparat, jeg nogensinde har set, var den elektriske stol i Sing-Sing."

"Min garanti for min sikkerhed," sagde Challenger, "er, at De er mit vidne, og at denne person helt sikkert mindste ville blive anholdt for manddrab eller måske noget værre, hvis noget skulle tilstøde mig."

"Det ville være en ringe trøst for videnskabens verden. De vil jo efterlade Dem værker, som ikke er afsluttet, og som kun De vil kunne fuldende. Lad i det mindste mig være først, og hvis det viser sig at være harmløst, så kan De følge efter."

Personlig fare ville aldrig have kunnet bevæge Challenger, men tanken om, at hans forskning kunne forblive ufærdig, var et voldsomt slag. Han tøvede, og før han kunne blive enig med sig selv, fo'r jeg frem og sprang op i stolen. Jeg så opfinderen lægge hånden på maskinen. Jeg hørte et klik. Så var der et øjeblik, hvor jeg havde en fornemmelse af forvirring, og en tåge lagde sig over mine øjne. Da tågen lettede, stod opfinderen med sit modbydelige smil foran mig, og Challenger, hvis ellers æblerøde kinder så ud, som om de var drænet for blod og farve, stirrede frem over hans skulder.

"Nå, kom nu videre med det!" sagde jeg.

"Det hele er overstået. De reagerede beundringsværdigt," svarede Nemor. "Kom blot ned, og professor Challenger vil nu uden tvivl være rede til at prøve."

Jeg har aldrig set min gamle ven så yderlig oprørt. Hans jernnerver svigtede ham et øjeblik fuldstændigt. Han greb min arm med en hånd, der rystede.

"Min Gud, Malone, det er sandt," sagde han. "De forsvandt. Der er ingen som helst tvivl. Et øjeblik var der en tåge, og derefter slet intet."

"Hvor længe var jeg væk?"

"To-tre minutter. Jeg var, må jeg indrømme, ganske rædselsslagen. Jeg kunne ikke forestille mig, at De ville komme tilbage. Så stak han dette håndtag, hvis man kan kalde det sådan, ned i et andet hul, og der var du igen på stolen, med et lidt forvirret udtryk ganske vist, men ellers ganske som du plejer. Jeg takkede min Gud ved synet af dig!" Han tørrede sin fugtige pande med sit store røde lommetørklæde.

"Nå, min herre?" sagde opfinderen. "Eller måske svigter modet Dem?"

Challenger tog sig synligt sammen. Idet han skubbede min hånd til side, satte han sig op på stolen. Håndtaget klikkede på plads ved tallet tre. Han var forsvundet.

Jeg ville have været rædselsslagen, hvis det ikke var for opfinderens fuldkomne ro. "Det er en interessant proces, ikke sandt?" bemærkede han. "Når man tænker på, hvor selvstændigt og særpræget et individ, professor Challenger er, så er det mærkeligt at tænke sig, at han i dette øjeblik er en molekylær sky, som hænger et eller andet sted i bygningen her. Han er naturligvis i øjeblik helt i min magt. Hvis jeg valgte at lade ham forblive opløst, ville der ikke være noget i verden, der kunne forhindre det."

"Jeg ville meget hurtigt finde midler til at forhindre det."

Smilet blev endnu engang forvandlet til en snerren. "De kan vel ikke forestille Dem, at en sådan tanke skulle være faldet mig ind! Store Himmel! At tænke sig den store professor Challenger sporløst forsvundet, permanent opløst i det tomme rum! Forfærdeligt! Forfærdeligt! Men på den anden side har han jo ikke været så høflig, som han kunne være. Tror De ikke, en lille lærestreg ...?"

"Nej, bestemt ikke!"

"Nuvel, så lad os kalde det et lille morsomt eksperiment. Noget, der kunne blive et interessant afsnit i Deres artikel. For eksempel har jeg opdaget, at kropsbehåring vibrerer efter en anden frekvens end det levende, organiske væv, og derfor kan udelades eller medtages efter behag. Det kunne interessere mig at se bjørnen uden sine børster. Se her!"

Der lød et klik fra håndtaget. Et øjeblik efter sad Challenger igen på stolen. Men hvilken Challenger! En barberet løve! Rasende som jeg var over det nummer, der var blevet lavet med ham, kunne jeg dog næppe afholde mig fra at udstøde et latterbrøl.

Hans store hoved var skaldet som et spædbarns, og hans hage var glat som en piges. Berøvet sin herlige manke, var den nederste del af hans ansigt meget fremtrædende og formet som en lille skinke, mens hans hele fremtræden lignede en gammel kampgladiator med ar og buler, og en bulldogs kæber over en massiv hage.

Det kan måske skyldes et udtryk i vore ansigter – jeg nærer ingen tvivl om, at opfinderens ondskabsfulde grin var blevet bredere ved synet – men hvad det nu end var, så fløj Challengers hånd op til hans hoved, og han var straks klar over

sin tilstand. I næste øjeblik var han sprunget op fra stolen, havde grebet opfinderen ved struben og kastet ham til jorden. Med mit kendskab til Challengers enorme styrke, var jeg overbevist om, at manden ville blive dræbt.

"Vær dog forsigtig, for Guds skyld! Hvis De slår ham ihjel, kan vi aldrig få sagen bragt i orden igen!" råbte jeg.

Dette argument slog igennem. Selv i sine vildeste øjeblikke var Challenger altid åben for fornuft. Han sprang op fra gulvet, idet han trak den skælvende opfinder med op. "Jeg giver dig fem minutter," gispede han rasende. "Hvis jeg ikke om fem minutter ser ud, som jeg gjorde før, så vil jeg presse livet ud af Deres elendige lille krop."

Challenger i raseri var ikke nogen sikker person at skændes med. Selv den modigste ville vige tilbage for ham, og der var intet som tydede på, at mr. Nemor var nogen særlig modig mand. Tværtimod, så var pletterne og vorterne på hans ansigt pludselig blevet langt mere fremtrædende, da ansigtet under dem skiftede farve fra vindueskit, som var dets sædvanlige kulør, til samme farve som en fiskebug. Hans lemmer rystede voldsomt, og han var næppe i stand til at tale.

"Jamen, professor!" rablede han med hånden på struben, "denne voldsomhed er ganske unødvendig. En harmløs spøg kan vel passere blandt venner. Det var kun min hensigt at demonstrere maskinens kræfter. Jeg regnede med, at De ville se en fuldstændig demonstration. Det var ikke ment som en fornærmelse, forsikrer jeg Dem. Slet, slet ikke, professor."

Som svar besteg Challenger atter stolen.

"De holder øje med ham, Malone. Han må ikke tage sig flere friheder."

"Jeg skal sørge for det, sir."

"Nuvel, sørg så for at få sagen bragt i orden, eller tag konsekvenserne!"

Den skrækslagne opfinder nærmede sig sin maskine. Den samlende kraft blev sat til maksimum, og efter et øjeblik kunne vi atter se den gamle løve med dens filtrede manke. Han strøg kærligt sit skæg med hænderne og lod dem passere hen over sit kranium for at sikre sig, at alt var fuldkomment som det plejede. Derpå steg han højtideligt ned fra sin pind.

"De har taget Dem en frihed, min herre, som kunne have haft meget alvorlige konsekvenser for Dem selv. Imidlertid er jeg indstillet på at acceptere Deres forklaring om, at De kun gjorde det for at demonstrere. Og måske jeg så nu måtte stille Dem nogle få direkte spørgsmål angående denne bemærkelsesværdige kraft, som De hævder at have opdaget?"

"Jeg er rede til at svare på hvad som helst, undtagen hvad kilden til denne kraft er. Det er min hemmelighed."

"Og De fortæller os i ramme alvor, at ingen i hele verden kender til denne hemmelighed, ud over Dem selv?"

"Ingen har den mindste anelse."

"Ingen assistenter?"

"Nej, sir. Jeg arbejder alene."

"Jamen dog! Det er højst interessant. De har tilfredsstillet min nysgerrighed for så vidt angår denne krafts eksistens, men jeg kan endnu ikke se nogen praktisk anvendelse for den."

"Som jeg har forklaret, sir, så er dette blot en model. Men det ville være ganske nemt at opføre et anlæg i stor skala. De må forstå, at denne model arbejder vertikalt. Visse strømme over Dem, og visse andre under Dem, skaber nogle vibrationer, som

enten opløser eller genforener. Men processen kunne også gøres horisontal. Hvis man gjorde det, ville den have den samme virkning, og kunne dække et område svarende til strømmens kraft."

"Har De et eksempel?"

"Lad os antage at den ene pol befandt sig i et lille fartøj og den anden på et andet; et slagskib som befandt sig mellem disse to ville simpelthen kunne opløses til atomer. Og det samme med en kolonne af soldater."

"Og De har solgt denne hemmelighed som et monopol for én bestemt europæisk magt?"

"Ja, sir, det har jeg. Når pengene er erlagt, vil de få en magt, som ingen nation nogensinde før har besiddet. Man kan slet ikke overskue de fulde muligheder, når denne kraft bliver lagt i dygtige hænder, som ikke frygter for at anvende det våben, de har fået rådighed over. De er uendelige." Et hoverende smil bredte sig på mandens ondskabsfulde ansigt. "Forestil Dem et kvarter i London, hvor sådanne maskiner bliver opstillet. Forestil Dem effekten af disse bølger i en stor skala, som ganske nemt kan udføres. Ja," han brast i latter, "jeg kan forestille mig hele Thames Valley fejet ren, og ikke en mand, kvinde eller barn tilbage af alle disse vrimlende millioner!"

Hans ord fyldte mig med rædsel – og endnu mere det glædestrålende udtryk, de blev fremsat med. De lod imidlertid til at have en ganske anden virkning på min ledsager. Til min store overraskelse brød han ud i et venligt smil og rakte sin hånd frem mod opfinderen.

"Nå ja, mr. Nemor, vi må ønske Dem til lykke," sagde han. "Der er ingen tvivl om, at De er stødt på en bemærkelsesværdig

egenskab i naturen, som det er lykkes Dem at tæmme, så mennesket kan udnytte den. At denne udnyttelse så er destruktiv, er uden tvivl meget beklageligt, men videnskaben kender ikke til sådanne sondringer, den følger blot kundskaben, hvad den så end måtte føre til. Bortset fra selve grundprincippet har De vel ikke, antager jeg, noget imod at jeg undersøger Deres maskines opbygning?"

"Slet ikke. Maskinen er kun legemet. Det er dens sjæl, dens igangsættende princip, som De aldrig kan gøre Dem håb om at fatte."

"Netop. Men selv den blotte mekanisme lader til at være et udtryk for stor opfindsomhed." I nogen tid gik han rundt om den og berørte dens forskellige dele. Derpå anbragte han sin tunge krop i den isolerede stol.

"Har De lyst til endnu en ekspedition ud i kosmos?" spurgte opfinderen.

"Senere, måske – senere! Men det forekommer mig – det ved De sikkert godt – at der siver elektricitet ud. Jeg mærker ganske tydeligt en svag strøm gå igennem mig."

"Umuligt. Stolen er fuldt isoleret."

"Men jeg forsikrer Dem, at jeg kan mærke det." Han sænkede sig ned fra piedestalen.

Opfinderen ilede hen for at tage hans plads.

"Jeg kan ikke mærke noget."

"Føler De ikke en prikken ned langs rygraden?"

"Nej, sir, det gør jeg ikke."

Der lød et skarpt klik, og manden var forsvundet. Jeg så forbløffet på Challenger. "Du store Himmel! Rørte De ved maskinen, professor?"

Han smilede venligt til mig med et udtryk af mild overraskelse.

"Jamen dog! Jeg må uforvarende være kommet til at røre ved håndtaget," sagde han. "Det er jo meget sandsynligt, at der kan opstå mærkelige tilfælde, når man har at gøre med en grov prototype som denne. Dette håndtag burde uden tvivl have været låst."

"Den sidder i nummer tre. Det er den indstilling, der forårsager opløsning."

"Ja, det bemærkede jeg, dengang han udførte sit forsøg med Dem."

"Men jeg var så begejstret, da han bragte Dem tilbage, at jeg ikke så, hvilken indstilling var den rette til gendannelsen. Bemærkede De det?"

"Muligvis, unge Malone, muligvis, men jeg bebyrder ikke min hjerne med sådanne små detaljer. Der er mange indstillinger, og vi kender ikke deres formål. Måske gør vi det kun værre ved at eksperimentere med det ukendte. Måske det er bedst at lade sagen bero, som den er."

"Og De vil ..."

"Netop. Det er bedst på den måde. Mr. Theodore Nemors interessante personlighed er spredt i kosmos, hans maskine er værdiløs, og en vis fremmed regering er blevet unddraget en viden, hvoraf megen elendighed kunne være opstået. Ikke noget ringe arbejde på en formiddag, unge Malone. Deres sprøjte vil uden tvivl få en interessant artikel om en lettisk opfinders uforklarlige forsvinden kort efter et besøg af dens særligt udsendte korrespondent. Jeg har nydt denne oplevelse. Det er et af disse lysere øjeblikke, som letter de daglige studiers

kedsommelige rutine. Men livet har sine pligter såvel som sine fornøjelser, og jeg vil nu vende tilbage til denne italiener Mazotti og hans absurde syn på larvernes udvikling hos de tropiske termitter."

Idet jeg så mig tilbage, forekom det mig, at der stadig hang en svag, olieagtig tåge over stolen. "Men ..." sagde jeg indtrængende.

"Den lovlydige borgers første pligt er at forhindre mord," sagde professor Challenger. "Og det har jeg gjort. Nok, Malone – ti! Emnet vil ikke blive drøftet yderligere. Det har allerede alt for længe afholdt mine tanker fra behandlingen af spørgsmål af langt større vigtighed."

Om "Professor Challenger"

Forfatter: Arthur Conan Doyle (1859-1930).
Org.udgaver mm.:

- **Den forsvundne verden**
  Første udgave *The Lost World*, i *Philadelphia Press Sunday Magazine* 24. marts – 21. juli 1912, Hodder and Stoughton, London 1912.
  Oversat af Kim N. Jensen med afsæt i Elisif Fiedlers (1865-1942) forkortede danske udgave fra 1935.
  Illustreret med et udvalg af Joseph Clement Colls (1881-1921) tegninger fra *Sunday Magazine* 1912 samt fotos og tegninger fra bogudgaven Hodder & Stoughton 1912.
- **Den giftige zone**
  Første udgave *The Poison Zone* i *The Strand Magazine*, London marts – juli 1913.
  Baseret på en oversættelse af signaturen "Margaret" i dagbladet København 12. juni – 15. juli 1918.
  Illustreret med et udvalg af Harry Rountrees (1878-1950) illustrationer fra *The Strand Magazine* 1913
- **Tågernes land**
  Første udgave *The Land of Mist* i *The Strand Magazine*, London juli 1925 – marts 1926.
  Oversat af Kim N. Jensen med afsæt i *Det ukendte*

land, eller Edward Malones Undersøgelser, anonym (og voldsomt forkortet) oversættelse i *Clio – Dansk Magasin* nr. 28-33 incl. (januar – juni 1926).
Illustration på halvtitelbladet er et udsnit af omslaget til bogudgaven fra George H. Doran Company, New York 1926, tegnet af Benjamin Cory Kilvert (1879-1946).

- **Da verden skreg**
  Første udgave i *Liberty* 25. februar og 3. marts 1928.
  Oversat af Kim N. Jensen.
  Illustreret med et udvalg af Herbert M. Stoops' (1887-1948) tegninger til førsteudgaven i *Liberty*.
- **Opløsningsmaskinen**
  Første udgave *The Disintegration Machine* i *The Strand Magazine*, London, januar 1929.
  Oversat af Kim N. Jensen.

Redigeret af: Kim N. Jensen.
Forside: Efter portræt af professor Challenger af Joseph Clement Coll (1881-1921), brugt som forside på *Sunday Magazine* 24. marts 1912.
Figuren på titelbladet er et foto af en ca. 30 cm. høj statuette, som forlaget Hodder & brugt som reklame hos boghandlerne for bogudgaven af *The Poison Zone* i 1913.

ISBN 978-87-7979-846-5

1. ebogsudgave

© 2023 eBibliotek 1800
www.ebib1800.dk

Note 1: **Richard Burton:** Der er naturligvis tale om den berømte opdagelsesrejsende Richard Francis Burton (1821-1890), og ikke skuespilleren. *Red.*

Note 2: **Med riflerne ...:** 'Idioten' er Doyle selv, i digtet "*Corporal Dick's Promotion*" fra 1898. *Red.*

Note 3: **Nunc dimittis:** Kan omtrent oversættes med "Herre, lad din tjener gå". *Red.anm.*

Note 4: **N.S.C.:** National Sporting Club var en engelsk bokseklub, som eksisterede fra 1891. *Red.anm.*

Note 5: **Peerless:** Uovertruffen, uforlignelig. *Overs. anm.*